

C O R P U S
SCRIPTORUM HISTORIAE
B Y Z A N T I N A E.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE

BORUSSICAE

CONTINUATA.

31

LEO GRAMMATICUS.

EUSTATHIUS.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXLII.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ *).

LEONIS GRAMMATICI

CHRONOGRAPHIA.

ΛΕΙΠΕΙ ΤΑ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΑΤΗΣ.

... Τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐννοεῖν ὅτι ἡδύνατο ὁ ἄνθρωπος καὶ μετὰ τὴν παράβασιν εἰς αἰῶνας ζῆν, εἰ ἐγεύσατο τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου· διὸ ἵνα μὴ κακὸν ἀθάνατον ἦ ὁ ἄνθρωπος, τοῦ παραδείσου ἐξοστρακίζεται, ὅπως μὴ γεύσῃται τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου καὶ ἀθάνατος διαμείνῃ. Θνητὸν δὲ αὐτὸν ἀπεφῆνατο ὁ θεὸς νεκρότητι περιβαλὼν· τοῦτο γὰρ οἱ δερμάτινοι χιτῶνες σημαίνουσι, ἀπὸ τοῦ λόγου τῆς τῶν ζώων νεκρώσεως, ὅπως διὰ τῆς λύσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς δέσεως ἡ ἁμαρτία πᾶσα αὐτόπρεμνος διαφθαρή.

*) Quae vulgo addunt, τὰ τῶν γένων βασιλέων περιέχουσα, ea ad alteram huius libri partem et Leonis Armenii initia pertinent.

DEEST INITIUM HUIUS HISTORIAE.

..... Igitur ex iis, quae dicta sunt, colligendum, potuisse hominem, vel post peccatum in aeternum vivere, si ex vitali arbore fructus sumpsisset; quare ne immortale malum sit homo, ex paradiso est expulsus, ne vitalis arboris fructibus vescatur, et permaneat immortalis. mortalem autem eum deus fecit, induens ei mortalitatem (id enim vestes e pellibus factae significant, mortalitatis animalium ratione) ut, corporis quoque vinculis dissolutis omne peccatum radicibus extingatur.

Ἐῤρηται δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ “ἰδοῦ Ἀδάμ γέγονεν ὡς εἰς
 εἰς ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν” οὐχ ὡς προκό-
 ψαντος αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπειθείας ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς τε καὶ
 κακίας γινῶσιν, ἀλλ’ ὡς τοιούτου εἰς ἀρχῆς πλασθέντος. φθά-
 σασα γὰρ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, 5
 κατ’ εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. ὁ δὲ πλασθεὶς κατ’ εἰκόνα
 Θεοῦ δῆλον ὡς προκαταβεβλημένην εἶχεν ἐν τῇ φύσει τὴν γινῶ-
 σιν τοῦ καλοῦ τε καὶ τοῦ πονηροῦ. διὸ ἵνα μὴ τῇ ἀντεξου-
 σιότητι κεχηρημένος μεταλάβῃ τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου καὶ γένη-
 ται κακὸς ἀθάνατος, εἰςβλήθη σὺν τῇ Ἐυα εἰς τὴν γῆν τῆς 10
 κτίσεως αὐτοῦ. τί γὰρ μετὰ ταῦτα πάντα ἡ θεία γραφή;
 “καὶ εἰσαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς
 τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, εἰς ἧς ἐλήφθη· καὶ ἐξέβαλε τὸν
 Ἀδάμ, καὶ κατέκτισεν αὐτὸν ἀπέναντι τῆς τρυφῆς τοῦ παρα-
 δείσου, καὶ ἔταξε τὰ χερουβίμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν 15
 τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.”

Μετὰ τὸ ἐκβληθῆναι τὸν ἄνθρωπον εἰς τοῦ μακαρίου
 χωρίου ἀκαταμάχητοι φρουροὶ καὶ λίαν ὑπέροπτοι φυλάττειν
 τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἐτάχθησαν, ὡς μηδένα τοῦ λοι-
 ποῦ ἰσχύειν παρελθεῖν ποσὶ βεβήλοις εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον. 20
 καὶ γὰρ μίχαιρα φλογίνη ἐτέθη ἐκεῖ ἐπὶ τῷ τὸν πλησιάζοντα,
 εἰς ὕλης ὑπάρχοντα, πυρὶ φλεγόμενον ἀναλίσκεσθαι παρανατὰ
 καὶ ἀπόλλυσθαι. στρέφεται δὲ ἡ ῥομφαία, ἵνα ἐν τῇ πα-

20. εἰς om C i. e. editio Crāmerana. 21. τῷ] τὸ C

Dictum est a deo: “ecce Adamus factus est ut nostrum aliquis, ita ut cognoscat bonum malumque,” non quo eo, quod non obediens fuit, virtutis et sceleris cognitionem nactus esset, sed quia talis ab initio formatus erat supra enim dixit biblia: “creavit hominem deus et creavit ad dei imaginem.” formatus autem quum fuerit ad dei imaginem, apertum est, insitam ab initio eius naturae boni maliue cognitionem fuisse. quare ne libertate utens, vitalem arborem adiret, fieretque malus immortalis, expulsus est cum Eva in regionem quam incoleret; quid enim post haec omnia sacra scriptura? “et emisit eum deus dominus ex paradiso voluptatum, ut terram coleret, ex qua sumptus erat, et extrusit Adamum deditque domicilium procul a voluptatibus paradisi. et cherubim collocavit, gladiumque flammum qui circumagebatur ad viam vitalis arboris custodiendam.

Expulso ex felice regione homine invicti et vigilantissimi custodes ad defendendam vitalis arboris viam sunt collocati, ut nemo in posterum ad illum locum profanis pedibus accedere posset. namque flammans gladius ibi positus est, ut, si quis e terra factus appropinquaverit, igni consumatur extemplo et intereat. circumagitur autem

λιγγενεσία, ὅτε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀνθις οἰκήτωρ γένηται τοῦ παραδείσου, τοὺς μὲν δικαίους φωτίση παρερχομένους ἐπὶ τὸν θείον τῆς ἀθανασίας χῶρον, τοὺς δὲ ἀδίκους, εἴ γε προσεγγίσαιεν, καταφλέξῃ. αὐτόματα δὲ πάντα ἢ γῆ ἔφερε πρὸ 5 τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ, καὶ μετὰ τοῦτο μηδὲν φέρειν χωρὶς πόνου ἐκελεύσθη.

Ἐξελθὼν τοίνυν ὁ Ἀδάμ σὺν τῇ Ἐυῆ ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ συνελθὼν αὐτῇ ἐγέννησεν τὸν Κάϊν, εἶτα μετ' αὐτὸν τὸν Ἄβελ. ἦν δὲ Κάϊν μὲν γεωργὸς γῆς, ποιμὴν δὲ προβάτων 10 Ἄβελ. τοῦ δὲ Ἄβελ ἐκ τῶν πρωτοτόκων προβάτων δῶρα θύσαντος τῷ θεῷ, καὶ τοῦ θεοῦ δεξαμένον, καὶ τοῦ Κάϊν οὐκ ἐκ τῶν πρωτογεννημάτων ἀλλὰ μετὰ τὴν ἰδίαν καὶ κοινὴν τῶν καρπῶν ἀπόχρησιν θεῷ προσκομίσαντος, καὶ τοῦ θεοῦ μὴ δεξαμένου, οὐ μόνον ταῦτα ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐφεξῆς ἐκ τῆς 15 πτῆς Γενέσεως ἔχουσι τὰ Μακρὰ ἐπὶ κακίᾳ τοῦ Κάϊν (τοῦτο δὲ ἐγένετο φανερόν διὰ τοῦ ἐξαποσταλέντος οὐρανόθεν πυρός εἰς τὴν τῶν προσεσχηθέντων ἐξανάλωσιν), ἐζήλωσεν ὁ Κάϊν τὸν Ἄβελ. ζητητέον ἐν πρώτοις διὰ τί τοῦ Κάϊν οὐ προσήκατο τὴν προσφορὰν. λύει τοίνυν τὸ ἀπορούμενον αὐτῇ ἢ 20 γραφὴ φήσασα “καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, προσήνεγκε Κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς,” ὥστε διὰ τοῦτο ἐλέγχεσθαι τὸν Κάϊν ὅτι μὴ τὰ ἀκροθίνια τῶν γεννημάτων μῆτε τὰ πρωτογενήματα προσήνεγκε τῶν καρπῶν τῷ θεῷ, ἀλλὰ ταῦτα μὲν

3. προσεγγίσει C

7. ἐπελθὼν C

gladius, ut in nova vita, quando homines denuo incolae fient paradisi, iustos illustret praetereuntes in divinum immortalitatis campum, improbos autem, si quis appropinquaverit, comburat. sponte autem terra ante Adami peccatum omnia proferebat, atque postea nihil ferre sine labore iussa est.

Egressus igitur Adamus cum Eva ex paradiso coiit cum ea et procreavit Cain et post illum Abel. erat autem Cain agricola, pastor gregum Abel. quumque Abel ex primitiis pecudum munera deo sacrificasset, accepissetque deus, et Cain non ex primitiis, sed post proprium et communem fructuum usum deo praebuisset, quae tamen repudiavit deus, neque ea tantum, sed etiam quaecunque deinceps ex Parva Genesi in Magnam translata sunt, ob Cain impietatem, (illud autem declarabatur delecta de coelo flamma, qua consumerentur dona allata); Cain ira in Abel exarsit. inquirendum est primum, cur repudiatur sit Cain sacrificium. et solvit quaestionem ipsa biblia dicens: “et evenit post aliquot dies, ut offerret Cain e terrae fructibus,” ita ut propter illud vituperetur Cain, quod non optimum quodque e fructibus ne-

ἑαυτῆς, θεὸν δὲ ἀσεβῶς τοῖς δευτέροις ἐτίμα. ἔπειτα διὰ τὴν μὲν ἐκ θυμάτων τοῦ Ἄβελ προσφορὰν δῶρα ἢ γραφὴ προσωγορεύει, τὰ δὲ τῶν παρῶν τοῦ Κάιν δῶρα θυσίαν ὀνομάζει; ἔστι πάλιν εἰς τὸ ζητούμενον εἰπεῖν, ὁρθῶς χρησάμενοι στοχασμῶ. δῶρον ἢ τοῦ Ἄβελ ὀνομάσθη θυσία, ἐπειδὴ 5 τοὺς δωρουμένους μιμησάμενος θεῶ προσκομιζει τὸ θῦμα. ὃν γὰρ τρόπον οἱ δωρούμενοι πρὸς ἀρέσκειαν τῶν κομιζόμενων καὶ τὸ μάλιστα κάλλιστον ἐπιλέγονται, καὶ πᾶν ὀλόκληρον καὶ μηδὲν ἐξ αὐτοῦ τὸ σύνολον ἀποτεμόμενοι προσκομιζουσι τοῖς φίλοις τὸ δῶρον, οὕτως καὶ ὁ Ἄβελ τῶν ζώων 10 θύει τὰ πρωτότοκα καὶ τῶν κρεῶν προσφέρει τὰ πιότατα, εἶκοι γὰρ ἐπιδιαιρεῖν ὁ θύων, καὶ τὸ μὲν αἷμα τῆς θυσιαστηρίᾳ προσχέειν, τὰ δὲ κρέα οἴκαδε ἀποκομίζειν, ὁ δὲ δωρούμενος πᾶν τῆ λαμβάνοντι παραχωρεῖ τὸ δῶρον. οὕτως οἶμαι τὰ πρωτότοκα καθιροῦντα τὸν Ἄβελ φιλόθεον μᾶλλον 15 ἢ φίλαντον τὴν ἑαυτοῦ συνίστησι προαίρεσιν. ἑαυτῆς δὲ ὁ Κάιν ἀπονέμων τὰ γενήματα, καὶ τῶν δευτεριῶν ἀσεβῶς τὸν θεὸν ἀξιῶν, τῆ καὶ μεθ' ἡμέρας ἀλλὰ μὴ εὐθέως προσεγγεῖν φίλαντος μᾶλλον ἢ φιλόθεος ἐξελέγχεται, καὶ αὐτὸς μὲν εἰκότως προσκρούει, τὸ δὲ δῶρον ὡς ἀδόκιμον αὐτῆ προσ- 20 ρίπτεται.

Ὁ Κάιν πρῶτος ἄροτρον ἐπενόησε καὶ πλεονεξίαν, Ἄβελ

4. χρησαμένοις?
καθιερώων δ?

13. προχέειν C
20. προρρίπτεται? an ἀπορρίπτεται?

14. παντὶ C

15.

que primitias deo attulit, sed illis sibi retentis, deum impie deterioribus ornavit. deinde cur biblia Abel ex victimis donum munera appellat, Cain autem fructuum munera dicit sacrificia? ad hanc quoque quaestionem responderi potest, si quis recte inquirat. munus appellatum est Abel sacrificium, quod donantes imitans deo sacrificavit. quomodo enim donantes, ut grata exhibeant munera et pulcherrimum quodque eligunt et integra, neque ulla ex parte comminuta munera amicis dant, ita Abel quoque ex animalibus sacrificavit primitias et carnem pinguis-
simam. solet enim qui sacrificat dissecata bestia sanguine aram adspargere et carnem domum referre; contra qui donat, ei qui accipit, integrum munus concedit. ita, credo, Abel sacrificatis primitiis, ingenium suum dei magis quam sui amans expressit; Cain autem, sibi fructus retinens et deterioribus impie deum colens, eo praeterea, quod post aliquot dies, non statim sacrificavit, vituperatur, quod se magis quam deum amabat; et ipse quidem, ut par fuit, offendit, munus autem, ut pravum, rejicitur.

Cain primus aratrum invenit et aviditatem; Abel autem iustitiae erat studiosus. atque Cain Abel necavit et cadaver abscondit, ratus

δὲ δικαιουσίνης ἐπεμελείτο. κτείνας δὲ τὸν Ἄβελ ὁ Καῖν
 ἔκρυψε τὸν νεκρὸν, λαθεῖν ἐντυθεὶν αἰόμενος· βοῶντος δὲ
 πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ αἵματος ἐπακούει ὁ Θεός· δικαίων γὰρ
 ἐπακούει, καὶ τελευτήσαντες ὧσιν, ἀδίκων δὲ καὶ αὐτὰς ἀπο-
 5 στρέφεται τὰς εὐχάς. τοὺς μὲν γὰρ καὶ τεθνεώτας νερόμικε
 ζῆν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας τὴν ἀληθῆ κέρικα τεθνηκέναι ζοῆν.
 τιμωρεῖ τὸν Καῖν οὐκ ἀνελὼν αὐτίκα, ἀλλὰ τρόμον αὐτῷ καὶ
 στεναγμὸν ἐπὶ πάντα τὸν βίον ἐπαρασάμενος· διόπερ ἐκείνου
 θάνατον ὡς φονέως ὑφορωμένου φησὶν ὁ Θεός “οὐχ οὕτως,
 10 ἀλλὰ πᾶς ὁ ἀποκτείνας Καῖν ἐπὶ ἐκδικούμενα παραλύσει,”
 ὡς ἂν τις εἴπει “μηδὲ μικρὰν μηδὲ παρατρέχουσαν εἶναι τὴν
 κατὰ σουτὸν δίκην ὑπολάβης, μηδὲ μεγάλα προσδοκῆσης τῆ
 κατὰ τὸν θάνατον συντομίᾳ τὰ ἐπὶ τοῦ ζῆν διαδιδράσκειν
 15 τὴν ἐπιτιμίαν. τοιγαροῦν ὁ τοῦ μεγίστου τῶν ἀδικημάτων
 τοῖς ἄλλοις ὑφηγητῆς ἐπταπλασίως τιμωρηθῆσῃ. διὰ τοῦτο
 τοίνυν σὺ φρονεθῆσῃ, ὅτι πᾶς ὁ νῦν τὸν κατὰ σοῦ φόνον
 ἀποτολμήσας, κακῶν σε τῶν κατὰ τὸν βίον ἀπαλλάξας, ἐπτα-
 πλῆν τὴν κατὰ σοῦ παραλύσει τιμωρίαν.” ἄλλως. οὐχ οὕτως,
 20 ἀλλὰ πᾶς ὁ ἀποκτείνας Καῖν. τουτέστιν ἀποκτείνας μὲν ἕκα-
 στος τῷ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματι ἀποθάνεται· σὲ δὲ φόνον κα-
 τὰξάντα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑφηγητῆν τοῦ ἁμαρτήματος γενόμενον
 ὁ ἀποκτείνας ἐπὶ ἐκδικούμενα παραλύσει, τουτέστιν ἐπταπλα-
 σίως τιμωρηθῆναι σε δεῖ. τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι τῶν ἐν τῷ

8. ἐκείνοι C

14. χρήσεως τοῦ C

18. κατὰ τὸν om C

eo rem occultam fore. clamante autem ad deum sanguine, exaudivit
 deus; iustos enim exaudit, vel mortuos, iniustorum autem ipsas pre-
 ces repndiat; illos enim vel mortuos existimat vivere, hos vel vivos
 ex vera vita excessisse. punit Cain deus non statim interficiens sed
 tremorem ei et gemitum in omnem vitam incutiens; quapropter quum
 ille ut interfector mortem extimesceret, deus, noli, inquit, timere
 nam, qui Cain interfecerit, septemplicem poenam luet. tanquam di-
 ceret aliquis: ne credas parvam futuram poenam tuam et effugere
 eam [te posse, neve speres fore ut brevi morte magna vitæ mala
 evites, imo qualem poenam scelere meruisti talis tibi impone-
 tur. qua propter qui gravissimi sceleris exemplum ceteris dedit
 disti septemplicem poenam dabis; itaque non interficietis, quod
 qui nunc te necare ausus fuerit teque a vitæ calamitatibus li-
 beraverit, tuam poenam septies solvet; verum non ita fiet; namque
 qui Cain occiderit, quum quicumque necem commisit, suo scelere mo-
 riturus sit, tamen, qui te, primum interfectorem et ceteris auctorem sce-

βίω πονηρῶν ἐπάγει τὴν κατάπαυσιν, τὸ δὲ ζῆν ἐν φόβῳ καὶ
 λυπη μυρίους ἐπάγει τοὺς σὺν αἰσθήσει θανάτους. τρέμων
 οὖν καὶ στένων ὁ Κάϊν, καθάπερ δαίμονι κάτοχος, ἐν ἐπιλη-
 ψία πάντα τὸν ἐξ αὐτοῦ διῆγε βίον, τοῦτα τοῦ μὴ ἀναιρεθῆ-
 ναι παρὰ Θεοῦ λαβὼν τὸ σημεῖον· μετὰ γοῦν τὴν καταδίκην 5
 χειρόνας ἐβίω, ἄρπαξ καὶ πλεονέκτης γενόμενος, καὶ πρώτος
 μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ γῆς ὄρους ἐπεσῆσε, καὶ πόλιν κτίσας
 εἰς ἐν συνελθεῖν οἰκίους ἠνάγκασε καὶ εἰς πολέμους ἀπα-
 σχολασθῆναι.

Σάβαν δὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ λαβὼν ὁ Κάϊν εἰς γυναῖ- 10
 κα ἐκτήσατο υἱὸν τὸν Ἐνώξ. ἐκ τούτου γίνεται Γαιδάδ, εἰς
 οὗ Μαουήλ, εἰς οὗ Μαθουσαία. ὁ δὲ Μαθουσαίας γεννᾷ
 τὸν Λάμεχ, οὗτος δὲ δύο γυναῖκας ἀγόμενος, Ἀδδὰν καὶ Σελ-
 λάν, Ἰουβαλ μὲν κιθαρῳδὸν Ἰωβὴλ δὲ κτηνατρόφον ἐκ τῆς
 Ἀδδᾶς παῖδας ἐκτήσατο, Θοβὴλ δὲ σφυροκόπον χαλκοῦ καὶ 15
 σιδήρου καὶ Νοεμᾶν θυγατέρα ἐκ τῆς Σελλᾶς. καὶ τὸ μὲν
 ἐκ Κάϊν γένος μέχρι τούτου μνήμης ἤξιωται ἐν τοῖς βιβλί-
 οῖς, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ τῶν πρώτων ἀποκεκήρυκται, ἵνα μὴδὲ
 τοῖς πρώτοις ἢ συνταττόμενος μὴδὲ τῶν ἐφεξῆς ἀφηγοῦμε-
 νος· διὰ δὲ τὸ τῆς προαιρέσεως ἄγχιον ὥσπερ ἐπὶ τὴν ἄλο- 20
 γον ἐκ τῆς λογικῆς φύσεως ἐξῴρισται. Κάϊν, ὡς λέγει Μωϋ-
 σῆς, τῆς οἰκίας πεσούσης ἐπ' αὐτὸν ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Ἀδάμ

5. λαβόντας ἁμείων C
 17. βίβλας C

8. τοὺς οἰκίους?
 20. τὸ om C

13. ἀγαγόμε-

leris, interfecerit, is septies poenam luet, id est, septemPLICEM Poe-
 nam tibi reddi oportet. mors enim vitae calamitatibus dat quietem,
 vita autem per timorem et tristitiam innumeras animo mortes offert.
 tremens igitur et plangens Cain, tanquam a diabolo occupatus, omnem
 ex illo tempore vitam infirmus degit, illud ne occidatur signum a
 deo accipiens. sed post damnationem peius vixit, avarus et avidus
 factus, et primus measuras, et domus finesque terrae excogitavit, atque
 condita urbe in unum locum convenire homines coegit et bella de-
 fendere.

Saba sorore in matrimonium ducta Cain filium procreavit Enos;
 ex eo natus est Gaedad; ex eo Mauel; ex eo Mathusala. Mathusala
 genuit Lamech; hic duabus ductis uxoribus, Adda et Sella, Iubal ci-
 tharoedum et Iobel pastorem ex Adda sustulit filios; ex Sella Tha-
 bel fabrum aeris et ferri atque Noemam filiam. Cain genus hucus-
 que memoriae proditur; priorum autem numerus exhibetur, ut neque
 cum primis hominibus neque cum sequentibus confundantur; sed ob
 ferocem animum tanquam in imprudentem ex sapienti natura exter-
 minatur. Cain ut ait Moses, domo in eum collapsa, obiit. Adamus

γενόμενος ἐτῶν σλ' ἐγέννησε τὸν Σήθ· καὶ τούτοις ἑπτακόσια ἐπιζήσας ἔτη θνήσκει κατ' αὐτὴν τῆς παραβάσεως ἡμέραν· χιλιονταετίας γὰρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας ἐχούσης τὸ διαστήμα, ἑνακόσια μόνον ἔτη ζήσας τελευτᾷ. τοῦτον λέγεται πρῶτον εἰς τὴν γῆν, ἔξ ἧς ἐλήφθη, ταφῆναι, καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ κατὰ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων γεγενῆσθαι γῆν Ἑβραϊκῆ τις ἱστορεῖ περὶ ἀδοσις. ἦν δὲ ἄρα πρὸ πάντων ἀκόλουθον εἰς τὴν γῆν ταφῆναι, ὅτι πρῶτος ἀκούει παρὰ Θεοῦ "γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση" ἀφανὲς γὰρ φησι τὸ τοῦ Ἄβελ γεγενῆσθαι σῶμα, τοῖς μετέπειτα δικαίοις ἀγαθὰς ὑποφαίνων ἐλπίδας.

Σήθ Ἄζουραν ἀγόμενος τὴν ἀδελφὴν διακοσίων πέντε ὑπύρχων ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ἐνὼς. "πρῶτος οὗτος ἠλίπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ Θεοῦ" τουτέστιν ἐν Θεοῦ ὀνόματι 15 προσαγορεύει τὸν Θεόν. οὗτος ὁ Σήθ ἔθηκεν ὀνόματα τοῖς πέντε πλανήταις, Κρόνον Δία Ἄρσα Ἀφροδίτην Ἑρμῆν· τοὺς γὰρ δύο φωστῆρας ἠλίον καὶ σελήνην Θεοὺς ἐκάλεσε· πρῶτος γὰρ τὴν τῶν οὐρανίων κινήσεων σοφίαν ἐπενόησε. τοῦ δὲ Ἀδάμ προσιπόντος φθορὰν ἔσσεσθαι τοῦ παντὸς κόσμου ἢ 20 δι' ὕδατος ἢ διὰ πυρός, στήλας δύο ἐπινοήσαντες οἱ ἐκ τοῦ Σήθ, μίαν ἐκ πλίνθου καὶ ἄλλην ἐκ λίθου, τὰ τῆς ἐπιστήμης ἐνεκόλασαν. οὗτος ὁ Σήθ πρῶτος τὰ Ἑβραϊκὰ γράμματα

2. τὴν ἡμέραν? 12. ἀγόμενος? ἀδελφεὴν C

autem annos natus ducentos triginta genuit Seth. post hoc tempus quom septingentos annos vixisset, mortuus est ipso peccati die. nam quom dei dies mille annos impleat, mortuus est, nongentos tantum annos natus. atque hic primus narratur in terram, ex qua sumtus erat, sepultus esse, eiusque sepulcrum circa Hierosolyma fuisse, hebraica quaedam traditio perhibet. fuit igitur omnium primus, qui in terra sepeliebantur, quippe qui primus dei verba audivit: terra es et in terram redibis; nam Abel corpus non amplius visum esse narratur, quae res bonam spem praebuit iustis in posterum hominibus.

Seth, annos natus 205, ducta Asura sororem procreavit Enos. primus hic veritas est domini dei nomen dicere, i. e. dei nomine deum appellare. idem hic Seth quinque planetis nomina indidit Saturno, Iovi, Marti, Veneri et Mercurio; duo enim coelestia lumina, solem et lunam deos appellavit; primus enim motuum coelestium cognitionem invenit. quom autem Adamus praedixisset, mundum aut aqua aut igni esse periturum, Seth liberi columnas duas extruxerunt, alteram latericiam, alteram lapideam, et, quae sciebant, inculpserunt. Sethi primus hebraicas litteras invenit et scripsit. Enos, 190 annos

δξευρῶν συνεγράψατο. Ἐνῶς ἐγῆματο Ἐμμῶν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ρζ' ἐτῶν γενόμενος, καὶ γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν. Καϊνᾶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐτῶν ὑπάρχων ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ. Μαλελεήλ ἐτῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε γενόμενος ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ. Ἰάρεδ γενόμενος διακοσίῳ ἐξήκοντα δύο ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ἐνώχ. οὗτος πρῶτος γράμματα μαθάνει καὶ διδάσκει, καὶ θεῶν μυστηρίων ἀξιούται ἀποκαλύψεως. Ἐνώχ ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε ἐτῶν γενόμενος ἐγέννησε τὸν Μαθουσαίαν, καὶ διακόσια πρὸς τούτοις ἐπιβιώσας ἔτη, καὶ τοῖς Ἐργηγόροις τὴν ἐκ παραβάσεως ἐπιμαρτυρούμενος τιμωρίαν, 10 μετατίθεται εἰς Ἐδέμ, ἔνθα ὁ παράδεισος. σημειωτέον ὅπως ἦν ἰκα ἄγγελοι τὴν ἐπὶ τὸ φαῦλον διολισθάνουσι τροπὴν, τῆνικαῦτα ἄνθρωπος τῆς εἰς τὸ ἄμεινον καταξιοῦται μεταβολῆς· ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τούτου καταβεβηκέναι λέγονται οἱ ἄγγελοι ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ καὶ Ἐργηγόροι ἀνομάσθησαν. Μα- 15 θουσαία ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἐτῶν γενόμενος ἐγέννησε τὸν Λάμεχ. Λάμεχ ἐτῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτῶ ὑπάρχων ἐγέννησε τὸν Νῶε. Νῶε ἐτῶν πεντακοσίῳ γενόμενος ἐγέννησε τὸν Σὴμ, καὶ μετ' αὐτὸν ἐγέννησε τὸν Χάμ, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Ἰάφεθ. 20

Οἱ Ἐργηγόροι πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ἐπιμίξιν ποιησάμενοι γεννῶσι τοὺς γίγαντας, ματειάς τε αἰ καὶ γοητείας ἀνθρώποις εἰσηγηταὶ γενόμενοι, ἔτι δὲ ἀστρονομίας τε καὶ ἀστρολογίας καὶ πάσης ὑψηλῆς καὶ μετεώρου κι-

2. καὶ om C
ἔστι C

7. ἀποκαλύψεις C

15. λέγεται C

24.

natus, Emmam sororem duxit genuitque Cainan. Cainan 170 annos natus Maleleel procreavit. Maleleel 165 annos natus genuit Iared. Iared 262 annos natus procreavit Enoch; hic primus litteras didicit et docuit et divinorum mysteriorum apocalypsi est impertitus. Enoch 165 annos natus procreavit Mathusalam; 200 posthac annos vixit et Egregoris peccati poenam ostendens in Eden transpositus est, ubi est paradisiis. notandum est, hominem quum angeli in malum abscessissent, dignum esse habitum, qui in melius mutaretur; illius enim tempore descendisse in terram angeli narrantur, qui etiam Egregori sunt dicti. Mathusala, 180 annos natus, Lamech genuit. Lamech 188 annos natus procreavit Noe. Noe 500 annos natus procreavit Sem et post eum Cham et Iaphet.

Egregori cum hominum filiabus mixti procrearunt gigantes atque vaticinii et praestigiarum auctores hominibus fuerunt; tradiderunt autem et astronomiae et astrologiae et omnis sublimis et aerii motus

νήσειωσ, καὶ ταῖς γυναῖξί τούτων ἀπάντων παραδεδοκότες τὴν
 γυνῶσιν, εἰς ἄκρον ἐλθεῖν πονηρίας τοὺς ἀνθρώπους παρεσκευά-
 σαν. τέκνα τῶν Ἑβρηγῶρων λέγει πνεύματα πονηρὰ φιλήδονά
 τε καὶ φιλοσώματα ὑπάρχειν· ἐφ' οἷς εἰς τὴν καθ' ἑαυτῶν
 5 ἀγανάκτησιν παροργίζαντες τὸν Θεὸν εἰς τοὺς τῆς γῆς κατα-
 ταρταροῦνται πυθμένας. κατακλυσμιῶ δὲ τοὺς πάντας δια-
 φθεῖραι βουληθεὶς ὁ Θεὸς προστάσσει τῷ Νῶε, μόνῃ διὰ δι-
 καιοσύνην εὐαρεστήσαντι, κιβωτὸν κατασκευάσαι πρὸς τὴν
 αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γένους διατήρησιν. καὶ ἡ μὲν κιβωτὸς ἐφ'
 10 ὅλοις ἑκατὸν ὑπ' αὐτοῦ κατασκευάζεται ἔτεσι· μηχανύονται
 δὲ οἱ χρόνοι τῆς κατασκευῆς διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθό-
 τητα· τὴν γὰρ τῆς φθορᾶς ἐπαγωγὴν διὰ μακροθυμίαν ἀνα-
 βαλλόμενος οὐκ ἐποιεῖτο, τοῖς εἰς μετάνοιαν τοῖς συνιοῦσιν
 ἐπιμετρῶν καιρὸν.

15 Εἰσελθόντος δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν Νῶε καὶ τῶν τριῶν ἀν-
 τοῦ υἱῶν, καὶ εἰσαγαγόντος κατὰ θεῖαν ἐπιτροπήν ἀπὸ μὲν
 τῶν κιδυρῶν ζώων ἐπτά ἐπτά ἀπὸ δὲ τῶν ἀκαθάρτων δύο
 δύο, ὡς περιφυλαχθῆναι ἀπαρχὴν εἰς τὴν ἐκάστου γένους
 διαμονήν, ἐπῆλθεν ὁ κατακλυσμὸς ἐπὶ τὴν γῆν ἑξακοσιοστὸν
 20 ἔτος ἄγοντος τοῦ Νῶε, καὶ ἐγένετο ἐφ' ὅλας τεσσαράκοντα
 ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας τῶν ὑδάτων ἡ καταφορά. κκοκω-
 κότιος δὲ ἦδη τοῦ ὕδατος, καὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν τῆς Ἀρμε-
 νίας ἐπικλυσάσης ὄρων, ἐξέρχεται Νῶε καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐ-
 τοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ πάντων, καὶ εἰς αὐτῆς ἐκ-
 25 βάλλει τὰ ζῶα. Νῶε δὲ θυσίαν προσαγαγὼν τῷ Θεῷ ἰκετεύει

12. αὐτοῦ] τοῦ Θεοῦ?

14. τοῖς εἰς] τὸν εἰς?

scientiam ipsis omnium feminis et effecerunt, ut in summam nequi-
 tiam homines pervenirent. liberi Egregorum dicuntur spiritus mali
 esse, voluptatum et corporum studiosi. qua re quum contra se deum
 irritassent, in fundum terrae coniecti sunt. deus quum omnes dilu-
 vio perdere constituisset, iussit solum Noe, ob pietatem placentem,
 arcam aedificare, qua se et gentem servaret. arca integris 100 annis
 ab eo confecta est; productum est autem tempus ob magnam dei
 benignitatem; nam initium perniciiei patientia ductus retardavit, ne-
 que fecit (diluviom) illis ad mutandum animum tempus concedens.

Ubi autem Noe cum tribus filiis in arcam intravit et dei iussu
 purorum animalium bis septena, impurorum bis bina introduxit, ne
 interirent primitiae ad singula genera servanda, diluvium super ter-
 ram venit, Noe sexcentesimo annum agente. et deiecti sunt imbres
 totos 40 dies totidemque noctes. cumque iam aquae recessissent et
 arca Armeniae montibus appulsa esset, exiit Noe et tres filii cum

μηκέτι ποιῆσαι κατακλυσμόν. ἀποδεξάμενος ὅν ὁ θεὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν ὑπέσχετο, σημεῖον ἐπιθεῖς τὸ τόξον τῆς ἰριδος. ἐγένετο ὁ κατακλυσμός τῳ ἑξακκοσιοσιτῷ ἔτει τοῦ Νῶε. γίνονται ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη δια-
 χίλια διακόσια τεσσαράκοντα δύο. 5

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει μετὰ τὸν κατακλυσμόν Σὴμ γε-
 νόμενος ἑκατὸν ἑτῶν ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. Καϊνᾶν γενόμε-
 μος ἑκατὸν τριάκοντα ἑτῶν ἐγέννησε τὸν Σάλα. τοῦτον ὁ
 πατὴρ ἀνέστηντα γράμμασιν ἐξεπαίδευσε. καὶ ἴδη ποτε ὁ
 Σάλα ἑαυτῷ πορευθεὶς ἀποικίαν κατασκέψασθαι, ἐλθὼν κατὰ 10
 τὴν Χαλδαίων, γράμματα ἐπὶ τινῶν εὗρίσκει διακεχαραγμένα
 πετρῶν· τὰ δὲ ἦν ἄρι τῶν Ἑγογγόρων αἱ παραδόσεις. ταῦ-
 τα δὲ ἐκγραψάμενος ὁ Σάλα αὐτός τε ἐν αὐτοῖς ἐξημέρανε,
 καὶ τοὺς ἄλλους τὴν ἐν αὐτοῖς ἀτοπίαν ἐξεπαίδευσε. Σάλα
 γενόμενος ἑκατὸν τριάκοντα ἑτῶν ἐγέννησε τὸν Ἐβερ. ἐπὶ 15
 τούτου πάλιν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἄπειρον πληθύνονται ἀριθμῶν,
 καὶ εἰς ἄκρον ἀνέστηντες ποτηρίας πύργον ἐνοοῦσι κατα-
 σκευάσαι οὐρανομήκη, τὴν εἰς οὐρανὸν ἑαυτοῖς ἄνοδον διὰ
 τούτου προμηθεύμενοι. τὸν δὲ πύργον ὑκοδόμου προσαΐξει
 Νεβρώδ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπομβρίων ὑδάτων, ὡς ἐπιβου-
 λέοντος αὐτοῖς τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ ὕδατος. ἦσαν δὲ τὰ πάν-
 τα τῶν οἰκοδομούντων ἔθνη ἑβδομήκοντα, φωνὴ δὲ αὐτοῖς
 πᾶσιν ἐνυπῆρχε μία· Νεβρώδ δὲ αὐτοῖς ὁ γίγας, Κουσὲ τοῦ

20. προμηθεύμενος C

uxoribus omnibusque et animalia eduxerunt. Noe autem, sacris deo oblatiis, oravit, ut ne iterum diluvium mitteretur. accipiens deus hominis pietatem promisit et promissi testimonium constituit pluvialem arcum. fuit diluvium sexcentesimo Noe anno. ab Adamo usque ad Noe et diluvium anni sunt 2242.

Secundo post diluvium anno Sem 100 annos natus procreavit Cainan. Cainan 130 annos natus procreavit Sala; hunc adu-
 lum pater litteris erudit. cumque aliquando Sala profectus, ut habitationem sibi quaereret, in Chaldaeam venisset, litteras invenit lapidibus incisas. hae erant Egegororum traditiones. iis descriptis Sala et ipse peccavit et ceteros indecora, quae continebant, ducit. Sala 130 annos natus procreavit Eber. sub hoc iterum homines in infinitum numerum aucti sunt et ad summam nequitiam quam pervenissent, constituerunt turrim aedificare coelum attingentem, per eam coeli aditum sibi patefacere conantes. eam turrim iussu Nebrod aedificarunt, ut imbres effugerent, tanquam deus aqua iis insidiaretur; erant autem omnes qui aedificabant populi 70, quibus

Αἰθίοπος υἱός, εἰς βρωσίν ἀγρευῶν ἐχορήγει ζῶα. ὁ δὲ Ἐβερ ὁ τοῦ Σάλα υἱός ἐπείγειν ἐκαχέριστο τὴν οἰκοδομὴν. δοκοῦντος δὲ αὐτοῖς ἤδη τοῦ ἔργου προκόπτειν συγγέει τὰς γλώσσας ὁ θεὸς εἰς εἶδη φωνῶν κατατεμῶν. φασὶ δὲ μόνον 5 τὸν Ἐβερ τὴν ἀρχαίαν διατετηρημέναι φωνὴν· καὶ ταύτην οἱ τοῦτου διαδεξάμενοι ἀπόγονοι ἑαυτοὺς μὲν πατρωνυμικῶς Ἑβραίους προσηγόρευσαν, Ἑβραῖδα δὲ τὴν φωνὴν ἐκάλεσαν. τεκμήριον δὲ τοῦ ταύτην εἶναι τὴν πρὸ τῆς συγχύσεως φωνὴν τὰ τῶν παλαιῶν ὀνόματα. ἐφ' ὧν γὰρ κατ' οὐδεμίαν 10 ἔστι γλώσσαν τὸ σημαϊνόμενον ἐπιλύσασθαι, κατ' αὐτὴν το ζητούμενον ἐρμηνεύεται. οἶον τοῦ Ἀδάμ καθ' ἑτέραν μὲν οὐδεμίαν φωνὴν τὸ δηλούμενον εὐρίσκεται, κατὰ δὲ ταύτην ἄνθρωπος νενόηται. καὶ ἡ τοῦ Νῶε προσηγορία δι' ἑτέρας μὲν οὐδεμιᾶς διαλέκτου ἐρμηνεύεται, κατὰ δὲ ταύτην δικαιο- 15 σὺνη σημαίνεται, καὶ Χοῦς Αἰθίοψ, καὶ Μεσραεῖμ Αἴγυπτος, καὶ Φαλέκ διαμερισμός.

Ὁ μὲν οὖν πύργος ἐφ' ὅλα τεσσαράκοντα τρία οἰκοδομηθεὶς ἔτη ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν σύγχυσιν διαφωνίας ἔμεινεν ἡμιτελής· σύγχυσις δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἡ περὶ τὸν τόπον 20 ὀνομάσθη πόλις, ἡ αὐτόθι κτισθεῖσα Βαβυλωνία· Βαβυλῶνα γὰρ Ἑβραῖοι τὴν σύγχυσιν ὀνομάζουσιν. ὑστέρωθι δὲ ὁ θεὸς ἀνέμφ τὸν πύργον ὅλον ἀνατρέψει, καὶ ἔστιν ἡνὰ μέσον Ἀσοῦρ καὶ Βαβυλῶνος εἰστέτι τοῦ πύργου φυλασσόμενα τὰ ἴχνη.

7. δὲ om C

8. πρὸ om C

14. δικαιοσύνη C

una erat lingua. iis Nebrod gigas Chuse Aethiopsis filius victui feras suppeditavit et Eber Salae filius, propere ut opus fieret curavit. quumque iam valde auctum opus videretur, deus linguas eorum in species orationum dividens confudit. narrat autem solum Eber veterem linguam servasse eamque eius posteros accepisse, qui patronymice se Hebraeos et linguam hebraicam vocarunt, testimonio hanc fuisse ante confusionem omnium linguam sunt priscorum nomina; nam quorum significationem nulla lingua explicare potest, hebraica interpretatur, ex. gr., quid Adamus significet, nulla alia lingua explanari potest, illa autem hominem significat; item Noe nomen nulla alia lingua interpretari possumus, illa autem est probitas atque ita Chus est Aethiops, Mesraeum Aegyptus et Phalek divisio.

Turris igitur, quum per totos 43 annos aedificata esset, propter varietatem linguarum, quae facta erat confusione, non finita est. confusio autem ab illa re dicta est urbs eo loco condita, Babylon; Babylonem enim Hebraei confusionem nominant. postea deus vento totam turrin delevit, suntque intra Assyriam et Babyloniam etiamnunc eius turris servata vestigia.

Ἐβερ γενόμενος ἑκατὸν τριάκοντα τεσσαρῶν ἐτῶν ἐγέν-
νησε τὸν Φαλέκ. ἐν ἀρχῇ τῶν ἡμερῶν Φαλέκ οἱ τοῦ Νῶε
υἱοὶ διχονοήσαντες τῆς γῆς εἰς ἑαυτοὺς ποιοῦνται τὴν διανέ-
μειν. Φαλέκ γενόμενος ρλ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ, καὶ
ἐπιβιώσας ἔτη σδ' ἐτέλευτησε. συνάγεται τὰ πάντα ἔτη ἀπὸ 5
Ἀδάμ ἐπὶ τὴν τοῦ Φαλέκ τελευτὴν ἔτη τρισχίλια. ὥστε εἰ-
κότως ταύτης ἔτυχε τῆς ὀνομασίας ὁ Φαλέκ· μωρίς γὰρ ἐρ-
μηνεύεται ἑκατέρως προαναφωνῶν τὰς διαιρέσεις. τῆς τε γὰρ
γῆς τὴν διακλήρωσιν οἱ τοῦ Νῶε παῖδες ἐπὶ τούτου ποιοῦν-
ται, καὶ τοῦ ὑπονοουμένου τῶν ἑξακισχιλίων ἐτῶν χρόνου ἢ 10
διαίρεσις ἐπὶ τῆς τελευτῆς τῶν ἡμέρων γίνεται τούτου, ἢ μὲν
ἐν ἀρχῇ, ἢ δὲ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. τότε μεταστέλ-
λονται οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Νῶε πάντας τοὺς εἰς αὐτῶν, καὶ δι-
δοῦσιν αὐτοῖς ἔγγραφον τῶν τόπων τὴν κατανέμειν, καὶ
λαγχάνουσι ἐκάστῳ καὶ ταῖς ἐκάστου φυλαῖς καὶ πατριαῖς 15
τόποι καὶ κλίματα καὶ χῶραι καὶ νῆσοι καὶ ποταμοὶ κατὰ
τὴν ὑποκειμένην ἔκδοσιν.

Τῷ μὲν σδν Σῆμ τῷ πρωτοτόκῳ, υἱῷ Νῶε ἀπὸ Περσί-
δος καὶ Βάκτρων ἕως Ἰνδικῆς καὶ Ῥινοκορούρων, τῷ δὲ Χαμ
τῷ δευτέρῳ υἱῷ τοῦ Νῶε ἀπὸ Ῥινοκορούρων ἕως Γαδείρων 20
τὰ πρὸς νότον, τῷ δὲ Ἰάφεθ τῷ τρίτῳ υἱῷ Νῶε ἀπὸ Μη-
δείας ἕως Γαδείρων τὰ πρὸς βορρᾶν. ἔστι δὲ αἱ λαχούσαι
χῶραι κατ' ὄνομα τῷ Σῆμ, τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ Νῶε,
αἶδε, Περσίς, Βακτριανή, Ὑρκανία, Βαβυλωνία, Κορδύνη,

7. τῆς om C   11. δ μὲν — δ δὲ C   18. υἱῶν C   22. εἰσι?

Eber 134 annos natus genuit Phalek. huius vitae initio Noe li-
beri dissentientes terram inter se diviserunt. Phalek 130 annos na-
tus genuit Ragau et posthac, quum vixisset annos 209, mortuus est.
fuerunt autem annorum ab Adamo usque ad Phalek mortem 3000;
ita ut iure illud nomen Phalek sit inditum; partem enim significat
et utramque partitionem portendit. namque et terrae divisionem Noe
filii sub eo fecerunt et praefiniti temporis 6000 annorum sub finem
eius vitae divisio est facta; igitur et initio et in fine eius vitae. tum
tres Noe filii omnes ex se prognatos arcessiverunt, iisque dederunt
perscriptam locorum partitionem. atque obtigerunt singulis et singu-
lorum gentibus terrae et climata, regiones, insulae et fluvii secundum
factam divisionem.

Sem igitur, ex Noe filiis natu maximus, terram a Perside et Ba-
ctriana usque ad Indiam et Rhinocoruram sortitus est; Cham, alter ex
Noe filiis a Rhinocorura usque ad Gadiram, quae est meridiem versus;
Iaphed, tertius Noe filius, a Media usque ad Gadiram, quae pars in
septentriones spectat. sunt autem terrae, quae Sem obtigerunt haec:

Ἀσσυρία, Μεσοποταμία, Ἀραβία ἢ ἀρχαία, Ἑλυμαῖς, Ἰνδική, Ἀραβία ἢ εὐδαίμων, Κοιλὴ Συρία, Κομμαγήνη καὶ Φοινίκη πᾶσα· ἔστι δὲ ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ ποταμὸς ὁ Εὐφράτης.

- 5 Ἐκ δὲ τῆς φυλῆς τοῦ Σημ ἀνεφάνη ἄνθρωπος γιγαντογενής, ὀνομασθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κρόνος εἰς ἐπώνυμον τοῦ πλανήτου ἀστέρου, ὃς πρῶτος κατέδειξεν ἄρχειν καὶ βασιλεύειν Ἀσσυρίων. ἔσχε δὲ γυναῖκα Σεμίραμιν τὴν καὶ Ῥέαν καλουμένην, ἧς ἦς ἔσχε υἱόν, ὃς ἐπεκλήθη Ζεὺς ὁ καὶ Πικος, 10 γήμας τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἥραν. ἔσχε δὲ Κρόνος καὶ ἕτερον υἱόν ὀνόματι Ἀφρον, ᾧ ἀπεκλήρωσε τὴν πρὸς Λιβύην γῆν· ὃς ἔγημε τὴν Ἀστυνόμην, γεννήσας ἐξ αὐτῆς Θυγατέρα, ἣν ἐκάλεσεν Ἀφροδίτην. ὁ δὲ Κρόνος ἐξωσθεὶς τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Διὸς κατέλιπε Δία καὶ Νίνον, υἱοὺς αὐ- 15 τοῦ, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ῥέας βασιλεύειν Ἀσσυρίων· αὐτὸς δὲ κατιῶν ἐν τῇ δύσει κρατεῖ καὶ βασιλεύει πάσης Ἰταλίας. Ζεὺς οὖν ὑποχωρήσας τῶν Ἀσσυρίων παρεγένετο πρὸς τὸν πατέρα· ὁ δὲ παραχωρεῖ αὐτῷ βασιλεύειν πάσης Ἰταλίας, καὶ κρατήσας πολλοὺς ἔτεσι καὶ τελευτήσας κατατίθεται 20 ἐν Κρήτῃ. μετὰ δὲ Νίνον ἐβασίλευσαν Ἀσσυρίων Θούρρας, ὃν μετωνόμασαν Ἄρεα ὡς πολεμικώτατον καὶ γενναῖον ὄντα· ὃν οἱ Ἀσσύριοι Βαάλ θεὸν μετωνόμασαν καὶ ἀναστηλώσαντες σέβονται. μετὰ δὲ τὴν τοῦ Διὸς τελευτὴν Φαῦνος υἱὸς αὐ-

7 πρῶτος] ὡς φησιν Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος margo codicis
11. Ἀφρων C

Persis, Bactriana, Hyrcania, Babylonia, Cordyne, Assyria, Mesopotamia, Arabia antiqua, Elymais, India, Arabia felix, Coelesyria, Commagene et omnis Phoenicia, estque in eius parte Euphrates fluvius.

Ex stirpe Sem prodiit homo ingenti corpore, a patre suo Saturnus appellatus ad nomen planetæ; hic primum regnum et imperium Assyriis monstravit. uxorem habuit Semiramim, quæ etiam Rhea nominatur; ex ea filium sustulit Iovem, qui etiam Picos nominabatur et Iunonem sororem in matrimonium duxit. erat præterea alter Saturno filius nomine Aphron, cui terram Libyam versus tribuit. hic Astynomen duxit, ex qua filiam procreavit Venerem. Saturnus autem ab ipso Iove filio imperio pulsus, reliquit Iovem et Ninum filios, qui cum Rhea matre in Assyria regnarent; ipse in occidentem se contulit et totius Italiae regnum tenuit. iam Iupiter relicta Assyria patrem adiit; hic ei totius Italiae imperium concessit et postquam multos annos regnavit mortuus est et in Creta sepultus. post Ninum rex Assyriorum fuit Thurras, cui Marti cognomen dederunt utpote bellicosissimo et nobili, quem Assyrii Baal deum dixerunt et constituto

τοῦ ἐβασίλευσεν, ὃς μετωνομάσθη Ἑρμῆς· ἦν γὰρ λογιώτατος πάνν καὶ μαθηματικός· ὅστις καὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ ποιήσιν ἐφευῖρεν ἐκ μετάλλων ἀνθρώποις.

Τῷ δὲ Χάμ τῷ δευτέρῳ νιῷ τοῦ Νῶε ἔλαχον χώραι κατ' ὄνομα αἶδε, Αἴγυπτος, Αἰθιοπία ἢ βλέπουσα κατὰ Ἰνδούς, 5 ἔτερα Αἰθιοπία, ὅθεν ἐκπορεύεται ὁ τῶν Αἰθιοπῶν ποταμός, Ἑρυθρὰ ἢ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς, Θηβαίς, Λιβύη ἢ παρεκτείνουσα μέχρι Κυρήνης, Μαρμαρίς, Σύρτις, Λιβύη ἢ ἀπὸ ποταμέως παρεκτείνουσα μέχρις ἄκρας Σύρτεως, Νουμδία, Μασσυρίς, Μαυριτανία ἢ παρεκτείνουσα μέχρις Ἑρακλεσσι- 10 κῶν στηλῶν κατέναντι Γαδεΐρων. ἔχει δὲ ἐν τοῖς κατέναντι βορρᾶν τὰ παρὰ θάλασσαν, Κιλικίαν, Παμφυλίαν, Πισιδίαν, Μυσίαν, Λυκαονίαν, Φρυγίαν, Καβαλίαν, Λυκίαν, Κερίαν, Λυδίαν, Μυσίαν ἄλλην, Τρωάδα, Αἰολίδα, Βιθυνίαν, τὴν ἀρχαίαν Φρυγίαν. ἔχει δὲ καὶ νήσους Σαρδινίαν, Κρήτην, 15 Κύπρον, καὶ ποταμὸν Γηῶν τὸν καλουμένον Νεῖλον.

Τῷ δὲ Ἰάφεθ τῷ τρίτῳ νιῷ τοῦ Νῶε ἔλαχον χώραι κατ' ὄνομα αἶδε, Μηδία, Ἀλβανία, Ἀμαζονίς, Ἀρμενία μικρά τε καὶ μεγάλη, Καππαδοκία, Παφλαγονία, Γαλατία, Κολχίς, Βοσπόρη, Μαιῶτις, Δερβίς, Σαρματίς, Ταυριανίς, 20 Βαστρανίς, Σκυθία, Θράκη, Μακεδονία, Δαλματία, Μολοσσίς, Θεσσαλία, Λοκρίς, Βοιωτία, Αἰτωλία, Ἀττική, Ἀχαΐα, Πελ-

10. ἢ om C   15. Φρυγίαν] ἢ Πισιδία margo

simulacro venerantur. post Iovis mortem Faunus, filius eius, regnavit, qui cognominatus est Mercurius; erat enim callidissimus et prudentissimus, et aurum ex metallis facere invenit.

Cham, alteri ex Noe filiis, terrae evenerunt hae: Aegyptus, Aethiopia, quae ad Indiam vergit, altera Aethiopia, unde provenit Aethiopyum fluvius, Erythra, quae ad orientem spectat, Thebais, Libya, quae usque ad Cyrenen extenditur, Marmaris, Syrtis, Libya, quae est intra fluvium et extremam Syrtim, Numidia, Massyris, Mauritania, quae attingit Herculi columnas, exadversus Gadiram. possidet praeterea in terris septentrionem versus eas, quae mari sunt proximae, Ciliciam, Pamphiliam, Pisidiam, Mysiam, Lycaoniam, Phrygiam, Cabaliam, Lyciam, Cariam, Lydiam, Mysiam alteram, Troada, Aeolida, Bithyniam, Phrygiam antiquam; possidet etiam insulas Sardiniam, Cretam, Cyprum, et Geon fluvium, qui Nilus vocatur.

Iaphet, tertio ex Noe filius, terrae evenerunt hae: Media, Albania, Amazonis, Armenia minor et maior, Cappadocia, Paphlagonia, Galatia, Colchis, Bospora, Maeotis, Derbis, Sarmatis, Taurianis, Bastranis, Scythia, Thracia, Macedonia, Dalmatia, Molossis, Thessalia, Locris, Boeotia, Aetolia, Attica, Achaia, Pellene, Peloponnesus quae di-

λήνη, ἡ καλουμένη Πελοπόννησος, Ἀρκαδία, Ἡπειρώτις, Ἰλ-
 λυρίς, Λυχνίτις, Ἀδριακὴ, ἀφ' ἧς τὸ πέλαγος τὸ Ἀδριακόν.
 ἐπὶ δὲ αὐτῷ καὶ νῆσοι αἶδε, Βρεττανία, Σικελία, Εὐβοία,
 Ῥόδος, Χίος, Λέσβος, Κύθηρα, Ζάκυνθος, Κεφαληνία, Ἰθάκη,
 5 Κέρκυρα καὶ αἱ Κυκλάδες, καὶ μέρος τι τῆς Ἀσίας ἡ κα-
 λουμένη Ἰωνία. ποταμὸς δ' ἔστιν ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι Τί-
 γρις ὁ διορίζων μεταξὺ Μηδίας καὶ Βαβυλῶνος. ἐκ δὲ τῶν
 τοῦ Ἰάφεθ υἱῶν ἀπὸ μὲν τοῦ Γόμερ Γομαρεῖς οἱ νῦν Γαλά-
 ται, ἐκ δὲ τοῦ Μαγῶθ οἱ νῦν Σκύθαι, καὶ ἀπὸ Μάδου Μη-
 10 δοί, ἐκ δὲ Ἰωνος Ἴωνες καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, ἐκ δὲ τοῦ
 Θόβελ Θοβηλοὶ οἱ νῦν Ἰβηρες, ἀπὸ δὲ Μεσχῶ Μεσχηνοὶ οἱ
 νῦν Καππαδόκες, διὸ καὶ Μάζυκα ἡ παρ' αὐτοῖς μητρόπολις,
 ἀπὸ δὲ Θῆρα Θραῖκες, ἀπὸ δὲ Θάρρου Θαρσεῖς οἱ νῦν Κί-
 λικες, ἀφ' οὗ καὶ Ταρσὸς ἡ παρὰ Κίλιξι πόλις ἀξιολο-
 15 γωτάτη.

Γενομένης δὲ τῆς δηλωθείσης διανεμήσεως, ἡ μὲν Σῆμ
 ἔνθα καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ κατοικισθεὶς τὴν τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ μοῖραν εἰς τοὺς παῖδας κατατέμνει τοὺς ἑαυτοῦ, ὁ δὲ
 Χάμ υἱὸς Χαναάμ ἰδὼν τὴν πρὸς τῷ Αἰβάνῳ γῆν, ὅτι ἀγα-
 20 θῆ τέ ἐστι καὶ εὐφορος καὶ κατὰ πολὺ τῆς ἑαυτοῦ διαλλάτ-
 τουσα, αὐτόθι κατασκηνοῦ, τῶν τοῦ Σῆμ ἐγγόνων ταύτην ἀπο-
 τεμόμενος τὴν μοῖραν, καίτοι τοῦ πατρὸς αὐτὸν καὶ τῶν
 ἀδελφῶν κωλυόντων, καὶ ὑπόμνησιν παρεχομένων ὧν ὁ πα-

16. γενομένης C

citur, Arcadia, Epirotis, Illyria, Lychnitis, Adriaca, unde Adriaticum
 mare; praeterea haec insulae: Brittonia, Sicilia, Euboea, Rhodus, Chius,
 Lesbos, Cythera, Zacynthus, Cephallenia, Ithaca, Corcyra et Cyclades;
 tum Asiae pars, quae vocatur Ionia. fluvius est in eius parte Tigris,
 qui est terminus inter Mediam et Babyloniam. ex filiis Iaphet
 a Gomer orti sunt Gomares, qui nunc Galatae nominantur, a Magoth
 Scythae et a Mado Medi; ab Ione Iones et ceteri Graeci; a Thobel
 Thobeli, qui hodie Iberes, a Mescho Mescheni, qui nunc Cappa-
 doces, unde etiam Mazaca, eorum metropolis; a Thero Tharces, a
 Tharro Tharses, hodie Cilices, unde etiam Tarsus, urbs Cilicum illu-
 strissima.

Facta quam narravimus partitione, Sem eodem loco quo pater
 domicilium habuit, et, quam sortitus erat partem, liberis suis distri-
 buit. tum Cham, filius Chanaam, quum videret, terram ad Libanum
 sitam bonam esse et fertilem multumque a sua differre, ibi consedit
 eamque partem liberis Sem abstulit quamvis prohibente patre et fra-
 tribus et eorum monentibus, quae Noe pater iis imprecatus erat, qui

τῆρ Νῶε τὰς παραβαίνουσιν αὐτοῦ τὴν κρίσιν ἐπὴρῶσατο. ἐντεῦθεν πᾶσα ἡ γῆ ἐκείνη Χανααία προσηγορεύθη.

Τῶν τριῶν τοίνυν υἱῶν τοῦ Νῶε τριχῆ, καθὼς εἶρηται, τὸν κόσμον διανεμαμένων, ἀναγκατὸν ἐστὶ λοιπὸν ἀναδραμεῖν ἐπὶ τὸ προκείμενον. καταλήξαντες δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ Φαλέκ τοῦ 5 Ῥαγαῦ γενέσει, ἀρξώμεθα πάλιν ἀπ' αὐτοῦ.

Ῥαγαῦ γενόμενος ρλβ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Σερούχ. ἐπὶ τούτου οἱ ἄνθρωποι τὸν κατ' ἀλλήλων αὐξήσαντες τῦφον στρατηγούς τε ἑαυτοὺς κατεστήσαντο καὶ βασιλεῖς, καὶ τότε πρῶτον πολεμικὰ κατασκευάσαντες ὄργανα πολεμῆν ἀλ-10 λήλους ἐνήρξαντο. καὶ εὐθὺς οἱ ἀπὸ Χαναὰμ ἠτιτῶνται καὶ πρῶτοι τῆς δουλείας ὑποπίπτουσι τῷ ζυγῷ κατὰ τὴν τοῦ Νῶε κατάραν. Σερούχ γενόμενος ρλ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ναχώρ· ὧκει δὲ ὁ Σερούχ ἐν γῆ Χαλδαίων καὶ ἐν Ὁρ τῇ πό-15 λει. αὐξηθέντα δὲ τὸν Ναχώρ ἐδίδαξεν ὁ πατήρ παντός ἐπι-15 λυσιν, οἰωνῶν τῶν τε ἐν οὐρανῷ καὶ σημείων διακρίσεις, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπάντων, καὶ πᾶσαν Χαλδαϊκὴν μαντείαν. καὶ Ναχώρ γενόμενος οδ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Θάρρα. Νίνου δὲ τοῦ πρώτου βασιλέως Ἀσσυρίων τεσσαρακοστὸν ἔκτον ἄγον-20 τος ἔτος τῆς βασιλείας γεννᾶται Ἀβραάμ. οὗτος γήμας τὴν 20 ἑαυτοῦ μητέρα Σεμίραμιν, τὴν καὶ Ῥεάν, κίττει πόλιν Νι-νευί, ἐπονομάσας αὐτὴν Νίνον· ἀφ' οὗ Πέρσαις νόμος τὰς ἑαυτῶν μητέρας γαμεῖν καὶ ἀδελφάς, καθὼς καὶ Ζεὺς τὴν

2. προσηγορεύειτο margo

9. ἑαυτοῖς?

14. καὶ Ἐνώρ C

iudicium suum transgrederentur. hinc tota illa terra Chanania dicta est.

Quum igitur tres Noe filii terram, ut dictum est, dividissent, necesse est, ad propositum redire. iam quum substituerimus in Ragau ex Phalek nato, iterum ab eo incipiamus.

Ragau 132 annos natus genuit Seruch. sub hoc homines superbiam invicem augentes belli duces se et reges constituerunt; tumque primum bellica instrumenta confecerunt et bella gerere coeperunt. atque statim ii, qui Chanaam incolebant, victi sunt et primi servitutis iugum subierunt secundum Noe imprecationem. Seruch 130 annos natus genuit Nachor; habitabat autem in Chaldaea et Or urbe. adultum Nachor docuit pater cuiusvis rei cognitionem, coelestium avium et signorum et omnium terrestrium rerum interpretationem et totam Chaldaicam divinationem. Nachor 79 annos natus genuit Tharra. quum Ninus, primus Assyriorum rex 46. annum ageret imperii, natus est Abraam. hic ducta Semiramide matre, quae etiam Rhea nominatur, Ninevi urbem condidit, quam Ninum cognominavit. hinc Persia

ιδίαν ἀδελφὴν Ἦρραν. μεθ' ὃν ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἡ τοῦ-
του γυνὴ Σεμίραμις, ἣτις κατεσκεύασε τὰ χῶματα διὰ τοὺς
κατακλυσμούς. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους παρ' Αἰγυπτί-
οις ἦν ἐξκαιδεκάτη δυναστεία, καθ' ἣν ἐβασίλευον Θηβαῖοι.

- 5 Θάρρα γενόμενος ἐτῶν ἑβδομήκοντα ἐγέννησεν ἐκ γυναι-
κὸς Ἐδνας, θυγατρὸς Ἀβραάμ πατραδέλφου αὐτοῦ, τὸν
Ἀβραάμ, ὃν τινα ἡ μήτηρ ἐκάλεσεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἑαυτῆς
πατρὸς· ἔφθη γὰρ ἐκεῖνος πρὸ τῆς τούτου γενέσεως τετελευ-
τηκέναι. ἐγέννησε δὲ ἔτι ὁ Θάρρα τὸν Ἄρραν καὶ τὸν Να-
10 χῶρ. ὁ δὲ Ἀβραάμ λαμβάνει παρὰ τοῦ πατρὸς γυναῖκα τὴν
Σάρραν. οὗτος μόνος, τῶν πανταχῆ τὴν περὶ τὰ εἰδῶλα
πλάνην νοσοῦντων, τὸν ἀληθῆ θεὸν ἐπέγνω. καὶ ὁ Ἄρραν
δὲ ἀγαγόμενος γυναῖκα υἱὸν ἐκτήσατο τὸν Λῶτ, θυγατέρα δὲ
Μελχάμ· ταύτην δὲ ἑαυτῷ ὁ Ναχῶρ λαμβάνει εἰς γυναῖκα.
15 ἤδη δὲ ἐξημοστὸν ἔτος ἄγων ὁ Ἀβραάμ, ὡς οὐκ ἐδόκει τὸν
πατέρα πείθειν καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τῆς πρὸς τὰ εἰδῶ-
λα δεισιδαιμονίας μεταθέσθαι, λανθάνει νυκτὸς τῶν εἰδῶλων
ἐμπρῆσαι τὸν οἶκον. ἤδη δὲ ἐξ αὐτῶν ἀναλωθέντων οἱ ἀδελ-
φοὶ περινοήσαντες ἀναπηδῶσι, βουλόμενοι ἐκ μέσου τοῦ πυ-
20 ρὸς ἐξελεῖσθαι τὰ εἰδῶλα. φιλοτιμότερον δὲ ὁ Ἄρραν τῷ
προστάγματι προσφερόμενος ἐν μέσῳ διαφθείρεται τοῦ πυ-
ρὸς· καὶ θάψας αὐτὸν ὁ πατήρ, ἐγγὺς ὢν τῇ πόλει τῶν
Χαλδαίων, μετανίσταται πάντας ἀποφερόμενος τοὺς οἰκείους

4. Αἰγυπτίους C 6. πατράδελφον C 11. ἐπὶ C 18. ΞΞ?

mos est, ducere in matrimonium matres et sorores, quemadmodum
Iupiter Iunonem sororem duxerat. post hunc in Assyria regnavit Se-
miramis, eius coniux, quae moles extruxit propter inundationes. eo-
dem tempore apud Aegyptios decima sexta principum familia fuit, ubi
Thebani regnaverunt.

Tharra 70 annos natus genuit ex Edna uxore, filia Abraam, avun-
culi sui, Abraam, quem mater ad patris sui nomen appellavit; ille
enim mortuus erat antequam hic natus. praeterea Tharra procreavit
Arran et Nachor. Abraam a patre Saram uxorem accepit; is solus,
quum ubique homines idolorum erroribus tenerentur, verum deum
cognovit. Arran uxore ducta filium sustulit Lot filiamque Melcham;
eam Nachor uxorem duxit. quumque Abraam iam 60 annos natus
desperaret, se patri et ceteris familiaribus persuadere posse, ut ido-
lorum superstitionem mitterent, clam nocte idolorum aedem incendit.
iamque consumtis quibusdam fratres re cognita insiluerunt e medio
igni idola erepturi. Arran autem, quum nimis gloriae studiosus ad
propositum niteretur, in mediis flammis periit. hoc sepulto pater,

εἰς Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας. ἐνταῦθα δὲ Ἀβραὰμ δέκα
 τῷ πατρὶ καὶ πέντε συνοικήσας ἔτη ἐννοεῖ ποτὲ νυκτὸς ἐκ
 τῆς τῶν ἄστρον κινήσεως τοῦ ἐπιόντος καιροῦ κατασκέψασθαι
 τὴν πίστην. ἦν γὰρ οὐ μετρίως ἔπο τοῦ πατρὸς ἄπασαν
 τὴν τοιαύτην ἔξασκηθεὶς ἐπιστήμην. καὶ δὴ μετὰ τὴν ἐκά- 5
 στοῦ τῶν ζητουμένων διάγνωσιν συνήσει περὶ τὴν ἄπασαν εἶ-
 ναι τὴν τοιαύτην περιεργίαν· δύνασθαι γὰρ αὐτὸς τὸν θεόν,
 εἰ βούλοιο, μετασκευάσαι πρὸς τὸ οἰκεῖον βούλημα τὰ πρᾶ-
 γνωσμένα. πᾶσιν οὖν τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐξ ὄλης ἀπο-
 ταξάμενος ψυχῆς, καὶ τελείαν τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας 10
 δούς τὴν ἀπόδειξιν, ἀκούει παρὰ θεοῦ “ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου
 καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου,” καὶ ἐξελθὼν ἄμα τῇ γυ-
 ναικὶ Σάρρα καὶ τῷ Λὼτ τῷ ἀδελφιδῷ μετοικίζεται εἰς τὴν
 Ἀρφαξὰδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μερίδα, ἣν οἱ Χανααῖοι κατα-
 σχόντες τὴν Χανααίαν ἐκάλεσαν, ὧν ἑτῶν οὐ. 15

Ὅμοῦ τοίνυν γίνεται ἔτη μέχρι τῆς παροικεσίας Ἀβραὰμ
 τσαῦτα. ὁ διαμερισμὸς τῆς γῆς γέγονε τῇ ἀρχῇ τῶν ἡμε-
 ρῶν Φαλέκ. ἀπὸ δὲ τοῦ διαμερισμοῦ τῆς γῆς ἔτη ας, ἀπὸ
 δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη χίλια δεκαπέντε, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτη
 τρισχίλια διακόσια ἑβδομήκοντα ἑπτὰ. 20

Διατρίψας δὲ ὁ Ἀβραὰμ μετὰ τὴν ἔξοδον ἐν τῇ γῇ τῶν
 Χανααίων ἔτη εἰκοσιπέντε γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ. πρὸ δὲ τοῦ
 Ἰσαάκ γεννᾷται ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ ὁ Ἰσμαὴλ ἀπὸ τῆς Ἄγαρ,

qui prope Chaldaeorum urbem habitabat, mutato domicilio omnes fa-
 miliares Charran, Mesopotamiae urbem traduxit. ibi quum Abraam
 15 annos apud patrem degisset, nocte quondam ex stellarum motu
 futuri temporis ubertatem inquirere voluit; erat enim non mediocri-
 ter a patre omnem eam doctrinam edoctus. tum postquam singula, quae
 voluerat, cognovit, intellexit omnem eam curam inutilem esse; posse
 enim statim deum, si vellet, mutare ad suam voluntatem, quae prae-
 visa fuissent. his igitur rebus omnibus et similibus toto animo ren-
 uncians et perfectae in deum pietatis exemplum exhibens vocem dei
 audivit: “exi e terra tua et e domo patris tui” et egressus cum
 Sara uxore et Lot, fratris filio, migravit in Arphaxad patri suo assi-
 gnatam partem, quam Chananaei tenebant et Chananian nominabant,
 annos natus 75.

Erat igitur annorum usque ad migrationem Abraam numerus hic:
 terrae partitio facta erat initio vitae Phalek; ab hac terrae partitione
 anni erant 1006; a diluvio anni 1015; ab Adamo anni 3277.

Abraam relicta patria quum in Chananaeorum terra 25 annos vi-
 xisset, genuit Isaac. sed ante Isaac genuerat Abraam ex Agar Ismael
 a quo Ismaelitarum gens orta est. et Agareni qui etiam Saraceni di-

αἶψ' εὐθὺς τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος, οἱ δὲ αὐτοὶ Ἀγαρηνοί, εἰ
καὶ Σαρακηνοὶ καλούμενοι. κατὰ τοῦτον ὁ θεὸς τὸν καιρὸν
πῦρ κατὰ τῆς Πενταπόλεως ὑπέριψεν, καὶ ἀναλίσκει μὲν ἐξ αὐ-
τῆς ἅπαν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, διαφθείρει δὲ καὶ αὐτὸ
5 ἀπὸ τῆς γῆς τὸ ἀνάστημα, καὶ τῆς προκειμένης θαλάσσης νε-
κροῦνται τὰ ὕδατα. ὀλίγη δὲ ὕστερον ἀπὸ τῆς κατὰ Μам-
βρὴν ὁροῦς μεταναστὰς ὁ Ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ κατασκη-
νοῦ τοῦ ὄρκου, ἑαυτῷ τε ἰδίᾳ καὶ τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ κατὰ
συγγενείας πηξάμενος σκηνάς. τότε πρῶτον Ἀβραὰμ τῆς σκη-
10 νοπηγίας ἐφ' ἐπὶ τὰς ἡμέραις ἐπιτελεῖ τὴν ἐορτήν, ἣν εἰσέτι καὶ
τῶν ὁ Ἰσραὴλ ἐορτάζει σκηνοπηγῶν. εἰκοσιπέτετε ἐτῶν ἦν,
φησὶν, ὁ Ἰσαὰκ, ὅτε πρὸς θυσίαν ἀνήχθη. εἰς ἐκεῖνον δὲ
τὸν τόπον τὸ θυσιαστήριον ψκοδόμησεν Ἀβραὰμ, ἔνθα ὕστε-
ρον Δαυιδ τὸ ἱερὸν ἰδρύσατο.

15 Ἰσαὰκ δὲ γενόμενος ἐτῶν ἐξήκοντα γεννᾷ τὸν Ἡσαῦ καὶ
τὸν Ἰακώβ. ἑβδομηκοστὸν καὶ πέμπτον ἄγων ἔτος φεύγει μὲν
Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, κατατιᾷ δὲ πρὸς Λάβαν εἰς Χαρ-
ραν τῆς Μεσοποταμίας· ἀδελφὸς δὲ ἦν ὁ Λάβαν τῆς Ρε-
βέκας τῆς μητρὸς Ἰακώβ. τούτου νέμει τὰ πρόβατα ἐφ' ὅλοις
20 ἔτεσιν εἴκοσι, δεκατέσσαρα μὲν Λίαν λαβῶν καὶ Ῥαχὴλ τὰς
τοῦ Λάβαν θυγατέρας πρὸς γάμον, ἐπὶ δὲ τοῖς ἐξ ἑπὶ μί-
σθον ποιησάμενος σύμφωνον. ὑστέρωδι δὲ κομίζεται παρὰ
τῶν γυναικῶν Βάλλαν καὶ Δελφῶν τὰς παιδίσκας, καὶ παιδο-

10. ἦν om C

16. Ἰακώβ] Ἰακώβ. Ἰακώβ?

21. τοῖς] τῆς C

cuntur. illo tempore deus ignem in Pentopolin deiecit et totum hominum genus inde exstinxit, delevit etiam, quae e terra surgebant, et lacus illius aqua emortua est. paulo post Abraam a quercu, quae fuit circa Mambren migravit et ad fontem iuramenti domicilium constituit, sibi ipsi et familiaribus secundum cognationem casas conficiens; tum primus Abraam umbraculorum festum per 7 dies celebravit, quod etiam nunc Israelitae celebrant. Isaac 25 annos natus erat, quum tamquam sacrificium offerretur; extruxit autem Abraam eodem loco altare, quo postea David templum aedificavit.

Isaac 60 annos natus genuit Esavum et Iacobum; quumque annum ageret 75, effugit Esavum fratrem Iacobus et Charram, Mesopotamiae urbem se contulit ad Laban, Rebecca, Iacobi matris, fratrem. eius greges per totos 20 annos pavit; post 14 annos Liam et Rachel, Laban filias, accepit in matrimonium et post 6 insuper annos pactam mercedem meruit. postea ab uxoribus Ballan et Delpham ancillas accepit atque ex his 4 mulieribus annis 14, quos in Mesopotamia post primos 7 versabatur filios procreavit 11 filiamque unam; ex Lia

ποιεῖται ἐκ τῶν τεσσαρῶν γυναικῶν, ἐν τοῖς δεκατέσσαρσιν ἔτεσιν οἷς ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας μετὰ τὴν πρώτην διέτριψεν ἑπταετίαν, υἱὸς μὲν ἑνδεκα καὶ θυγατέρα μίαν, ἐκ μὲν τῆς Αἴας γεννήσας τὸν Ῥουβὴμ καὶ τὸν Συμεῶν καὶ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσαχάρ καὶ τὸν Ζαβουλὼμ καὶ τὴν 5 Δίαν, ἐκ δὲ τῆς Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσήφ, ἐκ δὲ τῆς Βάλλας τὸν Δῶν καὶ τὸν Νεφθαλεῖμ, ἐκ δὲ τῆς Δελφᾶς τὸν Γὰδ καὶ τὸν Ἀσηρ. τῷ εἰκοστῷ δὲ ἔτει διαφυγὼν τὸν Λάβαν ὁ Ἰακώβ ἐβδόμη ἡμέρᾳ ἀπὸ αὐτοῦ καταλαμβάνεται ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ. ἐνταῦθα ἐνωμότως ποιησάμενοι συνθήκας χωρίζονται, 10 ὁ μὲν Λάβαν εἰς Χαρράν, ὁ δὲ πλησίον Σικήμεων εἰς πόλιν Σαλήμ. ἐνταῦθα ὑφίσταται ὑπὸ Συχέμ τὴν βίαν ἢ Δίνα. ἔτι δὲ τίκει ἡ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ τὸν Βενιαμίν, καὶ τελευτήσασα θάπτεται ἐν γῆ Ἐφραθᾶ, ἔνθα νῦν ἔστιν ἡ Βηθλεέμ. Συμεῶν δὲ καὶ Λευὶ τῆς ἀδελφῆς ἐκδικουσι τὴν ὕβριν, πατρί 15 δόλῳ χρησάμενοι εἰς τοὺς περὶ τὸν Συχέμ. ὁ δὲ Ἰακώβ τῆς ὀράσεως ὑπαμνησθεὶς ἧς ἐθεάσατο κατὰ τὴν ἀφίξιν τὴν εἰς Μεσοποταμίαν, ἀνέρχεται εἰς Βαιθῆλ (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ τόπῳ, ἐφ' ᾧ κατοικηθεὶς εἶδε τὸ ὄραμα), καὶ πάντα ἀποδεκατώσας ἃ ἐπέκτητο, τελευταίους ὑποβάλλει κλήρῳ τοὺς παῖ- 20 δας, λαχόντα δὲ τὸν Λευὶ τῷ θεῷ ἀφιερῶν καὶ καθίστησιν ἱερέα τοῦ θεοῦ, καὶ προσκομίζει πρῶτον τῷ θεῷ θυσίαν τὴν τοῦ παιδὸς ἀποδεκάτωσιν.

Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ Λευιτικὸν γένος ἐπὶ Ἀαρὼν κατατρέ-

δ

1. δεκακατέσσαρσιν cod.

14. ἐφραθᾶ cod.

16. εἰς om C

17. τῆς εἰς C

videlicet Rubem, Symeon, Levi, Iudan, Isachar, Zabulom et Dinan; ex Rachel Iosephum, ex Balla Dan et Naphthalim et ex Delpha Gad et Aser. vicesimo anno quum Laben effugisset Iacobus, septimo die in Galaad monte consecuto Laban, pactionem fecerunt, quo facto Laban Charran, ille autem Saſem urbem prope Sikemon se contulit. ibi Dina compressa est a Sychem. tum etiam Rachel peperit Iacobo Benjamin, quumque mortua esset, sepulta est in terra Ephrata, ubi nunc est Bethleem. Symeon autem et Levi sororis iniuriam ultimi sunt omni dolo usi in Sychem socios. Iacobus autem speciei memor, quam quum in Mesopotamiam adveniret viderat, rediit Baethel (id enim erat nomen loco, in quo speciem viderat) divisisque suis omnibus in decem partes postremo filios sortiri iussit sortitumque Levi deo consecravit et sacerdotem deo constituit primumque deo sacrificium obtulit filii consecrationem.

Quum igitur Leviticum genus ad Aaron deveniret et Mosen,

χει καὶ Μωϋσῆν, ὧν ὁ μὲν ἱερατεύει ὁ δὲ στρατηγεῖ τῷ
 Ἰσραήλ, εἰκότως δὲ αὐτοῦ λαμβάνεται ἢ ἐκ τοῦ Ἰακώβ γενεα-
 λογία. Ἰακώβ γενόμενος ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν ἐγέννησε τὸν
 Λεβὶ. Ῥεβέκκα ἠξίωσε τὸν Ἰσαὰκ ἀγαγεῖν Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ
 5 καὶ διαλλάξαι αὐτούς, παρακαλέσαι τε ἅμα καὶ ἐνορκίσει εἰ-
 ρήνην ἕγειν εἰς ἀλλήλους καὶ τῆς ἀδελφικῆς οἰκειότητος ἀσπά-
 ζεσθαι τὴν διάθεσιν· ὃ δὲ καὶ ποιήσας προσέειπε τῷ Ἡσαῦ
 ὅτι ἴδὼν ἐπαναστῆς τῷ Ἰακώβ ἐμπέση εἰς χεῖρας αὐτοῦ. τε-
 λευτῶσι δέ, προτέρα μὲν ἢ Ῥεβέκκα, μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ὁ
 10 Ἰσαὰκ, τῷ Ἰακώβ τῆς πρωτοτοκίας καταλιπόντες τὰ γέγρα. οἱ
 δὲ υἱοὶ τοῦ Ἡσαῦ παρώξυναν τὸν πατέρα αὐτῶν κατὰ Ἰακώβ
 καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ καθοπλισθέντες μετὰ ἐθνῶν ἦλθον
 πρὸς πόλεμον. ὃ δὲ ἀποκλείσας τὰς θύρας τῆς πόλεως, πα-
 ρεκύλει τὸν Ἡσαῦ μνησθῆναι τῶν γονικῶν ἐντολῶν καὶ πα-
 15 ραιέσεων. τοῦ δὲ μὴ ἀνεχομένου ἀλλὰ μᾶλλον ὑβρίζοντος,
 τοῦ Ἰούδα παρακαλέσαντος ἐνέτεινε τόξον Ἰακώβ, καὶ πλήξας
 κατὰ τοῦ δεξιοῦ μαζοῦ τὸν Ἡσαῦ κατέβαλε· καὶ τούτου τε-
 λευτήσαντος ἐπεξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰακώβ τὰς πύλας ἀνοίξαντες,
 καὶ πάντας σχεδὸν ἀνέκλον.

20 Τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ Ἰσραήλ ἐν Αἰγύπτῳ παροικίας
 ἱερογραμματεῖα δεῖνὸν προσεπέειν φησὶν ὅτι τὸ τικτόμενον παι-
 δίδον ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ τοῖς Ἑβραίοις τὴν Αἰγυπτίων κατα-
 λύσει βασιλείαν· καὶ διὰ τοῦτο Φαραὼ προσέταξε κτείνειν

2. ἐγκότως C

18. οἱ om C

21. προσεπειν C

quorum alter sacrificia administravit, alter bello Israelitas duxit, verisimilliter ab eo sumta est Iacobi genealogia. Iacobus 87 annos natus genuit Levi. Rebecca oravit Isaac ut arcesseret Esavum et Iacobum eosque inter se conciliaret et adhortaretur simulque iurifurando obstringeret, ut pace uterentur et fraternae familiaritatis conditionem adamarent. id ille fecit et Esavo dixit, si contra Iacobum consurrexisset, ipsum in potestatem eius venturum. tum mortui sunt, prior Rebecca neque multo post Isaac relicto Iacobo primogeniti iure. filii autem Esavi patrem incitarunt contra Iacobum eiusque filios et cum aliis gentibus in bellum profecti sunt. ille autem clausis oppidi portis dixit Esavo ut eorum recordaretur, quae pater monuisset. quum vero ille se non contineret, sed etiam superbius se gereret, hortante Iuda Iacobus arcum tetendit et vulneratum dextra mamma Esavum prostravit. hoc mortuo Iacobi filii apertis portis ex urbe eruperunt et omnes fere trucidarunt.

Altero anno, quo Israelitae in Aegypto habitarunt, insignis sacerdos narratur praedixisse, liberum illo tempore Hebraeis natum Ae-

τὰ τικτόμενα βρέφη τῶν Ἑβραίων. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δευτέρῳ
 εἶπει Λεὺι γενόμενος τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν γεννᾷ τὸν Καῦθ·
 Καῦθ γενόμενος ἐξήκοντα τριῶν ἐτῶν γεννᾷ τὸν Ἀβραάμ·
 Ἀβραάμ γενόμενος ἑβδομήκοντα ἐτῶν γεννᾷ τὸν Μωϋσῆν.
 τὸν δὲ Ἀβραάμ φασὶ τὸν πατέρα Μωϋσέως εὖξασθαι τῷ⁵
 θεῷ μὴ περιδεῖν ἀπολλύμενον τὸ γένος τῶν Ἑβραίων· χρη-
 ματισθῆναι δὲ κατ' ὄναρ περὶ τῆς γενέσεως καὶ δυνάμεως
 τοῦ παιδίου Μωϋσέως, οὗ τεχθέντος καὶ ἐκθέτου γενομένου
 Θέρμουθις ἢ τοῦ Φαραὼ θυγάτηρ ἀνείλετο. τοσοῦτον δὲ ἦν
 κάλλει ἄστειον τὸ παιδίον ὡς τοὺς ὄρωντας αὐτὸ ἀμεταστρε- 10
 πτὶ θαυμάζοντας ἐνορᾷν.

Ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Χεττούρας γεννᾶται Ἰεζάν, ἐκ
 δὲ τοῦ Ἰεζάν Λαδάμ, ἐκ δὲ τοῦ Λαδάμ Ραγουήλ καὶ Ἰοθὼρ
 ὁ καὶ Ἰωβὰβ, ἐκ δὲ τοῦ Ἰοθὼρ Σεμφώρα, ἣν ἐγγημε Μωϋσῆς,
 καθὼς ἱστορεῖ Δημήτριος, ὡς φάσκει Εὐσέβιος ἐν τῷ Χρο- 15
 νικῷ. Μωϋσῆς μὲν ἀπὸ Ἀβραάμ ἑβδομος, ἡ δὲ Σεμφώρα
 ἕκτη.

Μωϋσῆς ὢν ἐτῶν ὀγδοήκοντα ἀφηγεῖται τῆς ἐξόδου τῆς
 εἰς Αἰγύπτου τῶν τετρακοσίων τριάκοντα ἐτῶν τῆς παροικίας
 τῆς τε Χαναάν καὶ τῆς Αἰγύπτου. σημειωτέον ὅτι δεῖ τὰ 20
 τετρακόσια τριάκοντα ἔτη τῆς τοῦ λαοῦ παροικίας ἀριθμεῖ-
 σθαι οὕτως. τριακοστὸν ἄγων ἔτος ὁ Ἰωσήφ ἐγγειρίζεται
 τὴν τῶν Αἰγυπτίων ἀρχήν. ἐπὶ τοίνυν ἐνιαυτῶν τῆς εὐθῆ-

19. τῶν] διεθόντων τῶν?

gyptiorum regnum eversurum esse, qua Pharaο infantes Hebraeorum
 interfici iussit. eo ipso altero anno Levi 45 annos natus genuit Kaath;
 hic 63 annos natus genuit Abraam; Abraam 70 annos natus genuit Mo-
 sen. Abraam, Mosis patrem, dicunt a deo precatum esse, ne ne-
 gligeret gentem Hebraeorum pereuntem; tum somno certiore factum
 esse fore ut filius ei nasceretur fortis, Moses. hunc natum exposi-
 tumque Thermuthis, Pharaonis filia, suscepit; ita enim pulchritudine
 excelebat infans, ut qui eum viderent cum admiratione et sine in-
 termisu eum intuerentur.

Ex Abraam et Chettura natus est Iexan, ex Iexan Dadam, ex
 Dadam Raguel et Iothor, qui etiam Jobab vocatur; ex Iothor Sep-
 phora, quam duxit Moses, ut est in Demetrii historia teste in chro-
 nicis Eusebio. Moses ab Abraam septimus, Sepphora sexta.

Moses 80 annos natus proficiscentes ex Aegypto Israelitas duxit
 postquam 430 annos partim in Chanaan partim in Aegypto habitave-
 rant; sciendum enim 430 annos sic numerandos esse. Iosephus 30
 annum agens Aegyptiorum regnum accepit; septem igitur ubertatis
 annis et caritatis duobus praeterlapsis Iacobus cum filiis in Aegyptum

νίας καὶ δύο τοῦ λιμοῦ διελεύστων κατῆλθεν Ἰακώβ σὺν τοῖς τέκνοις εἰς Αἴγυπτον. τὸν Νεῖλον δέ φασι μὴ ἀνελεῖν ἐν ὄλοις ἑπτὰ ἔτεσι τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐν Αἴγύπτῳ. ἦν οὖν τότε Ἰωσήφ ἑτῶν τριάκοντα ἑννέα, ἔζησε δὲ τὰ πάντα ἔτη ἑκατὸν 5 δέκα. μετὰ γοῦν τὸν θάνατον Ἰωσήφ δουλεύουσιν Ἑβραῖοι τοῖς Αἴγυπτίοις ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα. τὰ δὲ πάντα ἔτη τῆς τῶν Ἑβραίων ἐν Αἴγύπτῳ διατριβῆς διακόσια δεκαπέντε. ἐξ οὗ δὴλον ὅτι ἀπὸ Χαναάν εἰς τὴν Αἴγυπτον τὴν μετοίκησιν ἐποιήσαντο μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ λαοῦ, ἧς 10 δείκνυται ἡγησάμενος κατὰ τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος Μωϋσῆς. οὐ γὰρ ἐν Αἴγύπτῳ μόνη γίνεται ἡ παροίκησις τῶν τετρακοσίων τριάκοντα ἑτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν γῆ Χαναάν πρὸ τοῦ εἰς Αἴγυπτον κατελεῖν τὸν Ἰακώβ. ὅπερ ἡμῖν καὶ αὐτῇ παρίστησιν ἡ γραφὴ λέγουσα “ἡ δὲ παροίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἧς 15 παρήκhsαν ἐν γῆ Αἴγύπτῳ καὶ ἐν γῆ Χαναάν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα.”

Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Ἀβραάμ ἦν ὁ Μελχισεδεκ ἀνὴρ Θεοσεβῆς, υἱὸς Σίδου βασιλέως, υἱοῦ Αἴγύπτου, ὃς κτερίζει πόλιν Σιδῶνα. καὶ ἔστι τοῦ μὲν Ἀβραάμ ἀπὸ τῆς ἐκ Χαρρὰν εἰς 20 Χαναάν ἀναβάσεως μέχρι τῆς Ἰσαὰκ γενέσεως ἔτη εἰκοσιπέντε, τοῦ δὲ Ἰσαὰκ τὰ μέχρις Ἰακώβ ἔτη ἐξήκοντα, τοῦ δὲ Ἰακώβ τὰ μέχρι Λεὺι ἔτη ὀγδοήκοντα ἑπτὰ. ὄντος τοῦ Λεὺι ἑτῶν τεσσαράκοντα τριῶν κατῆλθεν ὁ Ἰακώβ σὺν τῇ πανοι-

2. φησι C 16. ὡς φησιν Ἐδσέβιος ὁ Παμφίλου margo

venit. Nilus autem per integros septem annos, quibus Aegyptus fame premebatur, non redundasse dicitur; tum Iosephus annos habebat 39, vixit autem omnino 110 annos et post eius mortem servorum conditione fuerunt Hebraei annos 144; omnes igitur anni, quos in Aegypto habitarunt Hebraei, sunt 215; hinc apparet, relicta Chanaan in Aegypto habitasse donec Moses, ut refertur, anno aetatis 80 eos eduxit; non enim in Aegypto sola 430 annos habitarunt, sed etiam in Chanaan, antequam in Aegyptum Iacobus venit, idque ipsa biblia indicat dicens, domicilium habuisse filios Israel in Aegypto et Chanaan per 430 annos.

Tempore Abraam vixit Melchisedek, vir magnae in deum pietatis, filius Sidi, Aegypti filii, qui Sidonem urbem condidit. intercesserunt inter Abraam ex Charran in Chanaan migrationem et natum Isaac anni 25, inter Isaac et Iacobum anni 60, inter Iacobum et Levi anni 87. Levi cum esset annorum 43, Iacobus cum tota domo in Aegyptum venit annos natus 130. a Levi

κεσίᾳ εἰς Αἴγυπτον, ὧν ἐτῶν ἑκατὸν τριάκοντα. τοῦ δὲ Αὐρι τὰ μέχρι Καῦθ ἔτη τεσσαράκοντα πέντε, τοῦ δὲ Καῦθ τὰ μέχρις Ἀβραάμ ἔτη ἐξήκοντα τρία, τοῦ δὲ Ἀβραάμ τὰ μέχρι Μωϋσέως ἔτη ἑβδομήκοντα, τοῦ δὲ Μωϋσέως τὰ μέχρι τῆς ἐξόδου ἔτη ὀγδοήκοντα. ὡς εἶναι ἀπὸ τῆς τοῦ Ἀβραάμ ἐν 5 γῆ Χαναάν παροικίας μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον καθόδου ἔτη διακόσια δεκαπέντε, καὶ ἀπὸ τῆς εἰς Αἴγυπτον καθόδου μέχρι τῆς ἐκείθεν ἐξόδου τοῦ λαοῦ ἑτερα διακόσια δεκαπέντε ἔτη τετρακόσια τριάκοντα.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἰναχος πρῶτος Ἀργονος 10 ἐβασίλευσε, καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ λαὸς διατρίβει ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. Φορωνεύς Ἀργείων ἐβασίλευσε, καθ' ὃν δ. ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμός ὑπὸ Ἑλλήνων ἱστορεῖται. καὶ Ἀσσυρίων μετὰ Πίλον τὸν βασιλέα τὸν πρῶτον, ὃς ἐν Κρήτῃ ἀπέθανεν, ὃς καὶ τοῖς τότε καιροῖς Ζεὺς μετανομάσθη, Σε- 15 μίραμις δὲ Νίνου ἐβασίλευσεν.

Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, καὶ διαπεράσας τὸν Ἰορδάνην, ἄρχει τοῦ λαοῦ ἔτη εἰκοσιπέντε. οὗτος ἐπόρθησεν ἐπαρχίας ἑπτὰ καὶ καθεῖλε βασιλεῖς εἰκοσιεννέα. γίνονται τοίνυν ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη 20 διαχίλια διακόσια ἐξήκοντα τρία, ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τοῦ διαμερισμοῦ τῆς γῆς ἔτη 79, ἀπὸ δὲ τοῦ διαμερισμοῦ ἕως τῆς παροικίας Ἀβραάμ ἔτη 75, ἀπὸ δὲ τῆς παροικίας

11. τούτου? 16. δὲ] ἢ?

usque ad Caath fuerunt 45 anni, a Caath usque ad Abraam 63, ab Abraam usque ad Mosen anni 70, a Mose usque ad discessum 80, ita ut ab eo tempore, quo in Chanaan domicilium constituit Abraam usque ad migrationem in Aegyptum fuerint anni 215, et a profectioe in Aegyptum usque ad discessum iterum 215 anni, omnino igitur anni 430.

His temporibus Inachus primus Argis regnavit simulque populus 40 annos in deserto vixit. fuit Phoroneus Argivorum rex, sub quo Ogygium diluvium factum esse a Graecis memoriae proditur, atque in Assyria post Picum, primum regem, qui in Creta mortuus est et illis temporibus Iupiter nominabatur, Semiramis, Nini uxor, imperium tenuit.

Iesus Naue filius, dux constitutus Iordano superato 25 annos regnum administravit. hic 7 regna deleuit et reges 29 devicit. sunt igitur ab Adamo usque ad diluvium anni 2263, a diluvio usque ad terrae partitionem anni 399, a terrae partitione usque ad migrationem

Ἀβρααμ ἕως τῆς τελευταῆς Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη 575. ὁμοῦ γίνονται ἀπὸ Ἀδάμ ἔτη 3774.

Μετὰ Ἰησοῦν πρεσβύτεροι ἐκ τῆς Ἰουδα καὶ Συμειῶν φελῆς, τοῖς ἀλλήλων σχοινίσμασιν ἀνὰ μέρος βοηθοῦντες, ἐπέαρχαι τοῦ λαοῦ λέγονται ἔτη λ'. μετὰ τοῦτο ὁ λαὸς εἰδώ-
λοις λατρεύσας ἐκδίδεται τῷ Χασαρσασθῶν βασιλεῖ Μεσοπο-
ταμίας, ὃς ἀβασίλευσεν αὐτῶν ἔτη 820. κατὰ τούτους τοὺς
χρόνους Προμηθεὺς μυθεύεται σοφὸς ὢν ἐν παιδείᾳ, ἐν ἧ
τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἰδιωτείας μετέπλασεν.

10 Ἐπιστρέψαντος τοίνυν τοῦ λαοῦ πρὸς θεὸν ἀνίστησι τὸν
Γοθονιήλ, ὃς ἔκρισε τὸν λαὸν ἔτη ν'. ἀδελφὸς δὲ ἦν ὁ Γο-
θονιήλ τοῦ Χαλέβ. ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ὁ ἐπὶ Δευκαλίω-
νος κατακλυσμὸς γεγενῆσθαι λέγεται. τούτον τὸν κατακλυσμόν
δοκοῦσι καὶ Αἰγύπτιοι μεμνησθαι, φάσκοντες τὴν γῆραν αὐ-
15 τῶν μὴ κατακεκλύσθαι, τοπικοῦ γενομένου. τὸν γὰρ πρότε-
ρον κατακλυσμόν οὐδὲ γινώσκουσιν· οὐπω γὰρ ἦν αὐτοῖς ὁ
πατριάρχης γεννηθεῖς. Χάμ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ Νῶε πατὴρ ἦν
τοῦ Μεσραεῖμ, ἀφ' οὗ οἱ Αἰγύπτιοι.

Ἀυτοὶς ἀμαρτήσαντες οἱ υἱοὶ παραδίδονται τῷ Αἰγλώμ,
20 βασιλεῖ Μωαβιτῶν, καὶ δουλεύουσεν αὐτῷ ἔτη ιη'. πάλιν δὲ
αὐτοὺς ἐπιστρέψαντας ἐξαιρεῖται διὰ τοῦ ἀμφοτεροδεξίου
Ἀῶδ. ἔσχε δὲ τοῦ ἀμφοτεροδεξίου τὸ ἐκώνημον διὰ τὸ

19. υἱοὶ] υἱοὶ Ἰσραήλ?

Abraam 616, et inde usque ad mortem Iesu, Naue filii 495; omnino igitur ab Adam fuerunt anni 3774.

Post Iesum seniores ex Iudae et Symeon tribubus mutuo sibi lato auxilio imperium administrasse dicuntur annos 30. post hoc cum idola sectaretur populus, traditus est Chasarsathon regi Mesopotamiae qui 8 annos eum sua potestate tenuit. his temporibus Prometheus narratur sapiens fuisse institutione liberorum, quo homines ignorantia liberavit.

Populus quum ad deum se converteret, exstitit Gothoniel, qui 50 annos populum iudicavit; Gothoniel frater fuit Chaleb. his temporibus Deucalionis narratur diluvium fuisse. eius diluvii etiam Aegyptii meminisse videntur dicentes, suam terram non inundatam fuisse, certis regionibus scilicet facto diluvio; prius enim diluvium ne poverunt quidem, cum nondum patriarcha eorum natus esset; Cham enim, Noe filius, pater fuit Mesarim, a quo sunt Aegyptii.

Rursus peccantes Israelitae traditi sunt Aeglon, Moabitorum regi, cui 18 annos servierunt. conversi ad deum liberati sunt ab Aod, viro ambabus manibus dextero; habuit ille cognomen, quod in

ὁμοίως ἐν παντί πράγματι τῇ ἐδωδύμῃ χρῆσθαι χειρὶ καθάπερ καὶ τῇ δεξιᾷ. ὃς ἠγήσατο τοῦ λαοῦ ἔτη ν'. τούτου ἐν ἔτει εἰκοστῇ ἐβδόμῃ ἐβασίλευσε τῆς Ἀττικῆς Κέκροψ ὁ διφρῆς διὰ τὸ δύο γλώσσαις λαλεῖν. ἐν δὲ τῷ οὗ ὁ κατακλυσμός ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Αἰθιοπίᾳ ὑπ' αὐτῶν μνημονεύεται. 5

Προσπταίσας πάλιν ὁ λαὸς κυριεύεται ὑπὸ Ἰαβῆς βασιλείῳ Χαναναίων ἔτη εἴκοσιν. ἐπὶ τούτου προφητεύει Δεβώρρα γυνὴ Λαφιδώθ, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεῖμ, ἔτη μ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Κάδμος ὁ ἐν Θήβαις ἐβασίλευσεν, ὃς Τειρεσίαν φιλόσοφον καὶ μάντιν ἐν Θήβαις ἤγαγε, περὶ οὗ 10 φησὶ Σοφοκλῆς ὅτι τὴν Παλλάδα ἰδὼν λονομένην ὁ Τειρεσίας μεταβλήθη εἰς ἀνδρὸς εἰς γυναικίαν φύσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Δεβώρρας τελευτὴν ἐξήμαρτε πάλιν ὁ λαός, καὶ κατεδουλοῦντο τοῖς Μαιδηναίοις ἑπτὰ ἔτη. Γεδεὼν δὲ αὐτοῖς ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, θείοις σημείοις τῆς νίκης κομισάμενος τὴν πίστιν, ἐπανίσταται, καὶ ἐν τριακοσίοις ἀνδράσι δώδεκα διαχειρισάμενος μυριάδας ἤρξεν τοῦ λαοῦ ἔτη μ'. Ἀβιμέλεχ ὁ τούτου υἱὸς ἔτη τρία, Θώλα υἱὸς Φούα ἐκ φυλῆς Ἐφραιμ ἔτη κγ', Ἰασίρ ὁ Γαλααδίτης ἐκ φυλῆς Ἐφραιμ Μανασσῆ ἔτη κβ'. μετὰ τούτων ἐξήμαρτεν ὁ λαός, καὶ παρε- 20 δόθη τοῖς Ἀμανίταις ἔτη ιη'. ἔπειτα τὴν πρὸς θεὸν ποιησάμενος ἐπάνοδον, σώζει διὰ τοῦ Ἰεφθάς τοῦ Γαλααδίτου, μητρὸς μὲν ὄντος ἐταίρας, φυλῆς δὲ Μανασσῆ. οὗτος ἀρχεῖ

12. μετεκλήθη cod.

omnibus negotiis pariter sinistra utebatur manu ac dextera. hic dux fuit populi annos 50. anno eius 27 in Attica regnavit Cecrops biformis, quod duabus linguis utebatur; anno vero 77 diluvium in Thesalia et Aethiopia factum ab iis narratur.

Denuo cum peccasset populus imperio subiectus est Iabes Chananaeorum regis 20 annos. sub hoc prophetauit Deborra, uxor Saphidoth, ex tribu Naphthalim annos 40. illis temporibus Cadmus Thebis regnavit, qui Tiresiam philosophum et vatem Thebas duxit, quem ait Sophocles, Palladem cum lavantem vidisset, ex viro in feminam mutatum esse.

Post Deborrae mortem denuo peccans populus in servitutem datus est Madienaeis 7 annos. Gedeon autem ex Manasse tribu cum divinis iudiciis eos ad victoriae spem erexisset, surrexit et cum 300 viris hostes 120000 prostravit, rexitque populum 40 annos; Abimelech eius filius annos tres; Thola, Phua filius, ex Ephraim tribu 23 annos; Iair Galaadites ex Ephraim Manasse tribu 22 annos, post hunc peccavit populus et traditus est Amonitis annos 18; post quem

τοῦ λαοῦ ἔτη ἕξ. μετὰ δὲ τοῦτον ἤρξεν Εὐσεβῶν ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς ὁ Βηθλεεμίτης ἔτη ζ. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους τὸ Ἰλιον ἐκτίσθη καὶ Ἀσκληπιὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην μετήει. Αἰγλὼμ ὁ Ζαβυλωνίτης ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη 5 δέκα, Ἀδὼμ υἱὸς Ἐλείμ ὁ Μαραθωνίτης ἔτη οὐκτώ. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ὀρφεὺς ὁ ποιητὴς ἐγνωρίζετο.

Προσπαίσας πάλιν ὁ λαὸς ἐκδίδεται ἀλλοφύλοις ἔτη μί. ἐπιστρέψαντας δὲ αὐτοὺς πρὸς Θεόν, ἀνίστησι τὸν Σαμψών, Μανωὲ μὲν υἱόν, φυλῆς δὲ Δᾶν, ὅστις καταπολεμήσας τοὺς 10 ἀλλοφύλους ἄρχει ἔτη κ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἡρακλῆς ἐγνωρίζετο, ὁ τοὺς δώδεκα ἄθλους διανύσας. Σαμανὲς ἠγήσατο τοῦ λαοῦ ἔτος ἕν, ἀναρχίας γεγονῆσας κατὰ τὰς Ἑβραϊκὰς παραδόσεις, ὅτε καὶ ἔπραττεν ἕκαστος ὅπερ ἐβούλετο, οἷα εἰκὸς ἐν ἀναρχίᾳ γίνεσθαι. ἔτη μί εἰρήνην ἔσχε 15 πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους ὁ λαός, ἔτη λ' Σαμανεὶ αὐτοῦ ἠγουμένου. Ἡλεὶ ὁ ἱερεὺς ἤρξε τοῦ λαοῦ ἔτη κ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ὁ Ἰλιακὸς πόλεμος ἐγένετο ἔτεσι δέκα, καὶ τὸ Ἰλιον ἦλω. Σαμουὴλ διαδεξάμενος τοῦ Ἡλεὶ τὴν ἱερατείαν καὶ τὴν ἡγεμονίαν κρατεῖ τοῦ λαοῦ. φασὶ δὲ αὐτὸν δώδεκα 20 ἔτων εἶναι, ὅτε πρῶτον ἐφάνη αὐτῷ λαλήσας ὁ Θεός. σὺν οἷς ἡ κιβωτὸς ἐν τῷ Ἀμιναδάμ οἴκῳ διέτριψε, καὶ βασιλέων χρισθέντων ἦν ἀντιλαμβανόμενος ὁ Ἡλεὶ ἔτη ο'.

ad deum se convertisset, libertatem recuperavit opera Iepthae, Galaaditae filii, cuius mater meretrix fuit ex Manasse tribu. hic 6 annos populum rexit. post eum Eusebon ex Iuda tribu 7 annos regnavit. his temporibus Ilium conditum est et Aesculapius medicam artem exercuit. Aeglon Zabylonites 10 annos Israelitas indicavit. Adom Elim filius Marathonites 8 annos. his temporibus Orpheus poeta clarus fuit.

Rursus peccans populus traditus est exteris gentibus annos 40. quum ad deum rediissent, ille Sampson erexit, Manoe filium, ex Dan tribu. hic devictis hostibus 20 annos regnavit. illis temporibus Hercules vixit, qui 12 certamina perfecit. Samanes dux fuit populi annum unum, facta anarchia, ut Hebraicae traditiones perhibent, quum quod quisque vellet, faceret, ut fere in anarchia fieri solet. annos 40 pacem cum externis gentibus habuit populus duce per 30 annos Samani. Eli sacerdos imperium habuit 20 annos. his temporibus Iliacum bellum gestum est per annos 10, captumque est Ilium. Samuel accepto ab Eli sacerdotio et imperio populum rexit. annos 12 natus fuisse narratur, quum primum ei deus appareret, quum arca esset in domo Aminadam. unctis regibus Samuel 70 annos civitatem administraverat.

Γίνεται τοῦτον ἀπὸ τῆς τελευταίας Ἰησοῦ ἐπὶ τὴν τελευταίην Σαμουὴλ ἔτη χί', ἀπὸ δὲ Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη βρα', ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτη διπλ'.

Ὁ μὲν οὖν Σαμουὴλ αὐτός τε ἤδη γεγηρακώς καὶ τοῦ λαοῦ ὀκνηρότερον ποιούμενος τὴν ἐποσίαν, τῶν τε παιδῶν 5 αὐτοῦ δώροις αἰεὶ τοῦ δικαίου προιεμένων τὴν κρίσιν, χρεῖε βασιλέα, τοῦ λαοῦ μὲν καταναγκάζοντος τοῦ θεοῦ δὲ συγχωρήσαντος, τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. Σαοὺλ γὰρ καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ τὰς ὄνους ζητοῦντες εἰσῆλθε πρὸς Σαμουὴλ· εἶπε δὲ τῷ Σαοὺλ περὶ τῆς βασιλείας ὁ Σαμουὴλ 10 καὶ περὶ ὧν ἐζήτηι. Σαοὺλ ἐξελθὼν τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ καὶ προσφιλεῖ τὰ μὲν ἄλλα ἐξείπε, περὶ δὲ τῆς βασιλείας οὐκ ἀνήγγειλε, δηλῶν ὡς οὐ φίλοις οὐδὲ συγγενέσιν ἐπὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων δεῖ θαρσεῖν διὰ τὸ ἐπὶ βασκανία τῶν ἀνθρώπων εὐχερέε. οὗτος ὁ Σαοὺλ συνεπισχύοντος τοῦ Σα- 15 μουὴλ βασιλεύει ἔτη εἴκοσιν· ἐπροεφήτευσ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἄμα καὶ ἱεράτευσε ὁ Σαμουὴλ. Ἀβενῆρ δὲ αὐτῷ ὁ τοῦ Νῆρ υἱὸς τῆς στρατηγίας ἀφηγεῖτο. τοῦ δὲ Σαοὺλ προσπταίσαντος τῷ θεῷ ἐπιχρεῖε πάλιν ὁ Σαμουὴλ εἰς βασιλέα τὸν Δαβὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς. 20

Καὶ ὁ μὲν Σαμουὴλ τελευταῖα δύο φθύσας ἔτη τὸν Σαοὺλ, βασιλεύει δὲ ὁ Δαβὶδ ἑπτὰ μὲν ἔτη περιόντος Σαοὺλ, μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευταίην λγ'. ἐπὶ τούτου μὲν Ἀβιάθα ἐτόγ-

11. συγγενεῖς C . 16. δὲ] καὶ C 17. cod δτανῆρ. 19. cod Σαοὺλ.

Fuerunt igitur a Iesu morte usque ad mortem Samuelis 610 anni, a Noe et diluvio anni 2120, ab Adamo 4382.

Ipse Samuel quum iam proventus esset aetate, populi administrationem aegre ferens, quum filii eius muneribus corrupti iniusta iudicia ferrent, regem unxit coactu quidem populi sed dei concessu Saul, filium Kis, ex Benjamin tribu. Saul enim cum puero asinos quaerens ad Samuel venerat. dixitque Samuel Saulo de regno et de iis quae quaerebat. Saul quum abisset propinquis amicisque cetera quidem narravit, de regno autem nihil aperuit, declarans neque amicis neque propinquis in magnis rebus confidendum esse, quod prompti sint homines ad invidiam. hic Saul adiutus a Samuel 20 annos regnavit: sub eo Samuel prophetae simulque sacerdotis munereungebatur. Abener, filius Ner, dux fuit exercitus. sed peccante in deum Saul, Samuel Davidem regem unxit, Iesai filium ex Iuda tribu.

Mortuus est Samuel biennio ante Saul. David vivo Saul 7 annos regnavit et mortuo eo annos 33. sub eo summus sacerdos fuit Abiatha, filius Abimelech, ex Eli cognatione; et ex alia patria Sa-

χανον ἀρχιερέως, ὁ τοῦ Ἀβιμέλεχ, ἐκ τῆς συγγενείας Ἡλεί,
 ἐξ ἐτέρου δὲ πατριᾶς Σαδώκ· προσφῆτευσον δὲ αὐτός τε Δα-
 βίδ καὶ Γὰδ καὶ Νάθαν καὶ Ἀσάφ καὶ Ἰδιθούμ· ἐστρατη-
 λάτει δὲ αὐτῷ Ἰωάβ. χρῆ τοίνυν ἐντετάχθαι τῷ παντὶ ἀρι-
 5 θμῷ μὲν τοῦ Σαοὺλ ἔτη, μὲν δὲ καὶ τοῦ Δαβίδ, διὰ τὸ ὡς
 εἴρηται τὰ ἑπτὰ ἔτη ἔτι περιόντος τοῦ Σαοὺλ βεβασιλευκένας
 αὐτόν. διὰ τὸν γάμον τῆς Μελχῶ οὐχὶ ἑκατὸν ἀκροβυστίας
 ἀλλὰ ἑξακοσίας κεφαλὰς τῶν ἀλλοφύλων τὸν Σαοὺλ φασὶν
 ἐζητηκένας καὶ εἰληφέναι ὑπὸ τοῦ Δαβίδ. ἐπὶ τούτου Ἰωάβ
 10 ὁ ἄρχων τῆς στρατείας ἠρίθμησε τὰς φυλάς Ἰσραὴλ, καὶ
 ἦν ὁ ἀριθμὸς, ὃν κατηρίθμησε, χιλιάδες ἑκατὸν καὶ ἑξακόσιαι
 δύο, οἱ δὲ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι ἑβδομήκοντα· τὸν δὲ
 Λευὶ καὶ τὸν Βενιαμὶν οὐ κατηρίθμησε. πεπτώκασι δὲ ἐκ
 τοῦ λαοῦ διὰ τοῦτο χιλιάδες ἑβδομήκοντα. ψδὰς φασὶ καὶ
 15 ὕμνον τοῦ Δαβίδ συντάξαι εἰς θεὸν ἀμέτρους μετ' ὄργάνων
 πολλῶν μουσικῶν. ἀλλὰ καὶ πόλυν χρυσὸν συνταφῆναι τῷ
 Δαβίδ ὑπὸ Σολομῶντος· ὃν ταῖς πολιορκίαις οἱ κατὰ και-
 ροὺς βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων ἀνοίγοντες ἐλάμβανον ταλάντων
 χρήματα πολλά. ταῖς δὲ θήκαις τῶν βασιλέων οὐδεὶς ἐνε-
 20 χεῖρισεν· ἦσαν γὰρ μεμηχανευμένοι ὑπὸ Σολομῶντος, ὡς μὴ
 ταύτας εὐρίσκεισθαι.

Σολομῶν ὁ τοῦ Δαβίδ τὸν πατέρα διαδεξάμενος βασι-
 λεύει ἔτη μ'. οὗτος τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς
 βασιλείας αὐτοῦ θεμελιώσας, καὶ ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν αὐτὸν κατα-

dok; prophetarunt quum ipse David, tum Gad, Nathan, Asaph et
 Idithum; dux exercitus fuit Ioab. addendi igitur sunt integro numero
 40 anni Saul et 40 Davidis, quod, ut dictum est, 7 annos supersiite
 Saul regnavit. Melcho autem nuptiis non 100 praeputia, sed 600 ca-
 pita peregrinorum Saul dicunt Davidis opera quaeiisse et cepisse.
 sub hoc Ioab, exercitus dux, Israelitarum tribus numeravit; fuitque
 numerus 100602 et filiorum Iudae 470. Levi autem et Benjamin
 non numeravit, qua re exciderunt 70000. odas dicunt et hymnos
 Davidem confecisse in dei honorem nulli metro adstrictos cum multis
 instrumentis musicis. narratur etiam multum auri cum Davide a So-
 lomonte terra conditum esse, quod in obsessionibus qui forte rege-
 bant Hebraeorum reges effoderunt et magnam talentorum vim inde
 sumpserunt. capulas autem regum nemo tetigit; ita enim a Solomonte
 confectae erant, ut inveniri non possent.

Solomon, Davidis filius, patrem secutus annos 40 regnavit. hic
 quarto imperii anno templi dei fundamentum iecit idque 7 annis ab-
 solutum undecimo regni anno consecravit. sacerdotium sub eo ad-

σκευάσας, τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀφιερωῖ. ἱερά-
 τευς δὲ ἐπὶ τούτου Σαδώκ, καὶ προεφήτευσον Νάθαν ὁ τὴν
 οἰκοδομὴν αὐτὸν τοῦ ἱεροῦ ποιήσασθαι παραθαρσύνας καὶ
 Ἀχιάμ ὁ Σιλωνίτης καὶ Σαμέας υἱὸς Σαλαμῆ καὶ Ἀδδώ-
 τὴν τε στρατιωτικὴν δύναμιν ἐγχειρίζεται Βανέας υἱὸς Ἰω- 5
 δαέ. τούτῳ γίνεται μόνος ἐκ τοσούτου, γυναικῶν πλήθους
 υἱὸς Ῥοβοάμ. πολλὰ πονήματα ἐγγράφως τέθεικεν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπιφθὰς καὶ ἐξορκισμοὺς κατὰ δαιμόνων ἐπενόησεν, αἷς χρώ-
 μενοί τινες Ἰουδαῖοι, δακτύλιόν τινα ἔχοντα σφραγίδα καὶ
 ῥίζαν ἐξ ὧν ὑπέδειξε Σολομῶν ἐν τῇ ῥίγῃ τιθέντες τοῦ πᾶ- 10
 σχοντος, ὁσφραϊνόμενον τὸ δαιμόνιον ἐξέλκεσθαι, σημεῖον τι-
 θεμένου ἢ ποτηρίου μεστοῦ ὕδατος ἢ ἐτέρου τινὸς ἀγγείου, ὃ
 πάντως συνέτριβε φεῦγον τὸ δαιμόνιον. κατὰ τούτους τοῦς
 χρόνους Ὅμηρος καὶ Ἡσιόδος ἐγνωρίζετο.

Ῥοβοάμ υἱὸς Σολομῶντος βασιλεύει ἔτη ιη'. ἐπὶ τούτου 15
 τὸ πᾶν τοῦ λαοῦ πλῆθος διαιρεῖται· καὶ αὐτῷ μὲν ἡ ἐξ
 Ἰούδα παραμένει φυλὴ καὶ ἡ τοῦ Βενιαμίν, αἱ δὲ λοιπαὶ
 πᾶσαι αἱ δέκα φυλαὶ Ἱεροβοάμ τὸν τοῦ Ναβάτ, ἐκ φυλῆς
 Ἐφραΐμ, ἕνα τῶν Σολομῶνος οἰκείων, ἐαυτῶν βασιλεῖα προ-
 στήσαντο. ἦν μὲν οὖν τῷ Ῥοβοάμ ὁ τῆς βασιλείας οἶκος ἐν 20
 Ἱερουσαλῆμ, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν ταιττόμενον πλῆθος Ἰου-
 δας καὶ ὁ οἶκος Δαβίδ, ἐκ τῆς ἐπικρατεστέρως φυλῆς εἰλη-
 φῶς τὴν προσηγορίαν. τοῦ δὲ Ἱεροβοάμ Σαμάρεια μὲν ἡ

21. τὸ om C   αὐτοῦ C

ministravit Sadok, prophetavit Nathan, qui templi aedificandi horta-
 tor fuerat, Achiam praeterea Silonites et Sameas, Salame filius, et
 Addo; exercitui praepositus est Baneas, Iodae filius. huic ex tanta
 mulierum multitudine, unus tantum filius natus est Rhoboam. multa
 scripta reliquit etiamque incantationes et exorcismos contra malos
 spiritus excogitavit, quibus utuntur Iudaeorum quidam, annulum, in
 quo est sigillum, et radicem, ut docuerat Solomon, in nares ae-
 groti ponentes, ut sentiens spiritus eiiciatur, signo adhibito vel po-
 culo aqua pleno, vel alio vase, quo fugiens spiritus plane contundi-
 tur. his temporibus Homerus et Hesiodus floruerunt.

Rhoboam, Solomontis filius, annos regnavit 18; sub hoc populus
 divisus est; ipsi remanserunt Iuda et Benjamin tribus; reliquae 10
 omnes Hieroboam, Nabat filium, ex Ephraim tribu, unum e Solomon-
 tis familiaribus, regem sibi constituerunt. fuit Rhoboam regis sedes
 Hierosolymis; populus ei subiectus Iudas nominabatur et domus Da-
 vidis, nomine a superiore tribu sumpto. regni Hieroboam caput fuit
 Samaria; Thersae autem domus regia; altaria fuerunt duo, unum

μητρόπολις, ὃ δὲ τῆς βασιλείας οἶκος ἐν Θερσαῖ, θυσιαστήριόν
 τε δύο, ἐν μὲν ἐν Βαιθῆλ (τὴν γὰρ μίαν τῶν δαμάλεων ἐν-
 ταῦθα καθιδρύει), θάτερον δὲ ἐν Σαμαρείᾳ ἐν τῇ τοῦ Δῶν
 φυλῆ· καὶ ἐνταῦθα γὰρ ἑτέραν ἀνιέρωσε δάμαλιν. ὄνομα
 5 δὲ τῷ ὑπ' αὐτὸν λαῷ Ἰσραὴλ διὰ τὸ πληθὺς καὶ Ἐφραΐμ
 διὰ τὴν τοῦ βασιλέως φυλὴν. ἐπροεφήτεον δὲ ἔτι καὶ τότε
 Σαμέας ὁ τοῦ Σαλαμῆ, καὶ ὁ ἐξ Ἰούδα εἰς Σαμαρείαν ἀφι-
 κόμενος καὶ προφητεύσας τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τὸ θυσιαστήριον.
 ὃς καὶ ἀναιρεῖται τῷ τοῦ Θεοῦ παραβῆναι τὴν ἐντολήν, ἀπαν-
 10 τηθεὶς ὑπὸ λέοντος καθ' ὄδον αὐτῷ ἐπανίοντι συγκυρή-
 σαντος.

Ἀβιά διαδεξάμενος τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν βασιλεύει ἔτη
 τρία. Ἀσα μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ υἱὸς ἔτη μα'. οὗτος
 ἤδη γηραιὸς ὢν ἀρθριτικῶ τούτους πόδας ἤλγησε πάθει· προ-
 15 φητεύει δὲ ἐπὶ τούτου Ἀνανίας. Ἰωσαφὰτ μετὰ τοῦτον ὁ
 υἱὸς βασιλεύει ἔτη κέ', ἐπροεφήτεον δὲ ἐπ' αὐτοῦ Μιχαίας
 ὁ υἱὸς Ἐμβλαῖ καὶ Ἀβδιοῦ υἱὸς Ἀνανίου καὶ Ἐλέαζαρ καὶ
 Ἀνανίας· ἦν δὲ καὶ ψευδοπροφήτης Σεδεκίου υἱὸς Χαναάν.
 κατὰ τούτους τούτους χρόνους καὶ Ἡλίας ἐν τῷ Ἰσραὴλ προε-
 20 φήτευσεν, καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλισσαῖος. Ἰωράμ τὸν πατέρα Ἰω-
 σαφὰτ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη ὀκτώ, ἀνὴρ ἐπ' ἀσεβείᾳ
 τούτους πολλοὺς ὑπερβαλόμενος· γαμβρὸς δὲ ἦν Ἀχαάβ τοῦ
 Ἰσραηλιτῶν βασιλέως, οὗ καὶ ζηλοτῆς ἐγένετο τοῦ βίου. καὶ
 ἐπὶ τούτου προφητεύουσι οἱ αὐτοί, ἱεράτευσε δὲ Ἰωδαέ.

Baethel, (alteram enim iuvenearum ibi collocavit), alterum Samariae
 in Dan tribu, ibi enim alteram iuvenearum consecravit. nomen po-
 puli ei subiecti erat Israel propter multitudinem et Ephraim propter
 regis tribum. prophetabant etiam tunc Sameas, Salame filius et qui
 ex Iuda in Samariam profectus Hieroboam rei ad altare prophetavit;
 qui etiam occisus est, quod dei iussum transgressus erat, obviam fa-
 ctus leoni, qui cum reverteretur in eum incidit.

Abia accepto patris regno 3 annos regnavit; post enim Asa filius
 regnavit annos 41; hic quum iam senex esset, pedibus laboravit ar-
 thritico morbo. prophetavit sub eo Ananias. Iosaphat deinde, filius
 eius, regnavit annos 25; prophetavit sub eo Michaelas, Emblae filius,
 et Abdiu, Ananiae filius et Eleasar et Ananias; erat etiam falsus pro-
 pheta Sedeciae filius Chanaan. hisce temporibus in Israel Elias quoque
 prophetavit et post eum Elissaeus. Ioram Iosaphat patrem excepit et
 8 annos regnavit, homo, impietate plurimos superans; gener fuit
 Achaab, Israelitarum regis, cuius etiam vitae studiosus fuit; sub eo
 iidem prophetarunt; sacerdos fuit Iodaë. Ochosias, qui hunc excepit,

Ὀχοζίας δὲ τοῦτον διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτος ἕν· ἀνείλε δ' αὐτὸν Ἰηοῦ βασιλεὺς Ἰσραήλ, ὅτε ἐξωλόθρευε τὸ γένος Ἀχαάβ.

Γοθολία μετὰ τοῦτον ἡ Ζαμβρῆ τοῦ Ἰσραηλιτῶν βασιλέως θυγάτηρ, γυνὴ δὲ τοῦ Ἰωράμ, μήτηρ δὲ τοῦ Ὀχοζίου, 5 βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραήλ ἔτη ὀκτώ· αὕτη πασῶν ἀσεβειοτάτη γενομένη γυναικῶν πάντας ἀναιρεῖ τοὺς Ὀχοζίου παῖδας, Ἀχαάβ τὸν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα τιμωρουμένη· ἐδόκει γὰρ ἐκ τοῦ γένους εἶναι τούτου. Ἰωσαβὲδ ἡ τοῦ Ὀζίου ἀδελφή, γυνὴ τοῦ ἀρχιερέως Ἰωδαέ, κλέψας Ἰωὰς τὸν Ὀχοζίου υἱὸν 10 ἔτι βρέφος ὄντα ἀνατρέφει· ἱεράτευε δὲ ἐπ' αὐτῆς Ἰωδαέ, καὶ προεφήτευσεν Ζαχαρίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Ἰωὰς τὸν Ὀχοζίου υἱόν, ὀκταέτη τυγχάνοντα, Ἰωδαέ χρίσας ὁ ἀρχιερεὺς ἀνέδειξε βασιλέα, Γοθολίαν ἀνελὼν. εὐσεβῆς δὲ κατ' ἀρχὰς γενόμενος πάντα καθαιρεῖ τὰ εἰδώλα, πλην τῶν εἰδώλων τῶν μετεώρων. 15 ἐπὶ τούτου ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε Ἰωδαέ, βιώσας ἔτη ρλ'. σημειωτέον ὅτι τοῦτον οὗτος φαίνεται μόνος βιώσας τὸν χρόνον μετὰ Μωϋσῆν. εἰδωλολατρῆ δὲ ἐπὶ τέλει ὁ Ἰωὰς, καὶ Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαέ υἱὸν τὸν προφήτην αἰτιώμενον τὴν ἐκτροπὴν καταλεύσας ἀναιρεῖ· βασιλεύει δὲ ἔτη μ'. Ἀμε-20 σίας δὲ τοῦτον διαδέχεται ὁ υἱός, καὶ βασιλεύει ἔτη κθ'· ἐπὶ τούτου Σίβυλλα ἡ Κυμαία ἐγνωρίζετο.

2. 8 om C

unum annum regnavit; occidit eum Ieu, Israelitarum rex, qui genus Achaab exstinxit.

Post hunc Gotholia, Sambre, Israelitarum regis, filia, et Ioram coniux materque Ochosiae regnum Israelitarum habuit annos 8. haec, omnium mulierum improbissima, omnem Ochosiae prolem interfecit, Achaab, Israelitarum regem, ulciscens; credebatur enim ex eius esse gente. Iosabed, Osiae soror et Iodaë, summi sacerdotis, uxor, Ioas, Ochosiae filium, quum adhuc infantulus esset, surripuit et educavit. sacerdotium sub ea administravit Iodaë et prophetavit Zacharias, illius filius. Ioas, Ochosiae filium, puerum 8 annorum, Iodaë, summus sacerdos unxit et regem appellavit, Gotholiam autem interfecit. ab initio pius fuit Ioas et omnia idola abolevit praeter coelestium rerum idola. sub hoc Iodaë summus sacerdos mortuus est, postquam vixit 130 annos; memorandum est, hunc solum post Moysen tantam aetatem assecutum esse videri. tandem Ioas idolis se dedit et Zachariam prophetam Iudaë filium, qui peccatum ei exprobravit, iniectis lapidibus occidit. regnavit annos 40; excepit eum Amesias filius et 29 annos regnavit. sub hoc Sibylla Cumaea clara fuit.

Ὀζίας καὶ Ζαχαρίας υἱὸς Ἀμεσίου ἐβασίλευσεν ἔτη νβ,
 ἀνὴρ εὐσεβής. ὕστερον δὲ τῶν ἀγίων ἐπιβῆναι πειραθεὶς
 λεπροῦται, καὶ ἐδίκασεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ἦν δὲ
 ἀρχιερεὺς ἐπὶ αὐτοῦ Ἀζαρίας, ἐπροσφήτηνον δὲ Ἀμὼς καὶ
 5 Ἡσαίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ὡσηὲ ὁ τοῦ Βεκρεί καὶ Ἰωνᾶς ὁ
 τοῦ Ἀμαθι ὁ ἐκ Γοφέρ. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Λυ-
 κοῦργος Λακεδαιμόνιος ἐνομοθέτει. Ἰωαθὰμ ὁ υἱὸς Ὀζίου
 ἐβασίλευσε μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ πατρὸς ἔτη ις'. καὶ ἐπὶ
 τούτου προφητεύει Ἡσαίας καὶ Μιχαίας, ἀρχιερατεύει δὲ
 10 Οὐρίας. ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τούτου βασιλείας Ἰφίτος
 τὰς Ὀλυμπιάδας συνέστησεν. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ πρώτῃ Ὀλυμ-
 πιάδι Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος ἐγεννήθησαν, οἵτινες ἐν τῇ ἑβδό-
 μῃ Ὀλυμπιάδι τὴν Ῥώμην ἤρξαντο κτίζειν· ἡ δὲ ἀριστοκρα-
 τία ἀπὸ Ῥωμύλου καὶ τῶν ὑπάτων ἀρξάμενη κατέπαυσε με-
 15 χρι τῆς Ἰουλίου Καίσαρος μοναρχίας, διαρκέσασα ἐπὶ
 ἔτη σμ'.

Τοῦ Ἰουδα δωδέκατος ἐβασίλευσεν Ἀχὰς ἔτη ης'. τοῦ
 δὲ κόσμου ἦν ἔτος δψη'. Ἀχὰς συντυχὼν τῷ Θειλαβαλασάρ
 ἐν Λαμασκῷ θυσιαστήριόν τι εἰδωλικὸν εἶδε· τούτου λαβὼν
 20 τὰ μέτρα ἀπέστειλεν εἰς Ἰσραὴλ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἀρχιερέα,
 κελύσας ὁμοία αὐτοῦ ποιεῖσαι· ἐν ᾗ τοῖς θεοῖς Σύρων ἔθυσεν
 ὑποστρέψας, τὸν δὲ ναὸν τοῦ θεοῦ ἔκλεισεν. Ἐζεκίας τὸν
 Ἀχὰς διαδεξάμενος ὁ υἱὸς βασιλεύει ἔτη κθ', ἀνὴρ εὐσεβέ-
 στατος. ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἡσαίας καὶ Ὡσηὲ καὶ Μιχαίας

Oσίας sive Zacharias, Amesiae filius, annos 52 regnavit, vir ma-
 gnae in deum pietatis; postea vero cum sacra obire conaretur lepra
 est implicatus, et filius pro eo iudicavit. summus sacerdos sub eo
 erat Asarias; prophetarunt Amos et Hesaias, eius filius et Oseë, Be-
 cri filius, et Ionas, Amathi filius ex Gopher. his temporibus Lycur-
 gus Lacedaemoniis leges scripsit. Ioatham, Osiae filius, post patris
 mortem annos 16 regnavit et sub eo prophetarunt Iesaias et Michaeas,
 Uria summo sacerdote. primo anno eius regni Iphitus Olympiadas
 instituit. in ea ipsa prima Olympiade Romus et Romulus nati sunt,
 qui septima Olympiade Romam aedificare coeperunt. aristocratia a
 Romulo et consulibus instituta sub Iulio imperatore in monarchiam
 cessit, postquam 245 annos duravit.

Duodecimus Iudaeorum rex fuit Achas; mundi annus fuit 4708.
 Achas quum Damasci convenisset Thetlabalasar et gentile altare vi-
 disse, ab eo mensuras sumpsit et in Israel ad Uriam, summum sacer-
 dotem, misit, iubens, similia facere, qua re Syrorum diis per pecca-
 tum sacrificavit, dei autem templum clausit. Achas Esekias filius
 excepit regnavitque 29 annos, vir summae pietatis. adhuc sub eo

ἐπροφητήευν. ἐπὶ τούτου Σαλιμανασάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων μετέκισε τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ εἰς τὴν Μηδίαν καὶ Βαβυλωνίαν φιλάσσειν, βασιλεύοντος αὐτῶν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ Ὡσηὲ προφήτου· ἔτος δὲ ἦν τῆς βασιλείας Ἐζεκίου ἕκτον. οὗτος ὁ Ἐζεκίας τὸν ὄφιν, ὃν ἐκρέμασε Μωϋσῆς, καθεῖλεν, ὅτι αὐτῷ⁵ ἐθυμιάζεν ὁ λαός. ἀλλὰ καὶ βίβλον Σολομῶνος ἰάματα παντὸς πάθους ἐγκεκολαμμένην ἐξέκοψε. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Θαλῆς Μιλήσιος ἐν Τενέδῳ ἀπέθανε καὶ Σίβυλλα Ἐρυθραία ἐγνωρίζετο.

Μανασσῆς υἱὸς Ἐζεκίου ἐβασίλευσεν ἔτη νε', ἀνὴρ μια-10
ρώτατος καὶ μηδὲν ἔλαττον Χαναναίων εἰδωλολατρήσας· λέγεται δὲ τὸν ἐπὶ τέλει χρόνον εὐσεβῶς βεβιωκέναι. ἐπὶ τούτου Ἡσαίας ὁ προφήτης μετέλλαξε τὸν βίον. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ῥωμύλος ἐν τῷ βουλευτηρίῳ μελιστὶ δαιρεθεῖς ἐξεφορήθη, βασιλεύσας ἔτη λη', οὐσης Ὀλυμπιάδος ις'. Ἀμῶς¹⁵ υἱὸς Μανασσῆ τὸν πατέρα διαδεξάμενος βασιλεῖει ἔτη β'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Μίδας τῆς Φρυγίας βασιλεὺς ἀπέθανεν, ὅτινα τοῖς τότε καιροῖς ὄνου ὅλα ἔχειν ἔλεγον. Ἰωσίαν τὸν πατέρα Ἀμῶς διαδεξάμενος ὀκταετῆς ἀντιλαμβάνεται τῆς ἀρχῆς, καὶ βασιλεῦει ἔτη λα'. ἐν τῷ ὀκτωκαιδε-20
κάτῳ ἔτει τῆς τούτου βασιλείας εὐρών ὁ ἱερεὺς Χελκίας βιβλίον ἐν τῷ ἱερῷ (πατὴρ δὲ ἦν ὁ Χελκίας Ἰερεμίου τοῦ προφήτου) προσκομίζει τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ (εὐλαβῆς γὰρ ἦν) τό

Hesaias, Oseü et Michaeas prophetarunt. sub hoc Salmanasar, Assyriorum rex, Samaritanos in Mediam et Babyloniam traduxit custodiendos; imperitabat autem illo tempore Oseü propheta et annus fuit Fsekiae regni sextus hic Fsekias anguem, quem Moses suspenderit, fregit, quod ei tus accendebat populus; idem etiam Solomonis librum, cui cuiusvis morbi remedia inscripta erant, delevit. his temporibus Thales Milesius Tenedi mortuus est et Sibylla Erythraea innotuit.

Manasses, Fsekiae filius, 55 annos regnavit, homo impurissimus neque minus quam Chananæi idolis inserviens. narratur autem postmodum pie vixisse. sub eo Hesaias propheta e vita excessit. iis temporibus Romulus in senatu membratim caesus sepultus est, post regnum 38 annorum, Olympiade 16. Amos, Manasse filius, patrem excepit et duos annos regnavit. his temporibus Midas, Phrygiae rex, mortuus est, quem tunc temporis asini aures habuisse dicebant. Iosian Amos patrem secutus, puer 8 annorum regno potitus 31 annos regnavit. anno eius imperii 18 Chelkias sacerdos in templo libellum invenit (pater autem fuit Chelkias Ieremiae prophetae) et regi attulit.

τε πάσχα κυρίῳ ἐπετέλει ἀπὸ τῶν χρόνων Ἰησοῦ υἱοῦ τοῦ
 Ναυῆ τοιοῦτον μὴ γενόμενον, καὶ τῶν ἐν ἀσεβείᾳ τὸν βίον
 ἐξηλλυθῶτων τὰ ὄσῃ συναγαγῶν ἐπὶ τῷ Θυσιαστηρίῳ κατέ-
 καυσε τῶν εἰδώλων, καὶ πάντα καταστρεψάμενος εὐσεβείας
 5 τῷ λαῷ παρεῖχεν ὑποδείγματα. φασὶ δὲ τὸν Χελκίαν ἀνα-
 γνόντα τὸ βιβλίον παραντίκα διαπεφωρημέναι. προεφήτευσεν
 δὲ ἐπὶ τούτου Ἰερεμίας ὁ τοῦ Χελκίου καὶ Σοφονίας, καὶ
 Ἡλιβὰ γυνὴ Σελείμ τοῦ ἱματιοφύλακος τοῦ ἱερέως· ἦν δὲ
 καὶ ψευδοπροφήτης Ἀνανίας. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους
 10 Σιβύλλα ἐν Σάμῳ ἐγνωρίζετο, καὶ τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη ὑπὸ
 Μεγαρέων.

Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰωσιόν, τὸν πατέρα διαδεξάμενος, βασι-
 λεύει μῆνας τρεῖς. Νεβὰδ δὲ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπιστρα-
 τεύσας τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ χειρωσάμενος τὸν Ἰωάχαζ εἰς
 15 Αἴγυπτον αἰχμάλωτον ἀπάγει, καὶ καθίστησιν ἀντ' αὐτοῦ βα-
 σιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸν Ἰωακείμ καὶ τὸν Ἐλιακείμ· ὁ
 ἀδελφὸς Ἰωάχαζ. οὗτος τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος βασι-
 λεύει ἔτη ια'. ἐπὶ τούτου Ναβουχοδονόσορ ἐξάρσας ἀπὸ Βα-
 βυλῶνος πάσης Αἰγυπτίας ἐπεκράτησε γῆς, καὶ τῶν Αἰγυ-
 20 πτίοις πλησιοχώρων οὐκ ὀλίγην ἀποσπίασας ἐκέκτητο, τουτέ-
 στιν ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἰγυπτίου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφρά-
 του, καὶ τὴν Ἰουδαίαν ὑπόφορον ἄπυσαν κατέστησε· καὶ
 ἐδούλευσεν Ἰωακείμ τῷ Ναβουχοδονόσορ ἔτη γ'. ἐπὶ τούτου

ille (probus enim erat) et pascha deo celebravit, quod inde a Iesu, Naue filii, temporibus nunquam factum erat, et eorum, qui in impietate e vita discesserant, collecta ossa in altaribus idolarum combussit et omnibus rebus immutatis pietatis exemplum populo exhibuit. dicunt autem Chelkian, quum libellum legisset, statim exspirasse. prophetarunt sub eo Ieremias, Chelkiae filius, Sophonias et Heliba, uxor Selim, vestispici sacerdotis. erat etiam falsus propheta Ananias. hisce temporibus Sibylla Samia innotuit et a Megarensibus Byzantium conditum est.

Ioachas Iosiae filius, patrem secutus tres menses regnavit. Nebad, Aegypti rex, Hierosolyma cum exercitu contendit et victum Ioachas captivum in Aegyptum duxit, rege Hierosolymorum constituto in eius loco Joakim, qui etiam Eliakim vocatur; frater hic erat Ioachas. hic regnum suscepit et 11 annos administravit. sub hoc Nabuchodonosor, exorsus a Babylone totius Aegypti politus est, et populis Aegyptiorum vicinis non parvam terram abstulit, quam suis addidit; i. e. ab Aegyptiorum fluvio usque ad Euphratem. idem omnem Iudaeam tributariam fecit; servititque ei Joakim tres annos. sub eo prophetarunt

προφητεύουσιν Ἰερεμίας καὶ Βουζὶ καὶ Οὐρίας ὁ τοῦ Σαμέου, ὃν καὶ φυγόντα εἰς Αἴγυπτον Ἰωακείμ συλλαβόμενος ἀναίρει. τούτον τὸν Ἰωακείμ δήσας χαλκείους δεσμοὺς ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς Βαβυλῶνα ἀπήγαγε· μεθ' οὗ ἀπῆλθον αἰχμάλωτοι Δαυιὴλ καὶ Ἀνανίας Μισαὴλ τε καὶ Ἀζαρίης. κατὰ 5 τούτους τοὺς χρόνους Ἐπίδαμνος ἐκτίσθη καὶ μετωνομάσθη Συρράχιον. Ἰωακείμ ὁ καὶ Ἰεχονίας, τὸν πατέρα Ἐλιακίμ διαδεξάμενος, βασιλεύει μῆνας τρεῖς. πολιορκουῖντος τὴν Ἱερουσαλήμ τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ὑπέβηθ' Ἰωακείμ τῆς πόλεως σὺν Ἐσθᾶ τῇ μητρὶ 10 καὶ πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ προσπίπτει τῷ Ναβουχοδονόσορ· ὁ δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐδαφίζει καὶ τούτους αἰχμαλώτους ἀπάγει σὺν ἄλλοις πολλοῖς, μεθ' ὧν ἀπῆχθη καὶ ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ. καθίστησι δὲ ἀντ' αὐτοῦ τῶν ὑπολοίπων ἡγεμόνα τὸν Μανθανίαν, πατράδελφον αὐτοῦ, Σεδεκίαν αὐτὸν μετονομάσας, 15 ὄρκους παρ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ μὴ ἀποσιῆναι κομισάμενος.

Συνάγεται τοίνυν ἀπὸ πρώτου ἔτους Ἀχαζ καὶ πρώτης Ὀλυμπιάδος μέχρι τῆσδε τῆς μετοικεσίας ἔτη ρμα', ἀπὸ δὲ Σαουλ τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἑβραίων ἔτη υς', ἀπὸ δὲ 20 τῆς τελευταίας Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη αρ', ἀπὸ δὲ Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη βχ', ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτη δωοβ'.

Φυλαττομένης δὲ ἡμῖν τῆς τῶν χρόνων ἀκολουθίας διὰ τῆς τῶν ἐκ Δαυιδ ἡγεμονίας, οὐκ ἄτοπον οἶμαι τῶν ἐπὶ Σα-

Jeremias et Busi et Urias Sameae filius, quem in Aegyptum fugientem Ioakim necavit. hunc Ioakim ferreis vinculis vinctum Nabuchodonosor Babylonem abduxit. cum eo captivi profecti sunt Daniel et Ananias, Misael et Asarias. hisce temporibus Epidamnus condita, quae mutato nomine Dyrrhachium dicta est. Ioakim, qui etiam Iechonias vocatur, Eliakim patrem excepit et tres menses regnavit. obsessis a Nabuchodonosore Hierosolymis anno eius imperii octavo Ioakim ex urbe egressus cum Estha matre suisque omnibus obviam factus est Nabuchodonosori; hic vero et urbem delevit et illos captos cum aliis multis, in quibus Iesekiel propheta, abduxit. constituit autem pro illo relictorum dominum Manthaniam, avunculum eius, quem Sedekian nominavit et per deum iurare coegit, se non defecturum.

Fuerunt igitur a primo anno Achas et prima Olympiade usque ad hanc migrationem anni 141; a Saul, primo Hebraeorum rege, anni 406; a morte Iesu, Naue filii anni 1100; a Noe et diluvio anni 2600; ab Adamo anni 4872.

Iam cum rationem habuerimus temporum in regibus ex Davide

μύριαν ἡγησαμένων ἐν παρεξόδῳ τοὺς χρόνους ἐπιδραμεῖν.
 τελευτήσαντος τοῦ βασιλέως Σολομῶντος Ῥοβοάμ ὁ τούτου
 παῖς ἀνέρχεται εἰς Σίκιμα· ἐκεῖ γὰρ ὁ λαὸς συνήθροιστο
 ὥστε καταστῆναι ὑπ' αὐτῶν βασιλέα. μέλλοντι δὲ αὐτῷ χρεῖ-
 5 σθαι προσῆλθεν ὁ λαὸς παρακαλῶν ἀπὸ τοῦ πλήθους κουφι-
 σθῆναι τῶν τελεσμάτων ὧν ὁ πατήρ αὐτοῦ Σολομῶν ἐφορο-
 λόγει τὸν λαόν. ὁ δὲ τρεῖς ἡμέρας πρὸς διάσκεψιν καὶ τὴν
 τοῦ δέοντος ἀπόκρισιν λαβῶν, καὶ παρὰ μὲν τῶν πρεσβυτέ-
 ρων ἀκούσας κουφισθῆναι τὸν λαόν, παρὰ δὲ τῶν ὀμηλικῶν
 10 ἐπιφορτίσαι μᾶλλον, τούτοις πεισθεὶς κατὰ τὴν τρίτην ἡμέ-
 ραν τὴν τῶν νεολαίων συμβουλίαν πρὸς τὸν λαόν ἀποκρίνε-
 ται. οἱ δὲ ἀναχωροῦσιν ἀποταξάμενοι τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀρχῇ,
 καὶ αἱ μὲν δέκα φυλαὶ καθιστῶσιν ἐφ' ἑαυτῶν τὸν Ἱεροβοάμ
 τὸν τοῦ Ναβὰτ καὶ Σαρίρας γυναικὸς ἑταίρας υἱόν, ἐκ φυλῆς
 15 ὀρμῶμενον τῆς Ἐφραΐμ, βασιλέα, παραμένουσι δὲ τῷ Ῥο-
 βοάμ ἢ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὴν φυλῇ. ἐξ ἐκείνου διαι-
 ρεθεὶς ὁ λαὸς ἰδίᾳ ἕκαστον μέρος καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τῆς
 βασιλείας οἶκον ἐκέκτητο, καθάπερ ἐν τοῖς ἀνωτέρω εἴρηται.
 Ἱεροβοάμ τοίνυν ὁ τοῦ Ναβὰτ βασιλεύει ἐν τῇ Σαμαρείᾳ
 20 ἔτη κβ'. ἐπὶ τούτου προφητεύει ὁ Σιλωνίτης. ἐπὶ αὐτοῦ
 Σουλακεῖμ ὁ Αἰγύπτιος στρατεύσας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πάντα
 ἀφαιρεῖται τοῦ ναοῦ τοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως
 αὐτῶν Ἱεροβοάμ. Ναβὰτ τὸν Ἱεροβοάμ διαδεξάμενος ὁ υἱὸς

16. διαγρευθεὶς C

ortis, non ineptum videtur, etiam Samariae regum breviter tempora
 enumerare. mortuo Solomonte rege Rhoboam, eius filius, Sikimam
 se contulit, ibi enim regis creandi causa convenerat populus. cumque
 iam in eo esset, ut ungeretur, adiit eum populus petiitque ut dimi-
 nueret tributorum multitudinem, quae Solomon populo imposuerat,
 qui quum triduum sibi ad reputationem et responsionem sumsisset,
 et a senioribus audisset relevandum esse populum, ab aequalibus au-
 tem, magis premendum, his obsecutus tertio die iuniorum consilium
 ut responsuum populo aperuit. illi autem secessionem facta ab eius
 imperio defecerunt. tum 10 tribus regem sibi constituerunt Ieroboam,
 Nabat et Sarirae pellicis filium, ex Ephraim tribu oriundum. reman-
 serunt apud Rhoboam Iuda et Benjamin tribus. ex illo tempore dis-
 iuncto populo utraque pars nomen et regiam propriam habuit, ut
 supra dictum est.

Ieroboam igitur, Nabat filius, Samariae regnavit annos 22. sub eo
 prophetavit Silonites. sub eodem Sulakim Aegyptius cum exercitu
 profectus Hierosolyma omnes templi thesaurus abstulit et Ieroboam
 regis. Nabat patrem Ieroboam excepit duosque annos regnavit.

βασιλεύει ἔτη β'. Βαασά δ υἱὸς Ἐχειμ τὸν Ναβὰτ ἀποκτείναντας βασιλεύει ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη κδ'. προφητεύει ἐπὶ τούτου Ἰοῦ υἱὸς Ἀνανίου. Ἰλα τὸν πατέρα διαδεξάμενος Βαασά βασιλεύει ἔτη δύο. Ζαμβροῦ δ τῶν ἄρμάτων τὴν ἡγεμονίαν ὑπὸ τοῦ Ἰλα ἐγχειρισθεὶς ἀναιρεῖ τούτον, καὶ πάντα αὐτοῦ 5 διαφθείρας τὸν οἶκον βασιλεύει μῆνας ἑπτὰ. Ζαμβροῦ δ τῆς στρατείας ἡγεμὼν τῷ Βαμβροῦ βασιλεύοντι ἐπανίσταται· ὡς δ' ἐν πολλοῖς ἐδόκει κατὰ κράτος νικᾶν, πυρὶ τὰ ἑαυτοῦ ὑφάψας ὁ Ζαμβροῦ τούτῳ συναπόλλυται. στασιάζοντος δὲ τοῦ Ἰσραὴλ περὶ βασιλέως, καὶ τούτον μὲν ἐνίων αἰρουμένων 10 ἑτέρων δὲ Θαμνῆ υἱὸν Γονάθ, καὶ τῶν τοῦ Ζαμβροῦ κρατησάντων, βασιλεύει ἐπὶ Σαμάρειαν ἔτη δώδεκα. Ἀχαάβ τὸν πατέρα Ζαμβροῦ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη εἰκοσιδύο. τοῦτον Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ (θυγάτηρ δὲ ἦν αὕτη Εἰσβάαλ βασιλέως Σιδωνίων) τὴν Θεοσέβειαν ἠπάτησεν ἐξουχῆσασθαι. 15

Μιχαίας ὁ προφήτης ἦν ἐπὶ Ἀχαάβ διαδησάμενος τὴν κεφαλὴν τελαμῶνι καὶ ὄνειδίσας αὐτὸν διὰ τὸν Ἄδερ. κατὰ τούτον τὸν καιρὸν συμβαίνει κτισθῆναι τὴν Ἱεριχὼ, κτίζει δὲ ταύτην Ἀχαὰ ἀπὸ Βαιθήλ, ἐν τῇ θέσει τοῦ θεμελίου Ἀβειρῶν τὸν πρωτότοκον ἀποβαλὼν υἱὸν κατὰ τὴν τοῦ Ἰησοῦ χρησμοφδίαν, 20 Σεγούρ δὲ τὸν νεώτερον ἐπὶ συντελείᾳ τῆς πόλεως. ἐπὶ τούτου προφητεύουσιν Ἡλίας καὶ Ἀβδιού. κρυπτόμενος δὲ αἰεὶ Ἀβδιού διετέλει καὶ τοὺς ἄλλους ἀποκρύπτων προφήτας, τὴν ἐξ Ἰεζάβελ δεδιὼς ἐπιβουλήν. χρεῖε δὲ ἐπὶ τέλει ὁ Ἡλίας τὸν Ἐλισσαῖον

2. τούτοις C   9. τούτων C

Baasa, Echim filius, occiso Nabat 24 annos regnavit; prophetavitque sub eo Iu, Ananiae filius. Ille patrem secutus Baasam duos annos regnavit. Sambre qui curribus ab Ille praepositus erat, illum occidit omnique eius familia extincta 7 menses regnavit. Sambre dux exercitus contra Bambre regem surrexit. quumque multis in partibus pervincere videretur, Sambre rebus suis combustis in iis periit. dissidio inter Israelitas orto de rege creando, quum pars hunc praeferret, ceteri Thamne Gouath filium, superiores facti sunt, qui a Sambre parte stabant. hic 12 annos Samariae regnavit. Achaab, Sambre patrem secutus 22 annos regnavit. hunc Iesabel uxor, Eisbaal filia Sidonum regis, induxit ut pietatem insultaret.

Michaeas propheta sub Achaab vixit, capite vitta cincto, qui illum propter Ader vituperavit. illo tempore accidit, ut Iericho aedificaretur ab Achar a Baethel oriundo, qui cum fundamentum iaceret Abiron, maximum natu filium deiecit secundum Iesu vaticinium, et exaedificata urbe Segur iuniorum. sub hoc prophetavere Elias et Abdiu; latensque semper degebat Abdiu, ceterosque prophetas occultabat, Iesabel

εις προφήτην. προσηφίτευσ δὲ ἔτι καὶ Μιχαίας. Ὅχοζίας τὸν Ἀχαάβ διαδεξάμενος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, καὶ ἐπὶ τούτου προφητεύουσιν Ἡλίας καὶ Ἐλισσαῖος. Ἰωρὰν ὁ τούτου ἀδελφὸς διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν βασιλεύει ἔτη ιβ'.
 5 ἐπ' αὐτοῦ Ἡλίας ἀνεληφθῆ ἀπὸ τῆς γῆς. ἐπὶ τούτου λιμῶ-
 ζαντες οἱ κατ' ἐκείνην τὴν περίχωρον, τὰ ἴδια σφάζαντες τέ-
 κνα τῶν σαρκῶν ἀπεγεύσαντο, καὶ ἐν κόπρῳ περιστερεῶς ἀντι-
 ἀλὸς ἀποβαπτόμενοι ἐγρῶντο. Ἰοῦ υἱὸς Σαφαὶ τοῦ Ναμεση,
 ὑπὸ Ἐλισσαίου χρισθεὶς εἰς βασιλεία ἐπὶ Σαμαρείας, πάντα
 10 τοῦ Ἀχαάβ ἐτιμωρήσατο τὸν οἶκον· αὐτὸν μὲν γὰρ τὴν
 βασιλεία Ἰωρὰν κατατοξεύσας ἀναιρεῖ, εὐρῶν θεραπευόμενον
 τὰ τραύματι, κρημνῶ δὲ Ἰεζάβελ τὴν τούτου διαχειρίζεται
 μητέρα, καὶ ἑβδομήκοντα τοῦ Ἀχαάβ υἱοὺς διαχειρισάμενος
 προῦθρηκεν αὐτῶν ἐπὶ τὰς διεξόδους τὰς κεφαλὰς. ἔπειτα
 15 συναγωγῶν ἅπαντας τοὺς τοῦ Βάαλ προφήτας καὶ ἱερεῖς καὶ
 δῆμους, δημοτελῆ θυσίαν ἐπιτελεῖν προσποιησάμενος, πάντας
 ὑφ' ἐν ἀποσφάττει, καὶ τὸ εἰδωλεῖον κατασκάπτει, καὶ καθί-
 στησιν αὐτὸ λυτρώνα· ἐβασίλευσε δὲ ἔτη κη'. ἐπροσηφίτευσ
 δὲ ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἐλισσαῖος.

20 Ἰωάχαζ τὸν πατέρα Ἰοῦ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη ιζ'.
 ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἐλισσαῖος ἐπροφήτευσ καὶ ἐτελεύτησεν.
 Ἰωᾶς υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεύει μετ' αὐτὸν ἔτη ις'. Ἰεροβοάμ
 τὸν Ἰωᾶς διαδεξάμενος ὁ υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη μα', ἐπροσηφί-

15. τοῦ] τῆς C

18. λύτρωμα C

20. Ἰοῦδα C

insidias metuens. postremo Elias Elissaeum prophetam unxit, pro-
 phetante etiam tum Michaea. Achaab excepit Ochosias filius regnavit-
 que duos annos; sub eo Elias et Elissaeus prophetarunt. Ioran, il-
 lius frater, regnum suscepit et 12 annos administravit. sub eo Elias
 a terra sublatus est. quum sub hoc regionis illius incolae fame ve-
 xarentur, proprios liberos mactabant et carne vescebantur, imbuta sa-
 lis loco columbarum stercore. Iu, Saphat filius neposque Namese, ab
 Elissaeo rex unctus Samariae totam Achaab domum ultus est; ipsum
 enim Ioram regem sagittis percussit, quum medentem vulneribus in-
 venisset, in praecipitio Isabel, matrem illius, necavit et 70 filiorum
 Achaab, quos trucidaverat, capita in viis collocavit. tum omnibus Baal
 prophetis et sacerdotibus et populo arcessitis, simulato publico sacrificio,
 omnes necavit, et illud piaculum fecit. regnavit 28 annos prophe-
 tante etiam sub eo Elissaeo.

Ioachas Iu patrem secutus 17 annos regnavit; sub eo Elissaeus
 adhuc prophetavit mortuusque est. Ioas, Ioachae filius, regnavit post
 eum 16 annos. Ieroboam Ioam patrem secutus annos 41 regnavit, sub

τενον δὲ ἐπ' αὐτοῦ Ἰωνᾶς καὶ Ἀμώς. Ζαχαρίας τὸν πατέρα Ἰεροβοὰμ διαδεξάμενος ἐβασίλευσε μῆνας ἕξ. Σελὰμ τὸν Ζαχαρίαν ἀνελὼν ἐβασίλευσε μῆνα α'. Μαναεὶμ ὁ τοῦ Γαδῆ τὸν Σελὰν ἐπαναστὰς ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα. οὗτος μὴ δεξάμενους αὐτὸν τοὺς ἐν Θεσσαῖ χειρωσάμενος ἀναιρεῖ, καὶ τὰς 5 ἐν γαστρὶ ἐχούσας διαρρήσσει. Φαλκίας ὁ τοῦ Μαναεὶμ υἱὸς τὸν πατέρα διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο. Φακεὲ ὁ τοῦ Ῥομελίου τὸν Φαλκίαν ἀνελὼν ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι. ἐπὶ τούτου Θεγλαφαλασαρ ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπιστρατεύσας τὰ πλείστα τῆς γῆς αὐτῶν σφετερίζε-10 ται. Ὡσηδ μετὰ τὸν Φακεὲ ὁ τοῦ Ἰλα βασιλεύει ἔτη θ'. ἐπὶ τούτου Σαλμανασαρ βυσιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπιστὰς τῆς Σαμαρείας αὐτὸν τε ἀπάγει αἰχμάλωτον καὶ πάντα σὺν αὐτῷ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ κατοικίζει αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ καὶ Ἀβὼρ Μηδικαῖς πόλεσι, καὶ ἐπὶ ποταμῷ Γοζᾶν, ἔνθα τῆς εἰς θεὸν παραβύ-15 σεως δίκας ἐκτίνουσι κακουχόμενοι.

Ὁ δὲ Ἀσσύριος Βαβυλωνίους ἐν Σαμαρείᾳ πεμψάμενος, ἄνδρας αἰσχρῶς καὶ ἀνόμως βεβιωκότας, οἰκεῖν αὐτόθι ἐκέλευσε. τούτους ὁ θεὸς λέοντας ἐξαποστέλλων διέφθειρε. πυθόμενος δὲ ὁ βάρβαρος, καὶ συνείς ἐπὶ τῆς γῆς δέον ἐκείνης 20 τὴν κατὰ νόμον θεῷ λατρείαν ἐπιτελεῖσθαι, ἕνα τῶν ἱερέων ἐξαποστείλας τὰ νομιζόμενα αὐτόθι ποιεῖν ἐκέλευσεν. ὁ δὲ καταμένων ἐν Βαθῆλ τὸν τε νόμον αὐτοῦ ἐξηπαίδευσε καὶ

4. δεξάμενος C

23. τὸν τε] τὸν τε τὸν C

quo prophetarunt Ionas et Amos. Zacharias, Ieroboam patrem secutus 6 menses regnavit. Selam Zacharia interfecto unum mensem regnavit. contra Selam Manaim, Gade filius, seditionem excitavit regnavitque annos 10. hic Thessae incolas se non excipientes, victos trucidavit gravidasque feminas laceravit. Phalkias, Manaim filius, patrem secutus duos annos regnavit. Phakae, Rhomeliu filius, Phalkia trucidato 20 annos regnavit. sub hoc Theglaphalasar, Assyriorum rex, Iudaeae bellum inferens maximam terrae partem expugnavit. post Phakee Osee, Ilae filius, 9 annos regnavit. sub hoc Salmanasar, Assyriorum rex, orsus contra Samariam ipsam regem captivum omnesque cum eo Israelitas abduxit, et domicilia iis tribuit in Alae et Abot, Medicis urbibus et ad Gosan fluvium, ubi miseria afflicti poenas impietatis solverunt.

Assyrius Babylonios in Samariam misit, homines impie et sine legibus viventes eosque ibi habitare iussit. Eos deus immissis leonibus delevit. barbarus quum haec audisset comperissetque necesse esse, in illa terra secundum legem dei cultum institui, unum e sa-

τὸν Θεὸν σέβασθαι ἐδίδασκε, καὶ οὕτως ἐξ ἐκείνου συμβαίνει
 τὴν γῆν ἐκ τῶν λεόντων ἡρεμῆσαι. τούτους εἰσέτι Σαμαρεί-
 τας ἀπὸ τῆς χώρας προσαγορεύουσι, διὸ καὶ ἀλλόκοτοι τὰς
 προαιρέσεις, διὰ δὲ τὴν τοῦ νόμου διδασκαλίαν βραχείαν
 5 ἔχουσι θεοσεβείας ἔμφασιν· καὶ γὰρ οὐδὲ τῆς δεκαλόγου
 πλείον παραλαβεῖν ἠξιώθησαν. ἐνταῦθα τῆς Ἰσραηλιτικῆς
 βασιλείας οἱ χρόνοι κατέληξαν εἰς ἕτη τριακόσια τρία καὶ
 μῆνας ἑπτὰ, ἀρξάμενοι μὲν ἀπὸ Ἱεροβοάμ τοῦ Ναβάτ, κατα-
 λήξαντες δὲ εἰς Ὠσηὲ τὸν τοῦ Ἰλα καὶ τὴν ὑπὸ Σαλμανα-
 10 σάρ τοῦ Ἰσραὴλ μετοικεσίαν ἀπὸ Σαμαρείας εἰς Μήδειαν.
 ἤκμαζε δὲ καὶ ἡ προκειμένη τοῖς ἐκ Δαβὶδ βασιλείως, τὴν
 μὲν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ δεκάτου τῆς τοῦ Σαοὺλ ἔχουσα μοναρ-
 χίας, καταλήξασα δὲ ἐπὶ τὸν τριμνηαῖον Ἰωακείμ· τοῦτον
 γὰρ ὁ Ναβουχοδονόσορ Ἰούδα πορθήσας μετόπισεν εἰς Βα-
 15 βυλῶνα.

Ἀκόλουθον λοιπὸν ἐπιδραμεῖν τοῖς ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα
 τῆς αἰγυπτιακῆς ἔτεσιν ἡγησαμένοις. ἄχρι τούτου τοῦ τε-
 λευταίου Ἰωακείμ συναγόνται ἀπὸ Ἀδάμ ἕτη δωοβ'. λοιπὸν
 οὖν τοὺς ἐφεξῆς χρόνους ἀπὸ τοῦ α' ἔτους Σεδεκίου δεῖ ψη-
 20 φίζειν. ἐκπορθήσας ὁ Ναβουχοδονόσορ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ
 τὸν Ἰωακείμ εἰς Βαβυλῶνα σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπαγαγὼν, Μαν-
 θανίαν δὲ τὸν τούτου ἀδελφὸν τῶν ἐπιλοίπων βασιλέω κατα-

10. Μήδειαν C

cerdotibus misit, qui quae ibi sancita essent, obiret. hic Bathel ha-
 bitans et legem eos docuit et dei venerationem; et ita ex eo tempore
 factum est, ut terra leonibus liberaretur. eos etiam nunc a terra Sa-
 maritas appellant; quare etiam singularibus sunt moribus, et quod
 legem edocti sunt, brevem habent divini cultus speciem, nam nihil
 praeter decalogum aliud accire voluerunt. tum Israelitarum regnum
 concidit postquam floruit 303 annos et 7 menses; initium fuerat re-
 gno Ieroboam, Nabat filii, finis in Osee regis, Ilae filii et migratione
 ex Samaria in Mediam, quae fuit sub Salmanasare. florebat etiam
 tum regnum sub regibus e gente Davidis, quae inceperat decimo anno
 regni Saul finitaque est trimestri regno Ioakim; hunc enim Nabu-
 chodonosor everso Iudaeorum regno Babylonem traduxit.

Reliquum igitur est memorare eos, qui 70 captivitatis annis po-
 pulo praefuerunt. usque ad hunc ultimum Ioakim sunt ab Adamo anni
 4872. iam igitur quae sequuntur tempora a primo Sedekiae anno
 numeranda sunt. Nabuchodonosor, deletis Hierosolymis quum Ioakim
 et ceteros Babylonem duxisset et Manthanian illum fratrem relictorum
 regem constituisset, quem etiam Sedekian nominavit, concessit ut pace

στήσας, ὃν καὶ Σεδεκίαν μετωνόμασε, ἐπὶ τῆς οὐκείας γῆς μεθ' ἡσυχίας μένειν ἐδίδου, κομιζόμενος ἀπὸ τοῦ Σεδεκίου τὰς ἐτησίους ἀποφοράς. ἐπ' ἑννέα μὲν ἔτη τούτου τὰ τέλη παραπέμποντος ἡσύχασεν ὁ Ἰσραὴλ· κατὰ δὲ τοῦτον ὁ Σεδεκίας τὸν ἐνιαυτὸν ἄποστίας, καὶ πάσῃ τὸν θεὸν καὶ τὸν βα- 5 σιλέα παραλογισάμενος ἀγνωμοσύνη, παρορμῆ πάλιν κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων τὸν Ναβουχοδονόσορ. ὁ δὲ τὴν πόλιν δευτέρῳ πολιορκῶν ἔτει χειροῦται, καὶ τὸν ναὸν ἐμπιπρᾷ, καὶ τοῦ Σεδεκίου κατ' ὄψιν ἀνείλε τούς παῖδας, κάκεινον ἐκτυφλώσας καὶ πέδαις περιβαλὼν ἅμα παντὶ τῷ λαῷ κατάγει εἰς Βαβυ- 10 λῶνα, Γολίαν τῶν ἐπιλοίπων ἡγεμόνα καταστήσας, υἱὸν Ἀχικάν. καὶ τοῦτο μὲν οἱ δυνατοὶ τῶν αὐτόθι κατέλιπον, καὶ ἀνελόντες ἀναχωροῦσι, δεδιότες τούς Χαλδαίους, ἀπάραντες εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ διαφθείρονται, ζηλωταὶ τῆς Αἴγυπτιακῆς γενόμενοι δεισιδαιμονίας. 15

Σεδεκίας δὲ ἀπάγεται τὰ πάντα βασιλεύσας ἔτη ια'. ἦν ἀρχιερεὺς ἐπ' αὐτοῦ Ἀρέας, καὶ προεφήτεον ἐν μὲν τῇ Ἰουδαίᾳ Ἱερεμίας ἐν δὲ τῇ Βαβυλῶνι Δανιὴλ· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς Σεδεκίου βασιλείας ἔτος ἐμῆ- νυσέ τε καὶ διέκρινε τὸ ἐνύπνιον τῷ Ναβουχοδονόσορ. ὁ δὲ 20 Ἰεζεκιὴλ κατὰ τὸ πέμπτον αὐτῶν ἔτος προεφήτευσεν. ἔπειτα προφητεύει Ναούμ καὶ Μαλαχίας. τοῦ Σεδεκίου τελευτήσαντος ἐν Βαβυλῶνι εἰς τὸν ἐπίλοιπον τῆς ἑβδομηκονταετίας χρόνον, μετὰ ἑνδεκα ἔτη τῆς τοῦ Σεδεκίου βασιλείας ἤρξαντο οἱ

1. κατωνόμασε C

12. τοῦτον?

17. αὐτοῖς C

20. τε] δὲ C

suam terram incolent, annua tributa a Sedekia accipiens. novem annos illo tributa reddente pacati fuerunt Israelitae. sed eo anno Sedekias defecit omnique superbia et deum et regem offendit effecitque ut iterum Nabuchodonosor Hierosolyma peteret. qui quum secundo obsessionis anno urbe potitus esset, et templum incendit et coram Sedekiae oculis filios eius necavit. ipsum excaecavit et compedibus vinctum cum omni populo Babylonem duxit, constituto relictorum duce Galia Achikan filio. hunc nobiles deseruerunt et trucidarunt, et Chaldaeos extimescentes emigrarunt, profecti in Aegyptum, ubi non multo post corrupti sunt, sectatores facti Aegyptiacae superstitionis.

Sedekias autem abductus est quum omnino regnasset annos 11. erat tum temporis summus sacerdos Areas et prophetae in Iudaea Jeremias in Babylone Daniel. is altero exilii et Sedekiae regni anno interpretatus est somnium regi Nabuchodonosor. Iesekiel 5 eius anno prophetavit. postea Naum et Malachias prophetae. Sedekia mortuo Babylone per reliquos 70 annorum post 11 annos Sedekiae re-

ὑποτεταγμένοι. οὗτος ὁ Ναβουχοδονόσορ τρίτον ἐπόρθησε τὰ Ἱεροσόλυμα, πρῶτον μὲν ὅτε ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει Ἐλιακίμ ἀνῆλθε καὶ ἔλαβεν αὐτόν τε Ἰεχονίαν καὶ τὴν τούτου μητέρα καὶ σὺν τῷ ἄλλῳ πλήθει τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ, ἔτος ἄγων τῆς βασιλείας πρῶτον· δεύτερον δὲ ὅτε ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ Ἰεχονίου, τοῦ καὶ Ἰωακείμ, ἀνῆλθε καὶ ἔλαβε σὺν ἑτέροις τὸν Δανιήλ καὶ Ἀνανίαν καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρίαν, ἔτος ἄγων αὐτὸς ὄγδοον τῆς βασιλείας· τὸ δὲ τρίτον ὅτε ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκίου ἀνῆλθε, καὶ τὸν μὲν ναὸν ἐνέπηρσε, τὸν δὲ Σεδεκίαν ἐξετύφλωσε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ σὺν ἑτέροις κατέσφαξε, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀπήγαγεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἔτος ἄγων αὐτὸς τῆς βασιλείας ἑννεακαίδεκατον.

Ναβουχοδονόσορ πρὸς τοῖς δεκαεννέα ἔτεσιν οἷς πρότερον ἐκράτησε, βασιλεύει ἕτη εἴκοσι καὶ πέντε. προεφήτεον δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἱ εἰρημένοι Δανιήλ καὶ Ἰεζεκιήλ. Μαρωδάχ τοῦτον διαδεξάμενος βασιλεύει ἕτη δώδεκα. Βαλτάσαρ ὁ τούτου ἀδελφός, υἱὸς Ναβουχοδονόσορ, ἐβασίλευσεν ἕτη τέσσαρα· ἔτι ἐπὶ τούτου Δανιήλ προφητεύει, καὶ ἐπιλύεται αὐτῷ τὸ ὄραμα ὃ δειπνῶν ἐθεάσατο καὶ πίνων εἰς τὰ ἱερατικά ἐκπώματα. τοῦτον ἀκολούθως τῇ τοῦ ὄραματος ἐρμηνείᾳ κατὰ τὴν ἐχομένην νύκτα Δαρεῖος ἀνελὼν, ὁ τοῦ Ἀσουήρου υἱός, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς. Δαρεῖος ὁ εἰρημένος τοῦ Ἀσουήρου υἱός, ὃς ἐπεκλήθη Ἀστυνάγης, ἐβασίλευσεν ἕτη δεκαεπτὰ.

15. αὐτοῖς C

23. δς om C

gni, regnarunt subpraefecti. hic Nabuchodonosor tertium Hierosoly-
ma delevit. primum quidem quum tertio anno Eliakim profectus
esset, et cepisset ipsum Iechoniam et eius matrem et cum reliqua
multitudine Iesekiel prophetam, anno regni sui primo; secundum quum
tertio mense Iechoniae, qui etiam Ioakim dicitur, profectus cum ce-
teris Daniele et Ananian et Misaelem et Asariam cepisset, anno re-
gni sui 8; tertium denique quum 11 anno Sedekiae proficisceretur, et
templum incenderet, Sedekiam excaecaret et eius filios cum aliis ne-
cicaret, reliquam multitudinem in exilium duceret, anno 19 re-
gni sui.

Nabuchodonosor postquam 19 annos antea regnavit, 25 annos
imperium obtinuit. prophetabant autem qui iam nominati sunt, Da-
niel et Iesekiel. Marodach hunc secutus 12 annos regnavit. Baltasar
eius frater, Nabuchodonosor filius 4 annos regnavit. etiam sub hoc
Daniel prophetavit et explicatum est ei visum, quod coenans viderat
et bibens ex sacerdotalibus poculis. hunc, ut visum monstraverat,
insequenti nocte, Darius Asueri filius interfecit, et regno potitus est.

ἐπὶ τούτου Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον ἐμβάλλεται τῶν λεόντων, καὶ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν παθῶν ἑβδομαῖος ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀνιμάται, καὶ τῶν ἑβδομάδων αὐτῷ τὸ μυστήριον ἀποκαλύπτεται. καὶ εἴ τις ἀκριβῶς τῶν ἑβδομάδων ἐξετάσαι βουληθεῖν τὸν λόγον καὶ διαριθμῆσασθαι τοὺς χρόνους, ἀρχόμενος 5 ἀπὸ ἐξόδου λόγου κατὰ τὸν προφήτην τοῦ οἰκοδομηθῆναι Ἱερουσαλήμ, τουτέστιν ἀπὸ Νεεμίου υἱοῦ Ἀχελῆ, τοῦ ἀρχιενοχοῦ Ἀρταξέρξου, ὃς ἀξιόσας καὶ ἐπιτραπεῖς ἄνεισιν οἰκοδομήσων τὰ Ἱεροσόλυμα, εὐρήσει τὰς ὀσμπεραιουμένας ἑβδομάδας, τουτέστι τετρακόσια ἐνεήκοντα ἐπὶ τὸν καιρὸν 10 ἐκεῖνον, ὅτε παλαιοῦται τὸ παράπτωμα καὶ συντελεῖται ἡ ἁμαρτία καὶ σφραγίζεται ὄραμα καὶ προφητεῖσι καὶ χρίεται ἅγια ἄγιων, τουτέστιν ἐπὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν καὶ τὴν λοιπὴν πραγματείαν.

Κῦρος ὁ Πέρσης καταλύσας τὴν Μήδων καὶ Ἀσσυρίων 15 δυναστείαν, κρατήσας τε τῆς Ἀσίας ἀπώσης, ἐβασίλευσεν ἑτηλά'. τούτου τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ ἑβδομηκονταετῆς χρόνος τῆς μετοικεσίας συμπληροῦται. ἐν δὲ τῷ ἐρχομένῳ ἔτει συγχωρεῖ τοὺς δυναμένους τῶν Ἑβραίων οἰκίσειν ἀνελθόντας τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν ναὸν ἀνοικοδομηθῆναι προσέταξε. τῆς 20 δὲ ἐπανόδου ἤγειτο Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ μέγας ἱερεὺς καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ, καὶ προεφήτευσεν Ἀγγαῶς καὶ

17. τούτῳ C

hic Darius Asueri filius qui nominabatur Astyages, regnavit 17 annos. sub eo Daniel in foveam leonum coniectus est, a quibus nihil peressus septimo die a rege sursum tractus est. atque hebdomadam mysterium ei revelatum est; et si quis diligenter rationem hebdomadam computare velit et tempora numerare, incipiens ab exitu, quo secundum prophetam aedificata sunt Hierosolyma i. e. a Neemia, Achele filio, Artaxerxis primo pocillatore, qui sua sponte et cum permissu regis profectus est, ad aedificanda Hierosolyma; is inveniet 70 hebdomadas omnes peractas, i. e. 490 annos usque ad illud tempus, quo deletur peccatum, et vitium finitur, visumque probatur, quo prophetat et ungitur sanctus sanctorum, i. e. usque ad Christi praesentiam et reliqua facta.

Cyrus Persa everso Medorum et Assyriorum imperio tota Asia potitus annos 31 regnavit. huius primo anno tempus 70 annorum captivitatis completum est. procedente anno iis Hebraeorum qui possent, permisit abire, et Hierosolyma incolere et templum restituere eos iussit. duxit Israelitas redeuntes Iesus, Iosedek filius, magnus sacerdos et Zorobabel, Salathiel filius et prophetarunt Angaeus et Zacharias, Addo filius. quum vero ii, qui cum Iesu profecti erant templi fun-

Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδῶ. καταθέμενοι δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ ναοῦ τὴν ἔδραν, ἐφ' ὅλα μβ' ἔτη τὸ ἔργον ἐκωλύοντο συμπεραιῶσαι, μέχρις οὗ Δαρείος ὁ υἱὸς Ὑστάσπεω δευτέρῳ ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας τοὺς ἐμποδίζοντας ἀναστείλας τε-
 5 λείαν ἐπιτρέπει τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν, καὶ συμπληροῦται ἐν ἄλλοις τέτρασιν ἔτεσιν, ὥστε συντελεσθῆναι αὐτὸν ἐν ὅλοις ἔτεσι τεσσαρακονταῆξ. φανερὰ δὲ ἐστὶ τῶν ὑποκειμένων ἢ ἀπόδειξις. Καμβύσης ὁ καὶ Ἀρταξέρξης (ὁ αὐτὸς δὲ ἐστὶν ὁ καὶ ἐν τῷ Ἑσδρα λεγόμενος Ἀρθασασθᾶ) τὸν Κύρον ὁ
 10 υἱὸς διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη ὀκτώ. Σφενδάτις καὶ Κιμάρδιος ἀδελφοὶ Μάγοι, Μῆδοι τῷ γένει, ἐπιθέμενοι βασιλεύουσι μῆνας ἑπτά. Δαρείος ὁ Κύρου μὲν ἀπόγονος, Ὑστάσπου δὲ υἱός, τοῖς Μάγοις ἐπιθέμενος καὶ κρατήσας ἐβασίλευσε μέχρι συμπληρώσεως Ἱερουσαλὴμ ἔτη ἕξ καὶ πρὸς τού-
 15 τοις ἄλλα τριάκοντα, ὥστε βεβασιλευκέναι ἔτη λς'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐτελεύτησεν καὶ Ἰπποκράτης ὁ ἱατρός ἐγνωρίζετο. Ἑξέρξης ὁ Δαρείου υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη κ'. Ἀρτάβανος ἐβασίλευσε μῆνας ζ'. Ἀρταξέρξης ὁ Ἑξέρξου ὁ μακρόχειρ (καὶ οὗτος ἐν τῷ Ἑσδρα Ἀρ-
 20 πασασθᾶ κέκληται) ἐβασίλευσεν ἔτη μα'. ἐπὶ τούτου τὰ κατὰ Ἑσθῆρ καὶ Μαρδοχαῖον καὶ Ἀμμᾶν ἐπράχθη· καθ' ὃν καιρὸν καὶ Ἑσδρας προεφήτευσεν. συγχωρήσαντος Ἀρταξέρξου Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς τοὺς ὑπολοίπους ἀναγαγὼν εἰς Ἰσραὴλ

7. ἢ om C

damentum iecissent, per totos 42 annos opus finire impediti sunt, donec Darius Hystaspis filius altero regni anno eos qui opus impediabant repulit et aedificationem templi ad finem perducendam curavit, quod finitum est 4 annis, ita ut aedificatum sit totis 46 annis. perspicua autem est harum rerum comprobatio. Cambyses, qui etiam Artaxerxes nominabatur (est autem ille idem, qui ab Esdra Arthasastha nominatur) Cyrum patrem secutus annos 8 regnavit. Sphendatis et Cimmardius fratres Magi, genere Medi, regnum adepti, 7 menses administrarunt. Darius ex Cyri gente, Hystaspis filius Magos aggressus est iisque superatis regnavit 6 annos usque ad finitam Hierosolymorum aedificationem et praeterea 30 annos, ita ut omnino regnarit 36 annos. hisce temporibus Pythagoras philosophus mortuus est et Hippocrates medicus clarus fuit. Xerxes Darii filius annos 20 regnavit. Artabanus regnavit menses 7; Artaxerxes Xerxis filius longivanus (qui et ipse ab Esdra Arpasastha nominatur) 41 annos regnavit. sub hoc facta sunt illa quae de Esther et Mardochoaeo et Amman narrantur; etiam Esdra illo tempore prophetavit. cum permissu Artaxerxis Esdra sacerdos reliquos in Israel reductos legem edocuit. Neemias

τὸν νόμον ἐξεπαίδευσεν. Νεεμίας τε ὁ ἀρχαιονοχὸς Ἀρταξέρ-
 ξου, ἀνὴρ ἐκ γένους ὧν ἱερατικοῦ, παρακαλέσας τὸν βασιλέα
 καὶ ἐπιτραπείς ἄνεισιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Ἰσραήλ.
 τειγίξει δὲ αὐτήν, τῶν ἐπιθεμένων ἔνεκα ὄπλοις τοὺς ἐνεργ-
 οῦντας περιτειχίσας, καὶ τὸν λαὸν σὺν τῷ Ἐσδρα τῷ Μωϋ-5
 σέως ἐξεπαίδευσεν νόμῳ, πᾶσαν ἐξ αὐτῶν Ἑλληνικὴν ἀποκινή-
 σασ ἀγωγήν· καὶ ᾠκοδομήθη πλατεῖα καὶ περιτειχος ἡ πό-
 λις. ὅθεν ἄρχονται ἀριθμεῖσθαι αἱ ὀ ἑβδομάδες αἱ ἐν τῷ
 Δανιὴλ εἰκοσθῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου. ἐντεῦθεν
 φασὶ τὰς ἑβδομάδας ἀριθμεῖσθαι τὰς ἑβδομήκοντα τὰς ἐν τῇ 10
 τοῦ Δανιὴλ ὕπτασιᾷ μέχρι τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας καὶ
 τῶν ἐξῆς ἐπιβεβηκότων. φανερὸν δὲ ἐστὶν ὅτι αἱ ἑβδομάδες
 ποιοῦσιν ἔτη υζ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Σωκράτης
 ἐγένετο.

Ἐέρξης ὁ Ἀρταξέρξου υἱὸς τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος βα-15
 σιλεύει μῆνας δύο. Σουγδιανὸς βασιλεύει μῆνας ἑπτὰ. Δα-
 ρεῖτος ὁ Ἐέρξου ὁ ἐπικληθεὶς Νόθος ἀνελὼν τὸν Σουγδιανὸν
 ἐβασίλευσε Περσῶν ἔτη ιθ'. Ἀρταξέρξης ὁ Δαρείου καὶ
 Παρυσάτιδος τὸν πατέρα διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη μβ'.
 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Πλάτων ὁ φιλόσοφος καὶ Ἀρι-20
 στοτέλης ἐγνωρίζετο. Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Ὠχος ἐβασί-
 λευσεν ἔτη κβ'. Ναρσῆς τούτον διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν
 ἔτη δ'. Δαρεῖτος ὁ Ἀρσάμου ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Ναρσῆν
 ἔτη ς'. Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ Μακεδόνοιο Πέρσαις ἐπικειμέ-

11. τῆς om C

quoque primus pocillator Artaxerxis, vir ex genere sacerdotali, exorato
 rege huic rei praefectus, in Iudaeam et Israel profectus est. atque
 communivit eam operas propter lacescentes hostes armis defendens.
 idem cum Esdra populum Mosis legibus erudivit, omnem graecum
 cultum expellens. exstructa autem est urbs ampla et moenibus cin-
 cta. hinc numerantur 70 hebdomades, de quibus est apud Danielelem,
 anno 20 regni Artaxerxis. inde dicunt numerari hebdomades 70,
 quas vidit Daniel usque ad domini praesentiam et reliquas, quae
 deinceps secutae sunt. est autem perspicuum efficere hebdomades an-
 nos 407. illis temporibus Socrates vixit.

Xerxes, Artaxerxis filius, imperio accepto duos menses regna-
 vit. Sugdianus 7 menses regnavit. Darius Xerxis filius cognomine
 Nothus interfecto Sugdiano 19 annos in Persis regnavit. Arta-
 xerxes, Darii et Parysatidis filius, patrem secutus 42 annos re-
 gnavit. hisce temporibus Plato philosophus et Aristoteles innotue-
 runt. Artaxerxes cognomine Ochus 22 annos regnavit. hunc secu-
 tus est Narses qui 4 annos regnavit. Darius Arsami filius regnavit

του, Δαρείων οἱ περὶ τὸν Βῆσον ἀναιροῦσιν ἐν Βάκτροις, καὶ καταλύεται. ἡ Περσῶν βασιλεία, ἐφ' ὅλοις παρατείνασα ἔτεσι τριακοσίοις, τὰ μὲν τῆς μετοικεσίας ὁ τὰ δὲ ἔξης σλ', καὶ μεταπίπτει εἰς Μακεδόνας ἡ βασιλεία. Ἀλέξανδρος δηλοῖ Ἰαδ-
 5 δοῦ τῷ ἀρχιερεὶ δοῦναι αὐτῷ συμμαχίαν κατὰ Δαρείου· τοῦ δὲ ἀπειπόντος Τύρον καὶ Γάζαν πόλεις πορθεῖ μετὰ κόπου· ἔνθα καὶ Σάτυρον βλέπει καθ' ὕπνου ἐν τῇ πορθήσει Τύρου, φήσας αὐτὸν τοῦ ἐνειροκρίτου “σὸ Τύρος Ἀλέξανδρε.” εἰδ' οὕτως ἀνῆλθεν εἰς Ἰσραήλ, καὶ ὑποτάξας αὐτὴν καὶ παρὰ
 10 τοῦ ἀρχιερέως λαβὼν συμμαχίαν, καὶ ὡς θεὸν τιμήσας καὶ προσκυνήσας, ὑπεχώρησε πρὸς Πέρσας.

Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν τὴν Περσῶν καταλύσας ἀρχὴν περιῆγεν εἰς Μακεδονίαν. οὗτος ἐβδόμῃ ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας χειρωσάμενος Πέρσας ἔτι πρὸς τούτοις ἑπτὰ ἔτεσι
 15 βασιλεύει καὶ Περσῶν μετὰ τὸν Δαρείον ἔτη ἕξ καὶ μῆνας ἕξ. τούτου τελευτήσαντος ἐν Βαβυλωνίᾳ διαδέχονται τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀντίγονος δὲ τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου καὶ Ἀρσινόης τῆς Μελεάγρου θυγατρὸς τὴν ἐπ' Αἰγύπτου, καὶ
 20 τὴν ἐπὶ Συρίας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ.

Πτολεμαῖος τοίνυν ὁ Λάγου ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη μ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἐπίκουρος ὁ φιλόσοφος ἐγνωρίζετο. Πτολεμαῖος ὁ φιλιδέλφος ἐβασίλευσεν ἔτη λη'. οὗτος

4. Ἰαδδοῦ Cramerus: codex αἰδοῦς. 8. σοι C

post Narsen annos 6. Alexandro autem Macedone Persas fugante Bessi comites Darium Bactris trucidarunt. ac dissolutum est Persarum imperium postquam floruit annos 300, (exilii 70 et deinceps 230) cessitque regnum in Macedones. Alexander renunciavit Iaddu summo sacerdoti, ut societatem secum iniret contra Darium. hoc negante Tyrum et Gazan urbes deleuit; ibi Satyrum somnians vidit; dixitque ei somni interpret: “tibi Tyrus Alexander.” deinde in Israel profectus eam sibi subiecit, et accepto a summo sacerdote auxilio, illum ut deum honoravit et veneratus est, tum contra Persas profectus est.

Alexander Macedo ademtum Persis imperium Macedonibus tradidit. hic victis 7 regni anno Persis regnavit praeterea 7 annos Persisque post Darium 6 annos et 6 menses imperavit. qui cum Babylone mortuus esset Macedoniae imperium accepit Philippus, frater eius; Asiae regnum Antigonus; Aegypti Ptolemaeus, Lagi et Arsinoes, Meleagri filiae filius, Syriam denique Seleucus Nicator accepit.

Ptolemaeus Lagi regnavit in Aegypto annos 40. illis temporibus Epicurus philosophus innotuit. Ptolemaeus philadelphus annos 38

Ἑβραίους καταδουλωσάμενος εἰς τὴν Ἑλληνίδα μεταβάλλει φωνὴν ἐκ τῆς Ἑβραϊδος τὰς θείας γραφάς, καὶ ποιοῦνται τὴν ἔρμηνειαν ἄνδρες ἑβδομήκοντα ἐν σοφίᾳ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἐπαινούμενοι. τῆς θείας οὖν γραφῆς ἔρμηνευθείσης καὶ ἀναγνωσθείσης ἐκπλαγῆναι τε τὸν βασιλέα ἐπὶ τῷ κάλλει τῶν 5 θείων λογίων καὶ πάντας τοὺς ἐν τέλει παρόντος οὖν Μενεδήμου φιλοσόφου καὶ Δημητρίου Φαληρέως, καὶ θαυμαζόντων τὴν δύναμιν τῶν λόγων, ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς ὅτι τοιούτων τῶν θείων λόγων, πῶς οὐδεὶς ἱστορικῶν ἢ ποιητῶν ἐμνήσθη αὐτῶν; καὶ ἀπεκρίθη Δημήτριος ὅτι οὐδεὶς ποτε 10 ἐτόλμησε τούτων ἄψασθαι διὰ τὸ καὶ Θεόπομπον θελήσαντα περὶ αὐτῶν παραφροσύνῃ κρατηθῆναι, καὶ ὄναρ ἰδεῖν ὅτι τοῦτο αὐτῷ συμβέβηκε περιεργασαμένῳ τὰ θεῖα, καὶ Θεόδοκτον τὸν τραγωιδῶν ποιητὴν ἐν ἐνὶ δράματι μνησθέντα τῶν 15 ἱερῶν τούτων βιβλίων τυφλωθῆναι· ἑκατέρους δὲ ἀποικομήτους τοῦ τολμήματος καὶ τὸ θεῖον ἐξεμμενισαμένους ἰυγιεῖς γενέσθαι.

Πτολεμαῖος δὲ ὁ εὐεργέτης, ὁ τοῦ φιλαδέλφου καὶ Εὐρυδικῆς καὶ Ἀρσινόης, ἐβασίλευσεν ἔτη κς'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιράχ, ὁ τὴν Σοφίαν συγγράψας, 20 παρ' Ἑβραίοις ἐγνωρίζετο. Πτολεμαῖος ὁ φιλοπάτωρ ὁ τοῦ εὐεργέτου υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη ις'. ἐπὶ τούτου ὁ λαὸς τῶν

9. τῶν] ὀντῶν τῶν?

11. θεόπεμπον cod

14. τῶν C

15. ἀποσχομένους?

19. καί] τῆς?

regnavit. hic subactis Hebraeis in graecam linguam ex Hebraico divina scripta transtulit; interpretationem fecerunt viri 70 sapientia apud Hebraeos insignes. translata igitur divina scripta cum praelegerentur perculsum esse aiunt divinarum sententiarum pulchritudine regem omnesque magistratus. praesentibus autem Menedemo philosopho et Demetrio Phalereo, et admirantibus verborum vim, interrogavit rex, quare divinatorum horum verborum nullus historicorum vel poetarum mentionem fecerit. respondit Demetrius neminem unquam ausum esse ea attingere, quod hoc conatus Theopompus insania esset punitus, et somnium vidisset, accidisse sibi illa, quia divina curasset; tum quod Theodectus tragoedus, facta in dramate quodam sacrorum horum librorum mentione excaecatus esset; sed utrumque relicto tentamine quum re divina abstinuissent, sanatos esse.

Ptolemaeus euergetes, filius philadelphia et Eurydices Arsinoes filiae, 26 annos regnavit. his temporibus Iesus, Sirach filius, qui Sapientiam conscripsit apud Hebraeos innotuit. Ptolemaeus philopator, euergetis filius 17 annos regnavit. sub hoc Hebraeorum populus captivus in Aegyptum abductus, hanc fortunam expertus est. iussit

Ἐβραίων αἰχμάλωτος ἐν Αἰγύπτῳ ἀπαχθεὶς τοιοῦτόν τι ἔπα-
 θεν. οὗτος γὰρ προσέταξε τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάσπιστοις ἐλέφαν-
 τας πεντακοσίους, οὓς εἶχε, ποτίσαι οἶνον λιβανωτόν, ὅπως
 ἀπαντας τοὺς Ἰουδαίους δι' αὐτῶν ἀπολέσῃ· εὐξαμένων δὲ
 5 ἐκείνων οἱ ἐλέφαντες εἰς τοὺς ἰδίους στρατιωτάς τε καὶ δῆ-
 μους ἐμπηδήσαντες πολὺν αὐτῶν ὄχλον ἐν τῇ περιεχοῦσῃ μα-
 νίᾳ κατέσφαξαν· καὶ οὕτως σωθέντες μετὰ εὐχαριστίας ἀπε-
 λύθησαν εἰς τὰ ἴδια. Πτολεμαῖος ὁ ἐπιφανῆς, ὁ τοῦ φιλο-
 πάτορος υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη δ'. Πτολεμαῖος ὁ φιλομήτωρ,
 10 ὁ τοῦ ἐπιφανοῦς υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη λέ'. ἐπὶ τούτου Ἀν-
 τίοχος ὁ ἐπιφανῆς τοὺς Μακκαβαίους μὴ βουλομένους μαρο-
 φαγεῖν ἐκόλαζεν.

Ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ φιλομήτορος ἱεράτευον Ἰουδαίους
 Ἰρχανὸς καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Ἰρχανῶ μὲν συνεμάχει τὸ
 15 δημοτικόν, Ἀριστοβούλῳ δὲ οἱ ἱερεῖς. ἦν δὲ τις Ὀνίας δνό-
 ματι εὐσεβῆς καὶ δίκαιος ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς καὶ ἀνομβρίαν
 ἔλυσεν εὐξάμενος· τοῦτον ἠνάγκασεν εὐξασθαι περὶ νίκης·
 ὁ δὲ ἠϋξάτο λέγων “Θεὸ δέσποτα, μήτε τῷ δήμῳ κατὰ τῶν
 ἱερέων σου μήτε τοῖς ἱερεῦσι κατὰ τοῦ δήμου σου βοηθήσῃς.”
 20 τοῦτον δὲ εὐθέως ἐλίθασαν. καὶ παρευθὺ ἡ θεία δίκη τού-
 τους μετελθοῦσα ἐπήγαγε κατ' αὐτῶν Πομπηῖον Ῥωμαίων
 στρατηγὸν ὃς καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησε, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ
 ἅγια τῶν ἁγίων δι' εὐσέβειαν οὐδενὸς τῶν ἱερῶν σκευῶν

17. τούτῳ C

ille cetratos suos 500 quos habebat elephantis vinum ture mistum
 dare, ut omnes Indaeos per illos interimeret. precantibus autem
 illis, elephantis in ipsius milites se converterunt magnamque eorum
 copiam vesanos interfecerunt. sic illi servati cum gratia in suam ter-
 ram restituti sunt. Ptolemaeus epiphanes, philopatoris filius 4 an-
 nos regnavit. Ptolemaeus philometor, epiphanis filius 35 annos re-
 gnavit. eodem tempore Antiochus epiphanes Maccabaeos, impuris
 cibis vesci nolentes, supplicio affecit.

Sub Ptolemaeo philometore sacerdotium Iudaeorum administra-
 runt Hyrcanus et Aristobulus; et a Hyrcani quidem parte plebs sta-
 bat, ab Aristobuli sacerdotes. erat autem sacerdos quidam, nomine
 Onias, vir pius et iustus, qui orando siccitatem averterat; hunc coe-
 gerunt victoriam orare. ille autem haec precatus est: deus domine;
 neque plebi contra sacerdotes tuos, neque sacerdotibus contra plebem
 tuam fer auxilium. hunc statim lapidavere. et illico eos divina poena
 persecuta est, adduxitque contra eos Pompeium Romanorum ducem,
 qui urbem delevit et ingressus in sancta sanctorum pietate adductus

ἤψατο, καίπερ πολλῶν χρημάτων ὄντων, ἀλλὰ καθῆραι τὸ ἱερὸν καὶ τὰς θυσίας ἐπιτελεῖν προσέταξεν. ἐπεμψε δὲ Ἀριστόβουλος δῶρον Πομπηῖ ἄμπελον χρυσοῦν διακοσίων ταλάντων ἐγχειρισθεὶς τὴν ἱερατεῖαν καὶ ἐπικράτειαν τῶν Ἰουδαίων. 5

Πτολεμαῖος ὁ τοῦ φιλομήτορος ἀδελφός, ὁ δευτέρος εὐεργέτης, βασιλεύει ἔτη κθ'. Πτολεμαῖος ὁ Φούσκων ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ', μῆνας ε'. Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Ἀλεξῆς ἐβασίλευσεν ἔτη ι'. Πτολεμαῖος ὁ δευτέρος σωτήρ, ὁ υἱὸς τοῦ δευτέρου εὐεργέτου καὶ Κλεοπάτρας τῆς εὐεργέτιδος, 10 ἐβασίλευσεν ἔτη κ'. Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς νέος Διόνυσος ἐβασίλευσεν ἔτη λ'. Κλεοπάτρα ἡ τοῦ νέου Διονύσου θυγάτηρ τελευτήσαντα διαδέχεται τὸν πατέρα, καὶ συμβασιλεύει αὐτῇ Πτολεμαῖος ὁ ἀδελφός. τοῦτον διενεχθέντα πρὸς αὐτὴν ἀνελοῦσα μόνη κατέσχε τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεύει ἔτη 15 κβ'. ὅτι ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν χρόνων τετάρτῳ μόνῳ ἔτει τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας δεῖ ἀριθμεῖν.

Ἰούλιος Καῖσαρ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀναρρηθεὶς ὑπατος, εἰς τὴν ἀνατολήν σὺν πολλῇ κατελθὼν δυνάμει, καὶ πολλοὺς τῶν ἀν- 20 τόθι τροπωσάμενος καὶ ὑποφόρους καταστήσας, ἰδίους τῶν τόπων καθίστησιν ἐπιμελητάς. Ἀντίπατρον μὲν οὖν τὸν Ἀσκαλωνίτην τῆς Παλαιστίνης κατέστησε διοικητὴν· υἱὸς δὲ ἦν

11. Διονύσιος C

12. Διονυσίου C

ne unum quidem sacrorum vasorum tetigit, quamquam multae ibi erant divitiae; immo purgari templum et sacrificia fieri iussit. Aristobulus autem donum Pompeio misit, vitem auream ducentorum talentorum cum potitus esset sacerdotio et regno Iudaeorum.

Ptolemaeus philometoris frater, alter euergetes 29 annos regnavit. Ptolemaeus Phusco 17 annos et 6 menses; Ptolemaeus cognomine Alexas regnavit annos 10; Ptolemaeus alter soter, alterius euergetis filius et Cleopatrae, euergetidis filiae, 20 annos regnavit; Ptolemaeus cognomine iuvenis Dionysus 30 annos regnavit; Cleopatra, iuvenis Dionysi filia, post mortem patris regnum accepit, regnavitque una cum ea Ptolemaeus frater. hunc exorto inter ipsos odio Cleopatra interfecit et sola imperio potita est, quod 22 annos obtinuit; quapropter in enumerandis annis incipiendum est a quarto anno regni Cleopatrae.

Iulius Caesar quarto anno regni Cleopatrae a Romanis consul creatus in orientem profectus est magnis copiis, multisque ibi populis victis, terris illis curatores praefecit. atque Antipatrum Ascaloni-

Ἀντίπατρος Ἡρώδου τινὸς τῶν ἐν νεωκόροις ἀριθμουμένων
καὶ τῶν αὐτόθι τοῦ Ἀπέλλωνος ἱεροδούλων. παῖδα δὲ ὄντα
ποτὲ τὸν Ἀντίπατρον λησταὶ ἀναρπάσαντες Ἰδουμαῖοι κατέ-
χον, λύτρα ὑπὲρ αὐτοῦ κομιεῖσθαι ὑπειληφότες· τοῦ δὲ πα-
5 τρός αὐτοῦ εἰς ἕσχατον πενίας ἀηλακότες ἔμεινεν παρὰ τοῖς
ἀρπάσασσι δουλεύων καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεισι τρεφόμενος. ἀναι-
ρεθέντος δὲ τοῦ Ἀντιπάτρου φαρμάκῳ βασκανίᾳ τῆς πολλῆς
εὐδαιμονίας ὑπὸ Βαλλίχου τινὸς Ἰουδαίου, διαδέχονται οἱ
καῖδες αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, Ἡρώδης καὶ Φασαῖλος. καὶ ὁ μὲν
10 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Ἱεροσόλυμον ἐκκληρώσατο γῆν, ὁ δὲ
τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν. γνούς δὲ ὡς Ὑρκανὸς ὁ πρὸ
αὐτοῦ βασιλεύσας τὸν τοῦ Δαβὶδ τάφον ἀνοίξας τρισχίλια
ἔλαβε τάλαντα, ἤνοιξε καὶ αὐτός, καὶ χρήματα μὲν οὐχ εὖρε,
κόσμον δὲ χρύσειον καὶ κειμήλια πολλὰ ἀνείλετο. πειραθέν-
15 τος δὲ αὐτοῦ ἐνδοτέρῳ χωρεῖν, οὗ τὰ σώματα Δαβὶδ καὶ
Σολομῶντος ἐτέθησαν, πῦρ ἐξεληθὸν δύο τῶν δορυφόρων διέ-
φθειρε. γενόμενος δὲ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἰούλιος τῆς
Κλεοπάτρας κρατύνει τὴν ἀρχήν, τῶν ἐπιτιθεμένων ἀναστει-
λας τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἅπαντα διοικη-
20 σάμενος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην.

Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ.

Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ἐβασίλευσεν ἔτη δ' καὶ μῆνας ζ'.

ten Palaestinae procuratorem fecit. filius autem erat Antipatrus
Herodi cuiusdam, qui erat ex aedituis, et ex Apollinis in ea regione
ministris. hunc Antipatrum cum puer adhuc esset praedones Idumaei
raperant et retinuerant, pretium pro eo postulantes. redacto autem
ad summam paupertatem patre, servus remansit apud raptores, et
educatus est eorum moribus. iam cum Ballichas, Iudaeus quidam,
ductus invidia magnae felicitatis, Antipatrum veneno occidisset, re-
gnum acceperere filii illius Herodes et Phasailos, quorum alter Idu-
maeam et circa Hierosolyma terram, alter Iudaeam et Galilaeam sor-
titus est. ubi cognovit Hircanum, qui ante eum regnaverat, in aperto
Davidis sepulchro tria milia talentorum reperisse, ipse aperuit; at-
que pecuniam quidem nullam invenit, sed ornatum aureum multasque
res pretiosas inde sumisit. quum vero ulterius penetrare tentaret,
ubi Davidis et Solomontis corpora iacebant ignis prodiit militumque
duos combussit. Iulius Caesar in Aegyptum quum venisset, Cleopa-
trae regnum firmavit, adversariorum insidias defendit, atque orientis
rebus ita compositis Romam rediit.

CAIUS IULIUS CAESAR.

Caius Iulius Caesar 4 annos et 7 menses regnavit. cognominatus

Καῖσαρ δὲ ἐπεκλήθη, ὃ λέγεται ἀνατομή, ὅτι θανούσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ἐνάτῳ μηνὶ ταύτην ἀνατεμόντες ἐξήγαγον αὐτόν. οὗτος καὶ δικτάτωρ ἐκλήθη, ὃ ἐστὶ μονάρχης· δικτατωρία δὲ ἐστὶν ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος. μειωνόμασται δὲ ὁ ἐπονομαζόμενος Κвинτίλιος μὴν Ἰούλιος διὰ Καίσαρα, ὡς ἐν 5 τούτῳ αὐτοῦ μοναρχήσαντος. ὁ αὐτὸς Ἰούλιος μεγίστοις ἀγῶσι Γερμανοὺς καὶ Γάλλους καὶ Βρετανοὺς χειρωσάμενος, ὑποφόρους τοῖς Ῥωμαίοις πεντακοσίας πόλεις οἰκουμένας κατεστήσατο. τούτῳ ἐτέχθη ἵππος ἀντὶ ὀπλῆς χηλας ἔχων, καὶ μηδὲνα ἕτερον ἀναβάτην δεχόμενος ἢ αὐτόν, ὡς ὁ Βουκεφά-10 λας τὸν Ἀλέξανδρον. τούτῳ μέλλοντί ποτε τὴν αὐλείον ἐξιέναι θύραν ἀπερχομένῳ ἐπὶ τὸ βουλευτήριον εἰκὼν αὐτοῦ πρὸ τῶν θυρῶν ἐστῶσα αὐτομάτως κατέπεσε, καὶ πρὸς τούτῳ χάριτην αὐτῷ τις ἐπέδωκεν ἔχοντα πᾶσαν τὴν κατ' αὐτοῦ με-15 λετωμένην ἐπιβουλήν· καὶ νομίσας ἄλλο τι εἶναι, καὶ μὴ ἐντυχὼν ἀλλὰ δεδωκὼς ἐτέρῳ φυλάττειν, ἐσφάγη ὑπὸ Βρούτου καὶ Κασσίου ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

Ἰουλιὸς Αὐγουστος.

Ἰουλιὸς Αὐγουστος Καῖσαρ ἐβασίλευσεν ἔτη 37· ἀφ' 20 οὗ Αὐγουστοὶ οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς καὶ ὁ μὴν Αὐγουστος ἐκλήθη, ὃ ἐστὶ Σεβαστός, Σεξτίλιος πρὶν ὀνομαζόμενος. τῆ

6. μέγιστος C

est Caesar i. e. dissectio, quia mortua matre eius nono mense, eam dissecantes eum protulerunt. dictus est idem dictator, h. e. monarchus; dictatura autem est summum imperium. nominatus est qui antea dicebatur Quintilis mensis, Iulius, Caesaris gratia, quoniam eo regnum adeptus est. idem Iulius maximis certaminibus Germanos Gallos et Britannos devicit, et 500 urbes Romanis tributarias fecit. huic natus est equus, qui pro solidis unguis bifidas habebat, neque quemquam praeter ipsum equitem patiebatur sicuti Alexandri Bucephalus. exituro quondam Caesare ex vestibuli porta, et in senatum ituro, simulacrum eius, quod ante ostium stabat, concidit; quo facto homo quidam chartam ei dedit, qua omnes contra eum inita consilia continebantur; Caesar ratus aliud quid esse, non inspexit chartam, sed dedit cuidam asservendam, et a Bruto et Cassio in senatu necatus est.

OCTAVIUS AUGUSTUS.

Octavius Augustus Caesar 56 annos regnavit, a quo Augusti dicti sunt Romanorum reges, et mensis Augustus i. e. venerandus, qui an-

δὲ νυκτὶ ἢ ἐγεννήθη, εἶδεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καθ' ὕπνους ἐκ τῶν κόλπων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα. Ἀντώνιος δὲ στρατηγὸς καὶ ὕπατος Ῥωμαίων, ἀνελὼν Κάσσιον καὶ Βρούτον τοὺς φρονεῦσαντας Ἰούλιον Καίσαρα, ἦλθεν ἐν 5 Συρίᾳ ἔρωτι κρατηθεὶς Κλεοπάτρας· ὄθεν ἐπανελθεῖν εἰς Ῥώμην οὐκ ἐγνώκει ὡς λόγον ἀποδώσων. ὁ γοῦν Αὐγουστος τὴν ἐξ Ἰταλίας συναθροίσας δύναμιν κάτεισιν ἐπὶ Ἀντώνιον, καὶ γενομένης συμβολῆς ἠτᾶται Ἀντώνιος καὶ φεύγει μετὰ τῆς Κλεοπάτρας εἰς Αἴγυπτον. καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἑαυτὸν 10 διαχειρίζει, ἡ δὲ Κλεοπάτρα εὐλαβουμένη τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ θρίαμβον καὶ συσχεθεῖσα, ἀσπίδα τὸ θηρίον ἑαυτῇ προσενηγαμένη τελευτᾷ. Ἡλιος καὶ Σελήνη τὰ ταύτης τέκνα συσχεθέντα προήχθη ἐν τῷ θριάμβῳ Ῥώμης. ἐπὶ Αὐγούστου ἀρχὴν ἡ τετάρτη λαμβάνει βασιλεία, ἣν ὁ Δανιὴλ ἐν τῇ τῶν 15 τεσσάρων θηρίων ὄπτασίᾳ τέταρτον θηρίον φοβερόν ὀνομάζει. τότε πρῶτον ἐπὶ τῆς τετάρτης βασιλείας ἐμονάρχησεν Αὐγουστος, ὅτε καὶ ὁ τῶν πρώτων τεσσάρων στοιχείων δημιουργός, τὸν τετραπέρατον κόσμον ἐν τούτοις συνδήσας, Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς τὴν ἐκ γυναικὸς ἀειπαρθένου 20 γέννησιν δι' ἡμᾶς κατεδέξατο, ᾧ ἡ ἐπουράνιος ἀνάκειται βασιλεία.

Ἦγαπᾶτο δὲ ὑπὸ Αὐγούστου Μαικήνας ἀνὴρ τις σοφός, ὅς ποτε δικάζοντος τοῦ Καίσαρος καὶ πολλῶν θάνατον κατα-

23. Θανάτου C

tea Sextilis vocabatur. nocte autem, qua natus est, pater eius in somnio ex uxoris sinu solem vidit orientem. Antonius dux atque consul Romanorum occisis Cassio et Bruto, Iulii Caesaris interfecto-ribus, in Syriam profectus amore Cleopatrae devinctus tenebatur. unde recusavit Romam reverti ad rationem reddendam. sed Augustus copiis in Italia collectis contra Antonium profectus est et armis congressus eum devicit, qui cum Cleopatra in Aegyptum confugit. Antonius mortem sibi conscivit; Cleopatra autem metuens, ne Romam in triumpho duceretur et terrore percussa aspide sibi admota mortem obiit. Helius et Selene, eius liberi crudeliter Romam in triumpho ducti sunt. sub Augusto quartum imperium initium cepit, quod Daniel in visione quattuor animalium, quartum et terribile animal dixit. tum primum quartum regnum obtinuit Augustus quum etiam is qui prima quattuor elementa creavit universum mundum in illis involvens Iesus Christus, dei filius, ex muliere semper virgine nostra gratia natus est cui est coeleste imperium.

Amabatur ab Augusto Maecenas, vir sapiens qui iudicante quon-

ψηφισαμένον, μὴ δυνάμενος διὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐντυ-
 χεῖν αὐτῷ, ἔγραψεν “ἀνάστηθι δήμιε,” καὶ σφραγίσας ἔρριψεν
 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ· ὅπερ ἀγαγούς ὁ Καῖσαρ ἀνέστη, κελεύσας
 ἀρῆσαι τὰ κριθέντα ὑπ’ αὐτοῦ. πάλιν δὲ τις τῶν στρατιωτῶν
 φιλούμενος παρ’ αὐτῷ ἐδεήθη τῆς εἰς τὸ βουλευτήριον αὐτοῦ 5
 παρουσίας, εἰπόντος δὲ αὐτὸν μὲν ἀσχολεῖσθαι, ἐπιτρέψαι δὲ
 τινι τῶν φίλων παραγενέσθαι καὶ τὴν χρεῖαν πληρῶσαι, ὄρ-
 γισθεὶς ἔφη “ἐγὼ μέντοι, ὁσάκις ἂν τῆς ἐμῆς ἐπικουρίας
 ἐδεήθης, οὐκ ἄλλον ἂντ’ ἐμοῦ ἔπεμψα.” ἐρυθρίασας οὖν ὁ
 Καῖσαρ συναπῆλθε καὶ συνέπραξεν. εἶπε δὲ καὶ Ἐθηνόδο- 10
 ρον τὸν Ἀλεξανδρέα σοφώτατον πάνυ, ὃς ἐν τοῖς αἰσχίστοις
 ἔργοις τοῦ Καίσαρος ἐλέγχων αὐτὸν ἐπηνόηθου. ὁ δὲ Καῖ-
 σαρ πολλάκις ἐν τῇ συγκλήτῃ τὸν Ἐθηνόδορον ἐπαινῶν προ-
 σείθει ὡς καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὑπὸ Ἐθηνόδορου διώρθωται,
 κακὸν βίον πρότερον ἐσχῆκός. ὁ γοῦν Ἐθηνόδορος καταγῆ- 15
 ράσας ἤτησεν εἰς τὴν ἰδίαν πεμφθῆναι πατρίδα· ἔλεγε γὰρ
 ὡς τέλειος εἶη ὁ Καῖσαρ κατὰ πᾶσαν φιλοσοφίαν καὶ πρά-
 ξιν. ὡς δὲ μέλλων ἀπαίρειν ἠσπάζετο αὐτόν, καὶ ἐπικύψας
 πρὸς τὸ οὖς παρεκάλει ἵνα, ὁσάκις ὄργισθῆ, μὴ πρότερον κε-
 λεύσῃ τί πρακτέον, πρὶν ἂν καθ’ ἑαυτὸν ἀριθμῆσῃ τὰ εἰκο- 20
 σιτίσσορα στοιχεῖα· ἦδει γὰρ αὐτὸν ὀξύθυμον καὶ εὐμστα-
 βλητον ὄντα. ὁ δὲ Καῖσαρ αἰσθόμενος ἔφη “εὖ γε ὑπέμνη-
 σάς με ὡς ἀτέλής εἰμι· διὰ τοῦτο οὐ συγχωρήσω σοι τῆς

dam Caesare, multosque capitis condemnante, quum per multitudinem
 populi non posset eum adire, scripsit: “surge carnifex” atque hoc ob-
 signatum ei in sinum iniicit. quod cum Caesar legisset surrexit et
 iudicia sua differri iussit. quondam miles quidam ei carus quum pe-
 tiisset, ut in senatu praesens adesset, negante Caesare otium sibi esse,
 et amicorum cuidam imperante ut adesset et negotium conficeret,
 miles iratus, “ego, inquit, quoties meo auxilio egebas non alterum
 pro me misi.” erubuit tum Caesar et una cum illo ivit et rem confecit.
 habuit etiam Athenodorum Alexandrinum, hominem sapientis-
 simum qui in impiis facinoribus eum vituperans correxit. et saepe
 Caesar in consilio suo laudans Athenodorum dixit, sese ab Athe-
 nodoro meliorem redditum esse, quum antea improbe vixisset. hic
 Athenodorus quum consenuisset, petiit ab Augusto, ut in patriam
 suam remitteretur, dixit enim Caesarem omni philosophia et omni re
 perfectum esse. quum vero profecturus esset eum amplexus est et
 in aurem dixit, ne quid iratus prius fieri iuberet, quam secum 24
 litteras pronunciasset; sciebat enim eum iracundum et placabilem
 esse. his auditis Caesar, “bene, inquit, admones, nondum perfectum

ἐνεγκαμένης ἐπιβῆναι." οὗτος δ' Αὐγουστος ἀπελθὼν ἐν Δελφοῖς ἠρώτησε τίς μετ' αὐτὸν βασιλεύσει· τοῦ Πυθίου δὲ μηδὲν ἀποκριναμένου, καὶ τοῦ Αὐγουστοῦ πάλιν ἐρωτήσαντος διὰ τί σιγᾷ τὸ μαντεῖον, ἔφη ἡ Πυθία ταῦτα "παῖς Ἑβραῖος 5 κέλεται με, θεὸς μακάρεσσιν ἀγάσσων, τόνδε δόμον προλιπεῖν καὶ ὁδὸν αὐθις ἰκέσθαι. ἔπιθι τοίνυν λοιπὸν ἐκ δόμων ἡμετέρων."

Τῷ δὲ εφ' ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἔτει Αὐγουστοῦ ἐξῆλθε δόγμα παρ' αὐτοῦ ἀπογρά-
10 φεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἐν ᾗ ἔτει καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἐγεννήθη, Ἡρώδου βασιλεύοντος τῆς Ἰουδαίας, ὃν ὁ Καῖσαρ Αὐγουστος προεχειρίσατο. ἐν δὲ τῷ μέλλειν αὐτὸν ἀποβιῶ-
15 ναί κεραινὸς εἰς τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐμπροσθὸν τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἠφάνισε. συγκαλεσάμενος οὖν τοὺς
20 ἑπάτους καὶ βουλευτὰς εἶπεν ὅτι τὴν Ῥώμην πηλίνην παραλαβὼν λιθίνην ἑμὲν καταλείπω, ἐμφαίνων τὸ στεροδὸν τῆς δυνάμεως. παρηγγύησε δὲ τοῖς ἐν τέλει πᾶσιν ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ χεῖρας κροτῆσαι καὶ γελάσαι ὡς ἐπὶ μίμον τελευτῆς. τοῦτο δὲ ποιῆσαι διωρίσατο ἀποσκώπτων εἰς τὸν ἀσθρῶπινον
20 βίον ὡς γέλωτος ἄξιον.

Ἡρώδης οὐ μόνον διὰ τοὺς ἐν Βηθλεὲμ ἀναιρεθέντας ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ μανίᾳ παιδοκτόνος ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους υἱούς. τρεῖς μὲν ἀποκτείνας τῶν

22. κατὰ om C. cf. Cedren. 1 p. 321 11.

me esse, quapropter non concedam tibi, in patriam reverti." hic Augustus Delphos profectus, interrogavit, quis post eum sit regnaturus. Pythia vero nihil respondente iterum rogavit, cur taceret oraculum. tum haec Pythia: "puer hebraeus, deus beatis imperans, iubet me hanc domum derelinquere et revertere; dehinc igitur abi ex sedibus nostris."

Anno 5500 post mundi creationem et 42 Augusti, iussit, omne regnum censerī; atque eo anno natus est dominus noster, regnante in Iudaea Herode, quem Caesar Augustus creaverat. quumque mors eius appropinquaret, fulgur in simulacrum eius incidit primamque nominis literam delevit; tum convocatis consulibus et senatoribus laetereciam, inquit, accepi Romam marmoream vobis relinquo, ostendens potentiae suae robur. mandavit omnibus magistratibus se mortuo plaudere et ridere ut post actum mimum, respiciens nimirum in vitam humanam, risu dignam.

Herodes non solum propter infantes quos Bethleem furore in Christum incitatus trucidarat, paedocionos est appellatus, sed etiam propter suos liberos. nam quum tres e liberis suis et matrem insuper

ἑαυτοῦ παιδῶν, καὶ τὴν μητέρα τούτοις ἐπικατασφάζας καὶ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφόν, ἑτέρουσ τε πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποκτείνει, καὶ πληθὺσ οὐκ ὀλίγον Ἰουδαίων διαφθείρει ἐν τῇ αὐτοῦ τελευτῇ. ἰστέον ὅτι τρεῖσ ἔσχεν Ἡρώδης ὁ μέγασ υἱούς, Ἡρώδην τὸν καὶ Ἀντίπαν, τὸν καὶ ἀποτεμόντα τὸν πρόδρο- 5 μον, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κύριος ἐσταυρώθη ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος· καὶ Ἡρώδην τὸν καὶ Φίλιππον, ὃ πρῶτον Ἡρωδιάσ ἐγαμήθη, καὶ ἔσχε θυγατέρα Σαλώμην τὴν δρχησαμένην· καὶ Ἡρώδην τὸν καὶ Ἀγρίππαν, τὸν ἀνελόντα τὸν Ζεβεδαίου Ἰάκωβον, ὃσ καὶ ἀδελφὸσ μὲν ἦν Ἡρωδιάδος πατὴρ δὲ Ἀγρίππα καὶ 10 Βερενίκης, ἐφ' ὧν ὁ Παῦλοσ ἀπελογήσατο κρινόμενος.

Τιβέριουσ.

εφμα β
τῆσ ρπῆ Τιβέριουσ ἐβασίλευσεν ἔτη κβ μῆνασ ζ'. οὗτοσ ἔσχε Γάϊον ἀδελφιδούν, ἀστρολόγου δὲ τοῦ Θρασύλου γέγονε φοιτητής, 15 ὃσ τοσοῦτοσ ἦν τὴν τέχνην ὡσ ἀγανακτήσαντά ποτε τὸν Τιβέριον κατ' αὐτοῦ, καὶ βουληθέντα διὰ τοῦ τείχουσ αἴφνης αὐτόν ὠθῆσαι ἐσκυθρόωπασεν, ἐρωτήσαντοσ δὲ Τιβερίου τὴν αἰτίαν ἀπεκρίνατο αἰσθάνεσθαι κλιμακτῆρα ἐγγὺσ αὐτοῦ, καὶ τὸν Τιβέριον θαναμάσαντα εὔσαι αὐτόν. οὗτοσ ἀποιούσασ τὰ 20 περὶ τοῦ Χριστοῦ διὰ βασιλικῦ τύπου ἠβουλήθη ἀναγορεῦσαι θεόν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀντεπράχθη παρὰ τῆσ συγκαλήτου· Πιλᾶτω δὲ περαστάσιμοσ εἰσ Ῥώμην ἤχθη, καὶ εἰσ τοσαύτην

necasset et uxoris suae fratrem, alios multos cognatorum interfecit et numerum Iudaeorum non parvum morte sua perdidit. sciendum autem est, tres filios Herodi magno fuisse, Herodem qui etiam Antipas nominatur, percussorem antecursoris, sub quo dominus cruci affixus est imperatore Tiberio; alterum Herodem qui etiam Philippus nominatur et primus Herodiam duxerat filiamque habebat Salomen saltatricem, tertium Herodem Agrippam, qui Iacobum Zebedaei filium interfecit et frater fuit Herodiadis, paterque Agrippae et Berenices, sub quibus Paulus in iudicio se defendit.

TIBERIUS.

Tiberius imperavit 22 annos et 7 menses; hic Caium nepotem habuit et Thrasyli astrologi auditor fuit; qui quidem ita arte valebat, ut iratum quondam sibi Tiberium et parieti se volentem affigere severe aspiceret et Tiberio, causam roganti responderet videre se appropinquare periculum; tum admiratus Tiberius ab eo sese abstinuit. hic quum facta Christi audiisset, pro regia quadam voluntate deum praedicari voluit. sed hoc a senatu irritum factum est. Pilatus

πέπτωκε περίστασιν ὑπὸ Τιβερίου διὰ τὸ σταυρῶσαι τὸν Χριστὸν ὥστε αὐτὸν φονεῦσαι. τὸν δὲ Τιβέριον ὁ Γάϊος ἐν τῇ νόσῳ αὐτοῦ ἱμάτια πολλὰ ἐπιθεῖς ἀπέπνιξε. περὶ δὲ Τιβερίου φασὶν ὅτι βραδέως τοὺς ἄρχοντας διεδέχετο φειδοῦ τῶν ὑπηκόων, καὶ ὅτι ἐρωτηθεὶς διὰ τί οὕτως ποιεῖ, εἶπε τὴν παρομιάν τῶν ἐπικαθημένων μυιῶν τῷ τραύματι καὶ τοῦ θελήσαντος ἀποσοβῆσαι ταύτας καὶ κωλυθέντος ὑπὸ τοῦ τραυματίου εἰπόντος, ἵνα μὴ ἄλλαι πεινώσαι αἱματος ἐπέλθοιεν.

Ἐπὶ Τιβερίου ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει αὐτοῦ βαπτίζεται, ἐν δὲ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τὸ σωτήριον ὑπέστη πάθος, ἐν ἔτει ἐφλγ'. γράφει δὲ καὶ Ἰώσηπος περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν "ἔτι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἦν Ἰησοῦς σοφὸς ἀνὴρ, εἰ γε αὐτὸν ἄνδρα λέγειν χρὴ· ἦν γὰρ παραδόξων ἔργων ποιητὴς καὶ διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἐν ἡδονῇ τὰ ἀληθῆ δεχομένων." πολλοὺς γὰρ καὶ ἀπὸ Ἑλλήνων ἠγάγετο. ὁ Χριστὸς οὗτος ἦν ὃν Πιλάτος σταυρώσας οὐκ ἐξεπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ πάλιν ζῶν, τῶν θείων προφητῶν ταυτὰ τε καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ θαυμάσια εἰρηκότων. ἐπὶ Τιβερίου, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου καὶ σωτήρος ἡμῶν, ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἀποστόλων Ματθίας ἀντὶ τοῦ προδότου καὶ Ἰάκωβος ἀδελφὸς τοῦ κυρίου

2. Τιβέριος τῷ τρόπῳ καὶ τῇ γνώμῃ ἦν ἀπηνῆς καὶ οἴνου ἐλάτων· διὸ καὶ Ῥωμαῖοι Τιβέριον (Βιβέριον?) αὐτὸν ἐκάλουσαν, ὃ σημαίνει παρ' αὐτοῖς τὸν οἴνολόγητον. margo cod. 16. ὡς φησιν Εὐσεβίος. margo.

ad tantam calamitatem redactus est per Tiberium propterea quod cruci Christum affixerat, ut sese interficeret. Caius Tiberium aegrotantem multis iniectis vestimentis suffocavit. narrat Tiberium graviter tractasse nobiles, pepercisse humilibus, et interrogatum, cur hoc faceret, proverbium de insedentibus vulnere muscis commemorasse quum qui eas pellere vellet, a vulnere arceretur, ne aliae esurientes advenirent.

Sub Tiberio dominus noster Iesus Christus anno eius decimo quinto baptizatus est, et 18 anno salutiferam passionem tulit, anno 5533. scripsit etiam Iosephus de domino nostro: "erat etiam illo tempore Iesus, homo sapiens, si quidem homo nominandus est, facinora enim edidit admirabilia, docuitque homines, qui libenter veritatem accipiebant." multos enim etiam ex Graecis sibi conciliavit. hic erat Christus quem a Pilato crucifixum non reliquerunt, qui primo eum adamarant. apparuit enim iis rursus vivus tertio die, quod praeter alia innumera miracula sancti prophetae de eo praedixerant. sub Tiberio post discessum domini, servatoris nostri, electi sunt ab

πρώτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, καὶ διάκονοι τὸν ἀριθμὸν ἐπτὰ, Στέφανος ὁ πρωτόμαρτυς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Φίλιππος δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν εἰς ποιῶν ἐν Σαμαρεία τεράστια, ἀρθεὶς ὑπὸ πνεύματος ἐπέστη Κανδάκη. οὗτος πρῶτος ἐβαπτίσθη ὑπὸ Φιλίππου ἐξ ἐθνῶν, τῆς προφητείας πληρωθεὶς ἔργῳ. “*Αἰθιοπία* 5 *προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ.*” ἀλλὰ καὶ *Μάγοι* Χριστὸν προσκυνήσαντες πρότερον τῶν ἐθνῶν κλῆσιν ἤνιξαντο, καὶ *Κορνήλιος* πρῶτος ἐξ ἐθνῶν Πέτρῳ διὰ πίστεως προσῆλθεν. ἐπὶ τούτοις Παῦλος τὸ τῆς ἐκλογῆς σκευὸς δι’ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος δείκνυται. 10

Γαῖος.

^{εφμη} ^{καὶ τὴν} ^{σδ} Γαῖος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία καὶ μῆνας θ'. ἦν δὲ μοιχικαῖα τὴν κατὰτος πάνυ. οὗτός ποτε προῖὼν κατὰ τὴν ἀγοράν, καὶ πηλὸν ἐν τῇ ὁδῷ ἰδὼν, ἤγαγε Φλάβιον Οὐεσπασιανὸν τότε ἀγο- 15 ρανόμον ὄντα, καὶ ὡς ἀμελήσαντος τὸν πηλὸν ἐς τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ βληθῆναι ἐκέλευσεν· ὅπερ ἐσήμαινε τὰ κοινὰ τεταραγμένῳ αὐτὸν ὑπολήψεσθαι. οὗτος ἐσφάγη ὑπὸ Κλαυδίου. ἐπὶ Γαίου Ἀγρίππας βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας, καὶ Σίμων ὁ Μάγος παρὰ Φιλίππου βαπτίζεται, ἐνὸς τῶν ζ' διακόνων. 20

apostolis Matthias in locum proditoris et Iacobus, domini frater, primus episcopus Hierosolymorum, praeterea diaconi numero 7, Stephanus, primus martyr eiusque collegae. e quibus unus, Philippus, miracula faciens in Samaria a spiritu incitatus obviam factus est Candacae. hic primus paganorum a Philippo baptizatus est, atque ita expleta est facta propheta: Aethiopia prima manus suas deo protendet. sed etiam magi qui Christum venerati erant, antea significabant, invitatos esse paganos; atque Cornelius primus ex paganis Petro cum fide obviam ivit. post haec Paulus electionis apparatus apocalypsi Iesu Christi apostolus est declaratus.

CAIUS.

Caius annos 3 et 9 menses regnavit, homo adulterrimus. hic quum aliquando per forum incederet, et lutum in via videret, reum fecit Flavium Vespasianum, qui tum aedilis erat, et propter incuriam, luto vestem eius adaspergi iussit, quae res significavit, illum rem publicam turbatam accepturum. interfectus hic est a Claudio. sub Caio Agrippa in Iudaea regnavit et Simo Magus a Philippo, uno e septem diaconis, baptizatus est.

Κλαύδιος.

Κλαύδιος ἐβασίλευσεν ἔτη ἑξήκοντα ἑπτὰ καὶ ἑπτὰ μῆνας ε΄. οὗτος δειλὸς ἐφ' ἑξῆς
 ὦν πάντα τοὺς προσιόντας αὐτῷ ἐποίησεν ἐρευνᾶσθαι, μὴ τι κατὰ τὴν
 ξιφίδιον ἔχουσι, καὶ ἐν τοῖς συμποσίοις ὀπλισμένοι εἰς φυ-
 5 λακὴν παρειστήκεισαν αὐτῷ· ἐξ οὗ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς εἰ-
 θιστο γίνεσθαι. καὶ τοὺς κατηγορήσαντας τῶν ἰδίων δεσπο-
 τῶν δούλους καὶ ἀπελευθέρους μονομαχεῖν ἠνάγκαζε καὶ δια-
 φέρεσθαι, τινὰς δὲ καὶ τοῖς οἰκείοις παραδέδωκε δεσπόταις.
 μύκητα δὲ πεφαρμαγμένον φαγὼν ἐτελευτήσεν. ἐπὶ Κλαυ-
 10 δίου Ἀγρίππας, ὁ καὶ Ἡρώδης, ἀνείλεν Ἰάκωβον τὸν ἀδελ-
 φὸν Ἰωάννου μαχαίρα, καὶ Πέτρον ἔθετο ἐν φυλακῇ ὡς
 ἀναιρήσων αὐτόν. Σίμων δὲ ὁ Μάγος τὸν χριστιανισμὸν
 ἀποβαλόμενος καὶ Μάγοις προσομιλήσας, ἐν Ῥώμῃ κατελθὼν
 ὡς θεὸς ἐτιμᾶτό τε καὶ ἐσέβετο διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γοητείας.
 15 Πέτρον δὲ διὰ ταῦτα ἐπιδημήσαντος τῇ Ῥώμῃ ἢ μὲν τοῦ
 Σίμωνος ἀπέβη καὶ παραχορῆμα σὺν τῷ ἀνδρὶ καταλέλυτο δύ-
 ναμις· παρακλήσει δὲ πάντων Μάρκον προετρέψατο Πέτρος
 ἐκ τῆς διὰ λόγου αὐτοῦ διδαχῆς Ῥωμαίοις τὸ εὐαγγέλιον
 γράψαι. ὁ δὲ Μάρκος καὶ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ στείλας πρῶτος
 20 ἐπίσκοπος καὶ κῆρυξ Ἀλεξανδρείας καθίσταται. Ἀγρίππας δὲ
 λαμπρὰν καὶ χρυσοῦφῃ ἐσθῆτα περιβαλόμενος ἐδημηγόρησεν
 Ἰουδαίοις· τῶν δὲ φησάντων “θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώ-

8. πεφαρμαγμένον Cramerus, πεφαρμαγμένον cod. 15. ἀπέβη?

CLAUDIUS.

Claudius annos 13 et 5 menses regnavit. hic ita timidus erat, ut omnes qui ad se accederent, inquiri iuberet, num cultrum secum haberent et in conviviis armatos custodes collocaret; unde etiam reliqui morem acceperunt. idem servos libertosque, suorum dominorum accusatores concertare et ita rem probare coegit. nonnullos etiam suis dominis tradidit. mortuus est comeso fungo venenato. sub Claudio Agrippa, qui etiam Herodes nominatur, Iacobum, Iohannis fratrem gladio interfecit et Petrum in vincula coniecit ut eum interficeret. Simo autem magus, repudiata fide Christiana sectatus magos Romae quum esset profectus, ut deus colebatur et honorabatur malis suis artibus. Petro autem eodem tempore Romae commorante Simonis vis statim cum ipso periit. omnium hortatu Petrus Marco, suis sermonibus edocto mandavit, Romanis evangelium scribere. Marcus etiam in Aegyptum profectus primus episcopus et praedicator Alexandriae factus est. Agrippa, veste candida et aurata indutus concionem ha-

πων," ἦσθεις ἐπὶ τούτῳ, αὐτίκα παρ' ἀγγέλου ῥομφαία πληγείς τελειοῦται.

Νέρων ὁ υἱὸς Κλαυδίου.

εφρέ γ'
της ση

Νέρων ἐβασίλευσεν ἔτη ἑξήμισυ μῆνας ἧ', περὶ οὗ λόγιον ἦν

ἑξακτὸς Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονοῦσει·

5

κατήγετο γὰρ ἐκ τῆς γενεᾶς Αἰνείου καὶ Ῥωμύλου καὶ Ἀυγούστου· ὃς τὴν μητέρα καὶ τὴν μνηστὴν ἀνελὼν εὐνοῦχόν ἔγημεν. οὗτος ἀνεῖλε τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον καὶ πολλοὺς ἑτέρους μάρτυρας. ᾧ τινὶ διὰ τὸν αἰσχρὸν καὶ ἀσελγῆ βίον αὐτοῦ ἐπέθεντό τινες ἀναιρήσοντες. ὁ δὲ παρεκάλει τοὺς συνόντας αὐτῷ ἀνελεῖν αὐτόν. ὡς δὲ οὐδεὶς τοῦτο ἠθέλησεντο πράξαι, "ἐγὼ μόνος" ἔφη "οὔτε φίλον ἔχω τὸν σώζοντα οὔτε ἐχθρὸν τὸν ἀναιροῦντά με. ἀποθανεῖν θέλει ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ χεὶρ οὐχ ὑπηρετεῖ." τελευταῖον δὲ εἰπὼν "ὦ Ζεῦ, οἷος τεχνίτης καθαρωδὸς ἀπόλλυται" ἑαυτὸν ἀνέτελεν. 15 ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ πλείω ὡς ἐλευθεροῦμενοι Ῥωμαῖοι ἐφόρουν. παρ' οὗ καὶ Ἀβλάβιος περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεως, ὡς οἰκέτος αὐτοῦ ὢν, ἐρωτηθεὶς ἔφη "ἐφίλησά σε πάντος μᾶλλον καὶ ἐμίσησα· ἐφίλησα ἐλπίσας ἀγαθὸν ἀντοκράτορα ἔσεσθαι, μισῶ δὲ ὅτι ταῦτα ποιεῖς· οὔτε γὰρ ἀρματηλάτῃ οὔτε 20 κνηγῷ οὔτε καθαρωδῷ δουλεύειν δύναμαι." εἶτα Γάλβας μὴ

16. πῶς] πολλάκις C. v. Cedrenus I p. 378 6: 19. ἐλπίδας C

buit Iudaeorum quumque dicentibus illis dei esse vocem, non hominis, ea re laetaretur, statim ab angelo gladio percussus extinctus est.

NERO CLAUDII FILIUS.

Nero annos 13, menses 8 regnavit, de quo sententia ferebatur:

ultimus Aeneadum matris percussor erit rex.

erat enim ex genere Aeneae, Romuli et Augusti. is occisa matre et uxore eunuchum pro uxore habuit. idem Petrum et Paulum apostolos necavit multosque alios martyres. cui quum propter turpem et luxuriosam vitam insidiarentur quidam, petiit a satellitibus suis ut se interficerent. quod quum nemo auderet, "ego", inquit "solus neque amicum habeo servatorem, neque inimicum interfectorem; moriturus est animus, sed ministerium manus recusat." postremo dixit: "lupiter qualis artifex citharoedus perit" et haec locutus se interfecit. post eius mortem pileis Romani tanquam liberati incesserunt. a Nerone cum interrogatus esset de insidiis ei paratis Ablabius familiaris, respondit longe maxime te amavi et odi; "amavi, sperans bonum te imperatorem fore, odi, quia talia facis, non enim neque aurigae ne-

ὦν ἐξ αἵματος βασιλικοῦ διεδέξατο αὐτόν. Ἀγρίππα τελευ-
 τήσαντος Φῆστος καθίσταται διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος, Παῦλος
 δὲ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον δικαιολογησάμενος ἐπὶ Φῆστου
 πέμπεται πρὸς Νέρωνα, καὶ τὸ μὲν ἀπολογεῖται, δεύτερον δὲ
 5 ἐν Ῥώμῃ ἐλθὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτέμενεται παρὰ Νέρωνος.
 ὡσαύτως καὶ Πέτρον τὸν κορυφαῖον ἀνασκολοπισθῆναι προ-
 σταίττει. ἐπὶ τούτου Ἰουδαῖοι Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ
 κυρίου ἀπὸ τοῦ πτερυγίου τοῦ ἱεροῦ ᾤδησαντες ἐφόνευσαν·
 καὶ παρευθὺ διὰ τὴν τούτου ἀναίρεσιν Οὐεσπασιανός, στρα-
 10 τηγὸς ὦν Ῥωμαίων, πορθεῖ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὡς Ἰώσεπος
 ἱστορεῖ.

Γάλβας.

Γάλβας ἐβασίλευσε μῆνας 9 ἡμέρας 19, ἦν δὲ τῶν εὐ-εφοῦ δ
 15 πατριδῶν, εἶχε δὲ παραδυναστεύοντα τὸν Ὄθωνα, ὃς ἰδὼν ^{της σια}
 τὸν Γάλβαν Λούκιον εἰς νίοθεσίαν παραλαβόντα, φθονήσας
 καὶ τὸ στράτευμα κατ' αὐτοῦ κινήσας, ἀπέκτεινεν αὐτόν.
 ἀπαιτούμενος δὲ ὁ Ὄθων χρήματα παρὰ τῶν στρατιωτῶν, ἃ
 ὑπέσχετο αὐτοῖς, εἶπε “οὐ δεῖ αὐτοκράτορα ἀναγκάζεσθαι.”
 20 Ὄθων ἐβασίλευσε μῆνας τρεῖς ἡμέρας 7, ἦν δὲ γένους ἀσή-
 μων. Θύων δὲ ποτε ἐν τῷ ἱερῷ τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἄσματα
 τοῖς ἱεροῖς παρέμιξε. καὶ διὰ τοῦτο Βιταλίου αὐτῷ ἐπανα-

4. τὸ] τότε?

que venatori neque citharoedo servire possum.” eum Galba excepit,
 vir non regii sanguinis. mortuo Agrippa in eius locum a Nerone
 constitutus est Festus. sub quo quum Paulus evangelium renuntians
 reus factus esset, ad Neronem missus est. ac tum quidem absolutus
 est, iterum autem quum Romam venisset caput ei a Nerone abscisum
 est. item etiam Petrum coryphaeum crucifigi iussit. sub eo Iudaei
 Iacobum, domini fratrem, a cacumine templi delicientes interfecerunt;
 et statim propter eius necem Vespasianus, dux Romanorum, Hiero-
 solyma delevit, sic ut memoriae prodidit Iosephus.

GALBA.

Regnavit Galba 9 menses diesque 13, vir nobili loco natus. eo-
 dem tempore Otho regnum affectavit, qui cum Lucium a Galba ad-
 optari videret, exercitu incitato eum occidit. quum iam Othonem
 milites pecuniam poscerent sibi promissam, „non decet, inquit, cogi
 imperatorem.” Otho tres menses regnavit diesque 8; genere erat
 ignobili. qui cum aliquando in templo sacrificaret Venèris cantus
 sacris miscuit, quumque propterea Vitellius contra eum surgeret, gla-

στάντος ξιφιδίῳ ἑαυτὸν διεχειρίσατο, εἰπὼν “τί γάρ με ἔδει μακροῖς ἀύλοῖς ἀύλεῖν;” Γάλβας καὶ Ὄθων καὶ Βιτάλιος ἐν πολέμοις ὄντες ὑπὸ στρατιωτῶν ἀνῆρέθησαν. Οὐεσπασιανὸν δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐκπορθοῦντα ὡς ἐχέφρονα καὶ ἀνδρεῖον ἢ τῶν Ῥωμαίων σύγκλητος ἀνηγόρευσε βασιλέα. 5

Βιτάλιος.

Βιτάλιος ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν, γένους ἐπιφανοῦς ὢν. οὗτος ἀστρολόγους καὶ ἀστρονόμους καὶ γόητας ἐντὸς ῥητῆς ἡμέρας πάντας ἐκ χωρήσαι τῆς Ἰταλίας προσέταξεν. ᾧ καὶ πρόγραμμα ἔρριψαν προαγγέλλοντες ἐντὸς ἡμέρας ῥητῆς 10 ἀπαλλαγῆσθαι αὐτὸν τοῦ βίου, ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ἐσφάγη δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν.

Οὐεσπασιανός.

^{εἰρπς'}
^{τῆς σιβ'} Οὐεσπασιανός ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα ἡμέρας ὀκτώ, ἦν δὲ γονέων ἀσήμων. αὐτοκράτωρ δὲ γέγονεν ἐν Παλαιστίνῃ, ἔτι 15 τὰς πόλεις τῶν Ἰουδαίων πολιορκῶν. ὅστις καὶ Ἰώσηπον τὸν συγγραφεὴ ὑποχείριον ἐποίησατο. ἀνῆχθη δὲ ἐν Ῥώμῃ ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ βασιλεύς, καταλιπὼν Τίτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν Παλαιστίνην πολιορκεῖν. οὗτος τελευτᾷ νόσῳ. περὶ τῆς Οὐεσπασιανοῦ ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ 20 Τίτου υἱοῦ αὐτοῦ Ἰώσηπος θαυμαστῶς ἱστορεῖ.

dio se interfecit dicens: “cur enim me oportuit magnis tibiis canere?” Galba, Otho et Vitellius bello a militibus trucidati sunt; Vespasianum autem Hierosolyma oppugnantem, utpote sapientem virum et fortem senatus regem creavit.

VITELLIUS.

Vitellius unum annum regnavit, genere ortus illustri. hic astrologos, astronomos magosque ante certam diem omnes Italia cedere iussit; ei submonitionem dederunt praedicentes ante certam diem eum ex vita excessurum. id ita factum est; trucidatus enim est a militibus.

VESPASIANUS.

Vespasianus annos 10 diesque 8 regnavit. parentibus natus obscuris imperator factus est in Palaestina, Iudaeorum urbes oppugnans, ubi etiam Iosephum historicum cepit. ab exercitu rex declaratus. Romam profectus est, relicto in Palaestina Tito filio. Perit morbo. de expugnatione Hierosolymorum Iosephus admirabiliter scripsit.

Τίτος υἱὸς Ουεσπασιανοῦ.

Τίτος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο μῆνας γ'. οὗτος πολιορκεῖ εφπθ' ἡμέρας τὰ Ἱεροσόλυμα. ἀνηρέθη δὲ ὑπὸ Δομετιανοῦ ἀδελφοῦ, ὃς τῆς αὐτῆς νοσήσαντα ἔβαλεν αὐτὸν εἰς λάρνακα ξυλίην χιόνος γέμουσαν 5 ὡς δῆθεν θεραπεύσων, καὶ ἀπέκτεινε. Τίτος ἀπειλαῖς οὐ τιμωρίαις ἐφόβει μόνον. βασιλεύοντος οὖν αὐτοῦ οὐ παρήλθεν ἡμέρα ἐν ἧ' τι δῶρὸν τινὶ ἢ εὐεργεσίαν οὐ παρέσχε· βασιλέως γὰρ ἔστι τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. ἔλεγε δὲ ὅτι τὸν βλέποντα βασιλέα οὐ δεῖ ἐξέρχεσθαι λυπούμενον.

10

Δομετιανός.

Δομετιανός ἐβασίλευσεν ἔτη ιε' μῆνας ια'. οὗτος τὰς εἰσὶ τῆς γενέσεις τῶν πρώτων τῆς Ῥώμης ἐρευνητῶν, καὶ οὐκ ὀλίγους αὐτῶν εὐρίσκων ἐν δυνάμει ἔσεσθαι, ἀγγίζει διὰ προφάσεως, ἀνοσιουργὸς ὢν καὶ ἀνδρομανίας ἀνάμεστος· ἐφ' οὗ Τιμόθεος 15 ὁ ἀπόστολος ἐμαρτύρησε, καὶ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστῆς ὡς ὑπεύθυνος ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐξώριστο. ὁ δὲ γὰρ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς τῷ τότε καιρῷ ἀκμάζων, ἐν Βυζαντίῳ ἐλθὼν καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ τινῶν ἐστοιχείωσεν ἕφεις μὲν καὶ σκορπίους μὴ πλήσσειν, κώνωπας μὴ παρεῖναι, ἱππους μὴ κατο- 20 φρουσῶσθαι μήτε μὴν ἀγριαίνεσθαι ἢ κατὰ τινος ἢ κατ' ἀλλή-

TITUS VESPASIANI FILIUS.

Titus duos annos mensesque tres regnavit. Hierosolyma expugnavit. interfectus est a Domitiano fratre, qui aegrotantem eum in cistam ligneam nive refertam trusit, scilicet ut eum curaret, itaque interfecit. Titus minando tantum, non puniendo homines terrebatur, neque donec imperabat ullum diem intermisit, quin donum vel beneficium cuidam exhibuerit; regis enim est, beneficia et veritatem exercere. dicebat autem non decere, qui regem vidisset moestum exire.

DOMITIANUS.

Domitianus 15 annos regnavit mensesque 11. hic in familias primorum Romanorum inquirens quum invenisset non paucos opibus valere, causas simulans eos interfecit, homo impurus et moechus. sub eo Timotheus apostolus martyr fuit et Ioannes evangelista ut nocens in Patmum insulam est relegatus. Apollonius Tyaneus illo tempore florens Byzantium venit et a quibusdam provocatus angues et scorpiones docuit non vulnerare, culices non pungere, equos non irasci neque contra hominem neque contra alios equos furere. Domitianus

Leo Grammaticus.

5

λων. οὗτος ὁ Δομετιανὸς Νερούαν ἐκέλευσεν ζῶντα βληθῆ-
 ναι εἰς πῦρ, τῶν ἀστρονόμων εἰπόντων ὑπὸ κυνῶν τοῦτον
 ἀναλωθήσεσθαι. ὑετὸς δὲ κατενεχθεὶς πολὺς τὴν πυρὰν κα-
 τέυθεσε, καὶ δεδεμένος ἔτι τῷ χειρὶ κύνες ἀφειδέντες κατέφα-
 γον. Λάρπος δὲ ἀστρονόμος εἶπεν εἰς ὄψιν τῷ Δομετιανῷ⁵
 τεθνήξεσθαι ἡμέρᾳ τῇδε. ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὸν τηρηθῆναι ἐν
 δεσμῷ, ὡς ἂν τῆς ἡμέρας διελεύσεως τῇ ἐπαύριον ἀναιρή-
 σων. ἀλλὰ θανόντος Δομετιανοῦ ἀπελύθη ἀβλαβῆς. Δομετια-
 νὸς τοὺς ἀπὸ γένους Δαυὶδ καὶ Χριστοῦ ἀναιρεῖσθαι προσέ-
 ταξεν· ἐδέδεικε γὰρ τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, ὡς καὶ Ἡρώ-
 10 δης, τοῦ κηρύγματος ἤδη δύναμιν λαμβάνοντος. ἤγαγον οὖν
 συγγενεῖς τοῦ κυρίου πρὸς Δομετιανόν, καὶ ἐπηρώτησεν εἰ
 ἐκ Δαυὶδ καὶ Χριστοῦ εἰσὶ, καὶ ὠμολόγησαν. “καὶ πό-
 σων” ἔφη “χρημάτων κυριεύετε;” “ἐννέα” φησὶ “δηνარიῶν οὐ
 πάντες καὶ πλέθρων γῆς ὀλίγων, ἐξ ὧν καὶ τοὺς φόρους¹⁵
 ἀναφέρομεν.” καὶ τὰς χεῖρας σκληρὰς ἐκ τῆς ἐργασίας
 ἐδείκνυον. ὁ δὲ καὶ ὁποῖα τίς ἐστιν ἢ τοῦ Χριστοῦ βασι-
 λεία, καὶ πότε φανησομένη, αὐτὸς ἠρώτησεν. οἱ δὲ ἔφασαν
 ὡς οὐ κοσμικὴ μὲν οὐδὲ ἐπίγειος, ἐπουράνιος δὲ καὶ ἐπὶ
 συντελείᾳ τῶν αἰῶνων, ὅταν ἔλθῃ ἐν δόξῃ κρῖναι ζῶντας²⁰
 καὶ νεκροὺς· ἐφ’ οἷς αὐτῶν καταφρονήσαντα ἐλευθέρους μὲν
 αὐτοὺς ἀφείναι κελεύσαι, τὸν δὲ τῆς ἐκκλησίας διωγμὸν κα-
 ταπαῦσαι.

7. ἀναιρήσειν C   15. φόρους C   21. κεύσας C

Nerum vivum in ignem conici iussit, quum dixissent astronomi,
 canibus illum laceratum iri. sed imber flammam exstinxit, illumque
 manibus vinctum canes devorarunt. Larpus astronomus Domitiano
 dixit, eodem die eum esse moriturum. ille eum in vincula conici
 iussit, ut postridie eum interficeret; mortuo autem Domitiano li-
 beratus est. Domitianus eos, qui Davidis et Christi generis essent
 interfici iussit; timebat enim domini praesentiam, ut Herodes praed-
 icatione iam vim adepta. ducti igitur sunt ad Domitianum Christi
 cognati, quos interrogavit ille, essentne ex Davide et Christo. affir-
 mantibus illis “quantas,” inquit, “opes habetis?” “novem,” inqui-
 unt, “denarios et pauca iugera, unde vectigalia pendimus,” simul
 manus labore maceras monstrarunt. tum ille interrogavit, quale
 Christi regnum et quando appariturum esset. responderunt illi, non
 esse in hoc mundo nec in hac terra sed in coelo et finitis aeonibus,
 quando venturus esset cum gloria iudicatum vivos mortuosque. quae
 cum Domitianus audisset, dimitti eos et persecutionem ecclesiae in-
 termitti iussit.

Νέρβας ὁ καὶ Μάρκος.

Νέρβας ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆνας δ', σώφρων ὢν καὶ ἐχέ^ε κατὰ ἐπιεικῆς. οὗτος ἀνεκαλέσατο τῆς ἐξορίας, ἀποστείλας αὐτὸν τὴν σι^δ ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα καὶ τελευτᾷ. ἐκ Παιονίας δὲ ἀγγελία ἐπι- 5 νικίων ἐλθούσα παρὰ Τραιϊανοῦ ἀνελθὼν ἐν τῷ Καπετω- λίῳ καὶ λιβανωτὸν ἐπιθύσας στάς τε ἐπὶ βήματος καὶ με- γάλα βοῶν, τῆς τε βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων πα- ρόντων, ἔφη "ἀγαθῇ τύχῃ Μάρκος Νέρβας Τραιϊανὸν νιο- 10 ποιῶμαι." οὗτος ἀπηγόρευσε τοῦ ἐκτέμνειν τινῶν τὰ αἰ- δοῖα ἐν Ῥώμῃ· καὶ νόσῳ τελευτᾷ.

Τραιϊανός.

Τραιϊανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ' μῆνας ε'. ὃς ἦν μισοπό- 3... τῆς τηρος καὶ φιλοδίκαιος· γυμνώσας γὰρ ποτὲ ξίφος ἐνώπιον σι^δ τῶν ἐν τέλει πάντων ἐπέδωκε τῷ ἐπάρχῳ λέγων "δέξαι τοῦτο, 15 καὶ εἰ μὲν καλῶς ἄρχω, ὑπὲρ ἐμοῦ, εἰ δὲ μή, κατ' ἐμοῦ αὐ- τῷ χρῆσαι." προεχειρίσθη δὲ ὑπὸ Νέρβα διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ὡς πολεμικώτατος καὶ πολλὰ κατορθώματα ἐν Ῥώμῃ καὶ πανταχοῦ πεποικώς. φίλου δὲ τινος αὐτῷ ποτὲ διαβλη- θέντος ὡς ἐπιβούλου, καὶ τοὺς τε ὀφθαλμοὺς ἐκκεντηθέντος 20 καὶ τὸ γένειον ἀποχειραμένον, ἐπεὶ τυφλὸς πρὸς Τραιϊανὸν

3. οὗτος] οὗτος Ἰωάννην τὸν εὐαγγελιστὴν?

NERVA SIVE MARCUS.

Nerva unum annum mensesque 4 regnavit vir sapiens et hone- stus. hic Ioannem ex exilio revocavit, et Ephesum misit ubi mortuus est. ex Paeonia cum victoria Traiani nunciaretur, in Capitolium ascendit libavitque et clara voce praesente senatu populoque Romano "quod felix faustumque sit, inquit, Marcus Nerva Traianum filium adopto." idem vetuit cuiquam Romae pudenda amputari. obiit morbo.

TRAIANUS.

Traianus 19 annos et 6 menses regnavit, homo optimus et iustis- simus; qui quondam coram omnibus magistratibus gladium nudavit et primo eorum tradidit his verbis "accipe hoc, et si bene imperabo pro me, sin minus, contra me eo utere." electus autem est a Nerva propter virtutem quod esset fortissimus et Romae et ubique splendi- dissima facinora edidisset. cum quondam amicum eius calumniati essent, tanquam insidias pararet, et ille effossis oculis barbaque tonse

εἰσῆχθη, πολλὰ λυπηθεὶς ἐπὶ τούτῳ πόλιν τε κτίσας ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν νῦν Τραϊανούπολιν ὀνομαζομένην, καὶ τοῦτον κατοικεῖρας, ὡς δεσπότην τῆς πόλεως ἐκεῖσε ἀπέστειλεν ἕως τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. θνήσκει δὲ Ἀδριανὸν προχειρισάμενος εἰς βασιλέα. ἐπὶ τοῦτου ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος 5 Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος καὶ Συμεὼν ὁ τοῦ Κλεόπα. Τραϊνὸς προσέταξε τὸ Χριστιανῶν φῦλον μὴ ἐκζητεῖσθαι μὲν, ἐμπεσὼν δὲ κολάζεσθαι. ἐπὶ αὐτοῦ Σίμωνα τὸν Μάγον Μένανδρος διεδέξατο, γόης καὶ ἀπατεῶν, Σαμαρεὺς τὸ γένος, ἑαυτὸν Χριστὸν ὀνομάζων. ἦν δὲ καὶ Κήρινθος αἰρεσιάρχης τότε, 10 καὶ Νικόλαος εἰς τῶν ἑπτὰ διακόνων.

Ἀδριανὸς Αἴλιος.

^{εχμὲ} Ἀδριανὸς Αἴλιος ἐβασίλευσεν ἔτη κ' μῆνας ια'. ἦν δὲ ^{κατὰ τὴν} φιλόλογος ἐπιτήδειος ἐν τε τῷ πεζῷ λόγῳ καὶ τῷ ἐμμέτρῳ, ^{σκαθ} συγγενῆς καὶ υἱοπεποιημένος τῷ Τραϊανῷ. οὗτος ἐν Μυσίᾳ 15 ἔνθα ἐθήρασεν, ᾠκοδόμησε πόλιν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Ἀδριανοῦ θήρας ἐν τοῖς μιτάτοις, καὶ ἔτεμαν πόλιν ἐν τῇ Θράκῃ ἐπὶ ὀνόματι αὐτοῦ. οὗτος καὶ τὴν Ἰουδαίων πόλιν κατέστρεψε διὰ τὸ βουληθῆναι τοὺς Ἰουδαίους ἀνοικοδομησαὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πεντήκοντα ὄκτω 20 μυριάδας ἀπέλε. σημεῖον δὲ γέγονε τῆς ἀναλώσεως αὐτῶν ὡς τὸ τοῦ Σολομῶντος μνημεῖον αὐτομάτως διαλυθῆναι. τὰ

caecatus ad Traianum duceretur, magno ea re moerore afflictus urbem condidit, quam de suo nomine Traianopolin nominavit, et amicum deplorans praefectum eum eius urbis fecit. mortuus est Adriano imperatore designato. martyr sub eo fuit sanctus Ignatius et Symeon Cleopae filius. iussit Traianus Christianos non inquiri, palam autem factos puniri. sub eo Simonem Magum Menander excepit magus et praestigiator, genere Samareus, qui Christum se nominavit. erat etiam tum temporis Cerinthus haereticorum princeps et Nicolaus, unus e septem diaconis.

ADRIANUS AELIUS.

Adrianus Aelius 20 annos regnavit mensesque 11. fuit autem philologus satis doctus quum pedestri oratione tum poetica, Traiano cognatus et ab eo adoptatus. hic in Mysia, ubi venatus erat, urbem aedificavit, quam Adriani venationem nominavit; aliam urbem in Thracia de se nominavit. idem Iudaeorum urbem delevit, quoniam conati erant Iudaei templum Hierosolymis aedificare, unoque die 580000

δὲ παλαιὰ λείψανα τῆς πόλεως ἐρειπίσας καὶ θρημώσας, κτί-
ζει ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι τὴν πόλιν, *Αἰλίαν* αὐτὴν ἐπονομά-
σας. ἐν δὲ τῷ ναῷ τὸν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἀνεστήλωσε διὰ
τὸ εἶναι αὐτὸν λωβόν, ὅπως εὖρη ἴασιν. *Σίμιλον* δὲ τινα ἐν
5 τε φρονήσει καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ ἀρεταῖς πολλαῖς κεκοσμημένον
πάνυ ἐτίμα, καὶ ἐν μεγάλῃ ἀρχῇ ἐτίμησεν αὐτόν· ἀλλ' ἐπ'
ὀλίγον τῆς ἀρχῆς κρατήσας δεηθεὶς εἰς ἑσπέρην αὐτῆς, καὶ ἐν
ἀγρῷ ἐπὶ τὰ ἔτη διατρίψας ἐτελεύτησεν, ἐπιγραφῆναι προστά-
ξας ἐν τῷ μνήματι αὐτοῦ οὕτως "*Σίμιλος ἐνταῦθα κατακει-*
10 *ται, βιώσας μὲν ἔτη τόσα, ζήσας δὲ ἑπτὰ.*" θνήσκει δὲ Ἀδριαν-
νὸς Ἀντωνίνον προχειρισάμενος. ἀπέθανε δὲ βίᾳ τῆς νόσου,
κράζων "*ὦ Ζεῦ, πόσον κακόν ἐστὶν ἐπιθυμοῦντά τινα ἀπο-*
θανεῖν καὶ μὴ τυγχάνειν." ἐπὶ Ἀδριανοῦ ὑπῆρχον αἰρεσιῶ-
ται, ἐχθροὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως *Σατορνίνος* καὶ *Βα-*
15 *σιλείδης* καὶ *Καρποκράτης*.

Ἀντωνίνος ὁ εὐσεβής.

Ἀντωνίνος ὁ εὐσεβής ἐβασίλευσεν ἔτη κδ', υἰοποιηθεὶς
τῷ Ἀδριανῷ, καὶ πρῶτος τῶν αὐτοκρατόρων εὐσεβής ἐπεκλή-
θη· πᾶσαν γὰρ ἀρετὴν ἐπεκτίησατο. θνήσκει δὲ προβαλόμε-

1. λείψαντα C 17. Ἀντωνίνος ὁ εὐσεβής καὶ Οὐῖρος ἐχθρὸς
τῆς σκ' ἐπὶ αὐτοῦ ἐγνωρίζοντο Οὐαλεντιανὸς καὶ Κέρδων καὶ
Βλαρχίων αἰρεσιάρχαι ἐν Ρώμῃ margo.

eorum interfecit. signum huius calamitatis fuit quod Solomontis se-
pulchrum sua sponte apertum est. antiquis urbis ruinis deletis et
disiectis, urbem condidit et de suo nomine Aeliam dixit. in templo
autem simulacrum sui collocavit, eo consilio ut lepra liberaretur. Si-
milum quendam, ratione, aequitate multisque virtutibus ornatum ad-
modum honoravit et magnam praefecturam ei tribuit. sed is quum
per aliquod tempus praefecturam administrasset, inde recessit et otio-
sus 7 annos quum degisset mortuus est, hac sepulchrali inscriptione
relicta: "Similus hic iacet, tot annos vixit, vita fruitus est 7 annos."
mortuus est Adrianus Antonino designato imperatore. morbo extin-
ctus est clamans: o Iupiter, quanta miseria est, mori volentem non
posse." sub Adriano fuerunt haeretici, Christianae fidei inimici, Sa-
turninus, Basilides et Carpocrates.

ANTONINUS PIUS.

Antoninus Pius annos 24 regnavit, adoptatus ab Adriano primus-
que imperatorum pius est cognominatus, omnem enim virtutem pos-
sidebat. mortuus est imperatore designato Marco Antonino genere

νος εἰς βασιλέα Μάρκον Ἀντωνῖνον τὸν ἴδιον γαμβρόν. ἐπὶ Ἀντωνῖνου Οὐήρου Βαρδισάνης τις Σύρος διαλεκτικώτατος καὶ σοφὸς ἦν, ὥστε θαυμάζεσθαι αὐτοῦ τὸν πρὸς Ἀντωνῖνον κατὰ εἰμαρμένης λόγον.

Μάρκος Ἀντωνῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ Βῆρος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ. 5

^{σχπζ} ^{κατὰ τὴν} ^{σλέ} Μάρκος Ἀντωνῖνος ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ' μετὰ Βῆρου τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ. οὗτος ὁ Μάρκος σοφὸς ἦν πάνυ καὶ ἐνάρετος, καὶ τὴν πόλιν ἐκ πολλῶν πολέμων διασωσάμενος καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν σφόδρα ἀπέθανε φαρμακευθεὶς ὑπὸ Κομόδου τοῦ ἰδίου υἱοῦ. τὴν δὲ μνήμην τῆς ἀρετῆς 10 αὐτοῦ ἡ βουλὴ ἔχουσα μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευταίαν χρυσῶ ἀνδριάντι αὐτόν. ἐτίμησε. πολεμοῦντος Μάρκου Γερμανοῦς καὶ Σαυρομάτας, δίψει τῆς στρατιᾶς πιεζομένης καὶ διὰ τοῦτο κινδυνευούσης, τοὺς ἐπὶ τῆς Μελιτινῆς οὕτω καλουμένης λεγεῶνος Χριστιανοὺς ὄντας, δι' εὐχῆς ἐκτενοῦς πρὸς 15 θεὸν γενομένης, ἱστορεῖται τοὺς μὲν πολεμίους κεραυνῶ βαλεῖν, ὄμβρω δὲ τοὺς Ῥωμαίους παραμυθῆσασθαι. ὅπερ, ὡς φασι, σφοδρῶς καταπλήξαν τὸν Μάρκον, γράφει τιμῆσαι Χριστιανούς, τὴν δὲ λεγεῶνα κεραυνοβόλον προσαγορεύσαι. 20

15. γινομένης C

genere suo. sub Antonino Vero Bardisanes quidam Syrus sapientissimus erat, ita ut admirabilis sit eius ad Antoninum contra factum oratio.

MARCUS ANTONINUS PHILOSOPHUS ET VERUS GENER EIUS.

Marcus Antoninus 19 annos cum Vero genere suo regnavit; hic Marcus omnino sapiens fuit et probus atque ex multis bellis servata urbe a civibus maxime dilectus mortuus est veneno, quod Commodus filius ei dederat. virtutis eius memoriam servans senatus post mortem eum aureo simulacro honoravit. Marcus quum contra Germanos et Sauromatas bellum gereret, urgebatur quondam siti exercitus et in magnum periculum venit. tum qui in Melitina legione Christiani erant multis precibus effecisse narrantur, ut hostes fulmine percuterentur, Romani autem pluvia recrearentur; quae res Marcum admōdum narratur commovisse, ita ut honoraret Christianos et legionem illam fulminatricem nominaret.

Κόμοδος ὁ υἱὸς Μάρκου.

Κόμοδος υἱὸς Μάρκου ἐβασίλευσεν ἕτη ιβ' μῆνας ε'. ^{εἰρηδ' τῆς} οὗτος εἶχε τρίχας ξανθὰς εἰκασμένας χρυσῶ, ἦν δὲ μοιχικῶ- ^{αλδ'} τατος πάνυ καὶ φιλοκύνητος. ὅν φασιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δώ-
 5 δεκα λέοντας φονεῦσαι. γέγονε δὲ ποδαλγὸς καὶ καταβαρῆς. συνέβη δὲ πολλὰ τοὺς κατὰ τὴν Ῥώμην παθεῖν ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις αὐτοῦ. Νάρκισσος δὲ τις τῶν οικείων αὐτοῦ ἀπέπνιξεν αὐτὸν ἐν τῷ λουτρῷ. ἐπὶ Κομόδου Κλήμης ὁ στρωματεὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐγνωρίζετο. Κλήμεντος δὲ φοιτητῆς Ὁριγέ-
 10 νης ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ Μοντανὸς αἰρесиάρχης τότε ἦν, ὃς ἑαυτὸν παράκλητον ἔλεγεν εἶναι.

Περτίναξ.

Περτίναξ ἐβασίλευσεν ἡμέρας πζ', μῆτε τὴν γυναῖκα μῆ- ^{εἰσα' κατὰ} τε τὰ τέκνα εἰς τὸ παλάτιον ἀγαγών, ἀλλ' εὔσους παρὰ τῷ τῆν σμα' ^{τῆν σμα'}
 15 πάππῳ διαιτᾷσθαι. οὗτος ἐσφάγη παρὰ τῶν στρατιωτῶν. ἐπὶ Περτίνακος εἰς τῶν ἐρμηνευτῶν Ἐβιωναῖος τὴν αἵρεσιν ἦν. ἀλλὰ καὶ Πορφύριος φιλόσοφος ὁ κατὰ Χριστιανῶν γράψας καὶ Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος.

7. ὡς φησιν Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος margo.

16. ἐβίω νέος

codex: corr Cramerus.

18. ὁ χρονογράφος m.

COMMODUS, MARCI FILIUS.

Commodus Marci filius 12 annos et 5 menses regnavit. habuit hic flavam comam auro similem, moechusque fuit et venandi cupidus, quem dicunt uno die 12 leones interfecisse. laborabat autem pedibus et corpore erat gravi. sub eius imperio multa mala Romanis acciderunt. Narcissus, quidam ex eius familiaribus, balneo eum suffocavit. sub Commodo Clemens Stromateus in Alexandria clarus fuit. Clementis discipulus Origenes fuit. praeterea Montanus tum vixit, haereticus, qui se esse consolatorem dicebat.

PERTINAX.

Pertinax regnavit 87 dies et neque uxorem neque liberos in palatium duxit, sed apud patrem vivere iussit. trucidatus est a militibus. sub Pertinace Ebionaesus, unus ex interpretibus, haereticus vixit; praeterea Porphyrius philosophus, qui contra Christianos scripsit et Africanus sapientissimus.

Ἰουλιανὸς Δίδιος.

Ἰουλιανὸς Δίδιος ἐβασίλευσεν ἡμέρας ξς', φαυλότατος τοῖς τρόποις, καὶ τοῖς ἔργοις ἀνοσιουργὸς καὶ χρημάτων ἐραστής. οὗτος διὰ ταῦτα ἐσφάγη ψήφῳ τῆς βουλῆς, μεγάλη ἐπιβροῶμενος "τί γὰρ δεινὸν ἐποίησα;" 5

Σευῆρος.

εψ...β
τῆς σμγ'

Σευῆρος ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ' μῆνας ἧ'. οὗτος τὸ Βυζάντιον παραλαβὼν τὰ τεῖχη αὐτοῦ καθεῖλεν. εἶχε δὲ πύργους ἑπτὰ, ἐκ τῶν Θρακικῶν πυλῶν ἀρχομένους καὶ ἐπὶ τὴν ἀρκτιῶν θάλασσαν καθήκοντας· καὶ τούτων εἴ τις ἐν ἑτέρῳ 10 πύργῳ προσῆλθεν, οὐδεμίᾳ αἰσθησίς τοις ἄλλοις ἐγένετο· εἰ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ πύργῳ ἀνεβόησεν ἢ καὶ λίθον ἐσάλευσεν, αὐτὸς τε ἤχει καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἐφῄξις μετεδίδου τῆς ἡχῆς. οὗτος καὶ τὸ Ζεύξιππον λοετρὸν ἔκτισε Βυζαντίοις, καὶ τὸ πρῶτον κτίσμα τῷ ἵπποδρομίῳ παρέδωκε, 15 καὶ κυνίγιον καὶ θέατρον αὐτοῖς κατεσκευάσεν. ἐπὶ τούτου ἤκμαζε καὶ Ὀριγένης, ὃς ἐνέσπειρεν ἐπὶ τῆς γῆς πονηρὰ ζιζάνια καὶ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν ἐπεδείξατο. ἐμυρτύρησε δὲ καὶ Λεωνίδης ὁ πατὴρ Ὀριγένους. νοσηλευθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐτελεῦτησεν ἐν πολέμῳ. οὗτος τὸν ἐν Βρεττανίᾳ νικήσας πό-20

9. ἐν μὲν C 16. δ Ὀριγένης αἰρεσιάρχης ὡν μετεμψύχωσιν ἐδόξαζεν ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλον μεταβαίνου m.

IULIANUS DIDIUS.

Iulianus Didius 66 dies regnavit, homo pessimis moribus, improbus et avarus; quapropter quum ex senatusconsulto interficeretur, exclamavit: "quid tandem mali feci?"

SEVERUS.

Severus 17 annos mensesque 8 regnavit. hic expugnato Byzantio moenia evertit, erant autem 7 turres inde a Thracio porto usque ad mare septentrionale. ad harum unam quum quis accedit, ex reliquis nihil audiri potest; sed quum in prima turri clamatur, vel lapidis percutitur et ipsa resonat et alteri reliquisque deinceps omnibus sonum communicat. hic etiam Zeuxippum balneum construxit, hippodromi fundamentum iecit et venationem et theatrum Byzantiis exhibuit. sub hoc Origenes floruit, qui mala zizania in terra dispersit omnemque impuritatem docuit. martyr fuit Leonides, Origenis pater. Aegrotavit rex et in bello mortuus est. hic feliciter in Britan-

λεμον ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν περιετείχισε τὴν νῆσον σταδίους χιλίους.

Ἀντωνῖνος υἱὸς Σευήρου ὁ Καράκαλος.

Ἀντωνῖνος υἱὸς Σευήρου ἐβασίλευσεν ἔτη 5' μῆνας β'. εφε'
 5 οὗτος τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μητρὸς ἀπέσφαξε. *τῆς σμ'*
 Σαραπίων δέ τις μαθηματικὸς ἔλεγεν ὡς τεθνήξεται Ἀντων-
 νῖνος καὶ Μακρίνος αὐτὸν διαδέξεται καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῷ
 δακτύλῳ παρεστῶτα μετὰ τῆς συγκλήτου. ὁ δὲ ὑπὸ θυμοῦ,
 μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῆς τύχης οὐ συνῆκε τῷ προσώπῳ Μακρί-
 10 νου, ἀλλ' ἕτερον τὸν πλησίον ἐκέλευσεν ἀποκτανθῆναι. ὁ δὲ
 Μακρίνος ἐσπούδαζε τὸν Ἀντωνῖνον προκαταλαβεῖν, καὶ τοῦ
 Ἀντωνίου ἀπὸ τοῦ ἵππου κατελθόντος ἐν κυνηγίῳ εἰς ἀπό-
 15 πατον ἐκατόνταρχον ἀποστείλας τοῦτον τῷ ξίφει ἀνείλεν, εἰ-
 πὼν πρὸς αὐτὸν "ὡς σὺ τὸν ἀδελφὸν ἀπέσφαξας, οὕτω κἀγὼ
 20 σέ." ἐπὶ Ἀντωνίου Ὀριγένης διάφορα συγγράμματα κατα-
 λέλοιπε μετὰ καὶ τῆς τῶν Ἑβραίων σημειώσεως, τὰ λεγόμενα
 ἔξαπλᾶ.

Μακρίνος.

Μακρίνος ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆνας δύο. Εὐτυχιανὸς εφε'
 20 δέ τις παραλαβὼν τὸν Ἄβιτον ὡς Ἀντωνίου υἱὸν μοίχειον *τῆς*
 περιτέθεικε διάδημα καὶ αὐτοκράτορα ἀνηγόρευσε, καὶ δούς

nia gesto bello murum aedificavit a mari usque ad mare per 1000 stadia.

ANTONINUS CARACALLA SEVERI FILIUS.

Antoninus Severi filius 6 annos duosque menses regnavit. hic germanum fratrem ad matris sinum necavit. Sarapio quidam, mathematicus, quum praedixisset moriturum Antoninum et Macrinum eum secuturum esse huncque in senatu praesentem digito monstrasset, Antoninus prae ira vel potius fato impeditus Macrinum non agnovit, sed alium quendam prope stantem interfici iussit. Macrinus autem Antonino antevertere properavit eumque in venatione equo descendentem misso in foricam centurione gladio obruncavit haec dicens: "quomodo tu fratrem occidisti, ita ego te occido." sub Antonino Origenes varia scripta reliquit cum Hebraeorum explicatione, quae dicuntur sextuple.

MACRINUS.

Macrinus unum annum mensesque duos regnavit. Eutychianns quidam declarato Avito Antonini filio spurio diademate eum ornavit

χρυσίον τοῖς στρατιώταις συνέβαλε πόλεμον μετὰ Μακρίνου, καὶ ἠτήθεις Μακρίνος ἔφυγε καὶ ὑπεσφάγη μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

Ἄβιτος.

Ἄβιτος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία μῆνας ἑννέα. οὗτος γυναι-5
κώδης ἦν, ὥστε καὶ Ἱεροκλέα ἔννομον αὐτοῦ ἄνδρα ποιῆσαι.
ἐσφάγη δὲ διὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, κακῶς τὸ ζῆν ἀπορ-
ρήσας, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἐξάδελφος αὐτοῦ. Ἄβι-
τος τὸν ἰατρὸν ἠντιβόλει διφυῆ αὐτὸν διὰ τομῆς ἐμπροσθίου
τῆ τέχνης ποιῶσθαι. 10

Ἀλέξανδρος.

εφμέ β Ἄλέξανδρος ὁ Μαμαίαις ἐβασίλευσεν ἔτη γ' μῆνας ἡ-
τῆς σν ἐπὶ αὐτοῦ γέγονε λιμὸς ἐν Ῥώμῃ, ὥστε καὶ κρεῶν αὐτοῦς
ἀνθρωπίνων ἄψασθαι. οὗτος ἐστρατεύσας κατὰ Περσῶν,
προεβάλοντο οἱ στρατιῶται Μαξιμίον. Μαμαία ἡ Ἀλεξάν- 15
δρου μήτηρ Θεοσεβῆς ἐτύγχανε, καὶ τὸν Ὠριγένην ἐν Ἀντιο-
χείᾳ διειργίζοντα μετεπέμψατο πρὸς αὐτὴν τοῦ διδαχθῆναι τὸ
κατὰ Χριστὸν μυστήριον.

5. Ἄβιτος Ἀντώνιος· Βασιῶν δ καὶ Ἡλιογάβαλος m. 8. ὧς
ψησι Διω.

regemque appellavit, pecunia deinde corruptis militibus Macrinum vi-
cit, qui in fuga cum filiis suis interfectus est.

AVITUS.

Avitus tres annos et 9 menses regnavit. feminae hic similis erat
ita ut Hieroclem legitimum sibi maritum faceret. trucidatus est pro-
pter impuritatem et turpiter vitam finivit. regnavit post eum Ale-
xander, frater eius. Avitus medicum oravit ut arte sibi utrumque
sexum tribueret rima adversa facta.

ALEXANDER.

Alexander, Mammaeae filius annos 13 mensesque 8 regna-
vit. fuit sub eo Romae annonae caritas tanta, ut vel humana
carne vescerentur. qui cum contra Persas bellum gereret, milites
Maximinum elegerunt. Mamaea, Alexandri mater, pia fuit et Ori-
genem Antiochiae degentem ad se arcessivit ut Christi mysterium se
doceret.

Μαξιμίμος.

Μαξιμίμος ἐβασίλευσεν ἔτη ζ'. οὗτος ποιμὴν ὦν καὶ μετὰ ταῦτα στρατιωτῆς γεγωνῶς, εἶθ' οὕτως στρατηγὸς Ἀλεξανδρείας, ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς προεβλήθη βασι-
5 λεύς δι' ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπεσφάγη δολίως παρὰ Μαξίμου καὶ Βαλβίνου, ἄξιον τῆς ἑαυτοῦ ἀνοσιουργοῦ γνώμης εὐρῶν τὸ τέλος. Μαξιμίμος ἔχθει τῷ πρὸς Ἀλέξανδρον πολλοὺς Χριστιανοὺς ἔχοντα καὶ τιμῶντα διωγμὸν ἤγειρε μέγαν κατὰ Χριστιανῶν.

10

Μάξιμος καὶ Βαλβίνος.

Μάξιμος καὶ Βαλβίνος ἐβασίλευσαν ἡμέρας κβ'. τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ ἀπεσφάγησαν καὶ οὗτοι ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. ὁμοίως καὶ Γορδιανὸς ὁ προγεγωνῶς Καῖσαρ παρὰ Μαξίμου καὶ αὐτὸς βασιλεύσας ἀνηρέθη, ὡς κωλύσαντος Φιλίππου
15 τοῦ ἐπάρχου τὸν σίτον διακομισθῆναι τῷ στρατῷ. οὗτος δὲ ὁ Φίλιππος ἦν πατὴρ τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐγενίας. ἐπὶ Μαξίμου καὶ Γορδιανοῦ Ἀφρικανὸς ὁ συγγραφεὺς ἐγνωρίζετο.

Γορδιανός.

20 Γορδιανὸς Καῖσαρ περὶ ἔτη που γεγωνῶς ἐγ' αὐτοκράτωρ ^{εἰς γὰρ β} _{τῆς σελ'}
8. Ἀλεξάνδρειαν — ἔχοντι καὶ τιμῶν C. corr Cedrenus.

MAXIMINUS.

Maximinus 6 annos regnavit. qui quum antea pastor fuisset, miles factus Alexandriae praefectus est et a senatu populoque propter virtutem et sapientiam imperator est declaratus. postea vero dolo interfectus est a Maximo et Balbino, dignam impio animo mortem expertus. Maximinus odio ductus Alexandri, qui multos Christianos circa se habebat honorabatque, magnam Christianorum persecutionem excitavit.

MAXIMUS ET BALBINUS.

Maximus et Balbinus 22 dies regnarunt. hi quoque eodem modo a militibus trucidati sunt. item Gordianus Maximum praecedentem imperatorem interfecit ipseque est interfectus prohibente Philippo praefecto, quominus commeatus ad exercitum portaretur. hic Philippus pater fuit sanctae Eugeniae martyris. sub Maximo et Gordiano Africanus historicus floruit.

GORDIANUS.

Gordianus 13 annos Caesar fuit; imperator declaratus 6 annos

τε ἀνεδείχθη ἔτη ε', καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνεδέξατο, εἶτα ὑπὸ Φιλίππου ἐπάρχου ἐπιβουλευθεὶς ἐτελεύτησε.

Φίλιππος.

εψνς β
της ανε' **Φίλιππος** ἐβασίλευσεν ἔτη πέντε, ὃς ὑπῆρχε μὲν τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως σπονδαστῆς, συνέσει καὶ ἐπιει-5
κεία κεκοσμημένος, ὠρμᾶτο δὲ ἀπὸ Βόστρας, ἐνθα καὶ πόλιν ἠκοδόμησεν ὀνομάσας αὐτὴν Φιλιππούπολιν. οὗτος σπον-
δὰς εἰρηνικὰς ἐποίησε μετὰ Σαβῶρου βασιλέως Περσῶν, ὃς ἐθανυμάζετο ἐπὶ μεγέθει σώματος· μέχρι γὰρ ἐκείνου τοῦ
χρόνου τηλικούτος ἄνθρωπος οὐκ ὤφθη. ἀνηρέθη δὲ ὁ 10
Φίλιππος ἅμα τῷ υἱῷ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ Χριστιανῶν ὑπὸ Δεκίου.

Δέκιος.

εψνη β
της σε' **Δέκιος** ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, ὃς πολλοὺς ἁγίους ἐτιμωρή-
σατο καὶ θανάτῳ παρέδωκεν· ἀνηρέθη δὲ ὑπὸ Σκυθῶν ὑπο- 15
θήκαις Γάλλου καὶ Βολουσιανοῦ ἐν τέλματι ἀποπνιγείς μετὰ τοῦ
ιδίου υἱοῦ, ἀξίαν τιμωρίαν τῆς ἰδίας αὐτῶν θηριωδίας ἐπιτυ-
χόντες, ὡς μηδὲ τὰ σώματα αὐτῶν εὔρεθῆναι ἢ τι μέρος ἐξ
αὐτῶν. ἐπὶ τούτου ἦν Κλήμης ὁ στρωματεὺς καὶ Ἀφρικανὸς

4. Φίλιππος· τῷ δὲ δ' ἔτει Φιλίππου χιλιοσίων ἔτος πληρωθὲν ἀπὸ Ῥωμύλου καὶ κτίσεως Ῥώμης· ἑώρα . . . Ῥωμαῖοι μεγισ-
. . . θε . . . παρασκευῆν m. 14. πάλματι C.

Romanorum regnum obtinuit. deinde a Philippo praefecto insidiis circumventus obiit.

PHILIPPUS.

Philippus 5 annos regnavit, sicutque Christianae fidei studiosus, et ornatus prudentia et aequitate; orsus est a Bostra, ubi urbem condidit, quam Philippopolin nominavit. hic pacem fecit cum Sabore, Persarum rege, qui admirabilis erat corporis magnitudine; nunquam enim antea tantus vir vixerat. interfectus est Philippus una cum filio a Decio, certans pro Christiania.

DECIVS.

Decius duos annos regnavit, multos sanctos supplicio tradidit. interfectus est a Scythia, Galli et Volusiani consiliis, suffocatus cum filio suo in palude. ita nacti sunt dignam ferocitate poenam, neque enim corpora eorum neque membrum ullum inveniri potuerunt. sub hoc fuit Clemens Stromateus, Africanus et Gregorius qui miracula fecit.

καὶ Γρηγόριος ὁ θαυματουργός. ἐπὶ Δεκίου Ναυάτος πρεσβύτερος ὢν ἀπέσχισε τῆς ἐκκλησίας, ὅς τοὺς ἐπιθύσαντας καὶ μετανοοῦντας οὐκ ἐδέχετο. ἐπὶ αὐτοῦ Κυπριανὸς ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησε, καὶ οἱ ἐπὶ αὐτῷ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ, καὶ πλῆθος 5 ἁγίων.

Γάλλος καὶ Βολουσιανός.

Γάλλος καὶ Βολουσιανὸς ἐβασίλευσαν ἔτη β' μῆνας η'. γέγονε δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν λοιμὸς, κινήθει ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως, καὶ οὐδεμία πόλις ἐνρέθη ἄμοιρος 10 ταύτης τῆς ἀπειλῆς· ἐκράτησε δὲ ἔτη ι', ἀρχόμενος ἀπὸ φθινοπώρου καὶ λήγων τῇ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῇ. μετεδίδοτο δὲ ἡ νόσος αὕτη ἀπὸ τε ἱματίων καὶ ψιλῆς θέας. καὶ οἱ Σκίθαι περάσαντες τὸν Ἴστρον πᾶσαν τὴν δύσιν καὶ Ἰταλίαν ἀνατολὴν τε καὶ Ἀσίαν ἐπόρθησαν καὶ παρέλαβον δίχα μό- 15 νης Ἰλίου καὶ Κυζίκου. ἀνῆρέθη δὲ ὁ Γάλλος καὶ Βολουσιανὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἀνῆγορεύθη βασιλεὺς Αἰμιλιανὸς ὑπ' αὐτῶν. ἐπὶ Γάλλου καὶ Βολουσιανοῦ ἡ κατὰ Σαβέλλιον αἵρεσις συνέστη.

Αἰμιλιανός.

20 Αἰμιλιανὸς ἐβασίλευσε μῆνας δ', ἤρχε δὲ τοῦ ἐν Μυσίᾳ στρατεύματος, ἔχων καὶ Λιβυκὸν στρατόν, μεθ' ὧν πολεμή-

sub Decio Navatus presbyter ex ecclesia excludebat, qui sacrificarant neque eos mutata mente recipiebat. martyr fuit sanctus Cyprianus, septem Ephesi liberi, et sanctorum multitudo.

GALLUS ET VOLUSIANUS.

Gallus et Volusianus annos duos mensesque 8 regnarunt. fuit eorum tempore pestis, ab oriente orsa usque ad occidentem, qua nulla urbs intacta mansit. duravit autem 11 annos bruma incipiens et cane oriente desinens. communicabatur hic morbus vestibus visuque. Scythae Istro superato omnem occidentem, Italiam, orientem et Asiam depopulati sunt et occuparunt praeter Ilium et Cyzicum. trucidati sunt Gallus et Volusianus a militibus, qui regem sibi fecerunt Aemilianum. sub Gallo et Volusiano Sabelliana haeresis existit.

AEMILIANUS.

Aemilianus 4 menses regnavit. in Mysia exercitui praecerat, si-

σας τοὺς Σκύθας καὶ νικήσας ἐπήρθη τῇ εὐτυχίᾳ καὶ ἠταρ-
χῆσεν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ στρατιωτῶν.

Οὐαλεριανὸς καὶ Γαληνός.

εἰσο' β' Οὐαλεριανὸς καὶ Γαληνὸς δ' υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη
148 σην' 15. οὗτος Οὐαλεριανὸς πόλεμον μετὰ Σαβώρου τοῦ Πέρσου 5
ποιήσας, καὶ δορυάλωτος γεγωνὸς ἐν Καισαρείᾳ τῇ πόλει ἔχων
μυριάδας τεσσαυράκοντα, ὑπὸ Σαβώρου ἐκδαρεῖς ἐτελεύτησεν.
δὲ δὲ Γαληνὸς μετὰ τούτον πρῶτος ἵππικὰ τάγματα κατέστη-
σε· πεζοὶ γὰρ κατὰ πολὺ οἱ στρατιῶται τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρ- 10
χον. ἐσφάγη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ στρατιωτῶν.

Κλαύδιος.

εἰσοκ' Κλαύδιος ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν. οὗτος πάππος γέγονε
κατὰ τὴν Κωνσταντίου τοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου τοῦ ἁγίου. ἐπὶ αὐ-
τοῦ οἱ Σκύθαι περῶσαντες ἀπελθόντες εἰς Ἀθήνας παρέλα-
βον αὐτάς, καὶ συναγαγόντες πάντα τὰ βιβλία ἐβούλοντο 15
καῦσαι· ὡς φρονῶν δὲ τις ἐξ αὐτῶν ἐκώλυσεν αὐτούς, εἰ-
πὼν ὅτι περὶ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι σχολάζοντες τῶν πολέμων
ἀμελοῦσιν. οὗτος Ἀύρηλιανὸν εἰς τὴν βασιλείαν προαγαγὼν
νόσῳ τελευτᾷ.

12. Πορφύριος καὶ Πλωτῖνος ἀμφοτέρου ἡκμαζον m. 14. Σκυ-
θες C

mulque Lybicas copias ducebat, quibus cum Scythas vicisset, fortuna
inflatus est et defecit. hic quoque a militibus occisus est.

VALERIANUS ET GALENUS.

Valerianus et Galenus filius eius 15 annos regnarunt. hic Va-
lerianus bellum gerens cum Sabore, Persarum rege captus est Cae-
sareae cum 400000, et cute detracta interfectus est a Sabore. post
eum Galenus primus equitum copias constituit, maximam enim
partem pedites erant Romani milites. hic quoque a militibus interfe-
ctus est.

CLAUDIUS.

Claudius unum annum regnavit. pater hic fuit Constantii, sancti
Constantini patris. sub eo Scythae invasionem fecerunt et Athenas ce-
perunt. ibi omnes libros congestos comburere voluerunt; sed unus
eorum eos retinuit dicens propterea Romanos otiosos bellum negle-
xisse. hic ascito in imperium Aureliano morbo mortuus est.

Κυντίλλος.

Κυντίλλος ἀδελφὸς Κλαυδίου βασιλεὺς ἀναρρηθεὶς καὶ ἡμέρας ὀλίγας βιώσας, μνήμης τε οὐδὲν ἄξιον πεπραχώς, ἐπειδὴ Ἀύρηλιανὸν ἔγνω ἐπιβῆναι μέλλοντα τῆς Ῥωμαίων 5 ἀρχῆς, ἐκιντὸν ὑπέξάγει τοῦ βίου, τὴν φλέβα τμηθεὶς τῆς χειρὸς ὑπὸ τινος τῶν ἰατρῶν, μέχρις οὗ λειποψυχῆσας ἀτελεύτησε.

Ἀύρηλιανός.

Ἀύρηλιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη 5', ἀνηρέθη δὲ ὑπὸ στρα- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{τιωτῶν} μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ τοῦ Βυζαντίου, ἐν τῷ κα- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{λουμένῳ} Καινῷ φρουρίῳ, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη. Ἀύρηλιανὸς τι- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{να} ὠτακουστὴν ἔσχεν, ἀναφέροντα αὐτῷ πάντα τὰ γινόμε- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{να} καὶ λεγόμενα. ἀπειληθεὶς ποτε παρ' αὐτοῦ διὰ τινα ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{αἰτίαν} καὶ φοβηθεὶς ἐμμύησατο τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως, ἐν ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ¹⁵ γραφῇ ποιησάμενος ὀνομασίας δυνατῶν ἐπὶ θάνατον ἀπαχθη- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{σομένων}. οἱ φοβηθέντες ἀνέβλον αὐτόν. ἐπὶ τούτου καὶ ὁ ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{ἅγιος} Χαριτίων ἀμολόγησεν. ἐπὶ Ἀύρηλιανοῦ Μάνης ὁ κα- ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{τάρατος} ἐγένετο, ἀφ' οὗ τὸ Μανιχαῖον ὄνομα τοῖς πολλοῖς ^{εψπγ' β} ^{της σξβ} ^{ἐπιπολάζει}.

20

Τάκιτος.

Τάκιτος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο. οὗτος Μαξιμίονον συγγενῆ ^{εψπδ' δ} ^{της σξγ'}

11. τανα] τις δε C   12. γενόμενα C

CYNTILLUS.

Cyntillus Claudii frater rex declaratus, per aliquot dies regnavit, memoria dignum nihil fecit. qui cum audiret Aurelianum regnum affectare, mortem sibi conscivit; nam aperta in manu a medico vena decedente paulatim vita mortuus est.

AURELIANUS.

Aurelianus 6 annos regnavit. interfectus est a militibus inter Heracleam et Byzantium, ubi sepultus est. Aurelianus exploratorem habuit, qui facta dictaque omnia ei referebat. cui quum quondam poenam minitatus esset, ille manum regis imitatus est, scripsitque nobilium nomina, qui ad mortem ducendi erant. illi timore percussi, eum occiderunt. sub hoc sanctus Chariton vixit et praeterea detestandus Manes, a quo Manichaei nomen habent.

TACITUS.

Tacitus duos annos regnavit. hic Maximinum cognatum Assyriae

αὐτοῦ ἐπέστησε ἡ Ἀσσυρία· ὃν διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομέ-
νας ἀδικίας ἀνελόντες οἱ στρατιῶται, φοβηθέντες μὴ ἐκδικήσῃ
αὐτὸν ὁ Τάκιτος, ἀπέκτειναν καὶ αὐτόν, καὶ γέγονασι βασι-
λεῖς Πρόβος καὶ Φλωριανός.

Πρόβος καὶ Φλωριανός.

5

εἰς κατὰ
τὴν σέξθ
Πρόβος καὶ Φλωριανός ἐβασίλευσαν ἔτη δύο μῆνας δ'.
οὗτος οὖν ὁ Πρόβος παράφρονα ἑαυτὸν ποιήσας ἀνεῖλε τὸν
Φλωριανόν. ἐπὶ αὐτοῦ βροχῆς γεγυμίας σίτος μεμιγμένος
τῷ ὕδατι κατηρέθη πολὺς, ὃν συναγαγόντες σωρούς μεγάλους
ἐποίησαν· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ Ἀύρηλιανοῦ ψεκάδας ἀργυρᾶς 10
κατενεχθῆναι φασί. Βικτωρίνος δὲ φίλος τοῦ Πρόβου ἤτησε
φίλον αὐτοῦ γενέσθαι εἰς Βρεττανίαν, ὃ δὲ ἀπελθὼν ἀντήρεν·
ὄνειδιζόμενος οὖν ὁ Βικτωρίνος δι' αὐτὸν ἀπεστάλη παύσων
τὴν ἀνταρσίαν· προσποιησάμενος ἀπὸ προσώπου φεύγειν τοῦ
βασιλέως, ὡς φίλος τοῦ ἀντάρτου ἀπεδέχθη, καὶ ἀνέειλεν αὐ- 15
τόν. ὑποστρέψας δὲ ὡς ἐξῆι τοῦ πλοίου, λύσας τὴν ζώνην
ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἰσῆλθε λυσίζανος εἰς τὸν
βασιλέα. ὃ δὲ ὠργισθῆ δοκῶν ὑφ' ἑτέρου αὐτὸν τοῦτο πε-
πονθέναι. Βικτωρίνος δὲ ἔφη ὑφ' ἑαυτοῦ τοῦτο γενέσθαι,
αἰτησάμενος μηκέτι ἄρξαι πράγματος· ἀρχὴ γὰρ πᾶσα μετὰ 20
κινδύνων καὶ κλιμακτῆρων. ὃ δὲ καὶ ἡσυχίαν αὐτῷ ἔχαρί-
σατο καὶ δωρεὰς πολλὰς παρέσχεν. ἀπέκτεινε δὲ πάντας τοὺς

praefecit quem Maximinum quum milites propter improbitatem in-
terfecissent, timentes, ne eum Tacitus ulcisceretur hunc quoque occi-
derunt. imperatores facti sunt Probus et Florianus.

PROBUS ET FLORIANUS.

Probus et Florianus duos annos regnarunt. Probus autem simulans
se insanum Florianum interfecit. sub eo imbro deiecti, magna cibi
copia aquae mixta depluit, quem cibum in magnos acervos college-
runt, quemadmodum sub Aureliano argenteam arenam depluisse nar-
rant. Victorinus, Probi familiaris, petiit ab eo, ut amicum quen-
dam suum in Britanniam mitteret. qui quum missus esset defecit.
propterea vituperatus Victorinus missus est ut defectioni finem fa-
ceret et simulans regem sese fugere ut amicus a defensore excep-
tus eum interfecit. revertens quum e navi egrederetur, solutam
zonam in mare abiecit et sine zona ad regem venit. is iratus est,
putans ab alio quodam eum illud passum esse. Victorinus autem
a se factum esse dixit petiitque ne ulli amplius rei praeficeretur,

ἀποκτείναντας Τάκιτον καὶ Ἀύρηλιανὸν ἐν τῇ Πειρίνθῳ, καὶ ἐπὶ ἐστίασιν αὐτοὺς καλέσας. ἀνῆρέθη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ βασιλεύει Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νου-
μεριανός.

5 Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νουμεριανός.

εψλβ γ
της σεε

Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νουμεριανός ἐβασίλευσαν ἔτη β'. οὗτος ὁ Κάρος τὴν Περιοίδα καὶ Κτησιφῶντα παρέλαβε, τοῦτο ἤδη τέταρτον ἀλωθέντων ὑπὸ Τραϊανοῦ, ὑπὸ Βήρου Σενήρου καὶ Κάρου. τελευταίαντος δὲ Κάρου ὑπὸ λοιμικῆς, καὶ Νου-
10 μεριανῶ τυφλωθέντος, ἀνείλεν αὐτὸν Ἄπρος, καὶ ἐβασίλευσε Νουμεριανός. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Γερμανός καὶ ὁ ἅγιος Βαβύλας ἐν Ἀντιοχείᾳ. τοῦτον ἀνέλε Διοκλη-
τιανός δούξ τυγχάνων Μυσίας.

Διοκλητιανός.

15 Διοκλητιανός ἐβασίλευσεν ἔτη κ', τῷ γένει Δαλμάτης. μὴ περιγινόμενος δὲ τῶν πραγμάτων προβάλλεται βασιλέα Μα-
ξιμιανὸν Ἐρκούλιον, γαμβρὸν καὶ φίλον αὐτοῦ ὄντα. ὕφ' ὧν
μέγας διωγμὸς κατὰ Χριστιανῶν ἐκινήθη. οὗτοι ἐν ταῖς

16. περιγινόμενος C

omne enim imperium esse periculosum. imperator et quietem ei concedit et multa praeterea dona dedit. interfecit autem Perinthi omnes Taciti et Aureliani percussores ad coenam convocatos. ipse occisus est a satellitibus suis, regnaruntque post eum Carus, Carinus et Numerianus.

CARUS, CARINUS ET NUMERIANUS.

Carus, Carinus et Numerianus duos annos regnarunt. Carus Per-
sidem et Ctesiphontem occupavit, quae itaque quater a Romanis ca-
pta sunt, a Traiano, a Vero, a Severo et a Caro. Carus quum mor-
bo mortuus esset caecum factum Numerianum Aper interfecit, quo
facto regnum adeptus est Carinus. sub eo sanctus Germanus martyr
fuit et sanctus Babyllas. interfecit illum Diocletianus, Mysiae prae-
fectus.

DIOCLETIANUS.

Diocletianus 20 annos regnavit, genere Dalmata. qui cum non
par esset rebus administrandis regem fecit Maximinum Herculum,
generum suum et amicum. hi persecutionem Christianorum instituerunt,
et in suo quisque imperio Caesares fecerunt Constantium et Galerium,

Leo Grammaticus.

6

ἐαυτῶν ἐξουσίαις Κωνσταντίον καὶ Γαλλέριον προβάλλονται
 Καίσαρας καὶ ποιούσι γαμβρούς, πείσαντες τὰς ἰδίας κατα-
 λιπόντας γαμετὰς αὐτῶν τὰς αὐτῶν εἰληφέναι θυγατέρας·
 Θεοδώρα δὲ ἦν ἡ τοῦ Κωνσταντίου καὶ Βαλλερία ἡ τοῦ Γαλ-
 λερίου. ὧν ὁ Γαλλέριος δεηθεὶς Διοκλητιανοῦ πρὸς Πέρσας
 ἀπεστάλη πολεμήσων αὐτούς· οὗς μύχῃ νικήσας παρέλαβε
 τὰ τε βασιλεία καὶ τὴν γυναῖκα Σαβώου, καὶ μετὰ μεγάλης
 νίκης πρὸς Διοκλητιανὸν ἐξέληλυθε, βαλάντια πεπληρωμένα
 ἔχων λίθων τιμίων καὶ μαργαριτῶν, ἀφ' ὧν πρῶτος Διοκλη-
 τιανὸς ἐσθῆτι καὶ ὑποδήμασι λίθοις τιμίοις καὶ χρυσῷ κε-
 10 κοσμημένοις ἐχρήσατο, προσκυνεῖσθαι τε αὐτὸν παρὰ τὸ ἐξ
 ἀρχῆς ἔθος ἐκέλευσε, καὶ Θρίαμβον ἐπέτελεσεν. ὠνομάσθη
 δὲ Θρίαμβος διὰ τὴν τῶν ποιητῶν λεγομένην Θρίασιν ἧγουν
 μανίαν, ἣ ἀπὸ τοῦ Θρία τὰ φύλλα τῆς συκῆς ὀνομάζεσθαι.
 τῷ δὲ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας Διοκλητιανὸς καὶ 15
 Μαξιμιανὸς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν βασιλείαν ἀπέθεντο. καὶ ὁ
 μὲν Διοκλητιανὸς ἰδιώτευσεν ἔτη δώδεκα, καὶ τῆς γλώσσης
 αὐτοῦ σαπίσης μετὰ τοῦ φάρυγγος πληθὸς σκολήκων ἀνα-
 βρυσάσης ἀπέρρηξε τὸ πνεῦμα· ὁ δὲ Ἐρκούλιος τὴν βασι-
 λείαν ἀναλαβέσθαι βουλευθεὶς καὶ ἀποτυχὼν ἀπήγγεατο· ὁ δὲ 20
 Γαλλέριος σκοληκόβρωτος γεγωνὸς ἐξέψυξε, Λικίνιον κοινωτὸν
 τῆς βασιλείας προσλαβόμενος ἐν τῇ ἑψά. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ
 Ἄδακτος μάγιστρος ἐμαρτύρησε· τῆς δὲ γυναικὸς καὶ τῶν
 δύο αὐτοῦ θυγατέρων ζητουμένων, αὐταὶ φυγῇ χρησάμεναι

18. φάλαγγος C

quos etiam generos sibi fecerunt; persuaserunt enim ut repudiatis
 uxoribus suas filias ducerent. Constantii uxor fuit Theodora et Ga-
 lerii Valeria. Galerius hortatu Diocletiani Persis bellum intulit, qui-
 bus proelio victis et regiam et Saboris uxorem cepit, atque victor
 ad Diocletianum rediit saccos secum afferens gemmis et margaritis re-
 fertos. dehinc primus Diocletianus vestibus usus est et calceis gem-
 mis auroque ornatis iussitque se adorari (quod erat contra antiquum
 morem) et triumphum celebravit. hic nominatus est *Θρίαμβος* pro-
 pter poetarum *Θρίασιν*, quae est insania vel quia *Θρία* vocantur ficul-
 nea folia. anno regni vicesimo Diocletianus et Maximianus uno die
 imperium deposuerunt. Diocletianus 12 annos privatus vixit et lin-
 gua putrescente quum vermium multitudinem eructaret, spiritus eius
 interceptus est. Hercules, regnum recuperare conatus, male re gesta
 laqueo se interfecit. Galerius a vermibus comesus mortuus est as-
 sumpto in orientis imperii societatem Licinio. sub Diocletiano nar-
 tyr fuit Adactus magister. cuius uxor et duae filiae quum quaere-

διὰ τὸ μὴ διαφθεῖραι τὴν σωφροσύνην ἑαυτὴν σὺν ταῖς θυγατράσιν ἔρριψε κατὰ τοῦ ποταμοῦ· περὶ ὧν ζητητέον εἰ ἀριθμοῦνται εἰς μαρτύρας. Θεότεκνός τις γόης ὑποθήκη Μαξιμιανοῦ τὰ ἐπὶ Χριστοῦ δῆθεν παρὰ Πιλάτουπραχθέντα 5πλασάμενος, ὑπομνήματα πάσης βλασφημίας ἀνάπλα κατὰ πόλιν καὶ κώμην ἔσταλκε, Μαξιμιανοῦ προστάξαντος τοῖς γραμματοδιδασκάλοις ταῦτα τοὺς παῖδας ἐκδιδάσκειν, ὡς ἂν διαγεῖτο τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον.

Κωνσταντίος ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ Χλωρός.

- 10 *Κωνσταντίος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, Καῖσαρ δὲ ἔτη γ'· ὃς ἐξ' Ἑλένης ἐγέννησε Κωνσταντῖνον περὶ τὴν τῆς Δακίας πόλιν. Μαξέντιος δὲ καὶ Μαξιμίνοσ ἀναιροῦνται ὑπὸ Λικινίου, καὶ οἱ Πέρσαι ἀπὸ Διοκλητιανοῦ καὶ Γαλλερίου εἰρήνευον μετὰ Ῥωμαίων, ἀπολυθεισῶν αὐτοῖς καὶ τῶν βασιλικῶν γυναικῶν 15 καὶ παίδων. Κωνσταντίος εὐσεβῆς ἦν, καὶ τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον ὁμοίως ἐξεπαίδευσε, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς διωγμῷ οὐδαμῶς ἐκοινώνησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν χριστιανίζειν ἀδείῳ καὶ ἀκωλύτως ἐπέτρεψε, Κωνσταντῖνον σεβαστὸν καὶ βασιλέα ἐν Ῥώμῃ ἀναδείξας. Μαξιμῖνος ἐν τῇ ἀνατολῇ 20 πολλὰ δεινὰ κατὰ Χριστιανῶν ἐργάσατο· ὡσαύτως καὶ Μαξέντιος ἐν Ῥώμῃ. Κωνσταντῖνος σὺν ὁ θεῖος εἰς τὴν τῶν*

10. δὲ] δὲ γέγονεν? cf. p. 299 15. 17. αὐτῶν C

rentur fugerunt et ne inquinaretur earum pudicitia in flumen desiluerunt; de his quaeritur num martyribus sint adnumerandae. Theotecnos quidam quum Maximiniani hortatu ea quae Christus a Pilato passus erat finxisset, exempla omni impietate referta per urbes pagosque collocavit, iussis a Maximiniano magistris haec pueros docere ut cide-retur mysterium nostrum.

CONSTANTIUS CHLORUS.

Constantius duos annos regnavit, Caesar fuit annos 13. ex Helena procreavit Constantinum circa Daciae urbem. Maxentius et Maximinus a Licinio trucidati sunt. Persae inde a Diocletiano et Galerio pacem cum Romanis agebant, redditis eis regis uxoris liberisque. Constantius pius fuit et ita Constantinum filium educavit. persecutionis Christianorum nunquam socius fuit, et qui sibi subiecti erant in fide Christiana non impedivit. Constantinum Augustum regemque Romae declaravit. Maximinus in Oriente multa crudeliter contra Christianos fecit, item ut Romae Maxentius. Constantinus

τυράνων διανέστη κατάλυσιν· και Μαξέντιος μὲν ἐν Ῥώμῃ κτείνεται ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε και τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον εἰς συμμαχίαν θεὸς αὐτῷ παρέσχετο, Μαξιμίνοσ δὲ ὑπὸ Λικινίου οὐπω μανέντοσ ἐν τῇ ἀνατολῇ ἠττηθεὶσ φεύγει και νόσφ δεινῇ τελευτᾷ. Μαξεντίου και Λικινίου ἀναιρεθέντων, πάσης 5 κρατήσασ τῆσ ὑπὸ Ῥωμαίων γῆσ Κωνσταντῖνοσ πολλὰ ὑπὲρ Χριστιανικῆσ θρησκείασ ἐνομοθέτησε και τὴν παρασκευὴν και τὴν κυριακὴν τιμᾶσθαι προσέταξε, τὴν μὲν διὰ τὸν σταυρὸν τοῦ κυρίου τὴν δὲ διὰ τὴν ἀνάστασιν, και σταυρῷ μηκέτι καταδικᾶσθαι ἄνθρωπον. τὴν δὲ μητέρα πέμψασ ἐν τοῖσ 10 ἀγίοισ τόποισ, και τὸν τίμιον σταυρὸν ἀνευρούσης, μέρος τοῦ τιμίου ξύλου και τοὺσ ἥλουσ τῷ υἱῷ ἀπέστειλε· και τὸν μὲν ἕνα περικεφαλαίαν σωτήριον, τὸν δὲ ἕτερον ἐν τῷ τοῦ ἵππου χαλινῷ κατεκόσμησε, προστάξασ και ἐν τοῖσ αὐτοῦ νομίσμασι τὴν τούτοσ εἰκόνα και τοῦ σταυροῦ τύπον ἐγχαράττεσθαι. 15

Κωνσταντῖνοσ ὁ μέγασ ὁ ἅγιος.

Κωνσταντῖνοσ ὁ μέγασ και πρῶτοσ χριστιανικώτατοσ ἐν βασιλευσιν ἐβασίλευσεν ἔτη λγ', ζήσασ ἔτη ξε'. ἐν Ῥώμῃ δὲ ὑπὸ Σιλβέστρου βαπτισθεὶσ Χριστιανὸσ γέγονε· δειδιῶσ δὲ τὴν σύγκλητον Ῥώμησ διὰ τὸ εἰσ Χριστὸν πιστεῦσαι, ἐξῆλθε 20 δῆθεν ἐπὶ τὸν τῶν Σκυθῶν πόλεμον. Λικίνιον δὲ γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ ποιησάμενοσ βασιλέα κατέστησε. προσφυγόντεσ

igitur divinus ad perdendos tyrannos surrexit. Maxentius Romae ab eo occisus est, quum crucis signum auxilio ei deus dedisset; Maximinus a Licinio nondam insaniente in Oriente victus est et fugiens gravi morbo consumptus. interfectis Maxentio et Licinio Constantinus toto imperio Romanorum potitus multa in cultu Christiano constituit; diem veneris et solis sanctas haberi iussit, illum propter Christi crucem; hunc propter resurrectionem; vetuit praeterea cruce quemquam interfici. matrem in sanctam terram misit. quae cum ibi sanctam crucem invenisset, partem eius ligni et clavos filio misit, quorum altero calyptram, altero equi frena ornavit. iussit praeterea in nummis suis eius imaginem crucemque fingi.

CONSTANTINUS MAGNUS.

Constantinus magnus, primus ex imperatoribus vere christianus 33 annos regnavit. Romae a Silvestro baptizatus Christianus factus est. metuens autem senatum, quod Christianam fidem amplexus erat ad Scytharum bellum profectus est. Licinio sororem suam in ma-

δέ τινες τοῦ Κωνσταντίνου τῆ Λικινίῳ ὡς ἀντάρται ἐπιζη-
 τούμενοι παρ' αὐτοῦ οὐκ ἐδίδοντο, καὶ ἐκστρατεύσας Κων-
 σταντίνος κατὰ Λικινίου ἐπολέμησεν αὐτὸν εἰς Παιονίαν·
 ἔνθα καὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐθεάσατο ἐπιγραφὴν "ἐν
 5 τούτῳ νίκα." καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον χρυσοῦν ποιήσας καὶ
 ἐπὶ δόρατος ἀναρτήσας τοὺς ἐχθροὺς ἐτροποῦτο. Λικίνιος δὲ
 τραπείς ἔφυγεν εἰς Θράκην, κακεῖθεν καταπολεμηθεὶς εἰς
 Φιλιππούπολιν, ἔνθα λαμπρῶς καὶ περιφανῶς ἤττηθεις εἰρή-
 νευσεν. εἶτα πάλιν ἐχθρὸς ἐλεγχθεὶς κατεπολεμήθη ἐν Ἀδρια-
 10 νουπόλει καὶ ἠττήθη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἀπέδρασεν
 ἐν Χρυσόπολει, κακεῖ πάλιν ἠττηθεὶς ἔφυγεν ἐν Νικομηδείᾳ.
 ἡ δὲ ἀδελφὴ Κωνσταντίνου εἰσελθοῦσα πρὸς αὐτὸν καὶ δεη-
 θεῖσα, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τὸ ζῆν χαρίζεται, ἐν ἰδιωτικῷ σχή-
 ματι αἰρετισαμένου Λικινίου ἀπελθεῖν ἐν Θεσσαλονίκῃ· κα-
 15 κείσε ταραχῆς ποιήσας ἀηρέθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ. ἐφ' οὗ
 Λικινίου καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐμαρτύρησε, δέξυ καὶ ὀκτῶ
 ἔτσι τοῦ πολέμου ἰσταμένου μεταξὺ Λικινίου καὶ Κων-
 σταντίνου.

Ἡ δὲ γενομένη εἰρήνη μεταξὺ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων
 20 διελύθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μητροδόωρος τις Περσογενὴς
 προσποισάμενος φιλοσοφεῖν ἀπῆλθεν ἐν Ἰνδία καὶ εἰς τοὺς
 Βραχμαῖνας χρυσάμενος ἐγκριτεία πολλῇ γέγονεν ἐν αὐτοῖς
 σεβαστός, εἰργάζετο δὲ ὑδρομύλους καὶ λωετρὰ μέχρι τότε

4. ἐπιγράφων C

10. ἐπέδρασεν C

trimonium dederat eumque regem constituerat. quidam qui Constan-
 tinum deseruerant et ad Licinium transfugerant quum ut defectores
 ab illo poscerentur neque traderentur, Constantinus bello eum in Paeo-
 niam prosecutus est. ibi crucis signum vidit inscriptum: in hoc vin-
 ces. hoc signo auro ficto et hastae imposito hostes devicit. victus
 Licinius in Thraciam aufugit et inde pulsus Philippopolin, ubi magno
 proelio victus pacem fecit. postea rupta pace ad Adrianopolin supe-
 ratus est, et Byzantium profectus inde Chrysopolin fugit. ibi quoque
 victus in Nicomediam abiit. soror autem Constantini quum ad eum
 venisset supplex effecit, ut marito vita concederetur quum praetulisset
 Licinius privatus Thessalonicae degere. quum ibi quoque turbas
 faceret ab exercitu interfectus est. sub Licinio sanctus Theodorus
 martyr fuit; bellum autem Constantini et Licinii 18 annos duraverat.

Pax, quae fuerat inter Persas et Romanos hoc modo rupta est.
 Metrodorus quidam Persa se simulans philosophandi causa in Iudiam
 profectus est, atque multam Brahmanibus modestiam ostendens
 valde ab iis honorabatur, iisque molas aquarias et balnea usque ad

μη γνωριζόμενα. οὗτος ἐν τοῖς αὐτοῖς εἰσιῶν ὡς εὐσεβῆς λίθους καὶ μαργαρίτας πολλοὺς καὶ τιμίους ὑφέλιετο· ἔλαβε δὲ καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδῶν ὥστε τῷ βασιλεῖ δῶρα κομίσαι, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον δέδωκεν ὡς ἴδια τῷ βασιλεῖ. Θαυμάζοντι δὲ αὐτῷ ἔφη καὶ ἄλλα διὰ γῆς 5 προπέμψαι, ἀλλ' ἀφαιρεθῆναι ὑπὸ Περσῶν. γράφει οὖν ἀποτόμως Κωνσταντῖνος πρὸς Σαβῶρην ἀποσταλῆναι αὐτά. καὶ δεξόμενος Σαβῶρης οὐκ ἀνταπέστειλε, καὶ διὰ τοῦτο ἐλύθη ἢ εἰρήνη. ἐκ τούτων οὖν τῶν λίθων ἔργον ποιήσας ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς πέτρα τοῦ Δανουβίου ἔθνεσιν, ἐπιγράφας 10 "τῷ μείζονι τὸ δῶρον" ὅπερ γέγονεν αὐτοῖς ὀλέθρου αἴτιον διὰ τὴν ἐπιγραφὴν. φασὶ δὲ αὐτὸν πρῶτον πάντων τῶν βασιλέων διαδήματι χρῆσασθαι καὶ μαργαρίταις καὶ ἄλλοις λίθοις περιεργότερον κοσμηθῆναι. ἀλλὰ καὶ πτύχας εὐαγγελίων χρυσᾶς διὰ μαργαριτῶν καὶ λίθων κατασκευάσας ἐν τῇ με- 15 γάλῃ ἐκκλησίᾳ προσήγαγε θαύματος ἀξίας. οὗτος ἐξέθετο νόμον ὥστε τοὺς τῶν εἰδώλων ναοὺς καὶ τὰς τούτων προσόδους ἀποδίδοσθαι τοῖς Χριστιανῶν ἱερεῦσι, καὶ μόνους Χριστιανούς ἄρχειν καὶ στρατεύεσθαι.

Τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ γέγονεν ἡ ἐν Νι- 20 καίᾳ πρώτη σύνοδος κατὰ Ἀρείου προσβυτέρου Ἀλεξανδρείας, ὑπὸ πατέρων ἁγίων τῆς. τὸν δὲ χρόνον ὡς ἐν παρασημείωσιν εὗρομεν, ἔτη ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνοιο τε-

23. εἰ C

illud tempus ignota iis confecit. hic sacra ut pius ingressus gemmas et margaritas multas abstulit; accepit praeterea ab Indorum rege, quae dona regi perferret. is Byzantium reversus tanquam sua essent regi dedit et miranti illi dixit alia se praemisisse, quae rapta essent a Persis. propterea Constantinus severe a Sabore postulavit ut redderentur; quo nihil mittente pax rupta est. rex opus ex illis gemmis confectum gentibus trans Danubium incolentibus misit, cui operi inscriptum erat: "fortiori hoc donum." haec inscriptio perniciet iis causa fuit. dicunt primum illum ex omnibus regibus diademate usum esse et margaritis aliisque gemmis impensius sese ornasse. sed etiam evangeliorum libros margaritis et gemmis ornavit et in magna ecclesia deposuit admiratione dignos. idem legem tulit idolorum templa eorumque aditus Christianorum sacerdotibus tradenda esse utque soli Christiani imperarent et militarentur.

Eius anno imperii vicesimo factum est contra Arium Alexandrinum presbyterum Nicaeae primum concilium, patrum sanctorum 318; ut autem tempus in notationibus invenimus anni erant ab Alexandri

λευτῆς γλῆς, καθά Σωκράτει τῷ ἱστορικῷ δοκεῖ. ὑπῆρχον δὲ πατέρες Σίλβειτρος πάπας Ῥώμης, Μητροφάνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς Βυζαντιδος, Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας, Εὐστάθιος Ἀντιοχείας, Μακάριος Ἱεροσολύμων. συνῆλθον δὲ κατὰ Ἀρείου βλασφημοῦντος τὸν Θεὸν λόγον κτίσμα εἶναι καὶ ἑστρούσιον τοῦ πατρός, καὶ ὅτι ἦν ὅτε οὐκ ἦν.

Κτίζει δὲ τὴν πόλιν, ἀπὸ μὲν τῆς ἐλευσεως αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ Βυζάντιον εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἕτη κέ, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτος ἦν εὐολζ. 10 ἐντεῦθεν ἤλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀναλαβὼν καὶ τοὺς ἁγίους καὶ ἐμφανεῖς πατέρας πρὸς τὸ εὐλογηθῆναι παρ' αὐτῶν τὴν πόλιν ἣν ἔκτισεν. ἦν δὲ οἰκοδομήσας παλάτιον καὶ ἵππικὸν καὶ τοὺς δύο τερπνοὺς ἐμβόλους καὶ τὸν φόρον, ἐν ᾧ κίονα μονόλιθον καὶ ὀλοπόρφυρον ἔστησεν, ἐκ Ῥώμης ἀγαγών, ἐκ- 15 θῆσας αὐτὸν διὰ χαλκῶν ζωνῶν γεγραμμισμένων. ἰδρύσατο δὲ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἐπιγράψας διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀκτίνας "Κωνσταντίνω λάμποντι ἡλίου δίκην." ὃς ἦν μὲν ἔργον Φειδίου, ἤχθη δὲ εἰς Ἀθηναίων.

Οὗτος ἐν Κωνσταντινουπόλει λείψανα τῶν ἁγίων ἀποστόλων εἰσηῆξεν, Ἀνδρέου καὶ Λουκῆ καὶ Τιμοθέου, καὶ κατέθηκεν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. εἶτα κατὰ Περσῶν νικῆσας ἀπὸ Νικομηδείας ἐν τοῖς Πυθίοις θερμοῖς παραγίνε-

1. Σωκράτη C

11. ἐφανεῖς? ἢ ἐπιφανεῖς?

Macedonis morte 636, quod quidem Socrati historico videtur. patres fuerunt Silvester papa Romanus, Metrophanes Constantinopolitanus, Alexander Alexandrinus, Eustathius Antiochensis, Macarius Hierosolomytanus. convenerunt autem contra Arium impie contendentem deum verbum esse creatum et separatum a patre et fuisse, quum non esset.

Urbem condidit anno antequam Byzantium migravit 21, imperii anno 25, ab Adamo 5837. inde Byzantium venit ducens secum sanctos patresque illustres, ut urbem, quam condiderat, initiarent. aedificavit palatium, hippodromum, duas porticus et forum in quo columnam collocavit porphyreticam uno lapide factam Roma allatum; eam aeneis cingulis circumdedit lineis conscriptis. supra eam columnam statuum collocavit suo nomine, cui propter radios eius inscripsit: "Constantino solis instar fulgenti." opus hoc erat Phidiae et Athenis advectum.

Hic Constantinopolin reliquias apostolorum apportavit, Andreae, Lucae et Timothei, easque in ecclesia sanctorum apostolorum consecravit. postea victis Persis Nicomedia in Pythias thermas profectus est, ibique morbo affectus, inde per Helenopolin in castra se conta-

ται, καὶ κικωθεὶς, ἐκείθεν τε δι' Ἐλενοπόλεως ἐν τῷ χάρακι ἔλθων πυρετοῦ λάβρου κατασχόντος αὐτὸν ἐτελεύτησε μετὰ ἔννατον τοῦ οἰκισμού Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἀπεκομίσθη τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἀπέτεθη ἐν λάρνακι πορφυρῷ ἦτοι Ῥωμαίῳ, αὐτὸς τε καὶ ἡ μήτηρ 5 αὐτοῦ Ἐλένη, πρὸ δώδεκα ἐτῶν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς θανοῦσα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Φαύστα, θυγάτηρ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλίου, καταλείψας τρεῖς υἱούς, Κωνσταντίον Κώνσταντα καὶ Κωνσταντῖνον, διορισάμενος Κωνσταντίον μὲν ἔχειν τὰ Θράκης καὶ ἑώας μέρη, Κώνσταντα δὲ Κρήτην καὶ Ἀφρικὴν καὶ 10 τὸ Ἰλλυρικόν, Κωνσταντῖνον δὲ τὰ πρὸς Ὠκεανὸν ἐσπέρια.

Κωνσταντίνου τοῦ θείου ὑπὸ Ἑλλήνων φιλοσόφων ὄνειδισθέντος εἰς τὸ Βυζάντιον, ὡς οὐ πράττει καλῶς παρὰ τὰ ἔθνη τῶν παρὰ Ῥωμαίους βασιλευσάντων διαγιγόμενος, ἀλλὰ νεωτερίζει τὴν θρησκείαν μεταθέμενος, ἔδοξεν αὐτῷ ἓνα τῶν 15 φιλοσόφων διαλεχθῆναι Ἀλέξανδρον τῷ ἐπισκόπῳ τοῦ Βυζαντίου περὶ τῆς πίστεως. οὗτος Ἀλέξανδρος πατριάρχης ἦν πρὸς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. λόγων δὲ ἄπειρος ὢν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ δὲ ἄλλα θεῖος, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς διαλέξεως εἶπε τῷ διαλεκτικῷ φιλοσόφῳ “ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτάττω σοι σιωπᾶν καὶ μὴ φθέγγεσθαι.” ἄμα δὲ τῷ λόγῳ ἐφिमώθη καὶ διέμεινεν ἄλαλος. Εὐσεβίῳ δὲ τῷ Παμφίλου βίβλους ἱεράς Κωνσταντίνος κατασκευάσαι προσέταξε λόγῳ τῶν ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως, παρασχόμενος αὐ-

lit, ubi vehementi febris mortuus est nono anno postquam Constantinopolin aedificaverat. delatum est corpus eius in sanctorum apostolorum ecclesiam ibique in capulo sepultus est porphyretico Romano iuxta Helenen matrem 12 annis ante eum mortuam atque Faustam uxorem Maximiani Herculii filiam. tres filios reliquit Constantium, Constantem et Constantinum, stipulatus Constantium habere Thraciae et Orientis partes, Constantem Cretam, Africam et Illyricum, Constantinum occidentem, qui ad Oceanum spectat.

Constantino quum a graecis philosophis malediceretur, quod non bene faceret, qui veterum Romanorum regum mores negligeret et novarum rerum studiosus deorum cultum mutasset; visum est ei philosophorum unum cum Alexandro, Byzantii episcopo, de fide disputare; hic Alexander patriarcha fuit sub fine Constantini magni imperii. oratione non valebat Alexander, in ceteris autem rebus divinus erat. disputationis die philosopho dixit: “nomine Iesu Christi iubeo te tacere neque loqui.” statim ille conticuit et mutus mansit. Eusebio, Pamphili filio, mandavit Constantinus ratione ecclesiarum Constanti-

τῶ δημόσια χρήματα· ὅς, ἄτερ τῶν λοιπῶν ἱερῶν βιβλίων
 ἐξήκοντα βίβλους ἐκ δορακάδων βεμβράνων γράφας ἐπιλοκά-
 λησε. τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης καὶ τῶν θείων ἀποστόλων
 καὶ τοῦ ἁγίου Μωκίου καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίου
 5 καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἐν τῶ Ἀνάπλῳ καὶ Σωσθενίῳ,
 ἔνθα καὶ θείας ὀμφᾶς θυμαστώς ἤκουσέ τε καὶ ἐθεάσατο,
 ὁ θεὸς Κωνσταντῖνος κτίζει. Μητροφάνης ὁ ἐν ἁγίοις πρὸ
 Ἀλεξάνδρου ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἦν. πρῶν τῶ βασιλεῖ κτί-
 ζειν ἀρξάμενος πόλιν εἰς ὄνομα ἴδιον ἐν τῶ πανδίῳ τῶ πρὸ
 10 τοῦ Ἰλίου, ὑπὲρ τὸν Αἰάντος τάφον, ὁ θεὸς αὐτῶ κατ' ὄναρ
 ἐκέλευσεν ἐν τῶ Βυζαντίῳ κτίσαι τὴν νῦν Κωνσταντινούπο-
 λιν. ὀλίγους δὲ ὁρῶν τοὺς οἰκητορας, ἀπὸ τε Ῥώμης τοὺς
 ἀξιολόγους κατὰ γένος ἐπιδεξάμενος ἀπὸ τε τόπων ἐτέρων, καὶ
 οἴκους αὐτοῖς μεγάλους οἰκοδομήσας καὶ χαρισάμενος, οἰκῆσαι
 15 τὴν πόλιν ἐποίησεν. ἐπὶ αὐτοῦ πολλὰ τῶν ἐθνῶν τὸν Χρι-
 στιανισμὸν προσεδέξαντο, ἀπὸ τε Κελτῶν καὶ Γαλατῶν τῶν
 ἑσπερίων, ἀλλὰ καὶ Ἴνδοι οἱ ἐνδότεροι, ἐπίσκοποι παρὰ Κων-
 σταντινουπόλεως ἀποσταλέντες πρὸς αὐτοὺς ἅμα μὲν καὶ ἐπὶ
 ἱστορίᾳ τῶν τόπων, ἅμα δὲ καὶ τὴν πίστιν κηρῦσαι. ὡσαύτως
 20 καὶ Ἰβηρες καὶ Ἀρμένιοι χριστιανίζουσιν, ἀρχὴν ἐκ Τηριδά-
 τον τοῦ ἐκ Πάρθων καταγομένου λαβόντες, καὶ Πέρσαι ὁμοί-

9. πεδίῳ? 11. ἰστίον δι. ἐθεματίσθη ἡ Κωνσταντινούπολις
 τν

πρὸς τὰ τοῦ βασιλέως Κώσταν παρὰ Οὐάλεντος ἀστρονόμου, ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἑκαταίων αὐτῆς, μηνὶ Μαίῳ ια', ἡμέρᾳ β', ὥρα γ',
 ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑωλῆ'. περιέχει δὲ τὸ δλον συμπέ-
 ρασμα τοῦ αὐτοῦ θεματίου, ὅποσα καὶ μέλλει συστήναι ἡ πόλις
 αὕτη ἐτη χ'γς'. m.

nopolis sacras biblias conficere, publica data pecunia. is praeter
 alios sacros libros 60 biblias conscribendas curavit. aedificavit Con-
 stantinus sanctae pacis templum, divinatorum apostolorum, sancti Mocii,
 Agathonici martyris et Michael archangeli Anapli et Sosthenii, ubi
 divinam vocem mirifice audiverat. sanctus Metrophanes ante Alexan-
 drum episcopus Byzantii fuit. quum iam coepisset Constantinus ur-
 bem condere in agro Troiano super Aiaci sepulchrum, deus eum
 per somnium iussit Byzantii loco Constantinopolin condere. quoniam
 autem paucos esse incolas videtur nobiles Roma et ex reliquis urbi-
 bus excepit magnisque iis domibus datis effecit ut urbs incoleretur.
 sub eo Christianam fidem amplexae sunt multae gentes Celtarum,
 Gallorum; Indi quoque interiores, ad quos missi erant Constantino-
 poli episcopi ad terram cognoscendam et fidem praedicandam; item
 Iberes et Armenii Christiani facti sunt, initio facto a Teridato, Per-

ως ἐπὶ Συμεὸν ἐπισκόπου Κτησιφῶντος· μεθ' οὗ καὶ Οὐσταξάδης εὐνοῦχος παιδαγωγὸς Σαβῶρου ἐμμετρύησεν.

Κωνσταντίος, Κώνστας, καὶ Κωνσταντῖνος υἱοὶ τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου.

εωξέ β
της σοκ

Κωνσταντίος μὲν ἐβασίλευσεν ἔτη κδ', Κώνστας ἔτη ιζ', 5
Κωνσταντῖνος δὲ ταχὺ τετελεύτηκε. τετελεύτηκε δὲ τρόπῳ
τοιῷδε. πρὸς τὸν ἀδελφὸν Κωνσταντίον κοινωσόμενος ἦσε
περὶ τινῶν μετὰ πολλῆς ἰσχύος τε καὶ δυνάμεως, ὃ τὸν Κων-
σταντίον εἰσήγειν εἰς ἔκπληξιν, μὴ τι νεωτερίσων ἀρικρεῖται
ἐπ' αὐτόν. καὶ πονηρῶν συμβούλων ἐπιτυχῶν, πλέον ἐναγόν- 10
των αὐτὸν εἰς ἀγῶνα καὶ φόβον καὶ διὰ τούτων εἰς πόλεμον
ἢ ἀνατρεπόντων αὐτὸν τῶν τοιούτων λογισμῶν, ἐξῆλθε κατ'
αὐτοῦ· καὶ πολέμου γεγονότος ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν φευγόν-
των εὐρεθεὶς ὁ Κωνσταντῖνος ἀναιρεῖται, τρίτος ὢν ἀδελφός.
καὶ Κώνστας ἐγκρατὴς πάντων τῶν ἐσπερίων ἐγένετο, ὃν τῷ 15
ἑπτακαιδεκάτῳ τῆς ἀρχῆς ἔπει Μαγνέντιος τύραννος ἐν Γαλ-
λαίαις ἀναφανείς ἀνείλε μετὰ Θήραν Κώνσταν ὑπὸν κατεχό-
μενον. ὅπερ μαθὼν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὢν ὁ Κωνσταντίος προ-
βάλλεται μὲν Γάλλον Καίσαρα, γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ, τὰ ἐσπέ-
ρια διοικεῖν, αὐτὸς δὲ εἶχετο τοῦ κατὰ Περσῶν πολέμου, 20

5. Κωνσταντίος Κώνστας καὶ Κωνσταντῖνος υἱοὶ τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου. ἰστέον ὅτι Κωνσταντῖνος ἐμμήκης ἦν τὸ σῶμα,
ἐπίξανθος, χαροποιὸς τὴν ὄψιν, εὐμετάβολος τὴν γνώμην, σώ-
φρων τὰ πρὸς Ἀφροδίτην, ἐγκρατὴς τὰ πρὸς τροφήν, ὀπωρῶν
τε παντάπασιν ἀφροστικῶς. m. 7. κοινωσόμενος C

saeque item sub Symeon Ctesiphontis episcopo, quocum Ustaxades
eunuchus, Saporis praecceptor, fidei causa mortem perpressus est.

CONSTANTIUS, CONSTANS ET CONSTANTINUS.

Constantius 24 annos regnavit, Constans 17 annos, Constantinus
post breve tempus hoc modo mortuus est. communicatus quae-
dam eum Constantio ad eum multis viribus profectus est, quae res
Constantio timorem movit, ne novarum rerum studiosus accederet.
igitur improbis usus consultoribus, qui eum in periculum potius me-
tumque indeque in bellum induxerunt, quam ut a tali consilio eum
deterrerent, contra fratrem profectus est. pugna facta Constantinus,
postremus in fuga occiditur. Constantem, qui omnem occidentem
possidebat anno imperii 170 Magnentius, in Gallia tyrannus declara-
tus, interfecit, post venationem somno oppressum. quod quum An-
tiochiae Constantium comperisset, Gallum Caesarem fecit et sororis

τρίτον ἤδη ἐκστρατεύσας κατ' αὐτῶν. καὶ Γάλλος κατεπολέ-
 μει μὲν Μαγνέντιον, ὃν καὶ ἀνέλεν, εἶτα καὶ μετὰ Κωνσταν-
 τίου γίνεται· ὃν ὁ Κωνσταντίος θωπεῖα καὶ κολακεία χει-
 ρωσάμενος ἀναιρεῖ, καὶ τὴν τούτου ἀρχὴν μηδενὶ τότε δούς,
 5 μετ' οὐ πολὺν χρόνον, ἐπεὶ μεγάλως τὸ Περσῶν κενήγητο
 στράτευμα, τῷ τοῦ Γάλλου ἀδελφῷ Ἰουλιανῷ ταύτην παρα-
 δίδωσι, ἐξ Ἀθηῶν αὐτὸν ἀγαγὼν καὶ προχειρισάμενος Καί-
 σαρα, οὐκ ἔλαττον εἰς τοῦτο σφαλεῖς ἢ τὸ Ἀρείου προϊστα-
 σθαι, ὡς εἰς Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Παῦλον
 10 Κωνσταντινουπόλεως πολλὰ κακὰ ἐνδείξασθαι. κατὰ Περσῶν
 δὲ ἐκστρατεύσας, καὶ μαθὼν ὡς ἀντήρην Ἰουλιανὸς αὐτῷ
 ὑπὸ τῆς συνεχείας τῶν φροντίδων νόσου ἐπιγενομένης ἐκ με-
 λαίνης χολῆς, εἰς Μόψου κρήνην ἐτελεύτησεν, ἐν ταῖς ὑπε-
 ρείαις τοῦ Ταύρου κειμένην· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ Ἰοβιανὸς ὁ
 15 μετὰ ταῦτα βασιλεύσας, προτίκτωρ ὢν, μετὰ Εὐσεβίας τῆς
 αὐτοῦ πρώτης γυναικός, ἀποκομίσας ἀπέθετο πλησίον τοῦ πα-
 τρός αὐτοῦ ἐν τῷ ἡρώῳ.

Κωνσταντίον κουφότητι γνώμης Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας
 παρέπεισεν ἀρειανίζεῖν καὶ τὴν λέξιν τοῦ ὁμοουσιίου ὡς ἄγρα-
 20 φον ἐκβαλεῖν. Ἀλεξάνδρου πατριάρχου τελευτήσαντος Παῦ-
 λος ὁ ὁμολογητῆς χειροτονεῖται. τούτου ἐκβληθέντος ἑαυτὸν
 Εὐσέβιος δώροισι ὁ Νικομηδίας ἐνθρονίζει εἰς πατριάρχην·
 εἰθ' οὕτως πάλιν Παῦλος τὸν θρόνον ἀπολαμβάνει, καὶ μετ'

14. Ἰουλιανὸς μετὰ C
μοῦ m.

15. προτίκτων C

18. γρ. λογι-

maritum, deditque ei occidentem administrandum, ipse Persarum bello
 occupatus erat, contra quos tertium iam erat profectus. Gallus Ma-
 gnentium bello superatum interfecit. eum Constantius adulatione de-
 ceptus interfecit. et tum quidem eius imperium nemini tradidit,
 paulo post vero, Persarum exercitu admodum incitato, Galli fratri
 Iuliano imperium tradidit eumque Athenis accessitum Caesarem fecit,
 qua re non minus peccavit, quam quum Ario favebat ita quidem, ut
 multa mala Athanasio, Alexandriae episcopo, et Paulo Constantinopo-
 litano infligeret. contra Persas profectus quum Iulianum defecisse
 comperisset continuis curis ex atra bile morbus ortus est, quo morbo
 prope Mopsi fontem sub radicibus Tauri montis mortuus est. corpus
 eius a Ioviano protectore iuxta Eusebiam, primam uxorem in templo
 prope patrem eius sepultum est.

Constantio Eusebius Nicomedensis rationis levitate persuasit, ut
 Arii doctrinam praeferret, et doctrinam homousiae ut bibliae non
 consentaneam reiceret. mortuo Alexandro patriarcha Paulus confes-
 sor creatus est. eo pulso Eusebius donis sibi patriarchatam compa-

αὐτὸν Μακεδόνιος ὁ πνευματομάχος, ὃς διωγμὸν κατὰ Χριστιανῶν ἐκίνησε τῶν εἰδωλολατρῶν οὐχ ἤττονα.

Κωνσταντίος κίττει τὴν τοῦ Θεοῦ Σοφίαν πλησίον Εἰρήνης, ἐκκλησίαν περικαλλῆ, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ νῦν ὑρώμενον σχῆμα καὶ κάλλος καὶ μέγεθος, καὶ ταύτης τὰ ἐγκαίνια ποιεῖ 5 ἐπὶ Εὐδοξίου πατριάρχου, μαθητοῦ Εὐνομίου. ὁ ἐν ἀγίοις Ἐφραιμ ὁ Σύρος ἐπὶ Κωνσταντίνου ἦν μέγας ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ· ὃς πολλὰ ἐγγράφων ᾠφέλιμα κατατέλειπε.

Τοῦ στρατοῦ ἀνελόντος τὸν νέον Δαλμάτιον, Γάλλον μὲν νόσος, Ἰουλιανὸν δέ, υἱοὺς ὄντας τοῦ ἀναιρεθέντος Γάλλου 10 Καίσαρος, ἡ ἡλικία ἐρρύσατο· δοθέντων δὲ παρὰ Κωνσταντίνου ἐν ἰχωρίῳ τινὶ πλησίον Καισαρείας παιδεύεσθαι, Ἰουλιανὸς ἐν χρωῖ κειράμενος μοναχικὴν ὑπεκρίνατο ἄσκησιν. ἀναγνώσται δὲ ἄμφω γενόμενοι ἐκκλησίαν κτίσαι προσεθυμήθησαν ἐπὶ μάρτυρι Μάμαντι· εἰς δὲ τὸ μέρος ἐν ᾧ Ἰουλιανὸς κτί- 15 ζειν ἔλαχεν, ἡ γῆ οὐχ ἔδεδετο τὰ τῶν θεμελίων βύθρα.

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, Καῖσαρ δὲ 20 γέγονεν ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας ἕξ, ἐξάδελφος ὢν Κωνσταντίνου, ὃς ἐτέρας ὑπὸ Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας ἐπισκόπου.

ravit; postea sic Paulus recuperavit et post eum Macedonius, qui contra spiritum certavit et non minorem paganorum persecutionem contra Christianos movit.

Constantius dei Sophiam aedificavit ecclesiam splendidam, non autem ea qua nunc est forma, pulchritudine et magnitudine, eiusque dedicationem celebravit Eudoxio patriarcha, Eunomii discipulo. St. Ephraim Syrus sub Constantino magus fuit factis et oratione multaque et utilia scripta reliquit.

Exercitus quum Dalmatium interficeret, filiis eius parcitum est, Gallo morbi causa, Iuliano propter aetatem: quos quum Constantinus in locum quendam prope Caesaream misisset ut ibi educarentur, Iulianus tonsa coma monachicam vitam simulavit; quumque lectores ambo facti essent, ecclesiam Mamanti martyri aedificare cupierunt; ibi qua parte Iulianus aedificaturus erat terra fundamentum non accepit.

IULIANUS APOSTATA.

Iulianus apostata duos annos regnavit; Caesar fuit 4 annos mensesque 6; nepos fuit Constantii, ab Eusebio, Nicomediae episcopo educatus. corpore fuit parvo, barba pulchra, coma promissa, somno,

ἦν δὲ βραχὺς τὸ σῶμα, εὐπάγων, τετανόθριξ, καὶ ὕπνου μὲν
 καὶ τροφῆς καὶ ἀφροδισίων ὅτι μάλιστα ἐγκρατής, τῷ δὲ ἄλλῃ
 τρόπῳ σκαιὸς καὶ πρὸς εὐσέβειαν πονηρός. τοῖς Χριστιανῶν
 5 μνηθεῖς μυστηρίοις, ὕστερον αὐτὰ παριδὼν τὰ τῶν Ἑλλήνων
 δὲ καὶ ποικιλίᾳ γνώμης τὴν ἀρετὴν. οὗτος τὴν μὲν τοῦ προ-
 δρόμου θήκην ἀνοίξας πυρὶ τὰ λείψανα παραδέδωκε καὶ τὴν
 κόριν διεληκμήσατο· τὴν δὲ τοῦ Χριστοῦ εἰκόνα τὴν ἐν τῇ
 Πανεύδει, ἣν ἡ αἰμόρρους ἀνέστησε, καταεργῆσαι καὶ συρῆσαι
 10 προσέταξεν, εἰδὼλον ἐκεῖσε τοῦ Διὸς ἀναστήσας ἀντὶ τῆς Χρι-
 στοῦ εἰκόνης ὁ δυσσεβῆς τε καὶ ἀλιτήριος, καὶ πολλὰ λείψα-
 να τῶν ἁγίων κατέκαυσεν, οὐκ ἀτιμωρητὶ δέ. στρατεύσας
 γὰρ ἐπὶ Πέρσας ἐδελεάσθη ὑπὸ τῶν αὐτομόλων ἐμπρησῆσαι
 τὰς ναῦς· εἶτα δι' ἐρημίας καὶ ἀνωμάλων χωρίων τὴν πο-
 15 ρεῖαν ποιούμενος ἐφ' ἱκανόν, πάντων ἀπολελοιπότων τῶν τε·
 χρειωδῶν καὶ τῶν ἀναγκαίων, καὶ πολλὰ ταλαιπωρησάντων
 τῶν μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ καιρὸς τοῦ πολέμου καὶ μάχης ἀφί-
 κετο, τραπεῖς εἰς φυγὴν τιτρώσκειται δόρατι, καὶ τοῦ αἵματος
 διὰ τῶν ῥινῶν φερομένου, λαβὼν αὐτοῦ ταῖς χερεὶ καὶ εἰς
 20 τὸν ἀέρα λικμήσας ἔφη “*νενίκηκας, Χριστέ· κορέσθητι, Να-
 ζωραῖε,*” καὶ οὕτως ἀπέρριψε τὴν δολίαν αὐτοῦ ψυχὴν· οὗ
 τὸ σῶμα ἀπεκομίσθη ἐν Ταρσῷ καὶ ἐτάφη πλησίον τοῦ τά-
 φρον Μαξιμιανοῦ υἱοῦ Γαλλερίου. ἀπεκομίσθη δὲ αὐθις ἐν

12. ἀτιμωρητοῦ C

victu et amore moderatissimus, sed quod reliqua attinet ineptus et
 impius. Christianorum mysteriis initiatus, postea ea sprexit et Grae-
 corum anteposuit, impietate pietatem mutans et virtutem nequitia et
 sententiae inconstantia. hic praecursoris sepulchrum aperuit et re-
 liquias eius igni tradidit cineresque dissipavit; simulacrum Christi,
 quod Paneade mulier profluvio laborans erexerat, frangi tollique ius-
 sit, ibique impie Iovis simulacrum constituit. idem multas sanctorum
 reliquias combussit, quod tamen non inultum tulit. nam bellum cum
 Persis gerens a transfugis inductus est, ut naves combureret. tum
 quum satis diu per deserta et montana loca iter fecisset, omnibus
 necessariis rebus perditis, milites eius magnam calamitatem perpassi
 sunt, ita ut cum dimicandum esset, in fugam verterentur. in ea fuga
 hasta vulneratus profluentem per nares sanguinem manibus excepit
 et in aerem sparsit dicens: “*vicisti Christe, satiare Nazarene.*” sic
 scelestam animam exspiravit. corpus eius Tarsum delatum est et
 prope Maximianum Gallerii filium sepultum. inde Cpolim allatum est
 depositumque prope Iovianum arca porphyretica cylindrica iuxta

Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐτέθη ἔνθα καὶ τὸ Ἰουλιανῷ, ἐν λίρ-
νακι πορφυρῷ κυλινδροειδεῖ μετὰ Ἑλένης θυγατρὸς Κωνσταν-
τίνου καὶ γυναικὸς αὐτοῦ. τῆς δὲ ἐκκλησίας τότε ἐπὶ Ἰου-
λιανῷ τοῦ παραβάτου ἐκράτει Εὐδόξιος Ἀρειανός. Κωνστα-
τίου τελευτήσαντος Ἰουλιανὸς μονοκράτωρ γενόμενος ἀναιδῶς 5
ἑλληνίζε, καὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα αἵματι θυσιῶν ἀπεπλύνατο.
Εὐσέβιον πρῶτον τὸν βασιλεῖον εὐνοῦχον ἀνείλεν ὡς ἀδικη-
τὴν, τοῦ δικαίου δῆθεν δόξαν θηρώμενος. ἐδίωξε δὲ καὶ πάντας
εὐνούχους τοῦ παλατίου διὰ τὸ καὶ τὴν γαμετὴν ἀποβαλεῖν,
διὰ τὸ εἶναι ἀδελφὴν Κωνσταντίνου, μίσει τῷ πρὸς αὐτόν. 10
ἀλλὰ καὶ μαγεῖρους καὶ κουρεῖς, ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου δρόμον
καμήλους βόας ὄνους καὶ ἡμιόνους· μόνους δὲ τοὺς ἵππους
τῷ δημοσίῳ δρόμῳ ὑπουργεῖν συνεχώρησεν. ὁ αὐτὸς ἐνο-
μοθέτησεν μὴ μετέχειν Χριστιανὸς Ἑλληνικῶν μαθημάτων.
Ἀπολλινάριος δὲ τῇ μὲν θείᾳ γραφῇ ὕλη χρησάμενος, πάντων 15
δὲ ποιητῶν τοὺς χαρακτῆρας μιμησάμενος, ἔγραψε τοῦ δι'
αὐτῶν παιδεύεσθαι Χριστιανούς. Ἰουλιανὸς δὲ μαντείας
καὶ θυσίαις καὶ δαιμόνων ἀπάταις φραξάμενος κατὰ Περσῶν
ἐστράτευσεν, ὅτε καὶ χρησμὸν λέγεται λαβεῖν ἔχοντα οὕτως
“γῶν δὲ πάντες ὠρμηθήμεν θεοὶ νίκης τρόπαια κομίσασθαι 20
περὶ Θηρὶ ποταμῷ· τῶν δὲ ἐγὼ ἡγεμονεύσω, θουῖρος πολε-
μόκλονος Ἄρης.

1. τοῦ C   15. τὴν μὲν θείαν γραφὴν ὕληχρησάμενος C   19.
8τι C   21. τὸν C

Helenam uxorem, Constantini filiam. sub Iuliano apostata ecclesia
potitus est Eudoxius Arianus. mortuo Constantio Iulianus imperator
factus impudenter graecis mores sectatus est et sanctum baptisma
sacrificiorum sanguine eluit. Eusebium primum eunuchum regium ut
sortem necare iussit, iustorum scilicet gloriam persequens. omnes
praeterea palatii eunuchos eiecit ob repudiatam a se uxorem, quam
quod Constantini soror erat, odio illius dimisit. item coquos et ton-
sores, et ex publico cursu camelos, boves, asinos mulasque eiecit;
solos equos publico usui inservire sivit. idem legem tulit, ne parti-
cipes fierent Christiani graecarum litterarum. tum Apollinarius, sa-
cra scriptura usus omnes poetas imitatus est, quibus erudirentur Chri-
stiani. Iulianus vaticinationibus, sacrificiis et deorum fraudibus in-
ductus contra Persas profectus est, postquam hoc oraculum accepisse
dicitur: “nunc omnes surreximus dii, ut victoriae insignia tibi trada-
mus; dux ero ego, fortis et bellicosus Mars.

Ἰοβιανός.

Ἰοβιανός ἐβασίλευσε μῆνας ὀκτώ ἔτος ἕν. ὃς ἐν μὲν τῷ στρατιῷ Χριστιανὸν αὐτὸν ὠμολόγει, ἣν δὲ καὶ γνωστὸς τῷ Ἰουλιανῷ· ὃς καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ περιπατῶν τὴν Ἰουλιανοῦ ὅπλα μύδα διακεπάτηκε· πρὸς ὄνπερ ἐπιστραφεὶς Ἰουλιανός, καὶ ἰδὼν οὐκ ἄλλον ἀλλ' αὐτόν, εἶπεν “εἶθε γοῦν ἄνθρωπος.” οὗτος Ἰοβιανός ὑπὸ τοῦ στρατοῦ παντὸς ἤρέθη βασιλεὺς τῷ τε εὐσεβῆς εἶναι περιφανῶς καὶ τῷ πραῦς καὶ ἐπιεικῆς. ὃς εἰρηρικὰς σπονδὰς καὶ μετὰ Περσῶν ποιήσας ἐν τῷ ὑποστρέ-
 10 φειν εἰς τὸ Βυζάντιον ἐν Ἀγκύρα τῆς Γαλατίας, ἐν χωρίῳ Δαδαστάνῳ, μύκητα πεφαρμαγμένον φαγὼν ἐτελεύτησεν. ἀπεκομισθῆ δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀπετέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν λάρνακι πορφυρῷ. Ἰοβιανός δὲ τὸν περὶ λειψθέντα στρατὸν σῶσαι θέλων ἠναγκάσθη Νίσιβιν μεγάλ-
 15 λην καὶ πολυάνθρωπον τοῖς Πέρσαις παραχωρῆσαι. ὁ αὐτὸς προέτεινε τῷ στρατιῷ ὡς ἄρχειν οὐ δύναμαι στρατοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουλιανοῦ ἐλληνίζειν ἐθίσαντος· πρὸς ὃν πᾶς ὁ στρατὸς Χριστιανοὶ ὑπάρχειν ὠμολόγησαν. Ἰοβιανός οὗτος ἦν τῇ ἡλικίᾳ εὐμήκης, ὥστε μηδὲν τῶν βασιλικῶν ἱματίων
 20 ἀρμόσαι αὐτῷ. γυνὴ δὲ ἦν αὐτῷ Χαριτώ, ἣτις οὐδὲ αὐτὸν βασιλεύσαντι ἐθεάσατο. τὴν δὲ ἐκκλησίαν κατεῖχεν ἐπὶ αὐτοῦ Δημόφιλος Ἀρειανός.

14. μεγάλην] πόλιν μεγάλην?

ΙΟΥΙΑΝΟΣ.

Iovianus unum annum et 8 menses regnavit. in exercitu Christianum se confessus est, notusque fuit Iuliano. post quem quum quondam incederet, chlamydem eius pedibus laceravit; quum se Iulianus revertisset, neque alium quam illum videret “utinam, inquit, certe homo.” hic Iovianus a toto exercitu rex creatus est, quod pius erat, mitis et moderatus. facta cum Persis pace Byzantium revertebatur, sed Ancyrae, Galatiae urbe fungo venenato comeso mortuus est. corpus eius sepultum est in ecclesia sanctorum apostolorum in arca porphyretica. Iovianus, quum reliquum exercitum servare vellet, coactus est, Nisibin, urbem magnam et incolis plenam, Persis tradere idem exercitui declaravit, imperare se non posse, quum exercitus Iuliani temporibus graecos mores secutus esset; ad quod totus exercitus Christianum se est confessus. Iovianus statura fuit magna, ita ut nihil e regis vestibus commodum ei esset; nupserat ei Charito, quae regnantem eum nunquam vidit. in ecclesia principatum habebat Demophilus Arianus.

Οὐαλεντινιανός.

Οὐαλεντινιανός. οὗτος ἀνηγορεύθη ἐν Νικαίᾳ τῆς τῶν Βιθυνῶν ἐπαρχίας παρὰ τοῦ στρατοπέδου διὰ τὸ εὐδοκιμῆσαι αὐτὸν ὡς Χριστιανὸν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ. ἦν δὲ τὴν μορφήν τοῦ σώματος ἀνὴρ εὐμεγέθης, τὴν χροιάν 5 ἐρυθρός, τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς ἐπίξανθον ἔχων, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὠραίους. ἰστέον ὅτι γυναῖκες Οὐαλεντινιανοῦ δύο ὑπῆρχον, Σιβήρα καὶ Ἰουστίνα, ἦντινα διὰ κάλλος ἔτι ζώσης Σιβήρας ἔγημε, καὶ νόμον ἔθετο τοὺς θέλοντας δύο γυναῖκας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαγέσθαι ἀκωλύτους εἶναι. ἀνηρέθη δὲ τὸ 10 σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Γαλλιωῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐτέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. κατέχευε δὲ τὴν ἐκκλησίαν Εὐδόξιος καὶ Δημόφιλος Ἀρειανός. Οὐαλεντινιανός ἐβασίλευσεν ἔτη τρία, οὗ καὶ τὸ αὐστηρὸν διὰ τὸ δίκαιον ἐπηνείτό τε καὶ ἐθανμάζετο· οὐ γὰρ ἄνευ λογισμοῦ τὸ αὐ- 15 στηρὸν ὡς ἐκέκτητο ἤδεισαν, ἀλλ' αἰεὶ τῷ δικαίῳ τὰ πρῶτα παρεῖχεν, ὑπ' οὐδενός ἐκ τούτου περιτρεπόμενος, οὐδὲ μετατιθέμενος ὑπὸ τινος ἐξ ὧν ἄπαξ ἐβουλεύσατο. ὃς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μετὰ Ἰοβιανὸν ἀνηγορεύετο· καὶ ἐπεὶ ἐν Κων- 20 σταντινουπόλει ἤξιον αὐτὸν κοινῶν προσλαβέσθαι τῆς βασιλείας, ἔφη “λήψομαι κοινῶν ὃν ἂν ἐθέλω,” καὶ φθάσας εἰς Νικομήδειαν ἐπυθάνετο τῶν ἐν τέλει περὶ τοῦ σὺν αὐτῷ

5. χωρὰν C   10. ἀναγέσθαι C   17. παρεῖλεν C   20. προ-
λαβέσθαι C   22. σὺν αὐτοῦ βασιλεύσαντος C

VALENTINIANUS.

Valentinianus imperator ab exercitu declaratus est Nicaeae, Bithyniae urbe, quod bene audiebat, Christianum se sub Iuliano professus; corpore fuit magno rubroque colore, coma flava, oculis pulchris. fuerunt Valentiniano uxores duae Sibera et Iustina, quam pulchritudinis causa vivente Sibera duxit, legemque tulit, ne qui duas uxores simul ducere vellent, impedirentur. corpus eius a Galliis Cpolim delatum in sanctorum apostolorum ecclesia sepultum est. in ecclesia imperarunt Eudoxius et Demophilus Arianus. Valentinianus 3 annos regnavit, eiusque austeritatem propter iustitiam laudavere et admirati sunt, sciebant enim non temere eum austeritate uti, sed primam semper iustitiae rationem habere, a qua nulla re retinebatur, neque, quae decreverat, mutabat. hic ab exercitu post Iovianum rex declaratus est, cumque Cpoli vellent eum collegam imperii sibi eligere, “collegam, inquit, assumam, quem voluero.” tum Nicomediam profectus magistratus de regnatura secum consuluit. respondit Dae-

βασιλεύσοντας. ἔπρος ἴδν Λαιλάφος συγκλητικὸς ἀπεκρίνατο
 “εἰ τοὺς σοὺς φίλους, κράτιστε αὐτοκράτορ, ἔχεις ἀδελφόν;
 εἰ δὲ τὴν πολιτείαν, σκόπησον ὄτι ἂν τὴν ἀλουργίδα περιβά-
 λης.” ὁ δὲ τῇ φύσει μᾶλλον πιστεύσας τὸν ἀδελφὸν Οὐά-
 5 λεντα προσελάβετο. καὶ ἑαυτῷ μὲν τὴν δύσιν ἀπένειμεν,
 ἔθνων τινῶν ἐπανάστασιν ἐνταῦθα μαθῶν, τῷ δὲ Οὐάλεντε
 τὴν ἀνατολήν. ἦν δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας παρὰ
 Σαλουστίου τινὸς μεμαθηκῶς ὡς ἄγκρατῆς αὐτῆς γενήσοιτο·
 ὃν καὶ μηθενὸς ἀποτεύξασθαι ὀπίσχετο, ἐπειδὴν ἐπὶ τῆς τοι-
 10 αῦτης ἀρχῆς γένηται. βασιλεύσας δὲ καὶ ἀπαιτούμενος κατὰ
 τὴν ὑπόσχεσιν ὑπὸ Σαλουστίου τὴν ἐπάρχου ἀρχήν, ἔφη μὴ
 δεῖν ἴσως τὴν τῶν ἐπαγγελιῶν φυλάττεσθαι πίστιν, ὅταν τοῦτο
 βλάβος φέρῃ τῇ πολιτείᾳ. ἐπὶ τούτου γυναικὸς τινος διηρηκῆ
 ἢ οὐσία ὑπὸ Ῥοδάνου πραιποσίτου· ὁ δὲ βασιλεὺς κρίνας ἀδ-
 15 τοὺς προσέταξε τῷ πραιποσίτῳ ἀποδοθῆναι αὐτῇ τὰ ἴδια. ὁ
 δὲ οὐκ ἐπεισθή. ὕπερ μαθῶν ὁ βασιλεὺς προσελθεῖν αὐτῷ
 ἔφη τὴν γυναῖκα· ἣ δὲ ἐν ἵπποδρομίᾳ προσῆλθε θεωμένου
 τοῦ βασιλέως· ἐρωτηθεῖσά τε καὶ εἰπούσα τὴν ἀπειδειαν τοῦ
 πραιποσίτου ἐκέλευσε τὸν πραιπόσιτον παριστάμενον αὐτῷ μετὰ
 20 τῶν ἀμφίων τῆς ἀξίας, πυρὰν μεγάλην ἀνάψαντας εἰς τὴν
 σφενδόνην καῦσαι αὐτὸν καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀποδο-

5. ἑαυτοῦ μὲν τὴν δύναμιν C   6. δὲ οὐα C   9. ἀποτεύξα-
 σθαι C. hinc quae minutis litteris descripsi, a Cedreno pleraque
 sumpta, eorum locum C vacuum habet.   17. ἵπποδρομίᾳ C
 20. ἀνάψαντες C

laphus senator. “si tuos amas, fortissime imperator, fratrem habes,
 si civitatem, vide, cui purpuram induas. ille naturae magis confusus
 Valentem fratrem assumpsit, ac sibi quidem occidentem delegit, gen-
 tes ibi nonnullas defecisse certior factus, Valenti orientem tribuit.
 quomodo imperio potiretur edoctus erat a Sallustio quodam, cui pro-
 miserat nihil eum non impetrare, quum ipse imperio potitus foret;
 iam rex factus, quum a Sallustio secundum promissum provinciae ad-
 ministrationem rogaretur, respondit non debere promissorum fidem
 servari, quum civitati inde damnum nasceretur. sub hoc mulieris
 cuiusdam res familiaris a Rhodano praeposito direpta est; rex rem
 iudicans praepositum iussit, mulieri sua reddere. ille vero non obe-
 dit. quod cum rex comperisset, mandavit, ut mulier ad se veni-
 ret; illa in circo ad imperatorem accessit et interrogata de praepo-
 siti inobedientia detulit; tum imperator praesentem praepositum cum
 vestibus in magnum rogam imponi et in funda comburi, remque fa-
 miliarem totam mulieri tradi iussit. Valentinianus Calcedone urbe
 deleta illis lapidibus magnum aquaeductum urbis aedificavit et aquam in

Θῆναι τῇ γυναικί. οὗτος καὶ τὴν πόλιν Καλχηδῶνα καταλύ-
 σας τοῖς λίθοις αὐτῆς τὸν μέγαν ὑδραγωγὸν τῆς πόλεως ἔκτι-
 σε, καὶ τὸ ὕδωρ εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει. καταπολεμήσας δὲ
 τοὺς Σαυρομάτας, πρέσβεις ἀπ' αὐτῶν ἰδὼν ἐλθόντας, ἠρώ-
 τησεν εἰ τοιοῦτοι εἶεν Σαυρομάται· καὶ μαθὼν ὡς οἱ ἄρι-
 στοὶ πρὸς αὐτὸν ἦκασι, πλησθεὶς θυμοῦ καὶ πρηγεί τῇ χειρὶ
 τὸν μηρὸν πλήξας ἔφη “δεινὰ Ῥωμαίοις, εἰ τοιοῦτοι ὄντες
 πρσβεύειν ἀξιούσιν.” ἐκ δὲ τοῦ θυμοῦ φασὶ ἀναστομωθῆ-
 ναι φλέβα καὶ ἀρτηρίαν διαρραγῆναι, καὶ αἵματος πολλοῦ
 ἐκχυθέντος τελευτήσῃαι τὸν αὐτὸν βασιλέα Οὐαλεντινιανόν.¹⁰
 Οὐαλεντινιανὸς ὀρθοδόξοτάτος ὢν Ἀμβρόσιον ἐν Μεδιολάνῃ
 προχειρίσατο ἐπίσκοπον· ὃν φασὶ τοὺς ἀδίκους ἄρχοντας
 ἐπὶ τοῦ βασιλείως διελέγγειν. οἱ Γότθοι κακῶς ἐχρῶντο Οὐά-
 λεντι· ὁ δὲ αἰτεῖ τὸν θειότατον Οὐαλεντινιανὸν πέμψαι αὐ-
 τῷ στρατὸν εἰς βοήθειαν· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐ δέδωκεν,¹⁵
 ἀλλὰ καὶ ἐπωνείδισεν εἰπὼν ὅτι οὐ χρῆ ἐπαμύνειν ἀνδρὶ
 πολεμοῦντι θεῷ. ἐπὶ αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις Βασίλειος καὶ Γρη-
 γόριος ἤκμαζον, παιδευόμενοι παρὰ Ἰμερίῳ καὶ Προαιρεσίῳ
 εὐδοκίμοις σοφισταῖς. ἐμαθήτευσαν δὲ καὶ παρὰ Λιβανίῳ
 τῷ ἐν Ἀντιοχείᾳ σοφιστῇ.

20

Οὐάλης.

^{εωπβ}
 τῆς σπῆ

Οὐάλης ἐβασίλευσεν ἔτη τρία. ἐπὶ αὐτοῦ οἱ Γότθοι πε-

4. ἐπ' C   9. φλέμα C   22. Οὐάλης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. οὐ-

urbem introduxit. bellum gerens cum Sauromatis, quum legatos eorum videret ad se venire, interrogavit, num tales Sauromatae essent, cumque comperisset praestantissimos eorum ad se venisse, irato animo femur manu percutiens “vae, inquit, Romanis, quum tales homines legationibus cum iis agere volunt;” tum ira venam apertam esse dicunt et arteriam crevisse, et Valentinianum multo sanguine profuso mortuum esse. Valentinianus, verae fidei sectator, Ambrosium Mediolani episcopum fecit, qui iniustos apud regem fertur accusasse. Gothi male habebant Valentem; is igitur divinum Valentinianum petiit, ut exercitum sibi auxilio mitteret. ille vero non solum non dedit, sed conviciatus est etiam dicens, non adiuvandum esse hominem qui cum deo certaret. sub eo Athenis Basilius et Gregorius floruerunt, educati ab Himerio et Proaeresio, sophistis illustribus; instituti sunt etiam ab Libanio, sophista Antiochensi.

VALENS.

Valens triennium regnavit. sub eo Gothi Maeotin paludem trans-

ρύσαντες τὴν Μαιῶτιν λίμνην ἐλάφου ἡγησαμένης ἦλθον εἰς
 τὴν Θράκην, καὶ δύο γεγονότες μέρη ἀλλήλοις ἐμάχοντο. καὶ
 συμμαχίαν αἰτήσαντες οἱ τοῦ ἐνὸς μέρους παρὰ Οὐάλεντος
 ἐν ὑποσχέσει τοῦ Χριστιανούς γενέσθαι, ὄθεν καὶ βαπτισθέν-
 5 τες Ἀρειανοὶ ἀπεκατέστησαν, καθὼς ἦν καὶ Οὐάλης. μετὰ
 τοῦτο οὖν ἐν Συρίᾳ τοῦ Οὐάλεντος διατριβόντος οἱ Σκύθαι
 περάσαντες κατὰ τῆς πόλεως εἰσέφρησαν, σπονδὰς μὴ φυλά-
 ξαντες μετὰ τὸ βαπτισθῆναι αὐτούς· ὁ δὲ καταλαβὼν καὶ
 πολεμῆσας ἠτήθεις κατέφυγεν ἐν ἀχυρῶνι, ἐν χωρίῳ Ἀδρια-
 10 νουπόλεως, καὶ κατεκῆ ἐκεῖσε. γυνὴ δὲ τούτῳ Δομνίκα
 Ἀρειανῆ διάπυρος· Δημόφιλος δὲ Ἀρειανὸς τὴν ἐκκλησίαν
 ἔτι κατεῖχε. πολλὰ δὲ δεινὰ Οὐάλης κατὰ τῶν ὀρθοδόξων
 εἰργάσατο, ἐμπρησμοὺς θαλαττίους σὺν αὐταῖς νηυσὶ καὶ
 πνιγμοὺς ἐν ὕδασι καὶ βασάνους ἄλλας πολλὰς. πᾶσαν οὖν
 15 ἐκκλησίαν πορθήσας ἤκεν εἰς Καισάρειαν, κατὰ Βασιλείου
 πρῶξας οἶα καὶ ὁ θεολόγος εἰς τὸν ἐπιτύφιον γέγραπεν, ὅταν
 καὶ Γαλάτιος υἱὸς Οὐάλεντος καὶ ἡ συμβίος Δομνίκα νόσφ
 χαλεπῆ ἐχειμάσθησαν. καὶ Δημοσθένους δὲ ἐνὸς τῶν ὀπο-
 20 ποιῶν Οὐάλεντος ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τῇ πρὸς Οὐάλεντα μεμφομέ-
 νου Βασιλείου καὶ βαρβαρίσαντος, εἶπεῖν τὸν διδάσκαλον “ἰδοὺ
 ἐθεασάμεθα καὶ Δημοσθένην ἀγράμματον.” πολλοὺς Οὐάλης
 ἐφόνευσεν ὑπονοηθέντας βασιλεύειν ἀπὸ τοῦ θῆτα γράμματος.

τος ἦν τὴν ἠλικίαν διμοιρίαν ἔχων, αὐθάδης τὸν τρόπον καὶ
 ὑπερήφανος, καὶ πρὸς αἱμάτων χύσεις ἐτοιμοτάτους ἔχων τὰς
 φρένας, δυνπαθῆς τε καὶ παντὸς ἔλεους ἀλλότριος. m.

gressi ducente cerva in Thraciam venerunt, et in duas partes divisi
 sibi invicem bellum intulerunt. quorum altera pars a Valente auxi-
 liam petiit et Christianam fidem se amplecti velle promisit; inde
 baptizati Ariani facti sunt, quoniam Valens Arianus. posthac quum
 Valens in Syria esset, Gothi fines transgressi urbem petierunt ruptis
 post baptismum pacis conditionibus. Valens obviam iis profectus di-
 micavit, victus autem in fuga sub palea se abscondidit, ibique igni
 periit. uxor eius dominica Ariana fuit fervida; ecclesiam tenebat De-
 mophilus Arianus. Valens multis malis orthodoxos excruciauit, in
 mari eos cum navibus comburens, aqua suffocans, multisque aliis
 suppliciiis eos afficiens. omni igitur ecclesia deleta Caesaream venit,
 et in Basilium ea perpetravit quae in epitaphio theologus comme-
 morat. tum Galatius, Valentis filius et dominica uxor gravi morbo
 perierunt. Demosthenes, ex coquis Valentis quidam quum in sermone
 cum Valente Basilio malediceret et barbaramente loqueretur, dicitur ma-
 gister dixisse: “ecce, vidimus etiam illiteratum Demosthenem.” Va-
 lens multos necavit, quos suspicabatur a th littera oriri.

Γρατιανὸς Οὐαλεντινιανῶ.

Γρατιανὸς υἱὸς Οὐαλεντινιανῶ ἐβασίλευσεν ἔτη τρία καὶ μετὰ Θεοδοσίου ἔτη τρία· οὗτος γὰρ τὸν μέγαν Θεοδοσίον προεχειρίσατο εἰς βασιλέα ἐν Βυζαντίῳ, ἀγωγῶν ἐξ Ἰσπανίας ὁ πρὸς τὸ πολεμεῖν τοὺς Σκύθας τὴν Θράκην ληϊζομένους, αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ διέτριβε. Μάξιμος δέ τις Βρεττανὸς δυσανασχετῶν ὅτι Θεοδόσιος ὑπὸ Γρατιανοῦ βασιλείας ἤξιῳται αὐτοῦ μηδεμιᾶς τυχόντος τιμῆς, διηγείρε τοὺς ἐν Βρεττανίᾳ αἰνῶραι Γρατιανῶ· καὶ ἀποστέλλει Ἀνδραγάθιον κατ' αὐ- 10 τοῦ. ὁ δὲ εἰσῆλθὼν ἐν φορείῳ καταστέγῳ, φημίσας τὴν γουναίκα Γρατιανοῦ εἶναι ἐκ Βρεττανίας ἐπανήκουσαν. ἥς τῇ ἀγάπῃ Γρατιανὸς κρατηθεὶς τῷ φορείῳ προσῆλθε, καὶ ἀνακαλύψας βλέπει τὸν Ἀνδραγάθιον, ὃς παραντίκα διὰ στρατιωτῶν παρεσκευασμένων ὄντων ἐπὶ τούτῳ Γρατιανὸν διεχειρί- 15 σατο. μετετέθη δὲ ὑπὸ Θεοδοσίου Γρατιανὸς εἰς τοὺς βασιλικούς τάφους, ὅστις τοσοῦτον εὐστόχως καὶ ἐπὶ πολὺ ἐτόξευεν ὡς λέγειν τινὰς τὰ Γρατιανοῦ βέλη φρένας ἔχειν. ἐπὶ Γρατιανοῦ Μελέτιος ἀρχιεπίσκοπος Ἀντιοχείας ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενος, καὶ Δημόφιλον εὐρῶν τὰς ἐκκλησίας 20 κατέχοντα, Γρηγόριον τὸν θεολόγον ἐκ Ναζιανζοῦ ἤγαγεν πρὸς τὴν τῆς Ἀρειανικῆς πλάνης κατάλυσιν.

8. ἔχοντες C

GRATIANUS.

Gratianus Valentiniani filius triennium regnavit et cum Theodosio iterum triennium. hic enim Byzantii regem fecit Theodosium Hispanum, qui cum Scythis Thraciam populantibus bellum gereret; ipse Romae degit. sed Maximus quidam Britannus aegre ferens Theodosium a Gratiano in regnum assumptum esse, quum ipse nullum honorem esset adeptus, Britannis persuasit ut a Gratiano deficerent, misitque ad illum Andragathium. is lectica operta profectus famam sparsit, Gratiani uxorem ex Britannia advenire. eius amore Gratianus commotus quum ad lecticam accessisset eamque aperuisset, Andragathium conspexit, qui statim per paratos milites Gratianum interfecit. sepultus est a Theodosio Gratianus in regis sepulchris. fuit autem tanta iaculandi peritia, ut dicerent quidam, spicula eius mente praedita esse. sub Gratiano Meletius, Antiochensis episcopus Cpolim profectus, quum Demophilum inveniret in ecclesia dominantem Gregorium theologum Nazianzo abduxit ad Arianum errorem extinguendum.

Θεοδόσιος ὁ μέγας.

Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐβασίλευσεν ἔτη ις'. οὗτος ἦν τὴν μὲν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος σύμμετρος, ἄμειπτος, ὑπέρουθρος τῷ προσώπῳ, ξανθὴν ἔχων τὴν τρίχα, τὴν ῥίνα λεπτὴν καὶ ἐπί-
 5 γρηπον, χαρίεις τὴν ὁμιλίαν, τὸν τρόπον δὲ χαριέστερος, καὶ εὐγενὴς ἐξ Ἰβήρων τῶν καὶ Ἰσπανῶν, ἔχων γυναῖκα ὀνόματι Πλακίλλαν, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀρκάδιον καὶ Ὀνώριον. τελευταίως τῆς Γάλλαν ἀδελφὴν Γρατιανοῦ ἔγημε, καὶ κατὰ τῶν Σκυ-
 10 θῶν χωρήσας πάντας ἀνείλε· τοὺς δὲ τοὺς συγγενεῖς Γρα-
 τιανοῦ ἀνελόντας τυράννους ἐν Ῥώμῃ, καὶ Ἀνδραγάθιον τὸν αὐτὸν διαχειρισάμενον, πάντας θανάτῳ παρέδωκεν. [ἐπὶ δευ-
 τέρῳ δὲ] τῷ δευτέρῳ ἔτει αὐτοῦ γέγονεν ἡ δευτέρα σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ πατέρων ὄν', κατὰ Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου· ὑπῆρχον δὲ Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας,
 15 Μελέτιος Ἀντιοχείας, Κύριλλος Ἱεροσολύμων, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. ἀνεθεμάτισαν Μακεδόσιον περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος βλασφημοῦντα, καὶ σὺν αὐτῷ Σαβέλλιον καὶ Ἀπολιναρίου. ἀπέχει οὖν ἡ δευτέρα σύνοδος ἀπὸ τῆς πρώτης ἔτη ἐξήκοντα· ὅτε καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τῆς ἐκκλησίας ἐξε-
 20 βλήθη. ἤχθη δὲ ἐπὶ αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ κεφαλὴ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Τερεντίου καὶ Ἀφρικάνου, καὶ ἀπετέθησαν εἰς τὴν ἁγίαν

6. τελ.] ἦς τελ. ? 10. ἐν] ἐπὶ C

THEODOSIUS MAGNUS.

Theodosius magnus 16 annos regnavit; decenti erat statura, non reprehendendus, facie subrubra, coma flava, parvo et adunco naso, consuetudine gratus, gratior moribus; natus erat nobili apud Hispanos loco uxoremque habuit Placillam, ex qua sustulit Arcadium et Honorium. ea mortua Gallam, Gratiani sororem, duxit. contra Scythas profectus omnes devicit; eos vero tyrannos, qui Gratiani cognatos Romae necaverant, et ipsum Andragathium interfectorem, supplicio tradidit. altero eius anno factum est alterum Cpoli concilium patrum 150 contra Macedonium, sancti spiritus impugnatorem; aderant autem Timotheus Alexandrinus, Meletius Antiochenus, Cyrillus Hierosolymitanus, Gregorius theologus. excommunicaverunt Macedonium, qui sancto spiritui insultaverat, et cum illo Sabellium et Apollinarium. interiecti igitur inter hoc alterum primumque concilium 60 anni; tum etiam Gregorius theologus ex ecclesia pulsus est. sub eo allatum est Cpolim caput Ioannis baptistae et Terentii et Africani martyrum reliquiae, et depositae sunt in sanctae Euphemiae ecclesia.

Ἐβφημίαν ἐν τῇ πέτρῃ. ὁ αὐτὸς ἤγαγε τὸν μέγαν Ἀρσένιον ἐκ Ῥώμης, ἀκούσας τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας καὶ θεῖον γνώσεως, καὶ τούτῳ Ἀρκάδιον καὶ Ὀνώριον τοὺς αὐτοῦ παῖδας δέδωκε παιδεύεσθαι παρ' αὐτοῦ τὰ ἱερὰ γράμματα· ὃν καὶ βασιλεοπάτορα πεποίηκεν. οὗτος ἐν νυκτὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ ἤκουσε φωνῆς λεγούσης “Ἀρσένιε, φεύγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ σῶζε.”

Οὗτος ὁ Θεοδοσίος, οὗς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας τῶν Ἑλλήνων ναοὺς οὐ κατέλυσε ἀλλὰ κλεισθῆναι μόνον προσέταξε, πάντας ἕως ἐδάφους κατέλυσε. τελευτῶν δὲ τὸν μὲν Ἀρκάδιον ἀποκαθίστησι βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ἑώρας ἀπάσης, Ὀνώριον δὲ σὺν Πλακιδίᾳ χειροτονεῖ τῆς δυνάσεως βασιλεῖς. καὶ ὁ μὲν Ὀνώριος ἔσχε τὰ βασιλῆα εἰς Ῥάβενναν, Πλακιδία δὲ ἡ θυγάτηρ Γρατιανοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπὶ τούτων Γιζέριχος εἶλε Ῥώμην καὶ αἰχμαλώτους ἤγαγε 15 τὰς βασιλίδας.

Ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐν τῇ νῦν ἐκκλησίᾳ Ἀναστασίας τῆς μάρτυρος, εὐκτηρίῳ ἐτι οὔσῃ μικρῷ, τοὺς ὀρθοδόξους ἐδίδασκεν· Ἀναστασίαν δὲ τὸν μέγαν οἶκον ὁ ἱστορῶν φησὶν ὀνομάζεσθαι ἢ διὰ τὴν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀνάστασιν, ἢ διὰ τὸ γυναικᾶ ἐγκύμονα πεσοῦσαν ἄνωθεν τελευτῆσαι, κοινῆς δὲ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων γενομένης εὐχῆς ἀναστῆναι τὴν τελευτήσασαν. τὸ δὲ τὴν τοῦ ναοῦ ἐπωνυμίαν παρὰ τισι δισσοῶς ὀνομάζεσθαι τοῖς ἱστοροῦσιν οὕτως

17. ἐν om C

idem magnum Arsenium Roma arcessivit, cuius de philosophia et divinarum rerum scientia compererat, eique Arcadium et Honorium tradidit, sacris litteris instituendos; eundem imperatoris patrem fecit. qui quum nocte ad deum precaretur, vocem audivit: Arsenie, fuge homines et servaberis.

Theodosius ea Graecorum fana, quae non diruerat Constantinus magnus sed claudi tantum iusserat, omnia funditus delevit. moriens Arcadium regem constituit Epolis omnisque orientis, Honorium et Placidiam occidentis reges fecit. Honorius Ravennae regiam sedem constituit, Placidia Romae. sub his Giserichus Romam cepit et reginas captivas secum abduxit.

Sub Theodosio Gregorius theologus in parvo oratorio, quae est nunc Anastasiae martyris ecclesia orthodoxos docuit; Anastasiam vero nominatam esse magnam domum historicus narrat vel propter fidei erectionem vel quod gravida mulier ex alto loco delapsa mortua est, sed communibus orthodoxorum precibus in vitam restituta est. quod

ἡρμήνευται, τὸ μὲν Ἀναστασίαν αὐτὴν κεκληῖσθαι διὰ τὸ τὸν τῆς ὀρθοδοξίας λόγον ἐν αὐτῇ τὴν ἀνάστασιν δέξασθαι, τὸ δὲ Ἀναστασίαν καλεῖσθαι αὐτὴν διὰ τὸ συμβῆν ἐν αὐτῇ θαυματουργήματα.

5 Θεοδοσίος ἐδήλωσε Δημοφίλῳ ἢ τῆς Ἀρείου πλάνης ἀποστῆναι ἢ τῶν ἐκκλησιῶν ὑπεκστῆναι. ἐξῆλθεν οὖν κατηχομενός, τεσσαράκοντα ἔτη τῶν Ἀρειανῶν κατασχόντων τὰς ἐκκλησίας. ἡ σύνοδος οὖν καὶ ὁ βασιλεὺς Γρηγόριον καὶ ἄκοντα βιασάμενοι τῷ θρόνῳ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐνίδρυσαν, ὡς πολλὰ
10 κάμοντα καὶ τῆς λώβης τῶν αἰρέσεων τὴν πόλιν ἐλευθερώσαντα. τοὺς ἐξ Αἰγύπτου δὲ μαθῶν ὁ Γρηγόριος τῷ λόγῳ τούτου φθονήσας, τὸν συντακτῆριον λόγον ἐπιδειξάμενος ἐκουσίως τῆς ἐπισκοπῆς ὑπεχώρησε, Νεκταρίου ἀντ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προχειρισθέντος.

15 Τὸ σῶμα Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοδοσίος εἰς τὴν πόλιν εἰσήγαγε, καὶ ἐν τῇ ἐπὶ Παῦλον ὀνομαζομένη ἐκκλησίᾳ ἀπέθετο, ἣν φησὶ ἠκολούθησε Μακεδόσιος Παύλῳ ἐπιβουλεύων.

Ἡλιόδωρος ὁ γράψας τὰ λεγόμενα Αἰθιοπικὰ ἐπίσκοπος ἦν Τρῳάκης ἐπὶ Θεοδοσίου· γράφει δὲ καὶ διὰ στίχων ἰάμβων τὴν τοῦ χρυσοῦ ποίησιν πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδοσίον.

Διὰ τοὺς γενομένους ἐν Θεσσαλονικῇ σὺν τῷ πλήθει καὶ τῷ ἐπάρχῳ καὶ τῷ παιδί αὐτοῦ, ἐν Μεδιολάνῳ Θεοδοσίος

1. τὸ om C	12. συνακτῆριον λόγον ἐπιδειξάμενος C	18.
δ om C	20. cf. Fabric. Bibl. Gr. t. 6 p. 156. C RAM .	21.
suppl. θορύβους. id.		

vero ecclesiae nomen dupliciter a quibusdam nominatur historici ita explicant, Anastasiam eam dici, quod verbum orthodoxiae in ea resurrectionem adeptum sit, et Anastasiam appellari propter factum in ea miraculum.

Declaravit Theodosius Demophilo aut Arianis erroribus ei abstinentum aut ecclesia cedendum esse. cessit igitur cum ignominia, postquam Ariani 40 annos in ecclesia imperarant. concilium et imperator Gregorium quamvis invitum episcopum fecerunt, utpote multa perpersum et qui haereticis maculo urbem liberaverat. quum vero comperisset Gregorius Aegyptios aegre id ferre, oratione habita sponte se episcopatu abdicavit, Nectario in eius locum a rege creato.

Pauli martyris corpus Theodosius in urbem apportari et in Pauli ecclesia quam Macedonius condidit, sepeliri iussit.

Heliodorus, qui Aethiopia scripsit, sub Theodosio Triccae episcopus fuit; is iambicis versibus conscripsit, quomodo aurum confici posset, et Theodosio opus dedicavit.

Propter ea quae Thessalonicae facta erant cum multitudinie, prae-

ἀπιὼν εἴργατο τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ἀμβροσίου ἐπὶ πολὺ· μετὰ πολλῆς οὖν ἰκεσίας καὶ μετανοίας μόλις δεχθεὶς, ὡς ἔθος τὰ δῶρα προσεσγκῶν, τοῦ θυσιαστηρίου τοῦτον ἐκστῆναι ἐκέλευσεν Ἀμβρόσιος, διδάξας ἱερῶν καὶ βασιλέων τόπον· ὃς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐλθὼν ἐτύπωσε τοῦτο, τῶν 5 βασιλέων πρὸ τούτου ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου ἵσταμένων.

Ἐν Ἀντιοχείᾳ ἡ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πλακίλλης εἰκὼν φόρων ἕνεκα πλείστων ἐπιθέσεως· δι' ἣν ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ὄλεθρον ἄρδην ἠπειλήσεν τῇ πόλει· ἐκεκώλυτο δὲ διὰ τὸν τοῦ θυμοῦ νόμον, ὃν ὁ Ἀμβρόσιος γράψαι τοῦτον πέποιθε. τότε καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος πρεσβύτερος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὡν τοὺς ἀνδριάντας ἔγραψε.

Θεοδοσίον ἐν Μεδιολάνῳ τελευτήσαντος, τὸ σῶμα αὐτοῦ Ἀρκάδιος ἐν τῇ πόλει ἀποκομίσας κατατιθῆσιν ἐν τῷ ἡρώεῳ, ὅπερ ὁ ἐν ἀγίοις Κωνσταντῖνος κατασκευάσεν εἰς ταφὴν. τὴν 15 δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης καθέδραν κατεῖχεν Νεκτᾶριος.

Ἀρκάδιος.

Ἀρκάδιος ἐλθὼν ἀπὸ Ῥώμης ἐβασίλευσεν ἔτη κβ', εὐίας ἐν τῇ Ῥώμῃ Ὀνώριον. οὗτος ἐποίησεν ἴδιον ἀριθμὸν, οὗς Ἀρκαδιακοὺς ἐκάλεσεν ἔσθησε δὲ καὶ τὸν κίονα τοῦ Ξηρολόφου, 20'

4. τύπον C   8. post ἐπιθέσεως adde κατηγέχθη.

fecto filioque suo Mediolanum Theodosius profectus ab Ambrosio ecclesia exclusus est; post multam tandem supplicationem et mutationem animi vix intromissus quum secundum consuetudinem munera offerret, iussit eum Ambrosius extra sacrarium adstare, sacerdotibus et regibus locum assignans. hoc Theodosius Cpolim reversus sancivit, ut scilicet reges extra sacrarium adstarent.

Antiochiae Placillae, uxoris eius, simulacrum quum tributorum causa violatum esset, iratus rex interitum urbi minatus est, impeditus autem est iracundiae lege, quam ut ferret Ambrosius auctor fuerat. tum temporis Ioannes Chrysostomus, presbyter Antiochenus signa scripsit.

Theodosio Mediolani mortuo Arcadius corpus eius in urbem afferri et in heroo sepeliri iussit, quod sepulchrum sanctus Constantinus aedificarat. episcopatum tenuit Nectarius.

ARCADIUS.

Arcadius Roma reversus 22 annos regnavit, regnante Romae Honorio. is peculiarem numerum instituit, quos Arcadianos appellavit; in Xerolopho columnam erexit, in qua simulacrum suum collocavit;

ἰδρῶσας ἐν αὐτῷ τὸν ἑαυτοῦ ἀνδριάντα, καὶ πόλεν ἐν τῇ
 Θράκη κτίσας ἐκάλεσεν Ἀρκαδίου πόλεν. ἐπὶ τούτου ἐξωρί-
 σθη Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος συσκευῆς γεγυμνίας ὑπ' Εὐδο-
 ξίας Ἀγούστης καὶ Θεοφίλου πάπυ Ἀλεξανδρείας· ἐπέμφθη
 5 ἐν Κουκουσῷ. ἀσπασαμένον δὲ αὐτοῦ Ὀλυμπιάδα θυγατέρα
 Σελεύκου ἀπὸ ἐπάρχων καὶ ἐτέρας σεμνὰς γυναῖκας, ἐξῆλθε
 τῆς ἐκκλησίας, καὶ παρεσθὲν πῦρ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ θυσιαστη-
 ρίου κατέκαυσε πάντα. τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ ἀντῆραν οἱ Ἰσαυ-
 ροὶ κραιδεύοντες μέχρι Καππαδοκίας. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀρ-
 10 καδίου εἰσῆλθε καὶ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Σαμουὴλ τοῦ προ-
 φητοῦ, καὶ ἀπετέθησαν ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πλησίον τοῦ ἑβδό-
 μου. ἀρρωστήσας δὲ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς τελευτᾷ, καταλιπὼν
 Θεοδοσίον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὄντας ἀρί-
 στους προαποκτείνας διὰ τὸ μείζον εἶναι τὸ ἐκείνου φρόνημα
 15 ἐν οἷς ἦν καὶ Ῥουφῖνος ὁ παρ' αὐτῷ μέγα δυνάμενος. ἐτέθη
 δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἐν τῇ
 μεσεμβριῇ στοᾷ, ἔνθα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐδοξία προαπε-
 τέθη ἐν λάρνακι Ῥωμαίῳ. Νεκταρίου τελευτήσαντος Ἀρκα-
 διος Ἰωάννην ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀγαγὼν ποιεῖ πατριάρχην·
 20 τῶν εὐγενῶν δὲ ἦν ὁ Ἰωάννης καὶ ἐλλόγιμος, ᾧ καὶ Λιβάν-
 ριος ἐμαρτύρησε· πυθομένων γὰρ τῶν αὐτοῦ φοιτητῶν τίνα
 ἀντ' αὐτοῦ προύστησι τῷ διδασκαλείῳ, “Ἰωάννην” ἔφη “εἶ
 μὴ ἐσυλήθη ὑπὸ τῶν Γαλιλαίων.” μεταξὺ Ἰωάννου καὶ

20. ὦν C   21. γὰρ] δὲ γὰρ C

urbem in Thracia conditam Arcadiopolim nominavit. sub hoc Ioan-
 nes Chrysostomus in exilium est missus, initis consiliis ab Eudoxia
 Augusta et Theophilo, Alexandriae papa; missus est Cucusum, appe-
 tens Arcadius Olympiadem, Seleuci praefecti filiam aliasque mulieres
 mobiles, ex ecclesia cessit, et statim ignis ex ara proveniens eum
 combussit totum. eodem tempore Isauri defecerunt et praedantes us-
 que ad Cappadociam venerunt. sub Arcadio etiam Samuelis prophe-
 tae reliquiae allatae sunt et depositae in templo eius prope septi-
 mum. morbo rex mortuus est relicto Theodosio filio, quum princi-
 pes sibi subiectos omnes antea trucidasset, quod maiora adspirabat;
 in his fuit etiam Rufinus qui multum apud eum valebat; corpus eius
 sepultum est in sanctorum apostolorum ecclesia, ubi iam humata erat
 Eudoxia uxor arca Romana. mortuo Nectario Arcadius Ioannem An-
 tiochia accessitum patriarcham fecit. fuit Ioannes nobilis et illustris,
 cuius rei Libanius testis; interrogantibus enim discipulis, quemnam
 suo loco scholae praeficeret, “Ioannem, inquit, nisi eum Galilaei sur-
 ripuissent.” inter Ioannem et Epiphanium, Cypri episcopum, per Eu-

Ἐπιφανίου τῆς Κύπρου γογγυσμὸς . . . . Εὐδοξίαν γέγονεν ἐδήλωσε δὲ Ἰωάννης Ἐπιφάνιῳ τὴν ἐν τῷ πλοίῳ αὐτοῦ τελευτήν, ὡσαύτως καὶ Ἐπιφάνιος τὴν ἐπ' ἐξορίας αὐτοῦ τελευτήν. μέλλων δὲ ἀποπλεῖν Ἐπιφάνιος ἐπὶ Κύπρον τοῖς παραπέμπουσι φίλοις ἔφη “σπεύδω ἐγώ, σπεύδω, ἀφίημι δὲ ὑμῖν τὰ βασίλεια, τὴν πόλιν καὶ τὴν ὑπόκρισιν.” τελευτήσαντος Ἰωάννου ἐν τῇ ἐξορίᾳ χειροτονεῖται Ἀρσάκιος πατριάρχης.

Γαινᾶς Ἀρκαδίῳ ἀντάρας πολλὰ δεινὰ κατὰ τῆς πόλεως εἰργάσατο, πολέμον δὲ συρραγέντος κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπώλοντο.

Θεοδόσιος ὁ νέος υἱὸς Ἀρκαδίου.

Θεοδόσιος ὁ νέος υἱὸς Ἀρκαδίου ἐβασίλευσεν ἔτη λγ'. οὗτος ἔγχευε βουλῇ Πουλχερίας τῆς ἰδίας ἀδελφῆς καὶ Παυλίνου φιλουμένου παρ' αὐτοῦ Εὐδοκίαν Ἀθηναίαν ἄραιοτά-15 την πάνυ, θυγατέρα οὖσαν Λεοντίου τοῦ φιλοσόφου. ἐν τῇ μεγάλῃ δὲ ἐκκλησίᾳ ἀπίοντος αὐτοῦ, προσήγαγεν αὐτῷ πένης μῆλον μέγα καὶ ὑπερφυές· ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ σύγκλητος ἐξεπλάγησαν, καὶ δεδωκὼς τῷ πένητι νομίσματα ἕκατὸν ἀπέστειλε τῇ Ἀγούστῃ. αὐτῇ δὲ νοσοῦντι τῷ Παυ-20 λίνῳ τῷ συμπράξαντι τοῖς γάμοις αὐτῆς ἀπέστειλε· πάλιν δὲ ὁ Παυλίνος εἰσερχομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν τῷ παλατίῳ

1. . . .] δ'?

doxiam simultas intercessit; significavit Epiphânio Ioannes, in navi eum perituro esse, itemque Epiphânios Ioannem exultantem obituro. Epiphânios Cyprum navigaturus comitantibus amicis dixit: “festino equidem, vobis regiam, urbem et simulationem relinquens.” mortuo in exilio Ioanne Arsacius patriarcha creatus est.

Gainas ab Arcadio deficiens multa mala urbi intulit, sed terra marique commissis pugnis cum suis periit.

THEODOSIUS MINOR.

Theodosius minor Arcadii filius 33 annos regnavit. hic consilio Pulcheriae sororis et Paulini, quem amabat, duxit Eudociam Atheniensem pulcherrimam, Leontii philosophi filiam. quum in magnam ecclesiam iret pauper quidam homo malum ei attulit pergrande, quo viso rex et senatus mirati sunt; pauperi 100 nummos dedit et pomum Augustae misit; ea aegrotanti Paulino nuptiarum suarum effectori, misit; iterum Paulinus regi in palatium revertenti dedit. ille re perspecta ce-

ἀγνοῶν ἀπόστειλεν. ὁ δὲ γνωρίσας ἀπέκρυψε, καὶ εἰσελθὼν ἠρώ-
τησε τὴν Ἀγνούστην περὶ τοῦ μήλου. ἡ δὲ εἶπε φαγεῖν αὐτό·
ὁ δὲ ἔσρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, μὴ τινι τοῦτο
πέπομφεν· ἡ δὲ εἶπε φαγεῖν αὐτό· καὶ τοῦ μήλου ἐνεχθέν-
5τος γέγονεν ἕκτοτε μεταξὺ αὐτῶν λύπη καὶ ἀπομερισμός. τὸν
δὲ Παυλίον ἀποστείλας ἀνέλεν ὁ βασιλεὺς τυκτί. καὶ γνοῦ-
σα τοῦτο ἡ Ἀγνούστα ὡς ὄβριθεῖσα ἐξώρμησεν εἰς τοὺς
ἁγίους τόπους, κἀκεῖ τελευτᾷ ἐν Ἱεροσολύμοις· ἐν δὲ τῇ
μέλλειν τελευτᾶν ἀπωμόσατο μὴ συνειδέναι τῇ κατηγορίᾳ τῇ
10 κατ' αὐτῆς ἐνεκε Παυλίνου.

Οὗτος δὲ ὁ Θεοδοσίος ἦν τὸ σῶμα μέσος, ὄμματα ἐς
κύκλον τῶν βλεφάρων μείζονα ἔχων, μέλανά τε καὶ ὀξύ βλέ-
ποντα, ῥίς λεπτή καὶ ὀρθία, μελίθριξ· πάσης παιδείας με-
τασχῶν καὶ ἀστρονομίας, ἱπνεύειν τε καὶ τοξεύειν ἀσκηθεὶς
15 τοῦ μετρίου πέρα, μελίχιος ὢν τὸν τρόπον, καὶ ἐς ἄγρην ἐπι-
τήδειος· ὥστε διὰ τοῦ καὶ πολλὰ τῶν κοινῶν διαπεσεῖν τῇ
πρὸς τοὺς ἐνούχους κρατηθέντα αἰδῶ, οἵτινες ἦσαν Εὐτρό-
πιος Λαῦσος καὶ Καλοπόδιος, καὶ πρὸς τούτοις Χρυσάφιος
αὐτὸν κατεδουλώσατο. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς Θεοδοσίος πέμ-
20 ψας εἰσήγαγε τὸ λείψανον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ
ἀπέθετο ἐν τῇ θυσιαστηρίῳ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ἐπὶ αὐ-
τοῦ δὲ ἀπετέθη καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων Στεφάνου καὶ
Λαυρεντίου.

Ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῳ αὐτοῦ ἔτει γέγονε καὶ ἡ τρίτη

16. διαπεσις C

Iavit et Augustam de malo interrogavit; illa sese edisse aiebat. tum rex
eam per salutem iurare coegit nemini se misisse; et regina se edisse
confirmavit. malo vero allato orta est inter eos moestitia et discor-
dia. Paulinum rex noctu interfici iussit. quod quum Augusta com-
perisset, ut offensa in sacra loca profecta est et Hierosolymis obiit;
moribunda vero quum esset, iureiurando contendit, innocentem sese
Paulini causa accusatam esse.

Hic Theodosius corpore fuit mediocri, oculi palpebris erant maio-
res, nigri et acuti, nasus tenuis et rectus, crinis flavus; omni doctri-
na et astronomia erat institutus, equitandi et iaculandi supra modum
peritus, moribus mitissimus et venationis peritissimus, ita ut multa
in re publica eunuchorum verecundia negligenterentur; ii erant Entro-
pius Lausus et Calopodius, et praeter eos Chrysaphius eum sibi sub-
beberat. Theodosius rex misit, qui Chrysostomi reliquias referrent,
quas in sanctorum apostolorum ara consecravit. sub eodem Stephani
et Laurentii reliquiae consecratae sunt.

Anno eius 13 Ephesi tertia synodus fuit 200 patrum, in quibus

ἀγνοδοσ ἡ ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ διακοσίων πατέρων, ἐξ ὧν Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, Κελεστίνος πάπας Ῥώμης, Ἰουβενάσιος Ἱεροσολύμων, κατὰ Νεστορίου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξάνδρου Ἱεραπόλεως, λέγοντος μὴ εἶναι θεοτόκον ἀλλὰ Χριστοτόκον. καὶ τοῦτον ἀναθεματίσαντες, ἐκήρυξαν θεοτόκον κυρίως καὶ ἀληθῶς τὴν ἁγίαν παρθέρον Μαρίαν. ἀπέχει δὲ τῆς δευτέρας ἢ τρίτης ἔτη ὀκτώ· ὅτε καὶ οἱ ἐπὶ αὐτῆς αἰσθησάντες οἱ κοιμηθέντες ἐπὶ Λεκίου.

Ἐξῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς Περσῶν κατὰ Ῥωμαίων, ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Προκόπιον στρατηλάτην κατ' αὐτῶν. ὁ δὲ 10 Περσῶν βασιλεὺς δηλοποιεῖ Προκοπίῳ ὡς ὅτι ποιῶ πάντα εἰρήνης μετὰ Ῥωμαίων ἐπὶ πενήκοντα ἔτη, ἐὰν ἤτιθῃ ὃν προβάλλομαι Πέρσῃν εἰς τὸ μονομαχεῖν· εἰ δὲ ἤτιθῃ παρ' αὐτοῦ ὁ ἐξ ὑμῶν μέλλων μονομαχεῖν, αὐτὸν λαμβάνειν με κεντηνάρια πενήκοντα καὶ τὰ ἐξ ἔθους δῶρα πάντα. τοῦτο 15 δοξάντων ἐξῆλθε ὁ Πέρσης, ὁ δὲ στρατηλάτης προεβιάλετο Ἀρεόβινδον κόμητα φοιδαράτων, καὶ ἐξελθόντες ἔνοπλοι καὶ ἔφιπποι, τοῦ Ἀρεόβινδου σώκιστρον κατέχοντος, καὶ πρώτου Πέρσου ὀρμήσαντος κατ' αὐτοῦ, ὑποπλαγίαςας ὁ Ἀρεόβινδος ἐσώκισεν αὐτὸν τῷ σωκίστρῳ ᾧ ἐπεφέρετο, καὶ κατενεγκὼν ἐκ τοῦ 20 ἵππου ἔσφαξε· καὶ ἐποίησε πάντα εἰρήνης ὁ βασιλεὺς Περσῶν. εἰσελθὼν δὲ ἐν τῇ πόλει Ἀρεόβινδος, καὶ μεγάλως παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποδεχθεὶς, προήχθη ὑπάτος. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς καταλύσας τὸ χερσαῖον τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ προσ-

15. τούτων?

Cyrellus Alexandrinus, Celestinus papa Romanus, Iuvenalis Hierosolymitanus contra Nestorium Cpolis episcopum et Alexandrum Hierapolitanum, qui dicebant, non esse genitricem dei, sed Christi. hoc excommunicato docuerunt, esse re vera dei genitricem sanctam virginem Mariam. abest haec tertia a secunda 8 annos. tum temporis 7 liberi surrexerunt, qui sub Decio dormitum procubuerant.

Persarum rege contra Romanos profecto, rex Procopium ducem contra eos misit. ei Persarum rex nunciavit, pacem se cum Romanis 50 annorum pacisci velle, si vinceretur Persa, quem certamini propositurus esset; contra si vinceretur Romanus, postulare se 50 centenaria et cetera dona usitata. quae cum viderentur, Persa processit; dux vero Areobindum, foederatorum comitem elegit. qui cum armati et equis insidentes abissent Areobindus adortum sese Persam laqueo irretivit, et ab equo detractum occidit. tum Persarum rex pacem iniit. Areobindus in urbem reversus benigne a rege exceptus et consul creatus est. rex dirutis a parte continentis terrae moenibus

θεις ἄλλα διαστήματα δύο, ἐπεδόμησεν ἕτερον τεῖχος διὰ Κύρου ἐπάρχου σφεωτάτου καὶ ἰκανοῦ, δι' ἡμερῶν ἐξήκοντα.

Μετὰ δὲ τινα χρόνον ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἱππασθῆναι, καὶ συμπεσόντος αὐτῷ τοῦ ἵππου πληγεὶς εἰσῆλθεν ἐν λεκτικίῃ, καὶ καλέσας τὴν ἀδελφὴν Πουλχερίαν εἶπεν αὐτῇ διὰ Μαρκιανὸν τὸν μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντα. "τοῦτο γάρ μοι" φησὶν "ὁ θεολόγος Ἰωάννης ἀπεκάλυψεν ἐν Ἐφέσῳ μοι ὄντι." καὶ μεταστειλάμενος Μαρκιανὸν εἶπεν αὐτῷ "ἐπὶ Ἄσπαρος καὶ τῆς συγκλήτου ἐδείχθη μοι ὅτι σὲ δεῖ γενέσθαι βασιλέα μετ' ἐμέ." καὶ μεθ' ἡμέρας δύο ἐτελεύτησε.

Πουλχερία ἡ βασίλισ, καίπερ νέα οὖσα, ἄριστα τὴν βασιλείαν ἐδιώκει διὰ τὸ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς καὶ βασιλέα Θεοδοσίον πάντῳ μικρὸν εἶναι. ἐπαίδευσε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν σωφρόνως βιοῦν, καὶ αὐτῇ τὴν ἰδίαν παρθενίαν θεῶν προσανέθηκε, καὶ τὰς ἀδελφὰς Ἀρκαδίαν καὶ Μαρίναν τὰ ὁμοία πράττειν ἐδίδαξεν. Ἀρσακίου τελευτήσαντος Ἀττικὸς ὁ ἐν ἡγίοις χειροτονεῖται πατριάρχης. ἐπὶ Θεοδοσίῳ Ἄσπαρ καὶ Ἀρδαβούριος προχειρίζονται δομέστικοι ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως. Ἀττικῷ τελευτήσαντος Σισίνιος προχειρίζεται. τοῦτον τελευτήσαντος Νεστόριος γέγονε πατριάρχης. τούτου καθαιρεθέντος Πρόκλος ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖται, ὅτε καὶ τὸ λείψανον τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τῇ κώλῃ μετετέθη ὑπὸ Θεοδοσίου παρακλήσει Πρόκλου πατριάρχου. ἐπὶ αὐτοῦ ἐν τῇ

interiecto spatio 60 diebus nova extruxit per Cyrum praefectum prudentissimum et idoneum.

Paulo post rex equitatum egressus collapsus equo afflictus in lectica reversus est et accessit Pulcheria sorore, dixit factum esse ob Marcianum post se regnaturum. "illud enim, inquit, Ioannes theologus Ephesi mihi declaravit." tum 'accessit Marciano dixit "ab Aspare et senatu dictum mihi est, "post me te esse regnaturum." duobus diebus post obiit.

Pulcheria regina quamquam iuvenis optime civitatem administravit donec frater eius, Theodosius rex puer erat; fratrem ad modestam vitam educavit suamque virginitatem deo consecravit, quod etiam Arcadiae et Marinae sororibus persuasit. mortuo Arsacio Atticus sanctus patriarcha electus est. sub Theodosio Aspar et Ardaburius protectores creati sunt orientis et occidentis. Attico mortuo Sisinius electus est, et hoc mortuo Nestorius patriarcha factus est; eo occiso in eius locum successit Proclus, quo hortatore Theodosius Chrysostomi reliquias afferri insserat. sub hoc in supplicatione puer o

λειῆ τοῦ κάμπου ἤρθη παιδίον μετέωρον ἐπὶ ὄρας πολλάς, ὃ καὶ ἐπήκουσε θείας φωνῆς, μὴ προστιδῆναι ἐν τῷ τρισαγίῳ "ὃ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς," ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἄδεται.

Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς εὐμετάγωγος ἦν σφόδρα, κειθόμενος τοῖς ὑποβάλλουσιν αὐτῷ οἰκείοις, ὥστε καὶ χάριτας ἀπα-5
ραγνώστως ὑπέγραψεν· ὅπερ γνοῦσα Πουλχερία ἡ αὐτοῦ ἀδελφὴ σοφῶς ἐπῆλθεν αὐτόν, δωρεῖαν ὑποβάλλουσα Θεοδοσίῳ ἐκχωροῦσαν πρὸς δουλείαν Εὐδοκίαν τὴν γαμετὴν αὐτοῦ, ἣν καὶ ὑπέγραψε, καὶ δεινῶς ὑπὸ τῆς Πουλχερίας ὤνειδίσθη. Πρόκλου τελευτήσαντος Φλαβιανὸς ἀνὴρ ἰερώτατος τῆς ἐκ-10
κλησίας προσέτη.

Ἐκ τῶν Γότθων ἔθνη γέγονε τέσσαρα, Γότθοι Ὑπόγοιθοι Γήπεδες καὶ Οὐάνδιλοι, ἐξ ὧν Ἄβαρις ἤρξατο διαπερᾶν ἐν τῇ Ῥωμαίων γῇ. Χρυσάμφιον εὐνοῦχον πολλὰ δυνάμενον παρὰ τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ὡς καὶ Νεστορίῳ προσκείμενον, 15
μετὰ θάνατον Θεοδοσίου Πουλχερία ἀνεῖλε. Κῦρος ἐπαρχος τῆς πόλεως, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ ἰκανὸς ἔκτισε τὰ τείχη τῆς πόλεως, ὅπερ ἐξέπληξε τὸν δῆμον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ τάχος τῆς τοῦ τείχους κτίσεως· καὶ ἐποίησεν ἐκβοῆσαι καθεζομένον τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἱπικῷ "Κωνσταν-20
τῖνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνεύεωσε." φθονηθεὶς οὖν διαβάλλεται ὡς ἑλληνόφρων· δεσμευθεὶς οὖν καὶ ἀποκαρεῖς χειροτονεῖται ἐν Σμύρνῃ ἐπίσκοπος. ἐπὶ τούτου τὰ τέλη γέγονεν ἐν

7. σοφὸν C

8. ἐκχωροῦσα C

campo in aërem sublatus est et multas horas sublimis mansit; is divinam vocem audivit, ne in tersancto "qui crucifixus est pro nobis" adderetur; idque nunc etiam ita canitur.

Theodosius rex admodum infirma erat voluntate, familiaribus suis consulentibus obsequens, ita ut etiam non perlectas litteras subscriberet. quod quum Pulcheria soror comperisset callide eum lusit; petiit a Theodosio, ut Eudociam uxorem sibi in servitutem traderet; quod quum ille subscripsisset, magnopere a Pulcheria vituperatus est. mortuo Proclo Flavianus, vir sanctissimus, ecclesiae praeerat.

Gothi in 4 gentes se diviserunt, in Gothos, Hypogothos, Gepidas et Vandalos, e quibus Abaris in Romanorum imperium invadere coepit. Chrysamphium eunuchum, qui multum apud Theodosium valuerat, et Nestorium sectabatur post Theodosii mortem Pulcheria trucidavit. Cyrus, urbi praefectus, homo sapientissimus et idoneus, moenia urbis aedificavit et pulchritudine muri et celeritate operis populi admirationem movit; quo effecit ut praesente in circo rege exclamaret: "Constantinus condidit, Cyrus renovavit." ob hoc invisus accusatus est ut Graecorum studiosus et vinctus tonsuque Smyrnam

Κωνσταντινουπόλει σεισμός μέγας, ὥστε πολὺ μέρος τῆς πόλεως καταπεσεῖν.

Μαρκιανὸς ὁ γαμβρὸς Θεοδοσίου.

Μαρκιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη εἷξ καὶ μῆνας πέντε, στεφθεὶς ἐξῆ
 5 ὑπὸ Ἀνατολίου πατριάρχου. οὗτος ὁ Μαρκιανὸς ἦν προεβύ-
 της τὴν ἡλικίαν, αἰδέσιμος, ἱεροπρεπῆς τῇ καταστάσει, ἐρύ-
 θημα ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων κεκερασμένον χάριτι, μεγαλό-
 ψυχος, φιλαργυρίας ὑπέρτερος, σώφρων καὶ περὶ τὰ θεῖα εὐλα-
 βής, πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας συμπαθής, ἄπειρος δὲ παιδείας
 10 τῆς ἐξωθεν. ἔγημε δὲ ὁ αὐτὸς θεϊότατος Μαρκιανὸς Πουλ-
 χερίαν τὴν ἀδελφὴν Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, οὐσαν πενή-
 κοντα τεσσαρῶν ἐτῶν παρθένον καὶ μὴ διαφθαρῆσαν.

Ἐπὶ τούτου γέγονεν ἡ τετάρτη σύνοδος ἐν Καλχηδόνι ὑπὸ
 πατέρων χλ', κατὰ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου καὶ Νεστορίου
 15 τῶν ματαίων, λεγόντων μὴ εἶναι τὴν σάρκωσιν τοῦ κυρίου
 ὁμοούσιον ἡμῖν, ἀλλ' ἐκ δύο φύσεων τὴν ἔνωσιν λέγεσθαι,
 μίαν δὲ ἀποτελεσθῆναι μετὰ τὴν ἔνωσιν, καὶ ὡς ἐν φαντασίᾳ
 φερέσαι τὴν σάρκα τὸν κύριον καθομολογούντων, καὶ θεότητι
 20 πάθος ἀπονεμόντων. ἤγουντο δὲ Λεόντιος Ῥώμης, Ἀνατόλιος
 Κωνσταντινουπόλεως, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων. εἰσῆλθον δὲ
 καὶ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου προφήτου Ἡσαΐου ἐνεχθέντα ἀπὸ
 Νεάδος, καὶ κατετέθησαν εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον. τῷ δὲ

episcopus est missus. sub finem Imperii Theodosii Cpoli terra per-
 cussa est, et magna urbis pars concidit.

MARCIANUS.

Marcianus 6 annos et 5 menses regnavit, coronatus ab Anatolio patriarcha. hic aetate erat provecior, venerabilis, optimis moribus, in facie ruborem gratia temperatum habens, magnanimus, avaritiae ex-
 pers, moderatus et religiosus, misericors in peccatores, ceterum di-
 sciplinarum rudis. duxit hic diviniusimus Marcianus Pulcheriam, 54
 annorum virginem incorruptam.

Sub hoc Chalcedone quarta synodus fuit 630 patrum contra Eutychem, Dioscurum et Nestorium, homines vanos, qui dicebant, non esse carnem domini nobis similem, sed duas naturas iunctas esse et unam factam, et dominum tantam speciem carnis circumtulisse, divinitatem passam esse siebant. principes in concilio fuerunt Leontius Romanus, Anatolius Cpolitianus, Iuvenalis Hierosolymitanus. appor-
 tae sunt etiam Neade Iesaiæ prophetae reliquiae, quae in sanctuario

τρίτῳ ἔπει αὐτοῦ ἐκοιμήθη Πουλχερία, ἣτις κτίξασ τὸν παῖδα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις καὶ τὸν ἐν Βλαχέρναις, καὶ τοὺς αὐτῶν ὀρόφους χρυσοῦ ἐποίησεν τε καὶ ἐκαλλώπισε.

Τυφθεὶς δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ Μαρκιανὸς ἔτι ἐν στρα-5
τείᾳ ὢν καὶ νοσήσας ὑπελείφθη ἐν πόλει Σύδιμα· ἀναρρω-
σθεὶς οὖν ᾤκειώθη δυσὶν εὐπόροις ἀδελφοῖς, ἅμα δὲ αὐτοῖς
ἐπὶ θήραν ἐξιών, ὡς μεσημβρίας πάντες ἀναπνυσάμενοι ὑπνω-
σαν. ἔξυπνοι δὲ γεγόμενοι οἱ αὐτάδελφοι ὄρωσιν ὑπνούντα
ἐν ἡλίῳ Μαρκιανόν, ὑπὸ αἰετοῦ δὲ περισκεπόμενον· ἐκπλα-10
γέντες οὖν διυπνισθέντι λέγουσιν αὐτῷ “εἰ βασιλεύσεις, τί
ἡμῖν χάριση;” ὁ δὲ διαπιστῶν ὁμῶς ἔφη “ἀντὶ πατρὸς ἔχειν
ὑμᾶς.” δόντες οὖν αὐτῷ νομίσματα διακόσια ἀπέστειλαν ἐν
τῇ πόλει, “μέμνησο ἡμῶν ὅποτεν εὐτυχῆς” φήσαντες. ὁ δὲ
εἰσελθὼν προσεκολλήθη τῷ Ἀσπαρ καὶ Ἀρδαβουρίῳ. εἰς¹⁵
οὕτω μετὰ Ἀσπαρος εἰς Ἀφρικὴν ἐλθὼν ἐζωγρήθη· ὑπνούν-
τος δὲ ἐν τῇ αὐτῇ ἐξ οἴκου αἰετὸς αὐτῶν κατελθὼν ἐπέσκεπεν
αὐτόν· ὄραθίς δὲ παρὰ Γιζερίχου, τοῦτον ἀνελεῖν ᾤκηθη
ὡς βασιλεύσειν μέλλοντα Ῥωμαίων. λογισάμενος δὲ ὡς τὴν
τούτων βουλὴν κωλύσαι ἀδύνατον, σπονδὰς εἰρήνης μετ’ αὐ-20
τοῦ ποιήσας ἐξαπέστειλε. Φλαβιανοῦ τελευτήσαντος ἐπὶ Μαρ-
κιανοῦ Ἀνατόλιος προχειρίζεται. ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ
ἐν τῷ ναῶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώῳ.

20. τούτων] τοῦ θεοῦ?

Laurentii collocatae sunt. tertio eius anno obiit Pulcheria quae sanctissimae dei genetricis templum condidit Chalcopratis et Blachernis eadem tecta auro exornavit.

Marcianus, quum miles adhuc esset, pede vulneratus Sydimae urbe relictus est; reffectis viribus apud duos fratres divites degit; cum iis venatum exiit, et meridie quiescentes quum procubuissent, fratres ex somno dormientem in sole viderunt Marcianum aquila obtectum, qua re stupefacti “si quando, inquit, rex eris, quomodo nobis gratificaberis?” ille non credens id fore tamen dixit “pro patre vos habebō;” tum fratres 200 nummos ei dederunt eumque in urbem miserunt dicentes “recordare nostri quum tibi bene erit.” ille abiit et Aspari se adiunxit et Ardaburio. postea cum Aspare in Africam profectus captus est; dormiente eo in aula aquila descendit et eum operuit. quod quum Giserichus vidisset, eum ut regem Romanorum futurum trucidare voluit; sed quum reputasset, dei voluntatem irritam fieri non posse, pacis conditionibus cum eo initis eum dimisit. mortuo Flabiano sub Marciano Anatolius creatus est. corpus eius in apostolorum ecclesia sepultum est.

Λέων ὁ μέγας ὁ Μακέλλης.

Λέων ὁ μέγας ὁ Μακέλλης ἐβασίλευσεν ἔτη ιη', διὰ τὴν ἐξοχὴν ἰν-
 ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ εἶναι ὀρθόδοξος προβληθεὶς παρὰ ^{δικτιω-}
 Ἄσπαρ καὶ Ἀρδαβουρίου· τούτους γὰρ βουληθέντας τῆς βα-
 5 σιλείας κρατῆσαι οὐκ εἶασεν ἢ σύγκλητος, Ἀρειανούς ὄντας·
 οὓς ὁ βασιλεὺς Λέων βλέπων μὴ ὀρθὴν πίστιν πρὸς αὐτὸν
 ἔχοντας, ἀλλὰ πάντα τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῶν
 βουλομένους εἶναι, ἀνεῖλεν αὐτούς, γράψας καὶ πρὸς Ἀνθέ-
 10 μιον βασιλέα Ῥώμης ἐπιστολὴν τινα περιέχουσαν καὶ τοῦτο
 ἐναντιοῦται κελεύοντι. μάκελ δὲ λέγεται Ῥωμαῖστι ὁ φονεὺς.
 Οὗτος δὲ ὁ Λέων ἦν κάτισχνος μὲν τὸ σῶμα, ὑπόσπα-
 15 ρος δὲ τὴν γενειάδα, καὶ τὰς ὄψεις ἄγαν ἐκτετηκώς, φρονήσει
 δὲ κεκοσμημένος, εἰ καὶ παιδείας καὶ μαθημάτων ἐκτός.
 Ἄσπαρ δὲ ἤτήσαστο τὸν βασιλέα Λέοντα ἐγκαταστῆσαι τῇ πό-
 λει ἔπαρχον τῆς ἑαυτοῦ γνώμης ὁμόφρονά τε καὶ ὁμόδοξον·
 ὃ κατένευσε μὲν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι, μὴ βουλομένου δέ, ἐν-
 20 ῥύχιον δεδήλωκεν ἐνὶ τῶν συγκλητικῶν τοῦ παραγενέσθαι ἔω-
 ρθεν ἐν τῇ προελεύσει· τοῦ δὲ παραγενομένου, προσκαλεσά-
 25 μενος αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως ἔπαρχον προεβάλετο.
 Ἄσπαρ δὲ παρ' ἐλπίδας ἰδὼν καὶ ἐκπλαγείς ἐπὶ τούτῳ, εἰ-
 σελθὼν ἐκράτησε τοῦ ἱματίου τοῦ βασιλέως, καὶ φησὶ πρὸς
 αὐτὸν "βασιλεῦ, τὸν ταύτην τὴν ἀλουργίδα περιβεβλημένον

11. σφαγεύς m.
 22. τοῦτο C

18. Ἐδνύχιον C. cf. Cedrenus I p. 607 19.

LEO MAGNUS MACELLES.

Leo magnus Macelles 18 annos regnavit, propter virtutem et quod orthodoxus erat ab Aspare et Artaburio creatus. eos enim, quum ipsi imperio potiri vellent, senatus, quod Ariani erant, impedivit; quos quum Leo imperator videret non veram fidem habere, et cupere, ut omnia ipsi administrarent, eos interfecit, scriptis ad Anthemium Romae regem litteris, quae hoc quoque continebant, „Asparem et Ardaburium occidi, ne quem habeam iussis meis sese opponentem. macel autem latine est interfector.

Hic Leo corpore erat macerrimo, barba rara, oculis admodum siccis, prudentia ornatus, litterarum et disciplinarum rudis. Aspar a Leone postulavit, ut urbi praefectum crearet virum secum consentientem; quod quum rex annuisset se facturum sed invitus, noctu senatorum cuidam mandavit, mane adesse; eum rex praefectum fecit. Aspar vero, quum praeter spem accidere videret, et re stupefactus, regem pallio reprehendit et, "rex, inquit, hac purpura indutum men-

οὐ χρὴ διαψεύδεσθαι." "ἀλλὰ μὲν καὶ τοῦτο" φησὶν ὁ βασιλεὺς "προσῆκει τῷ βασιλεῖ, τὸ μὴ ὑπέκειν τινὶ καὶ ὑποκεῖσθαι, μάλιστα ὅταν τοῦ κοινῷ σύμφορον ᾖ."

Ἐπὶ τούτου δὲ ἠνέχθη ἐσθῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἕξ Ἱεροσολύμων, εὐρεθεῖσα παρὰ τινι γυναικί εὐλαβεστάτη Ἐβ-5 ραῖδι καὶ παρθένῳ, καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, καὶ κατετέθη ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῆς. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ γέγονε καὶ ὁ μέγας ἐμπρησμός ἀπὸ τοῦ νεωρίου ἀρξάμενος καὶ μέ-
χρι τοῦ ἁγίου Θωμᾶ κατελθὼν, ἀφ' οὗ καὶ κόνις ἕξ οὐρανοῦ κατηρέχθη, ὥστε κεῖσθαι εἰς τοὺς κεράμους ἕως σπιθαμῆς. 10 ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦν καὶ ὁ ἅγιος Δανιὴλ ὁ στυλίτης ἐν τῷ Ἀνάπλῳ, εἰς ὃν καὶ πολλὴν πίστιν εἶχεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς. νόσφ δὲ τελευτᾷ.

Ἐπὶ Λέοντος, Ἀνατολίου τελευτήσαντος, Γεννάδης προ-
χειρίζεται πατριάρχης· προεβύλετο δὲ Μαρκιανὸν οἰκονό- 15 μων τῆς τῶν καθαρῶν ὄντα θρησκείας, εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν μετελθόντα. ὃς ἐν τῷ ἐμπρησμῷ εἰς τοὺς κεράμους ἀνελθὼν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, κατέχων τὸ εὐαγγέλιον, ἀβλαβῆ τὸν οἶκον διέσωσε, τοῦ πυρὸς καμαροειδῶς ὑπερβάντος ἄνωθεν αὐτῆς. 20

Ἐπὶ Γενναδίου ἡ χεὶρ τοῦ ζωγράφου ἐξηράνθη τοῦ ἐν σχήματι Διὸς τὸν σωτήρα ζωγραφῆσαντος, ὃν δι' εὐχῆς ἰά-
σατο ὁ Γεννάδιος. φασὶ δὲ ἄλλο σχῆμα τοῦ σωτήρος τὸ οὐ-
λον καὶ ὀλιγότριχον· ὑπάρχει δὲ τὸ ἀληθέστερον. ἐπὶ Λέον-

1. τῷ κοινῷ ἀσύμφορον?

tiri dedecet." "sed illud, rex inquit, regem decet, ne cui cedat vel obediat, praesertim, quum rei publicae prodest."

Sub hoc vestis sanctissimae dei matris Hierosolymis allata est inventa apud Hebraicam mulierem probissimam et virginem; etiam sanctae Anastasiae reliquiae inventae sunt et in marturio eius consecratae. sub eodem magnum incendium fuit a navalibus usque ad Thomae templum, quo pulvis de coelo deiecta tecta dodrantis altitudine operuit. fuit etiam illo tempore Anapli sanctus Daniel stylites, cui multum rex confidebat. mortuus est morbo.

Sub Leone mortuo Anatolio Genuades patriarcha creatus est; elegit Marcianum Novatianorum cultus oeconomum, qui in ecclesiam rediit. is in incendio in sanctae Anastasiae tecta ascendit tenens evangelium et integram domum servavit igni tanquam arcu supra trans-eunte.

Sub Gennadio pictoris manus exaruit, qui ad Iovis figuram servatorem pinxerat; eum Genuadius precibus sanavit. dicunt autem, quod verius est, aliam fuisse servatoris figuram, crispis et raris cri-

τος Στυδίου δυνάστης ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ μοναχοὺς ἐκ τῶν ἀκοιμήτων αὐτῷ ἐγκατέστησεν. ἐπὶ Λέοντος τὸ τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου σῶμα μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῇ μονῇ Παύλου τοῦ λεπροῦ· λεπρὸν γὰρ ἰάσατο, καὶ λεπρὸν ἐποίησε, καὶ εἰς τὰ τοῦ λεπροῦ ἐτέθη. ἐπὶ αὐτοῦ Ἰσοκάσιος κοιαιστῶρ, ὡς Ἕλληνας διαβληθεὶς, εἰσῆχθη πρὸς τὸν ἑπαρχὸν τῆς πόλεως δεδεμένος ὀπισθάγκωνα. ἔφη σὺν αὐτῷ Πασέως ὁ ἑπαρχος “ὄρας ἑαυτόν, Ἰσοκάσιε, ἐν ποίῳ σχήματι κατέστηκας;” ὁ δὲ εἶπεν “ὄρω καὶ οὐ ξενίζομαι· ἄνθρωπος γὰρ ὢν ἀνθρωπίναις περιέπεσα συμφοραῖς. ἀλλὰ δίκασον ἐπ’ ἐμοὶ ὡς ἐδίκαζες σὺν ἐμοί.” ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεύς, καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἐλεύθερον εἶασεν.

Ἐπὶ Λέοντος μετὰ χίλια τριακόσια ἔτη τῆς τοῦ Ῥωμύλου βασιλείας, τοῦ τὴν Ῥώμην κτίσαντος, βασιλεύει Ῥωμύλος, καὶ κατέπαυσεν ἡ βασιλεία ἐπὶ Ῥωμύλου, ἀρξαμένη ἐπὶ Ῥωμύλου, Ὀδοάκρου Γότθου ῥηγὸς τὴν ἀρχὴν χειρωσαμένου. οὗτος δὲ ὁ Λέων Ζήνωνας στρατηλάτην προχειρισάμενος εἰσποιήσατο γαμβρὸν εἰς Ἀριάδνην τὴν ἰδίαν θυγατέρα τὴν ἐκ Βερνίκης· νόσῳ δὲ ληφθεὶς ὁ αὐτὸς Λέων ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν λάρνακι πρασίῳ ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἡρώῳ. ἡ γυνὴ δὲ τούτου Βερνίκη ἀδελφὴ Βασιλίσκου.

7. ὀπισθάγκωνα
χειρωσάμενος C

8. Ποσατος Cedreno

6 om C

16.

nibus. sub Leone Studius sancti Ioannis templum condidit et monachos eo ex acoemetis duxit. Elissaei prophetae corpus Alexandriam delatum in monasterio Pauli leprosi depositum est; leprosum enim sanavit et leprosum fecit et apud leprosum depositum est. sub eo Isocasius quaestor accensatus tanquam Graecus manibus vincitus ad urbis praefectum ductus est; ei Paseos praefectus, “viden”, inquit, in qua conditione verseris?” ad quod ille “video, inquit, neque miror, homo enim humanos casus subii; sed de me iudicium fer, ut una mecum forebas.” quae quum rex audisset, misericordia ductus eum liberavit.

Sub Leone 1300 annis post Romuli, urbis conditoris, regnum Romulus regnavit. atque cessit sub Romulo imperium, quod a Romulo inceperat, Odoacro Gothico rege, rerum potito. hic Leo Zenoni, quem ducem fecerat, Ariadnam filiam in matrimonium dedit. morbo Leo periit rege declarato Leone nepote. corpus eius in prasia arca in Constantini heroo sepultum est. uxor eius fuerat Bernice, Basilisci soror.

Λέων ὁ μικρός.

Λέων ὁ μικρός ὁ ἔγγονος αὐτοῦ, ὃ ἀπὸ Ζήνωνος καὶ Ἀριάδνης, ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν, καὶ στέψας τὸν ἴδιον πατέρα Ζήνωνα ἐτελεύτησε.

Ζήνων.

5

Ζήνων ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ Ἰνδικτιῶνος β'. ἐπὶ αὐτοῦ ἐκτίσθη τὸ Ἀμῳριον. ἐστέφθη δὲ ὑπὸ Ἀκακίου πατριάρχου ἐν τῷ καθίσματι τοῦ ἵπποδρομίου, τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης τιμὴν κατεῖχε Φραβίτας πρεσβύτερος τῆς ἁγίας Θεκλής, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἀκάκιος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ ναυῷ 10 τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώεϊ ἐν λάρνακι τεθέντος προσήνη. ὁ δὲ Ζήνων διωχθεὶς μὲν τῆς βασιλείας ὑπὸ Βασιλίσκου· τοῦ γὰρ Ζήνωνος ἐν τῇ Θράκῃ διατρίβοντος, συνεργούσης Βερίνης τῷ αὐτῆς ἀδελφῷ Βασιλίσκῳ καὶ Ἀρμάτῳ 15 ἀνεψιῷ, ἐστασίασαν κατὰ Ζήνωνος· οὓς φοβηθεὶς ὁ Ζήνων, 15 ἐλθὼν ἐκ τῆς Θράκης σὺν Ἀριάδνῃ καὶ χρημάτων ἱκανῶν, φεύγει ἐν Ἰσαυρίᾳ εἰς τι φρούριον ὄχυρόν. μετὰ δὲ τινὰς χρόνους τοῦ Βασιλίσκου κακῶς διοικοῦντος, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθος τῆς συγκλήτου πρὸς αὐτὸν ἐχούσης, Ζήνων πάλιν σὺν τῇ Ἀριάδνῃ τὴν βασιλεύουσιν καταλαβὼν ἐδέχθη ὑπὸ τῆς 20 συγκλήτου, ἀνελὼν Βασιλίσκον καὶ Ἀρμάτιον. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ γέγονε σεισμὸς ὁ φοβερός ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἔπεσον

LEO MINOR.

Leo minor, illius nepos Zenonis et Ariadnae filius unum annum regnavit et coronato Zenone patre mortuus est.

ZENO.

Zeno 7 annos regnavit. sub eo Amorium conditum est. coronatus est ab Acacio patriarcha in throno imperiali hippodromi. episcopatum tenuit Frabitas sanctae Theclae presbyter et post eum Acacius. mortuus sepultus est in sanctorum apostolorum heroo arcae impositus prasiae. Zeno a Basilisco imperio pulsus est; nam quum in Thracia esset conspirantes Berina cum Basilisco fratre et Armato avunculo a Zenone defecerunt. eos effugiens Zeno cum Ariadna multisque opibus in Isauriam fugit in castellum tutum. paulo post vero, Basilisco male regnante et propterea senatui peroso, Zeno cum Ariadna a senatu revocatus imperium recepit, Basilisco et Armatio occisis. sub eo

ἐκκλησίαις πολλάς οἰκίας τε καὶ ἔμβολοι ἕως ἐδάφους, ἔπαθθ' τε καὶ Νικομήδεια μητρόπολις.

Οὗτος δὲ ὁ Ζήνων ἦν τῆς κακίστης καὶ εἰδεχθοῦς γενεᾶς τῶν Ἰσαύρων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ προπάτορος αὐτῶν Ἡσαῦ ἐτυγγάνον. δασύς καὶ αὐτὸς ὁ Ζήνων καὶ εἰδεχθέστατος, ὡσπερ Ἕλληνες ζωγραφοῦσι τὸν Πᾶνα τραγοσκέλην τε καὶ δασύκνημον, τὴν χροιάν μέλας, τὴν ἡλικίαν ἀσύμβλητος, ὀργίλος, μνησίκακος καὶ φθόνου μεστός. Μαριανὸς δὲ τις προεῖπεν αὐτῷ ὅτι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν γυναῖκά σου
10 διαδέχεταιί τις ἀπὸ σελεντιαρίων. Πελάγιον δὲ τινα ἀπὸ σελεντιαρίων ὄντα πατρίκιον, ἄνδρα σοφώτατον, ἐκέλευσε φυλάττεσθαι ἐν εἰρκτῇ· ὃν οἱ φυλάττοντες ἐν νυκτὶ ἀπέπνιξαν κατὰ κέλευσιν Ζήνωνος. μετὰ δὲ χρόνον ὀλίγον δυοεντεριά
ληφθεὶς ὁ Ζήνων ἐτελεύτησεν, τῶν ἀκεφάλων ὢν.

15 Ζήνων ἠδοναίς ἀτόποις καὶ πράξεις ἀτόποις ἐσχόλαζεν· ἐφ' οὗ τὸ τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα λείψανον εὗρέθη ἐν Κύπρῳ ὑπὸ δένδρον κερατέαν, ἔχον ἐπὶ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἰδιόγραφον τοῦ Βαρνάβα, ἐξ ἧς προφάσεως γέγονε μητρόπολις, καὶ μὴ τελεῖν ὑπὸ Ἀντιόχειαν ἀλλ' ὑπὸ
20 Κωνσταντινούπολιν. τὸ δὲ τοιοῦτον εὐαγγέλιον Ζήνων ἀπέδειτο εἰς τὸ παλάτιον ἐν τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ.

Ἐπὶ αὐτοῦ Περόζης ὁ Πέμοσης ἠτήθη εἰς ἐν πολέμῳ ὑπὸ Οὐννων τὸν μάργαρον, ὃν ἐφόρει λευκώτατον καὶ μέγαν εἰς

16. φ C   22. Περύζης C

terribilis terrae motus fuit Cpoli, qua multae ecclesiae, domus et porticus conciderunt, et Nicomedia metropolis aliquid passa est.

Natus fuit Zeno ex pessima et deformi gente Isaurorum, qui abnepotes erant Esavi, hirsutus et deformis, quemadmodum Graeci Pauen pingunt capripedem et villosis cruribus, niger, statura inconcinna, iracundus, iniuriarum memor et invidiosus. et Marianus quidam praedixit, regnum eius et uxorem e silentiariis quendam habiturum. Pelagium silentiarium patricium, virum sapientissimum in carcerem coniici iussit. eum custodes per noctem Zenonis iussu interfecerunt. Paulo post Zeno terminibus intestinorum mortuus est; fuerat autem ex Acephalorum haeresi.

Zeno malis libidinibus deditus erat et facinoribus. sub eo Barnabae apostoli reliquiae in Cypro inventae sunt sub arbore ceraso; in pectore iacebat evangelium Matthaei a Barnaba ipso descriptum; hanc ob causam metropolis facta est (Cyprus) neque sub Antiochia censebatur sed sub Cpoli; id evangelium Zeno in palatio reposuit in aede St. Stephani.

Sub eo Peroses, Persarum rex, bello ab Hunnis victus margari-

ὑπερβολὴν, ὡς Προκόπιος ὁ Καισαρεύς γράφει, ἐξ ὧτὸς τοῦ δεξιοῦ ἀφελόμενος ἔρριψεν, ὅπως μὴ τις αὐτὸν τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὀπίσω αὐτοῦ φορέσῃ. ἐπὶ δὲ τοῦ γεγονότος σεισμοῦ ἔπεσε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ φόρου καὶ ἡ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου εἰς τὸν κίονα τοῦ Ταύρου. 5

Ὁ αὐτὸς τὴν ἰδίαν πενθερὰν Βερίναν ἐξώρισεν εἰς τὸ Παπυρίου καστέλλον, βουλῇ Ἰλλου μαγίστρου· ἡ δὲ Ἀριάδνη μνηῶσα διὰ τὴν μητέρα παρεγγύησεν Οὐρβικίῳ ἀνελεῖν τὸν Ἰλλον. καὶ ἀνερχόμενος ὁ Ἰλλος ἐν τῷ ἱππικῷ εἰς τὴν μέγαν κοχλίαν, μετὰ ξίφους λαβῶν ἀπειμήθη τὸ δεξιὸν ὡς. ἐκ 10 τούτου ἀνταρσίαν κατὰ Ζήνωνος ἐμέλετῃσε, προβληθεὶς καὶ δομέστικος τῆς ἀνατολῆς.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος ἀπὸ σελεντιαρίων, ὁμοίως ἀκέφαλος ὢν, ἐβασίλευσεν ἑτη εἰκοσιεπτί. οὗτος καὶ τὸ σῶμα εὐ- 15 μήκης τε, τὸν δὲ ὀφθαλμὸν χαροπὸς τε καὶ γλαυκὸς μετρίως, φαλακρὸς ἡρέμα καὶ πολίος. ἄγει δὲ αὐτὸν ἐπὶ μοναρχίαν Οὐρβίκιος ὁ τότε μεγίστην περὶ τὰ βασιλεια καὶ τοῖς εὐνοῦχοις ἔχων δύναμιν. ἐφ' οὗ Ἀναστασίου Βιταλιανὸς ὁ Θραξ ἀντάρας, καὶ παραλαβὼν Θραξίας καὶ Σκύθας, ἦλθεν ἕως τοῦ 20 Ἀνάπλου πραιδένων· ἀλλὰ ναυμαχῆσαντος αὐτῷ Μαρριανοῦ τοῦ ἐπάρχου σοφωτάτου μετὰ τοῦ Μηδικοῦ πυρὸς καὶ θείου

16. τε] ἦν? 23. ἀπειρου cod

tam, quam portabat splendidissimam et supra modum albam, ut Procopius narrat, ex dextra auri sumpsit et abiecit, ne quis post eum Persarum rex ea se ornaret. facto sub eodem terrae motu sphaera statuariae in foro decidit et magni Theodosii columna in Tauri statuam.

Idem Berinam socrum in exilium misit in Papyrium castellum Illi magistri consilio. Ariadne autem propter matrem irata hortata est Urbicius, ut illum interficeret. atque illo quum in circum per magnam cochleam ascenderet gladio dextra auris amputata est. ex ea tempore seditionem contra Zenonem machinatus est, factus etiam orientis domesticus.

ANASTASIUS.

Anastasius e silentiariis quidam, acephalus, 27 annos regnavit. hic statura fuit procera, oculis trucibus et mediocriter caesiis, paululum calvus et canus. ad regnum eum evexerat Urbicius, qui tum in regia et eunuchis potestatem habebat. sub Anastasio Vitalianus Thrax defecit et iunctis sibi Thracibus et Scythis praedans usque ad Anaplum processit. sed Marianus praefectus prudentissimus Medici

αἰνύρου, οὗ κατεσκεύασε Πρόκλος ὁ φιλόσοφος, κατέφλεξε τὰς ναῦς τῶν βαρβάρων· ὁ δὲ Βιταλιανὸς ἔφυγε μετ' ὀλίγων διασωθεὶς.

Τοῦ δὲ βασιλέως βουληθέντος προσθεῖναι εἰς τὸν τρισά-
 5 γιον τὸ "ἅγιος ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς ἐλέησον ἡμᾶς," οἶα
 παιδομένου Σεβήρω τῷ ἀκεφάλῳ, τοῦ λογοθέτου δὲ καὶ τοῦ
 ἐπάρχου ἀνελθόντων ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας τοῦτο ἐκ-
 φωνῆσαι, ἔγρονε δημοτικῇ στάσει, ἐπιβοωμένων ἄλλον βα-
 10 σιλέα τῇ πόλει. ἐμπρήσαντες πολλοὺς οἴκους καὶ ταραχὰς
 ποιήσαντες, καὶ τὸν βασιλέα ὑβρίζαντες, ἦλθον ἕως τῆς
 κιστέρνης τῆς οὔσης πλησίον τοῦ ἁγίου Μωκίου, ἦν ὁ αὐ-
 τὸς βασιλεὺς ἔκτισε· καὶ τὸν ἠγούμενον τῆς μονῆς τοῦ
 ἁγίου Φιλίππου, ὃς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠγαπᾶτο, φονεύσαντες,
 καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ δόρατος ἀναρτήσαντες, ἔκραζον
 15 "οὗτός ἐστιν ὁ φίλος τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἁγίας τριάδος." ἀλλὰ
 καὶ γυναῖκα ὀγκλειστήν, εἰς ἣν ὁ βασιλεὺς εἶχε πίστιν, ἀνέ-
 λεν, καὶ σύραντες ἀμφοτέρους ἔκασαν ἐν τῇ μονῇ τῶν Στου-
 δίου. ὁ δὲ βασιλεὺς φοβηθεὶς πρὸς μικρὸν ἐπαύσατο τῆς
 αἰρέσεως.

20 Ἐπὶ τούτου Ἠλουνδαρος ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος ἐβα-
 πτίσθη ὑπὸ ὀρθοδόξων. Σεῦηρος δὲ ἐπισκόπος ἔπεμψε πρὸς
 αὐτὸν δύο, θέλων αὐτῷ μεταδοῦναι τῆς οἰκείας αἰρέσεως·
 ὃν τοῦ δόγματος τὸ ἄτοπον αἰσθόμενος ἔφη μεθ' ὑποκρίσεως

17. Στουδίῳ C

ignis et sulphuris auxilio, quem Proclus philosophus confecerat na-
 ves barbarorum incendit. Vitalianus cum paucis fugit.

Rex quum ter sancto apponere vellet: "sanctus et crucifixus
 propter nos miserere nostri," qua in re obsequutus est Severo ace-
 phalo logotheta et praefectus, ut scilicet in ambone ecclesiae ita re-
 citaretur, seditio facta est plebis et aliam regem proclamaverunt.
 multis aedificiis incensis et tumultu facto regem laeserunt et usque
 ad cisternam ab ipso rege aedificatam, quae est prope Mocii aedem,
 processerunt; praefectum monasterii St. Philippi, qui a rege dilige-
 batur, interfecerunt, eiusque caput hastae imposuerunt clamantes:
 "hic est amicus inimici sanctae trinitatis," sed etiam solitariam mu-
 lierem, cui rex fidem habebat, occiderunt et ambos protrahentes in
 Studii monasterio combusserunt. rex terrefactus aliquamdiu haeresi
 abstinuit.

Sub hoc Mundarus, Saracenorum princeps, baptizatus est ab or-
 thodoxis. Severus ad eum duos episcopos misit participem eum fa-
 cturus suae haeresis. quorum doctrinae pravitatem quum perspexis-
 set, simulanter episcopis dixit: "litteras hodie accipi mortuum esse

πρὸς τοὺς ἐπισκόπους “ἐδεξάμην γράμματα σήμερον ὅτι Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ἀπέθανε” τῶν δὲ εἰπόντων ἀδύνατον εἶναι τοῦτο, “καὶ πῶς” φησὶ “θεὸς γυμνὸς ἐστανρωθῆ καθ’ ἑμᾶς, εἰ μὴ ἐκ δύο φύσεων ὁ Χριστός, εἰ μηδὲ ἄγγελος ἀποθνήσκει, ὡς φατέ.” ὅπερ ἀκούσαντες, καὶ σφόδρα ἐκπλαγέν-¹τες εἰς τὸ φυσικὸν φρόνημα τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἀνεχώρησαν μετ’ αἰσχύνης.

Ἀναστάσιος εἶδε καθ’ ὕπνου φοβερόν τινα τῆ χειρὶ κατέχοντα κώδικα γεγραμμένον καὶ λέγοντα αὐτῷ “ἰδοὺ διὰ τὴν ἀπιστίαν σου ἀπαλείφω τῆς σῆς ζωῆς ἔτη ἰδ’.” καὶ βροντῶν¹⁰ καὶ ἀστραπῶν περὶ τὸ παλιόντιον εἰλουμένων, τοῦ βασιλέως μονωτάτου καταλειφθέντος καὶ φεύγοντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐν ἐνὶ τῶν κοιτωνίσκων τῆ λεγομένης ὠμίῃ κατέλαβεν αὐτὸν ἡ ὄργῃ, ὥστα αἰφνίδιον εὐρεθῆναι νεκρόν. ἐτίθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ναῶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἐν λάρακι¹⁵ λιθίνῃ Ἀκυντάνῃ, μετὰ Ἀριάδνης τῆς αὐτοῦ γυναικὸς πρωτελευτησάσης. οὗτος λέγεται καῦσαι καὶ τὰ βιβλία τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχε τις Τιμόθεος. φασὶ δὲ αὐτὸν μετὰ τὸ ταφῆναι μεθ’ ἡμέρας τινὰς βοᾶν “ἐλέησατέ με καὶ ἀνοίξατε.” τῶν μνημοραλίων²⁰ δὲ εἰπόντων “ἄλλος βασιλεύει,” ἔφη “οὐδὲν μοι μέλει· εἰς μοναστήριον ἀπαγάγετέ με.” οἱ δὲ εἶασαν αὐτόν. λέγεται δὲ μετ’ οὐ πολὺ τὸ μνημα ἀνοιγῆναι, καὶ εὐρεθῆναι αὐτόν

4. εἰ δὲ μὴ C

Michael archangelum;” quod quum fieri posse illi negassent “qui vero, inquit, deus vester nudus crucifixus est, nisi duarum naturarum est Christus, si vel angelum mori negatis?” his auditis mirati sanam quaestionis rationem cum dedecore abierunt.

Anastasius in somnio terribilem hominem vidit codicem conscriptum manibus tenentem et dicentem: “ecce, propter malam fidem tuam de vita tua 14 annos deleo”. tonitru et fulminibus ad regiam adactis rex solus relictus huc illuc fugiens in cubiculo, quod oatus dicitur, ira correptus est et statim mortuus inventus. sepultum est corpus eius in St. apostolorum ecclesia in cista lapidea Acynlana, iuxta Ariadnen uxorem autea mortuam. hic etiam aureos et argenteos libros combussisse dicitur. episcopatum tenuit Timotheus. hunc narrant postquam aliquot dies sepultus esset clamasse: “miseremini mei et aperite;” sepulchrorum custodes dixerunt: “alius regnat,” ille vero, “nihil mea interest, in monasterium me abducite.” illi vero eum reliquerunt. paulo post sepulchrum aperuerunt et invenerunt eum fame brachia et caligas adedisse. quia haereticus erat Anastasius Euthymius patriarcha a seditiosorum partibus

ἔκ τῆς πείνης φαγόντα τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ τὰ καλῆγια
 αὐτῷ ἐφόρει. διὰ τὸ εἶναι αἰρετικὸν Ἀνάστασιον Εὐθύμιος πα-
 τριάρχης προσέκειτο ταῖς ἀντάρασιν· ὑπερ γνοὺς Ἀναστά-
 σιος ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸ χειρώσασθαι αὐτοὺς ἐδήλωσεν Εὐ-
 5 θυμῷ ἀγίῳ “αἱ εὐχαί σου αἱ μεγάλαι τοὺς φίλους σου ἡσθό-
 λωσαν.” προχειρίσατο δὲ ἀντ’ αὐτοῦ Μακεδόνιον· εἰς ὃν,
 διὰ τὸ μὴ ὑπέκειν τῇ αἰρέσει αὐτοῦ, πολλὰ δεινὰ ἐνεδείξα-
 το. φασὶ γὰρ τελευτήσαντος Μακεδονίου ἐν ἔξορίᾳ φοβερόν
 τι συμβῆναι· νεκρὸν γὰρ ὄντα καὶ ἐν κραββάτῳ τεθειμένον,
 10 βλεπόντων πάντων, σφραγίσασθαι ἑαυτὸν τῷ σταυρῷ. μέλλον-
 τος δὲ ἐν Νεοκαισαρείᾳ γίνεσθαι σεισοῦ στρατιώτης ὕδευον
 δύο τινὰς εἶδεν ἐπὶ τὴν πόλιν βαδίζοντας, καὶ ὄπισθεν ἄλλον
 βοῶντα “φυλάξατε τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἡ Θίχη Γρηγορίου ἐστὶ.”
 γεινομένου δὲ τοῦ σεισοῦ τὸ πλεῖστον, μέρος τῆς πόλεως
 15 ἐπτοήθη, πλην τοῦ ἀγίου Γρηγορίου.

Ἀναστάσιος πολλὰ τῶν χαλκουρρημάτων ζῶδα χωνεύσας
 εἰς αὐτῶν στήλην ἰδίαν ἔστησεν εἰς τὸν κίονα Ταύρου. ἡ γὰρ
 πρώην ἐστῶσα Θεοδοσίου ἦν τοῦ μεγάλου· ἦτις ἀπὸ σεισοῦ
 πεσοῦσα συνετρίβη. ἐφ’ οὗ ἀνῆρ τις ἐκ τῆς χείμας τεχνῶν
 20 εὐφυῆς ὢν ἐπεδείκνυεν ἀργυροπράταις τε καὶ ἑτέροις χεῖμας
 καὶ πόδας ἀνδριάντων καὶ ἕτερα εἶδη χρυσοῦ, λέγων θησαυ-
 ροὺς εὐρηκέναι· καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς ἀπατῶν εἰς πένιαν

5. αἱ μεγάλαι] δούσας C. cf. Cedrenus I p. 627 21. 11. στρα-
 τιώτης adde Cedrenus I p. 628 17. 19. ᾧ C 21. ἀργυρο-
 πρᾶταις τε καὶ ἑτέρας C

stabat, quod quum Anastasius comperisset post victos eos Euthymio
 dixit: “magnae preces tuae amicos fuligine consperserunt.” consti-
 tuit autem in eius locum Macedonium, quem non cedentem haeresi
 multimodis cruciavit. mortuo enim Macedonio in exsilio terribile
 aliquid accidisse fertur; mortuum enim et in lectulo iacentem viden-
 tibus omnibus narrant crucis signo se munivisse. imminente Neo-
 caesareae terrae motu, miles quidam iter faciens duos conspexit ad
 urbem accedentes aliumque a tergo clamantem: “conservate domum,
 in qua Gregorii arca est;” facto motu maior urbis pars concidit, ex-
 cepta St. Gregorii aede.

Anastasius conflatis multis aeneis signis inde suam statuum con-
 fecit et in Tauri columna collocavit; quae enim antea ibi collocata
 erat, Theodosii statua, terrae motu deiecta et fracta erat. sub eo
 vir quidam, qui chymicam artem profitebatur callidus argentariis aliis-
 que manus et pedes statuarum aliaque aurea signa obtulit, dicens
 thesauros se invenisse; multos hac re deceptos ad paupertatem rede-
 git. fama vulgata captus et ad Anastasium ductus attulit regi equi

ἦνεγκε. φήμης οὖν περὶ αὐτοῦ διαθεούσης κρατηθεὶς ἤχθη Ἀγαστασίῳ. προσήνεγκε δὲ τῷ βασιλεῖ Ἰπκου ὀλόχρυσον χαλινὸν διὰ μαργαριτῶν· ὃν λαβὼν ὁ βασιλεὺς ἔφη αὐτῷ “ὄντως σὺ ἐμὲ οὐ κομπάγεις.” ἐξώρισε δὲ αὐτὸν εἰς τι φρουρίον, ἔνθα καὶ τελευτᾷ. ἐπὶ αὐτοῦ Δευτέριος ἐπίσκοπος 5 Βυζαντίου Ἀρειανός, βάρβαρόν τινα βαπτίζων, ἐτόλμησε εἰπεῖν “βαπτίζεται ὁ δεῖνα εἰς ὄνομα πατρὸς δι’ υἱοῦ· ἐν ἁγίῳ πνεύματι.” καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἢ κολυμβήθρα. ὁ δὲ βάρβαρος ἔμφοβος γενόμενος γυμνὸς ἔφυγεν ἐν τῇ ἀμφοδῷ, ὡς ἐξ αὐτοῦ πᾶσι γνωσθῆναι τὸ θαῦμα. δύο ἐπισκόπων ἀμφισβη- 10 τούντων ἐπὶ Ἀναστασίου, ὀρθοδόξου καὶ Ἀρειανοῦ, καὶ τοῦ μὲν Ἀρειανοῦ διαλεκτικοῦ ὄντος τοῦ δὲ ὀρθοδόξου θεοσεβοῦς καὶ πιστοῦ, ὁ ὀρθόδοξος προύτεινεν ὥστε ἀφεμένους τῶν λόγων εἰς πυρὰν εἰσελθεῖν καὶ οὕτως δειχθῆναι τὸν εὐσεβέστερον· τοῦ δὲ Ἀρειανοῦ τοῦτο παραιτησαμένου αὐτὸς εἰσελ- 15 θῶν ἀπὸ τῆς πυρᾶς διαλέγεται καὶ ἀπαθῆς ἐφυλάττετο.

Ἰουστίνος ὁ Θραξ ὁ μέγας.

Ἰουστίνος ὁ Θραξ, ὁ μέγας ἐν πολέμοις καὶ ζηλωτῆς ὢν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἦν καὶ τῷ σώματι μεσηλιξ, εὐρὺς τοὺς ὤμους καὶ τὰ στέφρα, πολιὸς μετὰ οὐλόγητος καὶ θα- 20 αείας κόμης. ἐπήνθει δὲ τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἔρευθος, βλο-

4. οὗχ ἀπατήσεις Cedrenus I p. 629 16.
15. τοὺς εὐσεβεστέρους C

13. ἀφεμένων C

frenum aureum et margaritis consertum, quo accepto rex “profecto,” inquit, “me non decipies.” relegavit hominem in castellum ubi mortuus est. sub hoc Deuterius Byzantii episcopus Arianus barbarum quendam baptizans dicere ausus est: “baptizatus in nomen patris per filium in sanctum spiritum;” tum statim labrum baptisterii exsiccatum est; barbarus vero territus in plateam aufugit nudus, ita ut omnes ab eo miraculum cognoscerent. duobus episcopis sub Anastasio disputantibus, orthodoxo et Ariano, quum esset Arianus dialecticus, orthodoxus vero pius et fidelis, orthodoxus proposuit ut relicta disputatione in ignem inirent et ita pietatem probarent. quod quum Arianus recusasset, ipse iniit et ex medio igni verba fecit et incolumis servatus est.

IUSTINUS THRAX.

Iustinus Thrax magnus bello et acer orthodoxae fidei sectator; corporis statura erat mediocri, pectore et humeris latis, canis simulque villosis crinibus, faciei truci inerat rubor. Iustinus Vitalianum, de quo dictum est, familiarem sibi adiunxit et ducem eum fecit, con-

συρῶ ὄντι καὶ πλατεῖ. ὃς καὶ Βιταλιανὸν τὸν προφηθῆντα
 ἠπειώσατο καὶ στρατηγὸν ἐτίμησε καὶ παρρησίαν ἔχειν πρὸς
 αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς ἐποίησεν. ἐδόλοφονήθη δὲ ὁ Βιτα-
 5λιανὸς παρὰ τῶν Βυζαντιῶν μηνιῶντων αὐτὸν διὰ τὴν προ-
 5ειρημένην ἐπαναστασίαν. Ἀμάντιον δὲ τὸν πραιπόσιτον, ὃς
 τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ θυμαστικῶς ἠχοδόμησε,
 λέγεται χρήματα δεδωκέναι Ἰουστίνῳ ὄντι κόμητι τῶν ἔξκου-
 βιτόρων ἐπὶ Ἀναστασίῳ, ὅπως Θεόκτιτον τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ
 ἀναγορεύσῃ εἰς βασιλέα· τοῦτον ἀνεῖλεν Ἰουστίνος, καὶ τοὺς
 10τὴν ἀνταρσίαν σὺν αὐτῷ μελετήσαντας, τὴν βασιλείαν αὐτὸς
 κατασχών.

Ἐπὶ αὐτοῦ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν καὶ τοὺς ἐν Νε-
 γρῆ τῇ πόλει ἐπράχθη, καὶ τὰ κατὰ τῶν Ὀμηριτῶν δι' Ἐλε-
 15σβαάν τοῦ βασιλέως Αἰθιοπῶν. ἐτυπώθη δὲ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ
 15ἑορτάζειν ἡμᾶς καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς ὑπαπαντῆς, μέχρι τότε
 μὴ ἑορταζομένης. ἐφ' οὗ ἀστὴρ ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπάνω
 τῆς χαλκῆς πύλης ἐν τῷ παλατίῳ φαίνων ἐπὶ ἡμέρας καὶ
 νύκτας εἰκοσιεννέα· καὶ γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος· καὶ
 ἡ μὲν Κωνσταντινουπόλις ἐν διαφόροις τόποις ἀπέλαβεν, ἡ
 20δὲ μεγάλῃς Ἀντιοχείας πάθος ἔπαθεν ἀνεκδιήγητον, ὡς κα-
 ταπτωθῆναι πᾶσαν σχεδὸν τὴν πόλιν καὶ τάφον γενέσθαι τῶν
 οἰκητόρων· τοσαύτη γὰρ ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ ἐπῆλθεν ὡς καὶ
 τοὺς ὑπολειφθέντας πῦρ ἐξελεθεῖν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οἰκτρῶς
 καταφλέξει. ἀλλὰ καὶ ἡ Πιομπηϊούπολις τῆς Μυσίας διαφ-

7. ἐξ κουσάτρων C
 πᾶς cod

16. ἀφ' C

21. κατατηθῆναι C

cessitque ei, libere pro reliquis apud se loqui. Vitalianus dolo cir-
 cumventus est a Byzantiis iratis ei propter seditionem supra comme-
 moratam. Amantius praepositus, qui St. Thomae apostoli templum
 splendidum aedificavit et varie ornavit, argentum dedisse perhibetur
 Iustino, quum hic esset sub Anastasio excubitorum comes, ut scilicet
 Theocitum cognatum suum regi proclamaret. hunc Iustinus inter-
 fecit una cum iis, qui seditionem cum eo machinati erant, sibi im-
 perium retinens.

Sub eo facta sunt quae de sancto Aretha et Negræ incolis nar-
 rantur, et de Homeritis per Elesbaan Aethiopum regem facta. consti-
 tutum etiam est obviacionis festum celebrare, quod antea non factum
 erat. sub eo sidus in coelo apparuit supra aeneam portam palatii
 per 29 dies noctesque fulgens. fuit etiam terrae motus terribilis,
 quo Cpolis passim laesa est, sed Antiochia ineffabilem calamitatem
 perpressa est; nam tota fere urbs concidit et facta est incolarum se-
 pulchrum; et tanta fuit dei ira, ut vel relictæ igni e terra prorump-

ραγεῖσα μέσον κατεπόθη μετὰ τῶν οἰκητόρων· καὶ ἔκραζον ὑπὸ τὴν γῆν ὄντες οἱ ἄνθρωποι τὸ “ἐλεήσατε.” καὶ γυνὴ δέ τις ἐπὶ αὐτοῦ ἀνεφάνη ἐκ Κιλικίας οὕσα γιγαντογενής, ὑπερέχουσα τῇ ἡλικίᾳ πάντα ἄνθρωπον πῆχυν ἓνα, καὶ πλατεῖα σφόδρα. ὡς ἐπὶ θαύματος δὲ οἱ ἀδόμονοι ὀρώντες αὐτὴν ἐν 5 τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ οἴκοις ἐδίδον αὐτῇ ἀνὰ ὄβολου.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς πολλὰ ἐφιλοφρονήσατο τῇ τε πόλει Ἀντιοχείᾳ πρὸς ἀνοικοδομήν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ζῶντας ὑπολειφθέντας· τοσοῦτον δὲ ἐπ’ αὐτῇ ἤλγησεν ὡς καὶ τὸ διάδημα ἀποθεῖναι καὶ τὴν πορφύραν, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν 10 περιβαλέσθαι, καὶ πενθεῖν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ἐτελεύτησε δὲ καταλιπὼν βασιλεία Ἰουστινιανὸν τὸν ἴδιον ἀνεψιόν· ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀυγούστης, ἐν λάρνακι πρασίῳ, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὐφημίας· ἐν ᾗ καὶ αἱ στολαὶ εὐρέθησαν. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον δι- 15 εῖπεν Ἰωάννης ὁ λεγόμενος Καππαδόκης.

Ἰουστῖνος ἀνεκαλέσατο πάντας ἱερεῖς καὶ ἄνδρας εὐσεβεῖς ὀρθοδόξους, οὓς Ἀναστάσιος ἀδίκως ἐξώρισεν. ἐπὶ αὐτοῦ Ἔδεσσα πόλις, τοῦ Σκιρτοῦ ποταμοῦ μέσον αὐτῆς διερχομένου καὶ πλοῦτον καὶ τέρψιν αὐτῇ παρεχομένου, πλημ- 20 μωρήσαντος αὐτῇ σὺν τοῖς συνοίκοις ἐποντίσθη. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὰ ὕδατα πλάξ λιθίνη ἀνέθη ἐν τῇ τοῦ ποταμοῦ ὄχθῃ, ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν ἐγκεκολλημένη περιέχουσαν οὕτως “Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κατὰ σκιρτήματα πολίταις.”

21. αὐτῆς C

22. εὐρέθη Cedrenus I p. 640 1.

pente misere comburerentur. sed etiam in Mysia Pompeiopolis deleta concidit in incolas; et clamarunt qui terra conditi erant “miseremini.” mulier sub eo exstitit Cilissa, corpore giganteo, alti viri staturam cubito superans et admodum lata, ita ut admirarentur qui videbant in officinis et domibus et obolum ei quisque daret.

Rex benevolentissimum se praestitit Antiochiae, ut restitueretur, et eis, qui vivi relictī erant. atque ita hanc calamitatem luxit, ut diadema et purpuram deponeret, saccum et cinerem iniiceret, multosque dies doleret. moriens regem reliquit Iustinianuu affinem; sepultus est in monasterio Augustae in arca prasina iuxta Euphemiam uxorem, ubi etiam stolae inventae sunt. episcopatum tenuit Iohannes, qui Cappadoces dicebatur.

Iustinus omnes sacerdotes piosque orthodoxos revocavit, quos Anastasius iniuste relegaverat. sub eo Edessa, quam perfluit Scirtus fluvius divitias et oblectationes suppetans, inundatione facta cum incolis submersa est. postquam aqua recessit lapidea tabula inventa est in fluvii ripa cui hieroglyphicis literis haec inscripta erant: Scirtus fluvius malas saltationes civibus saltabit.”

Εὐλαλίον τινὸς ἀπὸ πλουσίων πένητος τελευτήσαντος, καὶ γνάψαντος Ἰουσιτῖνον βασιλέα κληρονόμον ἐν διαθήκαις, καὶ παρακαλεσαμένου ὥστε τὰς τρεῖς αὐτοῦ θυγατέρας μικρὰς καταλειφθεῖσας ἀναθρέψαι καὶ ἐκπροικίσαι, καὶ πάντα αὐτοῦ εἰς τὰ χρέα δοῦναι τοῖς δυνεισταῖς, καὶ τὰ γραμματεῖα αὐτοῦ ἀναρρῦσασθαι, πάντῃ βασιλικῶς Ἰουσιτῖνος ἐπλήρωσε, κατὰ κληξας ἐν τούτῳ πάντα ἀκούσαντι ἄνθρωπον.

Ἰουστινιανός δ' ἄρχεται.

- 10 Ἰουστινιανός ἐβασίλευσεν ἔτη λθ', ἐτῶν ὧν μέ. οὗτος τὴν μὲν τοῦ σώματος ἀναδρομὴν βραχὺ μείζων τοῦ μέσου, ἐρυθρὸς τὴν χροιάν, χαροπὸν καὶ εὐπερίστροφον βλέπων, καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς κόμης κάλλος μικρὸν ἐψιλωμένην ἔχων, ὑπατεύσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει καὶ δούς χρήματα πάμπολλα.
- 15 οὗτος οὖν ἐποίησε καὶ τὰς νεαρὰς διατάξεις, ἐκφωνήσας καὶ τύπον περὶ τε ἐπισκόπων καὶ ξενοδόχων καὶ οἰκονόμων καὶ ὀρφανοτρόφων, ὥστε μὴ κληρονομεῖσθαι πλὴν ὧν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐκέκτηντο. οὗτος διωγμὸν κατὰ Ἑλλήνων καὶ πάσης αἰρέσεως ἐκίνησεν· εὐρῶν δὲ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐν
- 20 τέλει τούτῳ νοσοῦντας, δεσμεύσας καὶ τιμωρησάμενος φόβον πολὺν εἰργάσατο, θεσπίσας μόνους ὀρθοδόξους πολιτεύεσθαι.

Ἐπλήρωσε δὲ καὶ τὸ δημόσιον λουτρῶν τὸ εἰς τὸν Διηγη-

19. πολλοὺς τῶν ἐν τέλει οὕτω? 22. Δαγισθέως Codrenus I p. 644, Διηγιστέως p. 688.

Eulalius quidam e divitibus parentibus ortus quum pauper decessisset et scripsisset Iustinum regem esse lege constitutum eumque hortatus esset, ut tres suas filiolas educaret et dote donaret, et quae debebat solveret, et tabulas suas deleret; cuncta Iustinus ut regem decet, perfecit, admirantibus omnibus, qui audiebant.

IUSTINIANUS MAGNUS.

Iustinianus regnavit annos 39 rerum potitus anno aetatis 45. is corpore paulo maiore erat, quam ex modo vulgari, colore rubro, vultu truci et versuto, capite nonnihil glabro, regavit autem in media urbe permulta dans dona. hic igitur nova instituta fecit, legem quoque promulgans de episcopis, hospitibus, dispensatoribus et orphanotrophis, ne quid legarent nisi quod ante susceptum munus possedissent. hic persecutionem movit Graecorum et omnis haeresis; inveniens autem multos e magistratibus hoc morbo laborantes, his vincitis et vindicta sumpta magnum terrorem iniicit, quum solos orthodoxos posse rempublicam capessere ediceret.

Perfecit etiam balneum publicum Dagisthei ab Anastasio inchoa-

στέα, ὃ ἤρξατο κτιζειν Ἀναστάσιος ὁ βασιλεύς. ἡ δὲ Ἀντιόχεια σειομένη οὐκ ἐπαύετο, μέχρι οὐ ἐφάνη Θεοσεβεῖ ἀνθρώπῳ ἐπιγράψαι εἰς τὰ ὑπέρθυρα τῶν φλιῶν “Χριστὸς μεθ’ ἡμῶν· στήτε.” καὶ τούτου γενομένου ἔσθη ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις ὠνομάσθη Θεούπολις. 5

Ἐπὶ αὐτοῦ γέγονε δημοτικὴ ἀνταρσία, καὶ τὴν τε ἁγίαν Σοφίαν καὶ τὸν τοῦ δαίου Σαμψῶ οἶκον μετὰ τῶν ἀρρώστων καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ παλατίου τὴν χαλκώστεγον, τὴν ἔκτοτε καὶ νῦν χαλκὴν προσαγορευομένην διὰ τὸ ἐκ χαλκῶν κεράμων κεχρυσωμένων ἐστεγάσθαι αὐτήν, καὶ τοὺς δύο ἐμβόλους μέ-10 χρι τοῦ φόρου κατέκαυσαν, καὶ Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἀναθεματίζοντες ἐφύβριζον, Ὑπάτιον δὲ πατρικίον εὐφήμησαν ἐν τῷ καθίσματι στέψαντες· ἦτις ἀνταρσία ἐπαύθη διὰ Βελισσαρίου καὶ Μούνδου καὶ Ναρσῆ, ἀνελόντων τριάκοντα πέντε χιλιάδας καὶ αὐτὸν Ὑπάτιον ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ. ἀνεκαίνισε 15 δὲ ἐκ θεμελίων ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν.

Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ ἑξακισχιλιοστῷ μ’ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κοσμοῦ, ἰνδικτιῶνος ιε’, ὥρα πρώτη τῆς ἡμέρας, τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς εἰκοστῆ γ’, τὸν τῆς μεγίστης ἐκκλησίας ἀνοικισμὸν 20 ἤρξατο ποιεῖν ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ὑπὲρ τὸ πρότερον, παραδοὺς καὶ τροπάρια αὐτῇ ὑπ’ αὐτοῦ μελισθέντα ψάλλεσθαι “ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ.” ἀλλὰ

tum. Antiochiae autem terrae motus non prius cessavit, quam homini pio divinitus nunciatum est, ut scriberet super postes portae: “Christus nobiscum, consistite.” quo facto ira dei consedit et inde ex eo tempore urbs nominata est Theopolis.

Eo regnante seditio populi orta est, et sanctam Sophiam et sancti Sampsō domus cum infirmis et palatii aditum aere tectum, qui inde adhuc aheneus dicitur, utpote stratus tegulis aheneis inauratis et bina rostra usque ad forum combusserunt et Iustinianum regem excommunicatum male tractarunt, Hypatium patricium regem salutarunt coronis in solio ornantes. oppressa est seditio a Belisario, Mundo et Narsete triginta quinque millibus hominum cum ipso Hypatio in circo interfectis. restituit ex fundamento Iustinianus maguam dei ecclesiam.

Sciendum est, anno 6040 a creato mundo, indictionis 15, prima hora diei d. 23 Februarii Iustinianum incepisse restitutionem maximae ecclesiae, ita ut pulchritudine et magnitudine priorem superaret; carmen quoque a se compositum tradidit cantandum “unigenitus

καὶ ἡ ὑπαπαντὴ ἔλαβε δῶρον ἑορτάζεσθαι, μὴ συναριθμουμένη πρότερον ταῖς δεσποικαῖς ἑορταῖς.

Τῷ δὲ ἰδ' ἔτει αὐτοῦ γέγονε καὶ ἡ πέμπτη σύνοδος ἡ κατὰ Σευήρου. τῷ δὲ δεκάτῳ αὐτοῦ ἔτει γέγονε τὰ πρῶτα 5 ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. γενομένης δὲ τῆς πέμπτης συνόδου κατὰ Σευήρου τοῦ ἀκεφάλου καὶ δυσσεβοῦς καὶ κατὰ Ὠριγένους ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἀπολλινάριος Ἀλεξανδρείας, Δόμνος Ἀντιοχείας, ἐπὶ Βιγελίου πάπα Ῥώμης, κατὰ Ὠριγένους καὶ τῶν αὐτοῦ δογμάτων, ἐν οἷς ἐληρώδουν τὰς 10 ψυχὰς προὔπαρχούσας τῶν σωμάτων, τὴν τε μετεμψύχωσιν δοξάζοντες τέλος τε τῆς κολάσεως, καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μὴ ἀνίστασθαι ἐν τῇ ἀναστάσει τὰ αὐτά, καὶ τὴν τῶν δαιμόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν, καὶ τὸν παράδεισον ἀλληγορεῖσθαι, μὴ γεγενῆσθαι μήτε εἶναι ὑπὸ θεοῦ αἰσθητὸν παρα- 15 δείσον, μηδὲ ἐν σαρκὶ πλασθῆναι τὸν Ἀδάμ.

Τελευτησάσης δὲ Θεοδώρας τῆς αὐτοῦ γυναικὸς γέγονε τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ἐφ' οὗ καὶ θανατικὸν γέγονεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥστε μένειν ἀτάφους τοὺς ἀποθνήσκοντας διὰ τὸ μὴ ἔξαρκεῖν τοὺς κραββάτους τῶν ἐκκλη- 20 σιῶν καὶ τῶν ἐναγῶν οἴκων ἐκφέρειν αὐτούς· τοῦ δὲ βασιλέως κραββάτους ποιήσαντος χιλίους, ἐπεὶ μὴ ἔξήκουν μηδὲ οὕτοι, ἀμάξας προσέταξε πλείστας εὐτρεπισθῆναι καὶ ἄλογα καὶ τοὺς τεθνεώτας ἐν αὐτοῖς ἐκφέρειν. ἐκράτησε δὲ ἡ θνησις αὐτῆ

5. τῆς om C

filii et verbum dei." etiam concessum est, ut obviatio celebraretur, quae non numerabatur antea in dominicis festis.

Quarto decimo autem eius anno fuit quintum concilium contra Severum. decimo autem anno prima solemnitas restitutae magnae ecclesiae celebrata sunt. factum autem est quintum concilium contra Severum acephalum et improbum et contra Origenem Cpolititanum, cui concilio praefuerunt Apollinarius Alexandrinus, Domnus Antiochenus sub Vigelio, papa Romano, contra Origenem eiusque dogmata, in quibus negabantur, animos fuisse ante corpora et migrationem animorum stantebant et poenae finem et corpora postra non eadem surrectura in surrectione et daemones in veterem statum restitutum iri et paradysum allegorice dici, nec esse nec fuisse conditum a deo terrestrem paradysum, nec carne fictum esse Adamum.

Mortua Theodora eius uxore celebrata sunt solemnitas restitutorum apostolorum. sub eo Cpoli erat morbus letalis, ita ut insepulta iacerent corpora mortuorum, quia non sufficiebant feretra ecclesiarum et sacrarum aedium ad efferendum, postquam vero rex mille feretra fecit, quam ne haec quidem sufficerent, currus permultos comparari

μηνας δύο, Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον. γεγόναισι δὲ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ μεγάλαι καὶ φοβεραὶ σφόδρα, ὥστε πολλοὺς ὑπ' αὐτῶν κατακαῆναι. ἀλλὰ καὶ σεισμὸς μέγιστος καὶ παγκόσμιος· καὶ ἔπεσον οἴκοι καὶ ἐκκλησίαι πολλαὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥστε πολλοὺς τελευτῆσαι· ἀλλὰ καὶ τὸ τεῖχος 5 τῆς χρυσῆς πόρτης καὶ ἡ λόγχη ἦν κρατεῖ ὁ ἀνδριάς τοῦ φόρου. καὶ ἐπεκρότει ἡ γῆ σειομένη ἐπὶ πολὺ. ἐκ δὲ τῆς λύπης ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ γενέθλια τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια ἄνευ στέμματος προῆλθε, καὶ τὰ ἐξ ἔθους ἀριστόδειπνα τοῦ δωδεκαήμερου οὐκ ἐτέλεσεν, ἀλλὰ πάντα τοῖς πτω- 10 χοῖς διένειμε. τὴν δὲ θάλασσαν ἀναρριχάναι φασὶν ἐκ τοῦ σειμοῦ μίλια δύο, καὶ ἀπολέσθαι πλοῖα πολλὰ ἐν τῇ τοῦ ὕδατος ἀναχαιτίσει. ἔπεσε δὲ ὁ τροῦλλος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὃν καὶ ἀνέκτισεν ὑψηλότερον καὶ κρείττονα, ποιήσας καὶ τὰ δευτέρω ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας φαιδρότερον 15 καὶ λαμπρότερον.

Οὗτος μαθὼν περὶ ἀρρενοφθόρων, ἐρευνήσας καὶ τοῦτους εὐρών, τοὺς μὲν ἐκαυλοτόμωσε, τοῖς δὲ καλίμονος ὄξεξ ἐμβύλλεσθαι εἰς τοὺς πόρους τῶν αἰδοίων ἐκέλευσε, καὶ γυμνοὺς κατὰ τὴν ἀγορὰν θριαμβευθῆναι· ὑπῆρχον δὲ τῶν μὲν 20 πολιτικῶν καὶ συγκλητικῶν πολλοί, τῶν δὲ ἀρχιερέων οὐκ ὀλίγοι, οἱ δεσμευθέντες οὕτως περιεγόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν γυμνοὶ δεινῶς ἐτελεύτησαν. καὶ γενομένου φόβου μεγάλου οἱ

iussit et equos, quibus efferrentur mortui. mansit hic morbus duos menses, Iulium et Augustum. erant autem tonitrua et fulmina magna maximeque terrentia, ita ut multi his percuterentur. praeterea terrae motus erat maximus per totum mundum, conciderunt domus et ecclesiae multae Cpoli, ita ut multi morerentur, concidit quoque murus ad auream portam et hasta, quam statua forensis manu tenet et vehementer sonuit terra mota. rex autem luctu afflictus usque ad natalia Christi et sancta Theophania sine corona prodiit et, duodecim diebus coena vespertina usitata abstinuit, omniaque mendicis dedit. mare quoque motu terrae ascendisse dicunt duo milliaria, et naves multas in aqua aestuatione periisse. concidit autem trullus magnae ecclesiae, quem altiore etiam et meliorem refecit, celebratis splendidius et elegantius solemnibus eiusdem ecclesiae restitutae.

Hic quum audisset de paederastis, inquisitione instituta quos invenit eorum alios membro virili privavit, aliis acutos calamos in foramina inguinum intrudere iussit eosque nudos per forum duci. erant autem ex iis, qui muneribus publicis fungebantur et e senatoribus multi, e sacerdotibus primariis non pauci, qui vincti ita per forum

λοιποὶ ἐσωφρονισθησαν· “ὀλολύζεται γὰρ” φησι “πίτυς, ὅτι πέπτωκε κέδρος.”

Ἔσθης δὲ καὶ τὸν κίονα τὸν ἐπιλεγόμενον Λύγουστέα, ἐπιθεὶς ἐπάνωθεν ἔφιππον τὴν αὐτοῦ στήλην, κρατοῦσαν τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ μῆλον σφαιροειδὲς ὡς τῆς γῆς ἀπάσης 5 αὐτοῦ κυριεύσαντος, τὴν δὲ δεξιὰν ἀνατεταμένην ἔχουσαν, καὶ οἰονεὶ πρὸς Πέρσας ἐμφαίνουσαν καὶ διακελενομένην “στῆτε, καὶ τῆς Ῥωμαίων γῆς μὴ ἐπιβῆτε.”

Ἀπέστειλε δὲ καὶ Βελισάριον στρατηγὸν μετὰ πλήθους ἀναριθμήτου καὶ πλοίων καὶ χρυσοῦ πολλοῦ καταπολεμῆσαι 10 Οὐανδήλους καὶ Ἀφρικὴν ἐκπορθῆσαι· ὃς ἀγγινοῖα καὶ φρονήσει πάντα ληϊσάμενος καὶ Γελήμερον ἐγκρατῆ ποιησάμενος ἀνήγαγεν ἐν τῇ πόλει μετὰ πλοῦτου πολλοῦ καὶ ἐθριάμβευσεν ἐν τῷ ἵππικῷ, ὑπατεῖαν ποιήσας ἐν τῇ πόλει· τὸν δὲ 15 Ἰουστινιανὸν ἀμειβόμενον αὐτὸν τῆς τοιαύτης μεγίστης καὶ παραδόξου πράξεως, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει τοῦ νομίσματος ἑαυτὸν ἐγκαράζας, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Βελισάριον ἔνοπλον, καὶ ἐπιγράψας “Βελισάριος ἡ δόξα τῶν Ῥωμαίων.” ἀλλ’ οἷα ὁ φθόνος ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ οἶδε ποιεῖν, ὧδινε καὶ εἰς Βελισάριον· διαβληθεὶς γὰρ μετέστη τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς δόξης, καὶ 20 Σολομῶν ἀντ’ αὐτοῦ στρατηγὸς ἐπέμφθη, ὃς τὰ κτηθέντα Βελισαρίῳ φυλάξασθαι μὴ δυνηθεὶς τοῖς Οὐανδήλοις πάντα παρεχώρησεν.

7. οἶον εἰς C 14. τὸν δὲ] ὥστε Cedrenns, et mox ἐγκαράζει — ἐπιγράψαι.

ducti nudi misere oblerunt. magno timore percussi ceteri edocti sunt. “luget enim,” ut dicunt, “pinus, quod cecidit cedrus.”

Posuit quoque columnam Augusteā dictam, sua ipsius, equestri statua imposita, ita ut sinistra manu pomum globosum teneret, quia omnem terram subactam haberet, dextram autem porrigeret et quasi adversus Persas ostenderet et iuberet: “consistite neve pedem inferte in terram Romanorum.”

Misit quoque Belisarium ducem cum innumerabili multitudine navium et magnis opibus, qui Vandalis bellum inferret et Africam vastaret. is ingenio et prudentia omnia expugnavit et Gelimerum captam cum multis divitiis in urbem duxit, ipse in circo triumphavit, et pecuniam in nrbe dispersit. Iustinianus gratiam reddens pro ea re maxima et inopinata in altera nummi parte suam imaginem procussit, in altera Belisarium armatum, addita inscriptione “Belisarius, gloria Romanorum.” sed quae invidia in magna felicitate facere solet, ea etiam contra Belisarium molita est. falsis enim criminatibus imperio et honore destitutus est, Solomon eius loco dux missus, qui, quam ea quae Belisarius ceperat non posset defendere, omnia Vandalis cessit.

Ἦν δέ τις χαλκεὺς Ἀνδρέας τοῦνομα, ἔχων μεθ' αὐτοῦ
κύνα ξανθὸν καὶ τυφλόν, ὃς ἐποίει τέρατα· παρεστῶτος γὰρ
αὐτῷ ὄχλου, λάθρα τοῦ κυνὸς ἐκομίζετο τὰ τῶν ἐνεστῶτων
δακτυλίδια χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ σιδηρᾶ, καὶ ἐτίθει εἰς
τὸ ἔδαφος περισκέπων αὐτὰ χώματι, καὶ ἐπέτρεπε τῇ κυνί, 5
καὶ ἐλάμβανε καὶ ἐδίδου ἑκάστῳ τὸ ἴδιον. ὁμοίως καὶ δια-
φόρων βασιλέων νομίσματα μινγνύμενα ἀπεδίδου κατ' ὄνομα.
ἀλλὰ καὶ τῶν παρεστῶτων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐπεδεί-
κνυε τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας καὶ πόρνοους καὶ μοιχοὺς καὶ
ἀνελεήμονας καὶ κνιποὺς ἀπλανῶς καὶ μετὰ ἀληθείας ἐδεί- 10
κνυε· ὃθεν ἔλεγον τὸν κύνα πνεῦμα Πύθωνος ἔχειν.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς κτιζέει καὶ τὸν ἐν τῇ πηγῇ ναὸν
τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ πάμπολλα κτίσματα ἐποίησεν
ἐκκλησιῶν τε καὶ πόλεως, καὶ τὴν πενταγέφυραν τοῦ Σαγγα-
ρίου ἄπερ Προκόπιος ὁ ἱστορικὸς ἐν ὀκτῶ λόγοις ἀνεγράψα- 15
το. εἰς δὲ τὰ τέλη αὐτοῦ τὸ περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου
κινήσας δόγμα ἀλλότριος τῆς εὐσεβείας Θεοῦ ἐτελεύτησε, προ-
βαλόμενος Ἰουστίνον ἀνεψιὸν αὐτοῦ εἰς βασιλεία, κουροπαλά-
την τότε ὄντα. κατετέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν
ἀγίων ἀποστόλων πρὸς βορρᾶν ἐν λάρακι βοθυνῆ· ἣ δὲ 20
γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα προετελεύτησεν. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερω-
σύνης τιμὴν ἐπὶ αὐτοῦ εἴληψε πρῶτον μὲν Ἰωάννης, ἔπειτα

14. σαγάρου cod. 15. δ om C

Erat faber quidam, cui nomen Andreae, qui secum habebat canem flavum et caecum miracula edentem. adstante enim multitudine hominum, adstantium hominum annulos aureos, argenteos, ferreos inscio cane in solo ponebat, et terra tegebat; tum canis iussus sumebat et suum cuique annulum reddebat. eadem ratione variorum regum nummos, permixtos, prout nomen erat, reddebat. quin etiam ex adstantibus feminis et viris ostendebat, quae gravidae essent, quae meretrices, qui moechi, qui immisericordes, qui avari, eaque omnia sine errore et vere ostendebat. unde dicebant, canem habere Pythonis spiritum.

Idem rex templum sanctissimae matris dei prope fontem aedificat et permultas ecclesias et in urbe aedificia condidit et pontem Sargarii 5 arcubus aedificavit, quem octo sermonibus descripsit Procopius historicus. sub finem autem ipsius movens dogma de mortalitate et immortalitate alienus a pietate erga deum obiit, postquam Iustinum patruelem europalatae munere tunc fungentem regem proposuit. sepultus est corpus eius in ecclesia sanctorum apostolorum. uxor eius Theodora antea mortua erat. summi sacerdotii honorem autem sub

Ἐπιφάνιος, τρίτον Μηνᾶς, τέταρτον Εὐτύχιος, καὶ μετὰ τοῦτον πάλιν Ἰωάννης.

Γελίμερ Βελισάριον ἐκφεύγων εἰς ὄρος ὄχυρόν κατέφυγεν ἔθρους τῶν Μαρουσιῶν· πικρὸν αὐτοῖς δὲ οὔτε ἄρτος οὔτε 5 αἶνος οὔτε ἔλαιον γεωργεῖται, ἀλλὰ κριθᾶς καὶ ὄλυρας, ὡς ἄλογα ζῶα, ἐφθᾶ σιτιζονται. γράφει οὖν πρὸς Φαράν Γελίμερ, ὃν Βελισάριος κατέλιπε φυλάσσειν αὐτόν, πεμφθῆναι αὐτῷ ἄρτον καὶ σπόγγον καὶ κιθάραν. ὁ δὲ Φαράς διηπόρει περὶ τούτων, ἕως ὃ τὴν ἐπιστολὴν κομίσας ἔφη ὅτι ἄρτον μὲν 10 αἰτεῖ, διότι τοῦτον ἐπιθυμεῖ γεύσασθαι καὶ ἰδεῖν, σπόγγον δὲ διὰ τὰ δάκρυα καὶ τὴν ἄλυσίαν, ὥστε παραμυθῆσασθαι τοὺς ὀφθαλμούς, κιθάραν δέ, ὅπως τὰς συμφορὰς αὐτοῦ ἐκτραγηδοίη. ταῦτα Φαράς ἀκούσας, περιαλήθσας τε καὶ τὴν ἀνδρωπείαν τύχην ἐκμυκτηρίσας, πάντα ἔξέπεμψεν ὅσων ἔχρηζε. 15 Χοσρόου δὲ τοῦ Πέρσου τὴν ἄπασαν ἀνατολὴν ληϊζόμενον, Ἰουστινιανὸς Βελισάριον ἐκ τῆς δύσεως ἀγαγὼν, στρατηγὸν ἀνατολῆς ποιήσας κατὰ Περσῶν ἔστειλεν· ὁ δὲ καθοπλισθεὶς, καὶ κατὰ Περσῶν στρατεύσας, τοσοῦτον τοὺς πρέσβεις Χοσρόου τῇ καθοπλίσει καὶ στρατείᾳ ἐξέπληξεν, ὡς ἐπὶ 20 θῆραν θῆθεν ἐξῶν ὀφθεῖς αὐτοῖς, ὥστε ἀφικόμενον πρὸς Χοσρόην ὑπόσπονδον αὐτὸν Ῥωμαίοις ποιῆσαι. τοσοῦτον δὲ Βελισάριος ἐθανυμάσθη παρὰ Περσῶν καὶ Ῥωμαίοις εὐδοκίμησεν, ἧ ὅτι Γελίμερα δορυάλωτον καὶ Οὐτέγγην τοὺς δύο

19. Χοσρόου Cramerus, δαρείου cod.

20. θύραν C

eo tenerunt primum Ioannes, deinde Epiphanius, tum Menas, postea Eutyechius et post hunc iterum Ioannes.

Gelimer, postquam Belisarium effugit, in montes in terram Marusiorum recesserat. ibi nec panis nec vinum nec oleum nascitur, sed hordeo et arinca, ut bestias ratione carentes, cocta vescuntur. scribit igitur Gelimer ad Pharam, quem Belisarius, ut illum custodiret, reliquerat, ut mitteret sibi panem et fungum et citharam. qua de re sententia non stabat Pharae, dum is qui litteras attulerat dixit, panem ab illo peti, quia hunc cuperet edere et videre, fungum propter lacrimas et aequalorem, ita ut consolaretur oculos, citharam, qua miserias suas caneret. his auditis, Pharas dolore commotus et humanam sortem praesagiens, omnia, ut rogabat, misit.

Chosroa Persa per omnem orientem praedante Iustinianus Belisarium ex occidente accessitum ducemque orientis constitutum contra Persas misit. is exercitu contra Persas educto, ita legatos Chosroae armis et exercitu terruit venatum scilicet egressus iis obuius factus ut veniens ad Chosroam ad inducias cum Romanis faciendas eum moveret. tantam autem Belisarius a Persis admirationem, apud Roma-

βασιλεῖς ἐν Βυζαντίῳ ἤγαγε. κατηγορηθεῖς οὖν μετὰ ταῦτα ὡς ἐπιβουλευὼν Ἰουστινιανῆ βασιλεῖ ἐκ θλίψεως τελευτᾷ, δεσμευθείσης ἀπάσης αὐτοῦ τῆς ὑποστάσεως.

Ἰουστίνος ὁ μικρὸς ἀνέψιμος Ἰουστινιανοῦ.

Ἰουστίνος ὁ μικρὸς ἐβασίλευσεν ἔτη δεκατρία, μεγαλόδοξος ὅς τε ὦν καὶ φιλοκτίστης. ἔσχε δὲ γυναῖκα Σοφίας ὀνόματι. εὐσεβῆς δὲ ὦν καὶ οὐθόδοξος ἐπεκόσμησε τὰς ἐκκλησίας τὰς κτισθείσας ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ, τὴν τε μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, ἀπὸ τε κειμηλίων καὶ πάσης προσόδου. οὗτος ἦν τῆ ἰδέα εὐῆλιξ, πλατὺς εὐνογος, ὑπόγλαυκος, ἐπίξαν-10θος, σπανίζων τὴν γενειάδα, δειλός, ὀξύθυμος, ἀπονενομημένος, ἀσύμβουλος, καὶ καθάπερ εἶπον, φιλοκτίστης καὶ μεγαλόδοξος. ὁ αὐτὸς ἀνελθὼν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, καὶ τῶν δῆμων στασιαζόντων, ἐδήλωσε τοῖς μὲν βενέτοις ὅτι Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησε, τοῖς δὲ πρᾶσινοις ὅτι ἑμῖν ὁ βασιλεὺς ζῆ-15 καὶ ἀκούσαντα τὰ μέρη ἠσύχασαν.

Ὁ αὐτὸς κτίζει καὶ τὰ παλάτια Σοφριανῶν ἐξαίτια καὶ λαμπρὰ καὶ ὑπερθαύμαστα, ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας, καὶ τὴν νῆσον τὴν Πρίγκιπον, ἧ ἦν προάστειον αὐτοῦ, κατασκευάσας καὶ ἐκεῖ παλάτιον. ἔκτισε δὲ καὶ τὸν λε-20 γόμενον χρυσοερίκλινον, τὸν ἐν τῷ παλατίῳ. ἐκ Θεμελίων δ' αὐτὸς ἔκτισε καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ

nos gloriam nactus est, quantam quum Gelimerum captum et Vitigem duos reges Byzantium duceret. accusatus postea, quasi insidiaretur Iustiniano regi persecutione mortuus est, victa tota eius factione.

IUSTINUS MINOR.

Iustinus minor regnavit annos 13, vir liberalis et aedificandi studiosus. habuit uxorem Sophiam. pius autem et orthodoxus ornavit ecclesias a Iustiniano exstructas magnam ecclesiam et sanctorum apostolorum ornamentis et vestimentis omnique reditu instruens. hic forma erat conspicuus, latus, magno ambitu, subcaeruleus, flavus, barba rara, ignavus, iracundus, temerarius, nullius consilium curans et, ut dixi, aedificandi studiosus et liberalis. idem progressus in circum factionibus excitatis edixit venetis, Iustinianum regem obisse, prasinis autem, regem iis vivere. quibus auditis quievit populus.

Idem extruit palatia Sophianorum ingentia et splendida maximeque mirabilia, nominata a Sophiae uxoris nomine, et insulam principem, quod illius erat suburbium et ibi quoque palatium extruxit. aedificavit praeterea aureum quod dicitur triclinium in palatio. e fundamento idem aedem sanctorum apostolorum Petri et

Παύλου ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ. ἀλλὰ καὶ τὰς δύο ἀψίδας τῶν Βλαχερνῶν ὃ αὐτὸς προσέθηκεν, ὡς εἶναι τὴν ἐκκλησίαν σταυρωτήν, καλλωπίσας τῇ τῶν κίωνων καὶ μαρμάρων ποικιλίᾳ. Ναρσῆς δὲ ὁ κουβικουλάριος ἠγαπᾶτο παρὰ τοῦ βασι-
 5 λέως· διὸ καὶ ἐλοιδορεῖτο εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν εἰωθότων ἴσως πάντα ὑπονοεῖν· ὃν καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κατὰ ἐχθρῶν πολεμίων, καὶ διεπράξατο πράξεις ἀρίστας. οὗτος ὁ Ναρσῆς ἔκτισε τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν ᾧ καὶ
 10 λίψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Προβίου Ταράχου καὶ Ἄνδρο-
 νίκου ἀπέθετο· ὅστις ναὸς τὰ Ναρσοῦ λέγεται.

Οὗτος ὁ Ἰουστίνος συνεχῶς ἐνοσηλεύετο· ὄθην οἱ δυνά-
 σται τὰ τῶν πτωχῶν ἤρπαζον καὶ οὐδενὸς ἐφείδοντο. καὶ
 ποτε τοῦ βασιλέως ἐπὶ πρόκενον ἐξελεύοντος ἐπεβόων ὅτι
 15 κλειστοὶ παρὰ τῶν δυνατῶν βλαπτόμενοι· τοῦ δὲ βασιλέως
 ἄγανακτῆσαντος εἰς τίς τῶν ἐν τέλει παρρησιασάμενός φησι
 τῷ βασιλεῖ “προχειρισάτω με, δέσποτα, ἢ βασιλεία σου ἐνώ-
 πιον ἀπάντων ἔπαρχον, καὶ βιβαιῶ σε μέχρι λ' ἡμερῶν μὴ
 εὐρίσκουσαι τὸν ἀδικοῦντα ἢ ἀδικούμενον.” καὶ εὐθέως προ-
 χειρίσθη ἔπαρχος ὡς καὶ τοῦ βασιλέως ἀποδειξαμένου τοῦ-
 20 τον. τῇ δὲ ἔωθεν ἐπὶ τὸ τοῦ ἐπάρχου καθίσαντος βῆμα, καὶ
 γυναικὸς χήρας αὐτῆς προσελθούσης, καὶ φησάσης ὡς μάγι-
 στρός τις καθήρπασεν αὐτῆς τὴν ἄπασαν οὐσίαν καὶ διὰ τοῦτο
 εἰς ἀπόριαν κατέστη, ἔφη ὁ ἔπαρχος ἀπελθεῖν αὐτὴν μετὰ

Pauli in orphanotrotheo exstruxit. addidit idem duas cameras Bla-
 chernarum, ut crucis formam praeberet ecclesia, ornans eam colu-
 mnis et marmore. Narses cubicularius quum amaretur a rege, ei ma-
 ledixerunt ii, qui consueverant quemque suspicere. hunc misit Ale-
 xandriam adversus hostes et res optime gessit. hic Narses aedem
 sanctissimae matris dei condidit, in qua reliquias sanctorum marty-
 rum Probi Tarachi et Andronici deposuit. haec appellatur aedes
 Narsotis.

Hic Iustinus continuo aegrotabat; quare proceres res pauperum
 rapiabant nec cuiquam parcebant. atque progresso aliquando rege
 ad processum, quam plurimi a potentibus se opprimi clamabant:
 quod quum aegre ferret rex, unus e magistratibus, libere dixit; “con-
 stituat me, maiestas tua coram omnibus praetorem, promitto, post
 triginta dies nullum inventum iri neque vexatum neque vexantem.”
 statim ille praetor constitutus est, quum rex quoque eum accepisset.
 matutino autem tempore ubi in praetoris sella consedit, quum vidna
 adveniret et magistrum aliquem omnem rem familiarem sibi abstulisse
 eaque de causa se ad inopiam detrusam esse diceret, iussit praetor
 eam abire cum ipsius sigillo et dicere magistro, ut ad se veniret in

σφραγίδος αὐτοῦ, καὶ εἰπεῖν τῷ μαγίστρῳ παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν δικαιολογηθῆσόμενον. ἀπελθοῦσα οὖν ἡ γυνὴ οὐκ ἠκούσθη, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐτύφθη. ὁ δὲ ἑπαρχος αὐτῆς ἕνα τῶν κουρσῶρων ἀποστείλας ἔλθειν τὸν μαγίστρον ἤξιον· ἐκεῖνος δὲ παραλογοισάμενος ἤκεν ἐν τῇ προελεύσει. τοῦ δὲ ἐπάρχου ἐν τῷ ἵππικῷ τοῦτον ἐκδεχομένου, κληθέντος αὐτοῦ εἰς ἐστίασιν παρὰ τοῦ βασιλέως, εἰσῆλθεν ὁ ἑπαρχος ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ μηνυθεὶς ἐκελεύσθη εἰσελθεῖν τοῦ βασιλέως ἐστιωμένου. καὶ εἰσελθὼν ἔφη πρὸς τὸν βασιλέα “εἰ μὲν ἂν προσέταξάς μοι, ὦ βασιλεῦ, μὴ φείδεσθαι τῶν τοὺς πτωχοὺς ἀδικούντων, οἵτινες ἂν ὄσι, φυλάττεις, γινώθι με τελειούντα τὴν ἐμὴν ὑπόσχεσιν· εἰ δὲ μεταμελόμενος φίλους μᾶλλον σεαυτῷ ποιεῖς καὶ συνεστιᾶς, γινώθι καὶ με παραιτούμενον τὴν τοιαύτην δουλείαν.” ὁ δὲ βασιλεὺς φησι πρὸς αὐτὸν “εἰ ἐγὼ εἰμι ὁ ἀδικῶν, ἐξανάστησόν με ἀπὸ τοῦ θρόνου· εἰ δὲ ἕτερός τις τῶν ἐμοὶ συνεστιωμένων, μὴ φείδου.” ὁ δὲ αὐτίκα τὸν μαγίστρον βιαίως ἀρπάσας καὶ τῇ χαλκῇ καταβάς, καὶ ἀκούσας τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ μαγίστρου, καὶ γνοὺς ὡς οὐ μικρῶς αὐτῆ ὑπ’ αὐτοῦ ἠδικήθη, τύψας αὐτὸν καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τρίχας κείρας καὶ γυμνῷ ὄντι ἐπικαθίσας διὰ μέσης τῆς πόλεως αὐτὸν ἐθριάμβευσεν, τῇ δὲ γυναικὶ τὴν ἅπασαν αὐτοῦ περιουσίαν ἀπέδωκεν. ἐκ τούτου οὖν ἅπαντες ἐσωφρο- νίσθησαν.

Οὗτος δὲ ὁ Ἰουστίνος Τιβέριον τὸν κόμητα τῶν ἐξου-

24. ἐξ κουσσατόρων C

judicium. mulier quum abiisset non audita est, sed magis etiam vapulavit. praetor autem iterum unum de cursoribus misit, ut magistrum arcesseret. ille autem argutiis fallens publico processu venit. praetor in circo eum exspectavit et, quum a rege ille ad convivium vocaretur, ad palatium se contulit et nomine dato intrare iussus est, coenante rege. ingressus ad regem “si in eo, inquit, persistis, quae mihi mandasti, o rex, ne parcam iis, qui vexent pauperes, quicumque sint, scito me perfecturum, quae promisi: sin tu illos poenitentia ductus amicos potius habes et conviviis adhibes me quoque scito tale negotium deprecari.” contra rex: “si ego,” inquit, “iniuste ago, deince me de sede regia; sin alius quidam ex iis qui mecum coenant, ei ne parcas.” ille extemplo magistrum vi arripuit et in Chalcen duxit ubi quum mulierem et magistrum audisset illamque non leviter ab hoc esse vexatam cognovisset, magistrum verberibus oneratum, capite tonso, asino imposuit et per mediam urbem duxit, mulieri omnes res reddidit. inde omnes sibi temperabant.

Hic Iustinus Tiberium cometam unum de excubitoribus misit ad-

βειτέρων ἀπέστειλε κατὰ τῶν Οὐγγῶν, ἐξελεθόντων καὶ λεηλα-
 τούντων τὰ Θρακῶα μέρη· εἶτα νόσφ ληφθεὶς, καὶ Τιβέριον
 ἰδιοποιησάμενος διὰ τὰς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ, Καίσαρα ἀνη-
 γόρωσε. κίττει δὲ καὶ τὰ παλάτια τὰ ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λι-
 5 μένι, ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας, ἀποκαθάρας
 τὸν λιμένα καὶ μέσον τοῦ λιμένος ἰδρύσας στήλας δύο, αὐτοῦ
 τε καὶ τῆς γυναικὸς, μετονομάσας τὸν λιμένα Σοφίας.

Νόσφ δὲ βαρῆθεις προσεκαλέσατο τὸν τε ἀρχιερέα καὶ
 τὴν σύγκλητον πῦσαν, καὶ ἀγαγὼν τὸν Τιβέριον ἔπαρουσία
 10 πάντων προεβύλετο αὐτὸν βασιλέα, εἰπὼν τάδε “ὁ θεὸς ἀγα-
 θόν σε ποιήσας αὐτός, οὐκ ἐγὼ σοι τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας
 δίδωσι. τίμησον αὐτόν, ἵνα τιμηθῆς ὑπ' αὐτοῦ. μὴ ἐπιχαίρης
 αἵμασι· μὴ κοινωνῆς φόνοις· μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδι-
 δῆς. μὴ μηνίης τινὶ ὡς κἀγὼ· κἀγὼ γὰρ μηνιεὶς ἔπταισα καὶ
 15 σφαλεὶς ἀπέλαβον κατὰ τὰς ἀνομίας μου· ἀλλὰ δικάσομαι
 ἐν τῷ θεῷ μετὰ τῶν ὑποβαλόντων μοι ταῦτα. μὴ ἐπαρθῆς
 ἐπὶ τιμῇ τῆς βασιλείας σου. οὕτως ἔχει τοὺς πάντας ὡς σε-
 αντόν. γινώθι τίς ἦς καὶ τίς εἶ νῦν. μὴ ὑπερήφανος ἦς τοῖς
 ὁμοφύλοις, καὶ οὐχ ἁμαρτης. οἶδα τίς ἦμην καὶ τίς εἰμι νῦν
 20 τὸν θάνατον ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων. πάντες οὗτοι παριστῆμενοι
 δοῦλοι εἰσι καὶ τέκνα σου. τῷ στρατῷ πρόσεχε· ἀνάνδρους
 καὶ ἀσυνέτους μὴ προχειρίζῃ· μὴ σε πεισάτωσαν ὅτι καὶ οἱ
 πρὸ σοῦ οὕτως διεγέροντο. ταῦτα παρεγγυῶ σοι καὶ παραινῶ

10. προσεβάλλετο C.

14. μηνιῶν Cedrenus

15. δίκασον C

versus Hunnos, qui invasione facta Thraciam diripiebant. postea
 morbo oppressus, quum Tiberium propter virtutes adoptasset Caesa-
 rem eum pronuntiavit. exstruxit etiam palatia in Iuliani portu dicta
 ex nomine Sophiae uxoris, ubi portum purgavit et in medio portu
 duas statuas, suam et uxoris, posuit, nomine mutato Sophiae portum
 appellans.

Morbo autem gravatus episcopum arcessivit omnemque senatum
 et arcessitum Tiberium coram omnibus regem constituit dicens:
 “deus qui bonum te fecit ipse, non ego, regalem habitum tibi dat;
 cole eum ut eo colaris, ne gaudeas sanguine, ne caedis particeps sis;
 ne malum pro malo redde. ne irascere cuiquam, ut ego: nam ego
 quoque iratus erravi et peccatorum meorum mercedem accepi, sed
 causam agam coram deo cum iis, qui id mihi suaserunt. ne spiritus
 sume propter regium honorem. eodem loco, quo te, omnes habe-
 cognoſce quis fueris, quis nunc sis. ne superbus sis adversus gentiles
 tuos neve pecces. scio quis fuerim et quis nunc sim mortem oculis
 cernens. omnes qui hic adstant ministri sunt et liberi tui. exercitus cu-

ἀφ' ὧν ἔπαθον. περιουσίαν οἱ ἔχοντες ἀπολαυτέωσαν αὐτῶν
 χρησίμως. τοῖς μὴ ἔχουσι, εἰ ἀγαθοί, δώρησαι. οἶδας ὅτι
 τῶν σπλάγγων. μού σε προειμήσα. τὴν μητέρα σου τὴν
 ποτέ σου δέσποιναν γενομένην σέβου καὶ τίμα· δούλος γὰρ
 ἦσθα πρότερον, νῦν δὲ γενοῦ υἱὸς αὐτῆς." ταῦτα εἰπόντος 5
 τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ Καίσαρος ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ πεσόν-
 τος, ἔφη ὁ βασιλεὺς "εἰ θέλεις, εἰμί, εἰ οὐ θέλεις, οὐκ ἔσθι. ὁ
 Θεὸς ὁ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ποιήσας ἐμβάλοι εἰς τὴν σὴν
 καρδίαν ἄλλα ἢ ἐπελαθόμεν εἰπεῖν σοι." τελευτήσαντος δὲ
 αὐτοῦ ἐκράτησε Τιβέριος. 10

Οὗτος οὖν ὁ Ἰουστίνος τὸν ναὸν τοῦ ἀρχιστρατήγου, τὸν
 ἔκ τινας Ἀδα ἐκείσε κατοικοῦντος προσαγορευόμενον, ἔκτισέ
 τε καὶ ἐκαλλώπισεν. ἐπὶ αὐτοῦ Ἰουστίνου Ναρσῆς κτίζει τὴν
 τῶν καθαρῶν ἐπιλεγομένην μονήν, ἐκκλησίαν περικαλλῆ κατα-
 σκευάσας. Ἰουστίνος ἀνακαινίζει καὶ τὸν μέγαν ἀγωγὸν Οὐά- 15
 λεντος ὑπὸ σεισμοῦ καταπεθέντα. κτίζει δὲ καὶ ἕτερον ἀγω-
 γὸν τὸν λεγόμενον Ἀδράνην, δαψιλίαν ὕδατος τῇ πόλει χο-
 ρηγήσας. ἐπὶ αὐτοῦ χειροτονεῖται Ἰωάννης πατριάρχης ὁ
 νηστευτής. τελευτήσαντος τοῦ βασιλέως ἐτέθη τὸ σῶμα αὐ-
 τοῦ ἐν τῷ ἡρώῳ, ἐν λάρναι λευκῇ Προικονησίῳ· ὡσαύτως 20
 καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σοφία. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀρχὴν
 διεῖπε πάλιν Εὐτύχιος, ἀνακληθεὶς τῆς ἐξορίας.

7. οὐ ζῶ Cedrenus
 θέντα?

16. καταποθέντα Cramerus. an καταπω-

ram habe, effeminatos et stupidos ne elige; ne tibi persuadeant eos
 quoque qui ante te regnaverint, ita fecisse. haec te admoneo et
 hortor edoctus iis, quas passus sum. divitiis qui abundant, bene
 iis fruuntur, iis qui non habent, si boni sunt, dona da. scis prae
 visceribus te a me dilectum esse. matrem tuam quae tua olim do-
 mina fuit, cole et dilige; servus enim antea eras, nunc eius filius
 esto." quae quum dixisset rex et Caesar ad eius pedes procubuis-
 set, rex: "si vis," inquit "sum, sin vis, non sum. dens qui coelum
 et terram fecit, iniiciat in animum tuum cetera quae tibi dicere ob-
 litus sum" postquam mortuus est, regnavit Tiberius.

Hic igitur Iustinus aedem summi ducis ab Ada aliquo, quo ibi
 habitaverat, dictam extruxit et ornavit. sub ipso Iustino Narses
 extruit purarum dictum monasterium, ecclesiam perpulchram parans.
 Iustinus restituit praeterea magnum aquaeductum Valentis, terrae motu
 deletum; extruxit etiam alium ductum qui dicitur Adranes, copiam
 aquae urbi praebens. sub eo Ioannes abstinens patriarcha eligitur.
 rege mortuo corpus eius sepultum est in heroo, in urna alba Proeco-
 nesia; quemadmodum uxor quoque Sophia. episcopatu iterum fin-
 ctus est Euty chius, ex exilio accitus.

Τιβέριος.

Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἕτη πέντε. οὗτος ἦν τὴν μὲν τοῦ σώματος ἀναδρομὴν τέλειος, εὐστηθος, εὐόμματός τε καὶ ὀλίγον ὑπόγλαυκος, ξανθὴν ἔχων τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς καὶ 5 τὸ γένειον, λευκὸς τὴν χροιάν, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθηρός, ἀγαθὸς τε καὶ μεγαλόψυχος εἰς ὑπερβολήν. τούτου ἀνελθόντος ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ἔκραξαν τὰ μέρη “ἴδωμεν, ἴδωμεν τὴν Αὐγούστην Ῥωμαίων.” ὁ δὲ ἐδήλωσεν “ἢ ἀντικρὺ τοῦ δημοσίου λοστροῦ, Διηγήσεως ἐκκλησία οὐσα ὁμώνυμός ἐστι τῇ 15 Αὐγούστη.” εὐφρόμησαν οὖν τὰ μέρη “Ἀναστασίας Αὐγούστης πολλὰ τὰ ἕτη.” ἡ δὲ Σοφία τοῦ Ἰουστίνου γυνὴ ἐπλήγη τὴν ψυχὴν· οὐ γὰρ ᾔδει ἔχειν αὐτὸν γυναῖκα, καὶ διὰ τοῦτο προσεφιλισθῆ ἀντὶ ἐπὶ Ἰουστίνου, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν προβαλέσθαι εἰς βασιλείαν τὸν Τιβέριον, βουλομένη γῆμαι αὐ- 20 τὸν καὶ μῆναι Αὐγούστην. ταύτην δὲ κατήγαγε Τιβέριος εἰς παλάτιον τὸ ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λιμένι, κελύσας κουβικουλαρίους καὶ ἑτέρους τινὰς εἶναι εἰς ὑπουργίαν αὐτῆς καὶ διατηρεῖν αὐτήν· ἐτίμα δὲ αὐτὴν ἰσα μητρί, ποιῶν πᾶσαν θεραπείαν αὐτῆς.

20 Οὗτος ἔκτισέ τε καὶ κατεκόσμησε καὶ τὸ δημόσιον τῶν Βλαχερνῶν λοστρόν, καὶ πολλὰς ἐκκλησίας καὶ ξενῶνας ἀνέγεισεν. οὗτος καὶ τὸν λεγόμενον χρυσοτρίκλινον ἐν τῷ παλατίῳ ἐπεκόσμησέ τε καὶ κατελάμπρυνε τὸν πρώην ὑπὸ Ἰου-

9. Διηγιστέως Cedrenus

TIBERIUS.

Tiberius regnavit annos 5. is erat corporis figura iusta, pectore firmo, oculis decoris et paullum subcaeruleis; flavo capitis et barbae capillo, colore candido, vultu vicens, bonus et magnanimus quam maxime. is quum procederet in circum partes clamabant: “videamus, videamus Augustam Romanorum.” ille vero edixit: “ecclesia publico balneo Diegesis ex adverso sita cognomen Augustae habet.” partes igitur clamarunt: “Anastasiae Augustae anni sint multi.” Sophiae autem Iustini uxoris animum ea res perculit. nesciebat enim, ei uxorem esse eaque de causa et favebat sub Iustino et persuasit huic, ut regem proponeret Tiberium, sperans se ei nupturam et Augustam mansuram. sed hanc Tiberius deduxit in palatium in Iuliani portu exstructum et cubicularios cum aliis nonnullis ei iussit ministros esse et custodes, colebat vero eam ut matrem, omnem honorem tribuens.

Hic exstruxit et ornavit publicum in Blachernis balneum, multasque ecclesias et deversoria restituit. is aureum quoque quod dicitur triclinium ornavit et composuit, quod antea a Iustino e funda-

στινοῦ ἐκ Θεμελίων κτισθέντα. οὗτος Μανρίκιον καὶ Ναρ-
σῆν κατὰ Περσῶν ἀπέστειλε. Μανρίκιον δὲ ὑποστραφέντα
μετὰ νίκης μεγάλης ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς μετὰ τιμῆς πολλῆς,
καὶ γαμβρόν αὐτὸν εἰσέποιήσατο ἐπὶ θυγατρὶ αὐτοῦ Κων-
σταντίνῃ· ὡσαύτως καὶ Γερμανὸν πατρίκιον τὸν ἐν Ἀφρικῇ⁵
στρατηγούντα ἐπὶ τῇ ἐτέρᾳ αὐτοῦ θυγατρὶ, ἀμφοτέρους ποιή-
σας Καίσαρας. φαγῶν δὲ καὶ συγκόμωρα πρῶϊμα ἀξιοθέατα
πεφαρμαγμένα, καὶ μέλλον τελευτᾶν, Μανρίκιον βασιλέα
ἀνηγόρευσεν.

Μανρίκιος ὁ γαμβρὸς Τιβερίου.

10

Μανρίκιος ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι. οὗτος ἔσχε γαμβρόν
ὀνόματι Φιλιππικόν, ὃς ἔκτισε μονὴν ἐν Χρυσοπόλει ἐπ' ὀνό-
ματι τῆς Θεοτόκου, στρατηγὸς δὲ παρὰ Μανρικίου προχειρι-
ρισθεὶς καὶ ἀναλαβὼν τὰ στρατεύματα κατὰ Περσῶν ἐχώ-
ρησε, πολλὰς ἀνδραγαθίας κατ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενος, ἅμα¹⁵
Ἡρακλείῳ στρατηγῷ. κτίζει δὲ Μανρίκιος τὰ Καριανοῦ καὶ
τὸν ἐν αὐτῷ ἔμβολον, ὑπογράψας ἐν αὐτῷ τὰς αὐτοῦ πρῶ-
ξεις καὶ ἀριστείας· καὶ τὴν λιτὴν τὴν ἐν Βλαχέρναις τὴν
καλουμένην πρεσβείαν, τὴν κατὰ παρασκευὴν τελουμένην, ὃ
αὐτὸς τελεῖσθαι διετύπωσεν, ὡσαύτως καὶ τὴν προέλευσιν τῆς²⁰
ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀπαρτίσας καὶ τὸ ἐν αὐταῖς δημόσιον
λοετρόν. οὗτος κτίζει καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα,
ὄντα πλησίον τοῦ σωτηρίου.

mento exstructum erat. hic Mauricium et Narsem adversus Persas
misit. Mauricium magna cum victoria redeuntem rex multo cum ho-
nore accipit et generum fecit data ei filia Constantina; item Germa-
no patricio in Africa milites ducenti alteram filiam in matrimonium
dedit, utrumque Caesarem constituens. quum autem praematura et
mira sycomora edisset venenata et iam in eo esset ut moreretur, Mau-
ricium regem pronuntiavit.

MAURICIUS TIBERII GENER.

Mauricius regnavit annos 20. is generum habuit Philippicum,
qui monasterium exstruxit Chrysopoli dictam a matre dei; dux autem
a Mauricio electus exercitu accepto adversus Persas profectus magnam
virtutem eo bello una cum Heracleo duce praestitit. exstruxit autem
Mauricius Cariani aedem et eius porticum, inscribens res gestas et fa-
cinora sua. idem processionem in Blachernis, quae *πρεσβεία* dice-
batur, et parascena fiebat, celebrare instituit; praeterea processum
sanctissimae deiparae et publicum ibi balneum confecit; condidit etiam
40 sanctorum templum prope soterium.

Οὗτος οὖν ὁ Μαυρίκιος ἄρμητο ἐκ τῆς τῶν Καππαδο-
 κῶν χώρας, ἦν δὲ τῇ ἰδέᾳ μεσήλιξ, εὐσθενής, λευκόχρους,
 στρογγύλην ἔχων τὴν ὄψιν, πυρραΐκης, ἀναφάλας, εὖριον, ἀπώ-
 γων, κειρόμενος τὸ γένειον καθὸ Ῥωμαίους ἐστὶν ἔθος. ἐπὶ
 5 τούτου Χαγάνος ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγός, τὰς σπονδὰς δια-
 λύσας, ἐπὶ τὴν Θράκην χωρεῖ καὶ πολλὰ στρατεύματα τῶν
 Ῥωμαίων ἀνεῖλε· τοῦ δὲ βασιλέως κατ' αὐτοῦ ἐξιόντος καὶ
 ἐν τῇ Δαονίᾳ γενομένου, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ γύναιον ἔτικτε καὶ
 οἰκτρὰς φωνὰς ἤφειε· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπίστευτε μαθεῖν τὸ
 10 συμβάν, καὶ εἶδεν παιδίον γενηθὲν ἄνευ ὀφθαλμῶν καὶ βλε-
 φάρων, μήτε χεῖρας μήτε βραχίονας ἔχον· πρὸς δὲ τὸ ἰσχίον
 ἰχθύος οὐρὰ προσπεφυκυῖα ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ
 ἔξωθεν τοῦ Βυζαντίου χωρία ἐτέχθησαν ἐν μὲν παιδίον τε-
 τράπου καὶ ἕτερον δικόρουπον. οἱ δὲ τὰς ἱστορίας γράφοντες
 15 λέγουσιν, ἐν αἷς τοιαῦτα τίκονται, μὴ σημαίνειν ἀγαθὰ ταῖς
 πόλεσιν. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ ἵππος τοῦ βασιλέως διερ-
 ρύγη πεσών. ὁ δὲ τούτοις οἰωνισάμενος ὑπέστρεψεν ἐν τῇ
 πόλει, Πρίσκον ἀποστείλας τὸν ἴδιον γαμβρὸν κατὰ Σκυθῶν
 μετὰ παντός τοῦ στρατοῦ· οἱ τοὺς Σκύθας νικήσαντες ἀν-
 20 τᾶραι κατὰ τοῦ βασιλέως ἐβουλευόντο. ἔμεινε δὲ ἐπ' αὐτοῖς
 ὁ βασιλεὺς. πολέμου συγκροτηθῆναι μέλλοντος μεταξὺ Ῥω-
 μαίων καὶ Ἀβάρων ὑπέθετο Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς τῷ στρα-
 τηγῷ τῷ καταπιστευθέντι τὸ στρατεύμα προδοῦναι τούτους

10. γενηθέντα C

15. ἐν] ἢ ἐν C

20. ἐμήνισ?

Hic igitur Mauricius, oriundus e Cappadocia, statura fuit medio-
 cri, robustus, candidus, facie rotunda, rufus, recalvaster, naribus saga-
 cibus, barba nulla, tondens eam, ut mos est Romanorum. eo regnante
 Chaganus Avarorum dux, foedere rupto, in Thraciam irrupit et mul-
 tos exercitus Romanorum cecidit; contra quem quum rex exiret et
 Daonii esset, illa nocte mulier peperit ac lugubres voces edebat. mi-
 sit rex, ut audiret quid accidisset, et vidit infantem natum esse ocu-
 lis et superciliis carentem, neque manus neque brachia habentem:
 inguini autem caudam piscis habebat innatam. sed etiam extra By-
 zantium nati sunt pueri alter quadrupes alter biceps. historici di-
 cunt, urbibus in quibus talia nascantur, non bona omnia esse. eod-
 em die etiam equus regis concidens ruptus est. his auspiciis motus
 ille in urbem rediit, misso contra Scythas Prisco genero cum omni
 exercitu. hi, Scythis victis, reditionem moliti sunt adversus regem-
 sed superavit eos rex. quum in eo esset, ut bellum oriretur inter
 Romanos et Avaros, Mauricius rex duci, cui mandatus erat exercitus,
 illum tradere hostibus mandavit propter seditionem, quam contra

τοὺς πολεμίους δι' ἣν ἀνταρσίαν κατ' αὐτοῦ ἐμελέτησαν· ὅπερ
καὶ γέγονε. συνελήφθη οὖν πλῆθος πολὺ, καὶ ἤγαγον αὐτοὺς
οἱ Σκύθαι ἐξωνηθῆναι παρὰ Ῥωμαίων. ἐδήλωσε δὲ ὁ βασι-
λεὺς τῷ Χαγάνῳ δωρεὰν αὐτῷ πάντα ἀπολυθῆναι, εἰ τὴν
εἰρήνην φιλεῖ· ὁ δὲ ἀντεδήλωσεν “ἀποδίδωμι πάντα κατὰ 5
ψυχὴν ἐν νόμισμα κομιζόμενος.” τοῦ βασιλέως μὴ ἀνασχο-
μένου δοῦναι, ἀνὰ ἡμῖσι νόμισμα ἤξιωσε λαβεῖν ὁ βάρβα-
ρος· καὶ μηδὲ τοῦτο καταδεξαμένον τοῦ βασιλέως, Θυμω-
θεὶς ὁ βάρβαρος ἀπέκτεινε χιλιάδας δώδεκα ἐν τῷ κάμπῳ
τοῦ τριβουναλίου τὸ ὄν πλησίον τοῦ ἐβδόμου· ὅθεν ἐκ τού- 10
του ἐμισήθη Μαυρίκιος ὑπὸ πάντων. ὁ δὲ μεταμεληθεὶς,
καὶ τὸ μέλλον κριτήριον ἐνοήσας, εἴλετο μᾶλλον ἐνταῦθα
τὴν ἀμαρτίαν ἀπολαβεῖν, καὶ μὴ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κριτηρίου
καὶ ποιήσας δεήσεις ἐγγράφους ἀπέστειλεν εἰς τε τοὺς πατρι-
αρχικοὺς θρόνους καὶ εἰς ἀσκητήρια καὶ μοναστήρια μετὰ 15
δώρων πολλῶν, ὅπως εὐξωνται περὶ αὐτοῦ, ἵνα τὴν ἀμαρ-
τίαν ἐνταῦθα ἀπολάβῃ. προσεκανδαλλετο δὲ καὶ εἰς Φιλίπ-
πικὸν γαμβρὸν αὐτοῦ διὰ τὸ φ γράμμα· οὕτως γὰρ εἶπον
Μαυρικίῳ, ὅτι μέλλει φ αὐτὸν διαδέχεσθαι· ὁ δὲ δι' ὄρκων
πολλῶν ἐπληροφόρει Μαυρίκιον καθαρὸς εἶναι τῆς ὑποψίας 20
ταύτης. ὁ δὲ Μαυρίκιος τὸν θεὸν ἰκετεύσας ἐνοθῆναι τῆς
ἀμαρτίας, εἶδεν ἐνύπνιον τοιοῦτον, ὡς ὅτι λαοῦ πλείστον πα-
ρεστῶτος τῇ εἰκόνι Χριστοῦ ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ τοῦ παλατίου
φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς εἰκόνος λέγουσα “ἀγάγετέ μοι Μαυρί-

ipsum moverat. quod et factum est. capta igitur est magna multi-
tudo, et duxerunt eos Scythae ut emerentur a Romanis. indicavit
autem rex Chagano, ut nullo pretio sibi omnes redderet, si pacem
cuperet. ille contra: “reddam,” inquit, “si unum pro singulo homine
nummum accepero.” quod quum rex dare nollet, dimidium pretium
barbarus se accipere velle significavit, et quum ne hoc quidem rex
vellet, iratus barbarus interfecit duodecim millia in campo tribunalis
prope septimum miliarium. illo ex tempore omnibus invisus erat
Mauricius. ipse vero, quum facti eum poeniteret, iudicii futuri me-
mor, hic maluit peccato se liberare, quam in iudicio terribili; et pre-
ces litteris scriptas misit ad sedes patriarchales et ad asceteria et
monasteria cum multis donis, ut pro se precarentur, quo peccato li-
beraretur. irascebatur vero etiam Philippico genero propter φ litte-
ram; dixerant enim Mauricio, fore ut φ eum exciperet; sed ille
multis iuribus iurandis ei persuasit, ut liber esset ab hac suspicione.
Mauricius precatus a deo, ut peccato liberaretur, hoc somnium vidit;
magna astante multitudine ad Christi simulacrum in porta athena

κιον," ἐν ἀγαγόντες παρέστησαν, καὶ φησὶν ἡ θεία φωνή "ποῦ
 θέλεις, ὦ Μανρίκιε, ἀπεδώσω σοι; ἐνταῦθα ἢ ἐν τῷ μέλ-
 λοντι αἰῶνι;" ὁ δὲ γενόμενος ἔντρομος ἀποκριθεὶς εἶπε "φι-
 λάνθρωπε κύριε, ὧδε καὶ μὴ ἐκεῖ." καὶ εὐθέως ἐκέλευσεν
 5 ἐκδοθῆναι αὐτὸν τε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πῦσαν
 τὴν συγγένειαν αὐτοῦ Φωκῇ τῷ στρατιώτῃ. διυπνισθεὶς οὖν
 ἀπέστειλεν εὐθὺς τὸν παρακοιμώμενον αὐτοῦ ἀγαγεῖν Φιλιπ-
 πικόν, ὃς ἐν τῇ αὐτῇ ὄρῃ ἰδὼν τὸν παρακοιμώμενον καὶ τῆς
 ἑαυτοῦ ζωῆς ἀπογνοὺς ἠτήσατο κοινωνῆσαι, καὶ οὕτως ἀπῆγε
 10 πρὸς τὸν βασιλέα καταλιπὼν τὴν γυναῖκα ἐπὶ σάκκου καὶ
 σποδοῦ θρηνοῦσαν. ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ἔπεσεν ἐν
 τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν τὸν πα-
 ρακοιμώμενον, καὶ ἐξελθόντος ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς πόδας
 Φιλιππικοῦ λέγων "συγχώρησόν μοι, ἀδελφέ, ὅτι ἤμαρτίν
 15 σοι πολλά. σὲ γὰρ ὑπενόουν τῇ ζωῇ μου ἐπιβουλεῦσαι, ἀλλὰ
 τῶν ἔργων ἀθῶον εἶναι σε. παρακαλῶ οὖν σε εἰπεῖν μοι εἰ
 γινώσκεις ἐν τοῖς τόγμασι Φωκᾶν τινὰ στρατιώτην." ὁ δὲ
 Φιλιππικός εἶπεν "ἔνα γινώσκω, ὃς πρὸ καιροῦ πεμφθεὶς ἐκ
 τοῦ στρατοῦ ἀντέλεγε τῷ κράτει σου." καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφη
 20 "ποιὰς ἐστὶ γνώμης;" ὁ δὲ εἶπε "δειλὸς καὶ θρασὺς." ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἔφη "εἰ δειλός, καὶ φρονεὺς," καὶ διηγήσατο ὁ βα-
 σιλεὺς αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον. ὁ δὲ εἶπεν "ἴδε πῶς γράμμα οὐ
 λείπει τῷ θεῷ, δέσποτα, ὅταν θέλῃ δοῦναι τιμὴν τὴν βασι-
 λείαν." ἔφθασε δὲ καὶ ὁ ἀποσταλεὶς μαγιστριανὸς φέρων

palatii, vox edita est e simulacro haecce: "ducite ad me Mauricium,"
 quo adducto et apposito, divina vox: "ubi vis," inquit "Maurici, te
 puniam? utrum hic an in futura vita?" ille vero exterritus respon-
 dit; "amantissime domine, hic, non illic." atque extemplo iussit
 eum cum muliere et liberis omnibusque cognatis Phocas militi tradi.
 experrectus igitur iussit extemplo excubitozem adducere Philippicum,
 qui simulac vidit excubitozem de vita sua desperans rogavit, ut par-
 ticeps esset, et ita abiit ad regem, relicta muliere in sacco et cinere
 flente. quum ad regem venisset, ad pedes procubuit. rex excubito-
 zem iussit egredi foras eoque egresso ipse quoque procubuit ad pe-
 des Philippici, dicens: "ignosce mihi, frater quod peccavi in te multa;
 te enim suspicabar vitae meae insidiari; nunc cognovi, innocentem
 te esse; moneo igitur nunc te, ut mihi dicas, num noveris in exer-
 cito Phocam quendam militem." Philippicus contra: "unum," inquit,
 "novi, qui missus ex exercitu contra potestatem tuam locutus est."
 atque rex: "qua," inquit natura? ille "ignavus," inquit, "et au-
 dax. rex: "si ignavus," inquit, "etiam interfector." et narravit ei

ἀπόκρισιν ἐκ τῶν ἁγίων ὅτι ὁ θεὸς τὴν μὲν ψυχὴν σου σώ-
 ζει δεξιόμενος τὴν μετάνοιάν σου, τῆς δὲ παρουσίας ζωῆς μετὰ
 πολλῆς θλίψεως καὶ κινδύνων ἐκπίπτεις· ἄπερ ἀκούσας Μαν-
 ρίκιος ἐκ ψυχῆς ἠὲ χαρίσθησε τῷ θεῷ. κατεσκεύασε δὲ στέμμα
 Σοφία ἡ τοῦ Ἰουστίνου γυνὴ καὶ Κωνσταντίνα γυνὴ Μανρι- 5
 κίου τῷ βασιλεῖ ὑπερφυῆς καὶ ὑπέριμον· ὁ δὲ τοῦτο Θεα-
 σάμενος καὶ θαυμάσας τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπελ-
 θὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦτο ἀνέδηκε τῷ θεῷ.

Τοῦ μετοπώρου δὲ καταλαβόντος, καὶ τοῦ βασιλέως γρα-
 ψαντος Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ παραχειμάσαι μετὰ τῶν ταγμα- 10
 των ἐν τῇ τῶν Σκλάβων χώρα, ἀντεῖπεν ὁ λαός· ὄθεν οἱ
 ἄρχοντες εἰς ἐν τὰ πλήθη συναγαγόντες προβάλλονται εἰς βα-
 σιλέα Φωκᾶν τὸν στρατιώτην. τοῦ δὲ Πέτρου καὶ τῶν λοι-
 πῶν ἀρχόντων εἰς τὴν πόλιν παραγενομένων καὶ τοῦτο τῷ
 βασιλεῖ εἰπόντων, Μανρίκιος τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος τοῦ λαοῦ 15
 εἰδώς, μεσοῦσης τῆς νυκτός, τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποδυσά-
 μενος εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα σὺν τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις,
 φεύγων τὴν ἐπανάστασιν τοῦ λαοῦ. καὶ μετὰ κινδύνον εἰς
 τὸν ἅγιον Ἀυτόνομον διασωθεὶς, βουλόμενος εἰς τι φρούριον
 ὄχυρόν καταφυγεῖν, οὐκ ἴσχυσεν· αἴφνης γὰρ ἐπιτίθενται 20
 αὐτῷ σφοδρότατοι πόνοι ἀρθρίτιδος, ὥστε κείσθαι αὐτὸν
 ἀμετακίνητον. ὁ δὲ Φωκᾶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ δήμου
 τῶν πρᾶσίνων δεχθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ βα-

rex somnium. ille vero: "en," inquit, "ut littera deo non deest, do-
 mine, si dare vult alicui regnum." celeriter vero magistrianus mis-
 sus e sacris rettulit responsum, deum servaturum esse eius animum,
 accepta poenitentia, ex vita praesenti autem magna miseria et peri-
 culis eum egressurum. quibus auditis Mauricius pio animo celebra-
 vit deum. paraverunt autem Sophia Iustini uxor, et Constantina
 Mauricii uxor, regi permagnam et magnificentissimam coronam, quam
 rex quum vidisset et admiratus esset, eodem sancti paschatis die in
 ecclesiam abiens, deo sacravit.

Bruma autem imminente quum rex scriberet ad Petrum ducem,
 ut hibernaret in terra Slavorum, exercitus non obedivit. quare prin-
 cipes, populo coacto, regem proposuerunt Phocam ducem. quum vero
 Petrus et reliqui duces in urbem venissent idque regi indicassent,
 Mauricius, populi contra se odii bene sciens, media nocte vesti regia
 abiecta dromonem conscendit cum muliere et liberis, fugiens sedition-
 nem populi. postquam cum periculo ad sanctum Autonomum venit,
 in firmum aliquod castellum fugere non potuit; subito enim vehe-
 mentissimae arthritides cum invaserunt, ut iaceret immotus. Phocas
 autem a populo et prasinorum factione acceptus in urbem et regiam

σφαια. τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Θεοδοσίον ἀπέστειλε Μαυρίκιος πρὸς Χωσρόην τὸν βασιλέα Περσῶν, μετὰ γραμμάτων ἀναμνησκόντων τὰς εἰς αὐτὸν εὐεργεσίας, καὶ ὡς δι' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Περσῶν κατεκράτησεν. ἔκτοτε οὐδεὶς ἔγνω τί γέ-
 5 γονεν ὁ αὐτὸς Θεοδοσίος. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀρχὴν διεῖπεν Ἰωάννης. Χωσρόης δὲ τὴν τῶν Περσῶν ἀθροίσασα δύναμιν κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν ἐπὶ Φωκᾶ, καὶ πολλὰς πόλεις καὶ χώρας τῶν Ῥωμαίων ἐπόρθησεν.

Φωκᾶς ὁ τύραννος.

- 10 Φωκᾶς ὁ τύραννος ἐβασίλευσεν ἕτη ὀκτώ, στέψας καὶ Λεοντῶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς Ἀγούσταν. οὗτος ὁ Φωκᾶς ἦν κεντυρίων τῇ τάξει, τὴν τοῦ σώματος ἀναδρομὴν μέσος, δύσμορφος, ἐκπληκτικὴν ἔχων τὴν ὄψιν καὶ τὴν τρίχα πυρρῖζουσαν, σύνοφρὺς τε καὶ τὸ γένειον κειρόμενος, ἔχων οὐλὴν
 15 ἐπὶ τῆς παρεῖās αὐτοῦ, ἣτις ἐν τῷ θυμοῦσθαι αὐτὸν ἐμελαινετο, οἰνοβαρῆς, αἰμοχαρῆς καὶ πρὸς γυναίκας ἐπτοημένος, φοβερὸς καὶ θρασὺς ἐν τῷ φθέγγεσθαι, ἀσυμπαθῆς καὶ θηριώδης τὸν τρόπον. εἰς δὲ τὸ ἵππικὸν ἀνελθόντος, καὶ στάσεως γενομένης περὶ προτιμήσεως τόπου τοῖς μέρεσιν, ἔκραξαν
 20 οἱ δῆμοι “Μαυρίκιος ζῆ, οὐκ ἀπέθανεν, ἐρωτηθῆτω.” τότε ὁ ἀλάστωρ κινεῖται πρὸς τὸν φόνον Μαυρικίου, καὶ ἤχθη

domum ingressus est. filium autem Theodosium misit Mauricius ad Chosroem Persarum regem cum litteris, in quibus de suis erga illum beneficiis scripserat et quemadmodum se adiuvante imperium Persarum occupasset. inde nemo cognovit quid factum sit de Theodosio illo. episcopatu fungebatur Ioannes. Chosroes autem, Persarum vi coacta, contra Romanos ivit adversus Phocam multasque urbes et agros Romanorum vastavit.

PHOCAS TYRANNUS.

Phocas tyrannus regnavit annos 8, Leontone uxore Augusta coronata. hic Phocas fuerat centurio in exercitu, corporis statura mediocri, deformis, vultum habens turgidum, comam rubram, supercilia iuncta et barbam tonsam: in mala cicatricem habebat, quae, quum irascebatur, nigrescebat; erat vinosus, caede gaudens et feminaram amans, saevus et audax in dicendo, sine misericordia et horridis moribus. quum vero in circum venisset, seditione inter partes orta de honore loci clamaverunt factiones: “Mauricius vivit, non mortuus est, interrogetur.” tunc homo impius commotus est ut Mauricium occideret. victus Mauricius in portum Eutropii ductus est. antea au-

Μαυρίκιος δέσμιος εἰς τὸν Εὐτροπίου λιμένα. προκολάζων δὲ αὐτὸν ὁ μιμιφόνος τῇ θεωρίᾳ τοὺς πέντε ἄρρενας υἱοὺς αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σφαγῆναι προστάττει. ὁ δὲ Μαυρίκιος φιλοσοφῶν τῷ δυστυχήματι συνεχῶς ἐπεφθέγγετο “δίκαιος εἶ, κύρια, καὶ δικαία ἡ κρίσις σου.” τῆς δὲ τιθηνῆς 5 ἔποκλεψάσης ἐν ἐκ τῶν πέντε βασιλικῶν παιδίων, καὶ τὸ ἴδιον ἀντιδιδούσης πρὸς ἀναίρεσιν, ὁ Μαυρίκιος οὐ κατεδέξατο, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἐπεζήτησεν ἐλθεῖν καὶ αὐτὸ ἀνααιρεθῆναι. καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἀπειμῆθη τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἀθλοῦ Φωκᾶ προστάξαντος τὰς τούτων κεφαλὰς ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβου- 10 ναλίου ἀποτεθῆναι· καὶ ἐξήρχοντο οἱ τῆς πόλεως, καὶ ἐθειώρον αὐτάς ἕως οὗ ἐπώλησαν· καὶ τότε συνεχώρησεν αὐτὰ τοῖς ποδοῦσιν ἀποδοθῆναι. τὴν δὲ Μαυρικίου γυναῖκα σὺν ταῖς τρισὶ θυγατρῶσιν αὐτῆς μετ’ οὐ πολὺ διαβληθεῖσαν ὡς κατ’ αὐτοῦ μελετώσαν ἀνέλεν ἐν τῷ μύλῳ τοῦ Εὐτρο- 15 πίου. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ τοῦ Μαυρικίου διώλεσεν ὁ παράνομος. τὸ δὲ σῶμα Μαυρικίου καὶ τὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐτέθησαν ἐν τῷ σημειῷ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος, ὅπερ ἔκτισε Φαρασμένης ὁ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως Ἰουστι- 20 νου, πλησίον τῆς ξηροπέρκου πόρτης. ἐπεγράφη δὲ τῷ τάφῳ αὐτῶν ἔλεγειὸν τόδε.

“Ἄδ’ ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλῶν,
Τιβερίου θυγάτηρ Μαυρικίου τε δάμαρ,

tem puniens eum aspectu sceleratus quinque filios eius coram eo interfici iubet. Mauricius autem de calamitate philosophans perpetuo clamavit: “Iustus es, domine, et iustum est iudicium tuum.” quum nutrix unum e quinque regis infantibus detraxisset suumque ipsius infantem ad caedem substituisset, Mauricius id non accepit, sed suum infantem venire et interfici iussit. atque ita ipse quoque caput abscisum est, et misero Phoca iubente, cum reliquis in campo tribunalis depositum. proveniebant cives et videbant ea dum putrefacta sunt; tum demum concessit, optantibus ut traderentur. Paulo post Mauricii uxorem cum tribus filiabus incusatam, tanquam aliquid contra se moliretur, interfecit in portu Eutropii. quin etiam omnes cognatos Mauricii extinxit tyrannus. corpus autem Mauricii eiusque uxoris et liberorum sepeliverunt in sacro sancti martyris mamantis, quod extruxerat Pharasmenes, cubicularius Iustini regis, prope portam areae. inscripta est sepulcro eorum haec elegia:

Haec ego ter misera et utriusque regis
Tiberii filio Mauricii uxor

ἡ πολὺπαις βασιλεία, καὶ ἡ δεξασα λοχεῖη
 ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
 κείμαι σὺν τεκέεσσι καὶ ἡμετέρω παρακοίτῃ,
 δήμου ἀτιασθαλίη καὶ μανίη στρατιῆς.
 5 ἔτλην τῆς Ἑκάβης πολὺ χεῖρονα, τῆς Ἰοκάστης.
 αἰ αἰ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς.
 ναὶ ναὶ τὸν γενέτην. τί μάτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν,
 ἀνδρῶπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
 ἡμετέροις πετάλοισι κατάσχιος οὐκείι Ῥώμῃ.
 10 ῥῖζα γὰρ ἐκλάσθη Θρηῆκίοις ἀνέμοις.

Ἔστοις δὲ Φιλιππικὸς ἀποκειράμενος καὶ ἰερωσύνην λα-
 βῶν, ἐν Χρυσουπόλει διατελῶν ἠσύχως ἐτελεύτησε. καὶ ἀπὸ
 τότε οὐ διέλιπε τῇ πολιτείᾳ δυστυχήματα ποικίλα τε καὶ ἐπάλ-
 ληλα· ὃ τε γὰρ Χοσρόης ὁ Πέρσης τὴν εἰρήνην διέλυσε,
 15 καὶ Ἀβάρεις τὴν Θράκην ἐδήωσαν καὶ ἄμφω τὰ στρατόπεδα
 τῶν Ῥωμαίων διέφθειραν, καὶ χειμῶν βαρύτερος γέγονεν
 ὥστε παγῆναι τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ἰχθύας τεθνάναι.

Ποίησαντος δὲ αὐτοῦ ἱππικόν, καὶ τῇ ἑσπέρᾳ πολλῷ οἴνῳ
 χρησαμένου καὶ βραδύνοντος ἀνελθεῖν, ἔκραζεν ὁ δῆμος “ἀνά-
 20 τεῖλον Φωκᾶ.” μὴ ἐξερχομένου δὲ αὐτοῦ τάχιον πρὸς τὴν
 θείαν ἔφη ὁ δῆμος “πάλιν τὸν καῦκον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν
 ἀπώλεσας.” ἔφ’ οἷς μανεῖς πολλοὺς ἠκρωτηρίασε καὶ πολλῶν
 κεφαλὰς ἀπέτεμε. τοῦ δὲ ὄχλου πῦρ εἰς τὸ πραιτώριον βάλ-

liberis fecunda regina et quae ostendi pariendo
 bonum esse etiam multorum imperium
 iaceo cum liberis nostroque marito
 populi scelere et exercitus furore.
 perpressa sum multo peiora Hecuba et Iocasta
 heu heu Niobes animatum corpus sum.
 proh patrem! quid nequicquam infantes interfecerunt
 hominum malignitatis inscios?
 nostris foliis nunquam inumbratur Roma:
 radix enim Thraciis ventis fracta est.

Inde Philippicus tonsus et sacerdos factus Chrysopoli vivens tran-
 quille mortuus est. atque inde ex hoc tempore non reliquerunt ci-
 vilitatem calamitates variae et continuae. Chosroes enim Persa pacem
 rupit, et Avari Thraciam vastaverunt, et utrumque exercitum Roma-
 norum attriverunt; hiems etiam gravissima erat, ut mare gelaret et
 pisces morentur.

Quam instituisset cursum equorum, vesperi autem multum vini
 bibisset et egredi cunctaretur, clamavit populus “surge Phoca!” quum
 vero non celerius ad spectaculum egrederetur, populus “iterum,” in-
 quit, “caucum bibisti, iterum mentem perdidisti.” quo iratus mul-

λοτος ἐξῆλθον πάντες οἱ δέσμοι καὶ ἔφυγον. ὁ δὲ αὐτὸς Φωκᾶς ἀρμάμεντον τὸ ὄν πλησίον τῶν παλατίων τῆς Μαγναύρας, στήσας ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ κίονα κτιστόν, καὶ τὴν στήλην αὐτοῦ ἐπάνωθεν.

Ὁ δὲ γαμβρὸς αὐτοῦ Κρίσπος ὁ πατρίκιος, μὴ ὑποφέρων 5
δρᾶν τοὺς τε ἀδίκους φόνους καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὑπὸ Φωκᾶ γινόμενα, ἔγραψε πρὸς Ἡράκλειον στατηγὸν ὄντα ἐν Ἀφρικῇ μετὰ τοῦ στόλου, ὅπως ἀνέλθωσι κατὰ τοῦ τυράννου Φωκᾶ. ὁ δὲ αὐτὸς Ἡράκλειος ἐξ Ἀφρικῆς πλοῖα πολλὰ ἐξοπλίσας καὶ στρατόν τὴν Κωνσταντινούπολιν κατέλαβεν, ἐπιφερόμενος καὶ τὴν ἀχει-10
ροποιήτων εἰκόνα τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν. καὶ πολέμου κροτηθέντος μεταξὺ Φωκᾶ καὶ Ἡρακλείου εἰς τὸν Σοφίας λιμένα, ἤτηθεις ὁ ἀλιτήριος ἔφυγεν εἰς τὰ βασίλεια. Φωτεινὸς δέ τις ὑπὸ Φωκᾶ εἰς τὴν σύζυγον ἀδικηθεὶς, εἰσελθὼν μετὰ στρατιωτῶν εἰς τὰ βασίλεια, ἀτίμως ἐκ τοῦ θρόνου τούτου 15
ἀναστήσας, καὶ τῆς βασιλικῆς ἐσθῆτος ἀπογυμνώσας τὸν ἄθλιον Φωκᾶν καὶ μέλανα χιτῶνα ἐνδύσας καὶ κλοιά περιθεὶς, ἄτιμον πρὸς Ἡράκλειον ἀπήγαγεν, ὃν θεασάμενος εἶπεν “οὕτως, ἄθλιε, τὴν πολιτείαν διψήσας;” ὁ δὲ ἀπεγνωσμένος ὢν ἔφη “σὺ κάλλιον καὶ κρεῖττον ἔχεις διοικῆσαι.” καὶ ἐκέλευσεν Ἡρά-20
κλειος πρῶτον μὲν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔκκοπήναι, εἰδ’ οὕτως καὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ ἀκρωτηριασθῆναι, καὶ τὰ αἰδοῖα ἐκτμηθῆναι καὶ κοντῶ ἀναρτηθῆναι διὰ τὰς ἀμέ-

tos mutilavit multorumque capita praecidit. plebe autem ignem iniiciente in praetorium, omnes vincti fugerunt. idem Phocas armentorium prope Magnaurae palatium (aedificavit), in medio eo columnam erigens, cui statuam imposuit.

Crispus autem patricius eius gener, non ferens aspectum combustarum caedium et scelerum a Phoca factorum, litteras dedit ad Heraclium, qui in Africa classi praeerat ut surgerent contra Phocam tyrannum. ipse autem Heraclius, multis navibus ex Africa paratis et exercitu, cepit Cpolin, afferens etiam imaginem domini et dei nostri manu non factam. ac certamine inter Phocam et Heraclium commisso in Sophiae portum, victus scelestus ille fugit in regiam. Photius quidam, cuius uxorem Phocas stupraverat, in regiam ingressus cum militibus ignominiose de solio infelicem Phocam deiecit, veste regia eum spoliavit, vestem atram ei iniiecit, collaria addidit et tali ignominia affectum ad Heraclium duxit, qui quum eum videret: “itane,” inquit, “miser, civitatem administravisti?” ille vero perditus: “tuum est,” inquit, “melius administrare.” iussit Heraclius primum manus eius et pedes praecidi, deinde eadem ratione humeros mutilari, tum pudenda amputari et de conto suspendi propter immodicas iniurias

τρονς ἔβρεις ὡς ἔπραξεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν καφαλὴν ἀποτμηθῆναι, τὸ δὲ καταλειφθὲν σῶμα τοῦ δυσωνύμου συρὲν κατὰ τὴν τοῦ βοῦς λεγομένην ἀγορὰν τῷ πυρὶ παραδοθῆναι. μοναχὸς δὲ τις ἅγιος, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Φωκᾶ 5 πρὸς θεὸν δικαζόμενος ἔλεγε πολλάκις “κῦριε, διὰ τί τοιοῦτον παράνομον βασιλεῖα δέδωκας τοῖς Χριστιανοῖς;” ἦλθε δὲ αὐτῷ φωνὴ ἀόρατος “ὅτι χεῖρονα τούτου οὐχ εὔρον πρὸς τὴν κακίαν τῶν νῦν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει.”

Ἡράκλειος ὁ μέγας.

10 Ἡράκλειος ὁ μέγας ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα, στεφθεὶς ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ὑπὸ Σεργίου πατριάρχου ἐστέφθη δὲ ἅμα αὐτῷ καὶ ἡ μεμνηστευμένη αὐτῷ Φαβία, ἡ καὶ Εὐδοκία μετονομασθεῖσα, Ἀυγούστα. τοῖς στεφάνοις τοῦ γάμου ἑμοῦ αὐτοκράτωρ καὶ νυμφίος ἀναδειχθεὶς, καὶ ἐν τῇ 15 μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ πάσης τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ βασιλεύς. συνέ * * δὲ τούτοις καὶ συνευδόκει Κρίσπος ὁ γαμβρὸς τοῦ Φωκᾶ.

Ὁδτος ὁ Ἡράκλειος ἦν τὴν ἡλικίαν μεσηλιξ, εὐσθενής, εὔσπερνος, εὐόφθαλμος καὶ ὀλίγον ὑπόγλαυκος, ξανθὸς τὴν 20 τρίχα καὶ λευκὸς τὴν χροιάν, ἔχων τὸν πῶγονα πλατὺν καὶ πρὸς μῆκος ἐκκρεμῆ. ὀπηνίκα δὲ πρὸς τὸ τῆς βασιλείας ἦλ-

16. συνέπραττε?

quas fecerat; tum vero etiam caput abscindi, reliquum autem corpus raptum in boario quod dicitur foro igni tradi. monachus quidam sanctus, ut ferunt, coram deo litigans saepe dicebat: “domine cur tam scelestum regem dedisti Christianis?” venit autem ad eum vox occulta: “quia illo peiorem non inveni ad nequitiam eorum, qui nunc in urbe habitant.”

HERACLIUS MAGNUS.

Heraclius magnus regnavit annos 30, coronatus in oratorio sancti Stephani a Sergio patriarcha, coronata est simul cum eo sponsa eius Fabia, quod nomen mutatum est in Eudociam, Augusta. nuptiarum coronis factus est simul princeps et maritus, rex salutatus in magna ecclesia a toto senatu et populo. adiuvit autem haec et consensit Crispus gener Phocae.

Hic Heraclius statura fuit mediocri robustus, pectore lato, bonis oculis et subcaeruleis, capillo flavo, colore candido, barbam habebat latam et prolixam. evectus autem ad imperii honorem, statim capillum et barbam more regio totondit. aliquo post tempore ipsam

Θεν ἀξίωμα, εὐθέως ἐκείρατο τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον τῷ βασιλικῷ σχήματι. μετὰ δὲ τινα χρόνον στρατηγὸν αὐτὸν τὸν Κρίσπον Καπποδοκίας ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε δὲ φιλοφρονούμενος αὐτὸν ἀμπολλα. ἐκεῖ τοίνυν ἀπελθὼν ἐλοιδόρει Ἡράκλειον, καὶ ἀνταρσίαν ἐμελέτα κατ' αὐτοῦ. ἐλθὼν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα κρατῶν ἐπὶ χάρτου, καὶ κρούσας ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς συγκλήτου ἔφη “ταλαιπῶρες, γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας, καὶ πῶς ἂν φίλον ἀληθῆ ποιήσεις;” εἶτα κληρικὸν αὐτὸν ποιήσας ἐν τῇ μονῇ τῆς χώρας περιώ-10 ρισεν, ἐν ᾗ καὶ ἐτελεύτησεν.

Οἱ δὲ Πέρσαι παρέλαβον τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ πολλὰς μυριάδας διὰ χειρὸς τῶν Ἰουδαίων Χριστιανούς ἀνείλον, ἠχμαλώτευσαν δὲ καὶ Ζαχαρίαν τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύ-15 μων, καὶ τὰ τίμια ξύλα ἔλαβον καὶ ἐν Περσίδι ἀπήγαγον· ὡσαύτως παρέλαβον Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ ἕως Αἰθιοπίας, ἦλθον δὲ καὶ ἕως Καλχηδόνας, καὶ ταύτην παρέλαβον. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος πρέσβεις πρὸς Χοσρόην αἰτούμενος εἰρήνην· ὁ δὲ τούτους ἀπεπέμψατο εἰρηκῶς “εἰ²⁰ ἀρνήσεται ὁ βασιλεὺς ὑμῶν τὸν ἐσταυρωμένον καὶ προσκυνήσει τῷ ἡλίῳ, ποιῶ εἰρήνην.” ἐπεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Ἀβάρεις κατὰ τῆς πόλεως. εἰδὼς δὲ Ἡράκλειος τοὺς περιέχον-
τας αὐτῷ πανταχόθεν πολέμους, ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰ-

Crispurn Cappadociae ducem fecit rex; misit autem eum benigne tractatum. illuc decedens maledixit Heraclio et seditionem contra eum moliebatur. veniens autem Constantinopolin contra eum dixit rex, ea quae contra eum scripta erant, in charta tenens et caput ipsius plangens in senatu. “miser,” inquit, “generum non fecisti, quomodo verum amicum feceris?” deinde clericum factum in monasterium terrae eum ablegavit, ubi mortuus est.

Persae ceperunt Cappadociam et Damascum et Palaestinam et urbem sacram multaque millia Christianorum per-Judaeos interfecerunt, ceperunt vero etiam Zachariam patriarcham Hierosolymorum et ligna sacra rapta in Persidem abstulerunt; eadem ratione Aegyptum et Libyam usque ad Aethiopiam expugnarunt, veneruntque usque ad Chalcedonem eamque ceperunt. misit Heraclius rex senes ad Chosroem, qui pacem peterent. ille vero eos remisit dicens: “si rex vester crucifixum deseret, et solum venerabitur, pacem faciam.” profecti sunt vero etiam Avari contra urbem. Heraclius, quum undique se bello circumventum videret, misit ad eos, qui pacem peterent,

ρήνην αἰτῶν· οἱ δὲ συνέθεντο ταύτην ποιῆσαι. Ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς τὸ μακρὸν τεῖχος μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς ὡς ὑποδέξασθαι τὸν χαγάνον, καὶ λαβῶν πιστὰ παρ' αὐτοῦ καὶ σπονδὰς εἰρηνικὰς ποιήσας συνηυφραίνεται. ὁ δὲ χαγάνος τὰς συνθηκὰς καὶ τοὺς ὄρκους ἀθετήσας αἴφνης κατὰ τοῦ βασιλέως τυραννικῶς ἐχώρησεν· ὁ δὲ βασιλεὺς φυγῆ μολὶς ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει, ἔλαβέ τε ὁ βάρβαρος τὴν τε βυσιλικὴν ἀποσκευὴν καὶ δορυφορίαν, καὶ ὑπέστρεψε τὴν Θυράκιαν πῦσαν ληϊσάμενος τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν πρὸς εἰρήνην ἀπέστειλε πρὸς χαγάνον, ἐκκαλῶν αὐτὸν καὶ πρὸς εἰρήνην προκαλούμενος· ὁ δὲ αἰδέσθεῖς τὴν τοῦ βασιλέως ἀγάπην εἰρήνευσεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα τελέσας κατὰ Περσίδος ἠβούλετο χωρῆσαι, χρήματα τῶν ἐναγῶν οἴκων καὶ σκευὴ τῶν ἐκκλησιῶν λαβῶν καὶ χαράζας νομίματα καὶ μιλιαρῆσια. ὁ δὲ Χοσρόης Σάιτον ἡγεμόνα μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀποστείλας πῦσαν τὴν ἀνατολὴν ἠφάνισεν. ἔλθων δὲ οὗτος ἐν Καλχηδόνι ἰκανὸν χρόνον ταύτην παρεκάθισεν· ὃς τὸν Ἡράκλειον μεθ' ὑποκρίσεως προσκαλεσάμενος τὰ πρὸς εἰρήνην αὐτῷ ὁμίλησεν. ὁ δὲ τοῖς δολίοις αὐτοῦ λόγοις πιστεύσας ἐκπέμπει σὺν αὐτῷ πρέσβεις μεγιστάνους πρὸς Χοσρόην ἑβδομήκοντα· οὓς παραλαβῶν ἀτίμους καὶ δεισμούς ἀπήγαγεν ἐν Περσίδι. ὁ δὲ Χοσρόης τὸν μὲν Σάιτον, ὡς τὸν Ἡράκλειον ἰδόντα καὶ μὴ συλλαβόντα, ἀποδείξει

illi vero se eam facturos esse promiserunt. egressus rex in longum murum cum multa supellectile et expectaret Chaganum, fide accepta et pacis foedere facto, gaudebat. Chaganus autem, foedere et iuribus inrandis spretis, subito violenter regem aggressus est, rex aegre fugiens in urbem se recepit; barbarus supellectile regia et satellitibus captis, rediit totam Thraciam spe pacis vastans. rex iterum legatos ad Chaganum misit eumque postulavit et ad pacem admonuit; ille vero magni faciens amorem regis pacem agebat.

Rex Heraclius, festo paschatis celebrato, adversus Persidem ire voluit opes sacrarum domuum sumens et vasa ecclesiarum, e quibus nummos cuderet et miliarisia. Chosroes vero, misso Saito duce cum multis copiis totam orientem vastavit. hic quum Chalcedonem venisset per aliquod tempus urbem obsedit; Heraclium dolose arcesens de pace cum eo egit. ille vero dolosis eius verbis fidem habens misit cum eo septuaginta legatos nobiles ad Chosroem; quos ille arreptos, vexatos et vinctos in Persidem duxit. Chosroes autem iussit Saito cutem detrahi, quippe qui Heraclium vidisset nec cepis-

ἐκέλευσεν, τοὺς δὲ πρέσβεις ἐν φρουραῖς καὶ κακουχίαις κατεδίκασεν· ὑπὲρ ὧν ἀθυμία καὶ θλίψις πολλή κατέχευε τὸν βασιλέα.

Ἔτα πάλιν Χοσρόης ἀπέστειλεν ἕτερον ἄρχοντα κατὰ Ῥωμαίων ὀνόματι Σάρβαρον, ὃς μετὰ πλείστης δυνάμεως ἦλθε⁵ πρὸς τὴν Ἀσίαν, τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων ληϊζόμενος. ὁ δὲ γε βασιλεὺς Ἡράκλειος, ὡς εἴρηται, πρὸς Περσίδα βουλόμενος ἐκχωρῆσαι τὰδε πρὸς τὸν πατριάρχην ἔφη “εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ σοῦ ἀφίημι τὴν πόλιν ταύτην καὶ τὸν υἱόν μου.” καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν με-¹⁰γάλην ἐκκλησίαν μελανα ὑποδήματα περιβαλλόμενος καὶ προηγῆς πεσῶν ἠΰξατο οὕτως “δέσποτα θεὲ καὶ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς ὄνειδος τοῖς ἐχθροῖς σου διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ’ ἐπιβλέψας ἐλέησον, καὶ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου νίκην δὸς ἡμῖν, ὅπως μὴ καυχῆσονται οἱ ἀλά-¹⁵στορες κατὰ τῆς σῆς κληρονομίας ἐπαιρόμενοι.” ὃν ἰδὼν Γεώργιος ὁ Πισσιδῆς μετὰ τοιαύτης ταπεινώσεως ἔφη

ὦ βασιλεῦ,

μελαμβαφὲς πέδιλον εἰλίξας πόδας,
βάψεις ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

20

λαβὼν δὲ μετὰ χεῖρας τὴν θεανδρικήν ἀχειροποίητον μορφήν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ Περσῶν ἐστράτευσεν μετὰ πλοίων διὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, προσλαβόμενος εἰς συμμαχίαν κλη-

set, legatos autem custodia et verberibus damnavit; quae res dolore et tristitia magna regem affecit.

Deinde iterum Chosroes alium ducem contra Romanos misit, cui nomen Sarbaro; is cum permultis copiis venit in Asiam vastans terram Romanorum. rex autem Heraclius, ut fertur, quum contra Persidem egredi vellet, haec patriarchae dixit: “in manus dei eiusque patris et matris et tuas trado hanc urbem et filium meum.” atque ingressus magnam ecclesiam nigris calceis sumptis et sese prosternens ita ad deum precatus est: “maxime deus et domine Iesu Christe, ne tradas nos cum dedecore hostibus tuis propter peccata nostra, sed aspiciens nos miserere et victoriam de hostibus tuis nobis da, ne glorientur scelesti qui contra hereditatem tuam surrexerunt.” quem videns Georgius Pisides in tali humilitate:

“o rex,” inquit,

„nigris calceis pedes tectus
tinges eos rubros sanguine Persarum.”

sumpta autem manibus imagine Christi domini et dei nostri manibus non facta, contra Persas profectus est navibus per pontum Euxium

Θος Τούρκων καὶ ἄλλων ἐθνῶν πλήθη, ἐξορμήσας κατὰ Περσῶν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα.

Οἱ δὲ Ἀβάρεις τὰς εἰρηνικὰς σπονδὰς διαλύσαντες τῷ τεῖχει τοῦ Βυζαντίου προσπελάζουσι, πάντα τὰ τῆς πόλεως ἐκτός πυρὶ παραδιδόντες, καὶ ὡσπερ ἀναμερισάμενοι Πέρσαι μὲν τὰ τῆς ἀνατολῆς κατεδήουν, Ἀβάρεις δὲ τὰ τῆς Θράκης πάντα διέφθειρον. διαπορηθέντες οὖν οἱ πολῖται καὶ ἀπελπίσαντες πρὸς τοὺς Ἀβάρεις πόλεμον συνῆψαν, συνεργίᾳ Βόνου πατρικίου καὶ Σεργίου πατριάρχου, καὶ πολλὰς χιλιάδας κατασφάζαντες καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσαντες πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν χώραν αὐτοὺς ἐξήλασαν.

Χοσρόης δὲ μαθὼν τὴν Ἡρακλείου ἔφοδον πολλοὺς πολέμους συνῆψεν αὐτῷ, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργίᾳ ἐν πᾶσι τούτοις κατὰ κράτος ἠτήθεις πλησιάζοντι δὲ τῷ βασιλεῖ τῇ αὐτοῦ πόλει σατραπὴν ἕνα ἐν χιλίῳσι ὀπλιτῶν τριάκοντα κατ' αὐτοῦ ἐξέπεμψε· συμβολῆς δὲ γενομένης ἀνηρέθησαν πάντες. οἱ ὑπολειφθέντες δὲ καὶ διαδράντες Περσῶν οἶκον τοῦτον κατέκλεισαν, καὶ προύθησαν χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ μαργαρίτας καὶ λίθους, εἰπόντες αὐτῷ "ἔσθιε τούτων καὶ ἀπόλαυε, διὸ καὶ τοὺς Ῥωμαίους καθ' ἡμῶν ἤγαγες." καὶ οὕτω λιμῷ καὶ δίψῃ τιμωρήσαντες ἀνείλον αὐτόν. Ἡρακλείος δὲ τὰς τε πόλεις Περσίδος καθήρει καὶ τὰ πυρεῖα διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὐράθη Χοσρόου τὸ μυσυρὸν ἐκτύπωμα, ὡσπερ ἐν οὐρανῷ ἐν τῇ τοῦ οἴκου στήγῃ καθήμενον, ἐν ᾧ ἄστρα καὶ

in societatem assumens multitudinem Turcorum et aliorum populorum, et ita Persas magnis viribus adortus est.

Avares rupta pace ad moenia Byantii accesserunt, omnia extra urbem igni delentes et tanquam dividentes. Persae orientem depopulabantur, Avares totam Thraciam. laborantes igitur cives et desperantes Avaribus bellum intulerunt, adiuvante Bono patricio et Sergio patriarcha, multaque milia eorum interfecerunt, naves incenderunt et in suam terram eos abigerunt.

Chosroes autem, Heraclii impetu audito, multa bella cum eo gessit, et dei auxilio in his omnibus graviter victus, contra regem ad urbem eius accedentem unum satrapam cum 30000 militibus misit, pugna vero commissa omnes interfecti sunt. qui autem e Persis relicti sunt et fugerunt domi illum incluserunt et auro, argento margaritis et gemmis appositis dixerunt "vescere his et frueri, quia Romanos contra nos duxisti" atque ita fame et siti punitum interfecerunt. Heraclius autem urbes Persidis cepit et focos delevit, in quibus inventum est tetrum Chosroae simulacrum tanquam in caelo in tecto

ἥλιον καὶ σελήνην κατεσκεύασεν, καὶ ἀγγέλους περιεστῶτας αὐτῷ, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι, καὶ βρέχειν ὅταν θελήσειαν· ἄπερ ὁ βασιλεὺς εἰς γῆν καταστρέψας κοινορτὸν ἀπετέλεσε. ταῦτα δὲ Σάρβαρος ἐν τῇ Ῥωμαίων γῇ ἀκούσας γράφει πρὸς Ἡράκλειον ἀπολογία, ὡς ὅτι οὐχ ἑκὼν ἀλλὰ 5 γνώμη Χοσρόου διεπραττόμενη τὰ κατὰ τῶν Ῥωμαίων. ὃν ὁ βασιλεὺς διὰ γραμμάτων εἰρηλικῶν προσεκαλέσατο· ὁ δὲ ἤκε πρὸς αὐτὸν ἐν Περσίδι. ἀναζητήσας οὖν ὁ βασιλεὺς τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ μαθὼν ὡς ὑπὸ Χοσρόου δεινῶς ἀνηρέθησαν, θυμοῦ πλησθεὶς οὐκ ἐφείσατο κατασφάζων τὴν πᾶσαν 10 Περσίδα ἐν ἔτεσιν ἔξ, τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει τὰ τίμια ξύλα ἀπὸ Περσίδος ἀναλαβὼν καὶ εἰς Ἱερουσαλήμ παραγεγόμενος καὶ ταῦτα ὑψώσας μετὰ χαρῆς καὶ εὐφροσύνης ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ὑπέστρεφεν.

Ἐπὶ αὐτοῦ ἀνεφάνη Μωάμεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγός, 15 ἐκ τῆς Αἰθιοπίου ἀνελθὼν, καὶ τῷ βασιλεὶ ὑπαντήσας μετὰ πλήθους καὶ προσπεσὼν αὐτῷ καὶ τόπον αἰτησάμενος εἰς κατοίκησιν τετύχηκε τῆς ἐφέσεως.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι περὶ τῆς τοῦ Μωάμεθ γενεᾶς μισθὸν τι διηγῆσασθαι. τῷ τοίνυν δωδεκάτῳ τοῦ Μωάμεθ 20 χρόνῳ, ἐν ἔτει ζολ' ἀπὸ κτίσεως κόσμου, Ἰνδικτιῶνος ι', μηνὸς Σεπτεμβρίου τρίτῃ, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, ἐγένετο θεμάτιον τῶν Ἀγαρηνῶν παρὰ Στεφάνου Ἀλεξανδρείας κανονίσαντος κρατῆσαι τούτους ἐν ἰσχυρί ἔτη τριακόσια ἑννέα, ἐν δὲ συστρωφῇ καὶ

domus sedentis, in quo sidera et solum et lunam fecerant et angelos circumstantes et tonitru ut arte fieri posset et imber quando vellet. quae rex humi deiecta ad pulverem redegit. haec quum Sarbarus in Romanorum terra audiisset Heraclio, se per litteras purgavit non sua sponte sed iussu Chosroae se contra Romanos rem gessisse. quem rex propter pacificas litteras arcessivit; ille vero ad eum in Persidem venit. postulans deinde rex legatos, postquam audiit crudeliter eos esse a Chosroe interfectos, iratus non se continuit quin totam Persidem sex annos depopularetur; septimo autem sacris lignis e Perside sumptis, postquam Hierosolyma venit et illa erexit, cum gaudio et pace Cplim rediit.

Εο regnante apparuit Moameth Saracenorū dux ex Aethribo ascendens et regi cum magna multitudine obviam veniens et ad eius pedes se prosternens locum petiit ad habitandum, quem nactus est.

Necessarium videtur de Moameth pauca narrare. anno eius aetatis 12, mundi creati anno 6130, indictione 10, mense Septembris 3, die 5 praedictio facta est Agarenorum a Stephano Alexandrino, fore

ἀκαταστασίῃ καὶ συμφοραῖς ἕτερα ἕτη εἴκοσι ἑπτὰ, ὡς εἶναι τὴν διακράτησιν τὴν ἄπασαν εὐτυχοῦσαν καὶ δυστυχοῦσαν ἕτη τριακόσια τριακοντῆς.

Οὗτος ἐξ Ἰσμαὴλ κατήγετο, υἱοῦ Ἀβραάμ. Νίζαρος γὰρ
 5 ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος γεννᾷ υἱοὺς δύο, Μούνδαρον καὶ
 Ἀραβίαν. ἐκ τούτων πολλοὶ ἐγένοντο καὶ ᾤκουν τὴν Μα-
 διαντίην ἔρημον, ἐπραγματεύοντο δὲ καὶ ἐν τοῖς καμήλοις
 αὐτῶν. ἀπόρου δὲ καὶ ὄρφανοῦ ὄντος τοῦ προειρημένου Μωά-
 μεθ, εἰσῆλθε πρὸς τινα γυναῖκα πλουσίαν συγγενῆ αὐτοῦ ὀνό-
 10 ματι Χαδιγᾶν, μίσθιος ἐπὶ τῷ καμηλεύειν καὶ πραγματεύε-
 σθαι. κατ' ὀλίγον δὲ παρρησιασάμενος ὑπεισηλθε τῇ γυναικί,
 καὶ ἔγημεν αὐτήν, καὶ ἔσχε τὰς καμήλους αὐτῆς καὶ τὴν
 ὑπαρξίν. ἐρχόμενος δὲ ἐν Παλαιστίνῃ συναναστρέφετο καὶ
 Χριστιανοῖς, θηρώμενος παρ' αὐτῶν τινὰ γραφικά. ἔσχε δὲ
 15 τὸ πάθος τῆς ἐπιληψίας· καὶ τοῦτο νοήσασα ἡ γυνὴ ἐλυπεῖτο
 σφόδρα ὅτι τοιούτῃ συνήφθη, οὐ μόνον ἀπόρῃ ἀλλὰ καὶ ἐπι-
 ληπτικῇ ὄντι. τροποῦται δὲ αὐτὸς θεραπεῦσαι αὐτήν, οὕτω
 λέγων, ὅτι ὄπτασίαν ἀγγέλου θεωρῶ λεγομένου Γαβριήλ, καὶ
 μὴ ὑποφέρων τὴν θέαν αὐτοῦ σκοτοδινιῶν πίπτω. αὕτη δὲ
 20 μοναχόν τινα, διὰ κακοπιστίαν ἐξόριστον ἐκέισε, ὄντα προσ-
 φιλή αὐτῆς μετεκαλέσατο καὶ ἀνηγγείλεν αὐτῷ πάντα καὶ
 τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου· κακέϊνος συμβουλήν ὃ κατάρατος

5. Μούνδαρον καὶ Ἀραβίαν Cedrenus.

ut vigerent imperio 309 annos, mutata autem fortuna turbati et male rem gerentes 27 annos ita ut totum imperium secundum et adversum esset annorum 336.

Hic ab Ismael descendit, filio Abrahami. Nizarus enim, unus de Ismael posteris, duos filios procreavit, Mundarum et Arabiam. ex his multi nati sunt iique habitabant in deserto Madiano et camelorum ope mercaturam faciebant. Inops autem et orbatus quum esset Moameth, de quo dixi, adiit mulierem quandam divitem cognatam nomine Chadigam, ut camelos posceret eaque re lucrum faceret. Paulatim autem liberiore eius consuetudine utens, se in gratiam eius insinua- vit, uxoremque adeo eam duxit eiusque camelos et rem familiarem habuit. profectus porro in Palaestinam inter Iudaeos et Christianos versatus est, accipiens ex iis quaedam de sacris litteris. laborabat autem morbo comitiali; quod quum comperisset mulier vehementer doluit, quod tali homini nupsisset non modo egeno sed etiam comitiali. quam demulsit, dicens videre se angeli Gabrieli speciem eiusque aspectum non ferentem vertiginis correptum cecidere. haec monachum quendam propter falsam fidem illuc relegatum ipsique amicum accessivit et omnia cuius nomine angeli ei narravit. atque ille,

Μαυρίκιος δίσμιος εἰς τὸν Εὐτροπίου λιμένα. προκολαίζων δὲ αὐτὸν ὁ μιμιφόρος τῇ θεωρίᾳ τοὺς πέντε ἄρρενας υἱοὺς αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σφαγῆναι προστάττει. ὁ δὲ Μαυρίκιος φιλοσοφῶν τῷ δυστυχήματι συνεχῶς ἐκεφθέγγετο “δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ δικαία ἡ κρίσις σου.” τῆς δὲ τιθρηνης ἑποκλεψάσης ἐν ἐκ τῶν πέντε βασιλικῶν παιδιῶν, καὶ τὸ ἴδιον ἀντιδιδούσης πρὸς ἀναίρεσιν, ὁ Μαυρίκιος οὐ κατεδέξατο, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἐπεζήτησεν ἐλθεῖν καὶ αὐτὸ ἀνααιρεθῆναι. καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἀπετιμήθη τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἀθλίου Φωκῆ προστάξαντος τὰς τούτων κεφαλὰς ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβου-10 ναλίου ἀποτεθῆναι· καὶ ἐξήρχοντο οἱ τῆς πόλεως, καὶ ἐθεώρουσαν αὐτάς ἕως οὗ ἐπώλεσαν· καὶ τότε συνεχώρησεν αὐτὰ τοῖς ποδοῦσιν ἀποδοθῆναι. τὴν δὲ Μαυρικίου γυναῖκα σὺν ταῖς τρισὶ θυγατρῶσιν αὐτῆς μετ’ οὐ πολὺ διαβληθεῖσαν ὡς κατ’ αὐτοῦ μελετιῶσαν ἀνέλεν ἐν τῷ μὸλῳ τοῦ Εὐτρο-15 πίου. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πῦσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ τοῦ Μαυρικίου διώλεσεν ὁ παράνομος. τὸ δὲ σῶμα Μαυρικίου καὶ τὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐτέθησαν ἐν τῷ σεμνεῖῳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος, ὅπερ ἔκτισε Φαρασμένης ὁ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως Ἰουστινίου, πλησίον τῆς ξηροπέρκου πόρτης. ἐπεγράφη δὲ τῷ τάφῳ αὐτῶν ἔλεγείον τόδε.

“Ἄδ’ ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμποιτέρων βασιλῶν,
Τιβερίου θυγάτηρ Μαυρικίου τε δάμαρ,

tem puniens eum aspectu sceleratus quinque filios eius coram eo interfici iubet. Mauricius autem de calamitate philosophans perpetuo clamavit: “Iustus es, domine, et iustum est iudicium tuum.” quum nutrix unum e quinque regis infantibus detraxisset suumque ipsius infantem ad caedem substituisset, Mauricius id non accepit, sed suum infantem venire et interfici iussit. atque ita ipsius quoque caput abscisum est, et misero Phoca iubente, cum reliquis in campo tribunalis depositum. proveniebant cives et videbant ea dum putrefacta sunt; tum demum concessit, optantibus ut traderentur. Paulo post Mauricii uxorem cum tribus filiabus incusatam, tanquam aliquid contra se moliretur, interfecit in portu Eutropii. quin etiam omnes cognatos Mauricii extinxit tyrannus. corpus autem Mauricii eiusque uxoris et liberorum sepeliverunt in sacro sancti martyris mamantis, quod extruxerat Pharasmenes, cubicularius Iustini regis, prope portam areae. inscripta est sepulcro eorum haec elegia:

Haec ego ter misera et utriusque regis
Tiberii filio Mauricii uxor

ἡ πολύπαις βασίλεια, καὶ ἡ δεξασα λοχείη
 ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
 κείμαι σὺν τεκέσσι καὶ ἡμείρων παρακολίη,
 δήμου ἀτασθαλίη καὶ μανίη στρατιῆς.
 5 ἔτιην τῆς Ἑκάβης πολὺ χείρονα, τῆς Ἰοκάστης.
 αἱ αἱ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς.
 ναὶ ναὶ τὸν γενέτην. τί μάτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν,
 ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
 ἡμετέροις πετάλοισι κατάσκιος οὐκέτι Ῥώμη.
 10 ῥῖα γὰρ ἐκλάσθη Θρηϊκίοις ἀνέμοις.

Ἐκτοτε δὲ Φιλιππικὸς ἀποκειράμενος καὶ ἱερωσύνην λα-
 βῶν, ἐν Χρυσουπόλει διατελῶν ἡσύχως ἐτελεύτησε. καὶ ἀπὸ
 τότε οὐ διέλιπε τῇ πολιτείᾳ δυστυχήματα ποικίλα τε καὶ ἐπάλ-
 ληλα· ὃ τε γὰρ Χοσρόης ὁ Πέρσης τὴν εἰρήνην διέλυσε,
 15 καὶ Ἀβάρεις τὴν Θράκην ἐδήωσαν καὶ ἄμφω τὰ στρατόπεδα
 τῶν Ῥωμαίων διέφθειραν, καὶ χειρῶν βαρύντατος γεγόνεν
 ὥστε παγῆναι τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ἰχθύας τεθνᾶναι.

Ποιήσαντος δὲ αὐτοῦ ἰππικόν, καὶ τῇ ἑσπέρα πολλῶ οἴνω
 χρησαμένου καὶ βραδύνοντος ἀνελθεῖν, ἔκραζεν ὁ δῆμος "ἀνά-
 20 τειλον Φωκῶ." μὴ ἔξερχομένου δὲ αὐτοῦ τάχιον πρὸς τὴν
 θῆαν ἔφη ὁ δῆμος "πάλιν τὸν καῦκον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν
 ἀπώλεσας." ἔφ' οἷς μανεῖς πολλοὺς ἠκρωτηρίασε καὶ πολλῶν
 κεφαλὰς ἀπέτεμε. τοῦ δὲ ὄχλου πῦρ εἰς τὸ πραιτώριον βάλ-

liberis fecunda regina et quae ostendi pariendo
 bonum esse etiam multorum imperium
 iaceo cum liberis nostroque marito
 populi scelere et exercitus furore.
 perpressa sum multo peiora Hecuba et Iocasta
 heu heu Niobes animatum corpus sum.
 proh patrem! quid nequicquam infantes interfecerunt
 hominum malignitatis inscius?
 nostris foliis nunquam inumbratur Roma:
 radix enim Thraciis ventis fracta est.

Inde Philippicus tonsus et sacerdos factus Chrysopoli vivens tran-
 quille mortuus est. atque inde ex hoc tempore non reliquerunt ci-
 vilitatem calamitates variae et continuae. Chosroes enim Persa pacem
 rapit, et Avari Thraciam vastaverunt, et utrumque exercitum Roma-
 norum attriverunt; hiems etiam gravissima erat, ut mare gelaret et
 pisces morentur.

Quum instituisset cursum equorum, vesperi autem multum vini
 bibisset et egredi cunctaretur, clamavit populus "surge Phoca!" quum
 vero non celerius ad spectaculum egrederetur, populus "iterum," in-
 quit, "caucum bibisti, iterum mentem perdidisti." quo iratus mul-

λοντος ἐξῆλθον πάντες οἱ δέσμοι καὶ ἔφυγον. ὁ δὲ αὐτὸς Φωκάς ἀρμάμενον τὸ ὄν πλησίον τῶν παλατίων τῆς Μαγναύρας, στήσας ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ κίονα κτιστόν, καὶ τὴν στήλην αὐτοῦ ἐπάνωθεν.

Ὁ δὲ γαμβρὸς αὐτοῦ Κρίσπος ὁ πατρίκιος, μὴ ὑποφέρων δρᾶν τοὺς τε ἀδίκους φόνους καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὑπὸ Φωκᾶ γινόμενα, ἔγραψε πρὸς Ἡράκλειον στατηγὸν ὄντα ἐν Ἀφρικῇ μετὰ τοῦ στόλου, ὅπως ἀνέλθωσι κατὰ τοῦ τυράννου Φωκᾶ. ὁ δὲ αὐτὸς Ἡράκλειος ἐξ Ἀφρικῆς πλοῖα πολλὰ ἐξοπλίσας καὶ στρατὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν κατέλαβεν, ἐπιφερόμενος καὶ τὴν ἀχειροποιήτον εἰκόνα τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν. καὶ πολέμου κροτηθέντος μεταξὺ Φωκᾶ καὶ Ἡρακλείου εἰς τὸν Σοφίας λιμένα, ἠττηθεὶς ὁ ἀλιτήριος ἔφυγεν εἰς τὰ βασίλεια. Φωτεινὸς δέ τις ὑπὸ Φωκᾶ εἰς τὴν σύζυγον ἀδικηθεὶς, εἰσελθὼν μετὰ στρατιωτῶν εἰς τὰ βασίλεια, ἀτίμως ἐκ τοῦ θρόνου τούτου ἀναστήσας, καὶ τῆς βασιλικῆς ἐσθῆτος ἀπογυμνώσας τὸν ἄθλιον Φωκᾶν καὶ μέλανα χιτῶνα ἐνδύσας καὶ κλοιὰ περιθεὶς, ἄτιμον πρὸς Ἡράκλειον ἀπήγαγεν, ὃν θεασάμενος εἶπεν “οὕτως, ἄθλιε, τὴν πολιτείαν διώκησας;” ὁ δὲ ἀπεγνωσμένος ὢν ἔφη “σὺ κάλλιον καὶ κρεῖττον ἔχεις διοικῆσαι.” καὶ ἐκέλευσεν Ἡράκλειος πρῶτον μὲν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐκκοπήναι, εἰθ’ οὕτως καὶ τοὺς ὠμούς αὐτοῦ ἀκρωτηριασθῆναι, καὶ τὰ αἰδοῖα ἐκτμηθῆναι καὶ κοντῶ ἀναρτηθῆναι διὰ τὰς ἀμέ-

tos mutilavit multorumque capita praecidit. plebe autem ignem iniiciente in praetorium, omnes vincti fugerunt. idem Phocas armamentarium prope Magnaurae palatium (aedificavit), in medio eo columnam erigens, cui statuam imposuit.

Crispus autem patricius eius gener, non ferens aspectum combustarum caedium et scelerum a Phoca factorum, litteras dedit ad Heraclium, qui in Africa classi praeerat ut surgerent contra Phocam tyrannum. ipse autem Heraclius, multis navibus ex Africa paratis et exercitu, cepit Cpolin, afferens etiam imaginem domini et dei nostri manu non factam. ac certamine inter Phocam et Heraclium commisso in Sophiae portum, victus scelestus ille fugit in regiam. Photinus quidam, cuius uxorem Phocas stupraverat, in regiam ingressus cum militibus ignominiose de solio infelicem Phocam deiecit, veste regia eum spoliavit, vestem atram ei iniexit, collaria addidit et tali ignominia affectum ad Heraclium duxit, qui quum eum videret: “itane,” inquit, “miser, civitatem administravisti?” ille vero perditus: “tuum est,” inquit, “melius administrare.” iussit Heraclius primum manus eius et pedes praecidi, deinde eadem ratione humeros mutilari, tum pudenda amputari et de conto suspendi propter immodicas iniurias

τρονς ἕβρεις ὡς ἔπραξεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν καφαλὴν ἀποτιμῆ-
θῆναι, τὸ δὲ καταλειφθὲν σῶμα τοῦ δυσωνύμου συρὲν κατὰ
τὴν τοῦ βοῦς λεγομένην ἀγορὰν τῷ πυρὶ παραδοθῆναι. μο-
ναχὸς δὲ τις ἅγιος, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Φωκᾶ
5 πρὸς θεὸν δικαζόμενος ἔλεγε πολλάκις “κύριε, διὰ τί τοιοῦ-
τον παράνομον βασιλέα δέδωκας τοῖς Χριστιανοῖς;” ἦλθε δὲ
αὐτῷ φωνὴ ἀόρατος “ὅτι χεῖρονα τούτου οὐχ εὖρον πρὸς τὴν
κακίαν τῶν νῦν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει.”

Ἡράκλειος ὁ μέγας.

10 Ἡράκλειος ὁ μέγας ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα, στεφθεὶς
ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ὑπὸ Σεργίου πατριάρχου·
ἐστέρθη δὲ ἅμα αὐτῷ καὶ ἡ μεμνηστευμένη αὐτῷ Φαβία, ἡ
καὶ Εὐδοκία μετονομασθεῖσα, Αὐγούστα. τοῖς στεφάνοις τοῦ
γάμου ὁμοῦ αὐτοκράτωρ καὶ νυμφίος ἀναδειχθεὶς, καὶ ἐν τῇ
15 μεγάλη ἐκκλησίᾳ ὑπὸ πάσης τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ βα-
σιλεύς. συνέ * * δὲ τούτοις καὶ συνενδόκει Κρίσπος ὁ γαμ-
βρὸς τοῦ Φωκᾶ.

Οὗτος ὁ Ἡράκλειος ἦν τὴν ἡλικίαν μεσηλιξ, εὐσθενής,
εὐστερτος, εὐόφθαλμος καὶ ὀλίγον ὑπόγλαυκος, ξανθὸς τὴν
20 τρίχα καὶ λευκὸς τὴν χροιάν, ἔχων τὸν πώγωνα πλατύν καὶ
πρὸς μῆκος ἐκκρεμῆ. ὀπηνίκα δὲ πρὸς τὸ τῆς βασιλείας ἦλ-

16. συνέπραττε?

quas fecerat; tum vero etiam caput abscindi, reliquum autem corpus
raptum in boario quod dicitur foro igui tradi. monachus quidam
sanctus, ut ferunt, coram deo litigans saepe dicebat: “domine cur tam
scelestum regem dedisti Christianis?” venit autem ad eum vox oc-
cultas: “quia illo peiorem non inveni ad nequitiam eorum, qui nunc
in urbe habitant.”

HERACLIUS MAGNUS.

Heraclius magnus regnavit annos 30, coronatus in oratorio san-
cti Stephani a Sergio patriarcha, coronata est simul cum eo sponsa
eius Fabia, quod nomen mutatum est in Eudociam, Augusta. nuptia-
rum coronis factus est simul princeps et maritus, rex salutatus in
magna ecclesia a toto senatu et populo. adiuvit autem haec et con-
sensit Crispus gener Phocae.

Hic Heraclius statura fuit mediocri robustus, pectore lato, bonis
oculis et subcaeruleis, capillo flavo, colore candido, barbam habe-
bat latam et prolixam. evectus autem ad imperii honorem, statim
capillum et barbam more regio totondit. aliquo post tempore ipsum

Θεν ἀξίωμα, εὐθέως ἐκείρατο τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον τῷ βασιλικῷ σχήματι. μετὰ δὲ τινα χρόνον στρατηγὸν αὐτὸν τὸν Κρίσπον Καπποδοκίας ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε δὲ φιλοφρονούμενος αὐτὸν πάμπολλα. ἐκεῖ τοίνυν ἀπελθὼν ἐλοιδόρει Ἡράκλειον, καὶ ἀνταρσίαν ἐμελέτα κατ' αὐτοῦ. ἐλθὼν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα κρατῶν ἐπὶ χάρτον, καὶ κρούσας ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς συγκλήτου ἔφη “ταλαίπωρε, γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας, καὶ πῶς ἂν φίλον ἀληθῆ ποιήσῃς;” εἶτα κληρικὸν αὐτὸν ποιήσας ἐν τῇ μονῇ τῆς χώρας περιώρισε, ἐν ἧ καὶ ἐτελεύτησεν.

Οἱ δὲ Πέρσαι παρέλαβον τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ πολλὰς μυριάδας διὰ χειρὸς τῶν Ἰουδαίων Χριστιανούς ἀνεῖλον, ἤχμαλώτευσαν δὲ καὶ Ζαχαρίαν τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων, καὶ τὰ τίμια ξύλα ἔλαβον καὶ ἐν Περσίδι ἀπήγαγον. ὁσαύτως παρέλαβον Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ ἕως Αἰθιοπίας, ἦλθον δὲ καὶ ἕως Καλχηδόνος, καὶ ταύτην παρέλαβον. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος πρέσβεις πρὸς Χοσρόην αἰτούμενος εἰρήνην· ὁ δὲ τούτους ἀπεπέμψατο εἰρηκῶς “εἰ ἀρνήσεται ὁ βασιλεὺς ὑμῶν τὸν ἐστανρωμένον καὶ προσκυνήσει τῷ ἡλίῳ, ποιῶ εἰρήνην.” ἐπεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Ἀβάρεις κατὰ τῆς πόλεως. εἰδὼς δὲ Ἡράκλειος τοὺς περιέχοντας αὐτῷ πανταχόθεν πολέμους, ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς εἰ-

Crispum Cappadociae ducem fecit rex; misit autem eum benigne tractatum. illuc decedens maledixit Heraclio et seditionem contra eum moliebatur. veniens autem Constantinopolin contra eum dixit rex, ea quae contra eum scripta erant, in charta tenens et caput ipsius plangens in senatu. “miser,” inquit, “generum non fecisti, quomodo verum amicum feceris?” deinde clericum factum in monasterium terrae eum ablegavit, ubi mortuus est.

Persae ceperunt Cappadociam et Damascus et Palaestinam et urbem sacram multaque millia Christianorum per-Iudaeos interfecerunt, ceperunt vero etiam Zachariam patriarcham Hierosolymorum et ligna sacra rapta in Persidem abstulerunt; eadem ratione Aegyptum et Libyam usque ad Aethiopiam expugnarunt, veneruntque usque ad Chalcedonem eamque ceperunt. misit Heraclius rex senes ad Chosroem, qui pacem peterent. ille vero eos remisit dicens: “si rex vester crucifixum deseret, et solum venerabitur, pacem faciam.” profecti sunt vero etiam Avari contra urbem. Heraclius, quum undique se bello circumventum videret, misit ad eos, qui pacem peterent,

ρήνην αἰτῶν· οἱ δὲ συνέθεντο ταύτην ποιῆσαι. ἔξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς τὸ μακρὸν τελεχος μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς ὡς ὑποδέξασθαι τὸν χαγάνον, καὶ λαβῶν πιστὰ παρ' αὐτοῦ καὶ σπονδὰς εἰρηνικὰς ποιήσας συνηφραίνετο. ὁ δὲ χαγάνος τὰς 5 συνθήκας καὶ τοὺς ὄρκους ἀθετήσας αἴφνης κατὰ τοῦ βασιλέως τυραννικῶς ἐχώρησεν· ὁ δὲ βασιλεὺς φυγῇ μόλις ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει, ἔλαβέ τε ὁ βάρβαρος τὴν τε βασιλικὴν ἀποσκευὴν καὶ δορυφορίαν, καὶ ὑπέστρεψε τὴν Θράκην πῦσαν ληϊσιόμενος τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν πρέ-
10 σβεις ἀπέστειλε πρὸς χαγάνον, ἐκκαλῶν αὐτὸν καὶ πρὸς εἰρήνην προκαλούμενος· ὁ δὲ αἰδεσθεὶς τὴν τοῦ βασιλεως ἀγάπην εἰρήνευσεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα τελέσας κατὰ Περσίδος ἠβούλετο χωρῆσαι, χρήματα τῶν ἐναγῶν 15 οἰκῶν καὶ σκευῆ τῶν ἐκκλησιῶν λαβῶν καὶ χαράξας νομίματα καὶ μιλιαρῆσια. ὁ δὲ Χοσρόης Σάϊτον ἡγεμόνα μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀποστείλας πῦσαν τὴν ἀνατολὴν ἠφάνισεν. ἔλθων δὲ οὗτος ἐν Καλχηδόνι ἰκανὸν χρόνον ταύτην παρεκάθισεν· ὃς τὸν Ἡράκλειον μεθ' ὑποκρίσεως προσκαλεσάμενος 20 τὰ πρὸς εἰρήνην αὐτῷ ὠμίλησεν. ὁ δὲ τοῖς δολίοις αὐτοῦ λόγοις πιστεύσας ἐκπέμπει σὺν αὐτῷ πρέσβεις μεγιστάνους πρὸς Χοσρόην ἐβδομήκοντα· οὓς παραλαβὼν ἀτίμους καὶ δεσμίους ἀπήγαγεν ἐν Περσίδι. ὁ δὲ Χοσρόης τὸν μὲν Σάϊτον, ὡς τὸν Ἡράκλειον ἰδόντα καὶ μὴ συλλαβόντα, ἀποδείξει

illi vero se eam facturos esse promiserunt. egressus rex in longum murum cum multa supellectile et exspectaret Chaganum, fide accepta et pacis foedere facto, gaudebat. Chaganus autem, foedere et iuribus iurandis spretis, subito violenter regem aggressus est, rex aegre fugiens in urbem se recepit; barbarus supellectile regia et satellitibus captis, rediit totam Thraciam spe pacis vastans. rex iterum legatos ad Chaganum misit eumque postulavit et ad pacem admonuit; ille vero magni faciens amorem regis pacem agebat.

Rex Heraclius, festo paschatis celebrato, adversus Persidem ire voluit opes sacrarum domuum sumens et vasa ecclesiarum, e quibus nummos cuderet et miliaresia. Chosroes vero, misso Saito duce cum multis copiis totam orientem vastavit. hic quum Chalcedonem venisset per aliquod tempus urbem obsedit; Heraclium dolose arcesens de pace cum eo egit. ille vero dolosis eius verbis fidem habens misit cum eo septuaginta legatos nobiles ad Chosroem; quos ille arreptos, vexatos et vinctos in Persidem duxit. Chosroes autem iussit Saito cutem detrahi, quippe qui Heraclium vidisset nec cepis-

ἐκέλευσεν, τοὺς δὲ πρέσβεις ἐν φρουραῖς καὶ κακουχίαις κατεδίκασεν· ὑπὲρ ὧν ἀθυμία καὶ θλίψις πολλή κατέχευε τὸν βασιλεῖα.

Ἔτα πάλιν Χοσρόης ἀπέστειλεν ἕτερον ἄρχοντα κατὰ Ῥωμαίων ὀνόματι Σάρβαρον, ὃς μετὰ πλείστης δυνάμεως ἦλθε πρὸς τὴν Ἀσίαν, τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων ληϊζόμενος. ὁ δὲ γε βασιλεὺς Ἡράκλειος, ὡς εἴρηται, πρὸς Περσίδα βουλόμενος ἐκχωρῆσαι τὰδε πρὸς τὸν πατριάρχην ἔφη “εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ σοῦ ἀφήμι τὴν πόλιν ταύτην καὶ τὸν υἱὸν μου.” καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν μελανα ὑποδήματα περιβαλόμενος καὶ πρηγῆς πεσῶν ἠΰξατο οὕτως “δέσποτα Θεὲ καὶ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς ὄνειδος τοῖς ἐχθροῖς σου διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ’ ἐπιβλέψας ἐλέησον, καὶ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου νίκην δὸς ἡμῖν, ὅπως μὴ καυχῆσονται οἱ ἀλάστορες κατὰ τῆς σῆς κληρονομίας ἐπαιρούμενοι.” ὃν ἰδὼν Γεώργιος ὁ Πισσιδης μετὰ τοιαύτης ταπεινώσεως ἔφη

ὦ βασιλεῦ,

μελαμβαφὲς πέδιλον εἰλίξας πόδας,
βάψεις ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

20

λαβὼν δὲ μετὰ χεῖρας τὴν Θεανδρικήν ἀχειροποίητον μορφήν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ Περσῶν ἐστράτευσεν μετὰ πλοίων διὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, προσλαβόμενος εἰς συμμαχίαν πλη-

set, legatos autem custodia et verberibus damnavit; quae res dolore et tristitia magna regem affecit.

Deinde iterum Chosroes alium ducem contra Romanos misit, cui nomen Sarbaro; is cum permultis copiis venit in Asiam vastans terram Romanorum. rex autem Heraclius, ut fertur, quum contra Persidem egredi vellet, haec patriarchae dixit: “in manus dei eiusque patris et matris et tuas trado hanc urbem et filium meum.” atque ingressus magnam ecclesiam nigris calceis sumptis et sese prosternens ita ad deum precatus est: “maxime deus et domine Iesu Christe, ne tradas nos cum dedecore hostibus tuis propter peccata nostra, sed aspiciens nos miserere et victoriam de hostibus tuis nobis da, ne glorientur scelesti qui contra hereditatem tuam surrexerunt.” quem videns Georgius Pissides in tali humilitate:

“o rex,” inquit,

„nigris calceis pedes tectus
tinges eos rubros sanguine Persarum.”

sumpta autem manibus imagine Christi domini et dei nostri manibus non facta, contra Persas profectus est navibus per pontum Euxinum

Θος Τούρκων καὶ ἄλλων ἐθνῶν πλήθη, ἐξορμήσας κατὰ Περσῶν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα.

Οἱ δὲ Ἀβάρεις τὰς εἰρηνικὰς σπονδὰς διαλύσαντες τῷ τείχει τοῦ Βυζαντίου προσπελάζουσι, πάντα τὰ τῆς πόλεως 5 ἐκτὸς πυρὶ παραδίδόντες, καὶ ὡσπερ ἀναμερισάμενοι Πέρσαι μὲν τὰ τῆς ἀνατολῆς κατεδῆουν, Ἀβάρεις δὲ τὰ τῆς Θράκης πάντα διέφθειρον. διαπορηθέντες οὖν οἱ πολῖται καὶ ἀπελπίσαντες πρὸς τοὺς Ἀβάρεις πόλεμον συνῆψαν, συνεργίᾳ Βόνου πατρικίου καὶ Σεργίου πατριάρχου, καὶ πολλὰς χιλιάδας 10 κατασφάζαντες καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσαντες πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν χώραν αὐτοὺς ἐξήλασαν.

Χοσρόης δὲ μαθὼν τὴν Ἡρακλείου ἔφοδον πολλοὺς πολέμους συνῆψεν αὐτῷ, καὶ τῇ τοῦ θεοῦ συνεργίᾳ ἐν πᾶσι τούτοις κατὰ κράτος ἠτήθει· πλησιάζοντι δὲ τῷ βασιλεῖ τῇ 15 αὐτοῦ πόλει σατραπήν ἓνα ἐν χιλίῃσιν ὀπλιτῶν τριάκοντα κατ' αὐτοῦ ἐξέπεμψε· συμβολῆς δὲ γενομένης ἀνηρέθησαν πάντες. οἱ ὑπολειφθέντες δὲ καὶ διαδράντες Περσῶν οἴκῳ τούτῳ κατέκλεισαν, καὶ προύθησαν χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ μαργαρίτας καὶ λίθους, εἰπόντες αὐτῷ "ἔσθις τούτων καὶ ἀπό- 20 λαυε, διὸ καὶ τοὺς Ῥωμαίους καθ' ἡμῶν ἤγαγες." καὶ οὕτω λιμῷ καὶ δίψῃ τιμωρήσαντες ἀνείλον αὐτόν. Ἡράκλειος δὲ τὰς τε πόλεις Περσίδος καθήρει καὶ τὰ πυρεῖα διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὐράθη Χοσρόου τὸ μυσσαρὸν ἐκτύπωμα, ὡσπερ ἐν σφρανῷ ἐν τῇ τοῦ οἴκου στέγῃ καθήμενον, ἐν ᾧ ἄστρα καὶ

in societatem assumens multitudinem Turcorum et aliorum populorum, et ita Persas magnis viribus adortus est.

Avares rupta pace ad moenia Byantii accesserunt, omnia extra urbem igni delentes et tanquam dividentes. Persae orientem depopulabantur, Avares totam Thraciam. laborantes igitur cives et desperantes Avaribus bellum intulerunt, adjuvante Bono patricio et Sergio patriarcha, multaque milia eorum interfecerunt, naves incenderunt et in suam terram eos abigerunt.

Chosroes autem, Heraclii impetu audito, multa bella cum eo gessit, et dei auxilio in his omnibus graviter victus, contra regem ad urbem eius accedentem unum satrapam cum 30000 militibus misit, pugna vero commissa omnes interfecti sunt. qui autem e Persis relicti sunt et fugerunt domi illum incluserunt et auro, argento mar- garitis et gemmis appositis dixerunt "vescere his et frueri, quia Romanos contra nos duxisti" atque ita fame et siti punitum interfecerunt. Heraclius autem urbes Persidis cepit et focos delevit, in quibus inventum est tetrum Chosroae simulacrum tanquam in caelo in tecto

ἤλιον καὶ σελήνην κατεσκεύασεν, καὶ ἀγγέλους περισσώτας αὐτῷ, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι, καὶ βρέχειν ὅταν θελήσειαν· ἄπερ ὁ βασιλεὺς εἰς γῆν καταστρέψας κοινόρτον ἀπέτέλεσε. ταῦτα δὲ Σάρβαρος ἐν τῇ Ῥωμαίων γῆ ἀκούσας γράφει πρὸς Ἡράκλειον ἀπολογία, ὡς ὅτι οὐχ ἑκὼν ἀλλὰ⁵ γνώμη Χοσροῦ διεπραττόμενη τὰ κατὰ τῶν Ῥωμαίων. ὃν ὁ βασιλεὺς διὰ γραμμάτων εἰρηνικῶν προσεκαλέσατο· ὁ δὲ ἤκε πρὸς αὐτὸν ἐν Περσίδι. ἀναζητήσας οὖν ὁ βασιλεὺς τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ μαθὼν ὡς ὑπὸ Χοσροῦ δεινῶς ἀνηρέθησαν, θυμοῦ πλησθεὶς οὐκ ἐφείσατο κατασφάζαν τὴν πᾶσαν¹⁰ Περσίδα ἐν ἔτεσιν ἕξ, τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἔτει τὰ τίμια ξύλα ἀπὸ Περσίδος ἀναλαβὼν καὶ εἰς Ἱερουσαλήμ παραγενόμενος καὶ ταῦτα ὑψώσας μετὰ χαρᾶς καὶ εὐρήνης ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ὑπέστρεφεν.

Ἐπὶ αὐτοῦ ἀνεφάνη Μωάμεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγός,¹⁵ ἐκ τῆς Αἰθρίβου ἀνελθὼν, καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπαντήσας μετὰ πλήθους καὶ προσεσῶν αὐτῷ καὶ τόπον αἰτησάμενος εἰς κατοίκησιν τετύχηκε τῆς ἐφέσεως.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι περὶ τῆς τοῦ Μωάμεθ γενεᾶς μικρόν τι διηγήσασθαι. τῷ τοίνυν δωδεκάτῳ τοῦ Μωάμεθ²⁰ χρόνῳ, ἐν ἔτει ζρλ' ἀπὸ κτίσεως κόσμου, Ἰνδικτιῶνος ι', μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τρίτῃ, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, ἐγένετο θεμάτιον τῶν Ἀγαρηνῶν παρὰ Στεφάνου Ἀλεξανδρείας κανονίσαντος κρατῆσαι τούτους ἐν ἰσχυῖ ἔτη τριακόσια ἑννέα, ἐν δὲ συστροφῇ καὶ

domus sedentis, in quo sidera et solum et lunam fecerant et angelos circumstantes et tonitru ut arte fieri posset et imber quando velent. quae rex humi deiecta ad pulverem redexit. haec quum Sarbarus in Romanorum terra audiisset Heraclio, se per litteras purgavit non sua sponte sed iussu Chosroae se contra Romanos rem gessisse. quem rex propter pacificas litteras arcessivit; ille vero ad eum in Persidem venit. postulans deinde rex legatos, postquam audiit crudeliter eos esse a Chosroe interfectos, iratus non se continuit quin totam Persidem sex annos depopularetur; septimo autem sacris lignis e Perside sumptis, postquam Hierosolyma venit et illa erexit, cum gaudio et pace Cplim rediit.

Eo regnante apparuit Moameth Saracenorum dux ex Aethribo ascendens et regi cum magna multitudine obviam veniens et ad eius pedes se prosternens locum petiit ad habitandum, quem nactus est.

Necessarium videtur de Moameth pauca narrare. anno eius aetatis 12, mundi creati anno 6130, indictione 10, mense Septembris 3, die 5 praedictio facta est Agarenorum a Stephano Alexandrino, fore

ἀκαταστασία καὶ συμφοραῖς ἕτερα ἔτη εἴκοσι ἑπτὰ, ὡς εἶναι τὴν διακράτησιν τὴν ἄπασαν εὐτυχοῦσαν καὶ δυστυχοῦσαν ἔτη τριακόσια τριακοντάξ.

Οὗτος ἐξ Ἰσμαὴλ κατήγετο, υἱοῦ Ἀβραάμ. Νίζαρος γὰρ
 5 ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος γεννᾷ υἱοὺς δύο, Μούνδαρον καὶ
 Ἀραβίαν. ἐκ τούτων πολλοὶ ἐγένοντο καὶ ᾤκουν τὴν Μα-
 διανῆτιν ἔρημον, ἐπραγματεύοντο δὲ καὶ ἐν τοῖς καμήλοις
 αὐτῶν. ἀπόρου δὲ καὶ ὄρφανοῦ ὄντος τοῦ προειρημένου Μωά-
 μεθ, εἰσῆλθε πρὸς τινα γυναῖκα πλουσίαν συγγενῆ αὐτοῦ ὀνό-
 10 ματι Χαδιγᾶν, μίσθιος ἐπὶ τῷ καμηλεύειν καὶ πραγματεύε-
 σθαι. κατ' ὀλίγον δὲ παρρησιασάμενος ὑπεισηῆθε τῇ γυναικί,
 καὶ ἔγημεν αὐτήν, καὶ ἔσχε τὰς καμήλους αὐτῆς καὶ τὴν
 ὑπαρξίν. ἐρχόμενος δὲ ἐν Παλαιστίνῃ συναναστρέφετο καὶ
 Χριστιανοῖς, θηρώμενος παρ' αὐτῶν τινὰ γραφικὰ. ἔσχε δὲ
 15 τὸ πάθος τῆς ἐπιληψίας· καὶ τοῦτο νοήσασα ἡ γυνὴ ἐλυπέτο
 σφόδρα ὅτι τοιούτῃ συνήφθη, οὐ μόνον ἀπόρῃ ἀλλὰ καὶ ἐπι-
 ληπτικῷ ὄντι. τροποῦται δὲ αὐτὸς θεραπεῦσαι αὐτήν, οὕτω
 λέγων, ὅτι ὄπτασίαν ἀγγέλου θεωρῶ λεγομένου Γαβριήλ, καὶ
 μὴ ὑποφέρων τὴν θέαν αὐτοῦ σκοτοδινιῶν πίπτω. αὕτη δὲ
 20 μοναχόν τινα, διὰ κακοπιστίαν ἐξόριστον ἐκείσε, ὄντα προσ-
 φιλῆ αὐτῆς μετεκαλέσατο καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα καὶ
 τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου· κακεῖνος συμβουλήν ὃ κατάρατος

5. Μούνδαρον καὶ Ἀραβίαν Cedrenus.

ut vigerent imperio 309 annos, mutata autem fortuna turbati et male rem gerentes 27 annos ita ut totum imperium secundum et adversum esset annorum 336.

Hic ab Ismael descendit, filio Abrahami. Nizarus enim, unus de Ismael posteris, duos filios procreavit, Mundarum et Arabiam. ex his multi nati sunt iique habitabant in deserto Madiano et camelorum ope mercaturam faciebant. Inops autem et orbatus quum esset Moameth, de quo dixi, adiit mulierem quandam divitem cognatam nomine Chadigam, et camelos posceret eaque re lucrum faceret. Paulatim autem liberiore eius consuetudine utens, se in gratiam eius insinua- vit, uxoremque adeo eam duxit eiusque camelos et rem familiarem habuit. profectus porro in Palaestinam inter Iudaeos et Christianos versatus est, accipiens ex iis quaedam de sacris litteris. laborabat autem morbo comitiali; quod quum comperisset mulier vehementer doluit, quod tali homini nupsisset non modo egeno sed etiam comi- tiali. quam demulsit, dicens videre se angeli Gabrieli speciem eius- que aspectum non ferentem vertigine correptum cecidere. haec mo- nachum quendam propter falsam fidem illuc relegatum ipsique ami- cum accessivit et omnia cum nomine angeli ei narravit. atque ille,

παρὰ τοῦ Μωάμεθ ἔχων, πληροφορήσας αὐτὴν εἶπεν ὅτι ἀληθῆ λέγει· οὗτος γὰρ ὁ ἄγγελος εἰς πάντας προφήτας ἀποστέλλεται. αὕτη δὲ τῷ λόγῳ τοῦ ψευδαββᾶ πεισθεῖσα, ὃς ἦν τῆς μονῆς τῶν Καλλιστράτου, δι' αἵρεσιν ἐκβληθεὶς καὶ ἐξορισθεὶς τῆς πόλεως, ἐκήρυξε ταῖς ὁμοφύλοις γυναῖξί προ-5 φήτην αὐτὸν εἶναι· καὶ ἐκράτησεν ἡ αἵρεσις αὕτη ἔκτοτε τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίου. ἐνομοθέτησε δὲ τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ ὅτι ὁ ἀποκτείνων ἔχθρὸν αὐτοῦ ἢ ὑπὸ ἔχθρου φονευόμενος εἰς παράδεισον εἰσέρχεται· τὸν δὲ παράδεισον σαρκικῆς βρώ-10 σεως καὶ μίξεως γυναικῶν ἔλεγεν εἶναι, καὶ τῆς μίξεως διαρκῆ καὶ πολυχρόνιον εἶναι τὴν ἡδονήν, καὶ ἄλλα τινὰ ἀσωτίας καὶ μωρίας ῥήματα. Ἀβουβάχαρον δὲ Μωάμεθ κατέλιπε διαδόχον, καὶ πολλαῖς πολεμηθέντες οἱ μετ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων παραχωρήσει θεοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐνίκη-15 σαν, καὶ ἔκτοτε τῶν Ῥωμαίων κατεδυνάστευσαν. ἐπανιτέον 15 τοίνυν ἐπὶ τὴν προκειμένην διήγησιν.

Ταῦτα τελέσας Ἡράκλειος ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ὑπέ-20 στρεψεν. οἱ δὲ τῆς πόλεως τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ γνόντες ἀκατασχέτῳ πόθῳ περὶ αὐτὸν πάντες οἱ ἐν τοῖς παλατίοις τῆς ἡρίας ἐξῆλθον σὺν τῷ πατριάρχῃ καὶ Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ²⁰ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, βαστάζοντες κλάδους ἐλαίων καὶ λαμπάδας πρὸς ὑπαντήν καὶ εὐφημοῦντες αὐτόν. καὶ ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ προσελθὼν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς· ὁ δὲ

8. ἀπὸ C

homo nequam, conspirans cum Moameth ut mulieris sententiam firmaret dixit, vera illum loqui, eum enim angelum mitti ad omnes prophetas. mulier fidem habens verbis impostoris, qui erat e sodalitia Callistrateorum, propter haeresim eiecetus et ex urbe relegatus, narravit mulieribus gentilibus, illum esse prophetam: obtinuitque ea haeresis inde partes Aetribi. eos qui se ei dederant docuit, qui aut inimicum interfecisset aut ipse ab inimico interfectus esset, eum in paradysum venturum esse. paradysum autem dixit esse in cibo carnario et coitu muliebri positum et coitus voluptatem magnam esse et diuturnam et alia quaedam perditae et stulte nugabatur. Abubadarum Moameth successorem reliquit; et bello saepe petiti a Romanis ii, qui hos exceperunt, deo concedente, propter peccata nostra vicerunt; atque inde ex eo tempore Romanis imperarunt. redeundum iam est ad narrationem propositam.

His gestis Heraclius Cpolim rediit. cuius adventum quum cives audivissent, summo eius desiderio correpti omnes qui erant in palatiis heriae egressi sunt cum patriarcha et Constantino rege eius filio, oleagine et faces obviam ferentes eumque laudantes. et filius

περιπλακείς αὐτόν, κατεφίλων ἀλλήλοις ἐν δάκρυσι, καὶ οὕτως λαβόντες τὸν βασιλέα, εὐφημοῦντες καὶ χαίροντες εἰσήλθον ἐν τῇ πόλει.

Οὗτος δὲ ὁ Ἡράκλειος ὑπὸ Ἀθανασίου πατριάρχου τῶν Ἰακωβιτῶν καὶ Σεργίου τοῦ Σύρου Κωνσταντινουπόλεως ἀπατηθεὶς εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν μονοθελητῶν ἐξεκυλίσθη. καὶ δὴ μετὰ ταῦτα νόσφ περιπεσὼν ὑδερικῆ, δι' ἧς καὶ τέθνηκε, δεινῶς ἐτιμωρεῖτο· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ τὸ πάθος ἐπεκτάθη, ὥς ἤρκα ἀποθρεῖν ἔμελλε, σανίδα κατὰ τοῦ ἥτρου ἐπετίθει, διὰ τὸ στρέφουσαι τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ προσώπου τὸ οὐδρον ἀναπέμπειν. ἔλεγχος δὲ ἦν τοῦτο τῆς ἑαυτοῦ παρανομίας ἕνεκεν τοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ἀνεψιᾶν Μαρτίαν παρανομοτάτου γάμου. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρακλείου κατετέθη ἐν λάρνακι, καὶ ἔμενεν ἀσκεπῆς ἡμέρας τέσσαρας· καὶ μετὰ 15 ταῦτα ἐσκεπασθη, καὶ συνετάφη αὐτῷ στέμμα χρυσοῦν διὰ λίθων τιμῆς λιτρῶν ἑβδομήκοντα.

Κωνσταντῖνος υἱὸς Ἡρακλείου.

Κωνσταντῖνος υἱὸς Ἡρακλείου ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν. οὗτος φαρμακοῦται ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρειᾶς Μαρτίνης, καταλιπὼν τὸν υἱὸν Κώσταν· ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώῳ Ἰουστινιανοῦ. γυνὴ δὲ τούτου Ἀναστασία, ἣ καὶ μετὰ τὴν αὐτῆς τελευτὴν συνετάφη

quidem adveniēns procubuit ad pedes patris; qui quum eum amplexus esset, lacrimantes invicem se osculati sunt; atque ita, regem secum ducentes acclamantes et laeti urbem ingressi sunt.

Hic Heraclius ab Athanasio patriarcha Iacobitarum et Sergio Syro Cpolitano seductus in haeresim monotheletarum delatus est. postea in aquae intercutis morbum delapsus, qui necavit eum, atroces poenas dedit. adeo enim malum increvit, ut lotium redditurus inferiori ventri tabulam imponeret, quia veretrum ipsius inversum urinam sursum adversus faciem emittebat. hoc erat testimonium flagitii, quod perpetravit iuncta sibi incestissimis nuptiis consobrina Martina. mortuo autem Heraclio, corpus in arca positum per 4 dies sine tegmine mansit, deinde tectum est et sepulta cum eo corona aurea propter gemmas libris 70 aestimata.

CONSTANTINUS HERACLII FILIUS.

Constantinus, Heraclii filius regnavit unum annum. hic a Martina noverca veneno necatus, filio relicto Constante. corpus in fano sanctorum apostolorum sepultum est. uxorem habuit Anastasiam,

τῷ ἀνδρί. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατείχε Πύρρος Σεργίου τελευτήσαντος. ἦν δὲ Κωνσταντῖνος ἀσθενής μὲν τῷ σώματι, καθ' ἑκάστην ὡς εἶπειν ἡμέραν νοσηλεύμενος. τούτῳ τινὲς λέγουσιν ὅτι τὸ στέμμα, ἐν ᾧ ἐστέφθη, σὺν τῷ πατρὶ σου ἐτάφη. καὶ ἐκέλευσε Καλλίνικον κουβικουλάριον 5 ἀνοιχθῆναι τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὸ στέμμα ἐπαρθῆναι. ἀπελθὼν οὖν πρὸς τὸ ἀνοῖξαι εὔρε τὸ σῶμα διαλυθὲν καὶ κείμενον ὡς ὕδωρ, ὅπερ ἦν ἀπορρυέν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ στέμμα συμπαγὲν τῇ κεφαλῇ· καὶ ἀνέσπασεν αὐτὸ σὺν τῇ κόμῃ τῆς κεφαλῆς πενθῶν καὶ ὀδυρόμενος, καὶ ἀπήγαγε 10 Κωνσταντίνῳ. ὁ δὲ τοῦτο θεασάμενος ἐκέλευσε παραλυθῆναι καὶ σμηχθῆναι, ὅπερ διετιμήσαντο χρυσοῦ λίτρας ἑβδομήκοντα.

Ἡρακλωνᾶς νόθος υἱὸς Ἡρακλείου.

Ἡρακλωνᾶς ἐβασίλευσεν ἅμα Μαρτίνῃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ μῆνας τέσσαρας· ἡ δὲ σύγκλητος ἀπώσατο Ἡρακλωνᾶν, ῥί- 15 νοκοπήσαντες αὐτόν, καὶ Μαρτίναν γλωσσοτομήσαντες ἐξώρισαν αὐτούς· ἀνεβίβασε δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κώνσταν υἱὸν Κωνσταντίνου, ἔγγονον Ἡρακλείου. οὗτος προσήγαγεν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν τὸ στέμμα ὅπερ ἀφείλετο Κωνσταντῖνος ἐκ τοῦ μνήματος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. οὐκ ἐτάφη δὲ βασιλικῶς ὁ 20 Ἡρακλωνᾶς, ἀλλὰ διωχθεὶς ἐκ τῆς βασιλείας καὶ ιδιωτεῶν

quae post mortem una cum viro sepulta est. sedem patriarchalem, Sergio mortuo tenuit Pyrrhus. corpore Constantinus erat infirmo quotidie fere aegrotans. is a quibusdam admonitus coronam, qua coronatus fuisset, cum patre esse sepultam, Callinicum cubicularium iussit, aperto sepulcro patris, coronam tollere. abiens igitur, ut sepulcrum aperiret, invenit corpus solutum et iacens aquae instar ex eo effusae, coronamque capiti adhaerentem. eam cum crinibus capitis revellit moestus et lamentans et ad Constantinum attulit. qui, cum eam vidisset, solvi et purgari iussit et aestimata est corona libris auri 70.

HERACLONAS NOTHUS HERACLIJ FILIUS.

Heraclonas regnavit una cum matre Martina menses 4. senatus autem deiecit Heraclonam naso mutilatum et Martinam lingua privatam eosque relegavit; imperio praefecit Constantem filium Constantini Heraclii nepotem. is in templum sanctae Sophiae attulit coronam, quam Constantinus ex sepulcro patris abstulerat. ceterum Heraclonas non est regia sepultura affectus, sed regno eiectus privatam-

μέχρι τελευτῆς αὐτοῦ ἐτάφη ἐν μοναστηρίῳ τῷ δεσποτικῷ
σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μαρτίνῃ. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης
θρόνον κατέχευε Παῦλος διαδεξάμενος Πύρρον.

Κώνστας υἱὸς Κωνσταντίνου ἔκγονος Ἡρακλείου.

5 Κώνστας ἐβασίλευσεν ἕτη εἰκοσιεπτά· ἔφη δὲ ἐπὶ σε-
λευπίου πρὸς τὴν σύγκλητον “τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου
ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἰδίου πατρὸς, ἐμοῦ δὲ πάππου Ἡρακλείου, ἰκα-
νὸν σὺν τῷ πατρὶ βασιλεύσαντος, μετὰ δὲ τοῦτον λίαν βραχὺ
(ὃ γὰρ Μαρτίνης φθόνος τῆς αὐτοῦ μητρὸς τοῦ ζῆν αὐτὸν
10 ἀπῆλλαξε διὰ Ἡρακλωνᾶν τὸν ἐξ αὐτῆς ἄγαν ἀθέσμως γεγε-
νημένον), ταύτην μετὰ τοῦ τέκνου ἢ ἡμετέρα σὺν θεῷ ψῆφος
ἐξήγαγε πρὸς τὸ μὴ τὸν ἐξαθέσμως καὶ ἐκνόμως γεννηθέντα
βασιλεύεσθαι τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων. ἐγὼ δὲ παρακαλῶ
συμβούλους ἔχειν ὑμᾶς καὶ φίλους καὶ γνώμονας τῆς ἐμῆς
15 βασιλείας.” καὶ φιλοτιμησάμενός αὐτούς δάροις ἀπέλυσεν.
ἐφ’ οὗ γέγονε βίαιος ἄνεμος, καὶ πολλὰ δένδρα ἀνέσπασε καὶ
κίονας κατέβαλε καὶ πλοῖα συνέτριψεν. ἀλλὰ καὶ Μανίας ὁ
τῶν Ἀράβων ἀρχηγός, τὴν Ῥόδον καταλαβὼν καὶ παραλαβὼν
τὸν κολοσσὸν Ῥόδου, μετὰ χίλια τριακόσια ἐξήκοντα ἕτη τῆς
20 αὐτῆς ἰδρύσεως καθεῖλεν· ὃν Ἰουδαῖός τις ἔμπορος ἀνησά-
μενος ἐπτακοσίους καμήλους ἐφόρτωσε τὸν χαλκὸν τοῦ κολοσ-
σοῦ. Μανίας δὲ μετὰ πλοίων ἦλθεν ἐν Φοινίκη, ἔνθα ἦν ὁ

21. τοῦ om C

que agens vitam usque ad mortem, humatus est in dominico mona-
sterio cum matre Martina. sedem patriarchalem tenuit Paulus, qui
exceperat Pyrrhum.

CONSTANS CONSTANTINI FILIUS HERACLII NEPOS.

Constans regnavit annos 27; is per silentium retulit ad senatum:
“postquam pater, meus Constantinus vivente Heraclio, ipsius patre,
meo avo, satis diu cum patre regnavit, post vero perbreve tempus
(Martinae enim novercae eius, invidia, vita eum privavit propter He-
racionam contra leges ex illa natum), hanc cum filio nostrum et dei
decretum expulit, ne, qui contra leges et instituta natus esset, impe-
rium Romanorum teneret. ego vero moneo vos, ut consilarii mihi
sitis et amici et imperii mei iudices.” dimisit eos liberaliter dona-
tos. sub eo ingens ventus ortus est multosque arbores prostravit et
columnas deiecit et naves contrivit. Mavias vero, Arabum dux, Rhodo
capto, colosso Rhodio potitus, eum evertit anno post quam positus
fuerat 1306. emit eum Iudaeus aliquis mercator et 700 camelis aes

βασιλεὺς Κωνσταντὸς μετὰ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, ναυμαχεῖν μέλλων μετ' αὐτοῦ· τῇ δὲ νυκτὶ εἶδε κατ' ὄναρ ὁ βασιλεὺς ὅτι διέτριβεν ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ πόλει· διυπνισθεὶς δὲ καὶ τῷ ὄνειροκρίτῃ διηγησάμενος ἐνύπνιον, ὁ δὲ ἔφη “εἶθε, ὦ βασιλεῦ, μὴ ὑπνωσας τῇ νυκτὶ ταύτῃ μήτις ὄνειρον ἐθεάσω· τὸ γὰρ εἶναι σε ἐν Θεσσαλονίκῃ θὰς ἄλλῃ τὴν νίκην κρίνεται· πρὸς τὸν ἐχθρὸν σου ἢ νίκη τρέπεται.” καὶ δὴ τοῦτο ἀπέβη· συμβαλόντες γὰρ πόλεμον ἡττῶνται Ῥωμαῖοι, ὁ δὲ βασιλεὺς μόλις διασωθεὶς ὑπεστράφη μετ' αἰσχύνῃς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

10

Οὗτος ὁ Κωνσταντὸς μὴ δυνηθεὶς τὸν ἅγιον Μάξιμον εἰς τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐνεγκεῖν τὴν τε γλῶσσαν καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπέκοψε, καὶ τὸν ἅγιον Μαρτίνον πάπαν Ῥώμης ἐξώρισε διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὸ μονοθέλητον δόγμα· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Θεοδοσίον ἔσφαξε, 15 διάκονον χειροτονηθέντα ὑπὸ Παύλου πατριάρχου· ἀρχιερεὺς δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἦν Γεώργιος, πρεσβύτερος καὶ σύγκελλος γενόμενος. Μανίας δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μετὰ ταῦτα ἐπρέσβευσε περὶ εἰρήνης πρὸς Κωνσταντὸν διὰ τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἀνταρσίαν, καὶ ἵνα τε- 20 λῶσι τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὲρ τῆς τοιαύτης εἰρήνης οἱ Ἀραβες κατ' ἡμέραν νομίσματα χίλια καὶ ἑκκοντα καὶ δοῦλον· ὁ δὲ οὐκ ἐπέισθη. καταλιπὼν δὲ Κωνσταντινουπόλιν κατήλθεν εἰς

18. δ] ε δε C

abduxit. Mavias autem navibus venit in Phoeniceam, ubi Constans rex cum classe Romana erat, pugnare cum eo cupiens. noctu autem rex per somnum vidit, se degere in urbe Thessalonica. quod somnium quum experrectus coniectori narrasset, ille: “utinam,” inquit, “o rex, hac nocte neque dormivisses, neque insomnium tibi esset oblatum. quod enim tibi visus es Thessalonicae esse, id significat θὰς ἄλλῃ τὴν νίκην. proinde ad hostes victoria inclinat.” atque ita evenit. proelio enim orto Romani vincuntur. rex autem aegre servatus cum dedecore Cpolim rediit.

Hic Constans sancto Maximo, quum eum ad pravae sententiae societatem perducere nequiret, linguam et manum abscidit, ac sanctum Martinum Romae episcopum relegavit. causa indignationis in utrumque fuit, quod monotheletarum doctrinam, cui ipse favebat, non probaverant. quin etiam fratrem suum Theodosium, diaconum a Paulo patriarcha creatum, interfecit. patriarcha Cpoli erat Georgius, presbyter et syncellus factus. Mavias autem, Arabum dux, suorum seditione compulsus, de pace ineunda ad Constantem misit, eius praecis nomine in singulos dies ab Arabibus mille nummos depensum iri

Συράκουσαν τῆς Σικελίας, τῷ βαλανεῖφ σμηρόμενος· μετὰ γὰρ ταῦ κάδδου κατὰ κορυφῆς λαβῶν παρὰ Ἀνδρέου ἐτεθῆκει, καὶ προσβέλλοντο οἱ Συρακούσιοι Νιζίζιον Ἀρμένιον εἰς βασιλεία, ὄντα λίαν εὐκρεπῆ καὶ εἰραιότατον.

5 *Κωνσταντῖνος υἱὸς Κώνστα ὁ Πρωγάτος.*

Κωνσταντῖνος υἱὸς Κώνστα ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεπτά. οὗτος μαθὼν τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν μετὰ πλείστου στρατοῦ καὶ ναυστολίας τὴν Σικελίαν κατέλαβε, καὶ χειρωσάμενος Νιζίζιον καὶ τοὺς τοῦ πατρὸς ἀναιρέτας πάντας ἀπεκεφαλίσεν· ὡσαύτως καὶ Ἰουστινιανὸν πατρίκιον τὸν πατέρα τοῦ Γερμανοῦ τοῦ γενομένου πατρίαρχον· τὸν δὲ Γερμανὸν ὄντα τραχύτερον εὐνούχισεν. οὗτος ἐκλήθη Πρωγάτος ὡς ἀπέλθων ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἐκδικήσει, ἐπανελθὼν δὲ μετὰ πάγωνος. καὶ ὑποστρέψας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐβασίλευσεν
10 15 ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς· ἐπιβουλευθεῖς δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ κατισχύσας ῥινοτομήτους καὶ ἐξορίστους ἐποίησεν Ἡράκλειον καὶ Τιβέριον.

Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ἐξῆλθε στόλος μέγας καὶ κεφαλαὶ πλείσται τῶν Ἀράβων, καὶ παραλαβόντες Κύζικον ἤλθον μέχρι τῆς
20 χρυσῆς πόρτης καὶ τοῦ κυκλοβίου, πολέμους ποιοῦντες καδ'

1. τῷ] ἔνθα ἐδολοφονήθη ἐν τῷ?

promittens, et equum et servum. verum id 'Constans non admisit. Cpoli relicta, Syracusas venit, ubi in balneo est interfectus. cado enim graviter capite inflicto, necatus est ab Andrea. Syracusani Nizizium Armenium regem creaverunt, hominem longe forma praestantissimum.

CONSTANTINUS CONSTANTIS FILIUS.

Constantinus, filius Constantis regnavit annos 17. hic, patris caede comperta, cum permagno exercitu et classe Sicilia potitus est et Nizizio ac patris interfectoibus captis caput abscidit; eademque ratione Iustinianum patricium patrem Germani, qui patriarcha factus erat, truncavit, Germanum autem ferocius se gerentem eviravit. hic vocatus est Pogonatos, quia imberbis abierat ad patrem ulciscendum barbatus redlerat. reversus Cpolim simul cum fratribus regnavit, cum vero ei insidiarentur et vim facerent, ille Heraclium et Tiberium navibus truncatos expulit.

Et regnante magna classis et permulti duces Arabum egressi sunt et Cyzico capta, usque ad auream portam et cyclobium venerunt, pugnautes quoque die et hibernantes in sinu Cyzico, per 7 an-

ἐκάστην, καὶ παραχειμαῖζοντες ἐν τῷ κόλπῳ καὶ Κυζίκῳ, ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη πολεμοῦντες Κωνσταντινούπολιν. τῇ δὲ τοῦ Θεοῦ χάριτι καταπολεμηθέντες ὑπὸ τῶν Βυζαντιῶν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν πᾶσις πολεμηθέντες ἠττήθησαν, ἐμπρησθέντων καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὑδατώδους πυρός. Καλλίνικος γάρ τις ἀρχιτέκτων ἀπὸ Ἡλιουπόλεως Συρίας προσφυγὼν τοῖς Ῥωμαίοις πῦρ ὑγρὸν ἀρχῆθεν αὐτοῖς κατασκευάσας, καὶ τὰ τῶν Ἀράβων σκάφη καταπρήσας σύμψυχα ἀπώλεσε. καὶ οὕτως οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ νίκης μεγάλης ὑπέστρεψαν, ἕκτοτε ὑγρὸν πῦρ ἐφευρόντες. 10

Εἰσῆλθον δὲ οἱ Μαρδᾶται εἰς τὸν Λίβανον Συρίας, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ Μανίας φοβηθεὶς σφόδρα ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα, ζητῶν εἰρήνην, ὑποσχόμενος καὶ ἐτήσια πάντα. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς πρέσβεις δεξάμενος ἀποστέλλει σὺν αὐτοῖς Ἰωάννην πατρίκιον τὸν Πιτζογάβδην, ὡς 15 πολυπειρία καὶ φρονήσει κεκοσμημένον, διαλεχθῆναι τοῖς Ἀραβι. τῶν δὲ Ἀράβων θαναμασάντων τὴν φρόνησιν καὶ ἀγγίνοιαν αὐτοῦ, συνεφώνησαν παρέχειν Ῥωμαίοις κατ' ἔτος χρυσοῦ χιλιάδας δέκα καὶ αἰχμαλώτους χιλιάδας ὀκτώ καὶ ἑκκοὺς εὐγενεῖς πεντήκοντα. ταῦτα ἐστοιχῆθη δίδοσθαι ἐπὶ 20 χρόνοις τριάκοντα, ὥστε εἶναι πλατεῖαν εἰρήνην ἀναμεταξὺ Ἀράβων καὶ Ῥωμαίων. ὡσαύτως καὶ οἱ τὰ ἐσπέρια οἰκοῦντες Σκύθαι, ὃ τε χαγάνος καὶ οἱ ἐπέκεινα ἤγγες καὶ οἱ κάσταλδοι, δῶρα τῷ βασιλεῖ στείλαντες ἠτήσαντο εἰρήνην. εἶξεν

10. καὶ add Cramerus

nos bellum Cpolim gesserunt. dei autem gratia victus a Byzantinis rediit impius exercitus, et in itinere a Cibyraeotarum exercitu iterum armis petiti et victi, sunt, navibus igne maritimo combustis. Callinicus enim architectus quidam ab Heliopoli, Syriae urbe, quum ad Romanos transfugisset, ignem humidum inventum iis paravit et Arabum naves comburens una cum hominibus perdidit. ita Romani magna cum victoria redierunt, igne humido invento.

Ingressi autem Mardaitae Libanum occupaverunt. et Mavias valde exterritus legatos misit ad regem, pacem petentes, concedens tributa annua. rex, legatis auditis, misit cum iis Ioannem patricium Pitzogabdem, qui peritia et prudentia ornatus cum Arabibus loqueretur. quum huius prudentiam et acumen mirarentur Arabes, convenit inter eos, Romanis quotannis dari millia 10 auri, servorum octo millia, equos generosos 50. haec annos 30 ut darentur, constitutum est, ita ut longa pax esset inter Arabes et Romanos. eadem ratione Scythae in occidente habitantes et Chaganus et reges ibi regnantes et Castaldi do-

οὗν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκύρωσεν εἰρήνην, καὶ γέγονε γαλήνη ἐν
 τῷ ἀνατολῇ καὶ δύσει.

Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος
 διαπεράσασαν καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοφύλων ἀποχωρισθὲν ἐσκήρωςεν
 5 ἐν Βάρναις ἐν τισὶ λόχοις καὶ ὄρεσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο
 ἀκηκοὺς σὺν ναυσὶ καὶ στρατῷ ἐπήλθε κατ' αὐτῶν. οἱ δὲ
 Βούλγαροι τοῦτο ἀθρόως θρασυμένοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀπε-
 γνωκότες σωτηρίας, εἰς τι ὄχυρῶμα καταφεύγουσι καὶ ἑαυ-
 τοὺς ἀσφαλιζονται. τῶν δὲ Ῥωμαίων πόλεμον μὴ δυναμέ-
 10 νων συνάψαι διὰ τε τὰ τέλματα καὶ τὴν τοῦ τόπου ὄχυρω-
 σιν, ἐθρασύνθη τὸ μιαρὸν ἔθνος. συνέβη δὲ καὶ τὸν βασιλέα
 ποδαλγίᾳ δξυπαθῆσαι καὶ ἐπὶ Μεσημβρίαν ὑποστρέψαι, πα-
 ρεγγυήσαντος τοῖς στρατηγοῖς ἐνέδραν καὶ λόχον ποιῆσαι, εἴτα
 διὰ χλευῆς τινὸς ὑποσῦραι αὐτούς ἔξω. ἀλλ' οἱ καθάλλαι-
 15 κοὶ τὸν βασιλέα φεύγειν διασημίσαντες φυγῇ ἐχρήσαντο μη-
 δενὸς διώκοντος. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο θρασυμένοι ἐδίωξαν
 ὀπισθεν αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ξίφει ἀνέβλον· καὶ ἔκτοτε δια-
 περάσαντες καὶ θρασυνθέντες κατεκράτησαν, καὶ πλατυνθέν-
 20 σθεῖς ὁ βασιλεὺς εἰρηνεύσαι μετ' αὐτῶν, ἐτήσια αὐτοῖς συμ-
 φωνήσας πάντα, ἐπ' αἰσχύνῃ Ῥωμαίων, διὰ πλῆθος ἀμαρ-
 τιῶν ἡμῶν, ὅτι ὁ πάντας ὑποτελεῖς ποιήσας ὑπὸ μιαρῶν
 ἔθνους ἠτετήθη.

20. εἰρηνεύσε?

nīs ad regem missis, pacem petiverunt. cessit igitur rex et pacem
 sanxit. ita et Oriens et Occidens pacati sunt.

Hoc regnante, Bulgari traiecerunt et a popularibus suis separati
 in Barnis habitaverunt, in saltibus quibusdam et montibus. quod
 quum audiisset rex naves et exercitum contra eos duxit. sed Bulgari
 primo Romanorum impetu de salute desperantes in munitionem quan-
 dam recesserunt, ibique se in tuto collocarunt; cumque eos adoriri
 Romani ob paludes et iniquitatem locorum non possent, ferocior fa-
 ctus est turpis populus. accidit vero etiam, ut rex pedibus laboraret
 et ad Meridiem rediret, postquam duces iussit dolo et insidiis factis,
 cum ludibrio ipsos subducere. sed equites, sparso rumore, regem
 fugisse, nemine urgente, fugam fecerunt. quod quum animadvertis-
 sent Bulgari a tergo insecuti multos gladiis interfecerunt. atque
 inde progredientes, aucta fiducia, vicerunt et effusi in terram Roma-
 nam maguam praedam abegerunt. Itaque rex coactus est pacem cum
 iis componere hisque annua tributa cum dedecore Romanorum con-
 cessit propter peccatorum nostrorum multitudinem, quia quum omnes
 vectigales fecisset, a turpi populo victus est.

Ἡρεμήσας δὲ ἐκ πάντων ἤνωσε τὰς ἀγίας ἐκκλησίας· καὶ σύνοδον οἰκουμένην ποιήσας, συναθροίσας ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν σπδ' πατέρων, ἐβεβαίωσε τὰ δόγματα τῶν προλαβουσῶν ἀγίων πέντε συνόδων, καὶ τὴν τῶν μονοθελητῶν αἴρεσιν ἀνεθεμάτισε, καθελὼν Σέργιον τε καὶ Πύρρον. τε-5
 λευτήσας δὲ ἐτέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν λάρνακι Θεσσαλῆ· τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατέλαχε Γεώργιος ὁ Σύρος· ἔσπευσ δὲ Ἰουστινιανὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ συμβασιλεύειν αὐτῷ. Μανύιον δὲ τοῦ Ἀραβος τελευτήσαντος Ἀβιμέλεχ ἀκράτησεν· ὃς καὶ ἀποστείλας πρέσβεις 10
 πρὸς τὸν βασιλέα ἤτησατο εἰρήνην τοῦ παρέχειν τξέ' χιλιάδας χρυσοῦ νομίσματα καὶ τξέ' δούλους καὶ εὐγενεῖς ἵππους τξέ' καθ' ἕκαστον χρόνον, ὅπως παυθῇ τὰ τῶν Μαρδαϊτῶν τάγματα ἐκ τοῦ Λιβάνου. ἀπεβίω δὲ ὁ αὐτὸς εὐσεβῆς Κωνσταντῖνος κρατήσας ἔτη ιζ'. 15

Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ ζιγόντος.

ταὶ ἐν-
 δικ. ιε' Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ'. οὗτος ἀπέστειλε πρὸς Ἀβιμέλεχ ἀσφαλίσασθαι τὰ στοιχηθέντα ἐγγράφως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, καὶ πέμπσας παρέστειλε τοὺς Μαρδαϊτας χιλιάδας δώδεκα, ὡς τῆς ἀνοίας, Ῥωμαϊκὴν δυνα-20
 στείαν ἀκρωτηριάσας· πάνδεινα γὰρ κακὰ ἔκτισε πέπονθεν ἡ Ῥωμανία ὑπὸ τῶν Ἀράβων μέχρι τοῦ νῦν, τούτων παρα-

Tutus autem ab omnibus coniunxit sanctas ecclesias; et concilio oecumenico facto, quum 289 patres Cpolitani convenissent, firmavit dogmata priorum quinque conciliorum et monotheletarum haeresin excommunicavit, Sergio et Pyrro interfectis. mortuus in fano sanctorum apostolorum sepultus est in cista Thessalica. patriarchalem sedem tenuit Georgius Syrus, qui filium eius Iustinianum, ut simul cum patre regnaret, coronavit. Mavia Arabe mortuo Abimelech imperavit qui, legatis ad regem missis pacem petivit eo pretio, ut 365 millia nummum aureorum, 365 servos et nobiles equites quoque anno daret, Mardaitarum autem agmen e Libano eiiceretur. Mortuus vero est ipse Constantinus, postquam annos 12 regnavit.

IUSTINIANUS.

Iustinianus eius filius regnavit annos 16. hic misit ad Abimelech, qui firmarent ea, quae sub patre ipsius, litteris constituta erant et legato misso 12000 Mardaitarum revocavit, heu stultitiam imperium Romanum concidens. Maxima enim mala illis revocatis terra Romana inde passa est ab Arabibus usque ad hoc tempus. idem pacem

σταλέντων. ἔλυσε δὲ καὶ τὴν τῶν Βουλγάρων εἰρήνην. ἐπιστρατεύσας δὲ ἐπὶ τὰ δυτικὰ μέρη πολλὰ τῶν Σκλάβων πληθὴ τὰ μὲν πολέμῳ τὰ δὲ λόγῳ παραλαβὼν ὑπέστρεψεν, ἄφ' ὧν ἐπιλεξάμενος καὶ στρατεύσας χιλιάδας τριάκοντα λαὸν περριούσιον τούτους ἐπωνόμασεν· οὓς δὴ καθοπλίσας καὶ ἰδιοποιησάμενος, καὶ τῇ τούτων συμμαχίᾳ πεποιθώς, λύει τὴν μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Ἀγαρηῶν εἰρήνην ἐξ ἀνοίας, καὶ λαβὼν τὸν περιούσιον ἢ μᾶλλον ἀνόσιον εἰπεῖν λαὸν καὶ τὰ λοιπὰ στρατεύματα πρὸς τὴν Σεβαστούπολιν ἀπῆρεν· ἐν ἧ
 10 καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ παραγενόμενοι, καὶ προμαρτυρούμενοι αὐτῷ τὰ μεθ' ὄρκων συμφωνηθέντα μὴ διαστρέψαι, ἐπεῖτοι γε κριτῆς ὁ Θεὸς καὶ ἔκδικος γενήσεται, οὐ κατεδέξατο τὰ τῆς εἰρήνης ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ πρὸς πόλεμον παρετάσσετο. καὶ δὴ παραντίκα ἀπλώσαντες οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν τῆς εἰρήνης ἔγγρα-
 15 φον χάριτην, καὶ ἐπὶ δόρατος ἀναστήσαντες, ὥρμησαν κατα Ῥωμαίων. καὶ συμβολῆς γενομένης ἠτύμολησαν ἐκ τῶν Σκλάβων πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς χιλιάδες εἴκοσι, καὶ οὕτως τῶν Ῥωμαίων δεινῶς τραπέντων καὶ ἀναριθμητῶν σφαγέντων ἢ δικαιοκρισία καὶ νίκη πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐχώρησε, διδά-
 20 σκουσα μὴ παραβαίνειν θεῖον ὄρκον πώποτε, κἂν πρὸς τοὺς ἐναντίους καὶ ἀπίστους γένηται. πεφευγώς δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ φθύσας ἐν τῷ παρὰ θάλασσαν τόπῳ τοῦ Λευκάτου μετ' αἰσχύνῃς πολλῆς καὶ ἥττης, ἀνέβλε τὰς περιλειφθείσας δέκα χιλιάδας τῶν Σκλάβων, καὶ ἔκτοτε κλείω θρασυθέντες οἱ

20. προβαίνειν C

com Bulgaris factam confudit. profectus in terras occidentales magna Slavorum inultitudine partim sermone partim bello subacta rediit ex his novum exercitum 30000 militum conscripsit eosque peculiarem populum appellavit. quibus armatis et sub ditionem redactis, horum societate fisus pacem inter Romanos et Agarenos factam stulte rupit et cum peculiari vel potius nefasto populo reliquisque exercitiibus adversus Sebastupolim profectus est; ubi Agareni aderant. hi quum eum obtestarentur, ne quae iuribus iurandis statuta essent everteret, quia iudex deus futurus esset et ultor, rex non accepit pacem, sed ad bellum se paravit. ac statim Agareni, postquam scriptas pacis tabulas pansas e hasta suspenderunt, Romanos aggressi sunt. pugna commissa, transfugerunt e Slavis ad Agarenos 20000 hominum; itaque, magna fuga orta et innumerabili Romanorum multitudine interfecta, iustitia et victoria ad hostes transiit, docens, ne quis etiamsi cum hostibus et non in Christum credentibus agatur, divinum iusurandum laedat. rex fugiens celeriter in locum mari adiacentem, cui nomen Leucatae, magna cum clade et dedecore, reliqua 10000 Sla-

Ἀγαρηνοὶ σφοδρότερον ἐληΐζοντο τὴν Ῥωμανίαν, ἔχοντες εἰς βοήθειαν καὶ τοὺς πρόσφυγας Σκλάβους. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος εἰς τὴν πόλιν γέγονεν ἡλιακὴ ἔκλειψις, ὥστε καὶ τοὺς ἀστέρας φανῆναι.

Ἰουστινιανὸς δὲ τὰ τοῦ παλατίου κτίσματα ἐπεμελεῖτο, τὸν Ἰουστινιανοῦ λεγόμενον τρικλινον κτίσας καὶ ποικίλοις κοσμήσας μαρμάροις, καὶ τὰ περὶ τοῦ παλατίου, ἔχων Στέφανον σακελλάριον αὐτοῦ καὶ πρωτευνοῦχον, αἰμοβόρον ὄντα καὶ ἀπηνῆ, αἰκίζοντα ἀνηλεῶς τοὺς ἐργολάβους, καὶ τοσοῦτον ἀπηνῆ ὥς καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως τυπῆσαι· ὃς καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν πλεῖστα κακὰ ἐνδείκνυμενος, καὶ ἐκ τῶν οἰκητῶρων τῆς πόλεως ἀπαιτήσεις καὶ ἐκταγὰς ἀπροφασίστους ποιούμενος, μισητὸν τὸν βασιλέα τῇ πόλει πεποίηκεν.

Ὁ δὲ γε βασιλεὺς βουλόμενος κτίσαι τῷ δήμῳ βάθρα καὶ στάσις, ἀπῆκει Καλλίνικον τὸν πατριάρχην εὐχὴν ποιῆσαι τοῦ καταλυθῆναι τὴν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὴν οὖσαν πλησίον τοῦ παλατίου, βουλόμενος στῆσαι φιάλην καὶ βάθραν κτίσαι τῷ δήμῳ πρὸς τὸ ἐκεῖσε γίνεσθαι τὸ λεγόμενον σαξιμοδέξιον. ὁ δὲ πατριάρχης ἔλεγεν ὅτι εὐχὴν ἐπίσυστάσει ἐκκλησίας ἔχομεν, ἐπὶ δὲ καταλύσει οὐ παρελάβομεν. βιασθεῖς δὲ καὶ ἀπαιτούμενος τὴν εὐχὴν ἔφη “δόξα τῷ Θεῷ τῷ ἀνεχομένῳ πάντα νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,” καὶ παρευθὺ κατέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

vorum interfecit. inde Agareni, aucto animo, magis praedabantur terram Romanam, transfugis Slavorum in auxilium adactis. rege in urbem ingresso, sol defecit, ita ut stellae cernerentur.

Iustinianus autem aedificiorum palatii curam habuit, triclinium quod dicitur Iustiniani condens vario splendore ornatum et moenibus palatium circumdans. habuit Stephanum sacellarium et eunuchorum principem, hominem sanguinarium et crudelem, qui sine misericordia operarios vexabat adeoque rudem ut ipsam regis matrem verberaret. idem quum publice plurima mala fecisset neque ulla causa addita pecuniam et sportulas ab oppidanis posceret, regem civibus invisum reddidit.

Rex autem, quum populo gradus et sedes exstruere vellet, a Callinico patriarcha postulavit, ut deum oraret destructionem ecclesiae sanctissimae matris dei palatio adiacentis; voluit enim gradus et phialam exstruere populo, ut ibi saximodexium, quod dicitur, ageretur. respondit patriarcha, preces esse de erigenda ecclesia, non vero de evertenda. sed vi coactus et preces rogatus: “gloria,” inquit, “deo qui omnia sustinet nunc et semper et in aeternum,” et statim destructa est ecclesia.

Λεόντιος δὲ ὁ πατρικίος ἐν ὑπολήψει ὦν τῆς βασιλείας, καὶ διὰ τοῦτο ἐναπόκλειστος γεγωνῶς ἐπὶ ἔτη δύο, τότε δὲ ἰκπεμφθεὶς παρὰ Ἰουστινιανοῦ στρατηγὸς εἰς Ἑλλάδα, καὶ φίλῳ αὐτοῦ Παύλῳ μοναχῷ καὶ ἀστρονόμῳ ἐντυχῶν, ὃς καὶ 5 προεῖπεν αὐτῷ τῆς βασιλείας κρατῆσαι, πρὸς αὐτὸν τε καὶ τοὺς λοιποὺς φίλους αὐτοῦ ἰδιαζόντως ἔφη “ἰδοὺ ὀπισθὲ μου ἀποστέλλει ὁ βασιλεὺς καὶ αἶρει τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ψευδῆ μοί εἰσιν ἅ μοι ἐπηγγείλασθε περὶ βασιλείας.” οἱ δὲ εἶπον “αὐτὸς μὴ ὀκνήσης, καὶ τοῦτο εὐθέως καὶ ἄρτι πληροῦται.” 10 καὶ λαβῶν αὐτοὺς ἤλθε καὶ ἔκλυσε τὰς δημοσίας φυλακάς, συλλαβόμενος ὄχλον πολὺν μετ’ αὐτοῦ. ἐξελθὼν δὲ εἰς τὸν φόρον ἐκήρυξαν παντὶ τῷ λαῷ βοῶντες “ὅσοι Χριστιανοί, εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν· καὶ ἐπισυναχθὲν πλῆθος ἔκραζον “ἀνασκαφεῖη τὰ ὀσῶ Ἰουστινιανοῦ.” ἐξελθὼν δὲ Λεόντιος εἰς τὸ 15 ἵπποδρόμιον ἀναγορεύεται βασιλεὺς, καὶ ἡμέρας γενομένης ἔξαγωγῶν Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ ἵππικὸν καὶ ῥινότμητον ποιήσας ἐν τῇ σφενδόρῃ ἐξώρισεν εἰς Χερσῶνα. ὁ δὲ ὄχλος συλλαβόμενος Στέφανον σακελλάριον τὸν εὐνοῦχον καὶ Θεόδοτον γαικόν, σχοίνοις τε ἐκ ποδῶν δῆσαντες ἔσυραν διὰ τῆς μέ- 20 σης, καὶ εἰς τὸν βουῖν ἀγαγόντες ἔκυσσαν.

Λεόντιος.

Λεόντιος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία· ἐφ’ οὗ οἱ Ἄραβες τὴν ἑσπ. ἰν-
δικτ. ι’

5. καὶ om C

Leontius patricius suspectus de regno affectando eaque de causa duos annos in custodiam datus, tum vero a Iustino dux in Graeciam missus quum incidisset in Paulum monachum et astronomum sibi que amicum, qui ipsum praedixit regno potiturum esse; huic et reliquis amicis laicis “ecce” inquit, “rex post me mittit aliquem et caput abscidit et falsa sunt quae mihi de regno narrastis.” illi vero: “ipse noli cunctari, statim tibi hoc et nunc iam impletur.” sumptis igitur his carceres publicos aggressus reclusit, magnam hominum multitudinem secum duxit. progressus in forum toti populo clamans nuntiavit: “quicumque Christiani sunt, ad aedem S. Sophiae praesto sint.” et populus in unum coactus clamavit: “refodiantur ossa Iustiniani.” egressus Leontius in circum rex renuntiatur et prima luce Iustinianum in circum productum masoque in funda truncatam Chersonam relegavit. populus autem Stephanum sacellarium et eunuuchum ac Theodotum aerarii praefectum captos, funibus ad pedes alligatis, per viam mediam traxit et ad bovem ductos combussit.

LEONTIUS.

Leontius regnavit annos 3. sub eo Arabes Africam bello illato

Ἀφρικὴν ἐκστρατεύσαντες παρέλαβον. ὁ δὲ Λεόντιος ταῦτα μαθὼν ἀποστέλλει τὸν πατρικίον Ἰωάννην ἄνδρα ἱκανὸν μετὰ Ῥωμαϊκοῦ στόλου· ὃς τοὺς ἐχθροὺς κατατροπωσάμενος ἤλευθέρωσε τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ταῦτα ἀναγαγὼν τῷ βασιλεῖ ἐκέλευσε παρεχίμασεν. ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος ταῦτα μαθὼν δύναιμι 5 πολλὴν Ἀγαρηνῶν ἀπέστειλε κατὰ Ἰωάννου, καὶ τοῦτον ἐξεδίωξεν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπὶ Ῥωμανίαν ἔκαμψε, δύναιμι πλείω βουλόμενος ἀναλαβεῖν· ἐλθόντος δὲ ἕως Κρήτης ἐπὶ τὸν βασιλέα πορευομένου, ὁ στρατὸς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων ἀνατραπείς εἰς βουλήν πονηρὰν ἐξετράπη, καὶ φονεύσαντες Ἰωάννην πατρικίον καὶ τὸν βασιλέα ἀναθεματίζαντες, Ἀψίμαρον δρουγγάριον τῶν πλωίμων τῶν Κιβυρραϊωτῶν βασιλέα ἀνηγόρευσαν, Τιβέριον ὀνομάσαντες. τοῦ δὲ Λεοντίου τὸν τοῦ νεωρίου λιμένα ἐκκαθαίροντος, ἢ τοῦ βομβῶνος λύμη ἐπέσκηψε τῇ πόλει καὶ πληθὸς λαοῦ διέφθειρε. κατέλαβε δὲ ὁ 15 Ἀψίμαρος ἅμα τῷ στόλῳ, καὶ προσώρμισεν ἐν Συκαῖς. τῆς δὲ πόλεως Λεόντιον παραδοῦναι μὴ βουλομένης προδοσία γέγονε διὰ τῆς τῶν Βλαχερνῶν πόρτης, καὶ τὸν Λεόντιον χειρωσάμενος Ἀψίμαρος καὶ δεινοκοπήσας ἐν τῇ μονῇ τῆς Δαλμάτου περιώρισεν, καὶ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ τύψας καὶ 20 δημεύσας ἐξώρισεν.

5. πρῶτος σύμβουλος C

occupaverunt. quo audito Leontius Iohannem patricium, prudentem virum, cum classe Romana misit qui hostibus expulsis, Africam liberavit idque regi nuntiavit, ibi hibernavit. id quum primus consiliarius audisset, magna Agarenorum vi missa, Iohannem expulit. Iohannes autem in terram Romanam profectus est, ut maiorem multitudinem hominum peteret. proficiscens autem ad regem quum usque ad Cretam venisset, exercitus ab ipsis ducibus motis in malum consilium deflexit; et, Ioanne patricio interfecto, rege excommunicato Apsimarum drungarium navium Cibyrrhaeotarum regem creavit, nomine imposito Tiberii. quum Leontius navalia purgaret, bubonum leces in urbe grassata magnam hominum multitudinem abstulit. Apsimarus autem cum classe ad Sycas appulit. urbem quum Leontius tradere nollet, proditione facta, per portam Blachernarum ingressus est Apsimarus et Leontium captum nasoque truncatum in Dalmatae monasterium relegavit, et amicos omnes verberatos et vinctos expulit.

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος.

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἑτη ἑπτὰ, ἐφ' οὗ ἔσκη
 γέγονε θανατικὸν μέγα, καὶ Ῥωμαῖοι τὴν Συρίαν ληισάμενοι
 κατέσφαξαν μέχρι χιλιάδων διακοσίων. Ἀψίμαρος δὲ Φιλιπ-
 5 πικὸν υἱὸν Νικηφόρου πατρικίου εἰς Κεφαλληνίαν ἐξώρισεν ὡς
 ὄνειροπολοῦντα τὸ βασιλεύσαι. κατ' ὄναρ ἔλεγεν ἑωρακένας
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὑπὸ αἰετοῦ σκεπάζεσθαι, ὅπερ ἀκούσας
 ὁ βασιλεὺς τοῦτον ἐξώρισεν. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἐν Χερσῶνι
 ἐφήμιζεν ὡς πάλιν τὴν βασιλείαν ἀπολήψοιτο οἱ δὲ οἰκήτορες
 10 φοβηθέντες ἐβουλεύσαντο ἢ φονεῦσαι τοῦτον ἢ τῷ βασιλεῖ πα-
 ραιεῖν. τοῦτο δὲ γνοὺς Ἰουστινιανὸς εἰς Χαζαρίαν φεύγει
 καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ εἰς γυναῖκα ὁ Χάζαρος τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν
 Θεοδώραν. ταῦτα μαθὼν Ἀψίμαρος πέμπει πρὸς χαγάνον,
 πολλὰ δῶρα ὑπισχνόμενος αὐτῷ, ἢ τὸν Ἰουστινιανὸν ζῶντα
 15 ἢ κἄν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποστεῖλαι αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰουστινια-
 νὸς ταῦτα μαθὼν ἀπελθὼν ἐν Χερσῶνι λάθρα καὶ ναῦν ἀνα-
 λαβόμενος ἀπέπλευσεν, ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ Ἰατροῦ τὸν πλοῦν
 ποιούμενος. καὶ κλύδωνος γενομένου καὶ πάντων ἀπογόν-
 των διὰ τὸν κλύδωνα οἰκεῖος αὐτῷ τις ἔφη “εἰ περισσῶθῃς, ὃ
 20 δέσποτα, καὶ σοι τὴν βασιλείαν ὁ θεὸς ἀποδῶ, δὸς λοιπὸν
 μηδένα τῶν ἐχθρῶς ἀμύνασθαι.” ὁ δὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ
 ἔφη “ἐνταῦθά μοι καταποντίσει κύριος, εἰ φείσομαι τιнос ἐξ

APSIMARUS.

Apsimarus, qui etiam Tiberius, regnavit annos 7. sub eo magna pestis orta est, et Romani Syriam praedantes fere 200000 hominum interfecerunt. Apsimarus autem Philippicum filium Nicephori patricii, quippe qui de regnando somniaret, Cephaleniam relegavit. somnio enim dixit ille se vidisse caput suum per aquilam obumbratum. Iustinianus autem Chersone dicebat se regnum recepturum esse. oppidani exterriti aut interficere eum aut ad regem mittere statuerunt. quo audito Iustinianus Chazariam fugit, deditque ei Chazarus in matrimonium Theodoram sororem. haec quum Apsimarus audivisset ad chaganum legatos mittit eumque multis donis promissis rogat, ut aut vivum Iustinianum aut caput eius sibi mitteret. his cognitis Iustinianus clam Chersonam abiit et, nave sumpta, profectus est, ad Istri ostia iter dirigens. tempestate orta quum omnes desperassent propter tempestatem, familiaris quidam: “si servatus fueris,” inquit, domine, “et imperium tibi reddiderit deus, promitte te non ulturum quemquam superstitem ex inimicis tuis.” respondit Iustinianus irato animo: “hic me deus submergat, si cui ex iis parcam.” servatus Iustinianus e

αὐτῶν." διασωθεῖς δὲ ἐκ τοῦ κλύδωνος ἀπέστειλε πρὸς Τέρβελον τὸν Βούλγαρον δοῦναι αὐτῇ συμμαχίαν τοῦ κρατῆσαι τὴν προγονικὴν βασιλείαν, καὶ πλείστα δῶρα παρασχεῖν αὐτῇ. ὁ δὲ οὐ μόνον συμμαχίαν ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἐπιδέδωκεν ἅμα γὰρ αὐτῇ μετὰ πλείστης δυνάμεως ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν παρεγένετο. εἰσῆλθε δὲ Ἰουστινιανὸς σὺν ὀλίγοις ὁμοφύλοις διὰ τοῦ ἀγωγοῦ κατὰ προδοσίαν τινῶν τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν τὸ λεγόμενον δι' αὐτὸν ἔκτοτε δεύτερον, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τῷ παλατίῳ Βλαχερνῶν, ἀπολαβὼν τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· ὅπερ μαθὼν Ἀψίμαρος εἰς Ἀπολλωνιάδα φεύγει.

Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον ὁ ῥινόμηχος.

σακ' ἐν-
δικι. 4 Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλείαν τὸ δεύτερον ἀπολαβὼν ἐβασίλευσεν ἔτη ἕξ, δῶρα πολλὰ τῷ Τέρβελι δοῦς, καὶ χώραν τῶν Ῥωμαίων ἐκκόψας δίδωσιν αὐτῇ τὰ λεγόμενα νῦν Ζαγόρια. Ἀψίμαρον δὲ ἀποστείλας ἐχειρώσατο καὶ Ἡράκλειον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς συνασπιζομένοις αὐτοῖς ἄρχουσι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐν τῷ χειμῶνι πάντα ἀνασκολοπίσας, Ἀψίμαρον δὲ καὶ Λεόντιον ἀλύσσει δεσμεύσας ἤγαγεν ἐν τῷ καθίσματι τοῦ ἵπποδρομίου, καὶ τοὺς ἀχένας αὐτῶν πατῶν ἦν ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαΐτον. ὁ δὲ

9. αἱ Βλαχέρναι ἀπὸ τινος Σκύθου καλουμένου ἀνααιρεθέντος ἐκεῖ προσηγορεύθη.

tempestate misit ad Terbelum Bulgarum auxilium petens ad recuperandum avitum imperium multaque dona promittens. ille vero non solum auxilium, sed se ipsum etiam dedit. una cum eo cum magna hominum vi Cpolim venit. ingressus proditione nonnullorum ex iis, qui in urbe erant, per aquaeductum cum paucis gentilibus in S. Annam, quod exinde ab eo secundum est appellatum, provenit et tentorio in palatio Blachernensi posito, regnum suum recepit. quo audito Apsimarum Apolloniadem fugit.

IUSTINIANUS ITERUM NASO TRUNCATUS.

Iustinianus regnum iterum nactus regnavit annos 6. postquam Terbeli multa dona dedit etiam partem Romanorum eam, cui nunc nomen Zagoriae est, concessit. Apsimarum autem, hominibus missis cepit et Heraclium fratrem una cum armatis pro eo principibus. et ceteros quidem omnes hieme in stipitibus fixit, Apsimarum autem et Leontium catenis vinctos in sedibus circi duxit eorumque cervices calcabat dum primum baium missum est. populus autem clamavit:

δῆμος ἔβόα "ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπέβης, καὶ καταπά-
 τησας λέοντα καὶ δράκοντα." καὶ οὕτως ἀποστείλας αὐτοὺς
 ἐν τῷ κυνηγίῳ ἀπεκεφάλισα. Καλλίνικον δὲ τὸν πατριάρχην
 τυφλώσας ἐξώρισε, καὶ πολλοὺς τῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει ἀπώ-
 5 λεσε θανάτῳ, ὥστε φόβον μέγαν γενέσθαι. ἀποστείλας ἑδὲ
 ἤγαγε Θεοδώραν τὴν ἐκ Χαζαρίας καὶ Τιβέριον υἱὸν αὐτῆς,
 καὶ συνεβουσίλευσαν αὐτῷ. λύσας δὲ τὴν εἰρήνην τῶν Βουλ-
 γάμων ἐπεστράτευσεν κατ' αὐτῶν, καὶ καταπολεμηθεὶς εἰς
 φρουρίον κατέφυγε, καὶ τοὺς ἵππους νευροκοπήσας, εἰς τὰ
 10 σκάφη ἐπιβάς, μετ' αἰσχύνης ἦλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει.
 Χερσωνίταις δὲ μησικακῶν ἀπὸ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ, ἀποστεί-
 λας Μαῦρον πατρικίον κατέσφαξε καὶ τὰ νῆπια αὐτῶν κατη-
 δύψισεν. ὁ δὲ Φιλιππίος ὁ καὶ Βαρδάνης ἐκέισε ὢν ἐξόρι-
 στος, καὶ τινὰς τῶν στρατιωτῶν ὑπονοθεύσας καὶ πρὸς τὴν
 15 αὐτοῦ ἐλκύσας εὐνοίαν, διὰ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀπῆρσιαν
 καὶ ὁμότητα τοῦτον εὐφῆμησαν εἰς βασιλέα καὶ μετὰ στόλου
 προέπεμψαν ἐν τῇ πόλει ὅπερ γνοὺς ὁ Ἰουστινιανός, ἐπὶ πλεῖον
 φοβηθεὶς καὶ θυμωθεὶς, ἀνῆλθε μέχρι Σινώπης ἀκριβέστερον
 περὶ τούτου μαθησόμενος. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ σὺν τῷ στόλῳ
 20 τὴν πόλιν καταλαβόντος Ἰουστινιανός πρὸς τὸν Δαματρὺν
 ἀπέδρα, καταλειφθεὶς ὑπὸ πάντων ὃν ἀντίκα Φιλιππικός
 χειρωσάμενος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀφείλετο καὶ τοῖς Σκύθαις
 ἐξέπεμψε.

"super aspide[m] et basiliscum ambulavisti et leonem ac draconem cal-
 cavisti." inde eos in cynegium missos capite truncari iussit. Calli-
 nicum patriarcham oculis orbatum in exilium misit, multosque ex iis
 qui in urbe erant perdidit ita ut magnus timor oriretur. Theodoram
 Chazaream eiusque filium Tiberium adduxit qui una cum eo regna-
 runt. rupta pace, quam cum Bulgaris inierat, bellum iis intulit et
 victus in castrum fugit; deinde equorum suorum nervis incisis naves
 ingressus, cum dedecore Cpolim venit. memor malorum, quae Cher-
 sonenses contra se, quum in exillio esset, moliti erant, Mauro patricio
 misso eos trucidavit et infantes prostravit. Philippicus autem, qui
 etiam Bardanes, corruptis nonnullis militibus et in suam voluntatem
 tractis propter Justiniani inimicitiam et crudelitatem faustis acclama-
 tionibus rex creatus est et cum classe in urbem missus. quibus co-
 gnitis, Iustinianus magis exterritus et iratus usque ad Sinopen pro-
 fectus est, ut accuratius de re audiret. quum autem Philippicus ur-
 bem cum classe occupasset, Damatrya confugit Iustinianus, desertus
 ab omnibus. Philippicus extemplo eum cepit et caput abscisum Scy-
 this misit.

Φιλιππικός ὁ καὶ Βαρδάνης.

589η Φιλιππικός ὁ καὶ Βαρδάνης ἐβασίλευσεν ἔτη δύο· ὃς ἐν μὲν ταῖς διαλαλαις αὐτοῦ λόγιος καὶ ἐχέφρων ἐλογίζετο, ἐν δὲ ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ ἀσέμνως καὶ ἀνικάνως καὶ αἰσχροῦς τὸν βίον διατελοῦν πάντῃ ἀδόκιμος ἐδείκνυτο. ἦν δὲ καὶ κα-⁵κόδοξος, μὴ αἰσχυνθεὶς δορῆσαι τοῦ κινήσαι ὄρια τὰ τῆς ἀγίας συνόδου ἐκπεθειμένα· ταῦτα καὶ γὰρ ἀνατρέψαι ἐσπούδαζεν, ὑπὸ ἐγκλείστου τινὸς ἐν τοῖς Καλλιστράτου καταμύνοντος τὴν κακοπιστίαν ἐκδιδαχθεὶς, παρ' οὗ καὶ τὸ ὅτι βασιλεύει πρότερον ἤκουσεν. ἐφ' οὗ καὶ οἱ Βούλγαροι μέχρι¹⁰ τῆς χρυσῆς πόρτης αἰχμαλωσίαν ποιήσαντες ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ, ἵππικῶν τελομένων καὶ τῶν πρασίνων νικησάντων, ἔδοξεν αὐτῷ μετὰ δοχῆς καὶ δογάνων εἰσελθεῖν καὶ λούσασθαι εἰς τὸ λουτρὸν τοῦ Ζευξίππου καὶ μετὰ πολιτῶν αἰσχροῦν ἐστιαθῆναι· ἐν δὲ τῷ αὐτὸν ἐστιῶσθαι αἰφνης Γεώργιος πα-¹⁵τρικίος, ᾧ τὸ ἐπίκλην Βόραφος, καὶ Θεόδωρος πατρικίος ὁ Μαϊάκης, μετὰ ταξωτῶν ἐκ τῆς Θράκης εἰσδραμόντες, καὶ ἄρπάσαντες τὸν Φιλιππικὸν καὶ ἀνενεγκόντες εἰς τὸ ἄρματοῦριον τῶν πρασίνων ἐτύφλωσαν, καὶ ἐπισυναχθέντος τοῦ λιού τῆ ἐπαύριον εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἔστειψαν Ἀρτέμιον²⁰ πρωτυσηκροῆτις. ἐπὶ τούτου τὸν τῆς ἄρχιερωσύνης θρόνον κατέλαχεν Ἰωάννης διάκονος καὶ χαρτοφύλαξ ὁ αἰρετικός.

PHILIPPICUS SIVE BARDANES.

Philippicus, qui etiam Bardanes, regnavit annos 2, qui in colloquio facundus atque prudens habitus, sed in actionibus suis absque gravitate et industria ulla versans; turpiterque vivens extremam sibi infamiam paravit. erat etiam malae fidei, quippe quem non puduit tentare sancti concilii constituta decreta infringere. ea enim abolere voluit malam fidem doctus a monacho quodam in Callistratis habitante, a quo audiverat antea, se regnaturum esse. sub eo Bulgari usque ad auream portam captivos abducentes venerunt. illi vero, circo finito, quum Prasini vicissent, placuit, invitato cum instrumentis ingredi et in lavacrum Zeuxippi descendere et se lavare et cum turpibus civibus coenare. quum vero coenaret, subito Georgius patricius, cui cognomen Borapho, et Theodorus patricius Maiaca natus, cum militibus e Thracia accurrentes, Philippicum arreptum et in armamentarium Prasinarum abductum oculis privant, et populo altero die in magna ecclesia collecto, Artemium principem secretariorum coronaverunt. sub hoc patriarchalem sedem tenuit Ioannes diaconus et chartarum custos haereticus.

Ἀρτέμιος ὁ καὶ Ἀναστάσιος.

Ἀρτέμιος ὁ καὶ Ἀναστάσιος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, λογιώ- 507
 ταιτος ὢν· ὃς προεβάλετο στρατηγούς εἰς τὰ καβαλλαρικά
 θέματα καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ λογιωτάτους καὶ ἰκανωτάτους,
 5 ὥστε τὰ πολιτικὰ ἐν ἀδείᾳ τελεῖν. οὗτος Θεόδωρον καὶ Γεώρ-
 γιον τοὺς πατρικίους ἐκτυφλώσας ἐξώρισεν ἐν Θεσσαλονίκῃ.
 τῶν δὲ Ἀράβων ὀπλιζομένων κατὰ Ῥωμανίας διὰ τὴν γῆν καὶ
 θαλάσσης, ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ κατὰ τῆς πόλεως τούτους
 παραγίνεσθαι· ὁ δὲ ἤρξατο κτίζειν δρόμωνάς τε διήρεις καὶ
 10 πυρῶλια τείχη ἀνακαινίζειν, ὡσαύτως καὶ τὰ χερσαία, τοξο-
 βολίστραις τε καὶ λοιπαῖς ὀπλίσεισι τὴν πόλιν κατοχύρωσε.
 καὶ γεννημάτων τὰ ὄρεϊα ἐπλήρωσεν. ἐπὶ τούτου καὶ Γερ-
 μανὸς ἐκ μητροπόλεως Κυζίκου μετατίθεται εἰς Κωνσταντι-
 νούπολιν, καὶ κιτατόριον δὲ μεταθεσίμον ἐκπεφώνηται, ψή-
 15 φῶ καὶ δοκιμασίᾳ τοῦ Θεοφιλεστάτου πρεσβυτέρου καὶ δια-
 κόνου καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου ἐκφωνηθέν. “ἡ θεία χάρις ἣ
 πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπλη-
 ροῦσα μετατίθῃσι Γερμανὸν τὸν δσιώτατον πρόεδρον τῆς Κυ-
 ζικηνῶν μητροπόλεως εἰς ἐπίσκοπον ταύτης τῆς Θεοφυλάκτου
 20 καὶ βασιλίδος πόλεως ἐπὶ Ἀρτεμίου βασιλέως.”

Μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι στόλος ἐξῆλθε τῶν Ἀγαρη-
 νῶν πρὸς τὸ κόψαι ξύλα ἐπὶ τὸν Φοίνικα, ἀπέστειλε στόλον
 μετὰ κληρικοῦ ὀνόματι Ἰωάννην, ὃν καὶ Ἰωαννάκην ἐκάλεσαν,

ARTEMIUS SIVE ANASTASIUS

Artemius qui etiam Anastasius duos annos regnavit, vir prudentissimus, qui et equestribus copiis et provinciis homines prudentissimos et artissimos praefecit, ita ut res publica quiete administraretur. hic Theodorum et Georgium patricios excaecatos Thessalonicam relegavit. Arabes quum contra Romanos terra marique bellum pararent, nuntiatam est regi, contra urbem illos proficisci. tum rex aedificare celoces et biremes coepit et maritima et terrestria moenia reparare; ballistis praeterea et aliis armis urbem firmavit et frugibus granaria replevit. sub eo Germanus ex Cyzico metropoli Cpolin transpositus est et citatorum transpositionis proclamatum, secundum suffragium et sententiam a deo amatissimi presbyteri, diaconi et sancti concilii his verbis “divina gratia, quae semper debilia firmat et manca supplet, Germanum, sanctissimum Cyzicorum metropolis praefectum episcopum facit urbis a deo defensae et regiae sub imperio Artemii.”

Rex certior factus profectum esse Agarenorum exercitum ligna in Phoenicia caesum, classem misit sub clerico quodam Iohanne, qui

πρὸς τὸ καῦσαι τὴν ξυλὴν εἰς τὸν Φοίνικα καὶ τὴν θξάρτησιν τῶν Ἀγαρηῶν. ὁ δὲ στόλος στασιάζας τὸν βασιλέα ἀνέσκαψαν, τὸν δὲ Ἰωάννην ῥομφαίαις ἀνείλον. οἱ δὲ τοῦτο ποιήσαντες ἀντάραντες ἀνήρχοντο κατὰ τῆς βασιλίδος πόλεως. ἐλθόντων δὲ ἐν τῷ Ἀτραμυτίῳ, εὗρον ἐκεῖ Θεοδοσίον 5 ἐκλήπτορα τῶν δημοσίων φόρων εὐσεβῆ καὶ ἀπράγμονα, καὶ ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλεὺς ὡς μὴ τινα ἔχοντες ἄρχοντα· ὁ δὲ φυγῇ χρησάμενος εἰς τὸ ὄρος ἐκρύβη. εὐρόντες δὲ αὐτὸν εὐφήμισαν βιασάμενοι εἰς βασιλέα. ὅπερ μαθὼν Ἀρτέμιος τὴν πόλιν ὀχυρώσας, ἐν Νικαίᾳ τῇ πόλει κατέφυγεν. ὁ δὲ 10 τῆς πόλεως στόλος καὶ ὁ τοῦ Θεοδοσίου μέχρι μηνῶν ἕξ ἀλλήλους κατεπολέμουν· περάσας δὲ Θεοδοσίος ἐπὶ τὰ Θρακῶα μέρη ἐν ὄλῳ βαρεῖ τὴν πόλιν καταλαμβάνει, καὶ διὰ τῆς τῶν Βλαχερῶν πύργης τοῦ μονοτείχους εἰσῆει, ληϊζόμενος τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς ἄρχοντας. οἱ δὲ πλώιμοι πραιδεύ- 15 σαντες μεγίστην ἐργάσαντο ἄλωσιν, μηδενὸς φεισάμενοι· τὸν δὲ πατριάρχην Γερμανὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας Ἀρτεμίου συλλαβόμενοι ἐν Νικαίᾳ ἐξορίστους ἀπήγαγον. ὁ δὲ Ἀρτέμιος τούτοις θρασύμενος, λόγον τινὰ ἀπαθείας λαβὼν, τὸ μοναδικὸν περιβάλετο σχῆμα· ὃν Θεοδοσίος ἐν Θεσσαλονικῇ ἐξώ- 20 ρισε. Λέων δὲ ὁ Ἰσαυρος τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὢν, Ἀρτεμίου ὑπερμαχῶν, οὐχ ὑπετάγη Θεοδοσίῳ, ἔχων συναγωνιζόμενον Ἀρτάβασδον Ἀρμένιον στρατηγὸν Ἀρμενικῶν, ᾧ δοῦναι συνέθετο καὶ τὴν ἰδίαν θυγατέρα.

etiam Ioannaces vocabatur, ut in Phoenicia lignum et navalia instrumenta Agarenorum combureret. classarii vero seditione facta imperium regi abrogarunt et Ioannem gladiis obruncarunt, quo facto seditiosi Cpolim reversi sunt. Atramytium quum venissent, Theodosium, publicorum vectigalium conductorem invenerunt, virum pium et quietum, quem regem salutaverunt, ut neminem imperantem haberent. ille vero quum fuga evasisset et in montibus se abscondisset, inventum vi regem fecerunt, quod quum Artemius audisset, munita urbe Nicaeam aufugit. per 6 menses inter classem Cpolitanae et Theodosianae certamen fuit; Theodosius tandem in Thraciae partes digressus cum magnis copiis urbem aggreditur et per Blachernarum portam, ubi simplex murus, intrat spolians urbem et magistratus; classarii omnia diripientes neminique parcentes magnam praedam fecerunt. Germanum patriarcham et Artemii magistratus Nicaeam in exilium miserunt. quibus conspectis Artemius securitate promissa monachi habitum induit et a Theodosio Thessalonicam est relegatus. ceterum Leo Isaurus, dux Orientis, pro Artemio pugnans se Theodosio non subiecit, coniunctus cum Artabardo Armenio Armeniorum duce, cui etiam filiam sponderat.

Θεοδόσιος ὁ Ἀτραμυτινός.

Θεοδόσιος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο. ἐφ' οὗ ὁ Μάσαλμος δ. ζσλβ' τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς ἐπεστράτευσεν κατὰ Ῥωμαίων· καὶ πρὸς τὰ μέρη τοῦ Ἀμωρίου γενόμενος γράφει πρὸς τὸν Λέοντα στρατηγὸν τῶν Ἀρμενιακῶν "ἡ βασιλεία τῶν Ῥωμαίων σὴ ἔστιν· ἐλθὲ οὖν καὶ λαλήσωμεν τὰ πρὸς εἰρήνην, καὶ ποιῶ πάντα ὅσα θέλεις." ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀποστείλας ὑπάτους καὶ λόγους εἰρήνης ποιησάμενος, καὶ ὡς βασιλεὺς εὐφημισθεὶς, ἐπὶ Νικομήδειαν ἀνέρχεται μετὰ πλείστου στρατοῦ, 10 ἐν ἧ τῷ τοῦ Θεοδοσίου υἱῷ περιτυχῶν ἐν πολέμῳ, καὶ τοῦτον χειρωσάμενος μετὰ βασιλικῆς ὑπηρεσίας πάσης καὶ τῶν ἐν τέλει ἐπισήμων τοῦ παλατίου, καταλιμπάνει τὴν Χρυσόπολιν. ὁ δὲ Θεοδόσιος λόγον ἀπαθείας παρ' αὐτοῦ λαβὼν παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν βασιλείαν, κληρικὸς σὺν τῷ υἱῷ γε- 20 νόμενος. Ἰστέον δὲ ὅτι οὗτος ὁ Θεοδόσιος ἦν ἐκλήπτωρ τῶν δημοσίων φόρων, εὐσεβῆς δὲ καὶ ἀπράγμων.

Λέων ὁ Ἰσαυρος ὁ Σύρος, ὁ καὶ Κόνων, ὁ εἰκονομάχος.

Λέων ὁ Ἰσαυρος ἐβασίλευσεν ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. ἔχει 509ς ἰνδὲ τὰ κατ' αὐτὸν ὡδὲ πη. Ἀράβων ἀρχηγὸς ὑπῆρχεν Ἡζίδ, ^{ἰκτ. α'} 20 δύο δὲ τινες θεομάχοι Ἑβραίων παῖδες, ὡς δῆθεν ἀστρολογικὴν ἐπιστήμην μεταδιώκοντες, καταλαμβάνουσι τὴν τῶν Ἀρά-

THEODOSIUS ATRAMYTIKUS.

Theodosius duos annos regnavit. sub eo Masalmus Saracenorum dux contra Romanos profectus est et quum prope Amorium venisset, ad Leonem Armeniorum ducem scripsit "tuum est Romanorum imperium; veni igitur, ut de pace colloquamur, et omnia, quae voles, faciam." ille consules ad eum misit, qui de pace verba facerent, et rex declaratus cum maximo exercitu Nicomediam venit, ubi quum Theodosii filio bello obviam factus esset, eum cepit; ipse autem regio ornata cum nobilibus palatii Chrytopolin reliquit. Theodosius, promisso securitatis accepto, regnum ei concessit, factus cum filio clericus. fuit autem hic Theodosius tributorum publicorum exceptor, pius et pacis amans.

LEO ISAVRUS.

Leo Isaurus 24 annos regnavit. haec fere est eius historia. Arabum dux fuit Hesith; Hebraei quidam deo inimici, tanquam astrologiam profitentes ad Arabum aulam venerunt et Hesith adierunt longam ei vitam oraculo praedicentes, si simulacra domini nostri Iesu

βων βασιλικὴν αὐλήν, καὶ καταμνημόνα ταῶν Ἡζιδ, καὶ τοῦ-
 τον χρησμοφδίαν πολυζωίας μουῦνται, εἶγε τὴν θεανδρικήν
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς θεοτόκου μητρὸς
 ἐκ πάντων τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑπ' αὐτὸν οὐσῶν ἀπαλείψειεν.
 καὶ δὴ ὁ φιλόζωος ὑπακούσας τῇ συμβουλή τῶν ἀπατεῶνων⁵
 πύσας τὰς ἐκκλησίας τὰς οὐσας ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ διεσάλει-
 σεν. ἀλλ' ἀπατηθεὶς ὁ δειλαιὸς εὗρεν ἄξια τὰ ἐπίχειρα τῆς
 ἀνοίας· μετῆλθε γὰρ αὐτὸν ἡ θεία δίκη, οὐπω διελθόντος
 ἐνὸς ἐνιαυτοῦ. οὗ δὲ υἱὸς διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν ὡς
 ψευδομάντις αὐτοὺς ἠβουλήθη ἀποκτεῖναι· μαθόντες δὲ οὗ¹⁰
 τοι ἀνέκαμψαν ἐν τοῖς Ἰσαυρικοῖς μέρεσιν. εἰς πηγὴν δὲ τινα
 ἀναψυχόντων αὐτῶν, ἰδοὺ οὗτος ὁ Λέων νεανίσκος ἔτι ὢν,
 καλὸς τῷ εἶδει καὶ εὐμήκης τῷ σώματι, βάνουσος τὴν τέχ-
 νην, ἐξ αὐτοῦ τὴν ζωὴν ποριζόμενος, τοῖς ὑποζυγίοις περιτι-
 θεὶς φόρτον καὶ ἀπεμπολῶν διέλεχ πτωχικῶς· καὶ δὴ ἐκ τοῦ¹⁵
 ὑποζυγίου τότε φόρτον περιελόμενος ἐκάθισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ
 τῇ πηγῇ ὡς ἀριστήσων. εἶτα οἱ τῶν ἐγγαστριμύθων μύσται
 μουῦνται αὐτὸν τοῦ κατάφαι τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας τῶν
 σκήπτρων· καὶ τοῦ Λέοντος ἀναβαλλομένου, ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ
 αὐτοῦ ἀφορῶντος, ὄρκοις πληροφορεῖται ὑπὸ τῶν ἀθέων ὅτι²⁰
 ταῦτα οὕτως ἔχει γενέσθαι. καὶ δὴ αἰτούντων αὐτῶν ὁμό-
 σαι αὐτοῖς ἵνα εἰ ἄρα εἰς πέρας ἔλθοι τοῦτο, εἰ τι ἂν αἰτη-
 θῇ παρ' αὐτῶν, ἀνυπερθέτως δώσει αὐτοῖς· ἦν δὲ πλησίον
 ναὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς ὁ βάνουσος

4. αὐτοῦ C

8. αὐτοῦ C

17. οἱ om C.

Christi et divinae matris ex omnibus ecclesiis quae sub eius ditione
 essent extrusisset. atque ille vitae amans, virorum fraudulentorum
 consilio obsecutus omnes suae ditionis ecclesias delevit; sed falsus
 miser meritam vesaniae poenam dedit; accessit eum enim ultio di-
 vina anno nondum exacto. eius filius quum ei successisset, ut fal-
 sos vates eos interfectoris erat; quod quum illi comperissent in
 Isauros aufugerunt. quondam quum hi prope fontem quietem sume-
 rent, supervenit Leo, etiamtum adolescens formosus ac proceri corpore,
 qui sordida arte sustentabat vitam et mercibus iumentis impositis
 venditisque misere victum quaerebat; tum iumentum onere le-
 vavit prandendi causa et ipse ad fontem consedit. huic illi genio
 vaticinium suggerente praedicunt, fore ut Romanorum imperio potiar-
 tur et non credenti illi et paupertatem respicienti inramentis persua-
 serunt athei, ita esse futurum. tum iuri iurando eum adigunt, si ad
 eum finem pervenerit, sese statim facturum quod eum postulaturi es-
 sent. prope erat St. Theodori templum; in id ingressus Leo sanctos

*Λέων, τῶν ἱερῶν καγκέλων τοῦ θυσιαστηρίου ἀψάματος, δέ-
 δωκεν ἑγγυητὴν τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, ἐστώτων
 τῶν Ἰουδαίων ἐκτὸς τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, καὶ δεχομένων
 τὸν ὄρκον παρ' αὐτοῦ. καὶ αὐθις ἤχθετο ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.
 5 ἦν δὲ τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς τότε Σισίνιος πατρικίος· ἐφ'
 οὗ καὶ Λέων στρατολογήθεις ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς προκοπὴν
 μεγίστην ἀναβιβάζεται, σπαθάριος προχειρισθείς ὑπὸ Ἰουστι-
 νιανοῦ τοῦ ἕκτοντος. καὶ τὰ ἐσπέρια ἐκπεμφθεὶς καὶ με-
 τὰ μεγάλης νίκης ἀνελθὼν προχειρίσθη παρὰ Θεοδοσίου
 10 στρατηγὸς εἰς ἀνατολήν. τὴν δὲ βασιλείαν αὐτοῦ κρατήσαν-
 τος τρόπῳ οἷω προεῖρηται, προσῆλθον οἱ μάντις οἱ τοῦτον
 χρησιμοδοτήσαντες, καὶ δεξιολαβηθέντες ἀπαιτοῦσι παρ' αὐ-
 τοῦ τὴν ὑπόσχεσιν· τοῦ δὲ ἐτοιμῶς ἐπαγγεिलाμένου ἀποδι-
 δόναι αὐτοῖς, εἶπον οἱ θεομάχοι “τοῦτο αἰτούμεθα παρὰ σοῦ,
 15 βασιλεῦ, ἵνα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ναζωραίου Χριστοῦ καὶ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐκ πάσης ἐκκλησιαστι-
 κῆς ἱστορίας ἀπαλείψῃς, καὶ τοῦτο ποιῶν μέλλεις βασιλευεῖν
 ἄχρι χρόνων ἑκατὸν ἐν τῇ γενεᾷ σου.” ὁ δὲ ἀλιτήριος, ἀστή-
 ρικτος ὢν τῇ πίστει, ἐτοιμότητα τὸ αἰτηθὲν ἐπαγγέλλεται,
 20 καὶ πρὸς τοῦτο ἤδη ἐχώρει. ἐτέχθη δὲ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ
 Λέοντι υἱὸς ὀνόματι Κωνσταντῖνος, ὃν ἐν τῇ ἁγίᾳ κολυμβή-
 θρα ἐν τῷ βαπτίζεσθαι [ὡς] φασιν ἀφοδεῦσαι, δεινὸν καὶ
 δυσῶδες προσημαίνων τεκμήριον. μεταστειλόμενος γὰρ μετ'
 οὐ πολὺ Γερμανὸν πατριάρχην ὁ βασιλεὺς ἤρξατο λόγους*

13. αὐτοῦ τὴν] αὐτὴν C

cancellos amplexus per Christum iuravit, stantibus extra templum
 Iudaeis et iusiurandum eius accipientibus. tum quisque sua via per-
 rexit. erat tum in Oriente dux Sisinius patricius, sub quo militans
 Leo brevi tempore ad summas dignitates provectus est, spatharius
 factus a Iustiniano Rhinometo. in occidentem missus quum victor
 redisset, a Theodosio dux est Orientis constitutus. postea quum ea
 ratione, qua diximus, regno potitus esset, adierunt eum vates qui
 praedixerant, et promissis ut staret postulaverunt. qui quum se fa-
 cere velle significasset dixerunt illi: “hoc te poscimus, rex, ut Chri-
 sti et matris eius et omnium sanctorum nomina ex tota ecclesiastica
 historia deleas; quod si feceris, 100 annos domus tua regnabit” in-
 sanus ille et fluctuans fide libentissime postulata fecit, et ad perfici-
 enda se accinxit. natus est impio Leoni filius nomine Constantinus,
 quem in sancto baptisterio, quum baptizaretur cacasse narrant, quod
 malum et foedum fuit omen. arcessito paulo post Germano patriar-
 cha illatoque subdole sermone damnare coepit omnes ante se impe-

τινὰς κινεῖν μεθ' ὑποουσιᾶς, καὶ καταγινώσκειν πάντων τῶν
 πρὸ αὐτοῦ βασιλέων καὶ ἱερέων ὡς εἰδωλολατρῆσιν τῶν ἐν
 τῇ προσκυνῆσει τῶν ἁγίων εἰκόνων. ὁ δὲ μέγας ἔφη Γερμα-
 νὸς “ἄκουσον, ὦ βασιλεῦ· τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 διὰ σαρκὸς ἐπιφανέντος πᾶσα εἰδωλολατρεία ἐκποδῶν γέγονε,⁵
 καὶ πᾶν ἄγαλμα εἰδωλικὸν ἠφάνισται καὶ ἐξωστράκισται, ὡς
 φησι Ζαχαρίας ὁ προφήτης ὅτι λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολο-
 θρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι
 αὐτῶν ἔσται μνεῖα. πλὴν τὴν καθάρσει τῶν ἱερῶν εἰκόνων
 μέλλειν ἔσεσθαι ἀκούομεν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας.”¹⁰
 τοῦ δὲ βιασαμένου εἰπεῖν ἐπὶ ποίας βασιλείας, ἔφη “ἐπὶ Κό-
 νωνος.” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἔφη “ὄντως ἐγὼ εἰμι, καὶ οὕτως
 παιδῶν ἐκλήθην.” καὶ ὁ μέγας Γερμανὸς ὑπολαβὼν ἔφη “μὴ
 γένοιτο, δέσποτα, ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας πραχθῆναι τὸ Θεοστυ-
 γὲς τοῦτο κακόν.” ὁ δὲ Θεομάχος τύραννος τοῦτο ἀκούσας,¹⁵
 καὶ ὡς ἀνήμερος θῆρ βρυῖξας καὶ σφόδρα χαλεπήνας, εἰδω-
 λολάτρην τε ἀποκαλέσας καὶ ταῖς ἰδίαις χερσὶ ῥαπίσας τῶν
 βασιλείων ἐξελάνθει, καὶ ἐξουσιαστικῶς τε καὶ δυσσεβῶς τῆς
 αἰρέσεως ἀπάργεται. καὶ τὴν ἐπὶ τῆς χαλκῆς πύλης εἰκόνα
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καταῶξας, καὶ σελέντιον²⁰
 κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ποιήσας, προσκαλεῖται πάλιν τὸν
 ἅγιον Γερμανὸν καὶ τίμιον, οἰόμενος πείσαι αὐτὸν ὑπογράψαι
 κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. ὁ δὲ οὐδ' ὄλωσ' εἶξε τῇ θωπείᾳ ἢ
 τῇ ἀπειλῇ τοῦ τυράννου, ἀλλὰ θείας τὸ ἀμόφορον ἐν τῇ ἁγίᾳ

ratores et sacerdotes, quod illi in sacrarum imaginum adoratione
 idola sectati essent; ad haec magnus Germanus “audi,” inquit, “rex,
 domino nostro Iesu Christo in carne exhibito, omnis idolorum cultus
 abolitus est, omnisque impia imago sublata est et explosa, quemad-
 modum Zacharias propheta praedixit dicens: sic ait dominus Sabaoth,
 extinguam e terra nomina idolorum, neque erit eorum ulla memo-
 ria, sed sacras quoque imagines audivimus defectum iri, non vero
 te imperante.” tum coactus sub cuius imperio id esset futurum di-
 cere, “Cononem nominavit,” ad quod ille “omnino is ego sum, Co-
 non enim a puero sum dictus;” Germanus autem, “ne fiat,” inquit,
 “ut te imperante hoc invisum deo facinus perpetretur.” sed tyrannus
 deo adversus auditis huiusmodi verbis graviter indignatus ferocis bestiae in-
 star rugiit et Germanum simulacricolam appellans, suis manibus eum
 verberavit et e regia exturbavit. tum tyranni in modum et impie
 haeresin sectari coepit fracto Christi simulacro supra porta aenea
 collocato et facto contra sacras imagines adiecto, iterum sanctum et
 venerabilem Germanum arcessivit, sperans se ei ut subcriberet per-

τραπέζῃ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀπετάξατο τῇ ἱερωσύνῃ καὶ ὑπεχώρησεν. ὁ δὲ Θεομάχος ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖ Ἀναστάσιον πρεσβύτερον, συνθέμενον τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ βουλή, πᾶσαν τε εἰκόνα τοῦ σωτήρος ἡμῶν καὶ τῆς Θεοτόκου μητρὸς καὶ 5 τῶν ἁγίων κατέστρεψε καὶ κατέκαυσε, καὶ διωγμὸν μέγαν ἐγείρας πολλοὺς ἱερεῖς καὶ μονάζοντας καὶ λαϊκοὺς διαφόρους τιμωρίαις καὶ θανάτοις παρέδωκε. πλησίον δὲ τῶν χαλκοπρατείων παλάτιον ἦν σεμνόν, ἐν ᾧ ὑπῆρχε κατὰ τύπον ἀρχαῖον οἰκουμενικὸς διδάσκαλος, ἔχων συλλήπτορας ἄνδρας τῶν 10 ἐν τέλει τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, πᾶσαν ἐπιστήμην μετερχομένους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ κρατύνοντας δόγματα, βασιλικὰς τε διαίτας καὶ βίβλους ἔχοντας ὡσαύτως· ὧν οἱ βασιλεῖς ἄνευ βουλῆν ἢ γνώμην οὐκ ἐθέσπιζον. τούτους ὁ δυσώνυμος θῆρ προσκαλεσάμενος ἐπειρᾶτο πείθειν· τῶν δὲ μὴ κατα- 15 δεξαμένων ἀλλ' ἐλεγξάντων αὐτόν, προσέταξεν ἐνεχθῆναι πλῆθος ξύλων, καὶ τούτων ὑπαφθέντων κατακαῆναι τοὺς ἄνδρας σὺν τοῖς οἰκήμασι καὶ βιβλίοις καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτῶν πᾶσι.

Διὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος Ῥώμης ἀφηνίασε, καὶ πρὸς τὸν 20 Φράγγον σπονδὴν εἰρηνικὴν ποιησάμενος τοὺς τε φόρους ἐκώλυσε καὶ Ἀναστάσιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἀνεθεμάτισεν. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἡγούμενος Μύσαλμας ἐξεδέχετο τὰς τοῦ Λέοντος ὑποσχέσεις· μηδὲν δὲ παρὰ Λέοντος δεξάμενος, καὶ

10. ἀρχαῖος C

15. ἐνεχθῆ C

suasurum. sed Germanus nequaquam neque adulationi neque minis tyranni cessit sed humerale in sacra mensa magnae ecclesiae deponens, resignavit munus suum atque recessit. deo invisus pro eo creato. Anastasio presbytero, impii consilii socio omnia domini nostri, sanctae matris sanctorumque simulacra comminuit et combussit et magna persecutione facta multos sacerdotes, monachos et laicos variis poenis et suppliciis mulctavit. prope forum aerarium palatium fuit, in quo antiquo more oecumenicus magister cum 12 contubernalibus viris degebat omni eruditione et ecclesiastica doctrina excellentibus, qui a rege alebantur et libris regis utebantur, et quorum sine consilio et sententia nihil reges imperabant. iis nefanda bestia accessit persuadere conatus est, sed resistantibus et refutantibus iussit ligna afferri iisque accensis viros cum domicilliis et libris et aliis rebus omnibus comburi.

Hanc ob rem pontifex Romanus defecit et cum Francis coniunctus tributum negavit se daturum, Anastasium praeterea cum sociis excommunicavit. Masalmas, Saracenorum dux fidem Leontis accepit; sed nihil reddente Leonte quum lusum se ab eo videret, contra prin-

γνούς ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ἐκίνησε, καὶ τὴν Ἄβυδον καταλαβὼν καὶ ἀντιπεράσας λαὸν πλείστον γράφει πρὸς Σουλεϊμᾶν τὸν πρωτοσύμβουλον ἐλθεῖν ἐν τάχει μετὰ στόλου, καὶ τῷ Ἀγούστῳ μηνί περικαθίσας τὴν πόλιν καὶ τὸ χερσαῖον τεῖχος περιχαρακώσας ἐλυμαίνετο⁵ σφόδρα τὰ Θρακῶα μέρη. τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου ἀνέβαλεν ὁ Σουλεϊμᾶν ἔχων εὐμεγέθεις ναῦς τριήρεις καὶ δρόμωνας χιλίους ὀκτακοσίους· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν στόλον κατ' αὐτῶν ἐκπέμψας καὶ τὰς ταχείας ναῦς μετὰ ὕγρου πυρὸς πυρριαλώτους ἐποίησε τὰς πλείω καὶ φοβεράς ναῦς ἐκείνας¹⁰ καὶ αἱ μὲν εἰς τὰ παράλια τείχη πυρπολούμεναι προσερίφησαν, αἱ δὲ εἰς τὸν βυθὸν αὐτανδροὶ κατεποντίσθησαν, ἕτεραι δὲ μέχρι τῆς Ὀξείας καὶ τῶν λοιπῶν νήσων ἀπηρέθησαν καταφλεγόμεναι. ἐντεῦθεν οἱ τῆς πόλεως θάρσος ἔλαβον, τῶν πολεμίων μεγάλως καταπιωθέντων. παραχημάσασι¹⁵ δὲ τῇ πόλει τῷ θαρρινῷ καιρῷ λοιμικὴ νόσος αὐτοῖς ἐνεκήψασα μετὰ λιμοῦ πλήθος ἀναρίθμητον ἐξ αὐτῶν διέφθειρεν· ἐξ ὧν οἱ περιλειφθέντες πόλεμον ἐν τῇ Θρακίῃ μετὰ Βουλγάρων συνάψαντες ἀηρέθησαν πλείονες. τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ Ἀγούστου μηνὸς ἐκ τῆς πόλεως ἀπύραντες,²⁰ ἀνέμου σφοδροτάτου πνεύσαντος, οἱ μὲν ἐν τῇ Προικονήσῳ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀκταῖς ἀπώλοντο, οἱ δὲ ἐξαβυδίσαντες ἀθρόως ἐπελθόντος νέφους χαλάζης ὀλέθρου μετὰ βιαίου ἀνέμου ὑποβρύχιοι πάντες ἐγένοντο· διεσώθησαν δὲ παραδύξως ἐκ τῶν αὐτῶν πέντε καὶ μόνον πλοῖα, ἃ καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὰ ἴδια²⁵

cipem urbem profectus est. Abydo occupato et maxima exercitus parte traiecta ad Solyman, primum consultorem litteras dedit ut celeriter cum exercitu veniret. Augusto mense urbem oppugnavit et chersaea moenibus vallo circumditis Thraciam partem admodum laesit. primo die Septembris Solyman advenit cum ingentibus tiremibus et celocibus 1800. rex vero missa contra hos classi et celeribus cum aquatili igni navibus, illorum naves maiores et terribiles incendit, quarum aliae igni deletae maritimo muro adactae sunt, aliae cum hominibus submersae, reliquae usque ad Oxiam et reliquas insulas flagrantis sunt latae. hinc oppidanis animus crevit, hostibus magnopere afflictis. qui quum circum urbem hiemassent vere morbus pestilens eos invasit cum fame coniunctus et innumeros eorum attrivit; reliqui Bulgaris bello se adiunxerunt, sed maximam partem occisi sunt. 15 die Augusti ab urbe navigantes spirante fortissimo vento alii ad Praeconesum aliaque litora interierunt, alii grandini super-

τὴν τε Ῥωμαίων νίκην καὶ τὴν ἑαυτῶν πανώλεθρον κατὰ-
πιωσιν.

Σέργιος δὲ στρατηγὸς Σικελίας ἀκούσας ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ
ἐκπορθοῦσι τὴν πόλιν, ἔστειψε βασιλεῦ ἀκ τῶν ἀνθρώπων ἀν-
5 τοῦ ὀνόματι Βασίλειον, ᾧ ἐπώνυμον Ὀνομάγουλος, ποιήσας
καὶ προβολὰς ἀρχόντων. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας ἀπέ-
στειλεν ἐκείσε Παῦλον μετὰ κελύσεων καὶ στόλου. μαθόν-
τες οὖν οἱ Σικελιώται ὅτι κατετροπώθησαν οἱ Σαρακηνοὶ καὶ
Λέων βασιλεύει, τὸν τε Βασίλειον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀρχοντας
10 παραδεδώκασι τῷ Παύλῳ, καὶ πάντας ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέ-
κεφάλισεν ὡς ἀνάρτας. Νικήτας δὲ ὁ πατρικίος ὁ Ξυλινί-
της μετὰ καὶ ἑτέρων πατρικίων τὸν Τέρβελιν διὰ γραμμάτων
καὶ πολλῶν δώρων καὶ χρημάτων δεξιωσάμενοι παρῳρήθησαν
ἐλθεῖν κατὰ Λέοντος· οὓς τινες τῶν Βουλγάρων προδεδώ-
15 κασι καταμηνύσαντες τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντας ἐν φόνῳ μα-
χαίρας ἀνείλεν.

Ἔστειψε δὲ Κωνσταντῖνον υἱὸν αὐτοῦ ὁ αὐτὸς Λέων ἐν τῷ
τριβουναλίῳ τῶν δεκαεννέα ἀκουβίτων. ἐβάπτισε δὲ ἀναγκα-
στῶς καὶ τοὺς Ἑβραίους, ὥστε λέγεσθαι ἔκτοτε τοὺς Ἑβραίους
20 καὶ Μοντάνους. Ἰωάννην τε τὸν Δαμασκηνόν, ὃν Χρυσορροάν
ἐκάλουν διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ σοφίαν, ἐξορίσας Μανσοῦρ
ἐκωνόμασεν, ὃ ἔστι βλάσφημον. ἐνυμφεύσατο δὲ εἰς τὸν υἱὸν
Κωνσταντῖνον τὴν θυγατέρα τοῦ χαγάνου τοῦ Σκυθῶν δυνάστου,

veniente et ingenti vento omnes aqua sunt obtecti. praeter opinio-
nem de 1800 navibus 5 tantum sunt servatae, quae Romanorum vi-
ctoriam suamque cladem renunciarunt.

Sergius autem, dux Siciliae, quum Agarenos audisset urbem de-
levisse, hominem quendam e suis, Basilium, cui Onomaguli cogno-
men, regem coronavit, et magistratus elegit. his compertis rex Pau-
lum cum iussis et exercitu eo misit. Siculi autem, ubi Saracenos fu-
gisse audiverunt et regnare Leontem, Basilium et reliquos magistrat-
us Paulo tradiderunt, qui omnibus ut defectoribus capita abscidit.
Nicetas patricius Xylinites cum aliis patriciis Terbelin literis, donis
et auro hortati sunt contra Leontem surgere et proficisci; eos e Bul-
garis quidam indicarunt et tradiderunt, eosque gladio interemit.

Constantinum filium Leo in tribunali 19 acubitorum coronavit.
idem Hebraeos vi baptizavit, ut inde Hebraei dicerentur Montani.
Ioannem Damascenum, quem Chrysorroam propter sapientiam appella-
bant, relegavit Masur eum dicens, quod est dei conviciator. Constan-
tino filio Chagani, Scytharum principis, filiam in matrimonium dedit,
Christianam eam faciens et Irenem nominans; quae quum sacram do-

Χριστιανὴν ποιήσας καὶ Εἰρήνην ἐπονομάσας ἥτις μαθοῦσα τὰ ἱερὰ γράμματα διέπρεπεν ἐν εὐσεβείᾳ, τὴν τούτου δυσσεβείαν ἐλέγχουσα. πολλὰ δὲ τῇ Ῥώμῃ κακὰ ἐνεδείξατο διὰ τὸν πάπαν, καὶ πάντα ἐτήσια ταῖς ἐκκλησίαις διετάξατο τελεῖν. ἐστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ κατὰ πάσης Ῥωμανίας, καὶ 5 πολλὴν αἰγμάλωσιαν λαβόντες ὑπέστρεψαν. καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, ὥστε πτωθῆναι ἐκκλησίας καὶ οἴκους, καὶ πεσεῖν τὴν στήλην Ἀρκαδίου τὴν ἐν τῷ Ξηρολόφῳ τὰ τε χερσαῖα τῆς πόλεως τείχη καὶ Νικομήδειαν καὶ Νίκαιαν, ἀποφυγεῖν δὲ καὶ τὴν θάλασσαν τῶν ἰδίων ὄρων ἐν τισὶ τόποις. εἰδὼς 10 δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ τείχη πτωθέντα διελάλησε λέγων ὅτι ὑμεῖς οἱ τῆς πόλεως ἀδυνατεῖτε τὰ τείχη κτίσαι, ἀλλὰ προσετάξαμεν τοῖς διοικηταῖς εἰς τὸν κανόνα ἀπαιτησὶ κατὰ νόμισμα μιλιαρῖσιον ἐν, καὶ λαμβάνειν αὐτὸ τὴν βασιλείαν, καὶ κί- ζειν τὰ τείχη. ἐντεῦθεν ἐκράτησεν ἡ συνήθεια παρέχειν τὰ 15 δικέρατα τοῖς διοικηταῖς. ἐν τοῖτοις ὁ παμμύαρος Λέων τελευτᾷ, νόσῳ δυσεντερίας τὴν ψυχὴν ἀπορρηξάς. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ δύστηνον ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατέχεν Ἀναστάσιος ὁ αἰρετικὸς, διαδεξάμενος Γερμανὸν τὸν 20 μακάριον.

7. πεπτωθῆναι C

ctrinam didicisset pietate excelluit illum impietatis convincens. multis Romam iniuriis papae causa vexavit et annum tributum ecclesiis imposuit. expeditionem in Romanos Agareni fecerunt et multis captis reverterunt. terrae motus fuit tantus, ut ecclesiae et aedificia conciderent, praeterea Arcadii columna, quae in Xerolopho erat, terrestria urbis moenia et Nicomedia et Nicaea, utque recederet a terminis suis mare quibusdam in locis. rex quum moenia concidisse videret haec proclamavit "vos quum pares non sitis moenibus aedificandis, quaestoribus nostris imperavimus, ut praeter constitutum tributum in singula nomismata miliarisium unum accipiant, idque in aerarium nostrum conferant, ut moenia inde exstruantur." inde obtinuit ut dicerata quaestoribus solvantur. tum impurissimus Leo mortuus est intestinorum torminibus. corpus eius infelix conditum in apostolorum ecclesia. episcopatum Anastasius tenuit haereticus, beatum Germanum secutus.

Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς Λεόντος Ἰσαύρου ὁ Κοπρώνυμος.

Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Κοπρώνυμος ἐβασίλευσεν 34 ἔτη 17
 λδ', ἐκ δεινοτάτου λέοντος φανείς ποικιλότροπος πάρδα-^{δικτι}
 λης, ἐκ σπέρματος ὄφραος ἀσπίς καὶ ὄφις πετώμενος. οὗτος
 5 τὴν πατρῶαν τε βασιλείαν καὶ δυσσέβειαν διαδεξάμενος ἐκ
 θεοῦ πλεον δίσταται καὶ τῆς θεοτόκου Μαρίας καὶ πάντων
 τῶν ἁγίων αὐτοῦ, κάντεῦθεν λοιπὸν μαγείαις καὶ ἀσελγείαις
 καὶ ᾠδαῖς καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι καὶ σπλάγχχνων ἀνατομίαις
 καὶ ἄλλοις πονηροῖς ἐπιτηδύμασι καὶ κνηγίοις καὶ ἵπποδρο-
 10 μίοις σχολάζων ὄργανον ἐπιτήδειον τοῦ ἀντικειμένου γέγονεν.
 εἰς τοσαύτην γὰρ ἀπόνοιαν ἐξώκειλεν ὥς καὶ θεσμόν καθολι-
 κὸν ἐκθέσθαι μὴ λέγεσθαι τινα ἅγιον, ἀλλὰ καὶ τὰ λείψανα
 τούτων εὐρισκόμενα διαπτύεσθαι, καὶ μηδὲ πρεσβείαν αὐτῶν
 ἐξαιτεῖν, οὐδὲν γὰρ ἰσχύουσι," προσθεὶς ὁ ἀνόσιος "μηδὲ τῆς
 15 Μαρίας ἐπικαλεῖσθαι τις τὴν πρεσβείαν· οὐ γὰρ δύναται
 τι" μηδὲ θεοτόκον αὐτὴν ὀνομάζεσθαι. λαβὼν γὰρ ἐν χειρὶ
 βαλάντιον πλήρες χρυσοῦ, καὶ ὑποδείξας αὐτὸ πᾶσιν, ἤρετο
 "τίνος ἄξιόν ἐστι;" τῶν δὲ "πολλοῦ" εἰπόντων, κενώσας τὸ
 χρυσοῖον πάλιν ἤρετο "τίνος ἐστὶν ἄξιον;" καὶ λέγουσιν "οὐ-
 20 δένός." "οὕτως" ἔφη "καὶ ἡ Μαρία" (οὐ γὰρ θεοτόκον ὁ
 ἄθεος ἡξίου λέγειν) "ἕως μὲν εἶχε τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτῇ, τε-
 τιμημένη ἦν, ἀφ' οὗ δὲ τοῦτον ἀπέτεκεν, οὐδὲν τῶν λοιπῶν

CONSTANTINUS COPRONYBUS LEONTIS ISAURI FILIUS.

Constantinus filius eius Copronymus annos regnavit 34, ex saevissimo Leone factus pardus versutissimus et ex serpentis semine aspis et alatus serpens. hic patris imperium et impietatem excipiens magis a deo sese abalienavit et deipara, Maria sanctique omnibus atque exinde magorum artificiiis, voluptatibus, deorum incantationibus, viscerum dissectionibus aliisque malis studiis, venationibus et circensibus ludis deditus aptum antichristi instrumentum est factus. in tantum enim insaniae abiit, ut universali edicto iuberet, ne quis sanctus diceretur, imo reliquiae eorum inventae ut conspuerentur, neque intercessio eorum peteretur, "nihil enim valent" inquit impius, "neque Mariae intercessionem quisquam impleret, quippe quae nihil valet." neque deiparam eam haberi voluit. sumpta enim in manum crumena auro referta et monstrata praesentibus "quanti," inquit, "est pretii?" qui cum "magni" respondissent, evacuata crumena iterum "quanti," inquit, "est pretii," et illis "nullius" respondentibus, "sic," inquit, "etiam Maria" (non enim deiparam eam dicere voluit) "quamdiu Christum utero gestavit, in honore fuit, postquam illum peperit, nihil

γυναικῶν διενήνοχεν." ὡς τῆς βλασφημίας. φείσαι ἡμῶν, κύριε.

Ἐκ τούτων οὐ μικρά τις ἀθυμία τοὺς Χριστιανούς κατέλαβεν, ὥστε πάντας μισῆσαι αὐτὸν καὶ Ἀρταβασδοῦ κουροπαλάτη καὶ γαμβρῷ ἐπ' ἀδελφῇ αὐτοῦ προστεθῆναι. ἐξεληθῶν 5 γὰρ Κωνσταντῖνος ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ Ὀψικίου κατὰ Ἀράβων, Ἀρταβασδοῦ μετ' αὐτοῦ ὄντος, ὑπεβλέποντο ἀλλήλους, καὶ συμβολῆς γενομένης μετ' ἀλλήλων, καὶ τοῦ Βισῆρ τοῦ καὶ συμμύστου Κωνσταντίνου σφαγέντος παρὰ Ἀρταβασδοῦ, Κωνσταντῖνος φοβηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὸ Ἀμόριον. ἐντεῦθεν μάχαι 10 μεταξὺ αὐτῶν γεγόνασι δεινόταται. Ἀρτάβασδος δὲ Θεοφάνην μάγιστρον, φίλον αὐτοῦ ὄντα καὶ τότε ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ πόλει, ἔγραψε δέξασθαι αὐτόν. καὶ δεχθεὶς ὑπὸ τῶν θεμάτων ἀνηγορεύθη βασιλεύς. εἰσελθὼν δ' ἐν τῇ πόλει, πᾶς ὁ λαὸς σὺν τῷ ψευδωνύμῳ πατριάρχῃ Ἀναστασίῳ ἀνεθεμά- 15 τισαν Κωνσταντῖνον, Ἀρτάβασδον δὲ ὡς ὀρθόδοξον βασιλέα ἀνεκήρυξαν. καταλαβὼν δὲ Κωνσταντῖνος ἐν Χρυσοπόλει μετὰ λαοῦ, καὶ μηδὲν ἀνύσας, ὑπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ Ἀμόριον. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος τὰς ἱεράς εἰκόνας πανταχοῦ ἀνεστήλωσε, καὶ τὸν πρὶν αὐτῆς κόσμον ἢ ἐκκλησία ἀπέλαβεν. Ἀνα- 20 στάσιος δὲ ὁ πατριάρχης κρατήσας τὰ τίμια ξύλα ὤμοσεν ἐν τῷ ἄμβωνι ἔστῶς ὅτι μὰ τὸν προσηλωθέντα ἐν τούτοις, οὕτως μοι εἶπεν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, ὅτι μὴ λογίσῃ υἱὸν Θεοῦ εἶναι τὸν Χριστόν, ὃν ἔτεκεν ἡ Μαρία, εἰ μὴ ψιλὸν ἄν-

reliquis mulieribus praestantior fuit." quam impie dictum! parce nobis domine!

Inde non exiguus pavor Christianos invasit, ita ut omnes eum odissent et Artabaso curopalatae, sororis eius marito sese adiungerent. Constantino enim in regionem Opsicianam profectus contra Arabes et praesente Artabaso alter alterum suspiciebat et consortis manibus interfecto ab Artabaso Biser, Constantini sacrorum socio, Constantinus perterritus Amorium confugit. hinc pugnae inter eos factae sunt gravissimae. Artabasdus Theophani magistro, amico suo et tum in urbe vicario scripsit ut sese exciperet. a legionibus exceptus rex est declaratus. urbem quum esset ingressus, omnis populus cum Anastasio, falso nomine patriarcha, Constantinum excommunicarunt, Artabasdum orthodoxum regem appellarunt. Constantinus cum exercitu Chrysopolin profectus infecta re Amorium rediit. Artabasdus sancta simulacra ubique erexit, et ecclesia pristinum ornatum recuperavit. Anastasio patriarcha, lignis sanctis in manus sumptis stans in ambone iuravit per eum, qui affixus est, dixisse Constantinum, non se credere dei filium esse Christum, Mariae filium, sed vulgarem hominem, sic

Θρωπον, ὡς ἔτεκεν ἐμὲ ἡ μήτηρ μου Μαρία. καὶ τοῦτο
 ἀκούσαντες οἱ λαοὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτόν. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος
 ἐξελθὼν ἰστρατιολόγει. Κωνσταντῖνος δὲ τοῦτο μαθὼν ἐκίνησε
 κατ' αὐτοῦ, καὶ συμβαλὼν μετ' αὐτοῦ πόλεμον τρέπει αὐτόν,
 5 καὶ καταλαβὼν τὴν Κύζικον ἐκεῖθεν ἐν τῇ πόλει διασώζεται.
 ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἐν Χαλκηδόνι ἐλθὼν ἀντεπέρασεν ἐν τοῖς
 Θρακώϊσι μέρεσι, καὶ τῷ χειρσαίῳ τείχει παρακαθίσας διέ-
 δραμεν ἕως τῆς χρυσοῦς πόρτης, ἐπιδεικνύων ἑαυτὸν τοῖς
 ὄχλοις. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἀνοίξας τὰς πόρτας καὶ συμβαλὼν
 10 πάλιν πόλεμον ἤτηθη κατὰ κράτος. τοῦ δὲ Κωνσταντῖνου
 τὰ πλοῖα κρατήσαντος ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς ἐν τῇ πόλει,
 ὥστε πραθῆναι τὸν μόδιον τῆς κριθῆς νομισμάτων δώδεκα
 καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. τοῦ δὲ λαοῦ θνήσκοντος καὶ ἀπολλυ-
 μένου ἠναγκάσθη Ἀρτάβασδος ἀπολύνειν καὶ ἐξέρχεσθαι αὐ-
 15 τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. νικήσας δὲ ὁ υἱὸς Ἀρταβάσδου, ἐπι-
 συναῖξας λαὸν ἱκανόν, ἦλθεν ἕως τῆς Χρυσουπόλεως· καὶ πε-
 ρύσας ὁ βασιλεὺς ἐδίωξεν αὐτόν καὶ καταλαβὼν ἐχειρώσατο,
 καὶ τοῦτον πεδήσας ἐλθὼν διὰ τοῦ τείχους τῷ πατρὶ ἐπαδεί-
 κνεν. ἄφνω δὲ παραταξάμενος διὰ τοῦ χειρσαίου τείχους τὴν
 20 πόλιν παρέλαβε. καὶ χειρωσάμενος Ἀρτάβασδον σὺν τοῖς δυ-
 σὶν υἱοῖς καὶ τὸν πατρίκιον Βακουάγιον, τὸν μὲν Ἀρτάβασδον
 σὺν τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ ἐτύφλωσε, τοῦ δὲ Βακταγίου χεῖ-
 ρας καὶ πόδας κόψας ἐν τῷ κνηγίῳ ἀπεκεφάλισε· πολλοὺς
 δὲ καὶ ἄλλους τῶν προυχόντων ἀνείλε, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν

ut ipsum Maria mater peperit. quod quum 'populus audivisset eum
 excommunicavit; Artabasdu autem contra eum profectus est. hoc
 audito Constantinus ei obviam ivit et commissa pugna eum fugavit,
 Cyclicum cepit et inde in urbem salvus pervenit. Constantinus Chal-
 cedonem venit, in Thraciam traiecit et terrestria moenia obsidens
 usque ad auream portam penetravit, seque populo monstravit. Ar-
 tabasdu ex urbe egressus iterum manum coaseruit, sed graviter est
 victus. quum Constantinus naves cepisset, annonae caritas in urbe
 exstitit tanta, ut hordei modius 12 nummis venderetur, et similiter
 reliqua. iam quum morentur incolae coactus est Artabasdu eos
 allevare et ex urbe dimittere. victor Artabasdu filius idoneo exer-
 citu coacto usque ad Chrysopolin progressus est. rex traiecto mari
 eum fugavit cepitque et vinctum patri trans murum monstravit. sub-
 ito impetu contra terrestria moenia facto urbem expugnavit; Artaba-
 dum cum duobus filiis cepit et Bactagium patricium; Artabasdu
 cum duobus filiis caecavit, Bactagio praecisis manibus et pedibus in
 amphitheatro caput abscidit; multos praeterea nobiles interfecit eo-
 rumque bona publicavit. Artabasdu equo impositum cum filiis et

ἔδημευσεν. ἰππικὸν δὲ ποιήσας ἀπήγαγε τὸν Ἀρτάβασδον
 σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅμα τῷ πατριάρχῃ Ἀναστασίῳ καὶ τοῖς
 φίλοις αὐτοῦ, τοῦ πατριάρχου ἐπὶ ὄνου ἀντιτρόφως κυθεζο-
 μένου καὶ πομπευομένου. οὗτος γὰρ περιπατῶν ποτὲ ὄπισθε
 Γερμανοῦ τοῦ πατριάρχου σύγκελλος ὢν ἐπάτησε τὸ ὠμοφύ- 5
 ριον αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς ἔφη αὐτῷ “μὴ σπεῦδε· τὸ
 Διίππιον ἐκδέχεται σε.” πάλιν δὲ Κωνσταντῖνος ὡς ὁμο-
 φρονα αὐτοῦ ὄντα, ἐν τούτοις ἐκφοβήσας, ἐν τῷ θρόνῳ τῆς
 ἱερουσάλης καθίστησιν. ἐφ’ οὗ ἤρξατο ἀθρόον καὶ ἀοράτως
 σημεῖα ἐν τε ἱματίοις τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ εἰς τὰ 10
 τῶν ἐκκλησιῶν ἱερὰ ἐνδύματα, σταυροὶ ἐλαιώδεις πλεῖστοι,
 καὶ οὕτως κατέλαβεν ἡ Θεομηνία τοῦ βουβῶνος λοιμικὴ νόσος,
 οὐ μόνον τοὺς ἐν τῇ πόλει ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τοῖς περιχώροις
 αὐτῆς δεινῶς ὀλοθρεύουσα. καὶ πρὸς τούτοις ἐγίνοντο καὶ
 φαντασίαι τινὲς εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ δειμάτα τινα 15
 ἄξαισια, ἃ οἱ ὀρῶντες ἐτελεύτων, ὥστε καὶ ὀλοκλήρους οἴκους
 κλεισθῆναι παντελῶς καὶ μὴ εἶναι τοὺς ὀφειλοντας θάπτειν
 τοὺς νεκρούς. παντὸς δὲ οἴκου διαφθαρέντος διὰ τὴν ἀσέ-
 βειαν τοῦ τυράννου, πάντα τὸν πλοῦτον τῆς πόλεως τῶν οἰ-
 κητόρων εἰσκομίσας ἐν τῷ παλατίῳ ἀπέθετο. ἔφθασε δὲ καὶ 20
 ἡ ὄργη εἰς Ἀναστασίον τὸν ἀνίερον, καὶ οἰκτίστῳ πάθει τῷ
 λεγομένῳ χορδαψῷ καταλύει τὸν βίον.

Ὁ δὲ γε τυράννος τῶν Σαρακηνῶν κατ’ ἀλλήλων μαχο-
 μένων ἀκούσας ἐκστρατεύει πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας, καὶ

Anastasio patriarcha amicisque eius abduxit, patriarcha in asino per-
 verse sedente et irriso; hic enim, cum esset syncellus, post Germa-
 num patriarcham quondam incedens, pallium eius proculcaverat; ille
 vero sese convertens “noli,” inquit, “festinare; Diippium te exspe-
 ctat.” sed iterum Constantinus eum secum consentientem et his re-
 bus perterrefactum episcopum fecit. sub eo subito signa in vestibus
 hominum existere coeperunt visu non observante atque in ecclesiasti-
 cis sacris vestimentis oleaceae cruces plurimae, et ita dei ira invasit,
 inguinis morbo non solum urbis incolas, sed etiam circumiacentis
 regionis male perdente; multis hominibus etiam visa oblata sunt et
 terriculamenta fatalia, quibus adspectis moriebantur, ita ut totae do-
 mus plane clauderentur et deessent, qui mortuos sepelirent; familia
 autem omni extincta per tyranni impietatem omnes incolarum divi-
 tias in palatium congescit. assecuta est etiam Anastasium impium dei
 ira, quippe qui foedissimo morbo, quem chordapsium dicunt, vitam
 finivit.

Saracenorum tyrannus comperto domestico tumultu in Syriam et

τὴν Γερμανίκειαν παρέλαβε καὶ Θεοδοσιούπολιν καὶ Μελιτη-
 νήν, αἰχμαλωτίσας πάντας τοὺς ἐκεῖσε. διὰ δὲ τὴν τοιαύτην
 πρόφασιν τοῦ θανατικοῦ προσλαβόμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ
 5 Ἀρμενίους τε καὶ Σύρους αἵρετικούς εἰς τὸ Βυζάντιον με-
 τήκτισε καὶ ἐν τῇ Θράκῃ, οἱ μέχρι τοῦ νῦν τὴν αἵρεσιν τοῦ
 τυράννου διακρατοῦσιν. ἐτέχθη δὲ τότε τῷ βασιλεῖ Κων-
 σταντίνῳ υἱὸς ἐκ τῆς χαγάνου τῆς Καζάρας θυγατρὸς, ὃν
 ἐπωνόμασε Λέοντα. ἐπαρθεῖς δὲ τῷ φρονήματι διὰ τὴν παρ'
 αὐτοῦ γενομένην νίκην σύνοδον ἀθροίζει κατὰ τῶν ἁγίων εἰ-
 10 κόνων ἐν Βλαχέρναις, καὶ ἀνελθὼν ἀθέσμως ἐν τῷ ἄμβωνι,
 χειροκρατῶν ἐπίσκοπον τοῦ Συλαίου, ἐξεφώνησαν οὕτως “Κων-
 σταντίνου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη.” ἐν ᾗ συ-
 νόδῳ πολλὰ κατὰ τοῦ κυρίου κενολογήσαντες οἱ ἱερεῖς τῆς αἰ-
 σχύνης, καὶ τὰς μιαιρὰς χεῖρας εἰς ὕψος ἄραντες, ἔρρηξαν τὴν
 15 ἐλευσίην ἐκείνην φωνῆν λέγοντες “σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ,
 ὅτι σὺ βασιλεῦ ἐλυτρώσω ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων.”

Ταῦτα ἐπράξαντο οἱ ἀνέροισι καὶ χριστέμποροισι. οὐ πολὺ
 τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ἀνάξια εἰς τὸν χειροτονηθέντα ὑπ' αὐτοῦ
 πατριάρχην διεπράξαντο ἔργα. μυθῶν γὰρ ὁ ἀλάστωρ ὅτι ὁ
 20 πατριάρχης πολλοὺς ἐπληροφόρησεν εἰπεῖν τὸν βασιλέα πρὸς
 αὐτὸν ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ὁ Χριστός, διὰ τοῦτο οὔτε τὴν μη-
 τέρα αὐτοῦ ἔχω θεοτόκον, ἐξεμάνη κατ' αὐτοῦ ὡς τὸ μυστή-
 ριον αὐτοῦ θριαμβεύσαντα, καὶ ἐπιθεῖς αὐτῷ πολλὰς πληγαῖς
 ἐθριαμβεύσεν αὐτὸν ἐπὶ λαοῦ καὶ ἵπποδρομίας ἐμπυτύμενον

Germaniciam invasit, Theodosiopolin et Melitenam occupavit et omnes
 incolas cepit. imperator morbum causam proferens Armenios et Sy-
 ros haereticos, sibi cognatos, Byzantium traduxit et in Thraciam, ubi
 nunc etiam tyranni haeresin exercent. natus est eo tempore regi
 filius ex chagani Chasarae filia, quem Leonem vocavit. efflatus autem
 victoria animo synodum in Blachernis habuit contra sancta simulacra,
 et contra legem in ambonem ascendit Sylaci episcopum manu tenens
 et dicens “multa sint anni Constantini oecumenici episcopi.” in syn-
 odo multa contra dominum vana dixerunt nefandi illi sacerdotes et
 impuras manus ad coelum tollentes futilia verba dixerunt “hodie sa-
 lus mundo, quoniam tu rex idolis nos liberasti.”

Haec impii illi agitaverunt. neque multo post indigna in pa-
 triarchum ab ipso electum edidit facinora. nam quum sceleratus ille
 comperisset, multis persuasisse patriarcham, regem negasse Christum
 deum esse neque propterea matrem eius habendam deiparam; contra
 eum furuit ut secreti proditorem, et multis verberibus ei inflictis con-
 spatum eum et raptum pompa per populum et circum duxit. deinde

καὶ συρόμενον· εἶτα ἀσφαλισάμενος αὐτὸν ἀποστέλλει πρὸς αὐτὸν πατρικίους, καὶ φησὶ “τί λέγεις ἄρτι περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ τῆς συνόδου ἧς ἐποιήσαμεν;” ὁ δὲ ματαιωθείς ταῖς φρεσὶ, καὶ οἰόμενος αὐτὸν πάλιν ἄξουμένισαυθαι, ἀποκριθεὶς εἶπε “καλῶς πιστεύεις καὶ καλῶς τὴν σύνοδον ἐποίησας.” οἱ 5 δὲ ἐπιγελάσαντες εἶπον πρὸς αὐτὸν “ἡμεῖς τοῦτο μόνον ἠθέλομεν ἀκοῦσαι ἐκ τοῦ μισθοῦ σου στόματος,” καὶ παραχρῆμα ἄξουμένισαυθαι αὐτὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριψαν εἰς τὰ Πελαγίου, ἐνθα πρώην ὑπῆρχεν ὁ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πελαγίου ναός, ὃν ὁ θεομισθὴς καταλύσας καὶ τάφον 10 καταδίκων ποιήσας ἐκάλεσε τὰ Πελαγίου. καὶ ἀντιχειροτονεῖ πατριάρχην Νικήταν τὸν εὐνοῦχον καὶ Σκλάβον. ὡσαύτως δὲ καὶ Πέτρον τὸν ἱερὸν καὶ τὸν Θεῖον Στέφανον τὸν τοῦ Ἀβξεντίου, τὸν Θεοφόρον, πικρῶς φονεύσας εἰς τὰ Πελαγίου συρῆντας ῥιπῆναι προσέταξε. πολλοὺς δὲ καὶ ἑτέρους ἄρχον- 15 τὰς τε καὶ μοναχοὺς διὰ τὰς ἰσραὺς εἰκόνας δεινῶ θανάτῳ παρέδωκεν.

Ἐστράτευσε δὲ κατὰ Βουλγάρων πεζῇ τε καὶ πλωί, καὶ τούτους τροπώσάμενος εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει, καθωπλισμένος τοῖς πολεμικοῖς ὄπλοις, θριαμβεύων δεδεδεμένους τοὺς Βουλγάρους. 20 ἐφ’ οὗ χρόνου γέγονε χειμῶν καὶ ψῦχος μέγα καὶ πικρότατον, ὥστε καὶ τὴν ἀρκτώαν τοῦ πόντου θάλασσαν ἐπὶ μίλια ἑκατὸν ἀπολιθωθῆναι, καὶ ἐπὶ πήχεσι τριάκοντα τὸ

in carcerem coniecit et patricios ad eum misit rogatum: “quacnam est tua de fide nostra et synodo sententia?” ille deceptus mente et ratus se in gratiam redire posse, respondit: “recta est fides tua et bene synodum habuisti. illi vero ridentes “id, inquit, unum ex impuro ore tuo audire volumus” et statim eum eduxerunt et caput ei absciderunt; corpus in Pelagium profecerunt, ubi antea erat sancti martyris Pelagii templum, quod deo invisus deleverat et condemnatorum sepulchrum fecerat Pelagii nomine indito. patriarcham in eius locum suffecit Nicetam eunuchum et Sclabum. eodem modo etiam Petrum, virum iustum et divinum Stephanum, Auxentii monachum inspiratum mirabiliter interfecit et raptos in Pelagium proiici iussit. multos idem alios praefectos et monachos propter sacras imagines gravi supplicio affectit.

Bellum Bulgaris intulit pedestri exercitu et classi profectus. iisque victis in urbem ingressus est bellicis armis indutus, triumpho victos Bulgaros ducens. illo tempore hiems fuit et frigus ingens et acutissimum, ita ut septentrionalis Ponti pars per 100 miliaria in lapidem redigeretur 30 cubitorum altitudine, in quod quum nix decidisset, additi sunt 20 cubiti, ita ut mare terrae simile esset et supra

βαθὸς τοῦ πελάγους παγῆναι, οὐπερ χιονισθέντος ἠϋξήθη ἐπὶ ἄλλας εἴκοσι πῆχεις, ὥστε συμμορφωθῆναι τὴν θάλασσαν τῇ Ξηρᾷ καὶ πεζοπορεῖσθαι ὑπερθε τοῦ κρούου ὑπὸ ἀγρίων τε καὶ ἡμέρων ζώων. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ προνοία Θεοῦ 5 τὰ τοιαῦτα πελάγη εἰς πλείστα καὶ ὄροφανῇ τμήματα διαιρεθέντα, καὶ τῇ τῶν ἀνέμων βία ἐπὶ τὸ Ἴερὸν κατενεχθέντα, οὕτως διὰ τοῦ στενοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔφθασαν κἀκεῖθε μέχρι τῶν νήσων καὶ Ἀβύδου πᾶσαν τὴν παράλιον ἐπλήρωσαν, ἔχοντα καὶ ζῶα διάφορα προσπεπηγμένα· διὸ πᾶς ὁ βουλό- 10 μενος ἀπὸ Σοφιανῶν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ πάλιν εἰς Χρυσόπολιν ὡς διὰ Ξηρᾶς διεπέρων βαδίζοντες. ἔκ δὲ τῶν μεγάλων ἐκείνων τμημάτων ἐν τῷ τείχει τῆς πόλεως προσραγὲν ἐκ τῶν θεμελίων τοῦτο ἐδόνησε σὺν τοῖς ἔνδοθε πλησίον οἰκήμασιν· ὅπερ διαιρεθὲν εἰς τρία ἀπὸ 15 τῶν Μαγγάνων ἕως τοῦ Βοσπορίου, καὶ τὴν πόλιν περικυκλώσαν, ὑπερεῖχε πολὺ τῷ ὕψει τῶν τειχῶν. καὶ ταῦτα θεωροῦντες οἱ τῆς πόλεως ἐθρήνον ἀπαρηγόρητα.

Τῷ δὲ Ἀπριλίῳ μηνὶ δρόμος καὶ κίνησις ἀστέρων γέγονεν ἐν τῷ αἴερι, καὶ κατεσπῶντο πρὸς τὴν γῆν ὡς τοὺς 20 ὄρωντας νομίζειν εἶναι συντέλειαν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ Βουλγάρων ἐπιστρατεύσας πλωί τε καὶ πεζῇ ἐπὶ Ἀχελῶν ἀπέστειλεν· ἀνέμου δὲ βιαίου πνεύσαντος τὰ πλοῖα συνετρίβη. τοῦτο μαθόντες οἱ Βούλγαροι πόλεμον πρὸς αὐτὸν συναύτησι. δεινῶς οὖν ἠττηθεὶς ὑπέστρεψε μετ' αἰσχύνῃς· μέχρι

12. τῶν τειχῶν C

glaciem feræ et mansueta animalia incederent; Februario mense quum dei voluntate hoc mare in plurimas et montium similes partes dissectum esset, et ventorum vi ad Hierum delatum, per fretum usque ad urbem venit ibique omne usque ad insulas et Abydum litus occupavit, inclusa asportans varia animalia. ita ut ii, qui a Sophianis in sanctum Mamantem et urbem et retro Chrysopolin contendebant, tanquam in terra incederent. unum de his frustis ingentibus urbis muro allisum funditus illum cum vicinis domibus concussit; quod in tres partes divisum a Manganis usque ad Bosporum urbem cinxit multum altitudine murum superans. quæ videntes oppidani incredibili clangori indulserunt.

Aprili mense motus et cursus stellarum factus est in aere, et in terram deciderunt, ut, qui videbant mundi consumptionem adesse arbitrarentur. rex cum classe et pedestri exercitu contra Bulgaros profectus ad Acheloum delatus est; vento vehementi naves deletæ sunt. hoc comperto Bulgari pugnam commiserunt. rex graviter victus cum

γὰρ καὶ τήμερον κατὰ τὸν Ἀχελῶον κῶλα τῶν ἀνηρημένων σαφῶς ὑποδεικνύουσι τὴν ἤτταν.

Οὗτος ὁ Θεομισῆς πολλῶν ἁγίων λείψανα κατέκαυσεν, ἄλλα καὶ τῇ θαλάσῃ παρέδωκε. διὸ καὶ τῆς ἁγίας Εὐφημίας τὸ λείψانون μὴ φέρων ὄραν μύρον ἀναβλύζον, σὺν τῇ 5 λάρνακι τῷ βυθῷ παρέπεμψεν· ὅπερ ἐν τῇ γήσῃ τῇ Ἀθήνῃσιν διασωθὲν παρὰ τῶν οἰκητόρων ἐδέχθη ἐκ θείας ἀποκαλύψεως· τὸν δὲ ναὸν τῆς ἁγίας καὶ πανευφήμου ἀρμάμενον καὶ κοπροθέσιον ἐποίησεν. ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τὸ αὐτὸ λείψانون τῆς πανευφήμου. πάλιν μετὰ τιμῆς πολλῆς 10 ἀνεκομίσθη ἐν τῇ πόλει.

Οὗτος τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοὺς μὲν δύο προεβάλετο Καίσαρας, Νικηφόρον, καὶ Χριστοφόρον, τὸν δὲ Νικήταν νοβελίσσιμον. εἰσελθούσης δὲ τῆς Εἰρήνης ἐξ Ἀθηνῶν ἐν τῇ βυσιλευούσῃ πόλει μετὰ δρομώνων, ἔξευξεν αὐτὴν Λέοντι τῷ 15 υἱῷ αὐτοῦ, στέψας αὐτοὺς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῷ τῆς βασιλείας καὶ τῷ τοῦ γάμου. ἔσχε δὲ δεξιωσάμενος φίλους κρυπτούς ἐν Βουλγαρίᾳ, οἱ κατεμήνυσον αὐτῷ ἅπαντα τὰ τῷ ἄρχοντι αὐτῷ βουλευόμενα· οἱ δὲ δηλοῦσι τῷ βασιλεῖ 20 ὅτι ἀποστέλλει ὁ κύρις Βούλγαρος λαὸν πρὸς τὸ αἰχμαλωτίσαι τὴν Βερζητίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς σχηματισάμενος κατὰ Ἀράβων κινεῖν, ἀποστείλας τοὺς ἀποκρισιarioύς τοὺς διὰ εἰρήνην παραγενομένους ἐπὶ Βουλγαρίαν, καὶ ἐπισωρεύσας πάντα τὸν στρατὸν ἅμα τοῖς τάγμασιν, ἐπέπεσε τοῖς Βουλγάροις

ignominia rediit. etiam hodie circa Acheloum exstinctorum membra clades perspicue testantur.

Hic deo invisus multorum sanctorum reliquias combussit vel etiam mari tradidit. propterea St. Euphemiae reliquias, quod myrrham provenientem videre noluit, cum arca in undas demisit; quae reliquiae in Lemno insula integrae pervenerunt et ab incolis ex divina apocalypsi sunt acceptae. aedem sanctae et illustris armamentarium et stercorarium locum fecit. sub Constantino et Irene eae ipsae sanctae reliquiae honorificentissime in urbem relatae sunt.

Hic duos filiorum Nicephorum et Christophorum Caesares fecit et Nicetam nobilissimum. advectam celocibus Irene Athenis in principem urbem Leoni filio in matrimonium dedit easque in St. Stephani ecclesia coronavit. clam in Bulgaria amicos habuit, qui omnia contra se inita consilia sibi renunciarent. ii regem certiozem fecerunt, ducem, Bulgarorum populum emisisse ut Berseliam caperet. rex vero simulans se contra Arabes proficisci legatos misit de pace cum Bulgaria transacturos et coacto omni exercitu et legionibus Bulgaros

ἄσαλπικτί, καὶ τρέψας αὐτοὺς ἐποίησε ἕκκος μέγα· καὶ ὑποστρέψας ἐν τῇ πόλει καὶ θριαμβεύσας τεθωρακισμένος τὸν πόλεμον τοῦτον ἐκωνόμασεν εὐγενῆ ὡς μηδενὸς αὐτῷ ἀντιστάντος, μηδὲ σφαγῆς Ῥωμαίων γενομένης.

5 Ὁ δὲ ἄρχων Βουλγάρων Τέλθριχος, γνούς ὅτι ἐκ τῶν οἰκείων αὐτοῦ τὰς βουλὰς ὁ βασιλεὺς μανθάνει αὐτῷ ἐν δουλειότητι ὅτι βουλήσ εἰμι ἐκφυγεῖν καὶ ἐλθεῖν πρὸς σέ, ἵνα δι' ἐμοῦ ὑποτάξῃς πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν· ἀλλὰ πέμψον μοι λόγον ἀπαθείας μοι, καὶ τίνας φίλους ἔχεις ἐνταῦθα, ἵνα
10 θαρρήσω αὐτοῖς ἐλθεῖν σὺν ἐμοί. ὁ δὲ κουφότητι γνώμης καὶ ἀνοίᾳ κρατηθεὶς ἔγραψε τοὺς καταμνηνόντας αὐτῷ, κάκελνος μαθὼν πάντας δεινῷ θανάτῳ παρέδωκεν· ὅπερ ἀκούσας Κωνσταντῖνος τὴν γενηίδα αὐτοῦ ἀπέτιλλεν.

Ἐκστρατεύσας δὲ πάλιν κατὰ Βουλγάρων, καὶ δεινῶς
15 κατὰ τῶν σκελῶν ἀνθρακωθεὶς, καὶ πυρετῷ λάβρῳ καὶ διακαεῖ συσχεθεὶς κατὰ τὴν Ἀρκαδιούπολιν, ὑπέστρεψεν ἐγκλίσιος· καὶ ἐλθὼν ἐν Σηλυμβρία, καὶ πλωίσας μέχρι τοῦ στρογγύλου καστελλίου, θνησκούσῃ ψυχῇ καὶ σώματι, βοῶν καὶ λέγων ὅτι ζῶν πυρὶ ἀσβέστῳ παρεδόθην διὰ τὴν Θεοτό-
20 κὸν Μαρίαν· ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ νῦν τιμάσθω καὶ ἀνυμνεῖσθω ὡς Θεοτόκος ἀληθῆς οὕσα. ταῦτα αὐτοῦ ἐπιβοωμένου, καὶ τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ἐπικαλουμένου, καὶ πᾶσι παρακείμενου, καὶ δογματίζοντος ὡς χρὴ τιμᾶσθαι καὶ προσκυνεῖσθαι κυρίως Θεοτόκον τὴν ἀειπύρθενον, δεινῶ καὶ χαλεπῶ τὴν

sine tubarum sono adortus est quibus fugatis magnam victoriam reportavit; in urbem reversus armatus triumphum egit, bellum illud illustre dicens, quod nemo sibi restisisset, neque Romanorum caedes facta esset.

Telthrichus, Bulgarorum dux, comperto ex familiaribus suis regem consilia comperisse dolo usus ei scripsit "constitui aufugere et ad te venire, ut per me omnem Bulgariam expugnes; sed fidem mihi da, nihil me abs te passurum, et quos hic amicos habeas, ut per eos audeam ad te venire." rex mentis stupiditate et amentia ductus delatores illos significavit, quos statim ille re comperta gravissimo supplicio affecit. quod quum Constantinus audisset, barbam evulsit.

Rursus contra Bulgaros profecto rege carbunculi crura eius invaserunt; febris praeterea vehementi et ardentissima correptus Arcadiopoli, in lectica reversus est. Selymbriam quum venisset et usque ad Strongylum castellum navi vectus corpus eius et anima extincta sunt. clamavit autem, vivum se sempiterno igni traditum esse propter deiparam Mariam, iussitque in posterum eam honorari et cele-

ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπέρρηξε μόρφ. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερω-
σύνης θρόνον κατέειχεν Ἀναστάσιος, καὶ δεύτερος μετὰ τοῦ-
τον Κωνσταντῖνος ὁ ἀποκεφαλισθεὶς ἐν τῷ κνηγίῳ, τρίτος δὲ
μετὰ τοῦτον Νικήτας, πάντες αἰρετικοί.

Λέων ὁ υἱὸς τοῦ Κοπρωνύμου ὁ ἐκ τῆς Χαζάρας.

5

547ε Λέων ὁ ἐκ τῆς Χαζάρας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀβασίλευσεν ἕτη
πέντε. οὗτος ἤρξατο ἐφαπλοῦσθαι ἐπὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν,
ἔξευμενιστάμενος τοῖς ἐν τέλει καὶ τῷ λαῷ, εὐσεβῆς εἶναι προσ-
κοιησάμενος καὶ φίλος τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν μοναχῶν,
προχειρισάμενος καὶ μητροπολίτας τινὰς καὶ μοναχοὺς ἐν 10
θρόνοις τισίν. εἰσελθόντες οὖν οἱ τῶν θεμάτων ἄρχοντες
σὺν τῷ πολλῷ πλήθει ἐν τῇ πόλει ἤτοιῦντο Κωνσταντῖνον τὸν
υἱὸν αὐτοῦ βασιλέα. ὁ δὲ διὰ τοὺς ἀδελφούς αὐτοὺς δεδιώς
ἀντεδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς μου μονογενὴς μοί ἐστι, καὶ
φοβοῦμαι τοῦτο ποιῆσαι, μὴ πως συμβῆῖ μοι θάνατος, καὶ 15
νηπίου αὐτοῦ ὄντος θανατώσῃτε αὐτὸν καὶ ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ
προβάλλονται. οἱ δὲ μεθ' ὄρκων φοικτιῶν ἐπληροφόρου ἀ-
τὸν μὴ δέξασθαι ἄλλον βασιλέα ἐκτὸς αὐτοῦ. ἀπὸ δὲ τῆς
βαϊοφόρου ἕως τῆς μεγάλης πέμπτης τοῦτο ἤτοιῦντο. τῇ δὲ
ἀγίᾳ παρασκευῇ ἐκέλευσεν ὁμόσαι αὐτοὺς εἰς τὰ τίμια ξύλα 20
καὶ ὤμωσαν οἱ τε τῶν θεμάτων καὶ τῶν ἔσω ταγματῶν καὶ

11. Θεμάτων Cramerus Θεμάτων cod.

brari ut vere deiparam. ita igitur quum deiparam Mariam vocasset
omnibusque mandasset, ut venerentur et adorarentur deiparam sem-
per virginem, gravi et misera morte animam eflavit. episcopatum
tenuit Anastasius, post hunc Constantinus, cui in circu caput absci-
sum postremo Nicetas, omnes haeretici.

LEO COPRONYMI FILIUS.

Leo Copronymi ex Chasara filius 5 annos regnavit. hic ab ini-
tio iis, qui relictī erant, benevolūm se praestitit, magistratus et po-
pulum sibi conciliaturus et piūm se simulans et deiparae monachis-
que amicū metropolitās quosdam fecit et monachis episcopatus ob-
tulit. adierunt eum legionum praefecti cum magno civium numero
postularuntque ut Constantinū filium regem designaret; ille vero
fratres timens, dixit, filium sibi esse unicum seque illud facere non
audere, ne si forte moreretur, relictum puerulum interficerent et
alium pro eo regem crearent. illi autem gravissimo iureiurando se
obstrinxerunt, nullum alium regem nisi eum se creaturos. hoc a pal-
marum die usque ad quintam feriam ante pascha petierunt; sacra

τῶν πολιτῶν πάντων τοῦ μὴ δέξασθαι βασιλέα ἐκτὸς Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν. καὶ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ προεβιάλετο Εὐδόκιμον ἀδελφὸν αὐτοῦ νοβελισίμω, καὶ προῆλθε σὺν δυσὶ Καίσαρσι καὶ τρισὶ νοβελισίμοις καὶ τῷ νέῳ Κωνσταντίνῳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ εἰς ἔθους ποιήσας σὺν τῷ πατριάρχῃ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἄμβωνα. εἰσελθόντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἀποθεμένων τὰ ἔγγραφα αὐτῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς “ἰδοὺ ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ 10 τὸν υἱὸν μου παραλαμβάνετε.” οἱ δὲ ἐβόησαν “Χριστὸς ἐγγύησον ἡμᾶς ὅτι ἐκ τῆς χειρὸς σου παραλαμβάνομεν τὸν κύριον Κωνσταντίνον εἰς βασιλέα, τοῦ διαφυλάττειν αὐτὸν καὶ ὑπεραποθνήσκειν αὐτοῦ καὶ τοῦ πατριάρχου, ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ.” καὶ προῆλθον ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ οἱ δύο βασι- 15 λεῖς σὺν δυσὶ Καίσαρσι καὶ τρισὶ νοβελισίμοις.

Τῶν δὲ Ἀράβων ἐξελθόντων ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς τὰ στρατεύματα ἐποίησεν νίκην μεγίστην. ἐν Σοφιαναῖς δὲ ἐλθὼν καὶ ποιήσας μαϊουμῶν ἐθριάμβευσε τὰ ἐπινίκια· ἐκεῖ γὰρ ἦν ἔθος τοὺς βασιλεῖς δέχεσθαι τὰ λάφυρα. τοῦ δὲ Νικητὰ 20 πατριάρχου, τοῦ ἀπὸ Σκλάβων καὶ εὐνούχων, τεθνηκότος προχειρίζεται πατριάρχης Παῦλος ὁ Κύπριος καὶ τίμιος, ὁ λόγῳ καὶ πράξει τετιμημένος.

Κατεμηνύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς οἱ Θεοφάνης ὁ παπίας

3. προσῆλθε C

antem die Veneris iurare eos in sacra ligna iussit; et iuraverunt legiones et cohortes omnesque cives nullum se praeter Leonem et Constantinum eiusque filios regem electuros. magno sabbato Eudocimum fratrem nubelissimum fecit, et cum duobus Caesaribus tribusque nubelissimis et Constantino filio in ecclesiam venit et, cum ex more omnia cum patriarcha filioque fecisset, in ambonem ascendit. omni populo ingresso et professionibus fidei in altari depositis rex, “eccè,” inquit, “ex ecclesia et Christi manibus filium meum accipite;” illi exclamarunt, “Christus testis nobis esto, ex manibus tuis accipere nos Constantinum regem, eumque nos servaturos et pro eo et patriarcha morituros coram omni populo;” et venerunt in sanctam ecclesiam duo reges cum duobus Caesaribus tribusque nubelissimis.

Arabes quum invasissent, Leo exercitus misit magnamque victoriam reportavit. in Sophianas quum venisset et maiam celebrasset, victor triumphavit; ibi enim mos erat reges spolia accipere. Niceta patriarcha Sclavo et eunucho mortuo patriarcha factus est Paulus Cyprius, vir praestantissimus ob sermones actionesque venerandus. Nunciatum est regi Theophanem palatii papiam et tres cubicu-

τοῦ παλατίου, καὶ κουβικουλάριοι τρεῖς σὺν αὐτῇ σέβονται καὶ προσκυνοῦσι τὰς τιμίας εἰκόνας, καὶ τὴν αὐτοῦ γαμετὴν Εἰρήνην παρέπεισαν ταύτας σέβεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἐγκεκρυμμένην κακίαν ἀπογυμνώσας, τούτους ἀνηλεῶς ἔτυψε καὶ λαθραίως φρονέουσας ὁμολο- 5 γητὰς πεποίηκε, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ ἐξουδενώσας ἀπόσαστο, μὴ ἔγνωκώς αὐτὴν ἔτι. ὁ δὲ Ἄαρων ὁ τῶν Ἀράβων βασιλεὺς ἐξελθὼν ἐν τοῖς θέμασι, καὶ κύστρα πολλὰ παραλαβὼν καὶ αἰγμάλωσιαν πολλὴν συναγαγὼν ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων λιθομανῆς ὑπάρχων λίαν ἠράσθη τοῦ στέμματος Μαν- 10 ρικίου, καὶ λαβὼν ἐφόρεσεν αὐτὸ καὶ προῆλθεν. ὑποστραφέντος δὲ ἀπηνθρακώθη δεινῶς ἢ κεφαλὴ αὐτοῦ, καὶ σφοδροτάτῳ πυρετῷ συνεχόμενος, καὶ φθειρόμενος ἐτελεύτησε, τῆς ἰεροσυλίας τὰ ἐπίχειρα κομισάμενος.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ ἐκ τῆς Χαζάρας Λέοντος καὶ ἡ μήτηρ 15 αὐτοῦ Εἰρήνη.

Κωνσταντῖνος σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ἐπ' αὐτῶν ἀναλαμπάσης. μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τοῦ κρατῆσαι αὐτὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, συμβούλιον ποιήσαν- 20 τές τινες τῶν ἐν τέλει εὐφῆμισαν εἰς βασιλέα Νικηφόρον Καί-

17. Κωνσταντῖνος καὶ Εἰρήνη, στέ. ὁ Κωνσταντῖνος μόνος ζ καὶ μετὰ τὸ ἀποτυφλωθῆναι τοῦτον ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔτη ε', ἦτοι, στίζ'.

larios venerari et adorare sancta simulacra et Irene uxori idem ut faceret persuasisse. hoc comperto occultam improbitatem rex aperuit, nam illos sine misericordia ferivit et clam interficiens martyres fecit, uxorem autem cum contemptu dimisit, neque iterum agnovit. Aaron autem Arabum dux contra legiones profectus multis castris expugnatis multaque praeda potitus reversus est. Leo gemmarum avidus Mauricii coronam supra modum concupiscere coepit ablatamque gestavit in publicum progressus. inde domum reversi caput carbunculis graviter est affectum; vehementissima febris correptus et attritus e vita cessit sacrilegii praemium iustum consecutus.

CONSTANTINUS LEONIS FILIUS ET IRENE.

Constantinus cum Irene matre 10 annos regnavit, pietate et ecclesiastico ordine restituto. 40 dies postquam regnum cum filio adeptus est, quidam e magistratibus consilio inito Nicephorum Caesarem, mariti eius fratrem, regem proclamaverunt, quos Irene fustibus caesos,

σαρα τὸν ἀνδράδελφον αὐτῆς· οὗς δείρασα καὶ δημεύσασα
 ἐξώρισεν ἐν διαφόροις τόποις, τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς
 Καίσαράς τε καὶ νουβελισίμους ἀποκείρασα ἱερατεῦσαι καὶ
 μεταδοῦναι τῷ λαῷ πεποίηκεν ἐν τῇ ἐορτῇ τῆς Χριστοῦ γεν-
 5 νήσεως, ἐν ἣ καὶ προσελθοῦσα βασιλικῶς δημοσίᾳ σὺν τῷ υἱῷ
 προσήνεγκε τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀρθρὸν
 στέμμα, ἐπικαλλωπισθὲν διὰ μαργαριτῶν.

Ἐν δὲ τῷ μακρῷ τείχει ἀνθρωπὸς τις ὀρύττων εὔρε λάρ-
 νακα καὶ τοῦτον ἀποσκεπάσας εἶδεν ἄνδρα κείμενον μέγαν
 10 νεκρὸν, καὶ γράμματα ἐγκεκολαμμένα τῷ λάρνακι γράφοντα
 ταῦδε “Χριστὸς μέλλει γεννηῖσθαι ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας,
 καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν
 βασιλέων πάλιν ὃ ἦλιε ὄψει με.”

Ἀπέστειλε δὲ Εἰρήνη πρὸς Κάρουλον τὸν ῥῆγα τῶν
 15 Φράγγων, ὅπως τὴν αὐτοῦ θυγατέρα νυμφεύσῃται εἰς τὸν
 υἱὸν αὐτῆς. ἀλλὰ τοῦτου διασκεδασθέντος φθόνῳ, ἤγαγε κό-
 ρην ἐκ τῶν Ἀρμενιακῶν ὀνόματι Μαρίαν, καὶ ἐζευξεν αὐτὴν
 Κωνσταντίνῳ τῷ υἱῷ αὐτῆς, ἄκοντα καὶ μὴ βουλόμενον διὰ
 τὴν σχέσιν ἣν εἶχε πρὸς τὴν Καρούλου θυγατέρα. Ἰακῶν
 20 δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς κατὰ τῆς πόλεως ἦλθεν ἐν μεγά-
 λῃ δυνάμει, καὶ περιεκάθισεν ἐν Χρυσοπόλει. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς πέμψας λαὸν τὴν λίμνην Βανῆς ἐκράτησε, καὶ εἰρήνην
 διὰ τοῦτο ὃ Ἄραψ ἐξυμνεῖται. συναρπασθέντες οὖν ἐπὶ τοῦ-
 του ἄνευ λόγου, πρὸς αὐτὸν ἐξῆλθον Πέτρος μάγιστρος καὶ

bonis privavit et in varia loca relegavit; Caesares autem mariti fra-
 tres et nobilissimos raso capite sacerdotes fecit eosque natalicio Chri-
 sti festo sacris populum impertire coegit, quo die regio ornata in
 publicum progressa obtulit ecclesia ablatam a marito coronam mar-
 garitis ornata.

In magnis moenibus homo quidam inter fodendum in arcam in-
 cidit, in qua aperta magnum virum conspexit mortuum et verba ar-
 cae incisa haec: “Christus nascetur e Maria virgine, inque eum credo,
 Constantino autem et Irene regnantibus, rursus me, sol, videbis.”

Misit Irene ad Carolum, Francorum regem, ut filiam eius suo
 filio in matrimonium posceret. sed pacto invidia rupto, ex Armenia
 puellam nomine Mariam adduxit et Constantino filio uxorem dedit
 invito et nolenti, quod Caroli filiam praeferebat. Aaron, Arabum
 dux, magnis copiis contra urbem profectus Chrysopolim obsedit. rex
 exercitum misit et Banes lacu potitus est, quam ob rem Arabes pa-
 ucam petiit; hac re decepti nulla sponsione facta Petrus magister, Stau-
 ractus Iogotheta aliique plurimi magistratus ad eum exierunt, quos

Σταυράκιος λογοθέτης καὶ ἕτεροι πλείστοι τῶν ἐν τέλει, οἵτινες δέσμοι παρ' αὐτῶν ἐκρατήθησαν. διόπερ ἀναγκασθέντες οἱ τῆς πόλεως, καὶ δῶρα πλείστα δόντες, ἀναλαβόμενοι τούτους εἰρήνην ἐποίησαν, καὶ ἀνεχώρησαν οἱ Ἄραβες. Σταυράκιον δὲ λογοθέτην ἀποστείλασα Εἰρήνη μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τῶν Σκλαβηνῶν ἐθνῶν ὑπέταξε πάντας καὶ ὑποφύρους ἐποίησε τῇ βασιλείᾳ. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Θράκῃ μετ' ὀργάνων μουσικῶν καὶ λαοῦ πλείστου, καὶ ἀπῆλθον ἕως Βεροίας· καὶ ταύτην κτίσασα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Εἰρηνούπολιν ἐπωνόμασεν. ἔκτισε δὲ καὶ τὴν 10 Ἀγχίαλον, καὶ ὑπέστρεψε μετ' εὐφροσύνης.

Ὁ δὲ γε πατριάρχης Παῦλος ἀρρωστήσας καὶ τὴν ἐνθὺνδε μεταστάσιν αὐτοῦ προγνούς, τὸν θρόνον καταλιπὼν, ἀπελθὼν ἀπεκείρατο ἐν τῇ μονῇ τῶν Φλώρου. ἀπέρχεται οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, βουλόμενος μαθεῖν 15 τῆς ὑποχωρήσεως τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ μετὰ πολλῶν δακρύων ἔφη “εἶθε μὴ ὄλωσ ἐκάθισα ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ἐκκλησίας, ἀπεσχισμένης ὑπαρχούσης ἐκ τῶν λοιπῶν ἁγίων θρόνων καὶ ἀναθροματιζομένης.” ταῦτα ἀκούσαντες οἱ βασιλεῖς μετὰ συνθροπότητος καὶ κατηφείας ἀνεχώρησαν· καὶ ἀποστέλλουσι 20 πρὸς αὐτὸν πατρικίους ἀκοῦσαι τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. πρὸς οὓς μετὰ παρρησίας ἐν τῷ τέλει τῆς διδασκαλίας εἶπεν “ἐὰν μὴ σύνοδος οἰκουμενικὴ γένηται καὶ τὸ σφάλμα διορθωθῇ τῆς πίστεως ἡμῶν, οὐκ ἔχετε σωτηρίαν.” οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν

ille in vincula coniecit; quare quum oppidani coacti multis muneribus oblati illos recuperassent et pacem fecissent, Arabes recesserunt. Stauracium logothetam cum magnis copiis contra Sclavenas gentes misit, omnesque subegit et imperio tributarios fecit. profectus est etiam rex cum matre et musicis instrumentis magnaue populi parte in Thraciam et usque ad Beroeam processit. hanc condidit mater eius et Irenopolin vocavit. condidit etiam Anchialum et cum gaudio rediit.

Paulus patriarcha morbo affectus quum mortem appropinquare videret, solium reliquit in Flori monasterium recessit, ubi crines contudit. ad eum rex cum matre se contulit, ut recedendi causam cognosceret. ille multum lacrimans respondit “utinam nunquam omnino ecclesiae solio insedissem a reliquis sacris solis avulsae et excommunicatae.” his auditis reges cum dolore et tristitia redierunt et patriocios ad eum miserunt, qui quae diceret cognoscerent. cum his libere locutus in fine admonitionis “nisi,” inquit, “oecumenicum concilium fit, et peccatum fidei nostrae compensatur, nulla est nobis salus.” ad quod illi “cur, iniquiunt, quum crearent, subscripsisti, non te sacras

“καὶ ἵνα τί καθυπέγραψας ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι σε τοῦ μη προσκυνεῖν τὰς ἀγίας εἰκόνας;” ὁ δὲ ἔφη “διὰ τοῦτο κατὰ θρησκῶ καὶ πρὸς μετάνοιαν φεύγω, δεόμενος ἵνα μὴ ὡς ἱερέα κολάσῃ ὁ θεὸς καὶ ποιμένα, σιγήσαντα μέχρι τοῦ νῦν καὶ μὴ κηρύξαντα τὴν ἀλήθειαν τῷ φόβῳ τῆς μανίας ὑμῶν.” ταῦτα ἀκούσαντες ἀπῆλθον, ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς πολλὴν συζήτησιν. ἐν τούτοις οὖν τὴν μυσταρὰν διαπτύων αἴρουν, καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας κηρύσσων, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, πάνθος καταλιπὼν τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἀνθρώποις. ἦν γὰρ σεβῆσμιος πάνυ καὶ πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένος. ἀντ’ αὐτοῦ δὲ κεχειροτόνηται Ταράσιος ὁ ἀπὸ ἀσηκρήτης.

Διὰ οὖν βασιλικῆς παρακλήσεως ἀπὸ τοῦ Ῥώμης καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων θρόνων καὶ τῶν ὑπὸ τὴν βασιλευούσαν πόλεων πάντων ἐπισκόπων ἐν τῷ ναῶ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐπισυ-
 15 ναχθέντων τῇ βουλῇ καὶ παραινεῖσι Ταρασίου πατριάρχου, ὡς γενέσθαι σύνοδον εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι τὰς ἀγίας εἰκόνας, τὰς περὶ συνόδου δὲ θείας γραφὰς εἰς ἐπήκοον τῷ βασιλεῖ καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἀναφωνούντων, ἐστασίασαν κατ’ αὐτῶν οἱ τοῦ Κοκρωνύμου σχολάριοι, καὶ γυμνώσαντες τὰ ξίφη αὐ-
 20 τῶν τὸν σῆλλογον διέλυσαν· οὓς οἱ βασιλεῖς αὐτίκα τῆς πόλεως ὑπέξαγαγόντες ἀόπλους προφάσει εὐνοχίας εἰς τὰ Μαλάγινα πρὸς τὰς ἰδίας χώρας ἀτίμως ἐξήλασαν. τὸν δὲ θεῖον Ταράσιον σὺν τοῖς προρρηθεῖσιν ἐπισκόποις ἐν Νικαίᾳ ἀπο-

11. δι] γὰρ C πρωτασηκρήτης? 12. Σύνοδος ζ ἐν Βιδυνίᾳ ὑπὸ τῶν πατέρων κατα τῶν ἀθέων εἰκονομάχων καὶ κεντουκλάδων, ἔπει τῆς Κωνσταντινου καὶ Εἰρήνης μητρὸς βασιλείας ὀγδόῃ.

imagines adoraturum?” ille “propter id ipsum,” inquit, “lacrimo et ad poenitentiam confugio a deo precans, ne me ut sacerdotem et pastorem puniat, hucusque silentem, neque veritatem profitentem vestri furoris timore.” his auditis redierunt multum inter se disputantes. tum igitur impura haeresi relecta veritatis verbum professus in pace mortuus est, regibus piisque hominibus luctum relinquens; fuit enim omnino venerandus et omni virtute ornatus. creatus est in eius locum Tarasius e secretariis.

Regio mandato et Tarasii consilio et adhortatione ex Roma reliquisque sanctis solis et ex urbibus Cpoli subiectis omnes episcopi in St. apostolorum templum sunt arcesiti, ut concilium de adorandis imaginibus fieret, quumque de synodo sacra scripta ita ut rex et totus populus audire posset proclamassent, Copronymi scholarii contra eos surrexerunt et nudatis gladiis concionem dissiparunt. eos reges statim ex urbe eductos luxuriae specie inermes in Malagina in suas

στέλλουσι· και γενομένης συνόδου απέλαβεν ἡ ἐκκλησία τὸν ἀρχαῖον αὐτῆς κύσμον, συνελθόντων πατέρων τὸ δεύτερον ἐν Νικαία τν', οὓ τὰς εἰκόνας σὺν τῷ σταυρῷ διαρίσαντο προσκυνεῖσθαι.

Φθόνῳ δέ τινες φερόμενοι τῶν προσφιλῶν Εἰρήνης τῆς βασιλίσεως, βουλόμενοι οὗτοι τὰ πράγματα διοικεῖν, συνέβαλον τὴν μητέρα κατὰ τοῦ υἱοῦ πείσαντες αὐτὴν ὡς οὐκ ἔστιν ὀρισμένον παρὰ Θεοῦ τοῦ κρατῆσαι τὸν υἱὸν σου· σὴ γὰρ ἔστιν ἡ βασιλεία. αὕτη δὲ ὡς ἄτε γυνὴ ἐξαπατηθεῖσα, στέργουσα δὲ καὶ τὸ φίλαρχον, ἐβεβαιώθη τῷ νοῦ οὕτως εἶναι, 10 καὶ τῷ υἱῷ οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἐνεχείρισεν. ὁ οὖν βασιλεὺς εἰκοσαετῆς ὢν καὶ ῥωμαλεώτατος πάνυ καὶ ἰκανὸς ἐν τοῖς πολλέμοις ἐλυπεῖτο μηδὲν ἐξουσιάζων, καὶ ἐμελέτησε κατὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ἡ δὲ τοῦτο γνοῦσα παρὰ τοῦ Σταυρακίου τοὺς μὲν οικεῖους αὐτοῦ ἀνθρώπους πάντας τύψασα ἐξώρισε, 15 τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς πολλὰ λοιδορήσασα ἀπρόϊτον ἐποίησε· πάντα δὲ τὸν στρατὸν καὶ πάντας τοὺς ἐν τέλει ὁμόσαι πεποίηκεν ὅτι ἕως οὗ ζῆς, οὐ καταδεξόμεθα τὸν υἱὸν σου κρατῆσαι. Ἀρμενιοκοὶ δὲ μόνοι τοῦτο οὐ κατεδέξαντο, ἀλλὰ Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην ὡς ἐξ ἀρχῆς εὐφύμουν. ἡ δὲ 20 ἀπέστειλεν Ἀλέξιον δρουγγάριον τῆς βίγλης, ᾧ ἐπίκλην Μωσῆλ, πρὸς τὸ πείσαι αὐτούς. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες αὐτὸν ἄρχειν αὐτῶν προεβάλλοντο, τὸν ἴδιον στρατηγὸν φρουρη-

3. στρατῷ C

5. τῶν om C

terras cum ingnomina ablegarunt; Tarasium autem cum nominatis episcopis Nicaeam miserunt. facto concilio ecclesia pristinum splendorem recuperavit, quum iterum Nicaeae 350 patres convenissent, qui imagines et crucem venerandas esse constituerunt.

Invidia quidam ducti ex Irenae amicis, ut sibi rerum administrationem vindicarent, matrem et filium committunt, Irenae persuadentes, non esse a deo destinatum, filium eius regnare, sed ipsius esse imperium. illa utpote mulier decepta, imperandi alioquin cupida, ita fieri animo suo informavit, neque ullam filio potestatem concessit. rex autem annum iam agens vigesimum, viribus valentissimus, nihil se posse aegre ferens contra matrem quaedam machinabatur. quod quum illa a Stauracio comperisset, ministros eius omnes verberibus caesos relegavit filiumque graviter conviciis insectata prodire in publicum vetuit; omnem autem exercitum omnesque magistratus iuri iurando adegit, ipsa viva filio imperium se non delaturos. Armeniaci autem soli id recusarunt et Constantinum et Irenen ut ab initio imperatores salutaverunt. ad eos sedandos regina Alexium, vigiliae praefectum, cui Mosele cognomen, misit; illi vero hunc ceperunt, ducem

σατες, **Κωνσταντῖνον** μόνον εὐφήμουν. τοῦτο δὲ μαθόντες καὶ οἱ τῶν λοιπῶν θεμάτων λαοὶ ὁμοίως εὐφήμουν, τοῦ διαβόλου τὴν τοιαύτην ἄρνησιν καὶ ἐπιτοκίαν τοῖς ἀνθρώποις ὑποβαλόντος. φοβηθεῖσα δὲ ἡ **Εἰρήνη** τὸ τοῦ λαοῦ ὄρημα **ἑξέπεστείλει** τὸν υἱὸν αὐτῆς πρὸς τὸ στρατέμμα. αὐτοὶ δὲ τοῦτον αὐτοκράτορα εὐφήμησαν, τὴν μητέρα αὐτοῦ ἀποκηρύξαντες, τὸν δὲ **Ἀλέξιον** ἐκύρωσαν στρατηγὸν τῶν **Ἀρμενικῶν**. ὑποστρέψας δὲ ἐν τῇ πόλει, **Σταυράκιον** καὶ **Ἀέτιον** πρωτοσπαθαρίους καὶ οἰκείους αὐτῆς ἀνθρώπους ἀνηλεῶς τύ-
 10 ψας ἐξώρισεν, ὡσαύτως καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους αὐτῆς εὐνούχους· αὐτὴν δὲ μετὰ ἀπαθειῶν ἐκάθισεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ **Ἐλευθερίου**, ᾧ αὐτὴ ὠκοδόμησεν, ἐν ᾧ καὶ τὰ πλεῖστα χρήματα κατέκρυψεν.

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐμπρησμός, καὶ ἐκάη ὁ τε τρικλινος τοῦ
 15 πατριαρχείου ὁ λεγόμενος **Θωμαῖτης**, καὶ αἱ καμάραι αἱ ὑποκάτω, ἐνθα ἀπέκειντο καὶ τὰ σχέδη πάσης γραφῆς, ἃ ἡρμήνευσεν ὁ ἅγιος **Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**· καὶ διῆλθεν ἡ φλόξ ἕως τοῦ μιλίου καὶ τοῦ κοιαιστωρίου, πανταχόθεν ἐπινεμομένη, ἕως οὗ πάντα κατέκαυσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξῆλθε κατὰ
 20 **Βουλγάρων**, καὶ τούτους ληισάμενος καὶ νικήσας ὑπέστρεψεν. ὡσαύτως καὶ ἐν **Ταρσῷ** μετὰ στρατοῦ πολλοῦ ἀπῆλθε κατὰ **Ἀράβων**, καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτίσας ὑπέστρεψεν. παρακληθεῖς δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς καὶ πολλῶν τῶν ἐν

6. εὐφημήσαντες C   13. **Κωνσταντῖνος** μόνος εἴη ἐπτά.

suum fecerunt, proprio duce in vincula coniecto, et Constantinum solum regem salutarunt. qua re comperta reliquae legiones idem fecerunt, diabolo haec mendacia et periuria hominibus suggerente. Irene militum impetum metuens filium ad exercitum misit, quem illi imperatorem fecerunt, abrogato matri imperio; Alexium autem Armeniarum ducem crearunt. rex in urbem reversus Stauracium et Aetium, primos spatharios et reginae domesticos, itemque reliquos eius domesticos eunuchos gravissime verberatos relegavit; ipsam matrem data securitate in Eleutherii domo collocavit, quam ipsa aedificaverat, quo et plurimum auri abdiderat.

Incendio facto patriarchae triclinium, quod Thomaitis dicebatur consumptum est et camerae subiectae, ubi schedae totius scripturae servabantur, quam St. Ioannes Chrysostomus interpretatus erat; grassata est flamma usque ad milliarium et quaeatorium, omnia consumens donec nihil supererat. rex contra Bulgaros profectus inde spolia et victoriam reportavit. Nem Tarsum cum magno exercitu profectus contra Arabes multos captivos inde reduxit. admonitus rex a matre multisque magistratibus, ut rursus eam reginam declararet, ut

τέλει αὐθις ἀναγορεύει αὐτὴν εὐφημεῖσθαι, ὡς ἔξ ἀρχῆς, Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην, τοῖς πᾶσι διεκελεύσατο. καὶ πάντες μὲν πειθαρχοῦσιν, Ἀρμενιοὶ δὲ μόνοι στασιαζοῦσι, καὶ ἐπιζητοῦσιν Ἀλέξιον τὸν Μουσηλῆ, ὃν ἐτίμησε πατρικίον καὶ μεθ' αὐτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς. τοῦτον οὖν διὰ τὴν τοιαύτην⁵ ἐπιζήτησιν καὶ διὰ τινὰς λόγους οὓς ἤκουεν, ὡς μέλλειν βασιλεύειν αὐτόν, δείρας καὶ κουρεύσας ἐν εἰρκτῇ ἀπέκλεισε. τῶν δὲ ταγματῶν καὶ θεμάτων ἐν τῇ πόλει ἐπισυναχθέντων, ἐβούλοντο ποιῆσαι Νικηφόρον τὸν τῶν ἀποκαισάρων εἰς βασιλέα. τοῦτο γνοὺς καὶ ἀποστείλας ἐξήγαγεν ἀμφοτέρους τοὺς 10 υἱοὺς Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγίῳ Μάμαντι, καὶ τὸν μὲν Νικηφόρον δεινῶς ἐτύφλωσε, Χριστοφόρον δὲ καὶ Νικήταν, Ἀντίμον καὶ Εὐδόκιμον ἐγλωσσοκόπησε σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ Ἀλέξιον τὸν Μουσηλῆ ἐτύφλωσε, πεισθεὶς ταῖς μητρικαῖς εἰσηγήσεσι. τοὺς δὲ Ἀρμενιοὺς χειρωσάμε- 15 νος καὶ πολέμῳ τροπωσάμενος, τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐποιήσας, ἐπιγράψας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν μέλανι κεντητῶν "Ἀρμενιοὺς ἐπίβουλος," ἐξορίσας αὐτοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ ταῖς λοιπαῖς νήσοις.

Μισήσας δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν²⁰ ἰποβολῇ τῆς αὐτοῦ μητρός, ἐφιεμένης τῆς ἀρχῆς, πρὸς τὸ μισηθῆναι αὐτόν, ἐξεβίασατο αὐτὴν τοῦ ἀποκείρασθαι, ἐμνηστεύθη δὲ παρανόμως Θεοδότῃ κουβικουλαρίᾳ, καὶ ἔστειψεν αὐτὴν. ἀπέσχισε δὲ τοῦ πατριαρχείου Πλάτων ὁ τοῦ Σαδου-

1. αὐτὴν, καὶ εὐφ.?

10. τοῦτον C

ab initio Constantinum et Irenen reges salutari iussit; atque quum omnes obedirent Armeniaci seditionem fecerunt, et Alexium Musele postularunt, quem patricii dignitate rex ornauerat et apud se habebat. hunc igitur quia ab illis postulatum videbat et regnaturum a quibusdam audierat verberatum et tonsum in custodiam coniecit. coactae autem in urbem legiones Nicephorum Caesarem regem facere voluerunt. hac re cognita duos Constantini patris filios in sacrum Mamantem abduxit atque Nicephorum misere excaecavit, Christophorum, Nicetam, Anthimum et Eudocimum linguis excisis mutilat; una cum his Alexium Musele excaecavit matris consilio obsecutus; Armeniacos superavit fugavitque et principes eorum punivit in facie eorum nigris notis his verbis expressis "Armeniacus insidiator;" tum eos in Siciliam reliquasque insulas relegavit.

Rex odio Mariae uxoris ductus matris imperium affectantis hortatu, quo odiosum eum redderet, tondi eam iussit et contra legem Theodotam cubiculariam in matrimonium duxit et coronavit. Plato

κίστος ἡγούμενος καὶ λοιποὶ διὰ τὸ κοινωνῆσαι τὸν βασιλέα ἐτέρου γάμου. εἰς οὓς πολλὰς θλίψεις ἐνεδείξατο ὁ βασιλεὺς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ὑπερασπίζετο αὐτῶν ὡς τὸν υἱὸν μισούντων. Κάρδαμος δὲ ὁ κύριος Βουλγαρίας ἔγραψε τῷ 5 βασιλεῖ “ἡ τέλεσόν μοι πάντα, ἡ ἔρχομαι ἕως τῆς χρυσοῦς πόρτης.” ὁ δὲ βασιλεὺς βαλὼν καρβλίνας ἐν μαντιλίῳ ἐπεμψεν αὐτῷ, εἰπὼν “οἶα δὴ σοι πρέπει πάντα, ἀπέστειλα. γέρον δὲ εἰ, καὶ οὐ θέλω κοπωθῆναί σε ἕως τῶν ὠδῶν, ἀλλ’ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ.” καὶ λαὸν συναθροίσας καὶ ἐξελθὼν ὁ 10 βασιλεὺς ἐδίωξεν αὐτὸν ἕως τὰ ἴδια.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ θωπεύουσα πάντας καὶ δωρεῶν ὑποσχέσειν ἐλκύσασα πρὸς ἑαυτὴν ἐτήρει ἡμέραν ἐπιτηδεῖαν πρὸς τὸ μοναρχῆσαι. τοῦ οὖν βασιλέως ἐξελθόντος κατὰ 15 Ἀράβων, τοῦ λαοῦ παρητοιμασμένου ὄντος τοῦτον κρατῆσαι ἐπὶ τε τῇ ὑποθέσει τῆς μητρὸς καὶ τῇ παρανομίᾳ τῆς γυναικός, δι’ ἧς μισητὸς ἐγένετο, πείθουσιν αὐτὸν οἱ μεγαστᾶνες αὐτοῦ ὑποστρέψαι ἐν τῇ πόλει, εἰσηγήσει τῆς μητρὸς. καὶ δὴ παραγενόμενον ἐν τῷ παλατίῳ, τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ παρούσης, ἀπέκλεισαν αὐτὸν οἱ μεγαστᾶνες καὶ σύμβουλοι τῆς 20 μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ προφύρᾳ ἐν ᾗ ἐγεννήθη, καὶ ἐκτυφλοῦσιν αὐτόν, τῆς μητρὸς αὐτοῦ τοῦτο βουλευσαμένης. ἐσκοτίσθη δὲ ὁ ἥλιος ἐπὶ ἡμέρας δεκάεπτά, ὥστε καὶ τὰ πλοῦτα πλανᾶσθαι, καὶ λέγειν πάντας ὅτι διὰ τὴν τοῦ βασιλέως τυφλωσιν ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος. ἀλλ’ ὄρα τὰ τοῦ Θεοῦ ἀνεξερεύνητα

7. δὴ] δεῖ C

Saducionis praefectus aliique a patriarchae societate recesserunt, quod aliam rex duxerat; eos variis rex vexavit; mater autem utpote filio infensos defendit. Cardamus, Bulgariae princeps, regi scripsit “aut pacta mihi persolve, aut usque ad auream portam accedam.” ei rex stercorea in mantillium coniecta misit addens “quas tibi decet mittere, nisi; sed senex es; nolo igitur te huc proficiscendo fatigari, sed ipse ad te veniam.” coacto exercitu profectus eum usque in suam terram profligavit.

Sed mater regis omnes ambiendo et donis sibi devinxit et idoneum potiundi imperii diem quaesivit. profecto igitur contra Arabes rege, quum paratus esset populus eum deserere, reginae machinationibus et iniusto matrimonio excitatus, suaserunt ei nobiles, ut in urbem rediret matris hortatu. quum in palatium venisset, absente matre proceres et reginae consultores eum in vincula coniecerunt in Porphyram, ubi natus fuerat eumque matris iussu excaecarunt. sol tunc per 17 dies obscuratus est, ita ut naves de cursu aberrarent, dicerentque omnes propter caecatum regem solem obscurari. sed vide

κρίματα. μετὰ γὰρ τὰ πέντε ἔτη τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἧ ἀπετύφλωσε τοὺς ἰδίους θείους καὶ Ἀλέξιον τὸν Μουσηλέ, ἀποτυφλοῦται καὶ αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖνος. ἐκράτησε δὲ Εἰρήνη μόνη τὴν βασιλείαν. ἐστασίασαν δὲ οἱ αὐτῆς ἀνδράδελφοι, καὶ ἐξώρισεν αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις· οἱ καὶ 5 κείθεν βουλευσάμενοι περὶ βασιλείας ὑπὸ τῶν ἐντοπιῶν ἀηρέθησαν, καὶ ἠφανίσθη τὸ τοῦ μιανοῦ Κωνσταντίνου γένος.

Τῇ δὲ δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπελθοῦσα ἡ βασιλισσα ἐπὶ τῇ κατὰ τύπον γινομένη προελεύσει εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, τῇ δείλῃ προῆλθεν ἐν δὴματι χρυσῷ ἐποχου-10 μένη τέσσαρσιν ἵπποις λευκοῖς, κρατουμένοις ὑπὸ πατρικίων, ῥίψασα ὑπαίτειαν ἐν τῇ μέσῃ πολλῇν. νοσησάσης δὲ τῆς βασιλείσσης ἐδηλώθη αὐτῇ ὅτι Σταυράκιος στάσιν κατὰ σοῦ μελετᾷ. ἡ δὲ ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ σελέντιον ποιήσασα ἐξεφώνησε μὴ προέρχεσθαι Σταυρακίῳ τινὰ τῶν ἀρχόντων. 15 Ἀέτιος δὲ ὁ σὺν αὐτῷ παραδυναστεύων, φθονῶν Σταυράκιον, εἰς ἑαυτὸν τὸ κράτος μετεχειρίζετο. τούτων δὲ οὕτως ὄντων Νικηφόρος πατρικίος καὶ γενικὸς ἐτυράννησε κατ' αὐτῆς μετὰ συμβουλῆς Νικήτα πατρικίου καὶ Σισιννίου τῶν αὐταδέλφων, τῶν ἐπιόρκων καὶ δολερῶν Τριφυλίων, καὶ Λέοντος πατρικίου 20 τοῦ τεσσαρακονταπήχεως, καὶ Γρηγορίου πατρικίου τοῦ Μουσαλακίου, καὶ ἑτέρων τινῶν τῶν ἐν τέλει· οἱ καὶ ἐλθόντες ἐν τῇ Χαλκῇ, ὥρα τετάρτῃ τῆς νυκτός, ἀπατήσαντες τοὺς

4. βασιλεύει Εἰρήνη μόνη ἔτη ε' m. 15. τινὶ C

occulta dei iudicia; nam post 5 annos eodem mense eodemque die, quo avunculos suos et Alexium rex excaecaverat, ipse Constantinus est excaecatus. Irene autem sola regno potita est. cuius mariti fratres seditionem moliti Athenas in exilium missi sunt; ubi quum de imperio potiundo consilia inirent, ab incolis sunt occisi. hoc modo impuri Constantini genus extinctum est.

Altero sancti paschalis die regina facta ex more processione in St. apostolorum ecclesiam se contulit et sub vesperam aureo curru annos 4 equis albis tracto in publicum provecta est, tenentibus equos patriciis multumque pecuniae in populum sparsit. aegrotanti reginae nuntiatum est, Stauracium seditionem moliri, qua re audita in Iustiniani triclinio silentio facto vetuit quemquam ex magistratibus Stauracium convenire. Aëtius autem cum eo imperium exercens invidia Stauracii in se potentiam studebat deferre, quae quum ita essent Nicephorus patricius jct aerario praepositus rebellavit contra eam consilio Nicetae patricii et Sisinii fratrum, periurorum et dosilosorum Triphyllorum, Leonis patricii tessaracontapechis, Gregorii patricii Musalacii aliorumque magistratum. hi quarta noctis hora

φυλάκας ὡς παρὰ τῆς Ἀγούστης ἀπεστάλησαν, εἰσῆλθον ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ διὰ τῆς νυκτὸς κατὰ πάσης τῆς πόλεως τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ ἐποιήσαντο, τοὺς φυλάκας περιστήσαντες ἐν τῷ παλατίῳ τῶν Ἐλευθέρων φυλάττειν Εἰρήνην. ὄρθρου δὲ μεταστειλάμενος ἀπέκλεισεν αὐτὴν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ οὐτως προῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῷ στεφθῆναι τὸν ἀλιτήριον, Ταρασίου ἔτι τὸν θρόνον κατέχοντος.

Nicephorus δ ἀνδράδελφος Εἰρήνης δ ἀπὸ γενικῶν.

Νικηφόρος ὁ ἀνδράδελφος Εἰρήνης ἐβασίλευσεν ἔτη ἡ 10 μῆνας 9. οἱ δὲ ὄχλοι ἐπαρῶντο καὶ τὸν στέφοντα καὶ τὸν στεφόμενον. χρηστότητα δὲ ὑποκρινόμενος παρηγόρει τὴν βασιλίссαν, ὡς πᾶσαν αὐτῆς ἀνάπυσιν ποιήσεις, εἰ τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς καταμηνύσεις αὐτῷ. ἡ δὲ συνετῷ τῷ φρονήματι πρὸς τὸν χθὲς μὲν δούλον ἐπίορχον σήμερον δὲ τύραννον ἔφη “ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνθρωπε, θεὸν εὐεργέτην ἠγοῦμαι, τὸν ὑψώσαντά με εἰς ταύτην τὴν βασιλείαν, ταῖς δὲ ἐμαῖς ἁμαρτίαις τὴν κώθαιρσιν ἐμαυτῇ προσάπτω. ἐν πᾶσι δὲ τούτοις εἶη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. οὐ μὴ δὲ ἀγνοῆς τὰς κατὰ σοῦ μηνυθείσας μοι ἐπιβουλὰς, αἷς εἰ συναπήχθην, ἀκωλύτως εἶχον τοῦ ἀνελεῖν σε. ἀλλὰ τὸ μὲν τοῖς σοῖς ὄρκοις πειθομένη, τὸ δὲ φειδομένη σου, πάντα παρελογισάμην, τῷ θεῷ ἀποδοῦσά σε, δι’ οὗ βασιλεὺς βασιλεύουσι καὶ δυνάσται κατεξουσιάζουσι. καὶ τὰ νῦν ὡς εὐσεβῆ σε καὶ ἐκ θεοῦ

ad Chalcem venerunt custodibus deceptis, tanquam ab Augusta missi essent, in palatium intrarunt et nocte per totam urbem eum imperatorem declaraverunt, positis circa Eleutherorum palatium custodibus ad Irenen custodiendam. mane abductam eam in palatio inclusit, et ita in ecclesiam se contulit ut peccatorem coronaret, patriarcha tum etiam Tarasio.

NICEPHORUS.

Nicephorus Irenes mariti frater 8 annos 9 menses regnavit. populus imprecationibus coronantem et coronatum prosecutus est simulans probitatem reginae omnem tranquillitatem promisit, si thesauros sibi indicasset. illa autem ei qui heri periurus servus, hodie tyrannus erat haec dixit “equidem dei beneficio credo me esse ad regiam dignitatem evectam, meis vero delictis meruisse, ut eo exciderem; sed in his omnibus domini nomen laudetur. me autem ignores insidias tuas ad me fuisse delatas, quibus si fidem fecissem facile te occidere potuissem; sed iuramentis tuis confisa et tibi parcens omnia neglexi deo te relinquens, per quem regnant reges, et principes dominantur.

προβληθέντα εἰς βασιλείαν προσκυνῶ, καὶ αἰτοῦμαι φείσασθαι μου [τῆς ἀσθενείας καὶ συγχωρῆσαι μοι τὸν ἔμπροσθέντα τὸν Ἐλευθερίου οἶκον εἰς ψυχαγωγίαν τῆς ἀσυγκρίτου μου συμφορᾶς.] ὁ δὲ ἔφη “καὶ εἰ τοῦτο θέλεις σοι γένεσθαι, ὁμοσόν μοι μὴ ἀποκρίψαι τι τῶν θησαυρῶν, καὶ ἅσπασάν σου θεραπείαν ποιῶ.” ἡ δὲ ὥμοσεν αὐτῷ, ὑποδείξασα καὶ πλοῦτον πολύν. ὁ δὲ τοῦ ποθομένου τυχῶν παρευθὺ ἐξώρισεν αὐτὴν ἐν τῇ Πριγκίπῳ τῇ νήσῳ, ὃ αὐτὴ ἠκοδόμησεν εἰς μονήν. ἰδὼν δὲ πάντας τοὺς ἐν τέλει λυπουμένους ἐπ’ αὐτῇ διὰ τὴν ἀπλησίαν αὐτοῦ, φοβηθεῖς, καίπερ βαρυτάτου χειμῶνος ὄντος, ἐξώρισε τὴν αὐτὴν τὴν Εἰρήνην ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ φρουρεῖσθαι. προσελάβετο δὲ Κωνσταντῖνον υἱὸν αὐτῆς, ὃ καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸν ἀνακτισθέντα πλοῦτον ὑπὸ ὀρθομαρμαρώσεως, τὸν νῦν ἐν τῷ σίγματι ὄντα. Νικητὰν δὲ τὸν Τριφύλιον ὃ αὐτὸς Νικηφόρος φαρμάκῳ ἀνέλε. 15 Βαρδάνης δὲ ὁ πατρικιὸς καὶ στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων, ὃς γε τοῦτο πολλὰ παρητήσατο, διαδρᾶναι δὲ μὴ δυναθεῖς, βίᾳ κατελθὼν ἐν Χρυσοπόλει, εἶτα φοβηθεῖς τὸν θεόν, μὴ πως δε’ αὐτοῦ γένηται σφαγὴ Χριστιανῶν, λαβὼν παρα Νικηφόρου λόγον ἀπαθείας, νυκτὸς λάθρα τοῦ λαοῦ ἦλθε πρὸς 20 τὴν μονὴν Ἡρακλείου ἐν τῷ Καταβόλῳ, καὶ παρευθὺ γέγονε μοναχός. ἐρχόμενος δὲ διὰ τοῦ σταλέντος βασιλικοῦ χελανδίου ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ, ὃ ἦν αὐτὸς προκατασκευάσας, τυφλοῦται, Λυκαίωνων τινῶν τοῦτο κατὰ

nunc tibi ut pio et per deum ad imperium evecto supplico petens, ut valetudini meae parcas mihi que permittas in Eleutherii domum a me aedificatam concedere, ut gravissimae calamitatis solatium habeam.” respondit ille “hoc si fieri vis, iura nihil te ex thesauris celaturam, quo facto omni re tibi gratificabor.” hoc illa iuravit multasque opes ei monstravit; quas ille adeptus statim eam in principis insulam relegavit, in monasterium, quid aedificaverat. cerneus autem magistratus omnes aegre ferre aviditatem suam, timore impulsus vehementissimo hieme Irenen in Lesbum insulam relegavit. admisit ad se filium eius Constantinum, qui ei thesaurum sub marmoreo muro additum monstravit, qui est nunc in sigmate. Nicetam Triphylium idem Nicephorus veneno sustulit. Bardanes patricius legionum orientalium dux, qui hoc multum est deprecatus, quum aufugere non posset, contactus est Chrysopolin se conferre; tum deum veritus, ne sua causa caedes fieret Christianorum, accepto a Nicephoro impunitatis promisso, nocte clam populo in monasterium Heraclei in Catabolo ivit, statimque monachus est factus. tum in misso regio chelandio profectus

γνώμην τοῦ βασιλέως ποιησάντων. διὸ καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποκρίσει, ὡς δῆθεν λύπη συσχεθεῖς, πάντας μεθ' ὄρκων ἐπληροφόρει ἀνάιτιον αὐτὸν εἶναι τοῦ τοιοῦτου δράματος.

Ἐφ' οὗ ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς ἐξεληθὼν παρεγένετο
 5 ἐν τῇ Ἀμορίῳ. ἐξῆλθε δὲ Νικηφόρος πρὸς τὸ Δορύλαιον, δηλώσων τῷ πρωτοσυμβούλῳ ταῦτα. “Ἰνα τί ἐπιχαίρετε ταῖς ἀδικίαις καὶ ταῖς αἰματοχυσίαις, μὴ ἀρκοῦμενος εἰς τὰ ἴδια, ἀλλὰ παραβαίνεις ὄρους ἀρχαίους καὶ πατρῶους; ποῖος γάρ σοι προφήτης θεὸς ταῦτα ποιεῖν ἐδίδαξεν; οὐχὶ Μαχόμεν ὁ
 10 προφήτης σου παρήγγειλε Χριστιανὸν ὡς ἀδελφὸν ἔχειν καὶ λέγειν; μὴ γὰρ ὁ πάντων δημιουργὸς θεὸς καὶ προνοητὴς ἀμφοτέρων αἱμασιν ἀνθρώπων ἀδίκως ἐκχυνομένοις χαίρει; μὴ γένοιτο. ἢ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ λοιπῶν ὑστερούμενος ἐξῆλθες ἀδικῆσαι τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντάς σε; καίτοι γε
 15 τὰ κάλλιστα καὶ δυσπόριστα καὶ ἡμῖν ἐπέραστα κατὰ κόρον ἔχεις· αὐτίκα παρέξομεν φιλοστοργίας τρόπον. μὴ τοίνυν ὡς ἀθάνατοι καὶ ἄθεοι κατ' ἀλλήλων ἀντιστρατευόμεθα, καὶ τὸν ἐκ δαιμόνων κατὰ τῶν ἀνθρώπων πόλεμον ἐκ φθόνου μιμώμεθα, γινώσκοντες ὅτι μικρὸν ὕστερον τελευτήσομεν καὶ
 20 πρὸς κριὴν ὑδέκαστον ἀπελευσόμεθα, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.” ταῦτα τοῦ βασιλέως Νικηφόρου ἀποστείλαντος μετὰ δώρων τινῶν, ὁ Ἀραβὶ ἀγαθύνθεις καὶ ἀν-

in monasterium suum in Prota insula, id quod ipse effecerat, excaecatus est, Lycaonibus quibusdam ex mandato regis rem perficientibus. id factum sibi dolere simulans iure iurando omnibus persuasit, non esse se eius facti auctorem.

Sub eo Saracenorum dux Amorium cum exercitu venit; Nicephorus Dorylaeum profectus est primo consultori haec nuntiaturus, “quousque iniustitia et caedibus gaudes non tuo contentus et antiquas paternasque pactiones laedens? qui enim divinus propheta haec te facere docuit? uonne Machomet, propheta tuus, Christianum te fratrem habere et dicere iussit? an omnium opifex deus utrorumque coram gerens sanguine hominum iniuste fuso delectatur? ne fiat. an auro, argento aliisque rebus indigens profectus es, ut laederes eos, a quibus non es laesus? atqui rerum pretiosissimarum a nobis maxime optatarum paratuque difficilium abunde possides; sed statim eas benigne tibi praebebitur. ne igitur tanquam immortales neque deo subditi inter nos pugnemus et malorum daemonum in homines bello imitemur, scientes paulo post nos monituros et coram incorrupto iudice comparituros, qui cuius dignam suorum factorum mercedem reddet.” his litteris a Nicephoro rege cum donis missis placatus Ara-

ταποστείλας δῶρα πλεῖστα τε καὶ θαυμαστά μετ' εἰρήνης ὑπέστρεψε, τὴν Νικηφόρου σύνεσιν ὑπερθαυμάσας.

Τῆς δὲ Εἰρήνης τὴν ἐξορίαν ἐκ λύπης καὶ ἀθυμίας τελευτησάσης ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ, ἔνθα καὶ ἦν φρουρομένη, μετεκόμισε τὸ σῶμα αὐτῆς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μονῇ τῆς Πριγκίπου, ἣν αὐτὴ ἐκδοδόμησε· σφόδρα γὰρ εὐσεβῆς καὶ φιλάρετος οὕσα πολλὰ ξενοδοχεῖα καὶ γηρωκομεῖα καὶ μοναστήρια κατεσκεύασε, καὶ φόρων κουφισμοὺς καὶ ἄλλα πλεῖστα κυτορθώματα.

Ὁ δὲ γε βασιλεὺς ἔστρεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σταυράκιον, 10 δυσειδῆ καὶ ἀφελῆ ὄντα. ἀπεβίω δὲ καὶ ὁ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος Ταράσιος, καὶ χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Νικηφόρος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ Βουλγάρων ἐκστρατεύσας ἤτησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος, ὥστε καὶ τὴν λεγομένην αὐλὴν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Κοῖμου πυρπολῆσαι· 15 ἐκεῖνον δὲ δηλώσαντος παρακλήσεως λόγους, "ἱκανούσθω σοι, ὦ βασιλεῦ, ἕως τούτου," οὐ προσήκατο παντελῶς τῆς εἰρήνης τὰ ῥήματα διὰ πολλὴν ἀπλησίαν. ἐφ' οἷς χαλεπήνας ὁ βάρβαρος τὰς τῆς χώρας εἰσόδους καὶ ἰεξόδους περιέφραξεν ὄχυρῶμασι ξυλίνοις, καὶ μεθ' ἡμέρας δύο συναθροίσας λαὸν 20 καὶ κατὰ τῆς τοῦ βασιλέως σκηπῆς ἀπελθὼν ἀναίρει τούτον καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ. τὴν δὲ Νικηφόρου κεφαλὴν ἐκκόψας καὶ ἐπὶ ξύλου ἀναρτήσας, εἶθ' οὕτως γυμνώσας τὸ ὄστούν καὶ περιαργυρῶσας πέριξ, ἐκέλευσε πίνειν εἰς αὐτὴν τοὺς τῶν Βουλγάρων ἄρχοντας, ἐγκαυχώμενος κατ' αὐτοῦ ὡς 25

bus plurima et admirabilia dona mutuo et pace facta rediit, Nicephori prudentiam admiratus.

Irene in Lesbo insula, ubi custodiebatur, dolore et tristitia mortua est in exilio; cuius corpus rex in monasterium principis, quod condiderat, detulit; admodum enim pia et virtutis amans multa peregrinis et senibus hospitia atque monasteria aedificaverat, tributum diminuerat multaque alia bene perfecerat.

Rex Stauracium filium deformem et tenuem coronavit. mortuus est sanctissimus Tarasius episcopus, cuius in locum successit est sanctissimus Nicephorus. rex contra Bulgaros profectos graviter eos devicit, ita ut etiam Coimi ducis aulam, quae dicebatur, incenderet. supplicante illo, ut contentus esset, aviditate ductus pacis condiciones sprevit. irritatus barbarus terrae aditus ligneis munitionibus occlusit et biduo post coacto exercitu usque ad regis tabernaculum accessit, eumque cum suis omnibus interfecit; Nicephori caput praecisum hastae imposuit, deinde os cranii nudatum argento cinxit, et Bulgaro-

ἁπλόστου καὶ τὴν εἰρήνην μὴ θελήσαντος. ὡς δὲ τινες ἔφασαν πολλοὺς Χριστιανοὺς αὐτὸν πεφονευκέναι διὰ τὴν ἀπληστίαν καὶ φιλαργυρίαν αὐτοῦ· ἐπέτεινέ τε τοὺς τε φόρους τῶν ὑπὸ χεῖρα, καὶ τὰς δημοσίας ἀρχάς ὄντιους χρυσίου τοῖς 5 βουλομένοις προῦθηκε. κάκεινος ἄξιος ἦν προβαλέσθαι εἰς ἄρχοντα, ὃς πλειόνως τῶν ἄλλων χρυσὸν κατεβύλετο. καὶ ἃ δὲ φασὶ χαρτιατικὰ οὗτος ἐξῆυρε, καὶ πᾶν πονηρὸν καὶ βαρὺ ὡς ἔπος εἰπεῖν αὐτὸς τοῖς Χριστιανοῖς ἐπενόησεν.

Σταυράκιος ὁ υἱὸν Νικηφόρου.

- 10 Σταυράκιος ὁ υἱὸς Νικηφόρου ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν μῆ-σις 7
νας δύο. οὗτος ἐν τῷ κατὰ Βουλγάρων πολέμῳ ἐπλήγη κατὰ
τοῦ δεξιοῦ μηροῦ, καὶ φορεῖω τὴν πόλιν κατέλαβεν. ὃς διὰ
τὴν πληγὴν ἐν τῷ παλατίῳ κείμενος ἀπρόϊτος ἦν. ἐβουλευέτο
15 δὲ Μιχαὴλ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ καὶ κουροπαλάτην ἐκτυφλῶ-
σαι καὶ τῇ γαμετῇ τὴν βασιλείαν καταλιπεῖν. ἐπεῦθεν Μι-
χαὴλ τοῦτο γνούς, ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ἐξαίφνης ἀναγορεύεται
βασιλεὺς ἐν τῷ ἱπικῷ παρὰ τῆς συγκλήτου καὶ τῶν ταγμα-
των, ὡς ἤδη ἀπεγνωσμένου τοῦ Σταυρακίου. ὕπερ μαθῶν
20 τίνα σχῆμα σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Θεοφανῶ περιθέμενος, εἰς
Σταυρακὰ λεγόμενον μοναστήριον ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν

3. ἐπιτίθεται τοὺς C
drenus

4. ὠνέτω C

20. εἰς τὸ Βρακὰ Co-

rum principes ex hoc bibere iussit, insultans eum ut insatiabilem et pacis detrectatorem. ut quidam narraverunt multos Christianos insatiabili auri cupiditate ductus interfecit; vectigalia subditorum auxit et publicos magistratus venales habuit; isque dignus erat praefectura, qui plus quam ceteri argenti solvebat. quae chartiatica dicunt, hic invenit, et malum quodcunque et grave, ut ita dicam, ipse Christianis excogitavit.

STAUACIUS NICEPHORI FILIUS.

Stauracius Nicephori filius unum annum mensesque duos regnavit. hic Bulgarico bello in dextro femore vulneratus erat et lectica in urbem reversus; vulneris causa in palatio iacebat neque prodibat. voluit rex Michael, generum suum, curopalatam excaecare et uxori regnum relinquere. quod quum Michael comperisset, statim in circo senatu et legionibus rex salutatus est, ut iam desperato Stauracio. his auditis Stauracius ex palatio egressus, induto sibi et Theophano

τῆ μογῆ τοῦ Σατύρου. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατέειχεν ἔτι ὁ ἀγιώτατος Νικηφόρος.

Μιχαὴλ ὁ κουροπαλάτας ὁ γαμβρὸς Σταυρακίου.

σταδ. Μιχαὴλ ὁ εὐσεβέστατος ἐβασίλευσεν ἔτη β', στεφθεὶς ὑπὸ Νικηφόρου πατριάρχου, δούς τῷ πατριάρχει χρυσίου 5 λίτρας ν' καὶ τῷ κλήρῳ λίτρας κε'. ἀφιλάργυρος γὰρ ἦν καὶ μεγαλόψυχος, παραμυθησάμενος καὶ τοὺς ἐκ τῆς Νικηφόρου πλεονεξίας ἠδικημένους. ἔστεψε δὲ καὶ Προκοπίαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, πολλαῖς δωρεαῖς τὴν σύγκλητον φιλοτιμησάμενος· καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁμοίως ἔστει- 10 ψεν ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας, πᾶμπολλα προσενέγκας ἱερά ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· οὗτος γὰρ ὁ Μιχαὴλ πατὴρ ἦν Ἰγνατίου πατριάρχου. ἐπωνομάζετο δὲ Ραγαβέ. Κροῦμος δὲ ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς ἔγραψε περὶ εἰρήνης, ἐπιζητῶν καὶ πολλὰ πάντα. ὁ δὲ κακῶν συμβουλίαις πεισθεὶς οὐ προ- 15 ἦκατο εἰρήνην. οὗτος εἰς πάντα μὲν χρηστός ἦν καὶ ἐπιεικής, εἰς δὲ τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν παντελῶς ἀκυβέρνητος ἐπῆρχε, καὶ δεδουλωμένος ματαίων ἀνθρώπων βουλαῖς καὶ ἀπειροπολέμων· ὅθεν ἐκατρατεύσαντος αὐτοῦ κατὰ Βουλγάρων καὶ μετὰ μεγάλης ἤτιης ὑποστρέψαντος ἀναγορεύεται 20 Λέων ὁ πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβουναλίου. καὶ

uxori monachorum vestimento, in monasterio, quod Staurax dicitur, mortuus est et in Satyri monasterio est sepultus. episcopatum tenuit etiam sanctissimus Nicephorus.

MICHAEL CUROPALATA STAVRACII GEMER.

Michael probissimus duos annos regnavit, a Nicephoro patriarcha coronatus; dedit autem patriarchae auri libras 50 et clero 25 libras; erat enim magnanimus et minime avidus, et consolatus est etiam eos, qui Nicephori aviditate laesi erant. Procopiam uxorem coronavit, multis donis senatu honorato; item Theophylactum filium in ambone ecclesiae coronavit, multis sacris in magnam ecclesiam allatis. hic enim Michael pater fuit Ignatii patriarchae; cognominabatur autem Ragabe. Cræmus, Bulgarorum princeps, de pace scripsit multa pacta postulans. rex malis consiliis obsecutus pacem non dedit. hic ubique bonus erat et aequus, sed in rebus administrandis prorsus infirmus et futillum hominum, et belli imperitorum consiliis circumventus erat. quare cum esset contra Bulgarios profectus et, et acri pu-

δὴ τοῦτο Μιχαὴλ ἀκούσας, καὶ τὸ μοναδικὸν σχῆμα σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις ἀμφιστάμενος, εἰς τὸ πλησίον τῆς πόλεως νησίον τὴν Πλάτην περιορίζεται· ἐν ᾧ καὶ ἐτελεύτησε. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατέειχεν ἔτι ὁ ἀγιώτατος Νικηφόρος.

Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ καὶ παραβάτης.

Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ παραβάτης ἐβασίλευσεν ἔτη ἐπὶ P. 445
μῆνας 6, σπεφθεῖς ὑπὸ Νικηφόρου πατριάρχου, βεβαιώσας
αὐτὸν ἐγγράφως περὶ τῆς ἑαυτοῦ ὀρθοδοξίας. ὁ δὲ νέος Σεν-
10 ναχερεῖμ Κρούμος ἐπαρθεῖς τῇ νίκῃ, καταλιπὼν τὸν ἴδιον
ἀδελφὸν πολιορκεῖν τὴν Ἀδριανούπολιν, μετὰ ἕξ ἡμέρας τῆς
αὐτοκρατορείας Λέοντος ἐπανελθὼν τῇ πόλει περιγίρει πρὸ τῶν
τειχῶν ἀπὸ Βλαχερνῶν ἕως τῆς Χρυσῆς καλουμένης πόρτης,
ἐπιδεικνύμενος τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐπιτελέσας μιὰς θυ-
15 σίας ἐν τῷ λιβαδίῳ τῆς Χρυσῆς πόρτης. ἤτήσατο δὲ τὸν
βασιλέα σπεῖσαι εἰρήνην ἢ τὸ δόρυ αὐτοῦ πῆξαι ἐν τῇ Χρυσῇ
πόρτῃ. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεξαμένου τοῦτο, ὑπέ-
στρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν θαυμάσας τὰ τῆς πόλεως τεῖχη
καὶ τὴν εὐτακτον τοῦ βασιλέως παράταξιν. ἐπὶ σύμβασιν
20 εἰρήνης τρέπεται πειραστικούς λόγους ποιούμενος. ὁ δὲ βα- P. 446
σιλεύς ἠφορμῆς δραξάμενος ἐπειράθη αὐτὸν λοχῆσαι, ἀλλ' εἰς

6. Quae sequuntur exstant apud Leonem grammaticum, continuatorem Theopanis. 19. σύμβασιν οὖν εὐρ. Comb.

gua victus reverteretur, Leo patricius et dux Orientis a populo et magistratibus in tribunalis campo rex est creatus. hac re audita Michael, induto sibi et uxori et liberis monachorum vestimento, in Platam insulam urbi vicinam concessit, in qua etiam mortuus est. episcopatum tenuit etiam sanctissimus Nicephorus.

LEO ARMENIUS, QUI ET APOSTATA.

Leo Armenius religionis transgressor, annos septem menses quinque, a Nicephoro patriarcha, quem de fidei suae sinceritate dato scripto fecerat certiore, coronatus imperavit. novus autem Sennacherim Crumus, victoriis elatus, proprio fratre Adrianopolim obsidione bellica vexante relicto, post dies sex imperii a Leone assumpto ad urbem rediens, a Blachernis ad portam Chrysen dictam extra muros potestatem ostentans circumvolitabat, et nefanda sacrificia ad Chryses portae prata peragebat. mox pacem componi ab imperatore expetiit, aut ad Chrysen portam hastam figere. imperatore renuente, urbis muros in imperatorii exercitus ordinem miratus, in tentorium regressus ad pacis conditionem verbis fallacibus deflectit. imperator

πέρας ἀγαγεῖν τοῦτο ἐκωλύθη τῇ τῶν ὑπουργησάντων ἀφυσία, πληζάντων μὲν τοῦτον, καιρίαν δὲ μὴ ἐπαγόντων πληγήν. ἐπὶ τοῦτο μανεῖς ὁ ἀλάστωρ, ἀποστειλας ἵππους ἐν τῷ ἀγίῳ Μά-
 21 μαντι τὸ ἐκέῖσε παλάτιον ἐνέπρησε, καὶ τὸν χαλκοῦν λέοντα τοῦ ἵππικοῦ σὺν τῇ ἄρκτῳ καὶ τῷ δράκοντι τοῦ ὑδρίου καὶ 5 μαρμάρους καλλίστοις ἐν ἀμάξαις φορτώσας ὑπέστρεψεν, περικαθίσας τὴν Ἀδριανούπολιν· καὶ ταύτην ἐλών, πολλοὺς δὲ τῶν εὐγενῶν Μακεδόνων μετὰ λαοῦ πλείστου διαπεράσας, Β κατεσκήνωσεν ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ. ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεῖς, καὶ τὸν στέψαντα 10 αὐτὸν θεῖον Νικηφόρον ἐξορίσας, Θεόδοτον πατριάρχην ἀντιχειροτονεῖ, ἄλογον ἄνδρα καὶ ἰχθύων ἀφρονότερον, καὶ διωγμὸν ἄσπονδον κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀνερρέπισεν. ἐφ' οὗ ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐν σχήματι δύο λαμπρῶν σελήνων ἐνουμένων καὶ πάλιν διαιρουμένων εἰς διάφορα σχή- 15 ματα, ὥς εἰς ἀκεφάλου διαπλασιν ἀνδρὸς τυπωθῆναι. καὶ μέντοι καὶ σεισμοὶ φοβεροὶ καὶ αὐχμοὶ καὶ φλογώσεις γεγόνασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ θεοστύγους. ἐκμιμούμενος C τοῖνον τὸν τῆς μυσσαρῶς ταύτης αἰρέσεως ἀρχηγὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμότροπον, ἤρξατο τῆς αἰρέσεως· εἶτα συμμύ- 20 στας ἐπιζητήσας εἶδεν Ἰωάννην τὸν λεγόμενον Γραμματικόν, μᾶλλον δὲ Ἰωάννην ἄλλον ἢ Σίμωνα, ἐπὶ τε λεκανομαντείαις καὶ

2. τούτῳ?

occasione accepta, insidiis e medio tollere molitus, ministrorum ignavia consilium perficere prohibitus est, illis ictum quidem infligentibus, verum mortalem non inferentibus plagam. ob id insaniens illa perniciosa, missis equitibus, palatium ad S. Mamantem erectum combussit, et aereo Circi leone, una cum urso et hydra draconis marmoribusque perpulchris curribus impositis, Adrianopolim obsessurus regressus est. ea capta, Macedonum nobilium quamplurimos cum immensa populi multitudine trans Danubium deportatos illic habitare iussit. Leo post imperii annos duos in amentiam versus divinum Nicephorum, a quo coronam suscepit, egit in exilium: Theodotum vero patriarcham, hominem ignarum et supra pisces voce carentem, eius vice patriarcham ordinavit, persecutionemque indutis non interrumpendam adversus ecclesiam suscitavit. eius tempore cometes in duplicis lunae et unius cum alia iunctae, rursusque divisae et varias formas induentis specie apparuit, quasi hominem capite carentem repraesentaret. exinde terrae motus horribiles, siccitates et ardores intolandi diebus imperatoris deo infesti exorti sunt. imitatus praeterea detestandae huius haereseos ducem, eiusdem nominis morumque exemplar, haeresin ipsam profiteri coepit, eiusque sacrilegii conscius

γοηταίαις καὶ αἰσχροουργίαις διαβεβοημένον, καὶ ἑτέρονς τινὰς
 ὁμόφρονας αὐτοῦ. προσκαλεῖται οὖν Νικηφόρον τὸν αἰοίδιμον
 πατριάρχην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους ἐνώπιον τῆς συγκλή-
 5 του, καὶ φησὶν "ἴστε σαφῶς ὡς ἀνέστησάν τινες λέγοντες μὴ
 δεῖν προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας." εὐθὺς δὲ ὁ ἱερός Εὐθύμιος
 Σάρδεων παρρησιασόμενος ἐκ τῆς θείας γραφῆς ἐπετίμησεν D
 τὸν ἀλιτήριον, μεθ' ὃν καὶ Θεόδωρος ὁ θερμὸς τῆς ὀρθοδο-
 ξίας πρόμαχος, τῶν Στουδίου ἡγούμενος, ἔφη "μὴ παρασά-
 λευε, βυσιλεῦ, κατάστασιν ἐκκλησιαστικὴν· σοὶ μὲν γὰρ ἡ
 10 τῆς πολιτείας κατάστασις καὶ ἡ τοῦ στρατοῦ ἐπιστευθῆ του-
 των φρόντιζε, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔασον μένειν ἐν ὀρθοδοξίᾳ."
 ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκούσας, ὑπερξέσας τῷ θυμῷ καὶ λεόν-
 τειον ὁ πιθήκειος βρύξας, καὶ πάντας μεθ' ὕβρεως ἀπελάσας,
 καὶ τὸν μέγαν Νικηφόρον τῆς πόλεως ἐξέώσας καὶ περιορίσας,
 15 ὡσαύτως καὶ Θεόδωρον τὸν Στουδίου ἐξορίσας, Θεόδοτον τὸν
 Κασσιτερὰν τῷ πατριαρχεῖν ἀπεκατέστησεν. ἔκτοτε οὖν τὸν
 θυμὸν καὶ τὸν δόλον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκχέας τοῖς συμμύ- P. 447
 σταις αὐτοῦ ἀσελείαις ἑαυτὸν κατεπίστευσεν· οἱ τινες ἐπεὶ
 αὐτῷ πρόσφκειώθησαν, τρία ὑπέθηκαν αὐτῷ τὰ ὑποσχημένα
 20 καὶ αὐτῷ στεργόμενα, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἡμῶν τὴν ἄρ-
 νησιν, τῶν θείων εἰκόνων τὴν καθάρεισιν, τῶν εὐσεβούντων
 τὴν δίωξιν. ταύταις οὖν ταῖς ἀπάταις προσθεῖς ὁ ματαιό-
 φρων, ἀναπτερωθεὶς ὁ δελταῖος τῇ ταλαιπώρῳ ὀρμῇ, πρῶτα

conquisitis, Ioannem dictum Grammaticum, magis autem Ioannem
 alium vel Simonem divinationibus ex pelvi, praestigiis et spurcitiis
 celeberrimum, aliosque sensus eiusdem consortes invenit. ad haec
 Nicephoro laude digno patriarcha, et qui cum ipso erant episcopis
 coram senatu vocatis, ait "nullatenus vos latet emersisse quosdam,
 imagines non adorandas asserentes." derepente vero sacer Euthy-
 mius Sardinum episcopus cum fiducia perorans ex divinis scripturis
 obiurgavit. cum eo Theodorus, servuens orthodoxae fidei defensor et
 Studii praepositus, ait "ne, imperator, ecclesiae statum immutes. tibi
 rerum politicarum status et exercitus incumbit cura. horum satage:
 ecclesiam vero in fide orthodoxa superesse permittle." tyrannus his
 auditis furore accensus, leonum more, cum simius esset, iufremens,
 cunctos evomitibus iniuriis eiecit, magnumque Nicephorum civitate pul-
 sum et Theodorum pariter Studii praepositum in exilium egit, Theo-
 dotum vero Cassiteram patriarcham ordinari praecepit. ab eo tem-
 pore animi furorem dolunque profundens impuris sacrilegii sui con-
 sciis se ipsum commisit. illi familiares redditus tria olim ipsi promis-
 sa et eidem iucunda suggesserunt, orthodoxae fidei nostrae abnega-
 tionem, sacrarum imaginum depositionem et piorum persecutionem.

μὲν καθαιρεῖ πᾶσαν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας ἀναστήλωσιν, κἀ-
 τεῦθεν τοὺς εὐρισκομένους ἔχοντας εἰκόνας Χριστοῦ ἢ τινος
 ἁγίου δειναῖς τιμωρίαις καὶ θανάτῳ κατεδίκαζεν, καὶ πολλοὺς
 ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς πεφόνευκεν. *Μιχαὴλ* δὲ ὁ τὴν τοῦ
 C ἔξκουβίτων τάγματος ἀρχὴν διέπων διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὡς 5
 κατ' αὐτοῦ βουλευόμενος· ὃν εἰρκτῆ πέδαις εἶχεν τηροῦμε-
 νον. τῆς δὲ γενεθλίου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐνοσίασης τοῦτον
 ἤβουλήθη τῆ νυκτὶ ἀνελεῖν. κωλυθεῖς δὲ παρὰ τῆς ἰδίας γυ-
 ναικὸς διὰ τὴν ἑορτὴν εἶασεν αὐτόν. ὁ δὲ *Μιχαὴλ* ἐν τῇ εἰρ-
 κιῇ ὢν, τοῦτο μαθὼν, πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ συμβούλοις ἐμή- 10
 νυσεν ὡς εἰ μὴ σπουδάσητε ἔξελειν με τῆς φρουρᾶς, πάντας
 ὑμᾶς καταμηνύω τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ τοῦ
 D παλατίου παπίας, συγγενὴς ὢν τοῦ *Μιχαὴλ*. οὗτοι τῆ νυκτὶ
 ὀπλισθέντες, ἔνδοθεν τὰ ξίφη φοροῦντες, τοῦ παπίου ἀνοίξαν-
 τος ὡς οἱ ἱερεῖς μετὰ φελωνίων εἰσῆλθον, τοῦ δὲ βασιλέως ἐν 15
 τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσελθόντος εἰσπηδήσαντες καὶ τοῦτον χειρωσά-
 μενοι μεληθὼν κατέκοψαν, ἀπορρηξάντα τὴν ἀνόσιον αὐτοῦ
 ψυχὴν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν ᾧ οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασι-
 λευκότων ἀνῆρητο. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐν τῇ εἰρκτῇ ἀπελθόντες
 ἐξάγουσι τὸν *Μιχαὴλ*, καὶ εἰσάγουσιν ἐν τῇ ἑορτῇ ἀντὶ δε- 20
 σμοφόρου στεφηφόρου, ὡς πληρωθῆναι ἐπ' αὐτοῦ τὸ τοῦ ψαλ-
 μοῦ λόγιον τὸ “ἐσπέρας ἀύλισθησεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ

his fraudibus attentus vaecors, hocque infelici impulsu, ignavus li-
 cet, multum elatus et animatus, primum quidem sacram omnem ex
 ecclesiis deponit figuram, exinde Christi vel sancti alicuius imagines
 habere repertos duris suppliciis et morte damnabat, ita ut nobiles
 plurimos et illustres viros interfecerit. porro Michael, excubitorum
 cohortis gerens principatum, apud imperatorem calumniam passus est,
 quasi adversus eum conspirasset; quem idcirco compedibus vincum
 in carcere asservatum tenebat. instante igitur servatoris nostri nata-
 licii festo noctu voluit e medio tollere: verum a propria uxore pro-
 hibitus et festi reverentia motus vivere permisit. Michael carcere
 detentus, hoc cognito, omnibus consilii participibus secreto indicavit
 “nisi custodia eximere studeatis, omnes vos apud imperatorem defe-
 ram.” erat cum ipsis et palatii papias Michaelis affinis. ipsi igitur
 noctu armati, sub vestibus gladios ferentes, papia portas aperiente,
 ac si sacerdotes forent casulis vestiti, ingressi sunt. imperatore in
 ecclesiam adveniente exiliunt, eumque comprehensum membratim et
 in frusta secant. proiicientem sacrilegam animam in palatio, in quo
 praedecessorum imperatorum nullus occisus fuerat prius. ceterum
 eadem hora ad carcerem irruentes Michaelem educunt et ad celebri-
 tatem inducunt, et pro compedibus devincto taenia imperiali cin-

πρωὶ ἀγαλλίασις.” μετὰ δὲ ταῦτα ῥακίοις ἐντέλεσι περιβα-
λόντες τὸ τοῦ ἀλιτηρίου σῶμα, εἰς ἀκάτιον ἐμβυλόντες τὰ
παμμίαρα αὐτοῦ μέλη κατὰ τὴν καλουμένην Πρώτην νῆσον
ἐκφέρουσιν, ἔκθα καὶ τοὺς παῖδας ἀποκείραντες μονάσαι πε-
5 ποιήασιν.

Μιχαήλ.

Μιχαήλ ὁ Ἀμορραῖος ἐβασίλευσεν ἐτη ἡ μῆνας ἐννέα· ὃς μι-Ρ. 448
κρόν τι τῆς προκατεχούσης κακίας ὑπενδούς, ὅσον τοὺς ἐν εἰρ-
κταῖς καὶ ποιναῖς καὶ ἐξορίαις ἐλευθερίαν τε καὶ ἄνεσιν ὄνειρώδη
10 φαντάζεσθαι, τὸ τοῦ προηγησαμένου δυσσεβοῦς ὑπέθαλπεν
θεοστύγες φρόνημα· ὁμοίως γὰρ τῷ αὐτῷ περιεπάρη δεινῆς
αἰρέσεως ἀγκίστριφ ἐξ ἀκροτάτης ἀλογίας καὶ ἀπαιδουσίας.
ὄθην ἐπὶ σελέντιον ἔφη “οἱ μὲν οὖν πρὸ ἡμῶν ἐρευνησάμενοι
ἐκκλησιαστικὸν θεσμόν τῶν δογμάτων τὸν περὶ αὐτῶν εἰσπρα-Β
15 χθήσονται λόγον, εἰ καλῶς ἢ κακῶς ἐθέσπισαν. ἡμεῖς ἐν ᾧ
τὴν ἐκκλησίαν εὐρομεν βαδίζουσαν, ἐν τούτῳ καὶ διαφυλάτ-
τειν προκρίνομεν.” ἦν δὲ αὐτῷ παῖς ἐξ Εὐφροσύνης ὀνόματι
Θεόφιλος, ὃν καὶ ἔστειπεν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. ἐφ’ οὗ
Θωμᾶς ὁ ἀντίρτης ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν μερῶν ἀπάρας ἤδη
20 καὶ λαὸν ἀκυρωθῆ καὶ ἐπίμικτον ἐπισυρόμενος ἐπὶ τὸ Βυ-
ζάντιον ἐκίνησε, τῆς βασιλείας παρ’ ἀξίαν ἐφιέμενος. ἐκ γὰρ

ctum declarant, adeo ut in eo illud psalmi dictum impleretur “ad
vesperam cominorabitur fletus, et ad matutinum laetitia.” post haec
exitialis illius cadaver vilibus pannis involutum lintri impositum, exe-
crandaque illius membra ad insulam, Proten dictam, efferunt; ubi
filios eius tondentes monasticum habitum suscipere coegerunt.

MICHAEL.

Michael Amoraeus annis octo et mensibus novem imperavit. hic
tantisper remittens vexationem quae sub decessore obtinuerat, quan-
tum scilicet sat erat, ut qui in ergastulis poenis et exilio erant liber-
tatem relaxationemque fictam somniarent, impii praecessoris sui in-
festam deo fovebat mentem; pari namque gravis haereses detinebatur
unco, ex animi stupiditate et ignorantia. unde silentio, id est conventu,
habito “qui aute nos” inquit “ecclesiasticorum dogmatum leges et sta-
tuta perscrutati sunt, de iis examinabuntur, sive in bonum sive in ma-
lum. nos in quo ecclesiam procedentem invenimus, in hoc et ob-
servandam decernimus.” erat porro illi filius ex Euphrosyna nomine
Theophitus, quem in magna ecclesia imperii corona redimivit. ad-
versus quem Thomas quidam rebellis ex Orientis partibus arma sus-

τῆς Ῥωμαίων γῆς ὀρμάμενος, δυσγενῆς τε καὶ ἀφανῆς ὢν, πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας ἀφίκετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ υἱὸν Εἰρήνης βασιλείσσης. κἀντεῦθεν πολλοὺς τῶν βυρβύρων κατὰ Χριστιανῶν ἀπατήσας καὶ λαὸν ἄπειρον συναθροίσας ἐπήει τῇ Κωνσταντινουπόλει, μεγαλαυχῶν, ἐπὶ τῷ 5 πληθεὶ τοῦ λαοῦ, μὴ ἐννοήσας ὡς οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν. ἐπόρθει τοίνυν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφ' ἓνα χρόνον, τῶν πολιτῶν γενναίως ἀντιταττομένων, καὶ τειχομαχοῦντων καὶ ναυμαχοῦντων· τὰς γὰρ πλείστας ναῦς ἐπυρπόλησαν, καὶ τοὺς λογάδας τῶν πολεμίων ἐτροπώσαντο. 10 ὁ δὲ ἀμχανία περιεχόμενος τὴν πόλιν ἀφείς ἐπὶ τὴν Θρακίην ἐχώρει ταύτην ληϊζόμενος. ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν μετὰ πλείστης δυνάμεως πρὸς αὐτὸν ἐξώρμησεν, καὶ δὴ παρακάθισας τινὰ βραχὺν χρόνον, καὶ τοῦτον ἀμογητὶ D χειρωσάμενος, καὶ ἀκρωτηριάσας αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ 15 οὕτως ἀνασκολοπίσας, κατέπαυσε τὸν ἐν τρισὶν ἔτεσιν δι' αὐτοῦ κατατάξαντα καὶ διαρκέσαντα χαλεπὸν καὶ ἐμφύλιον πόλεμον. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μιχαὴλ πρὸς τὸν ἀντίρτην Θωμᾶν, καὶ τῇ πρὸ τούτου φροντίδι πάντος ἄλλου καταφρονήσαντος, Κρήτη καὶ Σικελία καὶ αἱ καλούμεναι Κυκλάδες νῆσοι τῆς τῶν 20 Ῥωμαίων ἀρχῆς περιηρέθησαν ἐξ Ἰσθμῶν τε καὶ Ἀράβων, λαβόντων ἀρχὴν ἄρτι πρῶτον διὰ τὰς τοῦ λαοῦ ἀμαρτίας καὶ

19. πρὸς τοῦτο Comb.

cepit, et permixta humilique plebe secum ducta adversus Byzantium movit, imperium indigne nulloque merito affectans. sub Romana enim ditione, ipse obscuro et ignobili loco natus, ad Syriae partes se contulit, Constantinum se ipsum nominans et imperatricis Irenes filium: ex quo barbaris plurimis seductis, infinitaque populi adversus Christianos coacta multitudine, Cpolim appetiit, confusus illo plebis numero, nec reputans non salvari regem per multam virtutem. depopulabatur itaque Cpolis agros unum annum, quo cives optimo instructi ordine parabant fortiter obsistere, sive tutanda forent urbis moenia sive navali praelio decertandum. naves enim plurimas igne summisso incenderunt, electosque hostium cuneos in fugam vertunt. ipse vero summa rerum pressus angustia, urbe derelicta in Thraciam secessit vastitatem illaturus. Michael autem urbe egressus cum exercitus valida manu hosti statuit occurrendum: quare obsedit modico tempore, et ab eo sine labore capto manumque et pedum extremitatibus truncato stipitis, cui suffigeretur, poenam expetiit, et una intestinum difficile et crudele bellum annis tribus continuatum consopivit. occupato in hunc modum adversus rebellem Thomam Michaelē, et aliam omnem curam huic unice post-

ἐὴν τῶν κρατούντων δυσπέθειαν καὶ ταπεινοῦν καὶ ὑπὸ χεῖραν ἀφ' ὧν ἄγειν τὰ τῶν Χριστιανῶν πράγματα. ἐν τούτῳ ὄν-
των καὶ οὕτω τῶν πραγμάτων διακειμένων, Μιχαὴλ ἐκ δυ-
σουρίας καὶ τῆς τῶν νεφρῶν ἀλγηδόνος κακῶς ἀπηλλάγη τοῦ P. 449
5 ζῆν. ἔσχε δὲ ἐπὶ ἀρχὴν ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ
μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Εὐφροσύνης.

Θεόφιλος.

Θεόφιλος ἐβασίλευσεν ἑτη ιβ'. ἡ δὲ μητὴρ αὐτοῦ Εὐ-
φροσύνη ὑποστείλασα ἐν πᾶσι τοῖς θέμασι ἤγαγεν κόρας εὐ-
10 πρεπεῖς πρὸς τὸ νυμφοστολῆσαι Θεόφιλον τὸν υἱὸν αὐτῆς,
ἀγαθοῦσα αὐτὰς ἐν τῷ παλατίῳ εἰς τὸν λεγόμενον Μαργαρί-
την τρίκλινον, δέδωκε Θεοφίλῳ χρυσοῦν μῆλον, εἰποῦσα ὅτι
εἰς ἣν ἀρεσθῆς ἐπίδος τοῦτο αὐτῆ. ἦν δὲ τις εἰς εὐγενῶν ἐν
αὐταῖς κόρη ὀνόματι Ἰκασία, ὠραισιτάτη πάνυ, ἦν ἰδὼν Θεό-
15 φίλος, ὑπερωρασθεὶς αὐτὴν τοῦ κάλλους, ἔφη ὡς ἄρα διὰ γυ-
ναικὸς ἐρρῶν τὰ φαῦλα. ἡ δὲ μετ' αἰδοῦς πως ἀντέφη "ἀλλὰ
διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττονα." ὁ δὲ τῷ λόγῳ τὴν καρ-
δίαν πληγεὶς ταύτην μὲν εἶασεν, Θεοδώραν δὲ τὸ μῆλον ἐπέ-
δωκεν, οὕσῃ ἐκ Παφλαγόνων. στέφει δὲ Θεοδώραν ἐν εὐ-
20 κτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, στεφθεὶς καὶ αὐτὸς ἅμα αὐτῆ
ἐπὶ Ἀντωνίου πατριάρχου. τῆ ἁγίᾳ πεντηκοστῇ προῆλθεν ἐν C

ponente, Creta Sicilia et insulae vocatae Cyclades a Romano imperio rescissae sunt ab Afris et Arabibus. inde primum propter peccata populi et impietatem principum, ut insuper populus Christianus eorumque res sub adversariorum manu humiliarentur, bellum exortum est. rebus in hoc statu positis, Michael urinae difficultate renumque dolore in cruciatibus vitam finivit. eius successor Theophilus filius cum matre Euphrosyna suscepit imperium.

THEOPHILUS.

Theophilus annos duodecim imperavit. Euphrosyna vero mater eius, mittens in omnes regiones, elegantes forma puellas, ut earum aliquam Theophilo filio suo desponsaret, collegit. coactis itaque cunctis in palatium ad triclinium, cui nomen Margarites, malum aureum Theophilo tradidit, dicens "dona illud ei quae placuerit magis." erat porro inter illas puella, nomine Icasia, formosissima, qua visa Theophilus, eius delectatus pulchritudine, dixit "per mulierem quam multa manarunt damna." illa pudore perfusa respondit "verum per mulierem scaturient meliora." ob responsum corde percussus eam quidem dimisit, Theodoram vero Paphlagonum terris ortam malo donavit. coronat autem Theodoram in S. Stephani oratorio, ipse vicissim ab Antonio patriarcha nuptialibus

τῆ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῆ μεγάλης, φιλοτιμησόμενος χρήμασι πολλοῖς τὸν πατριάρχην, ἅμα τῷ κλήρῳ τε καὶ τῆ συγκλήτῃ. καὶ ἡ μὲν εἰρημένη Ἰκασία τῆς βασιλείας ἀποτυχοῦσα μονῆν κατεσκεύασεν, εἰς ἣν ἀποκειραμένη ἀσκοῦσα καὶ φιλοσοφοῦσα καὶ θεῶ μόνῳ ζῶσα διετέλεσεν μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς· ἡ δὲ καὶ συγγράμματα αὐτῆς πλεῖστα καταλέλοιπεν. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ Εὐφροσύνη ἐκουσίως κατελθοῦσα τοῦ παλατίου ἐν τῇ μονῇ αὐτῆς, ἧ ἐπώνυμον τὰ Γαστρία, ἠσύχαζεν. ἐποίησε δὲ ἱππικὸν Θεόφιλος, καὶ προσέταξε τῷ Χαμοδράκοντι Λέοντι τῷ πρωτοβεστιαρίῳ αὐτοῦ ἀγαγεῖν τὸ πολυκάνδηλον 10
 Δ τὸ ἐν τῇ σφαγῇ τοῦ Ἀρμενίου Λέοντος ξίφει διακοπέν. τοῦ 24 ἱππικοῦ δὲ τελεσθέντος προσεκαλέσατο πῦσαν τὴν σύγκλητον ἐν τῷ λεγομένῳ καθίσματι, καὶ τὸ πολυκάνδηλον ἐξαγαγὼν καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς ἔφη “ὁ εἰς ναὸν κυρίου εἰσευχόμενος καὶ χριστὸν κυρίου φορεύων τίνος βῆτιν ἔνοχος;” ἡ δὲ σύγ- 15
 κλητος ἀποκριθεῖσα ἔφη “ἔνοχος θανάτου ἐστίν, ὃ δέσποτα.” καὶ εὐθὺς ἐκέλευσεν τοὺς σὺν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Μιχαὴλ τὸν Λέοντα ἀνελόντας τὸν ὑπαρχον κατασχεῖν καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν τῇ σφενδόνη ἀποτεμεῖν, πολλὰ προβαλλομένους καὶ λέγοντας ἄδικον εἶναι τὴν τοιαύτην κρίσιν· καὶ γὰρ εἰ μὴ 20
 τῷ πατρὶ συνηγωνισάμεθα, βασιλεὺς οὐκ ἂν αὐτὸς νῦν ἦρξας.
 P. 450 καὶ οὕτως ἐπ’ ὕψει πάντων τὰς κεφαλὰς ἀπετεμήθησαν, προ-

corollis decoratus. sancta dominica ad sanctam magnam ecclesiam muneribus plurimis patriarcha una cum clero et senatu cumulaturs processit. praefata porro Icasia imperii spe frustrata monasterium aedificavit, in quo detonsa vitam contemplativam et philosophicam exercens, deoque soli vivens, ad vitae suae finem, editis relictisque scripto ingenii monumentis pluribus, perseveravit. ceterum Euphrosyna imperatoris mater, palatio sponte deserto, in monasterio, cui cognomen Gastria, vitam egit quietam. circensibus vero ludis celebratis, Leoni Chamodraconi protovestiario suo praecepit Theophilus multifidum proferre candelabrum, quod in caede Leonis Armenii gladio comminutum fuerat. ludis peractis, in locum nomine sedem senatum omnem convocavit, et productum candelabrum eis coram ostendens dixit “qui templum domini ingressum Christum domini interficit, cuius criminis reus est?” respondens senatus ait “reus est mortis, domine.” statimque iussit praefectum eos, qui una cum patre suo Michaele Leonem occiderant, apprehendere, et multa licet praetendebantibus et obliquentibus, inquamque causantibus sententiam, ad Fundam capita amputari: “etenim nisi patri tuo opem tulissemus, modo non imperares.” in hunc modum sub omnium conspectu capita sunt illis praecisa, praetextu quidem quod in templo domini ea perpetrare

σχῆματι μὲν ὡς εἰς ναὸν κυρίου τετολμηκότες ποιήσασθαι τὴν ἀναίρεσιν, τῇ ἀληθείᾳ ὡς τὸν συναϊρεσιώτην αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα εἰς ἀσέβειαν ἀποκτείναντες· εἶχετο γὰρ ὁ ἀλιτήριος τῆς ἐκείνου Θεοστυγοῦς αἰρέσεως, τῶν [δὲ] ἁγίων εἰκό-
5 νων τὰς μὲν κατασπῶν τὰς δὲ ἀνορούτων.

Τούτῳ Θεοφίλῳ προσέφυγεν Θεόφοβος Πέρσης ἅμα τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ Περσῶν χιλιάδων ἰδ', οὓς διένειμεν ὁδὸς ἐν τοῖς θέμισι κατασκηνώσας καὶ εἰς τούρμας ἀποκαταστή-
10 τῶν Θεόφοβον εἰς ἀδελφὴν Θεοδώρας Ἀγούστῃς γαμβρὸν Β ἐποιήσατο.

Φιλόκοσμος δὲ ὢν αὐτὸς Θεόφιλος κατεσκεύασε διὰ τοῦ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχείου, λογιωτάτου πάνν ὄντος καὶ σιγγε-
15 νόου Ἄντωνίου πατριάρχου, τό τε Πενταπύργιον καὶ τὰ δύο μέγιστα ὄργανα ὀλόχρῃσα, διαφόροις λίθοις καὶ ὑελίοις καλ-
λύνας αὐτά, δένδρον τε χρυσοῦν ἐν ᾧ στρουθίον ἐφεζόμενον διὰ μηχανῆς τινὸς μουσικῶς ἐκελάδουν. ἐκαινούργησεν δὲ καὶ τὰς βασιλικὰς στολὰς ἄνανεώσας καὶ χρυσοῦφάντους κα-
20 τακομήσας.

Δικαιοσύνην δὲ κοσμικὴν προσποιούμενος ὁ τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν πλέον ὑπὲρ τοὺς πρώην βασιλευσάντας ἄδικήσας, προσελθούσης αὐτῷ γυναικὸς χήρας ἐν Βλαχέρναις, C

ausi fuerant, at revera quod eiusdem secum opinionis et pari haeresi infectum sustulissent. eiusdem quippe deo infensae haereseos labe piaculum illud tenebatur. sanctorum porro imaginum quasdam disrumpens, quasdam effodiens.

Ad hunc Theophilum profugus venit Theophobus Persa, una cum patre suo et Persarum milibus quattuordecim, quibus per turmas divisim in diversis regionibus assignavit habitationes, qui usque hodie Persarum turmae appellantur. ipsum Theophobum ex Theodorae Augustae sororis nuptiis levirum ipsi fecit.

Theophilus autem cum artefactorum ornatu delectaretur, per aurifabrorum principem valde celebrem et peritum et Antonii patriarchae assinem iussit conflare Pentapyrgium et iumenta maxima duo ex auro solido, lapidibus diversis et crystalis insignita, arboremque auream, cui insidentes passeruli secretis machinis musicos cantus exercebant. reparavit etiam imperatorias vestes et omnino renovavit, aureisque staminibus contexit.

Publicum etiam ius et rigorem observare simulans, fidem pietatemque prae antecessoribus imperatoribus laesit. accedente ad ipsam muliere vidua ad Blachernas, et iniuriam ab Augustae fratre Patrona, excubiarum drungario, se pati conquerente: "adeo

καὶ βοήσασθαι ὡς ἀδικοῖτο παρὰ τοῦ τῆς Ἀυγούστης ἀελ-
φροῦ Πετρωνᾶ, δρογγαρίου τῆς βίγλας ὄντος· “ὕψοι γὰρ τὰ
ἑαυτοῦ οἰκήματα, καὶ τοῖς κτίσμασι καινουργεῖ τὰ ἐμὰ, καὶ
σκοτιζέει καὶ εἰς τὸ μηδὲν εἶναι ποιεῖ, ὡς ἄτε χήρας καταπε-
φρονημένας.” * * * οἱ ἀπελθόντες καὶ θεασάμενοι τὴν τοιαύτην⁵
ἀδικίαν, καὶ βεβαιωθέντες ὡς ἀληθῆ εἰσὶν τὰ παρὰ τῆς γυ-
ναικὸς ῥηθέντα, ὑποστρέψαντες ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. καὶ
ἐλεγχθεῖς παρ’ αὐτῶν ἐκδυθεῖς ἐν τῇ μέσῃ τῆς ὁδοῦ τύπτε-
ται τὰ νῶτα σφοδρῶς. ὠρίσθησαν δὲ ὃ τε κοιαιίστωρ καὶ οἱ
D ἀντιγραφεῖς ἀπελθεῖν καὶ μέχρι θμεμῶν ἐκδαφίσαι τὰ αὐ-¹⁰
τοῦ οἰκήματα καὶ τῇ γυναικὶ παραδοῦναι.

Οὗτος Ἀλέξιον τὸν Ἀρμένιον, ᾧ ἐπώνυμον Μουσελέ,
ἀνδρεῖον ἦντα καὶ ῥωμαλέον, εἰσποηήσατο γαμβρὸν εἰς Μα-
ριάν ἡγαυημένην αὐτῷ θυγατέρα, ποιήσας αὐτὸν πατρίκιον,
25 μετ’ ὀλίγον δὲ καὶ μάγιστρον. εἶτα ὑπόληψιν τινα ἐπ’ αὐτῷ¹⁵
σχῶν ὡς ὀρεγόμενον τῆς βασιλείας, καὶ στρατηλάτην καὶ δυν-
κα Σικελίας ἐξέπεμψεν. οἷα δὲ τοῦ φθόνου ᾠδίνοντος, Σικε-
λοί τινες ἀνελθόντες διέβαλλον τοῦτον τῷ βασιλεῖ, ὡς τὰ μὲν
Χριστιανῶν τοῖς Ἀγαρηνοῖς προδίδωσιν, κατὰ δὲ τῆς βασι-
λείας μελετᾷ. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τεθνηκυίας Μαρίας, πεπο-²⁰
P 451 θημένης τῷ βασιλεῖ θυγατρὸς, τὴν μὲν λάρνακα ταύτης ἐξ
ἀργύρου ἐκόσμησεν, καὶ τόμον ἐλευθερίας τοῖς προσφεύγουσιν
ἐπ’ ἐγκλήματί τινι τέθεικεν· ὄνπερ ἄργυρον μετὰ ταῦτα

3. καινουργεῖ, τὰ ἐμὰ δὲ σκ. Comb.

enim” aiebat “structurae muros erigit et aedificia innovat, ut mea
penitus obscurat, et quod viduis pro solito contemptis accidit,
reddat penitus inutilia” * * * illi discedentes, et iniuriam fieri con-
spicati, et vera esse quae a muliere obicerentur certiores facti rede-
untes imperatori renuntiaverunt; ab eisque convictus Petronas, me-
diaque via exutus, dorso verbera excepit quamplurima. festim vero
quaestor et exceptores abire iussi Petronae domus ad fundamenta
exequaverunt, et mulieri tradiderunt possidendas.

Ipse Alexium Armenium, cognomento Muselem, fortem et robu-
stum virum, tradita dilecta sibi filia Maria generum ascivit patricium-
que renuntiavit, et modico post magistrum: in suspicionem vero de-
inde adductum, quasi aucuparetur imperium, magistrum militiae et
ducem Siciliae institutum a se ablegavit. qualia igitur livor partu-
rire solet, Siculi quidam abeuntes eum apud imperatorem calumnia-
bantur, quasi quae Christianorum sunt, proderet Agarenis, et adversus
imperium meditaretur. interim Maria, dilecta imperatoris filia, fato
functa urnam eius argento exornavit, immunitatisque privilegium ex
erimine ad illud confugientibus contulit. argentum illud ex sepul-

Αἰών ὁ βασιλεὺς ἀνείλετο ἐκ τοῦ τάφου· Θεόδωρον δὲ ἀρ-
 χιεπίσκοπον τὸν λεγόμενον Κριθῖνον ἐν τῷ καιρῷ τῆς διαβο-
 λῆς Ἀλεξίου ἐν τῇ πόλει ὄντα προσκαλεσάμενος, καὶ δούς τὸ
 ἴδιον φυλακτόν, ἀπέστειλεν εἰς Σικελίαν δοῦναι λόγον ἀπα-
 5 θείας Ἀλεξίῳ καὶ ἀγαγεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ τῇ προσούσῃ
 αὐτῷ συνέσει πείσας Ἀλέξιον ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα· ὃν
 ὁ βασιλεὺς ὡς ἀντάρτην τύψας ἔθετο ἐν δεσμοτηρίῳ, δημεύ-
 σας αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περιουσίαν. καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ Β
 τὸ ἔθος εἰς Βλαχέρνας ἀπελθόντος προλαβὼν ἔστη ἔμπροσθεν
 10 τοῦ θυσιαστηρίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἱερατικὴν ἴστολὴν ἡμφιε-
 σμένος, καὶ τοῦ βασιλέως τῇ σωλῆα πλησιάσαντος ἅμα τῶν
 τῆς συγκλήτου φωνῇ μεγάλη ἐφώνησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος “ἐν-
 τεινε καὶ κατενοδοῦ καὶ βασιλευε ἕνεκεν τίνος, ὃ βασιλεῦ;”
 αἰδέσθεις οὖν ὁ βασιλεὺς τῇ συγκλήτῳ ἔφη “ἕνεκεν ἀληθείας
 15 καὶ πραδότητος καὶ δικαιοσύνης.” ὁ δὲ “καὶ ποῖα δικαιοσύνη
 ἐν σοί, ὅτι δούς ἐνυπόγραφον λόγον Ἀλεξίῳ δι’ ἐμοῦ οὐκ
 ἐφύλαξας τοῦτον;” ὁ δὲ βασιλεὺς, ὡς ἐλεγχθεὶς, θυμῷ τε
 καὶ ὄργῃ ἀκατασχέτῳ κινήθεις τοῦτον τοῦ θυσιαστηρίου βι- C
 αίως ἐξήγαγεν, καὶ πληγὰς αὐτῷ οὐ μετρίας ἐπιθείς ἔξωρι-
 20 σεν, οὐ διὰ τὸ ἐλεγχθῆναι ὑπὸ τούτου μόνον, ἀλλὰ διὰ τὸ
 καταμαθεῖν αὐτὸν τὰς ἀγίας εἰκόνας τιμᾶν καὶ σέβασθαι καὶ
 τὴν αὐτοῦ δυσσέβειαν κρυφαίως διαβάλλειν. μετ’ οὐ πολὺ

14. τὴν σύγκλητον Comb.

cro imperator Leo postmodum sustulit. tempore deinde quo Alexius
 calumnia passus est, Theodorum archiepiscopum cognomine Crithi-
 num in urbe forte repertum advocavit Theophilus, propriaque cruce
 amuleti ritu e collo pendente ipsi tradita misit in Siciliam, securita-
 tis fidem Alexio daturum et mox ad se adducturum. profectus ille
 pro innata sibi prudentia Alexium verbis persuasum adduxit ad im-
 peratorem: imperator velut rebellem verberibus exceptum misit in
 ergastulum, et omnes eius facultates publico addixit. imperatorem
 deinde ad Blachernas profectum praeveniens archiepiscopus sacerdo-
 tali veste indutus stetit coram altari; et imperatori ad soleam iam
 accedenti et vicino una cum senatus elata voce archiepiscopus exclamavit
 “intende, prospere procede et regna. cuius gratia, o imperator?”
 verecundia suffusus imperator senatui dixit “veritatis, mansuetudinis
 et iustitiae gratia.” ille vero “quae iustitia tua est, qui verbum sub-
 scriptionis tua firmatum Alexio per me misisti, nec tamen observa-
 sti?” imperator ita correptus, et ira modum nesciente commotus,
 violenter hunc altaribus abripuit, verberibusque non paucis vapulan-
 tem in exilium expulit, non quia correptus esset ab illo, sed quia
 didicisset eum sacras imagines venerari et colere; et propriam impieta-

δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ παραγενομένου, καὶ τοῦ πατριάρχου
αὐτὸν ὀνειδίσαντος διὰ τὸν ἐπίσκοπον, ἤγαγον αὐθις αὐτὸν
26 μετὰ παρακλήσεως· τοῦ δὲ ἀνάξιον αὐτὸν τῆς ἱεροσύνης
κρίναντος δι' ἃ πέπονθεν, ὁ βασιλεὺς οἰκονόμον τῆς μεγάλης
D ἐκκλησίας πεποίηκεν, καὶ τὸν Ἀλέξιον τοῦ δεσμοτηρίου πεποίη- 5
κεν ἐξελεθεῖν, ἀποδεδωκὼς αὐτῷ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν,
ἔχων αὐτὸν ἐν τιμῇ.

Ἦν δὲ Μανουὴλ ὀνομασιτότατος στρατιώτης πάντων τῶν
ἐν τῇ ἀνατολῇ τιμωμένων παρὰ τοῦ βασιλέως. οὗτος Μύ-
ρωνι συμβαλὼν λόγους τινάς, λογοθέτη τε ὄντι τοῦ δρόμου 10
καὶ πενθερῷ τοῦ Πετρῶνα, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὑποβολῇ τοῦ
Μύρωνος ὡς τῆς βασιλείας ὀρέγεται, καὶ ἐμελεῖτο δεινῶς
κατ' αὐτοῦ. Λέων δὲ ὁ πρωτοβεστιᾶριος ὑπὲρ Μανουὴλ
προϊστάμενος καὶ φροντίζων διεβεβαίουτο τῷ βασιλεῖ ὡς ψευ-
δῆ εἰσὶ τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα. ἃ μαθὼν Μανουὴλ, καὶ 15
τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως καὶ τὰς διαβολὰς ἐκκλίνων, λάθρα
τῆς πόλεως ἐξελθὼν μέχρι πυλῶν καὶ τοῖς δημοσίοις ὀχήμα-
P. 452 σιν ἐπιβάς ἀπῆλθεν φυγὰς μέχρι τῶν κλεισοῦρων Συρίας,
τὰς τῶν ἵππων ἰγνύας ἐκκόπτων, ἐδήλωσέ τε τοῖς Ἀγαρηνοῖς
ταῦτα “τοῦ βασιλέως ὀργὴν ἐκφεύγω, καὶ εἰ μὴ καταναγκά- 20
σετε τὴν ἔμναυτοῦ πίστιν καταλιπεῖν, προσφεύγω ὑμῖν. εἰ
οὖν οὕτω προσδέχεσθέ με, λόγον ἀπαθείας μοι ἀποστείλατε.”
οἱ δὲ τοῦτο μεγάλην χάριν δεξάμενοι, λόγον ἀποστείλαντες

tem ab eo clam condemnari. non multo post ad magnam ec-
clesiam accedenti intentatum facinus in episcopum patriarcha ex-
probrante, ille precum instantiam reveritus exilio revocavit: eo vero
sacerdotio se indignum iudicante propterea quae passus est, im-
perator oeconomum magnae ecclesiae instituit, et Alexium ergastulo
liberari iussum rursus excepit, facultatibusque restitutis omnibus in
honore habuit. erat autem Manuel miles omnium qui in Oriente ab
imperatore in pretio habebantur nominatissimus. ipse aliquando cum
Myrone cursus publici logotheta et Petrona socero collocutus, ipsius
Myronis suggestione apud imperatorem calumniam passus est, velut
affectaret imperium et adversus eum aliquid meditaretur.

In adversum Mauuelis defensor aderat Leo protovestiarius, deque
eius salute sollicitus imperatori affirmabat falsa, quae ipsi obiceren-
tur. quibus perceptis, Manuel imperatoris iram et intentatas decli-
nans calumnias clam urbis portis excessit, et curribus publicis con-
sensus ad clusuras usque Syriae fugitivus abiit; ubi excisis equorum
poplitibus haec Agarenis manifestavit “iram imperatoris declino; et
si non coegeritis meam me deserere fidem, in partes vestras transeo. si

προσεδέξαντο ὡς βασιλεῦς Ῥωμαίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ προσρύνετα τοῖς Ἀγαρηνοῖς μιθῶν ἐν πολλῇ θλίψει καὶ ἀγωνία γέγονεν, καὶ βουλὴν ἐποιεῖτο μετὰ Ἰωάννου συγκέλλον περὶ τούτου. ὁ δὲ εἶπεν “εἰ προθύμως βούλει τὸν Μανουὴλ
 5 πρὸς σὲ ἐλθεῖν, ὦ βασιλεῦ, αὐτὸς ἐγὼ ἔτοιμος τοῦτο ποιεῖν, B
 χρήματα λαβὼν καὶ πρὸς τὸν ἀμερουμνῆν σταλείς ὡς δῆθεν τοὺς ἐν εἰρκτῇ ἐπισκεψόμενος, ἔχων ἐνυπόγραφον λόγον παρὰ τῆς σῆς βασιλείας ᾧ πείσω τὸν Μανουὴλ εἰς ὄψιν ἐλθῶν. δοκῶ δὲ τοῦτο πράξαι τῷ τε ἐνυπογράφῳ λόγῳ καὶ τῇ ἐμῇ
 10 πειθοῖ.” ὁ δὲ βασιλεὺς πάμπολλα χρήματα καὶ δῶρα πρὸς τὸν ἀμερουμνῆν δούς αὐτῷ ἀπέστειλεν. ὁ δὲ εἰσελθὼν μετὰ πολλῶν χρημάτων καὶ κόσμου παντοίου, ὡς καὶ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐκπλαγῆναι, τὰ δεσμοτήρια ῥογέυσας καὶ τὸν πρωτοσύμβουλον θεασάμενος ἐδυνήθη καὶ λά-
 15 θρα συνομιλῆσαι τῷ Μανουὴλ καὶ δοῦναι αὐτῷ τὸν ἐνυπόγραφον λόγον καὶ τὸ φυλακτὸν τοῦ βασιλέως. καὶ ὁ μὲν C
 ταῦτα πράξας ὑπέστρεψεν, ἀναγγείλας τῷ βασιλεῖ ὅσα διεπραξάτο. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐξαιτησάμενος τὸν ἀμερουμνῆ τοῦ ἐξελθεῖν κατὰ ἔθνος τινὸς πολεμίου αὐτοῖς ἔτυχε τῆς αἰτή-
 20 σεως, καὶ λαβὼν τὸν τοῦ ἀμερουμνῆ υἱὸν καὶ λαὸν πλεῖστον ἀπῆλθεν καὶ νίκην μεγάλην εἰργάσατο. καὶ τοῦτον ἐν μείζονι τιμῇ ἢ τὸ πρῶτον εἰργάσατο, καὶ πάντα ἦν αὐτὸς παρὰ

7. τοὺς add Comb.
 λαβῶν| καταλαβῶν P

14. πρῶτον σύμβουλον P

20. καὶ

sic excipitis, securitatis indicia mittite.” illi nuntio recreati, immunitatis misso libello, velut Romanorum imperatorem admisere. imperator vero ad Agarenos Manuelem defecisse audiens, multo maerore et animi angustia correptus est; et cum Ioaune syncello de hoc consiliabatur. ille vero dixit “si ex animo Manuelem ad te regredi cupis, acceptis pecuniis ad amerumnem missus, quasi in carcere detentus visitaturus, negotium hoc conficere paratus sum, et ab imperio tuo securitatis fide subscripta Manuelli ut ad conspectum redeat suadebo. subscriptis autem litteris, vocisque suadela totum hoc me pe-racturum confido.” imperator commissa pecuniarum multitudine et datis ad amerumnem litteris virum destinavit. ille cum pecuniis et vario apparatu ingressus, adeo ut obstupescerent Agareni, sparsis per ergastula pecuniis, et viso Agarenorum supremo consiliario, cum Manuele etiam clam convenire valuit, et tabulas ab eo subscriptas et saluum conductum exhibere. his ab eo gestis, quae fuisset executus imperatori nuntians, regressus est. Mannel autem adversus nationem cum amerumne inimicitiam agentem proficiscendi facultate petita, postulatis potitus est: ducto namque amerumnis filio et copioso exer-

τῷ ἀμερουμνῇ δυνάμενος. ὄθεν ἔχων φροντίδα πολλήν τοῦ ἐξελεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ, μετὰ καιρὸν τινα εἶπεν πρὸς τοὺς δυνάστας τοῦ ἀμερουμνῆ ὅτι εἰάν μοι τὸν υἱὸν τοῦ ἀμερουμνῆ καὶ λαὸν παρέξετε, ἐξελεθὼν ὑποτάξω τὴν Ῥωμανίαν. οἱ δὲ μεγίστην χαρὰν τοῦτο ἠγησάμενοι, καὶ τῷ προτέρῳ πλεονε-
D κτήματι, εὐθύς ἐξώπλισεν αὐτὸν καὶ κατὰ Ῥωμανίας ἀπέστειλεν. ὁ δὲ ἐλθὼν πλησίον τοῦ θέματος τῆς ἀνατολῆς, προσκαλεσάμενος τοὺς ὑποχειρίους αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀμερουμνῆ ὡς δῆθεν διακινήσων καὶ κνηγήσων, πόρρωθεν τῶν πολεμίων γενόμενος, περιπλακεῖς τῷ υἱῷ τοῦ ἀμερουμνῆ καὶ καταφιλήσας αὐτὸν εἶπεν ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπέρχομαι πρὸς τὸν βασιλέα τε καὶ τὰ ἴδια, σὺ δὲ μετὰ τῶν σῶν, ὡς μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι ὑποπτεύοντες παρ' ἡμῶν, ἄπιθι πρὸς τοὺς σοὺς. καὶ οὗτος μὲν οὕτω μετὰ δακρύων καὶ αἰσχύνῃς ὑπέστρεψεν, ὁ δὲ Μανουὴλ ἐχώρει πρὸς τὸν βασιλέα, προαπο-
P. 453 στείλας αὐτῷ τὸν μηνύσοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τὸν μηνυ-
 τὴν χρῆμασί τε καὶ ἀξιώμασιν ἐφιλοφρονήσατο, καὶ τὸν Μανουὴλ ὡς ἀξίον ἦν ὑπεδέξατο, μάγιδτρον εὐθύς καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν ποιησάμενος, καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἐκ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἀναδεξάμενος. τούτοις ἐπαρθεῖς ὁ βασι-
28 λεὺς ἐξῆλθεν ἔπειτα Μανουὴλ καὶ τῆς συγκλήτου μετὰ τῶν Ἀγαρηῶν, καὶ εὐπειῶς τὴν το Ζάπετρον καὶ τὸ Σαμοσαίον

8. τοῦ om Par

cltu professionem suscepit et Insignem reportavit victoriam. quod ei maiorem quam prius honorem conciliavit, cunctaque quae vellet apud amerumnem poterat. ex quo ad Romaniam regredi valde sollicitus, post temporis spatium aliquod amerumnis satrapis dixit "si amerumnis filium et exercitum praebueritis, profectus Romaniam omnem subiugabo." quo summa cum laetitia accepto, in prioris gratiae augmentum, armis confestim instruxit et adversus Romaniam misit. ad Orientale itaque thema vicine profectus, domesticis et amerumnis filio secum adlectis, quasi recreaturus se et venaturus abiit. hostibus deinde remotior factus, amerumnis filium complexus et deosculatus dixit "ad imperatorem patriamque propriam remeo: tu cum tuis nihil iniuriae pati suspicantibus redi: ad tuos abi." hic quidem eo pacto cum lacrimis et verecundia reversus est. Manuel vero praemisso ad imperatorem nuntio rediit. imperator muneribus et dignitate nuntium donans Manuelem prout aequum erat, suscepit, et magistrum confestim scholarumque domesticum instituens, etiam filios eius ex sancto baptismo suscepit. his elatus imperator abiit cum Manuele et senatu adversus Agarenos, et Zapetro Samosatoque civitatibus ditiarum copia muroque valido ab amerumnae munitis praeclara poti-

- πλούτῳ κομῶν καὶ δυνάμει τότε διὰ τοῦ ἡμερομηνῆ ἐκεῖ-29
θεν παραλαβῶν ἐπαρήει, τῇ νίκη καὶ τοῖς λαφύροις γαυρού-
μετος. καὶ ἐλθὼν μέχρι τοῦ Βρύα προσέταξεν οἰκοδομηθῆ-
ναι παλάτιον, παραδείσους φυτεῦσαι καὶ ὕδατα ἀγαγεῖν. ἃ
5 καὶ γέγονεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν τὰ λάφυρα Β
ἐδριάμβυσεν ἵππικὸν ποιήσας, καὶ τὸ πρῶτον βαιὸν παίξας,
ἄρματι μὲν οὖν λευκῷ ἐποχῆσάμενος, χρώματι δὲ τῷ Βενέτῳ
ἀμφιασάμενος καὶ νικήσας ἐστεφανώθη, τῶν δῆμων ἐπιβωών-
των “καλῶς ἤλθες, ἀσύγκριτε φακτοναῖρη.”
- 10 Τοῦ δὲ πατριάρχου Ἀντωνίου τελευτήσαντος ἀπ’ αὐτοῦ
χειροτονεῖται Ἰωάννης ὁ σύγκελλος, ἔν’ εἶπω ὁ νέος Ἰαννῆς
καὶ Ἰαμαρῆς, βεβοημένος ἐπὶ τε μαντείαις καὶ λεκανομαντεί-
αις καὶ πάσῃ ἀσεβείᾳ. ὃς ὄργανον ἐπιτήδειον εὑρεθείς τῆς
τοῦ βασιλέως ἀσεβείας τε καὶ ῥοπῆς αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς C
15 ἀπώλειαν συνειργάσατο, καὶ ὃν ᾧδινε μὲν κατεῖχε δὲ βασιλί-
σκον τῆς ἀσεβείας ὁ βασιλεύς, ἐξέρρηξεν καὶ ἀπέτεκεν, τὰς 30
ἀγίας εἰκόνας ἀναχρίσθαι προστάξας ἢ ἀπαλείφεισθαι. οὗ-
τος ὁ Ἰωάννης πρὸ τοῦ ἄστεως οἴκημα ἐκ λίθων λαξευτῶν
κατασκεύασας, ὃ Τρουῖλλος μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεται, διὰ τι-
20 των θουσιῶν ὠμίλει τοῖς δαίμοσι καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ μέλλοντα
δισήμαινε. ὃ καὶ ἀοίκητον ἔμμενεν διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενομέ-
νας τότε τῶν δαιμόνων ἐπιφοιτήσεις.

12. μαντεῖοις Πατ

tus victoria, spoliisque inclutus, regressus est. porro reversus ad
Bryae locum palatium exstruxit, plantavit hortos, aquas deduci iussit;
quod et factum est. inde in urbem reversus, onustus spoliis, Circen-
sibus ludis exhibitis triumphum egit, et curru candido vectus Vene-
toque colore insignis primo munere lusit, victorque coronatus est,
factionibus acclamantibus “feliciter adveneris, o incomparande fa-
ctionarie.”

Ceterum patriarcha Antonio vita functo, in eius locum ordina-
tus est Ioannes syncellus, vere dicam novus Iannes et Iamares, prae-
stigiis et per pelves divinationibus omnique impietate nominatissimus.
hic velut instrumentum aptissimum imperatoris impietatis et propen-
sionis repertus, ipsi per omnia in perniciem cooperabatur; et quem
conceperat animo, occultabat vero venenatum impietatis basiliscum
imperator, emisit et peperit, cum sacras imagines uno colore infici,
verius dicam deleri praecepit. Ioannes ipse politis et sculptis lapi-
dibus ante urbem extracta domo (Trullus nunc usque appellatur) sa-
crificiis quibusdam familiares asciscebat daemones, et futura impera-
tori renuntiabat. domus autem propter daemonum ad eam frequen-
tiam sine habitatore mansit.

Τούτων οὕτως ἐχόντων Ἄραβες μετὰ δυνάμεως πολλῆς
 κατὰ Ῥωμανίους ἐδίωξαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμα τοῖς πρόσφραξι
 Πέρσαις καὶ Μανουὴλ δομειστίκῃ κατ' αὐτῶν ἐχώρει, καὶ
 D συμβολῆς γενομένης ἤτηθεις ὁ βασιλεὺς μέσον εἰσῆλθεν τῶν
 Περσῶν ὑπ' αὐτῶν περιοσθῆναι. Μανουὴλ δὲ ὡς ἔγνω τὸν
 βασιλέα μέσον τῶν Περσῶν ὄντα, αὐτοὺς βουλομένους ἤδη τοῖς
 Ἄραβι αὐτὸν προδοῦναι καὶ δι' αὐτοῦ καταλλαγῆναι, αὐτοὺς
 διασχίσας, μέσον αὐτῶν τοῦ χαλινοῦ τοῦ βασιλέως λαβόμενος,
 31 ἐξῆλθεν ἄγοντα τοῦτον ἐξάγων, αἰσχύνῃ ἡγούμενος οὐ κα-
 θεκτὴν Ῥωμαίοις εἰ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων Ἄραβες αἰχμαλώ-10
 τον λάβωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ δέει τοῦ καθεστηκότος ἐκ-
 σταὺς προσρυῆναι πάλιν τοῖς Πέρσαις ἤβούλετο. ὁ δὲ Μα-
 νουὴλ τὸ ξίφος ἀντέτεινεν ὡς πατάξων αὐτῷ. ὁ δὲ φοβηθεὶς
 καὶ ἄκων συνήπειτο, μάλις διασωθεὶς, κίκεϊθεν ὑπεστράφη
 ἐν τῷ Δορυλαίῳ μετ' αἰσχύνῃς καὶ ἤτης πολλῆς. ὁ δὲ Μα-15
 P. 454 νουὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τρωθεὶς, νοσήσας ἐτελεύτησεν, πολλὰς
 ἀνδραγαθίας κατὰ τῶν Ἀγαρηῶν ἐνοσησάμενος· τὸ δὲ σῶμα
 αὐτοῦ ἀποκομισθὲν ἐτέθη ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσιν μονῇ,
 τῇ τοῦ Μανουὴλ, σύνεγγυς τῇ κιστέρῃ τοῦ Ἄσπαρος. καὶ
 εὐθὺς διαβολαὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ Περσῶν. τότε δὲ²⁰
 γίνεται τῷ βασιλεὶ παῖς ἐκ Θεοδώρας, ὃν ἐπωνόμασεν Μι-
 χαήλ.

Ἄπερχόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Βλαχέρναις ὑπήνησεν

Cum haec ita agerentur, cum potestate multa adversus Romaniam
 insurrexerunt Arabes, in quos imperator cum Persis profugis et Ma-
 nuele domestico profectus est. consertis manibus victus imperator
 medium Persarum agmen subiit, ab ipsis servandus. Manuel vero
 audiens imperatorem medio Persarum agmine constitutum, eosque iam
 Arabibus ipsum prodere meditates, et eius occasione Arabibus re-
 conciliari, diviso eorum cuneo medium imperatorem reperit, frenoque
 apprehenso eduxit, ingentem verecundiam ratus iniuri Romanis, si
 Romanorum imperatorem captivum Arabes abducerent. imperator rei
 gestae pavore consternatus, Persis iterum se tradere consiliabatur.
 Manuel in adversum intentato gladio percutere minabatur. territus ille
 et invitatus ei adiunctus est, et vix inde ereptus Dorylaeum cum pudore
 et detrimento se recepit. Manuel vero in acie vulneratus, et aegri-
 tudine correptus, praeclaris facinoribus in Agarenis editis mortuus
 est. corpus eius asportatum in monasterio ab eo constructo, cui
 Manuelis factum nomen, Asparis cisternae vicino, depositum est. et
 statim Persae auxiliarii apud imperatorem accusati. eo tempore filius
 imperatori ex Theodora susceptus, quem vocavit Michaellem.

Imperatori vero ad Blachernas profecto occurrit nonnemo, qui ait

αὐτῷ τις, καὶ λέγει ὅτι ὁ ἵππος ᾧ ἐποχεῖται ἡ βασιλεία σου, 32
 ἐμός ἐστιν. τοῦ δὲ ἵππου σκιρτῶντος καὶ τοῦ βασιλέως τοῦ-
 τον κατασχόντος, τὸν κόμητα σταύλον ἐπρωώτησεν ὁ βασιλεὺς
 “τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος;” ὁ δὲ ἔφη “ὁ κόμης τοῦ Ὀψικίου ἀπέ- B
 5 στείλειν αὐτὸν τῇ βασιλείᾳ σου.” τοῦ δὲ κόμητος τοῦ Ὀψικίου
 ἐν τῇ πόλει ὄντος, τῇ αὐριον ἀγαγὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ
 τὸν προσελθόντα αὐτῷ ἔφη “εἰπέ τὴν ἀλήθειαν· τίνος ἐστὶν
 ὁ ἵππος;” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὅτι ἐμός ἔην, καὶ ἀποστείλας
 ὁ στρατηγὸς ἀνείλετο αὐτὸν ἐξ ἐμοῦ βιαίως, μῆτε τίμημά μοι
 10 δοὺς μῆτε ἀξίωμα ποιήσας. εἶπε δὲ πρὸς τὸν κόμητα ὁ βα-
 σιλεὺς “εἰπέ, εἰ οὕτως ἔχει, καὶ διὰ τί μὴ ἀποκόψας περὶ τοῦ
 ἵππου ἀπέστειλάς μοι αὐτόν; ὁ δὲ ἔφη ὅτι ἐπεζήτηε γενέσθαι
 σχολάριος, ἐγὼ δὲ μὴ εἰδὼς εἰ ἀνδρείός ἐστι, παρεῖχον αὐτῷ
 ἑκατὸν νομίσματα· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν αὐτά. καὶ ἐρρυνήσαν-
 15 τος τοῦ βασιλέως, καὶ πληροφορηθέντος ὡς βιαίως αὐτὸν
 ἀφείλετο, τὸν μὲν στρατηλάτην τοῖς προσήκουσι μαγκλαβίοις
 ἐσωφρόνισεν, τῷ δὲ προσελθόντι αὐτῷ ἀπέστρεψεν τὸν ἵππον.
 ὁ δὲ τοῦτον οὐκ ἠβουλήθη, ἔλαβεν δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λίτρας δύο. C
 ὁρισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ δοκιμάσαι αὐτόν, καὶ εἰ ἀν-
 20 δρείός ἐστι ποιῆσαι αὐτόν σχολάριον, τοῦ δὲ εἰς πόλεμον
 ἀπελθόντος, ἐν τῇ συμβολῇ ὡς δειλὸς ἐν τοῖς φεύγουσιν
 εὐρεθεὶς κατεσφάγη.

Γεγονότος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς πρόκενσον ἐν τῷ Βρύα,

“*equus cui imperium tuum insidet meus est.*” equo tunc exsiliante et
 imperatoris manu detento, stabuli comitem interrogavit imperator “*cuius
 est equus?*” respondit “*Opsicii comes tuae eum maiestati misit.*”
 cuiusque Opsicii comes in urbe tum ageret, eo in crastinum adducto,
 una cum eo qui procedentem eum interpellaverat, imperator “*verum?*”
 ait “*eloquere: cuius equus est?*” ille respondens dixit “*meus erat;*
mittenasque dux vi eum, neque dato pretio neque aestimatione facta,
mibi eripuit.” interrogavit comitem imperator “*num res ita se ha-*
bet? edissere, et quare non soluto pretio equi eum ad me misisti?”
 respondit ille “*quia scholarius fieri expetebat: ego vero num gene-*
rosus foret ignorans, numismata centum exhibui. ille vero non ac-
cepit.” re examinata et probe percepta, per vim equum esse abla-
 tum, imperator dignis verberibus ducem emendavit, homini vero ad
 se accedenti equum restituit. ille recipere detrectans in eius pretium
 libras duas accepit. dux vero indolem eius probare iussus, et si ge-
 nerosus foret, scholarium crearet. hic in bellum profectus, in conflictu
 velut imbellis et timidus inter fugientes repertus, occisus est.

Imperatorī vero ad Bryae palatium cum comitatu procedenti nun-

- ἦλθεν αὐτῷ μῆνυμα παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν ἀνατολικῶν ὡς
 33 ὁ πρωτοσύμβουλος ἐξελθὼν μετὰ πλήθους ἐκπορθήσων ἀπέ-
 ρχεται τὸ Ἀμώριον. ὁ δὲ τὰ νενομισμένα τῇ τε στρατιῷ καὶ
 τοῖς ἄρχουσι ποιήσας συντόμως μέχρι Καππυδοκίας ἐξῆλατο.
 ὁ δὲ ἄμερουμνης ἀποχωρίσας ὀκτὼ χιλιάδας λαοῦ, καὶ τὸν 5
 D Σουδὲμ ὀνομαστότατον ἐν τοῖς Ἀγαρηνοῖς ὄντα ἐπὶ τε ἀνδρείᾳ
 καὶ φρονίσει δούς αὐτοῖς κεφαλὴν, ἀπέστειλεν κατὰ τοῦ βα-
 σιλέως. συμβαλόντων δὲ πόλεμον ἤτηθεις ὁ βασιλεὺς ἔφω-
 γεν καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψεν, μόλις διασωθεῖς. ὁ δὲ
 ἄμερουμνης ἀπελθὼν μετὰ δυνάμειος πολλῆς, περιχαρᾶκόσας 10
 τὸ Ἀμώριον καὶ πολέμους πολλοὺς ποιήσας, οὐκ ἴσχυσεν αὐ-
 τὸ ἐκπορθῆσαι γενναίως καὶ σταθερῶς ἀγωνιζομένων τῶν ἐν-
 δοθεν. μαθητῆς δὲ τις Λέοντος τοῦ φιλοσόφου ἦν ἐν τῷ
 κάστρῳ, καὶ βουλευθέντος ὑποχωρῆσαι τοῦ ἄμερουμνη διὰ τινος
 ἐμήνυσεν ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος ὅτι εἰ προσκαρτερήσεις τῷ κά- 15
 34 στρῳ δύο ἡμέρας, δεκ πορθήσεις ἡμᾶς. ὁ καὶ γέγονεν· προε-
 δόθη γὰρ ὑπὸ τε τοῦ λεγομένου Βοῖδίτιζης καὶ τοῦ Μανικοφά-
 γου. κατεσχέθησαν δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἄνδρες οὐκ ἀγενεῖς
 P. 455 ἀπελθόντες ἐν Συρίᾳ αἰχμάλωτοι, Θεόφιλος ὁ πατρίκιος, καὶ
 35 στρατηγοὶ ὁ τε Μελισσηνὸς καὶ ὁ Ἀέτιος, καὶ Θεόδωρος πρω-
 36 τοσπαθᾶριος ὁ Κρατερός, καὶ Κάλλιστος τουρμάρχης καὶ Κων-
 σταντῖνος δρογγάριος καὶ Βασσόςης, καὶ τινες ἄρχοντες τῶν
 ταγματῶν, οἱ παρὰ τοῦ πρωτοσυμβούλου ἀναγκασθέντες ἀρνή-

tatum est ab Orientalium duce Saracenorum protosymbulum cum exercitu ad Amorium obsidendum venire. ille consueta exercitui proceribusque largitione facta, brevi tempore versus Cappadociam contendit. amerumnes selectis militum octo milibus Sudem, inter Agarenos virtute prudentiaque nominatissimum, ducem instituens adversus imperatorem summisit. manibus consertis profligatus imperator fugit et cum dedecore rediit, vixque salutem nactus est. amerumnes vero virtute multa stipatus abiit, et Amorium obsedit, variisque certaminibus editis obtinere non potuit, fortiter et genere civibus in adversum praeliantibus. philosophi vero Leonis discipulus quidam in castro habitans amerumni recedere volenti, cuiusdam ope, ceu astrologiae peritus significavit "si dies tantum duos ad castrum stationem habueris, obtinebis nos." quod et contigit. a Boiditze quippe vocato et Manicophago proditum est. capti sunt etiam virorum nominatorum et non ignobilium plurimi, et in Syriam abducti captivi. Theophilus patricius et duces isti, Melissenus, Aetius, Theodorus protospatharius Craterus, Callistus turmarcha, Constantinus drungarius, et Bassoes, et quidam agminum proceres, qui a protosymbulo tormentis

σασθαι τὴν αὐτῶν πίστιν, καὶ τούτου μὴ πεισθέντος ἔφη τὰς
 ἐαυτῶν κεφαλὰς ἀπειμήθησαν, ἀντὶ προσκαίρου ζωῆς τὴν αἰώ-
 νιον ἀγαπήσαντες. ὁ δὲ τὴν αἰσχρὰν σοτηρίαν τῆς καλλι-
 στις ἀνταλλαξάμενος, ὁ τοῦ φιλοσόφου Λέοντος μαθητῆς προσ-
 5 ρυεῖς τῷ ἀμερουμνῇ ἠρωτήθη παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιστῆ- B
 μης αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν μαθητὴν εἶναι τοῦ φιλοσόφου Λέον-
 τος. οὗτος τε ὅστις ὁ Λέων καὶ ὁποῖον αὐτὸν ἐπεθύμει
 ἰδεῖν. καὶ δὴ τινα τῶν αἰχμαλώτων δούς γράμματα πρὸς
 Λέοντα τὸν φιλόσοφον ἀπέστειλεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑπο-
 10 σχόμενος αὐτῷ ὅτι εἰ ἐξέλθοι πρὸς ἐκεῖνον, αὐτὸν εἶναι ἐν
 τιμῇ. ὁ δὲ Λέων τὰ γράμματα ἀπολαβὼν, καὶ φοβηθεὶς μὴ
 πως διαγνωσθῆ, ἀνήγαγεν αὐτὰ Θεοφίλῳ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ
 γνούς τὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης, προσλαβόμενος αὐτὸν εἶχεν
 ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Μανούρας, παραδούς αὐτῷ διδάσκειν καὶ
 15 μαθητὰς, παρέχων αὐτῷ τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν ἅπαντα. ὃς καὶ C
 μητροπολίτης ἐν Θεσσαλονίκῃ γέγονεν.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς τὸν Τρίκογχον ἐν τῷ παλατίῳ καὶ
 τὸ λεγόμενον Σίγμα καὶ τὰς ἀναβάθρας ἔνθα αἱ δῆμοι ἴσταν-
 ται στήσας, καὶ φιάλην ἐν ἧ γίνεται τὸ Σαξιμοδέξιμον λεγό- 37
 20 μενον, τῶν ἵππων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διερχομένων μετὰ
 χρυσῶν σαγισμάτων. ὑπὸ δὲ τὸν Τρίκογχον κάτωθεν διὰ
 μηχανῆς ἐποίησεν τὸ λεγόμενον μυστήριον, ἐν ᾧ ἐν τῇ μιᾷ
 γωνίᾳ ὁ δὲν εἶπη τις, ἔξακούεται ἐν τῇ ἑτέρᾳ.

1. ὁποῖον] ὁποῖος μαθὼν? 1. πρὸς] ἀπ. Par.

adacti, ut fidem negarent, ipsi morem non gerentes gladio capitibus
 praecisi sunt, vitae temporalis vice aeternam consecuti. discipulus
 autem Leonis philosophi, salutem honestissimae turpem praeferens,
 cum ad amerumnem transisset, ab eo de scientia sua interrogatus
 Leonis discipulum esse professus est. amerumnem quis, et qualis es-
 set iste Leo probare cupiens, captivorum nonnemini datis litteris ad
 Leonem philosophum Cpolim misit, pollicitus, si veniret, in honore
 futurum. acceptis litteris, veritus Leo ne dignosceretur, Theophilo
 imperatori cuncta detulit. Theophilus, eius agnita scientia, vocatum
 detinuit in Magnaurae palatio, docendi facultate discipulisque et
 cunctis necessariis ad ministerium exhibitis; qui deinceps metropolita
 Thessalonicensis exstitit.

Idem imperator Triconchum in palatio, et quod dicitur Sigma,
 gradusque quibus factiones consistunt, et fontem aedificavit, quo pe-
 ragitur Saximo-deximum dictum, utriusque partis equis aureis stra-
 gulis instructis et pertranseuntibus. sub Triconcho vero et machina
 Secretum (ita vocant) posuit, in cuius angulo quovis quidquid dixerit
 aliquis, in altero exauditur.

Μαθῶν δὲ αὐτὸς Θεόφιλος ὅτι Θεοφάνης ποιητὴς καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καθ' ἑαυτοὺς ζῶντες τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ κωμωδοῦσιν καὶ διελέγχουσιν, ἀποστειλας μετ' ὀργῆς ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν, εἰπὼν τάδε "πόθεν ἐστέ;" οἱ δὲ εἶπον "πόθεν; ἐκ Παλαιστίνης." ὁ δὲ ἀλιτῆριος "καὶ διὰ τίς τὴν γῆν ὑμῶν ἀφέντες καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐλθόντες οὐ παιδαρχεῖτε τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν;" τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριθέντων ἠπέτρησεν παῖσθαι τὰς ὄψεις αὐτῶν σφοδρῶς. εἶτα μετὰ τοῦτο βουνευρήσας αὐτοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου, μετὰ θυμοῦ καὶ τραχείας τῆς φωνῆς πρὸς τὸν ὑπαρχον ἔφη "ἄρον αὐτοὺς εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ γράψον τὰ πρόσωπα αὐτῶν τοῦσδε τοὺς στίχους," προσθεὶς ὅτι κἂν οὐκ εἰσὶ καλοὶ, σοὶ μὴ μελέτω. τοῦτο δὲ εἶπεν εἰδὼς αὐτοὺς ὡς σοφωτάτους καὶ ἄριστα διησκημένους. οἱ δὲ εἶπον "γράφε, γράφε, βασιλεῦ, τὸ δοκοῦν σοι, ὡς μέλλων ταῦτο ἀναγγῶναι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κριτοῦ." ὁ δὲ ὑπαρχος τούτους ἀγαγὼν εἰς τὸ πραιτώριον μετὰ δύο ἡμέρας ἀπλώσας, καὶ δῆσας αὐτῶν χεῖρας καὶ πόδας, κατακεντήσας τε καὶ ἐγκολάψας τοὺς στίχους εἰς τὰς ὄψεις αὐτῶν ἐξώρισεν. καὶ ἐν μὲν τῇ ἐξορίᾳ τελευτᾷ ὁ ἐν ἀγίοις Θεόδωρος, ὁ δὲ αἰοίδιμος Θεοφάνης ὁ ποιητὴς διάρκεσεν μέχρι Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ἀγωνισάμενος πλείστα ἐν τῇ γενομένῃ ὀρθοδοξίᾳ, ὃς καὶ μητροπολίτης εἰς Νίκαιαν γέ-

P. 456

Theophilus autem cum didicisset Theophanem poetam et Theodorum eius fratrem ipsius impietatem jugilare et arguere, mittens cum furore eos ad se accersivit, dicens "undenam estis?" dixerunt illi "unde? ex Palaestina." acelestus autem "quam ob causam patria vestra deserta in dicionem nostram venientes non obeditis imperio nostro?" illis nihil respondentibus, iussit eorum facies dure percute. deinceps vero eisdem ad mortem ferme nervis bubulis per corpus caesis, cum furore et aspera voce dixit ad praefectum "tolle istos in praetorium, et facies eorum inscribe, versibus huiusmodi apposis, qui licet inelegantibus sint, nulla sit tibi cura." hoc autem dixit, sciens eos litteris peritissimos et exercitiis religiosis versatissimos. responderunt illi "scribe, scribe, imperator, quod placuerit, ceu coram tremendo Iudice illud idem lecturus." praefectus viros in praetorium abductos post dies duos, corpore extento, manibus et pedibus ligatis, acubus suffixit, et versibus in eorum frontibus insculptis in exilium misit. et in exilio quidem moritur Theodorus, et sanctorum numero ascribitur. illustrius vero Theophanes poeta ad Michaelis et Theodoriae tempora superfuit pro fide orthodoxa, id est orthodoxia instituenda plurimum contendens; qui postmodum metropolita Nicaenus

γονεν τῶν πραγμάτων ἀποκαταστάτων ἤδη πρὸς τὸ εὐσεβέ-
στερον.

Ἐπὶ αὐτοῦ ἔπεσεν ἡ χρυσῆ τοῦφα Ἰουστινιανοῦ τοῦ λε-
γομένου Ἀύγουστέως. ἀμνημονύτων δὲ πάντων, καὶ πῶς
5 ἀνέλθοιεν διαλογιζομένων, εὐρέθη τις σκαλωτῆς τεχνίτης, καὶ
ἀνελθὼν ἐν τοῖς κεράμοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας βέλος ἀφῆ-
κεν μετὰ σχοινίου εἰς τὸν ἰππότην Ἰουστινιανοῦ, καὶ τοῦ βέ-
λους παγέντος ἐκεῖσε αὐτὸς διὰ σχοινίου διαδραμὼν θάμβος
μὲν τοῖς ὄρωσι παρέσχετο καὶ τὴν τοῦφαν προσήρμωσεν καὶ
10 τὴν τοῦ βασιλέως ἐπεσπάσατο εὐνοίαν, φιλοτιμηθεὶς παρὰ
τοῦ βασιλέως νομίσμασιν ἑκατόν.

Στέφει δὲ Θεόφιλος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ με-
γάλῃ ἐκκλησίᾳ. κατεσκευάσε δὲ ξενῶνα τὸν νῦν μὲν τὰ Θεο-
φίλου λεγόμενον. πρὸ δὲ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ὁ Θεομισῆς οὐ-
15 τος βασιλεὺς βουλήν μεγίστην ποιησάμενος μετὰ τῶν ὁμοφρό-
νων αὐτοῦ περὶ Θεοφύβου τοῦ Πέρσου, ὡς ὅτι πολλὴν ἀγά-
πην ἔχουσιν καὶ πίστιν αὐτὸν οἷ τε ὑπ' αὐτὸν Πέρσαι, καὶ 38
μήπως ἐμοῦ τελευτήσαντος μελετήσωσι τυραννίδα κατὰ τοῦ C
ἐμοῦ παιδὸς νηπίου ὄντος καὶ τῆς γυναικὸς, ἀποστείλας ἀνή-
20 γαγεν Θεόφοβον εἰς τὸ παλάτιον καὶ εἶχε μετ' αὐτοῦ. βα-
ρυνθείσης δὲ τῆς νόσου καθείρξεν Θεόφοβον ἐν ταῖς καμά-
ραις τοῦ Βουκολέοντος. τῶν δὲ Περσῶν ἐπιζητούντων αὐ-
τόν, τί ἄρα γέγονεν, ἀποστείλας τῇ νυκτὶ ὁ βασιλεὺς Πετρο-

exstitit, rebus iam in meliorem statum et maiorem pietatem com-
positis.

Eius tempore ad Augustaeum statuæ Iustiniani aureus globus in
terram decidit; cunctisque anxii, et quomodo ad culmen illud con-
scenderent disceptantibus, artifex quidam scandalarius iuventus est,
qui magnæ ecclesiæ conscensis tegulis cum fune telum immisit in Iu-
stiniani equum, infixoque ibidem telo ipse per funem excurrens stu-
porem cunctis spectantibus exhibuit, et globo reposito imperatoris
animum sibi conciliavit, numismatis centum ab eo donatus.

Theophilus autem filium suum Michaelem in magna ecclesia co-
ronavit; exstruxitque hospitium recipiendis peregrinis, qui eius de
nomine Theophili dicitur. ante mortem porro imperator ille deo
exorus, maximo cum hominibus eiusdem sententiæ habito consilio de
Persa Theophobo, ut nimirum ab ipsis diligeretur, eamque fidem,
aiebat, ipsi præstant Persæ subditi, ut me defuncto adversus filium
pueriles annos nondum excedentem et in uxorem meditatur tyranni-
dem: eam ob rem misit qui Theophobum in palatium adducerent,
eumque secum habuit. morbo autem ingravescente Theophobum
carcere inclusit in Bucoleonis fornicibus. Persis autem inquisitionibus

νῶν τὸν τῆς Ἀγούστης ἀδελφὸν σὺν τῷ λογοθέτῃ ἀπέτμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Θεοφύβου. ἔπεισαν δὲ οὗτοι τοὺς Πέρσας ὡς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐστὶν ἐν τῷ παλατίῳ. τοῦ δὲ βασιλέως δυσέντεριά νόσῳ τὴν ψυχὴν κακῶς ἀπορρήξαντος, ἀπεκομίσθη τὸ δύστηνον αὐτοῦ σῶμα εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Θεοφύβου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐξάγοντες λαθραίως διέσωσαν πλησίον τὰ Ναρσοῦ ἐν τῇ λεγομένῃ νῦν μονῇ τῆς Θεοφοβίας, καὶ τοῦτο ἐκεῖσε κατέθηκαν.

Μιχαήλ.

- P. 457 *Μιχαήλ* ἐβασίλευσεν σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Θεοδώρᾳ ἔτη 10 δεκαπέντε, μόνος δὲ ἔτη 1, σὺν Βασιλείῳ δὲ ἔτος ἐν μῆνας τέσσαρας. ἡ δὲ Θεοδώρα οὕτως ἦν πιστὴ καὶ ὀρθόδοξος ὡς καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτι περιόντος λάθρα ταύτην τὰς ἁγίας εἰκόνας τιμᾶν τε καὶ σέβασθαι. ἥτις γνώμη μὲν εαυτῆς, ὑποθήκη δὲ καὶ παραινέσει Θεοκτίστου κανικλείου καὶ 15 λογοθέτου ἐξελαύναι τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πόλεως τὸν πατριάρχην Ἰωάννην, σύντεκνον αὐτῆς ὄντα, περιορίσασα τοῦτον ἐν τῷ Στενώ εἰς τὸ Κλείδιον οὕτω καλούμενον. εἰσάγει δὲ τὸν ἐν ἁγίοις Μεθόδιον μοναχὸν ὄντα, καὶ πατριάρχην καθίστησιν. καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ Θεοφίλου ἐξορισθέντας μο- 20 ναχοὺς καὶ ἐπισκοποὺς ἐνώσασα, τὴν ὀρθόδοξον ἐβεβαίωσεν

quid de illo actum foret, misit imperator noctu Petronam Augustae fratrem cum logotheta, et Theophili caput amputari iussit. isti vero cum imperatore in palatio versari Persis denuntiaverunt. imperatore vero dysenteriae morbo animam misere proiciente, execrandum eius corpus ad sanctos apostolos delatum est. corpus autem Theophobi per Bucoleontem clam subductum in monasterium, Theophobiae nunc dictum, Narsetis aedi vicinum deportaverunt, et illud ibidem deposuerunt.

MICHAEL.

Michael una cum matre sua Theodora annos quindecim regnavit, solus decem, cum Basilio vero annum unum et menses quattuor. Theodora vero adeo fide rectisque in ecclesiam sensibus praestabat, ut eius viro adhuc superstite sanctas imagines coleret et veneraretur. haec tum proprii animi motu, tum etiam suggestione et sententia Theoctisti canicleo praepositi et logothetae, ex ecclesia et urbe Ioannem patriarcham proprium compatrem in Clidii, monasterium ita dictum, ad Stenum exulem eiecerit. in eius locum Methodium monachum inducit et patriarcham instituit. monachis vero episcopis a

πίστιν καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰρήνευσεν. τῇ δὲ πρώτῃ κυριακῇ 39
 τῶν ἁγίων νηστειῶν ἀπέστειλεν Θεόκτιστον λογοθέτην κατὰ
 τῆς Κρήτης, ὃς ἀπελθὼν μετὰ πολλοῦ πλήθους καὶ στόλου
 μεγάλου σφόδρα μὲν ἐπτόησεν τοὺς Ἀγαρηνοὺς, σφοδρότερον
 5 δὲ αὐτὸς ἐπτοήθη, καὶ τὴν φρυγάδα προεχειρίσατο, τὴν Αὐ- 40
 γούσταν μαθὼν ὡς ἄλλον βασιλεῦ προεχειρίσατο, ὅπερ με- C
 θύδω Σαρακηνῶν καὶ δωροληψία τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπλήξαν
 αὐτὸν ἐπέπεικεν πρὸς τὴν πόλιν ἐπανελθεῖν καὶ καταλιπεῖν τὸν
 στρατὸν μαχαίρας ἔργον τοῖς ἐν Κρήτῃ γενομένοις, οὕτω δὲ
 10 κακῶς ἐν Κρήτῃ φανείς . . . ὡς γὰρ ἐξελθὼν τότε κατὰ Ῥω-
 μανίας ὁ Ἀμὲρ ἐληϊζέτο τὸ πᾶν ἐν ποσὶ καὶ κατέστρεφεν, τὸν 41
 αὐτὸν πάλιν Θεόκτιστον ὡς πιστότατον καὶ οἰκειότατον ὄντα
 μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τοῦ Ἀμὲρ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ
 ἀπεστάλκασιν. καὶ παραγεγονῶς οὗτος καὶ πόλεμον προσβα-
 15 λῶν τῷ Ἀμὲρ * * * * διὰ τὴν τοῦ λογοθέτου βαρύντητα καὶ D
 ἀπεχθείαν, ὃν εἷς ἦν Θεοφάνης ὁ ἐκ Παργάνων, ἀνδρεία τε 42
 καὶ ῥώμῃ διαφέρων πολλῶν, ὃς ὕστερον λόγον ἀπαθείας λα-
 βῶν προσφεύγει τοῖς Χριστιανοῖς. ἦδη δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνδρω-
 θεὶς ἐσχόλαζε τοῖς τε κυνηγίοις καὶ ταῖς τῶν ἵππων ἀμίλλαις,
 20 ἐν τῷ διαύλῳ τοῦ ἵππικοῦ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀκαθαρσίαις. βου-
 λὴν οὖν ποιῆται Θεοδώρα Αὐγούστα μετὰ Θεοκτίστου λογο-
 θέτου δοῦναι γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτῆς ἔγνω γὰρ ὡς συνεφι-

11. τὸ πᾶν] πᾶν τὸ ?

Theophilo in exilium missis postliminio revocatis, fidem orthodoxam firmavit et ecclesiae pacem restituit. ceterum prima sanctorum ieiuniorum dominica Theoctistum logothetam in Cretam misit. hic cum valido exercitu et iugenti classe profectus magnam Agarenis terrorem incussit. vehementer autem ipse territus est, Augustam urbe fugisse audiens, alio in imperatorem substituto; quod dolis et arte Saraceno-
 rum paratum fuit, muneribus videlicet ab eis qui in comitatu erant acceptis, qui vano hoc terrore incusso in urbem regredi et exercitum Agarenis Cretae incolis ceu gladii pabulum oblicere persuaserunt. ita per Cretam infelix visus. ameras autem projectione suscepta adversus Romaniam obvium quemque locum depopulabatur et vastabat. eundem porro Theoctistum ceu fidelissimum et dilectum cum valida exercitus manu adversus ameram Theodora et Michael miserunt. profectus ille et manibus cum amera consertis * * * * propter infensum in logothetam animum et inimicitias: quorum unus fuit Theophanes Pharganensis, virtute et robore plurimis praestans, qui postmodum securitatis fide accepta in Christianorum partes remeavit. imperator porro virilem ingressus aetatem venationibus et equorum certaminibus in Circi stadio aliisque impuris studiis vacabat. ceterum

λιώθη Εὐδοκία τῇ τοῦ Ἰγγερος, μισουμένη τῷ λογοθέτῃ καὶ τῇ
 δεσποίνῃ σφοδρῶς δι' ἀνάδειαν. διὸ συζευγνύουσιν αὐτῷ Εὐ-
 P. 458 δοκίαν τὴν τοῦ Δεκαπολίτου, μεθ' ἧς στεφανοῦται ἐν τῷ ἁγίῳ
 Στεφάνῳ τῷ εἰς τὴν Δύφην, γενομένου τοῦ πάστου εἰς τὴν
 Μαγναύραν, τῆς δὲ συγκλήτου ἀνακλιθείσης ἐν τοῖς δεκαεννέα 5
 κουβίτοις. μετὰ δὲ μικρὸν ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς
 ἤγαγεν ἵππον τῷ βασιλεῖ θυμοειδῇ καὶ γενναῖον. ὁ δὲ τοῦ-
 τον τῷ ἵππικῷ βουλόμενος ὑποζεύξαι ἠβούλετο καταμαθεῖν
 τοῖς τε ὀδόντας, ἐξ ὧν τῶν ἐτῶν ἡ ποσότης διαγινώσκεται.
 τοῦ δὲ ἵππου θρασυνομένου καὶ σκιριῶντος ἦν ἀχθόμενος διὰ 10
 τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὡς μηδενὸς εὐπορῶν γενναϊότητος τὸν ἵπ-
 πον ἐξημερώσαντος. ὡς οὖν ἤχθετο, παρῶν ὁ Θεοφιλίτζης
 Βῦτι δὲ ἔχω νεώτερον ἐμπειρότατον καὶ ἀνδρείον εἰς τοὺς ἵπ-
 πους, οἷον ἐπιζητεῖ ἡ βασιλεία σου, τὸννομα Βασίλειον. τοῦ
 δὲ βασιλέως ἄλθειν πρὸς αὐτὸν κελύσαντος, ἀπεστάλη κοι- 15
 τωσίτης ἐν τῇ σιδηρᾷ πύλῃ, καὶ τὸν Βασίλειον εὐρῶν μετὰ
 σπυδῆς ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ κελυσθεὶς τὸν ἵππον
 κρατῆσαι τῇ μὲν μᾶ χειρὶ τὸν χαλινὸν κρατήσας, τῇ δὲ ἐτέ-
 ρῃ τοῦ ὠτὸς δραξάμενος εἰς ἡμερότητα προβάτου μετέβαλεν
 ᾧ ἄρεσθεις καὶ θεραπευθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν τῷ Ἄν- 20
 δρέα ἐταιριάρχη τοῦ εἶναι εἰς τὴν ἐταιρίαν καὶ δουλεύειν ἐν
 τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

Theodora Augusta uxoris filio suo providendae cum Theoctisto logotheta consilium habuit; noverat quippe cum Eudocia Ingeris filia, logothetae et imperatrici propter impudicitiam vehementer exosa, familiaritatem contraxisse. eam ob rem Eudociam Decapolitae filiam ei matrimonio coniungit, cum qua in aede S. Stephani, quae ad Daphnem, corollas nuptiales subiit, thalamo ad Magnauram posito, senatu ad novemdecim accubita recumbente. modico post Buccelariorum dux equum animosum et nobilem obtulit imperatori. ille equi ad Circaeses ludos mittendi cupidus, dentes quibus equorum aetas dignoscitur et annorum numerum explorare moliebatur. equo vero ferociente et calcitrante angebatur imperator, generosi sessoris expertus, qui equum redderet mansuetum. anxio itaque imperatori adest proximus Theophilitzes. "est mihi" inquit "peritissimus iuvenis et generosus equis subigendis, qualem imperium tuum expetit, idoneus, cui nomen Basilium." imperatore advocari iubente, ex cubiculariis unus ad ferream portam missus est, qui Basilium inventum cum festinatione ad imperatorem adduxit. ille equum tenere iussus, manu quidem frenum apprehendit, altera vero aurem capiens ad ovis mansuetudinem adegit; quo delectatus et gavius imperator Basilium Andreae hetaeriarchae, ut comitatu allegeretur et equis subserviret, commendavit.

Ἄναγκαλον δὲ ἡγησάμην διηγήσασθαι περὶ τοῦ αὐ- C
 τοῦ Βασιλείου τὴν τε ἀνατροφὴν καὶ ὕθην ἐστίν. ὁ αὐ-
 τὸς γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις Ἀδριανουπό-
 λεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγκάβε, πατρὸς Ἰγνα-
 5 τίου τοῦ πατριάρχου. ἐπὶ τούτου ἐξῆλθεν ὁ Κρούμμος ἄρ-
 χων Βουλγαρίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ τραπεῖς Μι-
 χαὴλ, καὶ Λέων Ἀρμένης τυραννήσας αὐτὸν καὶ βασιλεύσας,
 ἐλθὼν Κρούμμος περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν· λογχευθεὶς δὲ
 10 ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμένη καὶ ὑποστρέφων ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ
 ἐπέμψεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἀφελόμενος τὰ ἐκεῖσε χυλκῶ
 ζῶδα. ἀπελθὼν δὲ καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παρέλαβεν αὐτήν, D
 καὶ μετέστησεν ἀνδρῶν χιλιάδας δώδεκα χωρὶς γυναικῶν,
 καὶ τούτους κατήκτισεν μέχρι τοῦ Δανουβίου. ἐν δὲ ταῖς
 15 ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἦν στρατηλάτης ἐν Μακεδο-
 νίᾳ ὁ Κορδύλης προσαγορευόμενος· εἶχεν δὲ καὶ υἱὸν Βάρ-
 δαν ὀνόματι, ἠνδρωμένον πάνυ, ὃν κατέλιπεν ἀπ' αὐτοῦ ἄρ-
 χειν τῶν Μακεδόνων τῶν ὄντων πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Δα-
 νουβίου. αὐτὸς δὲ μετὰ μηχανῆς τινὸς εἰσῆλθεν εἰς Θεοφί-
 20 λον. ὃν δεξάμενος χαίρων, καὶ γνοὺς ὃ θέλει, ἀπέστειλεν
 πλοῖα ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς καὶ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει. ἦν δὲ
 ἄρχων Βουλγαρίας Βαλδίμερ, ἕγγονος Κρούμμου, πατὴρ Συ-
 μεῶνος. ἐποίησαν δὲ βουλὴν ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις p. 159

7. Λογχευθεὶς?

De Basilio vero quae fuerit eius educatio, et unde fuerit ortus, enarrare necessarium duxi. is Macedoniam habuit patriam in Adrianopoleos pagis, sub Michaelis Rangabe, Iguatii patriarchae parentis imperio. eius tempore Crummus Bulgariae princeps adversus Christianos arma movit, et Michaelis in fugam verso, Leoneque Armenio subinde tyrannidem arripiente et imperante, profectus Crummus urbem obsedit. a Leone autem Armenio telo petitus et in Bulgariam reversurus, misit qui ad S. Mamantis loca praedas agerent et animalia aerea ibidem posita raperent. inde Adrianopolim declinans armorum vi cepit, et virorum milia duodecim absque mulieribus transtulit, et eos ad Danubium iussit habitare. tempore deinde Theophili imperatoris erat magister militiae Cordyles nominatus in Macedonia. is habebat filium Bardam nomine et virili aetate provectum, quem vice sua Macedonibus trans Danubii fluminis ripas habitantibus dominari reliquit. ipse quodam invento et arte ad Theophilum accessit; quem gaudens excepit, et eo quod expetebat cognito, ut navigia consequerentur et in urbem redirent, mandavit. erat porro Baldimer Bulgariae princeps, Crummi nepos et pater Simeonis. captivorum vero turmae de reditu in Romaniam cum uxoribus et filiis inierunt consilium, et Michaelis

ἔξελθεν ἐν Ῥωμανίᾳ. ἐξελθόντος δὲ Μιχαὴλ Βουλγάρου ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἤρξαντο διαπερᾶν σὺν ταῖς ὑποστάσεσιν αὐτῶν. 43 μαθῶν δὲ ὁ κόμης τοῦτο ἀντεπέρασεν πολεμήσων αὐτούς. ἀπογνόντες οὖν οἱ Μακεδόνες ἐποίησαν κεφαλὴν τὸν τε Τζάντζην καὶ τὸν Κορδύλην, καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἀπέκτειναν 5 πολλούς, τινὰς δὲ καὶ ἐκράτησαν. οἱ δὲ μὴ δυνηθέντες περᾶσαι Βούλγαροι περιερρύησαν τοῖς Οὐγγροῖς, ἀναγγειλαντες αὐτοῖς πάντα τὰ τῶν Μακεδόνων. ἦλθον δὲ καὶ τὰ πλοῖα τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἀναλαβέσθαι αὐτούς καὶ ἀναγαγεῖν ἐν Βτῆ πόλει. παρευθὺ οὖν ἀνεφάνησαν Οὐννοι τῷ πλήθει ἄπει- 10 ροι. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτούς μετὰ δακρύων ἐβόων λέγοντες “ὁ θεὸς τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ, βοήθει ἡμῖν,” καὶ παρετάσσοντο πρὸς συμβολὴν πολέμου. οἱ δὲ Τοῦρκοι εἶπον πρὸς αὐτούς “δοτε ἡμῖν τὴν ὑπαρξιν ὑμῶν πῦσαν καὶ ἀπέλθετε ὅπου βού- 15 λεσθε.” οἱ δὲ τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ παρατεταγμένοι ὑπῆρχον ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ τῇ τετάρτῃ ἤρξαντο εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν εἰσερχέσθαι. θεασάμενοι δὲ τοῦτο οἱ Τοῦρκοι συνέβαλλον πόλεμον ἀπὸ ὥραν πέμπτην μέχρις ἐσπέρας· καὶ 20 C τραπὲν τὸ ἔθνος κατεδίωκον αὐτούς οἱ Μακεδόνες. καὶ τῇ ἐπιουσῇ ἡμέρᾳ βουλομένων αὐτῶν ἀναχωρῆσαι, ἀνεφάνησαν πάλιν Οὐννοι πρὸς τὸ πολεμῆσαι αὐτούς. ἀναστάς δὲ Μακεδόνων ἕτερος, Λέων ὀνόματι, ἐκ γένους τῶν Γημοστῶν, ὃς μετὰ ταῦτα γέγονεν ἐταιριάρχης, καὶ ἕτεροι ὀνομαστοὶ τῶν

Bulgaro versus Thessalicam profecto cum facultatibus suis traicere ceperunt, quod cum rescisset Comes, in adversam fluminis ripam transiit, bellum illaturus. Macedones re desperata Tzantzem et Cordylem sibi duces praeficiunt, et conserto praelio quosdam occiderunt, quosdam etiam captivos abduxerunt. Bulgari qui traicere non potuerunt, res a Macedonibus gestas annuntiaturi, ad Hungaros deflexerunt. interim navigia ab imperatore missa captivosque susceptura, ut in urbem deveharent, appulerunt, et una pariter Hunni numero infiniti adventare visi sunt. Macedones iis conspectis cum lacrimis vociferabantur, dicentes “deus sancti Adriani, succurre nobis;” et ad belli pugnam se praepararunt. Turci vero dicebant “supellectilem omnem vestram tradite, et quo desideratis abite.” non consenserunt illi, verum diebus continuis tribus ad praelium parati consistebant: quarta vero navigia conscenderunt. eo cognito Turci ab hora diei quinta ad vesperam usque praelium inierunt, eorumque gens fugantibus Macedonibus terga dedit. insequenti die discessum illis aggredientibus, Hunni rursus ad praelium dispositi apparuerunt. Macedonum vero quidam nomine Leo, ex Gemostorum genere, qui deinde hetaeriarches fuit, sumptis animis se opposuit; adiunctique alii Macedonum prae-

Μακεδόνων ἔτρεψαν αὐτοὺς καὶ ἐξήλασαν, καὶ θηροτρόφους εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀπεσώθησαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ φιλοτιμηθέντες παρ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἦν δὲ τότε Βασίλειος νεωίας
 5 ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλθὼν· ἐποίησε δὲ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἐπὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως καὶ Μιχαὴλ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ
 εἰσῆλθεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, ὡς εἶναι τὰ ἔτη αὐτοῦ ἔτη εἴκοσι πέντε. ἀποκατασταθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ προσ-
 10 ἐκολλήθη δουλεύειν στρατηγῷ Μακεδονίας τῷ ἐπιλεγομένῳ Τζάντζη, καὶ μηδὲν παρ' αὐτοῦ ὠφελήθεισ μέχρι τῆς Χρυσῆς πόρτης. εἰσελθὼν δὲ κεκοπιασμένος ἀπὸ τῆς ὁδοπορίας (κυριακὴ γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμὰς) ἀνεκλίθη ἐν τῷ πεζουλίῳ τοῦ ἁγίου Λιομήδους· καθολικὴ γὰρ ἦν τότε ἡ ἐκκλησία, ἔχουσα προσμονάριον ὀνόματι Νικόλαον. τῇ δὲ
 15 νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκάλεσεν θεία φωνὴ τὸν προσμονάριον, λέγουσα “ἐγερθεὶς εἰσάγαγε εἰς τὸ εὐκτήριον τὸν βασιλέα.” ὁ δὲ ἐγερθεὶς, οὐδένα εὔρας πλην αὐτὸν τὸν Βασίλειον κείμενον ὡς πένητα, καὶ ἐπιστραφεὶς ἔκλεισεν τὸν πυλῶνα καὶ ἀνέπεσεν. P. 460
 καὶ εὐθέως μετὰ ῥομφαίας τις δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὴν πλευρὰν
 20 αὐτοῦ, λέγων “ἐξελθὼν εἰσάγαγε ὃν βλέπεις ἔσωθεν τοῦ πυλῶνος κείμενον· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς.” ἐξελθὼν οὖν μετὰ σπουδῆς σύντρομος, καὶ εὐρῶν Βασίλειον μετὰ τῆς πήρας καὶ τῆς ῥάβδου εἰσῆγαγεν ἔσωθεν τῆς ἐκκλησίας. καὶ τῇ δευτέρῃ

cipui adversarios in fugam verterunt, et impetum in eos fecerunt, ac tandem reversi naves, imperatorem adituri, repetierunt incolumnes, et humane ab eo recepti in Macedoniam patriam sibi propriam regressi sunt. erat autem Basilus aetate iuvenili florens, e captivitate redux, in qua Leonis imperatoris et Michaelis Amorii toto tempore permansit, et Theophilo imperante rediit; adeoque auni eius numerabantur viginti quinque. patriae propriae restitutus Macedoniae duci, cognominato Tzantzi, obsequium redditurus adhaesit; a quo nihil lucratum urbis regiae experiri cupiens ubertatem, ad eam profectus est, et ad Chrysen usque portam pervenit. ex itinere porro fatigatus (erat autem dominica dies, et iam sol ad occidentem vergebat) recubuit in exedra ad S. Diomedis. erat templum illud aedes sacra publica, viris et mulieribus communis, quae mansionarium nomine Nicolaum habebat. nocte illa mansionarium appellavit divina vox, dicens “exurgens induc imperatorem in oratorium.” ille strato relicto praeter Basilium pauperum more iacentem nullum reperit, regressusque valvas occlusit et recubuit. protinus ictum gladio impexit quidam ad latus, dicens “egressus introduc quem vides extra ianuam iacentem: hic est imperator.” egressus ille festinus ac tremens Basilium. cum pera et ba-

ἡμέρῃ ἀπελθὼν εἰς τὸ λουτρὸν ἤλλαξεν αὐτόν, καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐποίησεν ἀδελφοποίησιν· καὶ συνηφραίνοντο ἐν ἀλλήλοις. ὁ δὲ αὐτὸς Νικόλαος εἶχεν ἀδελφὸν ἱατρόν, ὃς ἐδούλευεν τὸν Θεοφιλίτζην. ἐλθὼν δὲ κατὰ τύχην ὁ ἱατρὸς Βπρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἰδὼν τὸν Βασιλείον καὶ Θανμάσας 5 τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, εἶπεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ “πόθεν ἐστὶν οὗτος;” ὁ δὲ ἀναγγέλλει αὐτῷ πάντα, καὶ παρηγγεῖλεν φυλάξαι τὸ μυστήριον. καθεζομένου δὲ τοῦ ἱατροῦ ἐπὶ τραπέζης μετὰ τοῦ Θεοφιλίτζη, καὶ τούτου καθ’ ἑαυτὸν ἀναλογισαμένου καὶ εἰπόντος ὅτι οὐ δύναμαι εὐρεῖν 10 ἐπιτήδειον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἵππους, ἀναστὰς ὁ ἱατρὸς εἶπε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἐπιποθεῖς καὶ ζητεῖς. ἀποστείλας οὖν 44 μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν αὐτόν. Θεασάμενος οὖν αὐτὸν ἐπιάγου- Cρον καὶ μεγάλην κεφαλὴν ἔχοντα ἐπέθηκεν Κεφαλῶν, καὶ ἔδω- 15 κεν τούτον τοῦ δουλεύειν τοὺς ἵππους. ὡς οὖν προείρηται, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν δέδωκεν αὐτὸν Μιχαὴλ τῷ βασιλεῖ. ἕως ὧδε τὰ περὶ ἀνατροφῆς τοῦ Βασιλείου.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Βασιλείον εἰσαγαγὼν εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὡς χαίρων “δεῦρο, ἴδε, μῆτερ, οἷον ἄγουρον νῦν 20 ἐπελαβόμεν.” ἡ δὲ ἐξεληθοῦσα καὶ τούτον ἰδοῦσα ἀπεστρέφη, εἰποῦσα τῷ νιῷ αὐτῆς “οὗτός ἐστι, τέκνον μου, ὁ μέλλων τὴν

culo repertum intra ecclesiam admisit. postero vero die ad balneas deducto vestes mutandas obtulit, et palam in ecclesia fraternam societatem cum eo iniit. itaque invicem collaetati sunt. ceterum Nicolaus ille habebat fratrem medicum Theophilitzis obsequio mancipatum. medicus fratrem invisurus forte veniens conspexit Basilium, et corporis proceritatem roborque miratus, fratri dixit “unde est ille?” ipse cunctis de illo expositis secretum observare praecepit. sedente deinceps cum Theophilitze ad mensam medico, profunda cogitatione abductus Theophilitzes dixit “equis curandis hominem reperire nequeo.” medicus occasione data de Basilii robore domino enarravit “eiusmodi est qualem expetis et quaeris.” mittens igitur festinanter abduxit illum, juvenemque agrestem et magnam eius caput demiratus Cephalae nomen imposuit, equosque tradidit curandos. ut igitur supra dictum est, hanc ob causam obtulit illum Michaeli imperatori. huc usque de Basilii educatione.

Imperator vero Basilium in regiam inducens, matri suae velut laetabundus dixit “adesdum: vide, mater, qualem masculum in praesenti, nactus sim.” egressa et eum conspicata retro versa est, filio suo dicens “hic est, fili mi, quod genus postrum deleturus est.” ille

γενεάν ἡμῶν ἀφανίσαι." ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπεισθη τῇ ἰδίᾳ μη-
τρι τῇ λεγούσῃ, ἢ ἤκουσεν αὐτῆς.

Ἐτελευτήσεν δὲ ὁ ἐν ἁγίοις πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ
χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἰγνάτιος υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ κουροπα-
5 λάτου. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐπιδρομὰς ποιούντων ἐν Θράκῃ
καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ ληϊζομένων τὰ τοιαῦτα θέματα, ἡ Θεο-
δώρα ταξιαῖωνα ἐποίησατο, οἱ ἐκ τῶν κάστρων Βουλγαρίας
ἐπιτιθέμενοι σποράδην καὶ κατ' ὀλίγους κουρσεύοντες ἐφό-
νευον τούτους καὶ ἤχμαλώτευσον, ὥστε ὑποταγῆναι τοὺς Βουλ-
10 γάρους ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. Βάρδας δὲ ὁ Καῖσαρ συνεφιλιώθη
Δαμιανῷ πατρικίῳ καὶ παρακοιμωμένῳ, ὁ δὲ βασιλέα κρατή-
σας ἔπεισεν τοῦ εἰσελθεῖν Βάρδαν ἐν τῇ πόλει· ὃς διὰ δώ-
ρων τοὺς τοῦ βασιλέως οἰκείους διαδεξάμενος ἅμα τῷ παρα-
κοιμωμένῳ ὠρίσθη προέρχεσθαι εἰς τὸ παλάτιον. οἰκειωσά-
15 μενος δὲ καὶ Θεοφάνην πρωτοσπαθάριον ὡς ἠνδρειωμένον,
τὸν ἐπιλεγόμενον Φαλγάνον, βουλὴν ποιῶσι μετὰ Δαμιανὸν P. 461
τοῦ ἀνελεῖν τὸν Θεόκτιστον τὸν κανίκλην. πεισθεὶς δὲ καὶ ὁ
βασιλεὺς ὑπὸ Δαμιανοῦ ἐπὶ τούτῳ συγγένησεν καὶ αὐτὸς γε-
νέσθαι τοῦτο· ἔλεγεν γὰρ ὁ Βάρδας τῷ Δαμιανῷ ὅτι ἕως
20 ἔστι Θεόκτιστος μετὰ τῆς Ἀγούστης, οὐκ ἄρξει οὐδὲ ἐξου-
σιάζει ποτὲ ὁ βασιλεὺς. ὁ δὲ Θεόκτιστος ἀπελθὼν ἐν τῷ
λουσμάτι τῶν Ἀρσοβίνδου, ὡς ἔθος ἦν αὐτῷ, εἶτα ἐλθὼν εἰς

8. κουρσεύοντας?

praedictione non suavis propriae matri vaticinanti aurem non prae-
buit nec morem gessit.

Mortuus est autem sanctus patriarcha Methodius, et Ignatius Mi-
chaelis curopalatae filius in eius locum suffectus. Bulgari autem fa-
ctis per Thraciam et Macedoniam excursionibus provincias illas de-
vastabant. Theodora in adversum praesidia disposuit. milites porro
ad Bulgariae castra positi, Bulgaros per globos et cohortes aggressi,
per eorum regionem depraedabantur; et his occisis, aliis in captivi-
tatem abductis, Bulgaros et eorum regionem reddidere subiectam.
Bardas autem Caesar Damiano patricio et accubitori amicitia iunctus
est. hic imperatoris compos factus, ut Bardas in urbem induceretur
suasit; qui muneribus imperatoris domesticos sibi concilians, una cum
accubitore in palatium ingredi iussus est. Theophane porro proto-
spathario velut generoso (dicebatur is Phalgannus) sibi ascito, Damia-
no quoque vocato, consilium ineunt de Theoctisto caniclei praepo-
sito tollendo. imperator a Damiano suavis consensum dedit, et ut
hoc fieret approbavit. dicebat enim Bardas Damiano "quamdiu cum
Augusta stat Theoctistus, nec imperium nec potestatem obtinebit un-
quam imperator." Theoctistus autem in Arabindi balneis lotus, pro-

τὰ Ἀσκηρητῖα κρατῶν τὰς ἀναφορὰς εἰσηλθὲν εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ περιβλεψάμενος εἶδεν Βάρδαν καθεζόμενον ἔμπροσθεν. καὶ ταραχθεὶς σφοδρῶς ἔφη ὅτι ἐγὼ εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἀγούριαν πάλιν ἐκδιώκω αὐτόν. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὠρολόγιον προὔπηντησεν αὐτῷ Μιχαὴλ ἄμα Λαμιανῷ, καὶ οὐκ εἴασεν εἰσελθεῖν πρὸς Θεοδώραν, ἀλλ' ἐκελεύσθη μετ' ὀργῆς ἀνοῦξαι τὰς ἀναφορὰς καὶ ἀναγνῶναι ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἄκοντα τοῦτο ποιήσαντα ἀνέστρεψεν αὐτόν εἰς τοῦπίσω ἔξελθεῖν. ὁ δὲ πικρῶς δακρῦων καὶ ὀλοφυρέμενος ἔξηλθεν. συνήντησε δὲ αὐτῷ Βάρδας κατὰ τὸ Λαυσιακόν, καὶ ἤρξατο 10 κατὰ κόρησιν παίειν αὐτόν καὶ τίλλειν τὰς τρίχας αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ δρογγάριος τῆς βίγλας ὁ Μανιᾶκης ἀναστὰς ἀντέλεγεν **Κ**τῷ Βάρδα μὴ τύπτειν τὸν λογοθέτην. ὁ δὲ Βάρδας ἀποκριθεὶς καλεύσει τοῦ βασιλέως τοῦτο ποιεῖν. ἀνεφάνη δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ βουλῇ τοῦ Λαμιανοῦ, καὶ τοῦτον ἰδὼν Βάρδας 15 ἄμα τῷ Θεοφάνῃ τῷ Φαλαγάνῃ, ἄραντες τὸν λογοθέτην σφάζουσιν αὐτόν καὶ μεληδὸν κατακύπτουσιν εἰς τὰ Σκύθα. τοῦτο μαθοῦσα παρὰ τοῦ παπίου Θεοδώρα, ἔξελθοῦσα κατὰ τοῦ Μιχαήλ, ὡς εἰκός, ἠγανάκτησεν· καὶ τοῦ βασιλέως παντὶ τρόπῳ μηχανωμένου τὴν μητέρα ἐξιλεώσασθαι, αὕτη ἀπαρηγόρη-20 τος ἔμεινεν, μήτε τὴν ὄργην ὑφιεμένη μήτε παραμυθουμένη τισίν. ἔδεν μεταβαλὼν ὁ βασιλεὺς, ὥσπερ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γνῶμην, οὕτω δὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐνέργειαν, τοσοῦτοις

ut solebāt, deinde in Secretum se recipiens, relationum libellos manibus tenens Lauziacum ingressus est, et hinc inde circumspiciens Bardam sedentem et sumptuose vestitum vidit; vehementerque turbatus dixit "ingressus ad Augustam rursus hominem eiciam et deturbabo. "ei vero ad horologium progresso Michael cum Damiano venit obviam, nec ad Theodoram ingredi permisit, sed libellos aperire et coram legere cum furore imperavit. id vero exequentem domum regredi et retro abire praecepit. ille amare flens et eiulans discessit ad Lauziacum. porro Bardas occurrit, colaphisque ad genas incessere et capillos eius vellere. eo conspecto drungarius excubiarum Maniaces Bardae assistebat, et ne logothetam percuteret in adversum monebat. Bardas imperatoris iussu id se facere respondit. tunc imperator ex Damiani consilio in medium se protulit, eoque viso una cum Theophane Phalgano logothetam hinc inde impetitam ad Scyla occisum membratim minutimque dividunt. quod cum a papia didicisset Theodora, progressa adversus Michaelē, prout aequum erat, indignata est; et imperatore modis omnibus placare moliente, nullum ipsa solamen admisit, neque iram relaxavit aut leniit dolorem; ex quo imperator in aliam mutatus, ut priorem animum et consi-

τρόποις λυπεῖν αὐτὴν κατηπείγετο ὅσοις πρὸ τούτου θεραπεύειν **D**
 ἐσχηματίζετο. καὶ δὴ τὰς μὲν ἀδελφὰς αὐτοῦ Θεκλάν Ἀνα-
 στασίαν καὶ Ἄνναν ἐξώθει τοῦ παλατίου, καταγαγὼν εἰς τὰ
 Καριανοῦ, Πουλχερίαν δὲ ὡς ἡγαπημένην τῇ μητρὶ ἀπέστει-
 5 λεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν· εἰθ' οὕτω μετ' ἐλίγον ἐνώσας
 πάσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν ἀπέκειρεν. ὑπὸ δὲ τῆς συγ-
 κλήτου πάσης εὐφημισθεὶς μόνος αὐτοκρατορεῖ, καὶ προβάλλ-
 λεται Βάρδαν μάγιστρον καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν. μὴ
 διαλλαττομένης δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἔχθρα ὑπῆρχεν ἀναμε-
 10 ταξὺ αὐτῶν ἄσπονδος. ὁ δὲ αὐτὴν καταγαγὼν εἰς τὸ μονα-
 στῆριον τὸ οὕτω τὰ Γαστρία καλούμενον ἀπέστειλεν, ἥτις
 ἀδυμίᾳ μετεωρισθεῖσα τὸν νοῦν ἀναξίαν ἑαυτὴν συσκευάζει
 βουλὴν κατὰ Βάρδαν, βουλομένη σὺν πολλῶν καὶ ἄλλοις κοι- **P. 462**
 νωνόν καὶ τοῦ βασιλέως τὸν πρωτοστράτορα ὅπως ὑποστρέ-
 15 φοντα Βάρδαν ἀπὸ τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀναιρήσωσιν αὐ-
 τόν. ὧν ἡ μελέτη πρὸ τοῦ ἔργου φανερωθεῖσα κατ' αὐτῶν
 ἐκείνων τῶν μελετησάντων τὸ κακὸν ἐξενήνοχεν· φροναδέντες
 γὰρ καὶ κατασχεθέντες ἐν τῇ Σφενδόνη τὰς κεφαλὰς ἀπεμη-
 θησαν. καὶ προβάλλεται τὸν Βασίλειον Μιχαὴλ ἀντὶ τοῦ τε-
 20 λυτήσαντος πρωτοστράτορα, ὁμοίως καὶ Βάρδαν θείον αὐτοῦ
 κουροπαλάτην. ἔπεισε δὲ τότε κόνις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατετε-
 χθεῖσα ἐπὶ τοὺς κεράμους αἱματώδης πλήρης. καὶ πολλοὶ

13. βουλευομένη?

19. βασιλέα P

lium, ita corporis habitum factaque nova induit, ut tot modis eam
 contristare contenderet, quot rationibus eam colere prius simularet.
 ac sorores quidem suas, Theclam Anastasiam et Annam, ad Cariani
 aedes deductas palatio eiicit: Pulcheriam velut matri dilectam in
 Gastriorum monasterium delegavit. paulo post vero cunctas in unum
 collectas in eodem Gastriorum monasterio in monachas detondit. a
 aenatu deinde faustis acclamationibus exceptus imperium nullo con-
 sorte solus gessit, et Bardam magistrum scholarumque domesticum
 instituit. cum matre vero nondum reconciliata inimicitiae interces-
 serunt perpetuae. ipse aula eiectam in monasterium, cui Gastria no-
 men, demisit. ipsa animi moerore extra se facta et abrepta, propo-
 situm matre indignum induit; et adversus Bardam cum pluribus con-
 silium iniit, cuius participes et alios fecit et imperatoris protostrato-
 rem, ut nimirum Bardam e suburbano redeuntem interimerent. con-
 silium, antequam perficeretur opere in lucem detectum, in caput eo-
 rum qui facinus fuerant meditati periculum transtulit, in suspicionem
 siquidem venientes et comprehensi ad Circi metam capitibus truncati
 sunt. imperator vero demortui vice Michaellem protostratorem insti-
 tuit, Bardamque pariter avunculum curopalatem. tunc temporis pul-

Βεῦρισκον λίθων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ κήποις ἐρυθροῖς ὡς αἷμα. προβάλλεται δὲ Μιχαὴλ Ἀντίγονον τὸν υἱὸν Βάρδα δομestικόν τῶν σχολῶν· τὸν δὲ ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ δοῦς γυναῖκα, εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο, προβάλλεται αὐτὸν μονοστράτηγον εἰς τὰ δυτικά θέματα, τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐκείσε. μετ' ὀλίγον δὲ τῇ τετάρτῃ τῆς διακαινησίμου προβάλλεται Μιχαὴλ Βάρδαν θείον αὐτοῦ Καίσαρα, ὃς ἐπὶ ἄρματος ἐποχηθεὶς ἔδωκεν ἕπατείαν τῇ μέσῃ.

Ἐξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἄμερ καὶ κατῆλθεν μέχρι Σινώπης, ληϊσάμενος πάντα τὰ τῶν Ῥωμαίων. ἐκστρατεύσας δὲ Μιχαὴλ ἅμα Βάρδα Καίσαρι κίνησιν ποιῆ κατα Μιχαὴλ ἄρχοντος Βουλγαρίας διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης, μαθὼν τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος λιμῶ τήκεσθαι. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο μαθόντες ὡς ἤχη βροντῆς ὑπεκλίθησαν, καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ τῆς μάχης περὶ τῆς νίκης ἀπέγνωσαν, καὶ Χριστιανοὶ γενέσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις ᾗτήσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἄρχοντα αὐτὸν βαπτίσας καὶ δέξάμενος ἐπιτέθεικεν αὐτῷ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ μεγιστάνους αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγὼν ἐβάπτισεν πάντας. ἔκτοτε γενομένης εἰρήνης βαθείας τὸν Ἄμερ πάλιν ἐξελθόντα κατα Ῥωμανίας, στρατηλαίτης ὢν τῆς ἀνατολῆς Πετρωνᾶς καὶ Νάσαρ τῶν Βουκελλαρίων, λοχήσαντες τὴν ὁδὸν τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ, Δουναντῶσιν αὐτῷ εἰς τὸν Λαλακάωνα, καὶ συμβολῆς γενομέ-

vis e caelo decidit, et in tectorum tegulas sanguineo colore infectus dilapsus est. plures in viis et hortis lapides sanguinis instar rubros repererunt. Michael autem Antigonum Bardae filium creat scholarum domesticum: alteri vero filio locata coniuge, cuius nomine male audiebat, supremi ducis in Occidentalia themata dignitatem confert: qui etiam ibi vitam finit. modico post, feria paschatis quarta, Michael Bardam avunculum promovet Caesarem; qui curru per mediam urbem vectus munera sparsit in populum.

Egressus autem Saracenorum ameras Sinopem usque descendit, Romanam omnem regionem vastans. Michael vero una cum Barda Caesare adversus Michaelem alterum, Bulgariae principem, instructum exercitum terra marique movet, quod Bulgarorum gentem fame deficere didicisset. Bulgari quasi tonitruī sonitu percussi soluti sunt animis, et ante certamen conflictumque omnem de victoria desperantes, Christianos se futuros et imperatori Romanisque obsequentes promiserunt. Imperator principem eorum aqua tinctum sacra suscipiens, proprium ei nomen indidit, et proceres eius omnes in urbem inductos baptismate lustrari curavit. exinde pace profunda composita ameras in Romaniam movit; eique Orientalis militiae magister Petro-

νης τρέπουσιν Ἀμέρ· καὶ φυγῆ χρησάμενος καταδιώκει αὐ-
 τῷ τις τοῦ κομήτων, καὶ τούτου τὴν κεφαλὴν ἕρας ἤγαγεν
 Πετρωνῆ στρατηλάτῃ. εἰσελθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ μετὰ ἐπι-
 νικίων ἐθριάμβευσαν αὐτὰ ἐν τῷ ἵπικῳ. καὶ ἔκτοτε ἐγένετο
 5 γαλήνη. μεγάλη ἐν τῇ ἀνατολῇ διὰ τὴν τοῦ Ἀμέρ σφογῆν.
 καὶ ἄλλων μὲν οἱ πόνοι καὶ τὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγα-
 θήματα, ἣ δὲ τοῦ βασιλέως ἀγάπη πρὸς τὸν Βασιλείον ἐξε-
 κέχυτο, καὶ τούτου μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν θεραπεύοντα
 αὐτόν.

- 10 Ἐκτισε δὲ Μιχαὴλ σταῦλον τοῖς ἵπποις αὐτοῦ, κοσμήσας ρ. 463.
 μαρμάρους καὶ ὑδάτων ἐπιρροαῖς, κατασκευάσας ὠραιότατον
 πάνυ. καὶ τούτου τελευθέντος ἦν τις ἐν τῇ πόλει ὀνόματι
 Πέτρος, λόγιος καὶ σκωπτικός, ὃν καὶ πτωχομάγιστρον ἐκά-
 λουν. τοῦτον προσκαλεσάμενος Μιχαὴλ ἐν τῷ σταύλῳ ὑπε-
 15 δείκνυεν αὐτῷ τὴν ἄλογον τοῦ κατασκευασθέντος οἴκου εὐ-
 πρέπειαν, ὡς βουλόμενος ἐπαινεθῆναι παρ' αὐτοῦ, εἰπὼν καὶ
 τοῦτο ὡς αἰεὶ μνημονεύεσθαι μέλλων διὰ τὴν τοῦ ἔργου τού-
 του κατασκευῆν. ὃ δὲ ἔφη τῷ βασιλεῖ "Ἰουστινιανὸς ἔκτι-
 20 μαρμάρους πολυτίμοις· καὶ μνήμη αὐτοῦ νῦν οὐκ ἔστι. καὶ Β
 σὺ βασιλεῦ κοπροθέσιον ποιήσας καὶ ἀλόγων ἀνάπαισιν λέ-
 γεις μνημονεύεσθαι διὰ τούτου;" ὃ δὲ ἀποτυχὼν τῶν ἐξ αὐ-

mas et Nazarus Buccelariorum dux, structis per viam insidiis, ad La-
 laeaonem redeunti occurrunt, consortisque manibus ameram in fugam
 vertunt et salutem pedibus quaerere cogunt. comitum nonnullis fu-
 gientem insequitur, et caput eius amputatum tollens ad Petronam
 militiae magistrum detulit. regressi igitur duces cum victoriae titu-
 lis de ipsis in Circo triumpharunt; et ex tunc magna tranquillitas
 facta est per Orientem, propter amerae interitum. et aliorum qui-
 dem labores et adversus hostes egregia facinora * * *. imperatoris
 porro versus Basilium affectus diffundebatur, et eum solum, a quo
 commoda reciperet obsequia, reputabat.

Michael equorum stabulum marmoribus adornatum et aquarum
 copia irriguum instruxit, effecitque visu iucundissimum. eo perfecto
 Petrus quidam, quem magistrum pauperem vocabant, vir sagax et di-
 cteris assuetus, in urbe morabatur. Michael eidem ad se advocato
 instructae domus ineptum ornatum demonstrabat, ab eo laudem re-
 cipere cupiens, ac perpetuam nominis memoriam ex huiusmodi ope-
 ris structura reportaturum se iactans. ille imperatori ait "Iustinia-
 nus magnam ecclesiam auro argento marmoribusque pretiosissimis
 decoratam condidit, eiusque memoria extincta est: tu vero, impera-
 tor, stercori loco destinato equorumque domicilio constructo celebrem

λιώθη Εὐδοκίᾳ τῇ τοῦ Ἰγγερὸς, μισουμένη τῷ λογοθέτῃ καὶ τῇ
 δεσποίνῃ σφοδρῶς δι' ἀνάιδειαν. διὸ συζευγνύουσιν αὐτῷ Εὐ-
 P. 458 δοκίαν τὴν τοῦ Δεκαπολίτου, μεθ' ἧς στεφανοῦται ἐν τῷ ἁγίῳ
 Στεφάνῳ τῷ εἰς τὴν Λύφνην, γενομένου τοῦ πάστου εἰς τὴν
 Μαγναύραν, τῆς δὲ συγκλήτου ἀνακλιθείσης ἐν τοῖς δεκαεννέα 5
 κουβίτοις. μετὰ δὲ μικρὸν ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς
 ἤγαγεν ἵππον τῷ βασιλεῖ θυμοειδῇ καὶ γενναῖον. ὁ δὲ τοῦ-
 τον τῷ ἱππικῷ βουλόμενος ὑποζεύξαι ἠβούλετο καταμαθεῖν
 τοῖς τε ὀδόντας, ἐξ ὧν τῶν ἐτῶν ἡ ποσότης διαγινώσκειται.
 τοῦ δὲ ἵππου θρασυνομένου καὶ σκιριτῶντος ἦν ἀχθόμενος διὰ 10
 τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὡς μηδεὸς εὐπορῶν γενναιότητος τὸν ἵπ-
 πον ἐξημερώσαντος. ὡς οὖν ἤχθετο, παρῶν ὁ Θεοφιλίτζης
 B ὅτι δὲ ἔχω νεώτερον ἐμπειρότατον καὶ ἀνδρείον εἰς τοὺς ἵπ-
 πους, οἷον ἐπιζητεῖ ἡ βασιλεία σου, τοῦνομα Βασίλειον. τοῦ
 δὲ βασιλέως ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν κελεύσαντος, ἀπεστάλη κοι- 15
 τωπίτης ἐν τῇ σιδηρᾷ πύλῃ, καὶ τὸν Βασίλειον εὐρὼν μετὰ
 σπουδῆς ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ κελευσθεὶς τὸν ἵππον
 κρατῆσαι τῇ μὲν μιᾷ χειρὶ τὸν χαλινὸν κρατήσας, τῇ δὲ ἐτέ-
 ρα τοῦ ὠτός δραξάμενος εἰς ἡμερότητα προβάτου μετέβαλεν
 ᾧ ἄρεσθεὶς καὶ θεραπευθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν τῷ Αν- 20
 δρέᾳ ἐταιριάρχη τῷ εἶναι εἰς τὴν ἐταιρίαν καὶ δουλεύειν ἐν
 τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

Theodora Augusta uxoris filio suo providendae cum Theoctisto logo-
 theta consilium habuit; noverat quippe cum Eudocia Ingeris filia, lo-
 gothetae et imperatrici propter impudicitiam vehementer exosa, fa-
 miliaritatem contraxisse. eam ob rem Eudociam Decapolitae filiam
 ei matrimonio coniungit, cum qua in aede S. Stephani, quae ad Daph-
 nem, corollas nuptiales subiit, thalamo ad Magnauram posito, senatu
 ad novemdecim accubita recumbente. modico post Buccelariorum dux
 equum animosum et nobilem obtulit imperatori. ille equi ad Circen-
 ses ludos mittendi cupidus, dentes quibus equorum aetas dignoscitur
 et annorum numerum explorare moliebatur. equo vero ferociente et
 calcitrante angebatur imperator, generosi sessoris expertus, qui equum
 redderet mansuetum. anxio itaque imperatori adest proximus Theo-
 philitzes. "est mihi" inquit "peritissimus iuvenis et generosus equus
 subigendis, qualem imperium tuum expetit, idoneus, cui nomen Ba-
 silius." imperatore advocari iubente, ex cubiculariis unus ad ferream
 portam missus est, qui Basilius inventum cum festinatione ad impe-
 ratorem adduxit. ille equum tenere iussus, manu quidem frenum
 apprehendit, altera vero aurem capiens ad ovis mansuetudinem adegit;
 quo delectatus et gavisus imperator Basilius Andreae hetaeriarchae,
 ut comitatui allegeretur et equis subserviret, commendavit.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην διηγήσασθαι περὶ τοῦ αὐ- C
 τοῦ Βασιλείου τὴν τε ἀνατροφὴν καὶ ὕδεν ἐστίν. ὁ αὐ-
 τὸς γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις Ἀδριανουπό-
 λεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Ραγκάβε, πατρὸς Ἰγνα-
 5 τίου τοῦ πατριάρχου. ἐπὶ τούτου ἐξῆλθεν ὁ Κρούμμος ἄρ-
 χων Βουλγαρίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ τραπεῖς Μι-
 χαὴλ, καὶ Λέων Ἀρμένης τυραννήσας αὐτὸν καὶ βυσιλεύσας,
 ἐλθὼν Κρούμμος περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν· λογχευθεῖς δὲ
 10 ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμένη καὶ ὑποστρέφων ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ
 ἐπεμψεν εἰς τὸν ἄγιον Μάμαντα ἀφελόμενος τὰ ἐκεῖσε χαλκᾶ
 ζῶδα. ἀπελθὼν δὲ καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παρέλαβεν αὐτήν, D
 καὶ μετέστησεν ἀνδρῶν χιλιάδας δώδεκα χωρὶς γυναικῶν,
 καὶ τούτους κατήκτισεν μέχρι τοῦ Δανουβίου. ἐν δὲ ταῖς
 ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἦν στρατηλάτης ἐν Μακεδο-
 15 νίᾳ ὁ Κορδύλης προσαγορευόμενος· εἶχεν δὲ καὶ υἱὸν Βάρ-
 δαν ὀνόματι, ἠνδρωμένον πάνυ, ὃν κατέλιπεν ἀντ' αὐτοῦ ἄρ-
 χειν τῶν Μακεδόνων τῶν ὄντων πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Δα-
 νουβίου. αὐτὸς δὲ μετὰ μηχανῆς τινὸς εἰσῆλθεν εἰς Θεοφι-
 λον. ὃν δεξάμενος χαίρων, καὶ γνοὺς ὃ θέλει, ἀπέστειλεν
 20 πλοῖα ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς καὶ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει. ἦν δὲ
 ἄρχων Βουλγαρίας Βαλδίμερ, ἕγγονος Κρούμμου, πατὴρ Συ-
 μεῶνος. ἐποίησαν δὲ βουλὴν ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις p. 159

7. λογχευθεῖς?

De Basilio vero quae fuerit eius educatio, et unde fuerit ortus,
 enarrare necessarium fluxi. is Macedoniam habuit patriam in Adria-
 nopoleos pagis, sub Michaelis Rangabe, Iguatii patriarchae parentis
 imperio. eius tempore Crummus Bulgariae princeps adversus Chri-
 stianos arma movit, et Michaele in fugam verso, Leoneque Armenio
 subinde tyrannidem arripiente et imperante, profectus Crummus urbem
 obsedit. a Leone autem Armenio telo petitus et in Bulgarium reversu-
 rus, misit qui ad S. Mamantis loca praedas agerent et animalia aerea
 ibidem posita raperent. inde Adrianopolim declinans armorum vi
 cepit, et virorum milia duodecim absque mulieribus transtulit, et eos
 ad Danubium iussit habitare. tempore deinde Theophili imperatoris
 erat magister militiae Cordyles nominatus in Macedonia. is habebat
 filium Bardam nomine et virili aetate provectum, quem vice sua Mace-
 donibus trans Danubii fluminis ripas habitantibus dominari reliquit. ipse
 quodam invento et arte ad Theophilum accessit; quem gaudens ex-
 cepit, et eo quod expetebat cognito, ut navigia consequerentur et in
 urbem redirent, mandavit. erat porro Baldimer Bulgariae princeps,
 Crummi nepos et pater Simeonis. captivorum vero turmae de reditu
 in Romaniam cum uxoribus et filiis inierunt consilium, et Michaele

ἔξειλθεν ἐν Ῥωμανίᾳ. ἔξειλθόντος δὲ Μιχαὴλ Βουλγάρου ἐν
 Θεσσαλονίκῃ, ἤρξαντο διαπερᾶν σὺν ταῖς ὑποστάσεσιν αὐτῶν.
 43 μαθῶν δὲ ὁ κόμης τοῦτο ἀντεπέρασεν πολέμησων αὐτούς.
 ἀπογνόντες οὖν οἱ Μακεδόνες ἐποίησαν κεφαλὴν τὸν τε Τζάν-
 τζην καὶ τὸν Κορδύλην, καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἀπέκτειναν 5
 πολλοὺς, τινὰς δὲ καὶ ἐκράτησαν. οἱ δὲ μὴ δυνηθέντες πε-
 ρᾶσαι Βούλγαροι περιερρήσαν τοῖς Οὐγγροῖς, ἀναγγειλαντες
 αὐτοῖς πάντα τὰ τῶν Μακεδόνων. ἦλθον δὲ καὶ τὰ πλοῖα
 τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἀναλαβέσθαι αὐτούς καὶ ἀναγαγεῖν ἐν
 Β τῇ πόλει. παρευθὺ οὖν ἀνεφάνησαν Οὐννοι τῷ πλήθει ἄπει- 10
 ροι. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτούς μετὰ δακρύων ἐβόων λέγοντες “ὁ
 Θεὸς τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ, βοήθει ἡμῖν,” καὶ παρατάσσοντο
 πρὸς συμβολὴν πολέμου. οἱ δὲ Τοῦρκοι εἶπον πρὸς αὐτούς
 “δοτε ἡμῖν τὴν ὑπαρξιν ὑμῶν πῦσαν καὶ ἀπέλθετε ὅπου βού-
 λεσθε.” οἱ δὲ τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ παρατεταγμένοι 15
 ὑπῆρχον ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ τῇ τετάρτῃ ἤρξαντο εἰς τὰ
 πλοῖα αὐτῶν εἰσέρχεσθαι. θεασάμενοι δὲ τοῦτο οἱ Τοῦρκοι
 συνέβαλλον πόλεμον ἀπὸ ὄραν πέμπτην μέχρως ἐσπέρας· καὶ
 C τραπὲν τὸ ἔθνος κατεδίωκον αὐτούς οἱ Μακεδόνες. καὶ τῇ
 ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ βουλομένων αὐτῶν ἀναχωρῆσαι, ἀνεφάνησαν 20
 πάλιν Οὐννοι πρὸς τὸ πολεμῆσαι αὐτούς. ἀναστὰς δὲ Μακε-
 δόνων ἕτερος, Λέων ὀνόματι, ἐκ γένους τῶν Γεμισσιῶν, ὃς
 μετὰ ταῦτα γέγονεν ἑταιριάρχης, καὶ ἕτεροι ὀνομαστοὶ τῶν

Bulgaro versus Thessalonicam profecto cum facultatibus suis traicere ceperunt. quod cum rescisset Comes, in adversam fluminis ripam transiit, bellum illaturus. Macedones re desperata Tzantzem et Cordylem sibi duces praeficiunt, et conserto praelio quosdam occiderunt, quosdam etiam captivos abduxerunt. Bulgari qui traicere non potuerunt, res a Macedonibus gestas annuntiaturo, ad Hungaros deflexerunt. interim navigia ab imperatore missa captivosque susceptura, ut in urbem deveharent, appulerunt, et una pariter Hunni numero infiniti adventare visi sunt. Macedones iis conspectis cum lacrimis vociferabantur, dicentes “deus sancti Adriani, succurre nobis;” et ad belli pugnam se praepararunt. Turci vero dicebant “supellectilem omnem vestram tradite, et quo desideratis abite.” non consenserunt illi, verum diebus continuis tribus ad praelium parati consistebant: quarta vero navigia conscenderunt. eo cognito Turci ab hora diei quinta ad vesperam usque praelium iniierunt, eorumque gens fugantibus Macedonibus terga dedit. insequenti die discessum illis aggredientibus, Hunni rursus ad praelium dispositi apparuerunt. Macedonum vero quidam nomine Leo, ex Gemistorum genere, qui deinde hetaeriarches fuit, sumptis animis se opposuit; adiunctique alii Macedonum prae-

Μακεδόνων ἔτρεψαν αὐτοὺς καὶ ἐξήλασαν, καὶ ἠποστρέψαν-
 τες εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀπεσώθησαν πρὸς τὸν βασι-
 λέα, καὶ φιλοτιμηθέντες παρ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Μα-
 κεδονίαν, εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἦν δὲ τότε Βασιλείος νεανίας
 5 ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλθὼν· ἐποίησε δὲ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ
 ἐπὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως καὶ Μιχαὴλ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ D
 εἰσῆλθεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, ὡς εἶναι τὰ ἔτη αὐτοῦ
 ἔτη εἴκοσι πέντε. ἀποκατασταθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ προσ-
 εκολλήθη δουλεύειν στρατηγῷ Μακεδονίας τῷ ἐπιλεγομένῳ
 10 Τζάντζῃ, καὶ μηδὲν παρ' αὐτοῦ ὠφελῆθεὶς μέχρι τῆς Χρυ-
 σῆς πόρτης. εἰσελθὼν δὲ κεκοπιασμένος ἀπὸ τῆς ὄδοιπορίας
 (κυριακὴ γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμὰς) ἀνεκλίθη ἐν τῷ
 πεζουλίῳ τοῦ ἁγίου Διομήδους· καθολικὴ γὰρ ἦν τότε ἡ
 ἐκκλησία, ἔχουσα προσμονάριον ὀνόματι Νικόλαον. τῇ δὲ
 15 νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκύλευσεν θεία φωνὴ τὸν προσμονάριον, λέγουσα
 “ἔγερθεὶς εἰσάγαγε εἰς τὸ εὐκτήριον τὸν βασιλέα.” ὁ δὲ
 ἔγερθεὶς, οὐδένα εὔρας πλὴν αὐτὸν τὸν Βασιλείον κείμενον
 ὡς πνήητα, καὶ ἐπιστραφεὶς ἔκλεισεν τὸν πυλῶνα καὶ ἀνέπεσεν. P. 460
 καὶ εὐθέως μετὰ τρομαχίας τις δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὴν πλευρὰν
 20 αὐτοῦ, λέγων “ἐξελθὼν εἰσάγαγε ὃν βλέπεις ἔξωθεν τοῦ πυλῶ-
 νος κείμενον· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς.” ἐξελθὼν οὖν μετὰ σπου-
 δῆς σύντρομος, καὶ εὐρῶν Βασιλείον μετὰ τῆς πήρας καὶ τῆς
 ῥάβδου εἰσήγαγεν ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας. καὶ τῇ δευτέρῃ

cipui adversarios in fugam verterunt, et impetum in eos fecerunt, ac tandem reversi naves, imperatorem adituri, repetierunt incolumnes, et humane ab eo recepti in Macedoniam patriam sibi propriam regressi sunt. erat autem Basilius aetate iuvenili florens, e captivitate redux, in qua Leonis imperatoris et Michaelis Amorii toto tempore perman- sit, et Theophilo imperante rediit; adeoque auni eius numerabantur viginti quinque. patriae propriae restitutus Macedoniae duci, cognom- inato Tzantzi, obsequium redditurus adhaesit; a quo nihil lucratus urbis regiae experiri cupiens ubertatem, ad eam profectus est, et ad Chrysen usque portam pervenit. ex itinere porro fatigatus (erat autem dominica dies, et iam sol ad occidentem vergebat) recubuit in exedra ad S. Diomedis. erat templum illud aedes sacra publica, viris et mulieribus communis, quae mansionarium nomine Nicolaum habebat. nocte illa mansionarium appellavit divina vox, dicens “exurgens induc imperatorem in oratorium.” ille strato relicto praeter Basilium pauperum more iacentem nullum reperit, regressusque valvas occlusit et recubuit. protinus ictum gladio impexit quidam ad latus, dicens “egressus introduce quem vides extra ianuam iacentem: hic est imperator.” egressus ille festinus ac tremens Basilium. cum pera et ba-

ἡμέρῃ ἀπελθὼν εἰς τὸ λουτρὸν ἤλλαξεν αὐτόν, καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐποίησεν ἀδελφοποίησιν· καὶ συνηφραίνοντο ἐν ἀλλήλοις. ὁ δὲ αὐτὸς Νικόλαος εἶχεν ἀδελφὸν ἰατρόν, ὃς ἐδούλευεν τὸν Θεοφιλίτζην. ἐλθὼν δὲ κατὰ τύχην ὁ ἰατρὸς Β πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἰδὼν τὸν Βασιλείον καὶ Θανμίσας 5 τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, εἶπεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ “πόθεν ἐστὶν οὗτος;” ὁ δὲ ἀναγγέλλει αὐτῷ πάντα, καὶ παρηγγεῖλεν φυλάξαι τὸ μυστήριον. καθεζομένου δὲ τοῦ ἰατροῦ ἐπὶ τραπέζης μετὰ τοῦ Θεοφιλίτζη, καὶ τούτου καθ’ ἑαυτὸν ἀναλογισαμένου καὶ εἰπόντος ὅτι οὐ δύναμαι εὐρεῖν 10 ἐπιτήδειον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἵππους, ἀναστὰς ὁ ἰατρὸς εἶπε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἐπιποθεῖς καὶ ζητεῖς. ἀποστείλας οὖν 44 μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν αὐτόν. Θεασάμενος οὖν αὐτὸν ἐπιάγου- C ρον καὶ μεγάλην κεφαλὴν ἔχοντα ἐπέθηκεν Κεφαλῦν, καὶ ἔδω- 15 κεν τούτον τοῦ δουλεύειν τοὺς ἵππους. ὥς οὖν προείρηται, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν δέδωκεν αὐτὸν Μιχαὴλ τῷ βασιλεῖ. ἕως ὧδε τὰ περὶ ἀνατροφῆς τοῦ Βασιλείου.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Βασιλείον εἰσαγαγὼν εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὡς χαίρων “δεῦρο, ἴδε, μήτηρ, οἷον ἄγουρον νῦν 20 ἐπελαβόμην.” ἡ δὲ ἐξεληθούσα καὶ τούτον ἰδοῦσα ἀπεστρέφη, εἰποῦσα τῷ νῦν αὐτῆς “οὗτός ἐστι, τέκνον μου, ὁ μέλλων τὴν

culo repertum intra ecclesiam admisit. postero vero die ad balneas deducto vestes mutandas obtulit, et palam in ecclesia fraternali societatem cum eo inivit. itaque invicem collaetati sunt. ceterum Nicolaus ille habebat fratrem medicum Theophilitzis obsequio mancipatum. medicus fratrem invisurus forte veniens conspexit Basilium, et corporis proceritatem roborque miratus, fratri dixit “unde est ille?” ipse cunctis de illo expositis secretum observare praecepit. sedente deinceps cum Theophilitze ad mensam medico, profunda cogitatione abductus Theophilitzes dixit “equis curandis hominem reperire nequeo.” medicus occasione data de Basilii robore domino enarravit “eiusmodi est qualem expetis et quaeris.” mittens igitur festinanter abduxit illum, juvenemque agrestem et magnum eius caput demiratus Cephalae nomen imposuit, equosque tradidit curandos. ut igitur supra dictum est, hanc ob causam obtulit illum Michaeli imperatori. huc usque de Basilii educatione.

Imperator vero Basilium in regiam inducens, matri suae velut laetabundus dixit “adesdum: vide, mater, qualem masculum in praesenti, nactus sim.” egressa et eum conspicata retro versa est, filio suo dicens “hic est, fili mi, quod genus postum deleturus est.” ille

γενεάν ἡμῶν ἀφανίσαι." ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπέσθη τῇ ἰδίᾳ μη-
τρι τῇ λεγούσῃ, ἣ ἤκουσεν αὐτῆς.

Ἐτελευτήσεν δὲ ὁ ἐν ἁγίοις πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ
χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἰγνάτιος υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ κουροπα-
5 λάτου. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐπιδρομὰς ποιούντων ἐν Θρακίᾳ
καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ ληϊζομένων τὰ τοιαῦτα θέματα, ἡ Θεο-
δώρα ταξιαῖονα ἐποιήσατο, οἱ ἐκ τῶν κάστρων Βουλγαρίας
ἐπιτιθέμενοι σποράδην καὶ κατ' ὀλίγους κουρσεύοντες ἐφό-
10 γάρους ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. Βάρδας δὲ ὁ Καῖσαρ συνεφιλιώθη
Δαμιανῷ πατρικίῳ καὶ παρακοιμωμένῳ, ὁ δὲ βασιλεῦα κρατή-
σας ἔπεισεν τοῦ εἰσελθεῖν Βάρδαν ἐν τῇ πόλει· ὃς διὰ δώ-
ρων τοὺς τοῦ βασιλέως οἰκείους διαδεξάμενος ἅμα τῷ παρα-
κοιμωμένῳ ὠρίσθη προέρχεσθαι εἰς τὸ παλάτιον. οἰκειωσά-
15 μενος δὲ καὶ Θεοφάνην πρωτοσπαθᾶριον ὡς ἠνδρειωμένον,
τὸν ἐπιλεγόμενον Φαλγάνον, βουλήν ποιῶσι μετὰ Δαμιανῷ P. 461
τοῦ ἀνελεῖν τὸν Θεόκτιστον τὸν κανίκλην. πεισθεῖς δὲ καὶ ὁ
βασιλεὺς ὑπὸ Δαμιανοῦ ἐπὶ τούτῳ συνηήσεν καὶ αὐτὸς γε-
νέσθαι τοῦτο· ἔλεγεν γὰρ ὁ Βάρδας τῷ Δαμιανῷ ὅτι ἕως
20 ἔστί Θεόκτιστος μετὰ τῆς Αὐγουστῆς, οὐκ ἄρξει οὐδὲ ἔξου-
σιάζει ποτὲ ὁ βασιλεὺς. ὁ δὲ Θεόκτιστος ἀπελθὼν ἐν τῷ
λουσμάτι τῶν Ἀρεοβίνδου, ὡς ἔθνος ἦν αὐτῷ, εἶτα ἐλθὼν εἰς

8. κουρσεύοντας?

praedictione non suavis propriae matri vaticinanti aurem non prae-
buit nec morem gessit.

Mortuus est autem sanctus patriarcha Methodius, et Ignatius Mi-
chaelis curpalatae filius in eius locum suffectus. Bulgari autem fa-
ctis per Thraciam et Macedoniam excursionibus provincias illas de-
vastabant. Theodora in adversum praesidia disposuit. milites porro
ad Bulgariae castra positi, Bulgaros per globos et cohortes aggressi,
per eorum regionem depraedabantur; et his occisis, aliis in captivi-
tatem abductis, Bulgaros et eorum regionem reddidere subiectam.
Bardas autem Caesar Damiano patricio et accubitori amicitia iunctus
est. hic imperatoris compos factus, ut Bardas in urbem induceretur
suasit; qui muneribus imperatoris domesticos sibi concilians, una cum
accubitore in palatium ingredi iussus est. Theophane porro proto-
spathario velut generoso (dicebatur is Phalgannus) sibi ascito, Damia-
no quoque vocato, consilium ineunt de Theoctisto caniclei praepo-
sito tollendo. imperator a Damiano suavis consensus dedit, et ut
hoc fieret approbavit. dicebat enim Bardas Damiano "quamdiu cum
Augusta stat Theoctistus, nec imperium nec potestatem obtinebit un-
quam imperator." Theoctistus autem in Arabindi balneis lotus, pro-

τὰ Ἀσηκητιᾶ κρατῶν τὰς ἀναφορὰς εἰσηλθεν εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ περιβλεψάμενος εἶδεν Βάρδαν καθεζόμενον ἔμπρα-
 Βκτον. καὶ ταραχθεὶς σφοδρῶς ἔφη ὅτι ἐγὼ εἰσελθὼν εἰς τὴν
 Ἀυγούσταν πάλιν ἐκδιώκω αὐτόν. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς
 τὸ ὀρολόγιον προὔπηγτησεν αὐτῷ Μιχαὴλ ἄμα Δαμιανῷ, καὶ ὅ-
 οὐκ εἴασεν εἰσελθεῖν πρὸς Θεοδώραν, ἀλλ' ἐκελεύσθη μετ' ὄρ-
 γῆς ἀνοῦξαι τὰς ἀναφορὰς καὶ ἀναγνῶναι ἔμπροσθεν αὐτῶν·
 καὶ ἕκοντα τοῦτο ποιήσαντα ἀντίστρεψεν αὐτόν εἰς τοῦπίσω
 ἐξελθεῖν. ὁ δὲ πικρῶς δακρῦων καὶ ὀλοφυρθεὶς ἐξῆλθεν.
 συνήτησε δὲ αὐτῷ Βάρδας κατὰ τὸ Λαυσιακόν, καὶ ἤρξατο¹⁰
 κατὰ κόρης παίζειν αὐτόν καὶ τίλλειν τὰς τρίχας αὐτοῦ. ἰδὼν
 δὲ ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλας ὁ Μανιάκης ἀναστὰς ἀντέλεγεν
 Ἐτῷ Βάρδα μὴ τύπτειν τὸν λογοθέτην. ὁ δὲ Βάρδας ἀποκρι-
 θείς κελεύσει τοῦ βασιλέως τοῦτο ποιεῖν. ἀνεφάνη δὲ καὶ ὁ
 βασιλεὺς τῇ βουλῇ τοῦ Δαμιανοῦ, καὶ τοῦνον ἰδὼν Βάρδας¹⁵
 ἄμα τῷ Θεοφάνῃ τῷ Φαλγάνῳ, ἄραντες τὸν λογοθέτην σφά-
 ζουσιν αὐτόν καὶ μεληδὸν κατακύπτουσιν εἰς τὰ Σκύθα. τοῦτο
 μαθοῦσα παρὰ τοῦ παπίου Θεοδώρα, ἐξελθοῦσα κατὰ τοῦ Μι-
 χαήλ, ὡς εἰκός, ἠγανάκτησεν· καὶ τοῦ βασιλέως παντὶ τρό-
 πῳ μηχανωμένου τὴν μητέρα ἐξιλεώσασθαι, αὕτη ἀπαρηγόρη-²⁰
 τος ἔμεινεν, μήτε τὴν ὄργην ὑφιεμένη μήτε παραμυθουμένη
 τισίν. ὅθεν μεταβαλὼν ὁ βασιλεὺς, ὥσπερ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν
 γνώμην, οὕτω δὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐνέργειαν, τοσοῦτοις

ut solebāt, deinde in Secretum se recipiens, relationum libellos ma-
 nibus tenens Lauziacum ingressus est, et hinc inde circumspiciens
 Bardam sedentem et sumptuose vestitum vidit; vehementerque turba-
 tus dixit “ingressus ad Augustam rursus hominem eiiciam et detur-
 babo. “ei vero ad horologium progresso Michael cum Damiano ve-
 nit obviam, nec ad Theodoram ingredi permisit, sed libellos aperire
 et coram legere cum furore imperavit. il vero exequentem domum
 regredi et retro abire praecepit. ille amare flens et ciulans disces-
 sit ad Lauziacum. porro Bardas occurrit, colaphisque ad genas in-
 cessere et capillos eius vellere. eo conspecto drungarius excubiarum
 Maniaces Bardae assistebat, et ne logothetam percuteret in adversum
 monebat. Bardas imperatoris iussu id se facere respondit. tunc im-
 perator ex Damiani consilio in medium se protulit, eoque viso una
 cum Theophane Phalcano logothetam hinc inde impetitum ad Scyla
 occisum membratim minutimque dividunt. quod cum a papia didi-
 cisset Theodora, progressa adversus Michaellem, prout aequum erat,
 indignata est; et imperatore modis omnibus placare moliente, nul-
 lum ipsa solamen admisit, neque iram relaxavit aut leniit dolorem;
 ex quo imperator in alium mutatus, ut priorem animum et consi-

τρόποις λυπεῖν αὐτὴν κατησιέγεται ὅσοις πρὸ τούτου θεραπεύειν D
 ἐσχηματίζετο. καὶ δὴ τὰς μὲν ἀδελφὰς αὐτοῦ Θέκλαν Ἀνα-
 στασίαν καὶ Ἄνναν ἐξώθει τοῦ παλατίου, καταγαγὼν εἰς τὰ
 5 Καριανοῦ, Πουλχερίαν δὲ ὡς ἡγαπημένην τῇ μητρὶ ἀπέστει-
 10 λεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν· εἶδ' οὕτω μετ' ἕλιγον ἐνώσας
 πύσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν ἀπέκρινεν. ὑπὸ δὲ τῆς συγ-
 κλήτου πάσης εὐφημισθεὶς μόνος αὐτοκρατορεῖ, καὶ προβάλλεται
 Βάρδαν μάγιστρον καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν. μὴ
 διαλλαττομένης δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἔχθρα ὑπῆρχεν ἀναμε-
 15 ταξὺ αὐτῶν ἄσπονδος. ὁ δὲ αὐτὴν καταγαγὼν εἰς τὸ μονα-
 στήριον τὸ οὕτω τὰ Γαστρία καλούμενον ἀπέστειλεν, ἥτις
 αἰθυμία μετεωρισθεῖσα τὸν νοῦν ἀναξίαν ἑαυτὴν συσκευάζει
 βουλὴν κατὰ Βάρδαν, βουλομένη σὺν πολλῶν καὶ ἄλλοις κοι- P. 462
 νωνόν καὶ τοῦ βασιλέως τὸν πρωτοστράτορα ὅπως ὑποστρέ-
 15 φοντα Βάρδαν ἀπὸ τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀναίρησασιν αὐ-
 τόν. ὧν ἡ μελέτη πρὸ τοῦ ἔργου φανερωθεῖσα κατ' αὐτῶν
 ἐκείνων τῶν μελετησάντων τὸ κακὸν ἐξενήνοχεν· φωραθέντες
 γὰρ καὶ κατασχεθέντες ἐν τῇ Σφενδόνη τὰς κεφαλὰς ἀπεμύ-
 θησαν. καὶ προβάλλεται τὸν Βασίλειον Μιχαὴλ ἀντὶ τοῦ τε-
 20 λευτήσαντος πρωτοστράτορα, ὁμοίως καὶ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ
 κουροπαλάτην. ἔπεσε δὲ τότε κόνις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατενε-
 χθεῖσα ἐπὶ τοὺς κεράμους αἱματώδης πλήρης. καὶ πολλοὶ

13. βουλευομένη?

19. βασιλέα P

lium, ita corporis habitum factaque nova induit, ut tot modis eam
 contristare contenderet, quot rationibus eam colere prius simularet.
 ac sorores quidem suas, Theclam Anastasiam et Annam, ad Cariani
 aedes deductas palatio eiecit: Pulcheriam velut matri dilectam in
 Gastriorum monasterium delegavit. paulo post vero cunctas in unum
 collectas in eodem Gastriorum monasterio in monachas detondit. a
 aenatu deinde faustis acclamationibus exceptus imperium nullo con-
 sorte solus gessit, et Bardam magistrum scholarumque domesticum
 instituit. cum matre vero nondum reconciliata inimicitiae interces-
 serant perpetuae. ipse aula eiectam in monasterium, cui Gastria no-
 men, demisit. ipsa animi moerore extra se facta et abrepta, propo-
 situm matre indignum induit; et adversus Bardam cum pluribus con-
 siliium iniit, cuius participes et alios fecit et imperatoris protostrato-
 rem, ut nimirum Bardam e suburbano redeuntem interimerent. con-
 siliium, antequam perficeretur opere in lucem detectum, in caput eo-
 rum qui facinus fuerant meditati periculum transtulit, in suspicionem
 siquidem venientes et comprehensi ad Circi metam capitibus truncati
 sunt. imperator vero demortui vice Michaellem protostratorem insti-
 tuit, Bardamque pariter avunculum eucropolitam. tunc temporis pul-

Βεῦρισκον λίθων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ κήποις ἐρυθροῖς ὡς αἷμα. προβάλλεται δὲ Μιχαὴλ Ἀντίγονον τὸν υἱὸν Βάρδα δομέστικον τῶν σχολῶν· τὸν δὲ ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ δοῦς γυναῖκα, εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο, προβάλλεται αὐτὸν μονοστράτηγον εἰς τὰ δυτικὰ θέματα, τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐκεῖσε. μετ' ὀλίγον δὲ τῇ τετάρτῃ τῆς διακαινησίμου προβάλλεται Μιχαὴλ Βάρδαν θείον αὐτοῦ Καίσαρα, ὃς ἐπὶ ἄρματος ἐποχηθεὶς ἔδωκεν ἕπατειάν τῇ μέσῃ.

Ἐξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἀμὲρ καὶ κατῆλθεν μέχρι Σινώπης, ληισάμενος πάντα τὰ τῶν Ῥωμαίων. ἐκστρατεύσας δὲ Μιχαὴλ ἅμα Βάρδα Καίσαρι κίνησιν ποιεῖ κατὰ Μιχαὴλ ἄρχοντος Βουλγαρίας διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης, μαθὼν τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος λιμῶ τήκεσθαι. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο μαθόντες ὡς ἤχη βροντῆς ὑπεκλίθησαν, καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ τῆς μάχης περὶ τῆς νίκης ἀπέγνωσαν, καὶ Χριστιανοὶ γενέσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις ᾗτήσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἄρχοντα αὐτὸν βαπτίσας καὶ δεξιόμενος ἐπιτέθεικεν αὐτῷ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ μεγιστάνους αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγὼν ἐβάπτισεν πάντας. ἔκτοτε γινομένης εἰρήνης βαθείας τὸν Ἀμὲρ πάλιν ἐξελθόντα κατὰ Ῥωμανίας, στρατηλάτης ὦν τῆς ἀνατολῆς Πετρωνῆς καὶ Νάσαρ τῶν Βουκελλαρίων, λοχήσαντες τὴν ὁδὸν τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ, Δσσαναντῶσιν αὐτῷ εἰς τὸν Λαλακάωνα, καὶ συμβολῆς γενομέ-

vis e caelo decidit, et in tectorum tegulas sanguineo colore infectus dilapsus est. plures in viis et hortis lapides sanguinis instar rubros repererunt. Michael autem Antigonum Bardae filium creat scholarum domesticum: alteri vero filio locata coniuge, cuius nomine male audiebat, supremi ducis in Occidentalia themata dignitatem confert: qui etiam ibi vitam finiit. modico post, feria paschatis quarta, Michael Bardam avunculum promovet Caesarem; qui curru per mediam urbem vectus munera sparsit in populum.

Egressus autem Saracenorum ameras Sinopem usque descendit, Romanam omnem regionem vastans. Michael vero una cum Barda Caesare adversus Michaelem alterum, Bulgariae principem, instructum exercitum terra marique movet, quod Bulgariae gentem fame deficere didicisset. Bulgari quasi tonitruī sonitu percussi solati sunt animis, et ante certamen conflictumque omnem de victoria desperantes, Christianos se futuros et imperatori Romanisque obsequentes promiserunt. Imperator principem eorum aqua tinctum sacra suscipiens, proprium ei nomen indidit, et proceres eius omnes in urbem inductos baptismate lustrari curavit. exinde pace profunda composita ameras in Romaniam movit; ei que Orientalis militiae magister Petro-

νης τρέπουσιν Ἀμάρ· καὶ φυγῆ χρησάμενος καταδιώκει αὐ-
τῷ τις τοῦ κομήτων, καὶ τούτου τὴν κεφαλὴν ἄρας ἤγαγεν
Πετρωνῆ στρατηλάτῃ. εἰσελθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ μετὰ ἐπι-
νικίων ἐθριάμβευσαν αὐτὰ ἐν τῷ ἵππιῳ, καὶ ἔκτοτε ἐγένετο
5 γαλήνη μεγάλη ἐν τῇ ἀνατολῇ διὰ τὴν τοῦ Ἀμάρ σφωγῆν.
καὶ ἄλλων μὲν οἱ πόνοι καὶ τὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγα-
θήματα, ἣ δὲ τοῦ βασιλέως ἀγάπη πρὸς τὸν Βασιλεῖον ἐξε-
κέχυτο, καὶ τούτον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν θεραπεύοντα
αὐτόν.

- 10 Ἐκτίσσε δὲ Μιχαὴλ σταῦλον τοῖς ἵπποις αὐτοῦ, κοσμήσας P. 463.
μαρμάρους καὶ ὑδάτων ἐπιρροαῖς, κατασκευάσας ὠραιότατον
πάνυ. καὶ τούτου τελεσθέντος ἦν τις ἐν τῇ πόλει ὀνόματι
Πέτρος, λόγιος καὶ σκωπτικός, ὃν καὶ πτωχομάγιστρον ἐκά-
λουν. τοῦτον προσκαλεσάμενος Μιχαὴλ ἐν τῷ σταύλῳ ὑπε-
15 δείκνυεν αὐτῷ τὴν ἄλογον τοῦ κατασκευασθέντος οἴκου εὐ-
πρέπειαν, ὡς βουλόμενος ἐπαινεθῆναι παρ' αὐτοῦ, εἰπὼν καὶ
τούτο ὡς αἰεὶ μνημονεύεσθαι μέλλων διὰ τὴν τοῦ ἔργου τού-
του κατασκευῆν. ὃ δὲ ἔφη τῷ βασιλεῖ "Ἰουστινιανὸς ἐκτί-
σεν τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, κοσμήσας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ
20 μαρμάρους πολυτίμοις· καὶ μνήμη αὐτοῦ νῦν οὐκ ἔστι. καὶ Β
σὺ βασιλεῦ κοπροθέσιον ποιήσας καὶ ἄλόγων ἀνάπανσιν λέ-
γεις μνημονεύεσθαι διὰ τούτου;" ὃ δὲ ἀποτυχὼν τῶν δὲ αὐ-

nas et Nazarus Buccellariorum dux, structis per viam insidiis, ad La-
lacaonem redeunti occurrunt, consertisque manibus ameram in fugam
vertunt et salutem pedibus quaerere cogunt. comitum nonnullus fu-
gientem insequitur, et caput eius amputatum tollens ad Petronam
militiae magistrum detulit. regressi igitur duces cum victoriae tita-
lis de ipsis in Circo triumpharunt; et ex tunc magna tranquillitas
facta est per Orientem, propter amerae interitum. et aliorum qui-
dem labores et adversus hostes egregia facinora . . . imperatoris
porro versus Basilium affectus difundebatur, et eum solum, a quo
commoda reciperet obsequia, reputabat.

Michael equorum stabulum marmoribus adornatum et aquarum
copia irriguum instruxit, effecitque visu iucundissimum. eo perfecto
Petrus quidam, quem magistrum pauperem vocabant, vir sagax et di-
ceteriis assuetus, in urbe morabatur. Michael eidem ad se advocato
instructae domus ineptum ornatum demonstrabat, ab eo laudem re-
cipere cupiens, ac perpetuam nominis memoriam ex huiusmodi ope-
ris structura reportaturum se iactans. ille imperatori ait "Iustinia-
nus magnam ecclesiam auro argento marmoribusque pretiosissimis
decoratam condidit, eiusque memoria extincta est: tu vero, impera-
tor, stercorei loco destinato equorumque domicilio constructo celebrem

τοῦ ἐπαίνων καὶ δορυοθείς τυπτόμενον καὶ σφοδρόμενον ἐξήγα-
γεν τὸν πτωχομάγιστρον.

Φήμης δὲ διαθεούσης περὶ Βάρδα Καίσαρος ὅτι τῇ νύμφῃ
αὐτοῦ συμφθίρεται, τοῦτο ἀκούσας Ἰγνάτιος ὁ πατριάρχης
πολλάκις παρήγγεσεν αὐτὸν ἀποσχέσθαι τοῦ τοιοῦτου μιάσμα-5
τος καὶ μὴ πρόσκομμα εἶναι πολλῶν τὸν ἀρετῆς ὑπόδειγμα
καὶ σώφρονος βίου εἶναι ὀφείλοντα. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἐν-
είχε τῷ πατριάρχῃ. καὶ δὴ ποτε μέλλοντος κοινωνεῖν τὸν
Βάρδαν ὁ πατριάρχης ἀπόσπετο αὐτὸν μὴ πειθόμενον κανόνισιν ἢ
Βπαραινέσειν· ὃς ὀργῇ πληγεὶς, τὴν ψυχὴν τὴν παραινέτην 10
αὐτὸν ἀνομόν τινα καὶ φθορέα τῆς ἐκκλησίας ἐξέωσεν καὶ βασι-
46νοῖς ἀπειροῖς καὶ ἀνημέροις ὑπέβαλεν, ὥστε ποιῆσαι παραι-
τησιον. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος Ὁσίτιον πατριάρχῃν ἀντ' αὐτοῦ
χειροτονεῖ, πρωτασηκρητιν ὄντα κατ' ἐκεῖνο καιροῦ καὶ λογιώ-
τατον πάνν.

15

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, κα-
ταλιπῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φυλάττειν Ἰσορύφαν ὑπαρχον
ὄντα, ὅστις οὐπω τοῦ βασιλέως οὐδὲν ἐξ ὧν ἐμελέτα καὶ κα-
Cτὰ νοῦν εἶχεν καταργασαμένου, τὴν τῶν ἀθέων Ῥῶς ἐμηνυ-
σεν ἀφιξιν, γεγεννημένους ἤδη κατὰ τὸν μαῦρον ποταμόν. καὶ 20
47 ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τῆς ἐχομένης ἐπεσχέθη ὁδοῦ, καὶ δι' ἣν
ταύτην ἀφῆκεν, οὐδὲν βασιλικὸν καὶ γενναῖον εἰργάσατο· εἰ

posteritati te futurum asseris." ille laudibus quas ex eius ore vena-
batur frustratus, accensus ira verberatum et per vim tractum paupe-
rem magistrum conspectu expulit.

Rumore vero per urbem sparso Bardam Caesarem cum nuru propria corruptam tenere consuetudinem, eoque ad patriarcham delato, Ignatius, ut hoc scelere abstineret, frequentius admonuit, ne plurimis offendicalum praebere, qui virtutis et omnis temperantiae exemplo esse debuerat. ille autem patriarchae morem non gessit. ad communionem igitur Bardam certo tempore accedentem repulit patriarcha, ceu qui canonibus et monitis non obtemperaret. hic irae plaga percussus animum, monitionem velut sceleratum et morum corruptorem ecclesia eiecit, infinitisque vexationibus et tormentis crudelibus subiecit, adeo ut dignitate se abdicaret. Ignatio resistente, loco ipsius Photium secretariorum ducem, virum eius temporis eruditissimum, patriarcham ordinari curat.

Porro imperator Oorypha praefecto, ut eam custodiret, in urbe relicto, adversus Agarenos expeditionem suscepit. Ooryphas imperatori nondum longe posito, neque eorum quae meditabatur et in mente habebat quidquam executo, impiorum Russorum ad Nigrum fluvium profectorum adventum nuntiat. imperator arreptae viae poenitens

δὲ Ῥῶς φθάσαντες ἔνδον τοῦ Ἱεροῦ πολὺν ἐργάσαντο φό-
ρον Χριστιανῶν καὶ ἀθῶον αἷμα ἐξέχεον. ὑπῆρχον δὲ πλοῖα
διακόσια, ἃ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν καὶ πολὺν φόβον τοῖς
ἔνδοθεν ἐνεποίησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καταλαβὼν μόλις ἴσχυσεν
5 διαπερᾶσαι, καὶ δὴ σὺν τῷ πατριάρχῃ Φωτίῳ εἰς τὸν ἐν Βλα-
χέρναις ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ μητρὸς παρεγένοντο κακεὶ τὸ θεῖον
ἐξιλεοῦνται. εἶτα μεθ' ὑμνωδίας τὸ ἅγιον ἐξαγαγόντες τῆς
Θεοτόκου ἀμοφόριον τῇ θαλάσῃ ἄκρῃ προσέβαλον. καὶ νη- P. 464
νεμίας οὕσης εὐθὺς ἀνέμων ἐπιφορὰ καὶ τῆς θαλάσσης ἠρε-
10 μούσης κυμάτων ἐπαναστάσεις ἀλλεπάλληλοι ἐγεγόνεισαν, καὶ
τὰ τῶν ἀθέων Ῥῶς πλοῖα κατεάγησαν, ὀλίγων ἄκπεφυγῶτων
κίνδυνον.

Βάρδα δὲ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προσελύσει διερχομένον
μετὰ σκαραμαγγίου ὄξέος εἰς τὸ ὠρολόγιον, καθελόμενος ἐκείσε
15 Δαμιανὸς πατριίκιος καὶ παρακοιμώμενος οὐκ ἐπηγέρθη τιμη-
σαι αὐτόν. τοῦτον ἰδὼν ὁ Καῖσαρ ἐθυμώθη λίαν· καὶ εἰς-
ελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ Χρυσοτρικλινον καὶ συγκαθεσθέντος
τῷ βασιλεῖ καὶ δακρύοντος ἀπὸ ὄργης καὶ θυμοῦ, ἠρώτησεν
τὴν αἰτίαν ὁ βασιλεὺς. ὁ δὲ ἔφη ἔτι τῇ κελύσει τῆς βασι-
20 λείας σου ἠξιώθην τιμῆς μεγάλης, Δαμιανὸς δὲ εἰς σὸν ὄνει- B
δος καὶ τῆς σῆς βασιλείας οὐκ ἐπηγέρθη μοι ἐπὶ τῆς συγκλή-
του. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανόν τινα κοιτωνίτην

expeditionem remittit, nihil regium vel generosum executus. Russi
Hierum usque penetrantes plurimam Christianorum caedem ediderunt
et innoxium effuderunt sanguinem. erant illis navigia ducenta, qui-
bus urbem circumdederunt et civibus terrorem incusserunt ingentem.
urbem versus appellens imperator vix potuit pertransire et ingredi,
et exinde cum patriarcha Photio ad sanctae dei genitricis templum
Blachernense accessit, ubi divinum numen placare contendunt. de-
inde cum hymnorum cantibus sacram deiparae vestem esserentes, ex-
tremo maris littori eam admoverunt; magnaue prius data aëris tran-
quillitate, confestim ventorum impetus vehemens excitatus, et in mari
prius pacatissimo fluctuum insultus ad invicem facti sunt ingentes,
adeo ut impiorum Russorum navigia confringerentur, paucis eorum
periculo ereptis.

Bardae vero Caesari celebri processu delato, et violacei coloris
scaramangio induto, Damianus patricius et accubitor, ad horologium
sedens, honorem exhibiturus, non assurrexit. eo viso Caesar ira ex-
canduit, deauratumque triclinium ingressus, et ad imperatorem con-
siders, ex maerore et furore lacrimis perfusus est. causam impera-
tori roganti dixit ille "mihi imperii tui iussu dignitate magna prove-
cto Damianus contemptum et imperio tuo probrum illaturus senatu

παρευθὺς προστάσσει ἄρει Δαμιανὸν καὶ ἐν τῇ ἐμπορίῃ τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπαγαγεῖν, καὶ τοῦτον ἀποκεῖραι πρῶτον, καὶ εἶναι ἐν φρουρᾷ· καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προβάλλεται τὸν πρωτοστράτωρα Βασίλειον παρακοιμώμενον. ἐξηλοτύπησεν δὲ Καῖσαρ τοῦτο ἀκούσας, καὶ ἔκτοτε ἐζήτει ἀποκτεῖναι Βασίλειον. 5 ἐχώρισεν Βασίλειον Μιχαὴλ τῆς ἰδίας γυναικὸς Μαρίας, δεδωκὼς αὐτῇ γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν Ἰγγιρίναν, διορισάμενος 49 αὐτῷ κυρίαν αὐτὴν ἔχειν ἣν γὰρ αὐτῷ τοῦ βασιλέως παλλακὴ C καὶ πάνυ ἡγάπα αὐτὴν ὡς εὐπρεπῆ. τὴν δὲ πρώτην αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν δούς χρυσίον καὶ ἄλλα τινὰ ἀπέστειλεν ἐν 10 Μακεδονίᾳ εἰς τὰ ἴδια. Θεκλαν δὲ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν προσήρμοσεν τοῦ ἔχειν αὐτὴν ἰδίως. ἔκτοτε δὲ ὑπεβλέποντο ἀλλήλους ὃ τε Καῖσαρ καὶ ὁ Βασίλειος, ζητοῦντες πῶς ἕτερος τὸν ἕτερον ἀνέλη. ἰδίως δὲ ἐλοιδορεῖ ὁ Βασίλειος τὸν Καίσαρα ὡς κατ' αὐτοῦ μελετῶντα. ὁ δὲ Βασίλειος σπεύδων 15 πληροφορῆσαι τὸν βασιλέα συμφιλιούται Συμβατίῳ πατρικίῳ καὶ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου, γαμβρῷ δὲ Καίσαρος, καὶ δι' ὄρκων ἐβεβαιώσαντο ἀλλήλους ἐν ὁμονοίᾳ καὶ διηνεκεῖ ἀγάπῃ εἶναι. ἐπληροφόρησε δὲ καὶ Συμβάτιον Βασίλειος δι' ὄρκων D φρικτῶν, ὡς τοῦ βασιλέως ἀγάπῃ πολλὴν ἔχοντος πρὸς σέ, 20 κίμου σπουδάζοντος τὰ ὑπὲρ σοῦ, μελετᾷ μὲν προβαλέσθαι σε Καίσαρα, ἀλλὰ διὰ τὸν πενθερὸν σοῦ ἀδυνατεῖ τοῦτο ποιῆ-

3. τὸν om P   21. προβάλλεσθαι?

comitatuque praesente non assurrexit." iratus imperator Maximianum quondam cubicularium Damianum tollere et ad S. Mamantis emporium abductum detondere et in custodiam mittere confestim iubet; eodemque die Basilium protostratorem in accubitorem evehit. hoc audito Caesar invidit, et ab eo momento Basilium occidere meditabatur. Michael autem Basilium cum uxore Maria divortium inire coegit, data ei Eudocia Ingerina, et dominam germanamque coniugem habere iussit. erat quippe imperatoris pellex, et ab eo ceu venustate praestans dilecta. priori vero eius uxori Mariae certo auri pondere et aliis quibusdam collatis, in Macedoniam ad parentes remisit. Theclam vero propriam sororem sibi ascivit, ut eam privatim haberet. ab eo tempore inter se dissidentes, et sinistrum aliquid alter de altero suspicantes Caesar et Basilius, quomodo alter alterum perderet, quaerebant: privatim vero Basilius Caesarem quasi adversum se machinantem conviciabatur. Basilius imperatorem sibi conciliare meditatus, cum Symbatio patricio et cursus publici logotheta Caesarisque genero amicitiam iniiit; et datis iuramentis consensum perpetuum et foedus inviolabile inter se habituros promiserunt. certiores autem reddidit Basilius Symbatium, horrendis iuramentis asserens "te

σαι. ὁ δὲ ἀπατηθεὶς τοῖς ὄρκοις τοῦ Βασιλείου γέγονα κατὰ
τοῦ Καίσαρος Βάρδα τοῦ ἰδίου πενθεροῦ, καὶ εἰσελθὼν εἰς
τὸν βασιλεῦ εἰσέμισητο πληροφορησας αὐτὸν ὡς ὁ Καῖσαρ
βούλεται σε ἀνελεῖν, ἐξαιπὼν καὶ τὰ τῆς βουλῆς. ὁ δὲ βασι-
5 λεὺς τοῖς ὄρκοις τοῦ Συμβατίου πεισθεὶς καὶ τοῖς λόγοις τοῦ
Βασιλείου βεβαιωθείς ἐνδομύχει κατὰ τοῦ Καίσαρος. εἰδὼς
δὲ Βασίλειος ὅτι πάντα καλῶς κατὰ τοῦ Καίσαρος συνσκευά-
στο, ἐν τῇ πόλει μὴ δυνάμενος τοῦτο ποιῆσαι, πείθει τὸν βα- P. 465
σιλέα κινῆσαι στόλον καὶ στρατὸν κατὰ τῆς Κρήτης. τούτου
10 δὲ γενομένου Λέων ὁ φιλόσοφος Βάρδαν Καίσαρα παρήγει
ὑποστέλλεσθαι καὶ συντηρεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ Βασιλείου· ὁ δὲ
Καῖσαρ τὸν βασιλέα πάλιν ἐπεφωνεῖτο φεῖδεσθαι τοῦ Βασι-
λείου. γενομένης δὲ τῆς προσελύσεως εἰς τὰ Χαλκοπράτια τοῦ
εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῆς εἰσόδου γενομένης, καὶ τοῦ εὐαγγελίου
15 τελεσθέντος, ἀνῆλθεν ὁ τε πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ βασιλεὺς
σὺν τῇ Καίσαρι καὶ Βασιλείῳ παρακοιμωμένῳ ἐν τοῖς κατηγου-
μένοις, τοῦ πατριάρχου ἐπὶ χεῖρας ἔχοντος τὸ τίμιον σῶμα καὶ Β
'αἷμα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ βιάσαντες ὁ τε βα- 50
σιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος τοὺς τιμίους ὑπέγραψαν σταυρούς, ὄρκῳ
20 βεβαιοῦντες τὸν Καίσαρα ἀπόβως ἐξελεθεῖν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ 51
ταξειδίῳ. φανερῶς γὰρ Λέων ὁ φιλόσοφος παρηγγυᾶτο τῇ
Βάρδα μὴ ἐξελεθεῖν σὺν αὐτοῖς· ἐξερχόμενον γὰρ ἔλεγεν μὴ

plurimum diligit imperator, meque pro te semper sollicito Caesarem
te creare cogitat, sed soceri tui ratione nequit hoc exequi." ille Ba-
sillii iuramentis deceptus Bardae Caesari socero proprio adversarius
factus est; et ad imperatorem accedens iuramentis adhibitis suasit "Caesar
interficere te consiliatur," et coniurationis ordinem aperuit. impe-
rator ergo Symbatii iuramentis ductus, Basilique testimonio confirmatus,
secretas in Caesarem moliebatur insidias. Basilius cuncta contra Caesarem
probe instructa cognoscens, seque quod paraverat in urbe non
posse exequi, adversus Cretam classem et exercitum movere suadet
imperator. dum haec aguntur, Leo philosophus Bardam Caesarem
monet ut se subduceret et a Basilio sibi caveret. Caesar in adver-
sum imperatorem obtestabatur parce Basilio uteretur. annuntiationis
autem festo ad ecclesiam, quae est in Chalcopratii, processu facto,
peracto ingressu et evangelio lecto, Photius patriarcha et imperator
cum Caesare et Basilio accubitore ad catechumena conscenderunt; et
patriarcha pretiosum corpus et sanguinem domini nostri Iesu Christi
manibus tenente, calamm intingentes imperator et Basilius, vene-
randis crucibus appositis, subscripserunt iuramento, Caesari affirman-
tes eum cum ipsis profectionem sine periculo posse capessere: Leo
quippe philosophus Bardam manifeste obtestabatur, ne expeditionis

ὑποστραφῆναι. ἀπὸ δὲ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπύρας ὁ βασιλεὺς μετὰ πολλοῦ στρατοῦ κατέλαβεν ἐν τῷ Θέματι τῶν Θρακησίων. ἀπληκυσάντων δὲ αὐτῶν εἰς κήπους, Βασίλειος παρακοιμώμενος βουλὴν ἐποιεῖτο ἀνελεῖν Καίσαρα. ὑπῆρχον δὲ ἐν τῇ βουλῇ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ 5
C Πέτρος ὁ Βούλγαρος καὶ Ἰωάννης ὁ Χαλδίας καὶ Κωνσταντίνος ὁ Τοξαράς. Ἰωάννης δὲ ὁ Νεαιτοκόμητος διέγνων ταῦτα, καὶ κατελθὼν εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τέταν ἡλίου δύνατος καὶ συντυχῶν Προκοπίῳ πρωτοβεστιαρίῳ τοῦ Καίσαρος διεβεβαιοῦτο αὐτῷ ὅτι αὐριον μεληδὸν κατακόπτεται ὁ δεσπό- 10
 τῆς ὑμῶν Καίσαρ. ὁ δὲ εἰσελθὼν ἀνήγγειλε ταῦτα τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καίσαρ ταῦτα ἀκούσας εἶπεν Προκοπίῳ “ἄπειθε, εἰπέ τῷ Νεαιτοκόμητι· τὰ ζιζάνια ταῦτα σὺ διεγείρεις.” ὄρθρου δὲ βαθέος τοὺς αὐτοῦ πάντα προσκαλεσάμενος διασάφησεν τὰ λυληθέντα αὐτῷ, βουλὴν ἐπιζητῶν παρ’ αὐτῶν. 15
D Φιλόθεος δὲ πρωτοσπαθάριος καὶ γενικός, προσφιλῆς αὐτοῦ 52 ὢν, εἶπεν τῷ Καίσαρι “αὐριον, ὃ δέσποτα, περιβουλοῦ τὸν χρυσοπέρικόν σου χιτωνίσκον, καὶ ὄψῃτι τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀπὸ προσώπου σου φεύξονται.” τοῦ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἔπῳ ἐπιβὰς παρεγένετο πρὸς τὴν κόρτην τοῦ βασιλέως 20
 μετὰ στολῆς λαμπρᾶς. Κωνσταντίνος δὲ ὁ Τοξαράς τῇ βουλῇ Βασιλείου προὑπήνησε προσκυνήσας αὐτόν, καὶ ἐμήνυσε Βασίλειῳ τὴν αὐτοῦ ἔλευσιν. Βασίλειος δὲ ἐξελθὼν προσεκύνη-

comes abiret: egressum enim semel non rediturum praedicebat. sacro vero paschatis festo cum exercitu copioso solvens imperator ad Thracensium thema se contulit: classe autem ad locum cui Horti nomen appellente, Basilius accubitor Caesarem occidere meditabatur. aderant consilio Marianus eius frater, Petrus Bulgarus, Ioannes Chaldius et Constantinus Toxaras: Ioanni vero Neatocomiti consilium innotuit. is veniens ad Caesaris tentorium occidente sole, et Procopio Caesaris protovestiarario factus obviam, affirmabat “dominus noster Caesar postero mane membratim concidendus est.” ingressus ille nuntiavit Caesari. Caesar his auditis Procopio dixit “abi, dic Neatocomiti: haec zizania tu ipse disseminas.” summo vero diluculo iidem omnibus congregatis, quae nuntiata fuerant, manifestavit et de illis consilium expetiit. Philotheus protospatharius et generalis, fidelis eius amicus, dixit Caesari “crastina die, o domine, aurei et Persici coloris vestimento induere, et inimicis tuis coram appare: a facie tua illi fugient.” sole itaque exoriente, consensu equo, ad imperatoris comitatum veste splendida fulgens accessit. moxque Constantinus Toxaras Basillii consilio morem exhibiturus venerabundus procubuit, et eius adventum Basilio significavit. Basilius pariter progressus Cae-

σεν αὐτόν, καὶ τῇ χειρὶ κρατήσας προσήγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Καῖσαρ συγκαθεθεὶς τῷ βασιλεῖ ἔφη “τοῦ λαοῦ παντός, δέσποτα, ἐπισυνηγμένον πρῶσταξον διαπερῶσαι ἐν τῇ Κρήτῃ.” ὅπισθεν δὲ ἑστὼς ὁ Βασίλειος δέδωκεν αὐτὸν 5 μετὰ τοῦ Ξίφους, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μετ’ αὐτὸν μεληδὸν κατέκοψαν αὐτόν, τοῦ βασιλέως βλέποντος· ὧρα δὲ ἦν τρίτη P. 466 τῆς ἡμέρας. εὐθέως δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν. ἐρχομένων δὲ κατὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀκριτά, λαοῦ πολλοῦ συνηγμένου ἰδεῖν τὸν βασιλέα, εἰς τις 10 μοναχικὸν σχῆμα περιβεβλημένος ἐφ’ ὑψηλῆς πέτρας ἐπεφώνει τῷ βασιλεῖ “καλὸν ταξίδιον ἐποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἴδιον συγγενῆ καὶ τὸ πατρῶον αἷμα ξίφει ἀνελών. οὐαί σοι, οὐαί σοι, ὅτι ταῦτα ἐποίησας.” θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἀποστέλλουσι μαγγλαβίτην τὸν Μαυροθεόδωρον ξίφει 15 ἀνελεῖν τὸν μοναχόν. οἱ δὲ λαοὶ ἐπιδραμοῦντες ἄνουν καὶ Β δαιμονοῦντα αὐτόν εἶναι· καὶ οὕτως μόλις παρήλθε τὴν τιμωρίαν. ὧσπὲρ δὲ σαββάτῳ τῆς πεντηκοστῆς ἐμήνυσσε Φωτίῳ πατριάρχη ὁ βασιλεὺς διὰ Ρενδακίου πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς βασιλείας ποιῆσαι Βασιλείου· καὶ τῇ 20 ἐπαύριον ἐξῆλθον δύο σελία. οἱ δὲ λαοὶ διεταράχθησαν, πῶς ἐνὸς βασιλέως ὄντος δύο σελία ἐξῆλθον. τοῦ δὲ βασιλέως διερχομένου ἐν τῇ προελύσει ὅπισθεν Βασίλειος περιεπάτει φορῶν σακαραμάγγιον μετὰ σπαθίου, ὡς ἔθος παρκακοιμωμέ-

sarem veneratus est, et manu apprehensum ad imperatorem deduxit. Caesar imperatori assidens dixit “exercitu cuncto iam collecto iube, domine, in Cretam transfretari.” Basilius vero retro stans gladio ictum impexit, et post eum reliqui Caesarem imperatore spectante membratim conciderunt. erat hora diei tertia. statim autem imperator et Basilius in urbem regressi sunt. et ad portum Acritae appulsi, effusus ex urbe civibus imperatoris videndi cupidis, nonnullus monastico habitu indutus e sublimi petra ad imperatorem vociferabatur “praeclaram certe expeditionem suscepisti, o imperator, qui affinem tibi coniunctum et paternum sanguinem gladio effudisti. vae tibi, vae tibi, qui hoc patrasti.” iratus imperator et Basilius carnificum principem mittunt Maurotheodorum, qui monachum gladio interimeret. confertus vero populus dementem et agitatam daemone conclamabat; atque ita vix poenam effugit. ceterum sabbato pentecostes circa vesperam Photio patriarchae per Rendacium protovestiarium imperii consortium Basilio factum, ut coram enuntiaret, significavit. postero die sellae duae delatae sunt: populus vero sub uno imperatore, ut duae sellae deferrentur, obstupebat. imperatore solemni processu progrediente, Basilius, ut moris accubitori, breviori

νοις. μέχρι δὲ τῶν βασιλικῶν πυλῶν ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἀπέθετο τὸ στέφος, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθεν μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἀντιστραφεῖς ἀνέβη τρεῖς βαθμοὺς τοῦ ἄμβωνος ἐστεμμένος· καὶ ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος Βασίλειος ὁ πυρακοιμώμενος, κάτωθεν δὲ Βασιλείου Λέων ὁ Κάστωρ καὶ ἀσηκρητῆς, ἔχων τόμον ἐπὶ χειρῶν, καὶ Μιχαὴλ πραιπόσιτος ὁ Ἀγγούρης, καὶ οἱ δῆμαρχοι ἅμα τοῖς δήμοις. ἤρξατο οὖν Λέων ὁ ἀσηκρητῆς ἀναγινώσκειν λέγων ὅτι Βάρδας ὁ Καῖσαρ ἐβουλεύσατο κατ' ἐμοῦ ἀνελθεῖν με, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέξήγαγέ με τῆς πόλεως· καὶ¹⁰ εἰ μὴ διὰ Συμβατίου καὶ Βασιλείου ἐμνήσθη μοι, οὐκ ἂν ἐν Δ τοῖς ζῶσιν ἦμην. ἐτελεύτησε δὲ ὑπὸ τῆς ἰδίας ἁμαρτίας. Θέλω δὲ Βασίλειον πυρακοιμώμενον, ὡς πιστὸν ὄντα καὶ φυλάττοντα τὴν ἐμὴν βασιλείαν καὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐλευθερώσαντά με, εἶναι φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας καὶ ὑπὸ πάντων εὐφη¹⁵ μεῖσθαι ὡς βασιλέα. Βασίλειος δὲ ἀπληροῦτο δακρύων, καὶ δεδωκῶς ὁ βασιλεὺς Φωτίῳ πατριάρχῃ τὸ στέμμα ἄρας ἐκ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς, ὡς εἰσαγαγεῖν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ ἐποίη⁵³ σεν εὐχὴν ἐπ' αὐτῷ, καὶ οἱ πραιπόσιτοι ἐνέγκαντες διβριτίσιον καὶ τζαγγίᾳ ἐνέδυσαν Βασίλειον, ὅστις βαλὼν τὴν χλαμύδα²⁰ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως. καὶ ἐξῆλθεν ὁ πατριάρχης, καὶ ἤρην ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπέδωκεν

6. Κοιαίστωρ margo P
στέμμα Comb

22. ἤρην τὸ ἀπὸ τῆς κ. τοῦ βασιλέως

tunica ornatus, spatham gerens incedebat. ad regias autem usque portas progressus imperator diadema, prout imperatores solent, non deposuit, sed ad sanctas usque fores cum eo penetravit, et retro versus ac redimitus ambonis gradus tres ascendit. infra ambonem stabat Basilium accubitor, infra Basilium vero quaestor et a secretis Leo, renuntiationis libellum manibus tenens, et Michael praepositus Angurae, et cum tribus populi earum duces. Leo itaque a secretis incepit legere, dicens "Bardas Caesar mihi necem machinatus est, ideoque urbe me subduxit; et nisi mihi per Symbatium et Basilium innotuisset, vivos inter non amplius agerem; propter scelera vero sua poenas mortemque pertulit. Basilium vero accubitorem, ceu fidelem et imperii servatorem, qui hoste me liberavit, imperii custodem esse volo et ab omnibus velut imperatorem excipi." interim Basilium lacrimis opplebatur; et imperatore Photio patriarchae stemma capite ablatum tradente, ut in sanctam mensam inferret, ipse Photius super eo preces fudit. tum vero praepositi insignioribus vestimentis, quae divitibus, et ocreis imperialibus Basilium induerunt; qui ubi chlamyde indutus est, ad imperatoris pedes proci- dit. demum egressus patriarcha stemma ex imperatoris capite subla-

αὐτὸ τῆ βασιλεῖ· καὶ τῶν σκήπτρων πεσόντων, ὡς ἔθος, ἔσπευεν ὁ Μιχαὴλ τὸν Βασιλείον, καὶ εὐφήμησεν πάντες P. 467
 “Μιχαὴλ καὶ Βασιλείον πολλὰ τὰ ἔτη.” ὁ δὲ τὸν τόμον ἐπαναγνοὺς Κάστωρ ὁ ἀσηκροῆτις ἐξελθὼν ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ 5 ἐλθὼν εἰς μονὴν ἀνδρείαν ἔμεινεν μέσον τοῦ λιβαδίου. ἦν δὲ ἐκείσε φρέαρ, καὶ πεσὼν ἐν αὐτῷ ἀπεπνίγη, καὶ ἐτάφη ἐκεῖσε.

Συμβάτιος δὲ ὁ γαμβρὸς τοῦ Καίσαρος ἀποτυχὼν τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τοῦ Βασιλείου, 10 εἰς μῖσος κατὰ τοῦ Βασιλείου κινεῖται, καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ Γεωργίου στρατηλάτου τοῦ Πηγάνη τῇ ἐπαύριον αἰτεῖται στρατηγὸς προβληθῆναι ἀντ’ αὐτοῦ. καὶ προεβλήθη λογοθέτης τοῦ δρόμου ὁ Γουμέρ, κἀκεῖνος κόμης τοῦ Ὀσι-Β 15 κίου. καὶ ἐξελθόντες ἄμα ὁ τε Συμβάτιος καὶ ὁ Πηγάνης 15 ἤρξαντο καταστρέφειν καὶ πυρπολεῖν τὰς τε χώρας καὶ ἀμπελωνας· ἦν γὰρ καιρὸς τοῦ θέρους, εὐφημοῦντες Μιχαὴλ μόνον, τὸν δὲ Βασιλείον ἀποθδελύττονται. ταῦτα μαθόντες οἱ βασιλεῖς ἐκέλευσαν τοὺς λοιποὺς στρατηλάτας τούτους καταπολεμῆσαι. βουλευσάμενος δὲ Νικηφόρος ὁ Μαλεῖνος ἔρ- 20 ριψεν ἔγγραφα μέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, ἵνα δόλω τούτους κρατήσωσιν καὶ μὴ φανερωῶς πολεμῆν εἰς ἔμηνυλον ἐμπέσωσι πόλεμον. ἐκρατήθη δὲ ὁ Πηγάνης, καὶ ἄραντες αὐτὸν εἰσήγαγον ἐν τῇ πόλει, καὶ τῇ προστάξει τοῦ βασιλέως ἀποτυφλοῦ C

tum ipsi imperatori tradidit, sceptrisque pro more inclinatis Basilium Michael coronavit: cunctique faustis acclamationibus prosecuti sunt “Michaeli et Basilio multos annos.” porro ille a secretis, qui tomum legerat, Nicomediam pergens in monasterium quoddam virile profectus, medio in pratello mansit. erat autem ibi puteus, et in eum decidens submersus et sepultus est ibidem.

Symbatius vero Caesaris gener, Caesaris dignitate frustratus, a Basilio se delusum persentiens, adversus Basilium exarsit odio, et consilio cum Georgio Pegane militiae magistro communicato in eius locum dux institui postulavit. Gumer deinde Opsicii comes cursus publici logotheta effectus est; erumpentesque simul Symbatius et Peganes regionem omnem subvertere et agros vitesque igne devastare coeperunt: erat enim messis tempus, faustaque precabantur soli Michaeli, Basilium vero diris devovebant. de quo certiores facti imperatores reliquos duces in eos arma movere iusserunt. porro Nicephorus Maleinus commentus est schedulas per exercitum dispergere, ut iis dolo et arte deprehensis in apertum civile bellum haud desisterent. comprehensus est itaque Peganes, et sublatum in urbem imperatoris iussu induxerunt. Constantinusque Myiades oculis eum pri-

αὐτὸν Κωνσταντῖνος ἑπαρχος ὁ Μυιάρης, καὶ καθίσαντες ἐν τῷ Μιλίῳ ἐπέδωκαν αὐτῷ σκεῦος ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ, καὶ ἔρριπτον πάντες οἱ διαπορευόμενοι ἐν αὐτῷ, εἴ τι ἐκ προαιρέσεως εἶχαν. καὶ μεθ' ἡμέρας λ' ἐκρατήθη Συμβάτιος ὁ Ἀρμένης ὑπὸ Μαλεῖνου ἐν Κελτζινῇ ἐν πανδοχείῳ· καὶ εἰς-5 ἤγαγεν αὐτὸν ὁ Μαλεῖνος εἰς τὸν βασιλέα, ὄντος αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα. καὶ προστάζει τοῦ βασιλέως ἄγουσι τὸν Πηγάνην εἰς ὑπάντησιν Συμβατίου, δόντες εἰς χεῖρας τοῦ Πηγάνη θυμιατήριον ὀστράκινον θυμιᾶν αὐτόν· καὶ ἀποτυφλοῦσιν αὐτὸν Συμβάτιον τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, καὶ ἐκκόπτουσι 10 **D** καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἐκάλθισαν αὐτὸν εἰς τὰ Λαύσου, καὶ δεδώκασιν σκεῦος ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, ἵνα ὅς ἔχη προαίρεσιν, ἐπιρρίπτῃ αὐτῷ τι. καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπήγαγον αὐτούς ἐν τοῖς ἰδίῳ οἴκοις ἔχοντες ἐν φρουρᾷ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀποστείλας μηχανικόν, τὸν λε-15 γόμενον Λάβαριν, ἐξάγει Κωνσταντῖνον τὸν Καβαλλῆνον ἐκ 54 τοῦ τάφου, ὃν εὔρεν ὕγιῃ· καὶ θέλων εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ, καὶ μὴ χωρὸν ἐνετύλιξεν αὐτόν. ὡσαύτως καὶ Ἰαννὴν πατριάρχην ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ τάφου ἅμα τῷ ὁμοφορίῳ αὐτοῦ. καὶ τούτους προστάζει τοῦ βασιλέως ἀπέκλεισεν ὁ ἑπαρχος ἐν 20 τῷ πραιτωρίῳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἰππικῶν ἀγαγὼν αὐτούς καὶ ἀπογυμνώσας ἔτυψε μαγλάβια, καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν ἀποστείλας κατέκαυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. τὴν δὲ λάρνακα τοῦ Κοκρωνίου προύσινον οὖσαν καὶ θυμιαστὴν διαπρίσας ἐποίη-

vavit: tum ad Milium considere iusso vasculum manibus tenendum tradiderunt, in quod viatores quod placitum proiciebant. et post dies triginta Symbatius Armenius a Maleino in Cheltsines hospitio detentus est, quem ad imperatorem ad S. Mamantem tunc profectum Maleinus induxit; et imperatore iubente in Symbatii occursum Peganem advocant, testaceo thuribulo, ut ei thus adoleret, Peganis manibus posito. postmodum Symbatio oculum unum effodiit, et dextera eius manu amputata ad Lausi aedem statuunt, in eius sinum vase locato, in quod quisque quod suggereret animus mittebat; tribusque diebus peractis in proprias domos custodiendos abduxerunt.

Porro Michael imperator misso artifice, nomine Labari, Constantinum Caballinum e sepulcro eduxit, cuius cadaver sanum et incolume reperit; volensque sacco circumponere, cum capi non posset, circumvolvitur illud. Ianem patriarcham pariter una cum pallio monumento eruit. mox imperatoris sententia praefectus in praetorii carceribus inclusit, et equestri certamine celebrato denudatos verberibus afflixit, et ad Amastriani locum ossa eorum missa combussit. e loculo vero

σεν στήθεα ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναφῆ ἐν τῷ παλατίῳ P. 468
ἐν τῷ Φάρῳ.

Ἐγεννήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς ἐκ Μιχαὴλ καὶ Εὐδοκίας
τῆς Ἑγγυρίνης ἔτι περιόντος αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ, μηνὸς Δε-
5 κεμβρίου πρώτῃ, Ἰνδικτιῶνος ιε'. ἐποίησεν δὲ ἱππικὸν ὁ βα-
σιλεὺς ἐν τῷ ἀγίῳ Μάμαντι ἱππεύσας Βένετος. Κωνσταντι-
νος δὲ ὁ εἰς Ἀρμενίων, ὁ πατὴρ Θεωμᾶ πατρικίου καὶ γενε- 55
σίου, δρουγγάριος ὢν τῆς βίγλας, ἔπνευε λευκός, πράσινος δὲ
ἔπνευεν Ἀγαλλιανός, ῥούσιος δὲ ὁ Κρασαῦς. νικήσαντος δὲ
10 τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ δειπνοῦ καθεσθέντος ἅμα Βασιλείῳ καὶ
Εὐδοκίᾳ, Βασιλισιανὸς ὁ πατρικίος ἐπήγει τὸν βασιλέα ὡς
εὐφρῶς ἐλάσαντα ἐν τῷ ἄρματι. τοῦτον ἀναστῆναι κελεύσας B
ὁ βασιλεὺς τὰ τζαγγία αὐτοῦ προσέταξε σῦραι καὶ ὑποδήσα-
σθαι. τοῦ δὲ ἀνανεύοντος καὶ πρὸς Βασιλείον ἀποβλέποντος,
15 ἐν θυμῷ προσέειπεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο ποιῆσαι. τοῦ δὲ Βα-
σιλείου ἐπινεύοντος αὐτῷ ὑπέδησατο τὰ τζαγγία. ἔφη δὲ ὁ
βασιλεὺς μεθ' ὄρκου τῷ Βασιλείῳ ὡς ὑπὲρ σὲ κάλλιον αὐτῷ
πρέπουσιν. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω ἐξουσίαν, ὡς σὲ βασιλεὺς ἐποίησα,
καὶ ἄλλον ποιῆσαι; καὶ ὠργίζετο κατὰ Βασιλείον θυμολύμενος.
20 δακρύνουσα δὲ ἡ Εὐδοκία ἔφη τῷ βασιλεὶ "τὸ τῆς βασιλείας
ἀξίωμα, δέσποτά μου, μέγα ἐστίν, καὶ ἀναξίως καὶ ἡμεῖς C
ἐτιμῆθημεν, καὶ οὐ δίκαιόν ἐστι καταφρονεῖσθαι αὐτό." ὁ δὲ

Copronymi, viridi marmore arte mira composito, et serra per colu-
mnas scisso repagula in monasterio ab eo ad Phari palatium condito
confecit.

Ceterum imperator Leo ex Michaele et Eudocia Ingerina natus
est, superstite adhuc Michaele, prima mensis quarti die, indictione
decima quinta. equestres porro ludos ipse Venetae factioni annu-
meratus ad S. Mamantem imperator edidit. Constantinus autem ex
Armenis oriundus, Thomae patricii et genesii pater, excubiarum
drungarius, inter illos albus equitavit, Agalianus equitavit Prasinus,
hoc est viridis, Crasas tandem Russius. imperatore declarato victore,
et ad coenam una cum Basilio et Eudocia sedente, Basiliscianus pa-
tricius, ob currum ab eo solerter rectum imperatorem laudabat. eum
imperator surgere et imperiales ocreas detrahere et induere iussit.
illo renuente et in Basilium oculos coniiiciente, imperator cum furore
ita feri mandavit. annuente Basilio ocreas imposuit. ait vero Ba-
silio deum obtestatus imperator "melius illi quam tibi congruum:
nunquid enim, ut te constitui, alium pariter imperatorem creandi
mihi potestas est?" haec dicens ira sensim in Basilium exardescē-
bat. Eudocia vero lacrimans imperatori dicit "imperii dignitas, do-
mine mi, praestans est, et ea nos indigni honorati sumus; neque

βασιλεὺς εἶπεν “μὴ λυποῦ περὶ τούτου· καὶ γὰρ καὶ τὸν
 Βασιλισκιανὸν βασιλέα θέλω ποιῆσαι.” Βασίλειος δὲ ἐν θυ-
 μῷ καὶ λύπη μεγάλη γέγονεν. ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως
 ἐν τῷ κληρονομίᾳ μοναχὸς τις ὑπαντίστας δέδωκεν αὐτῷ χάριτην,
 τὴν κατ’ αὐτοῦ μελετωμένην ἐπιβουλὴν ὑπὸ Βασιλείου· ὃ 5
 ἀναγνούς καὶ θυμωθεὶς μελετᾷ κατὰ Βασιλείου. τῆς δὲ μη-
 τρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας καλεσάσης τὸν βασιλέα εἰς τὰ Ἀνθε-
 μίου, ἀπέστειλεν τὸν Ῥεντάκιον τὸν πρωτοβεστιαρίον αὐτοῦ
 μετὰ καὶ ἑτέρων ἀνθρώπων οἰκείων αὐτοῦ πρὸς τὸ Θηρεῦσαι
 τι καὶ ἀποστεῖλαι τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ὃ δὲ Βασίλειος συνε- 10
 Δοκευάζετο κατὰ Μιχαὴλ, καὶ ἦν σκυθρωπὸς πάννυ. ἐπὶ δει-
 πνον δὲ τοῦ βασιλέως καθεσθέντος προσεκαλέσατο Εὐδοκίαν
 καὶ Βασίλειον συνδειπνῆσαι αὐτῷ. τοῦ δὲ βασιλέως οἶνον
 πολλῷ χρησαμένου ἀναστὰς Βασίλειος ὡς διὰ τινα χρεῖαν ἐν
 τῷ κοιτῶνι διαστρέφει τὰ κλεῖθρα δυνατὸς ὢν, ὡς μὴ κλείε- 15
 σθαι τὴν θύραν· καὶ ἀπελθὼν συνεδείπνει πάλιν μετὰ τοῦ
 βασιλέως. τοῦ δὲ βασιλέως πάννυ οἰνωθέντος, τῆς Ἰγγερίνης
 ὡς ἔθος αὐτῷ συγχαιρούσης, ἀναστὰς Μιχαὴλ χειροκρατού-
 μενος παρὰ Βασιλείου ἀπῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι· οὗ τὴν χεῖρα
 φιλήσας ἐξῆλθεν Βασίλειος. ἔνδοθεν δὲ τοῦ κοιτῶνος ἦν Βα- 20
 σιλισκιανός, τῇ κελεύσει τοῦ βασιλέως ὑπνώσας ἐν τῇ κλίνῃ
 P. 469 Ῥεντακίου πρὸς φυλακὴν αὐτοῦ. Ἰγνάτιος δὲ κοιτωνίτης
 ἀπελθὼν τοῦ κλείσαι τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος εὗρε διεστραμ-

Illam contemnere iustum est.” respondit imperator “ne super hoc
 tristeris: Basiliscianum ad imperium promovere animus est.” porro
 Basilius ira et maerore magno tenebatur. egresso autem imperatori ad
 venandum monachus quidam chartam, qua insidiae a Basilio paratae
 descriptae erant, tradidit. ea lecta, et in furorem versus, in Basilium
 machinatur. matre autem Theodora imperatorem ad Anthemii aedes
 advocante, Rentacium protovestiarium cum domesticis aliis, ut ven-
 rentur quod ipse matri offerret, misit. Basilius autem adversus Mi-
 chaelem facinus struebat, et profundo maerore deprimebatur. ad
 coenam vero sedens imperator Eudociam et Basilium invitavit ut con-
 vivaretur: tum imperatore vino sese ingurgitante, Basilius quasi ne-
 cessitate ductus in cubiculum interius penetrans serram, cum validus
 esset, turbavit, adeo ut porta minime claudi posset; et digressus
 cum imperatore ad coenam recumbebat. imperator iam temulentus,
 et Ingerina pro more ei collaetante, exurgens a Basilio manu duce-
 batur et in penetrabile secedebat; cuius manum cum deosculatus esset
 Basilius, discessit. intra cubiculum imperatoris iussu recumbebat
 Basiliscianus somno gravatus in lecto Rentacii ad eius custodiam.
 Ignatius autem cubicularius ad ianuam cubiculi observandam progres-

μένην, καὶ ἀπογνούς ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς κλίνης τήλων τὰς τρί-
 χας αὐτοῦ. τοῦ δὲ βασιλέως ὕπνον θανάτῳ παραπλήσιον
 κοιμωμένου ἀθρόως ἐλθὼν Βασίλειος μετὰ καὶ ἑτέρων τὰς
 θύρας ἀνέψαεν· καὶ ἔμφοβος ἐξελθὼν Ἰγνατίος ἀντέπιπτεν
 5 Βασιλείῳ μὴ εἰσελθεῖν. Πέτρος δὲ ὁ Βούλγαρος διὰ τῆς τοῦ
 Βασιλείου μασχάλης διελθὼν πρὸς τὴν κλίνην τοῦ βασιλέως
 ἐκρατήθη παρὰ Ἰγνατίου, καὶ ἀντιπίπτοντος αὐτῷ ἔξυπνος
 ἐγένετο ὁ βασιλεύς. Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος παρεθύ μετὰ
 τοῦ ξίφους δοῦς αὐτῷ ἀπέκοψεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, Ἰακωβί- 56
 10 τζης δὲ καὶ ὁ Πέρσης τὸν Βασιλικιανὸν ξίφει τρώσαντες Β
 ἔριψαν αὐτὸν ἄνωθεν κάτω. Μαριανὸς δὲ καὶ Βάρδας ὁ
 πατήρ Βασιλείου καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαράς, οὗτοι ἴσταντο
 πρὸς φυλακὴν ἔξωθεν· καὶ οὐδεὶς τῶν μετὰ Μιχαὴλ ἔγνω
 τὰ γινόμενα. συναθροισθέντες δὲ οἱ μετὰ Βασίλειον ὅτι εἰ
 15 καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκόψαμεν, ζῶντα αὐτὸν εἰάσαμεν· καὶ
 εἰς ζῆ, τί ἀπολογησόμεθα; καὶ χαριζόμενος Βασιλείῳ ὁ Χάλ-
 δος ὑποστρέψας εὔρε Μιχαὴλ χεῖρας μὲν μὴ ἔχοντα, ἐπὶ
 τῆς κλίνης δὲ κείμενον ἐλεινολογούμενον κατὰ Βασιλείου. ὁ
 δὲ τὸ ξίφος γυμνὸν ἀνηλεῶς ἔπηξεν κατὰ τῆς καρδίας τοῦ
 20 βασιλέως, διασχίσας τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ στραφεὶς ἐνεκαυ- C
 χᾶτο πρὸς Βασίλειον ὡς ἀνδραγάθημα πεποιηκός. κλύδωνος
 δὲ ὄντος ἐν τῇ θαλάσῃ συναθροισθέντες κατήλθον μέχρι
 τοῦ περάματος, καὶ διαπερύσαντες ἦλθον εἰς τὸν οἶκον Εὐ-

sus confusam reperit. quare in desperationem ductus, capillos sibi
 vellens, in lecto sedebat. imperatore vero somnum morti quampro-
 ximum obdormiente, derepente Basilius cum aliis adveniens ianuas
 aperuit. tremefactus Ignatius in adversum obstitit, ne Basilius intra-
 ret. Petrus autem Bulgarus, sub Basilii axilla irrepens et ad impera-
 toris lectum penetrans, ab Ignatio vires adversas opponente detentus
 est; ex quo somnus imperatoris solutus. Ioannes vero Chaldius plaga
 gladio inflictæ manus eius abscidit, Iacobitzes vero Persa et alii Ba-
 silicianum ense vulneratum e lecto in pavimentum deturbarunt. Ma-
 rianus autem et pater Basilii Bardas et Constantinus Toxaras stabant
 foris in excubiis, ita ut domesticorum nullus, quæ cum Michaelē ge-
 rebantur, resciret. at coniurati cum Basilio collecti "licet manus eius
 praesciderimus, vivum tamen reliquimus" dixerunt: "si superfuerit,
 quam defensionem habebimus?" mox Chaldius Basiliū promeritu-
 rus intro regressus, Michaelē præcisus manibus de Basilio misere
 conquerentem et in lecto iacentem reperit, et districtum gladium in
 imperatoris cor crudeliter adedit, et intestina eius discidit; reversus-
 que ad Basiliū gloriabatur, quasi facinus egregium patrasset. tem-
 pestate autem in mari exorta, una convenientes ad fretum, illudque

λογίου τοῦ Πέρσου, καὶ τοῦτον ἄραντες ἦλθον εἰς τὰ Μαρτί-
 νης, καὶ ἀνελθόντες διὰ τοῦ τείχους ἦλθον μέχρι τοῦ παλα-
 τίου. πλάξ δὲ ἦν περιφράσσουσα τὸ τεῖχος, καὶ κρατήσας
 Βασίλειος δύο τῶν μετ' αὐτοῦ ὄντων καὶ λακτίσας κατέαξεν
 τὴν πλάκα, καὶ εἰσηλθε μέχρι τῆς πύλης τοῦ παλατίου. Εὐ- 5
 λόγιος δὲ Πέρσης ἐλάλει τῇ αὐτοῦ γλώττῃ Ἀρταβάσδω ἑται-
 ριάρχῃ, ὡς Μιχαὴλ ξίφει ἐτελεύτησεν, καὶ ἄνοιξον τὸν βα-
 D σιλέα. καὶ ὁ Ἀρτάβασδος εἰσδραμὼν πρὸς τὸν παπίαν καὶ
 ἄρας ἀπ' αὐτοῦ τὰς κλεῖς βιαίως ἤνοιξεν τὸν Βασίλειον. καὶ
 γενόμενος ἐνδοθεν Βασίλειος ἤρε τὰς κλεῖς τοῦ παλατίου ἐπὶ 10
 χεῖρας, καὶ τῇ ἑσῶθεν Γρηγόριον λεγόμενον τὸν Φιλήμονος
 ἐποίησε παπίαν. παρευθὺ δὲ ἀποστέλλει ἐν τῷ ἀγίῳ Μά-
 μαντι, καὶ εἰσηγάγεν Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Ἰγγερος μετὰ δόξης
 πολλῆς ἐν τῷ παλατίῳ. ἀπέστειλε δὲ καὶ Ἰωάννην πραιπό-
 σιτον τοῦ ἄραι τὴν Δεκαπολίτισσαν καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους γο- 15
 νεῖς ἀγαγεῖν. ἀπέστειλε δὲ καὶ Παῦλον κοιτωνίτην τοῦ ἐν-
 ταφιάσαι Μιχαὴλ. καὶ ἀπελθὼν εὔρεν αὐτὸν ἐντετυλιγμέ-
 νον ἐν τῷ σαγίσματι τοῦ δεξιοῦ ἵππου οὗ ἤλαυνεν, καὶ τὰ
 ἔγκατα αὐτοῦ ἔξωθεν κρεμάμενα. εὔρας δὲ ἐκεῖ θρηνούσας
 καὶ ἐλεεινολογουμένας ἐπ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς 20
 P. 470 ἀδελφὰς αὐτοῦ, καὶ εἰσαγαγὼν εἰς πλοιάριον, διεπέρασεν ἐν
 τῇ μονῇ τῆς Χρυσουπόλεως, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐνταφιάσας ἔθαψεν.

traicientes, ad Eulogii Persae aedes descenderunt, eoque assumpto
 ad Marinae deflexerunt, muroque conscenso ad palatium usque vene-
 runt. erat porro tabula obturans murum, quam Basilius manutenen-
 tibus comitibus duobus impacta calce confregit, et ad portam palatii
 penetravit. tum Eulogius Persa patria lingua Artabaso hetaeriar-
 chae locutus est, Michaelem gladio interiisse: "atque aperi" inquit
 "imperatorii." Artabasdu ad papiam contendens, sublatis vi ab eo
 clavibus, Basilio aperuit. Intro receptus Basilius palatii claves tulit,
 et Gregorium Philemonis dictum papiam mans instituit. confestim
 vero ad S. Mamantem misit, et Eudociam cum multo apparatu in pa-
 latium intulit; misso etiam Ioanne praeposito Decapolitissam ad pro-
 prios parentes retulit. Paulo quoque cubiculario, ut Michaelem se-
 peliret, mandavit. illuc ipse profectus dextri equi quo vehabatur
 stragulo involutum comperit, et viscera foris pendentia; feminisque la-
 mentatricibus et luctus pompam super eo celebraturis, matreque et
 sororibus advocatis, in naviculam impositum ad Chrysopolis mona-
 sterium traici praecepit, ibidemque tumulo conditum sepeliri.

Βασίλειος.

Βασίλειος ἐβασίλευσεν μετὰ Μιχαὴλ ἔτος ἐν μῆνας δ', καὶ μόνος ἔτη ιθ'. προσέταξε δὲ τῷ ἐπίρχῳ καὶ Μαρριανῷ υἱῷ Πετρωνῆ συνελθεῖν ἐν τῷ φόρῳ καὶ ἀναγορεῦσαι μετὰ
5 παντὸς τοῦ λαοῦ μόνον βασιλεῖα.

Ἄναγκαῖον δὲ ἡγησάμην γράψαι καὶ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ γενομένην ἐκδίκησιν εἰς τοὺς τὸν Μιχαὴλ διαχειρισαμένους, Β καὶ ἃ πέπονθεν ἕκαστος αὐτῶν διαφόροις καιροῖς. ὁ μὲν Ἰακωβίτζης κνηγῶν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Φιλοπατίῳ, 10 τοῦ ξίφους αὐτῷ ἐκπεσόντος κατελθὼν τοῦ ἵππου ἄραι αὐτό, τοῦ ποδὸς αὐτοῦ μὴ φθάσαντος τῇ γῇ ἐπιβῆναι, ἀλλὰ τοῦ ἑτέρου κρατηθέντος ἐν τῇ σκάλα, θρονηθεὶς ὁ ἵππος διέσπυρεν αὐτὸν καὶ εἰς φάραγγαν καὶ βοθύρους διελθὼν τοῦτον μεληδὸν κατέκοψεν. Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος στρατηλάτης γεγωνὸς 15 ἐν Χαλδίᾳ, καὶ φρωαθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως μελετῶν, προστάξει τοῦ βασιλέως ἀνεσκολοπίσθη παρὰ Ἀνδρέου στρατηλάτου. ὁ δὲ ἐξάδελφος τοῦ βασιλέως Ἀσυλέων ἐξωσθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ ᾧ ἐπώνυμον τοῦ Χαρτοφύλαν, ὡς ἀπηγῆς καὶ ὠμὸς πρὸς τοὺς αὐτοῦ δούλους C 20 ὧν, μαχαίραις παρ' αὐτῶν ἐν νυκτὶ ἀνηρέθη. οὗς ὁ βασιλεὺς κρατήσας καὶ μεληδὸν κατακόψας κατέκυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανῷ. ὁ δὲ Ἀπελύτης ὁ Πέρσης σκοληκόβρωτος γι- 37

BASILIUS.

Basilius una cum Michaelae annum unum et menses quattuor imperavit, et undeviginti solus; praefecto vero et Mariano Petronae filio, ad forum convenire et imperatorem solum coram omni populo renuntiare iussit.

Exercitam porro in Michaelis parricidas a deo vindictam, et quae singuli temporibus diversis passi fuerint, referre operae pretium duxi. Iacobitzes quidem inter venandum una cum imperatore ad Philopatium gladium in terram lapsum levaturus ex equo desiliit; cumque pes eius terram nondum attigisset, altero in pensili scandula retento, perterritus equus arrepto cursu per valles et praecipitia traxit et membratim discerpit. Ioannes Chaldius pariter, exercitus dux in Chaldia constitutus, quasi contra imperatorem machinaretur delatus, imperatoris iussu ab Andrea militiae magistro palo affixus est. imperatoris patruelis Asyleo ab ipso in proprium suburbanum nomine Chartophilam relegatus, ut crudelis et inhumanus in domesticos, nocte ab ipsis gladiis confossus interiit: eos apprehensus et membratim concisos ad Amastriani imperator combussit. Apelates Persa a

νόμενος τοῦ ζῆν ἀηλλάγη. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαράς εἰς Κιβυρραιώτας σπαθοκοπηθεὶς τελευτᾷ. καὶ Μαρριανὸς ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν ποδῶν συντριβεὶς, ἐκ τοῦ ἵππου πεσὼν, καὶ τοῦ ποδὸς σαπέντος σκώληξι τελευτᾷ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς προελθὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστοῦ γένων ἐν τῇ προελεύσει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐβάπτισεν Στέφανον υἱὸν αὐτοῦ. ἀγαγὼν δὲ ἵππους λευκοὺς μετὰ Ἄρδυματος ἐκάθισεν ἅμα τῇ Ἀυγούστῃ, καὶ ὁ πραιπόσιτος σὺν αὐτοῖς Βαάνης βαστάζων ἦν τὸ παιδίον μέχρι τοῦ παλατίου, τοῦ βασιλέως ῥίπτοντος ὑπατείαν ἐν τῇ ὁδῷ. 10

Ἐγένετο δὲ σεισμὸς τοῦ ἀγίου Πολυεύκτου μέγιστος, ὥστε τὴν γῆν σείεσθαι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· ἔπεσε δὲ τότε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ζώδου τοῦ φόρου καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸ σίγμα, ὥστε πάντας τοὺς ψάλλοντας ἐκεῖσε τελευτῆσαι. Λέων δὲ ὁ φιλόσοφος τυχὼν 15 ἐκεῖσε ἔλεγεν τοῖς ψάλλουσιν καὶ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐκεῖσε ἐξελεῖν τῆς ἐκκλησίας· οἱ δὲ μὴ πεισθέντες αὐτῷ συνετε-
P. 471 λέσθησαν ἅπαντες. αὐτὸς δὲ ὁ φιλόσοφος εἰς κίονα ὑπὸ σ-
58 στημάτιον σταθεὶς μετὰ ἑτέρους δύο διεσώθη, καὶ ἕτεροι πέντε μόνοι ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος. 20

Ὡσίτιος δὲ ὁ πατριάρχης ἐλθὼντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μέλλοντος αὐτὸν κοινωνεῖν, τοῦτον ληστὴν καὶ

vermibus corrosus vitam amisit. Constantinus Toxaras apud Cibyrrhaeotas gladiis comminutus periit. Marianus imperatoris frater equo lapsus et pedes contritus, altero pede vermibus putrescente, moritur.

Porro imperator natalitiorum Christi die celebri processus apparatu ad magnam ecclesiam profectus, Stephanum filium suum baptizavit, et equis candidis ad currum iunctis cum Augusta in eo sedit. Baanes autem praepositus una cum eis ad palatium usque puerum gerebat, imperatore per viam nummorum munus spargente.

Ingens autem S. Polyeucti festo terrae motus exortus est, adeo ut diebus quadraginta et noctibus totidem terra concuteretur. cecidit tunc equi ad forum positi sphaera et sanctissimae dei genitricis fornix, adeo ut cuncti ad psallendum coacti opprimerentur. Leo vero philosophus ibidem forte repertus cantoribus et reliquis sub eo stantibus ut ecclesia discederent monebat. illi vero minime acquiescentes uno simul sine perierunt. ipse philosophus ad columnam sub aliis structuris stans cum duobus aliis servatus est, nec non alii quinque sub amboe forte sedentes.

Ceterum imperatorem ad ecclesiam accedentem et iam iam sacrorum participem futurum praedonem et homicidam sacraeque communionis indignum Photius patriarcha vocabat. ille furore percitus Romam misit,

φρονέα ἔλεγεν καὶ ἀνάξιον τῆς θείας κοινωνίας. ὁ δὲ θυμωθεὶς 59
 ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἤγαγεν τόμον μετὰ Ῥωμαίων ἐπι-
 σκόπων, καὶ τοῦτον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐξέωσεν, καὶ προ-
 χειρίσατο Ἰγνάτιον τὸν ἐν ἀγίοις πατριάρχην τὸ δεύτερον 60
 5 αὐτοῦ.

Ἐγεννήθη δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τῆς τοῦ Ἰγгерος
 Εὐδοκίας, οὗτος παῖς γενόμενος καὶ γνήσιος Βασιλείου. ἐστρά-
 τευσεν δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀγαρηνῶν τῶν εἰς Τιβριοῦς, καὶ 61
 πόλεμον συνάψας ἠττήθη, καὶ πολλάκις συμβαλὼν Ἀγαρη-
 10 νοῖς πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀπεβύλλετο. ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ
 φυγῇ τοῦ βασιλέως Θεοφύλακτος ὁ Ἀβήστακτος, ὁ πατὴρ
 Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος, διέσωσεν τὸν βασι-
 λέα παρὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν κρατούμενον· ὃν ἐπι-
 15 ζήτησας ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα καὶ γνωρίσας (πολλοὶ γὰρ
 ἔλεγον τῷ βασιλεῖ οὗτοι ἐγὼ εἰμι) ὁ δὲ τὴν τιμὴν ἀφείκει τόπον
 βασιλικὸν ἤτιθέσθαι, οὗ καὶ τέτυχεν. ὑποστρέψας δὲ ὁ βασι-
 λεὺς ἐν τῇ πόλει ἀπέστειλεν Χριστοφόρον γαμβρὸν αὐτοῦ ἐν
 τῇ Ἀφρικῇ, καὶ νίκην μεγίστην ποιήσας ἐκπορθεῖ ταύτην κα- 62
 ταστρέψας ἕως ἐδάφους. C

20 Ἰγνάτιος δὲ ὁ πατριάρχης οἰκοδομήσας ἐκκλησίαν εἰς τὸ
 ἐμπόριον Σάτωρος περικαλλῆ, ἐπ' ὀνόματι Ἀρχιστρατήγου
 τοῦ ἀνατέλλοντος, καὶ μονὴν πεποιήκεν ἀνδρεῖον, ἔνθα καὶ τὸ
 σῶμα αὐτοῦ ἀπόκειται.

7. forsitan Τεφρικῆς vel τῆς Ἀφρικῆς margo P

et Romanis episcopis deferentibus scriptam in eum sententiam obtinuit,
 eundemque throno deturbavit, et Ignatium sanctissimum patriarcham
 secundo instituit.

Ex Eudocia vero Ingeris filia Alexander imperator natus est. hic
 puer Basilii fuit legitimus. imperator vero adversus Agarenos Africam
 habitantes armavit, et commissa pugna superatus est, renovatisque
 praeliis Romanos plures Agarenorum armis amisit. in illa autem im-
 peratoris fuga Theophylactus Abestactus, Romani qui deinde impera-
 vit pater, imperatorem ab Agarenis ferme captum liberavit. quem
 conquisitum imperator postmodum agnovit: plures enim imperatori
 dicebant "ego sum qui liberavi." ille vero honore contempto fundum
 imperatorum expetiit, quem et impetravit. reversus in urbem im-
 perator Christophorum generum in Africam misit, et maxima victoria
 potitus locum vastavit et ad solum usque deiecit.

Ignatius autem patriarcha ecclesiam insignem ad Satoris empo-
 rium sub Orientis archistrategi nomine constructam virorum effecit
 monasterium, ubi corpus eius depositum est.

Θέκλας δὲ τῆς ἀδελφῆς ἀποστειλῶσης πρὸς τὸν βασιλεῦ
 δι' ὑπόμνησίν τινα, μέτριον ὄντα αὐτῆς ἀνθρωποῦ, ἠρώτησεν
 αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ὅτι τίς ἔχει τὴν κυρίαν σου. ὁ δὲ εἶπεν
 ὅτι ὁ Νεατοκομίτης. παρευθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἤγαγεν αὐτὸν
 καὶ τύψας ἀπέκειρεν, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνέδυσεν αὐ-
 τόν. ὡσαύτως δὲ καὶ Προκόπιον τὸν πρωτοβεστιάριον ἀ-
 τοῦ ἀποστείλας ἔτυψε τὴν Θέκλαν, καὶ ἕρας πάντα τὰ χρη-
 ματα αὐτῆς εἰσεκόμισε τῷ βασιλεῖ. τὸν δὲ Νεοτοκόμην
 μετὰ ταῦτα ἐποίησεν οἰκονόμον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.
 63 Ὅ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἐβάπτισεν τοὺς Ἑβραίους πάντας,¹⁰
 ὅσοι τῷ τότε χρόνῳ ὑπὸ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπῆρχον, ἀναδεξα-
 μένων αὐτοὺς πάντων τῶν ἐν ἀξίαις, φιλοφρονησάμενος καὶ
 δῶρα παρασχόντος αὐτούς. τὸν δὲ προειρημένον Νικόλαον
 τὸν Ἀνδρσαλίτης, τὸν καὶ προσμονάριον τοῦ ἁγίου Διομή-
 δους, ᾧ τινὶ ὁ μάρτυς ἐπεφάνη ὡς προεῖρηται, ἐτίμησεν αὐ-
 τὸν οἰκονόμον καὶ σύγκελλον, τὸν δὲ ἕτερον αὐτοῦ Ἰωάννην
 ἀδελφὸν δρουγγάριον τῆς βίγλας, τὸν δὲ ἕτερον ἀδελφὸν αὐ-
 P. 472 τῶν Παῦλον τοῦ σακελλίου, τὸν δὲ τέταρτον γενικὸν λογο-
 θέτην· τελευτήσαντος δὲ Νικολάου τοῦ συγκελλοῦ θάπτου-
 σιν αὐτὸν εἰς Ἀρκαδιανούς εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἐνθα ἔστι²⁰
 64 τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἐμηνύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς ἡ Συράκουσα παρὰ τῶν

Thecla vero, Michaelis sorore, ad imperatorem hominem quendam animo simplicem cum supplici libello mittente, interrogavit eum imperator "quis dominam tuam habet?" respondit ille "Neatocomites." quem cum subito adduci iussisset imperator, verberibus affectum totondit et monastico habitu induit. Procopio pariter protovestiaro ad Theclam misso, plagis impositis divitias omnes, quae deinde fisco additae sunt, sustulit: Neatocomitem vero oeconomum in magna ecclesia postmodum instituit.

Idem imperator Hebraeos omnes, qui tunc temporis sub eius potestate reperiebantur, baptismum subire coëgit, suscipientibus eos viris in dignitate constitutis, ipsoque imperatore plurimam in eos liberalitatem exercente. Nicolaum autem, de quo superius sermo habitus, cui Androsalites nomen, S. Diomedis mansionarium, cui martyr, ut dictum est, apparuit, oeconomi et syncelli dignitate decoravit; Iannem vero, alterum eius fratrem, biglae drungarium, fratremque tertium Paulum sacelli praepositum, quartum denique generalem logothetam creavit. Nicolao syncello postmodum mortuo, corpus eius ad Arcadianos sepelierunt in propria domo, qua praedium est S. Constantini.

Porro Syracusas ab Agarenis vastari imperatori nuntiatum est.

Ἀγαρηῶν ἐκπορεύεται, ἀσχολουμένων δὲ τῶν πλοῦμων ἐν τοῖς κτίσμασιν καὶ ἐκχοῖσμασι τῆς νέας ἐκκλησίας παρεδόθη ἢ αὐτῇ Συράκουσα πρὶν φθάσαι τὸν στόλον, τοῦ βασιλέως πολλὰ ἐν τούτῳ θρηνήσαντος.

5 Νικήτας δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Ξυλινίτου κατηγορηθέντος ὡς φιλουμένου παρὰ τῆς Αὐγούστης, τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀποκείρας μοναχὸν ἐποίησεν· ὃς ἐπὶ Λέοντος βασιλέως γέγονεν οἰκονόμος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ; καὶ τελευταίως τίθεται ἐν τῇ μονῇ ἣν αὐτὸς κατεσκεύασεν. καὶ ἀπέκει-
10 ρεν τὰς αὐτοῦ ἀδελφάς.

Πολλὰ δὲ μάρμαρα καὶ ψηφίδας ἐκ πολλῶν ἐκκλησιῶν ἀνέλαβεν ὁ βασιλεὺς λόγου τῆς νέας ἐκκλησίας, ἐν οἷς στήλη ἴσατο χαλκῇ ἐν τῷ Σενάτου σχῆμα ἐπισκόπου φέρουσα· ἐκράτει δὲ ἡ αὐτῇ στήλῃ ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον ἔχουσα ὄφιν
15 ἐντετυλιγμένον· ταύτην καταγαγόντες ἔθηκαν ἐν τῷ βεστιαρίῳ. κατελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπελθόντος ἔνθα ἴσατο στήλη ὄρθῃ, ἐνέβαλε τὸν δάκτυλον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ ὄφως· ὧν δὲ ἐκεῖ ζῶν ὄφεις ἔδρακε τοῦ βασιλέως τὸν δάκτυλον, ὃς μόλις δι' ἀντιφαρμάκων ἴαθη, θανμασάντων
20 πάντων ἐπὶ τούτῳ. ἀλλὰ καὶ τὴν στήλην Σολομῶντος ἐν τῇ βασιλικῇ οὔσῃ μεγίστη κατεάξας προσέταξεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐκτυπωθῆναι καὶ τεθῆναι κύτῳθεν ἐν τοῖς θεμελίοις τῆς

navalibus vero copiis circa novae ecclesiae structuram et aggerum effossionem occupatis, priusquam deinde imperatoria classis adventaret, Syracusana civitas deditionem fecit, de qua imperator plurimum indoluit.

Nicetas autem Xylinitae filius mensae praepositus, cum secreti ad Augustam amoris delatus fuisset, hunc imperator detonsum monachum effecit; qui sub Leone imperatore oeconomus in magna ecclesia creatus est, et vita functus in monasterio ab eo constructo depositus est. eius quoque sorores capillis tonsas moniales reddidit.

Ceterum marmora plurima et ex opere tessellato figuras varias ex ecclesiis plurimis novae alterius exstruendae gratia sustulit imperator. inter haec ornamenta fuit etiam statua aerea ad senatum, episcopi formam referens, quae virgam serpente circumvolutam manu gerebat: eam loco depositam in vestiario locaverunt. profectus illuc imperator, et ad locum quo statua fuerat erecta descendens, in serpentis os digitum immisit. serpens autem ibidem digitum repertus digitum imperatoris momordit, adeo ut, quod mirum omnibus deinde visum est, adhibitis remediis vix sanari potuerit. statua quoque Salomonis ad basilicam stante confracta, ex eius metallo propriam efformari et in

65 αὐτῆς νέας, ὥστε θυσίαν ἑαυτὸν τῷ τοιοῦτῳ κτίσματι καὶ θεῷ προσάγων.

Ἐπεστράτευσεν δὲ πάλιν ὁ βασιλεὺς κατὰ Μελιτινῆς, καὶ αἰχμαλωσίαν πολλὴν ποιησάμενος καὶ πολλοὺς πολέμους ὑπέστρεψεν. τελευτᾷ δὲ ὁ ἐν ἀγίοις Ἰγνάτιος ὁ πατριάρχης, καὶ 5 ἀπ' αὐτοῦ πάλιν ἀναβιβάζεται Φώτιον πατριάρχην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἔξορίᾳ τελευτήσαντος Φωτίου πατριάρχου ἀπετέθη
 D τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ λεγομένῃ τῆς Ἐρημίας ἐν τῷ Μερδοσαγύρῃ, οὗσης πρότερον καθολικῆς ἐκκλησίας· αὐτὸς δὲ Φώτιος ἐποίησεν αὐτὴν μονὴν γυναικείαν. πάλιν δὲ ἐκ- 10 στρατεύει ὁ βασιλεὺς κατὰ Συρίας εἰς Γερμανίκεϊαν, καὶ ταύτην ἐκπορθήσας καὶ αἰχμαλωτίσας ὑπέστρεψεν. τελευτᾷ δὲ
 66 Κωνσταντῖνος υἱὸς Μιχαὴλ βασιλέως ἐξ Εὐδοξίας, ὃν πολλὰ ἐθρήνησε Βασίλειος. Μαίῳ δὲ πρώτη ἐνθρονίζεται καὶ ἐγκαινίζεται ἡ ἐκκλησία, ἣν ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκαλλώπησε 15 κοσμῇ πολλῶ, παρὰ Φωτίου πατριάρχου, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ
 P. 473 αὐτῆς καινισμῷ λῶρον φορέσαντος καὶ χρήματα πολλὰ δύν-
 67 τος καὶ νέαν αὐτὴν ἐπονομάσαντος. ἀπεστάλη δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Προκόπιος πρωτοβεστιτάριος μετὰ τῶν δυτικῶν θεμαμάτων, ὄντος Εὐπράξιου τοῦ στρατηλάτου εἰς Σικελίαν τοῦ 20 Μωσιλικῆ, εἰς δὲ τὸ Δουράχιον τοῦ Ῥαβδόχου, καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τοῦ Οἰνιάτου καὶ τοῦ Ἀποσιούπη· ὅστις Προ-

excavatis novae eiusdem ecclesiae fundamentis locari iussit, quasi deo se in huiusmodi opere victimam offerret.

Rursum autem adversus Melitinem arma movit imperator, ex qua plurimis in captivitatem ductis et certaminibus plerisque confectis reversus est. porro sanctus patriarcha Ignatius vita functus est, et in eius locum Photius iterum sussecltus. Photio patriarcha postmodum in exilio mortem obeunte, corpus eius in monasterio ad Merdosagarem, nomine Heremia, quae prius communis et publica exstiterat ecclesia, depositum est: Photius autem muliebri reddiderat monasterium. rursus imperator Syriam versus in Germaniciam expeditionem suscipit, eaque vastata et captivis abductis domum regreditur. Constantinus Michaelis imperatoris ex Eudoxia filius moritur; ob cuius mortem Basilius luctum egit plurimum. Maii vero mensis die primo throno decoratur et a Photio patriarcha dedicatur ecclesia, quam struxerat et ornatu vario imperator reddiderat insignem. ea in celebritate locum gestavit ille, pecuniarum ingentem vim distribuit, et novam appellavit. ceterum Procopius protovestitarius cum thematibus Occidentalibus ab imperatore missus est, Eupraxia Mozilicis filio per Siciliam magistro militiae instituto, Rabducho Dyrrhachii, Oeniate et Apostupe Peloponesi magistris pariter. Procopius iste post

κόπιος πολλὰς πράξεις κατεργασάμενος καὶ ἀνδραγαθίας, ἐσχάτως πολέμου γεγονότος καὶ προδοθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ Ἀποστούπη, ἐσφάγη.

Λέων δὲ ὁ Σαλιβαρᾶς συνοψίζει Φωτίῳ πατριάρχῃ Θεό-
 5 δωρον ἀββᾶν ἀρχιεπίσκοπον Εὐχαιτῶν εὐλαβῆ καὶ ποιῶντα
 τεράστια καὶ προορατικόν. Φώτιος δὲ τοῦτον Βασιλείῳ βα- Β
 σιλεῖ μεσιτεύει καὶ συνοψίζει· εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς ἀρεσθεὶς
 (πρὸς γὰρ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ δέκετο) εἶχεν ἐν τιμῇ πολ-
 λῇ, ὃς ἀθυμοῦντα τὸν βασιλέα περὶ τοῦ τελευτήσαντος υἱοῦ
 10 αὐτοῦ Κωνσταντίνου διὰ τὸ φίλτρον ὅπερ εἰς αὐτὸν εἶχεν
 ἐπλάνα, καὶ ἐπηγγέλλετο δεῖξαι ζῶντα. ὁ καὶ ἐποίησεν· ἐν
 γὰρ λόχη τινὶ διερχομένῳ τῷ βασιλεῖ φάντασμα συνήνητη-
 σεν ἔριππον, χρυσοῦφαντον ἐνδεδυμένον, ἐν εἶδει τοῦ Κων-
 στατίνου· ὁ καὶ ὀφθαλμοῖς εἶδεν καὶ περιπλακίς κατεφί-
 15 λησεν, καὶ γεγονότος ἀφανοῦς αὐτὸν ἰδεῖν ὑπελάμβανεν, καὶ 68
 ὡς οὐ πεπλάνηται· διὸ καὶ μονὴν ἐκέισε κτίσας ἐπωνόμασεν
 αὐτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. τούτοις καὶ ἑτέροις πλεί- C
 στοις ὡς ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ἀκριβῶς μεμνημένων ὁ λεγό- 69
 μενος Σανταβαρηῶς ἐποίησεν τὸν βασιλέα πίστιν πολλὴν κε-
 20 πῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἤγάγετο δὲ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς Λέοντι
 τῷ βασιλεῖ θυγατέρα Μαρτιναγίου, ἣν καὶ ἔστειψεν ποιήσας
 τοὺς γάμους ἐν τῇ Μανανύρα καὶ ἐν τοῖς δεκαεννέα ἀκουσί-

egregia facinora plurima et duce praeclearo dignas actiones, bello tan-
 dem conserto, cunctis ab Apostupe proditis occisus est.

Leo Salibaras Theodorum abbatem Euchaitarum archiepiscopum, ceu virum pietate insignem miraculisque clarum, et futurorum notitia celebrem, ad Photium patriarcham adducit. hunc Photius ad imperatorem Basilium defert et ad eius conspectum sistit. quo delectatus imperator (eius quippe desideriis sese episcopus componebat) virum in pretio habuit. maerore etenim perpetuo ob filii Constantini mortem, cui summopere afficiebatur, vexabatur imperatoris animus, et continuo amoris philtro tabescebat: eum idcirco deludebat episcopus, et vivum se ostensurum pollicebatur; quod et praestitit. ad saltum quippe obambulanti imperatori spectrum quoddam Constantini specie, equo insidens et auro vestibus intertextis vestitum, occurrit; quod ubi perspexit oculis, in amplexu irruens deosculatus est, eoque disparens tantum vidisse coniciebat, et huc usque delusus est. eam ob rem monasterium ibidem constructum S. Constantini nomine insigniavit. his et generis huiusmodi plurimis ex Apollonii disciplina probe perspectis, praefatus Santabarenus multam sibi fiduciam apud imperatorem comparavit. Leoni porro imperii consorti Martinacii filiam locaverat imperator, quam celebratis ad Magnauram et in no-

τοις. κατηγορήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Σανταβαρηνοῦ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὡς ὅτι μαχαίριον ἐπιφέρεται βουλό-
 μενος ἀνελεῖν σε μετ' αὐτοῦ· ὅπερ αὐτὸ μαχαίριον διὰ δο-
 λίας συμβουλῆς ἐποίησε Λέοντα κατασκευάσαι καὶ φέρειν
 70 ἐν τῷ τουβίῳ, εἰπὼν αὐτῷ ὅτι πολλάκις τοῦ πατρός σου ἐπι-
 5 Δζητοῦντος μαχαίριον διὰ χρεῖαν τινά, ἵνα τί μὴ ἐπίδῳς αὐ-
 τό; καὶ τοῦτο κατασκευάσας Λέων ὁ βασιλεὺς, διαβληθεὶς
 παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ καὶ φωραθεὶς ἐν τῷ τουβίῳ τοῦτο
 βαστάζων, πολλὰ περὶ τούτου ἀπολογούμενος οὐκ ἤκούετο.
 ἐτύφθη οὖν Νικήτας ὁ πρωτοβεστιάριος αὐτοῦ, ὃς γέγονεν 10
 παπίας ἐπὶ Ῥωμανοῦ βασιλέως, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ πολλὰ
 δεινὰ πεπονθότες ἐξωρίσθησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέοντα κα-
 θείρξας ἐν τῷ τρικλινίῳ τὸν Μαργαρίτην ἐβούλετο ἐκτυφλώ-
 σαι αὐτόν, εἰ μὴ Φώτιος ὁ πατριάρχης διὰ πολλῶν παρα-
 κλήσεων τοῦτο διεσκέδασεν ἅμα Ζαούτζα Στυλιανῷ μικρῷ 15
 ἐταιριάρχῃ. ἐποίησεν δὲ ἀπὸ ὄψεως μῆνας τρεῖς, θρηνῶν
 P. 474 καὶ ὀδυρόμενος καὶ δι' ἐπιστολῶν πολλὰ δυσωπῶν τὸν βασι-
 λέα. μεγάλην δὲ πίστιν τοῦ βασιλέως ἔχοντος εἰς τὸν ἅγιον
 71 Ἑλίαν, ἀποσυνοψίζει Λέων ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τοῦ ἁγίου
 Ἑλίου μνήμῃ. τῆς δὲ προελύσεως γενομένης ἰδόντες αὐτὸν 20
 οἱ λαοὶ ἐπεφώνησαν τὸ "δόξα σοι ὁ θεός." ὁ δὲ βασιλεὺς
 ἀντιστραφεὶς ἀπελογίσατο αὐτοῖς "δοξάζετε περὶ τοῦ υἱοῦ

vendecim accubitis nuptiis coronaverat Augustam. exinde imperator Leo ad patrem a Santabareno reus defertur: "gladium gerit, et eo te confodere meditatur." gladium illum dolosis suasionibus sibi comparare Leonem fecerat, et in tibiali gestare, dicens ei "patre tuo gladium saepe saepius ex necessitate aliqua requirente, cur tu paratum non exhibes?" imperator itaque Leo gestare disposuit, et eam ob rem a Santabareno calumniam passus est; illumque tibiali tenere deprehensus, defensione quavis instituta, nullatenus audiebatur. ea propter Nicetas, qui Romano imperatore papias factus est, verberibus plurimis caesus est, aliique cum eo plures gravissima perpassi exilio relegati sunt. imperator autem Leonem in custodiam ad Margaritae triclinium coniectione excaecare meditabatur, nisi precibus plurimis una cum Zautza Styliano, hetaeriarcha minore, Photius consilium dissiperet. imperatoris itaque conspectu privatus menses tres, sortem deflens ac plorans et frequentibus scriptis imperatorem interpellans egit. devotione vero summa et in S. Eliam fiducia ferebatur imperator Basilius: Leo quoque ad S. Eliae memoriam in vigiliis noctem egit. imperatore mox solemniter processu incedente, videntes eum populi turmae exclamaverunt "gloria tibi deus." imperator conversus respondit eis "filii mei causa laudatis deum? calamitates ab eo pa-

μου τὸν Θεόν; πολλὰς θλίψεις ὑπ' αὐτοῦ ἔχετε ὑπομεῖναι καὶ ἐπωδύνονος ἡμέρας." κατηγορήθη δὲ Ἀνδρέας δομέστικος τῶν σχολῶν παρὰ Σανταβαρηνοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ὡς τὰ Λέοντος φρονῶν, καὶ διεδέχθη παρὰ τοῦ βασιλέως. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεβλήθη δομέστικος ὁ Στουπιώτης, καὶ ἀπελθὼν μετὰ Βλαοῦ ἐν Τάρσῳ ἡτήθη. καὶ πάλιν προχειρίζεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀνδρέας δομέστικος.

Ἐγένετο δὲ συσκευὴ κατὰ τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουρκοῦα δομεστικου ὄντος τῶν Ἰκανάτων, χρηματισθέν-
 10τος παρὰ τοῦ ὄντος ἐν Βλαχέρναις ἐγκλείστου· εὐρέθησαν δὲ πολλοὶ μετ' αὐτοῦ τῶν συγκλητικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, μέχρι τῶν ἐξήκοντα ἑξ. ἦν γὰρ Μιχαὴλ ὁ ἐταιριάρχης καὶ ὁ Κατουδάρης καὶ ὁ Μυξάρης καὶ ὁ Βαβούτζικος καὶ οἱ λοι-
 15ποι. τῆς γὰρ τοιαύτης ἐπιβουλῆς μηνυθείσης τῷ βασιλεῖ πα-
 20ρὰ τοῦ πρωτοβεστιαρίου τοῦ Κουρκοῦα * * * κατελθόντων δὲ πάντων ἐξελθὼν βασιλεὺς ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ, καὶ καθεσθὲς ἐκεῖσε καὶ ἀνακρίνας τὰ κατ' αὐτούς, πάντας τύψας καὶ κου-
 ρεύσας, τὰς ἔτι περιλειφθείσας τρίχας κατέκασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξῆλθεν ἐν τῇ προελευσει τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ὅτε καὶ
 20τὴν ἐπιβουλὴν ἔμελλον ποιῆσαι. περιεπάτουσαν δὲ ὀπισθεν αὐ-
 τοῦ γυμνοὶ μέχρι τοῦ φόρου, δεδεμένοι, καθὼς διαωρίσατο·
 εἰδ' οὕτως πάντας δημεύσας ἐξώρισεν.

tiemini plurimas, et lugubres ab eo dies sustinebitis." accusatus est pariter Andreas scholarum domesticus a Sautabareno apud imperatorem, quasi Leonis consiliorum particeps, et ea propter ab imperatore dignitate motus est, et in eius locum Stupiotus domesticus suffectus. Tarsum vero cum copiis profectus superatus est. rursus etiam Andreas domesticus restitutus.

Facta est porro adversus imperatorem a Ioanne Curcua Icanatorum domestico coniuratio, ubi vaticinio de imperatoria dignitate assequenda a quopiam in Blachernis incluso delusus est: ex senatoriis vero reliquisque proceribus ad sexaginta sex usque illi adhaeserunt, inter quos Michael hetaeriarches et Catudares et Myxares et Babutzicus et alii numerabantur. hac autem coniuratione a protovestifario Curcua imperatori detecta, cum forte in circo ludii celebrarentur et illuc omnes convenirent, affuit pariter imperator, et ibidem sedens de iis examen habuit; eisdemque verberibus caesis et coma detonsis, reliquis ad cutem pilos adusait. celebri postmodum comitatu festo annuntiationis celebrato, quo coniurationem ad exitum erant perducturi, illi retro sequebantur nudi et vinculis ligati, sicut praeeperat imperator, ad forum usque. eorum bonis demum publicatis cunctos in exilium egit.

Τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελθόντος πρὸς τὸ κυνηγῆσαι ἐλάφου ποθὲν ἀναφανέντος παμμεγέθους, ὡς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κα-
 D τεδίωκεν, ἐπιστραφεὶς ἤρην τὸν βασιλέα ἐκ τῆς ζώνης ἀπὸ τοῦ
 ἵππου μετὰ τοῦ κέρατος αὐτοῦ. φθάσας δὲ τὴν σπά-
 θην γυμνώσας, τὴν ζώνην ἐκκόψας, τὸν βασιλέα ἐρρύσατο. 5
 72 μετὰ δὲ τὸ ἀποστραφῆναι ἐκέλευσεν τὴν ζώνην ἀποτεμόντος
 ἀποτμηθῆναι τὴν κεφαλὴν ὡς γυμνώσαντος τὸ ξίφος κατ' αὐ-
 τοῦ, πολλὰ ἀπολογουμένου ὡς ὑπὲρ σοῦ τοῦτο πεποίηκα. ἀλλ'
 οὐδὲν ὠφέλησεν. ἐκ δὲ τοῦ σπαραγμοῦ τοῦ ἐλάφου νοσηλευ-
 θεὶς Βασίλειος τελευτᾷ, καταλιπὼν Λέοντα αὐτοκράτορα καὶ 10
 Ἀλέξανδρον.

Λέων.

- P. 475 Λέων υἱὸς Βασιλείου ἐβασίλευσεν ἑτη εἴκοσι πέντε μῆ-
 νας ὀκτώ. Στέφανος δὲ ὁ αὐτοῦ ἀδελφὸς κληρικὸς ὢν καὶ 15
 σύγκελλος ἦν μετὰ Φωτίου πατριάρχου, ἀνατρεφόμενος παρ'
 αὐτοῦ καὶ παιδευόμενος. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων μετὰ τὸ αὐτο-
 κρατορῆσαι ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν στρατηλάτην μετὰ κηρῶν
 πολλῶν καὶ κληρικῶν καὶ συγκλητικῶν ἐν Χρυσοπόλει, καὶ
 ἐξήγαγεν Μιχαὴλ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἔβαλεν ἐν γλωσσοκόμῳ 20
 Βκυπαρισσίῳ, καὶ ἐπὶ κραββάτου θέντες, σκεπάσαντες βασιλι-
 κῶς καὶ τιμῆσαντες μεθ' ὕμνων καὶ τιμῆς πολλῆς, ἐπομένων

Ceterum ad venandum aliquando progressus imperator cervum
 praegrandem obvium habuit; eoque feram cursibus insequente, con-
 versus cervus cornu in imperatoris zonam impacto ipsum ex equo
 sustulit. accurrens autem e comitibus quispiam, nudato ense zonam
 praescindens, imperatorem liberavit. ille ad se reversus zonam prae-
 scindentis, quasi adversum se gladium exserentis, factum licet defen-
 sione plurima excusantis, et "liberandi tui gratia hoc adunisi" dice-
 ntis, adeoque nihil proficientis, caput amputari iussit. verum ex cervi
 concussione et laceratione morbo correptus Basilius, Leone relicto
 imperatore et Alexandro, mortuus est.

Λεο.

Leo Basili filius annos quinque supra viginti, menses octo im-
 peravit. Stephanus autem eius frater cum esset clericus, syncellus
 erat cum Photio patriarcha, ab eo educatus et eruditus. Leo idem
 post assumptum imperium, Andrea militiae magistro cum cereorum
 clericorum et senatorii ordinis copia Chrysopolim misso, Michaelis
 imperatoris corpus e sepulcro eductum cypressino loculo conditum
 lecticaque impositum regisque vestibibus ornatum hymnisque et pompa

- ἐκέλευε καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἤγαγον εἰς τοὺς ἁγίους ἀπο-
στολούς καὶ ἀπέθεντο ἐν λάρνακι. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ βασι-
λεὺς ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν δομέστικον τῶν σχολῶν ἄμα Ἰω-
άννη Ἀγιοπολίτῃ σοφωτάτῃ καὶ γεροντί λογοθέτῃ τοῦ δρό-
5 μου· καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας ἀνελθόντες καὶ τὰς
τοῦ πατριάρχου Φωτίου αἰτίας ἐπαναγνόντες τοῦτον τοῦ θρό-
νου κατήγαγον, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρμενια-
νῶν τῇ λεγομένῃ τοῦ Βόρδου. προεβιάλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν
Στυλιανὸν Τζαούτζαν μάγιστρον καὶ λογοθέτην τοῦ δρόμου·
10 ἀνήγαγεν δὲ Στέφανον αὐτοῦ ἀδελφὸν ἐν τῷ πατριαρχείῳ, C
καὶ πρὸ τῶν Χριστοῦ γέννων χειροτονεῖται πατριάρχης ὑπὸ
Θεοφάνους τοῦ πρωτοθρόνου καὶ λοιπῶν ἀρχιερέων, ποιήσας
ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἔτη ἕξ καὶ μῆνας πέντε, καὶ τελευτήσας
θάπτεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Σικέλλων.
- 15 Ἐπὶ Λέοντος προεδόθη τὸ κάστρον ἡ λεγομένη Ὑψηλή,
καὶ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, αἰχμαλωτισθέντων πάντων
τῶν ἐκεῖσε. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμός μέγας πλησίον τῶν Σο-
φιδῶν, ἐμπρησθείσης καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
Θωμᾶ, ἣν αὐτὸς Λέων λαμπρῶς ἀνκαινίσεν. ἀπέστειλεν δὲ D
20 ὁ βασιλεὺς εἰς Εὐχύϊταν, καὶ ἤγαγεν Θεόδωρον τὸν Σαντα-
βαρηνὸν ἐν τῇ πόλει. Ἀνδρέας δὲ ὁ δομέστικος καὶ Στέφα-
νος ὁ μάγιστρος ὁ τῆς Καλομαρίας, οἱ πολλὰ λοιδορηθέντες

multa honoratum efferri iussit. pone sequebantur eius fratres, funus-
que ad sanctos apostolos persecuti sunt, corpusque tumulo reposue-
runt. imperator postmodum Andreā domesticum scholarum, una
cum Ianne Agiopolita, viro litteris praestantissimo, qui etiam cursus
publici logotheta extitit, mandavit, qui amboe ecclesiae consensu,
et causis in Photium patriarcham lectis, throno eum abdicare se coë-
gerunt, et in Armenianorum monasterium Bordi dictum detruserunt.
promoverat autem imperator Stylianum Zautzam magistrum et cursus
publici logothetam. fratrem etiam Stephanum in patriarchium indu-
xit, qui imminentibus Christi natalitiis patriarcha consecratur a Theo-
phane, primae post patriarcham sedis episcopo, et a reliquis praeem-
libus. vixitque in patriarchatu anno sex et menses quinque, et vita
functus in Sicellorum monasterio sepelitur.

Leonis tempore castrum cognomento Excelsum proditum, et mis-
sis in captivitate civium pluribus ab Agarenis occupatum est. con-
tigit incendium ingens Sophias proxime, quo S. Thomae ecclesia,
quam deinde Leo magnifice reparavit, consumpta est. misso vero ad
Euchaita nuntio Theodorum Santabarenum in urbem vocavit impera-
tor. Andreas autem domesticus et Stephanus magister Bonae Mariae
filius, a Santabareno contumelias quondam passi, invidias deinde in

παρὰ Σανταβαρηνοῦ, ὑπέθηκαν τῷ βασιλεῖ συσκευὴν ποιησά-
 μενοι ὡς ὅτι Φώτιος ὁ πατριάρχης καὶ Θεόδωρος ὁ Σαντα-
 βαρηνὸς βουλὴν εἶχον ποιῆσαι βασιλέα ἐκ τῶν ἰδίων Φωτίου
 τοῦ πατριάρχου. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀγαγεῖν Φώτιον
 τὸν πατριάρχην καὶ Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τοῖς πα-
 5 λατίοις τῶν Πηγῶν, καὶ ἰδίως αὐτὸν φρουρεῖσθαι διωρισάτο.
 ἀπεστάλησαν δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Στέφανος μάγιστρος καὶ
 Ἄνδρέας δομέστικος ὁ Κρατερὸς καὶ ὁ Γουῆβερ πατρίκιοι καὶ
 P. 476 Ἰωάννης ὁ Ἀγιοπολίτης ἐπὶ τὸ ἐξετάσαι τὰ κατ' αὐτόν. καὶ
 ἀγαγόντες τὸν πατριάρχην, καὶ καθίσαντες ἐπὶ θρόνου ἐν τι-
 10 μῇ, καὶ αὐτοὶ καθεσθέντες, ἔφη πρὸς τὸν πατριάρχην Ἄν-
 δρέας ὁ δομέστικος “γνωρίζεις, ᾧ δέσποτα, τὸν ἀββᾶν Θεό-
 δωρον;” ὁ δὲ “ἀββᾶν Θεόδωρον οὐ γνωρίζω.” καὶ ὁ Ἄνδρέας
 “τὸν ἀββᾶν Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν οὐ γνωρίζεις;” καὶ
 ὁ πατριάρχης “γινώσκω τὸν ἀββᾶν Θεόδωρον ἀρχιεπίσκοπον 15
 ὄντα Εὐχαΐτων.” ἤγαγον δὲ καὶ τὸν Σανταβαρηνόν· καὶ
 λέγει πρὸς αὐτὸν Ἄνδρέας ὁ δομέστικος “ὁ βασιλεὺς σοι δη-
 λοῦ· ποῦ εἰσὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα τῆς ἐμῆς βασι-
 Β λείας;” ὁ δὲ ἔφη “ποῦ δέδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ὁ κατὰ τὴν
 ἡμέραν, εἰσὶν. νῦν δὲ ἐπεὶ κελεύει ἀναζητεῖν ταῦτα, ἐξουσίαν 20
 ἔχει ἀναλαβεῖσθαι αὐτά.” καὶ ὁ Ἄνδρέας ἔφη πρὸς αὐτόν
 “εἰπέ· τίνα ἐβούλον ποιῆσαι βασιλέα, ὑποθέμενος τῷ ἐμῷ
 πατρὶ διὰ συσκευῆς σου τυφλωσαί με, πατριάρχου ἴδιον ἢ

9. αὐτῶν Comb.

eum machinati, suggererunt imperatori Photium patriarcham et Theo-
 dorum Santabarenum ex Photii patriarchae consanguineis aliquem con-
 stituere imperatorem consiliatos. imperator Photium patriarcham et
 Theodorum Santabarenum ad Pegarum palatia deduci et utrumque
 seorsim custodiri iussit. Stephano autem magistro et Andreae Cra-
 tero domestico et Guberi patricio et Ioanni Agiopolitae ab imperatore
 mandatum ut eius causam diligenter inquirerent. adducto itaque pa-
 triarcha et cum honore in throno sedere iusso, ipsisque pariter se-
 dentibus, Andreas domesticus patriarchae dixit “agnoscis, domine,
 abbatem Theodorum?” ad haec ille “abbatem Theodorum non novi.”
 tum Andreas “abbatem Theodorum Santabarenum ignoras?” respon-
 dit patriarcha “abbatem Theodorum novi, Euchastarum archiepisco-
 pum.” tunc Santabarenum in medium adduxerunt, et dicit ad eum
 Andreas domesticus “imperator tibi mandat: ubinam sunt pecuniae
 et imperii mei supellex?” dixit ille “ubi, qui hac die regnat impe-
 rator, ea deposuit. nunc vero cum isthaec inquiri iubet eadem re-
 cipere potestatem habet.” tum ad illum Andreas “responde. quem
 meditaberis imperatorem constituere, quando fraudulenta molitione

σόν;" ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν "οὐ γινώσκω τὸ σύνολον περὶ
 τούτου." λέγει οὖν ὁ μάλιστα Στέφανος "καὶ πῶς ἐμήνυ-
 σας τῷ βασιλεῖ ἐλέγξῃς περὶ τούτου τὸν πατριάρχην;" ὁ δὲ
 Σανταβαρηνὸς παρενθὺ πεσὼν εἰς πόδας τοῦ πατριάρχου εἶ-
 5 πεν "ὄρκίζω σε κατὰ Θεοῦ, δέσποτά μου, ἵνα πρῶτον ποιῆ-
 σης τὴν ἐμὴν καθαιρέσιν· καὶ τότε γυμνὸν ὄντα με τῆς ἰε-73
 ρωσύνης κολαζέτωσαν ὡς κακοῦργον· οὐ γὰρ τοιαῦτα ἐδή-
 λωσα τῷ βασιλεῖ." ὁ δὲ πατριάρχης ἐνώπιον πάντων ἔφη
 "μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἐμῆς ψυχῆς, κύρι Θεόδωρε· ἀρχιε- C
 10 πίσκοπος εἶ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι." Θυ-
 μωθεὶς οὖν Ἀνδρέας ἐπὶ τούτοις ἔφη "οὐκ ἐμήνυσας, ἀββᾶ,
 τῷ βασιλεῖ δι' ἐμοῦ ὅτι ἵνα ἐλεῶ τὸν πατριάρχην ἐν τού-
 τῳ;" ὁ δὲ ἀπρηγήσατο μηδὲν εἰδέναι. ὑποστραφέντες οὖν
 ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ λαληθέντα παρ' αὐτῶν. ὁ δὲ βασι-
 15 λεύς θυμῷ τε καὶ ὄργῃ ἀκατασχέτῳ ληφθεὶς, ὡς μὴ εὐρῶν
 αἰτίαν κατὰ τοῦ πατριάρχου, ἀποστείλας ἐτύψε τὸν Σαντα-
 βαρηνὸν σφοδρῶς, καὶ τούτον ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, ὅπουθεν
 δὲ αὐτοῦ ἀποστείλας ἐτύφλωσεν αὐτὸν καὶ ἐξώρισεν εἰς ἀνα-
 τολήν. μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη παρακληθεὶς ὁ βασιλεύς τούτον
 20 εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει, καὶ προσέταξεν αὐτὸν λαμβάνειν ἀν- D
 νόνας ἐκ τῆς νέας ἐκκλησίας. ἐτελεύτησεν δὲ αὐτὸς ὁ Σαν-
 ταβαρηνὸς ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ζωῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς.
 Ἐπὶ τῆς βασιλείας οὖν Λέοντος Ἀγίου ὁ Λογγόβαρδος

suggestisti patri meo obcaecare me? ex patriarchae amicis aut ex tuis
 aliquem?" qui respondens ait "de hoc nihil penitus novi." di-
 cit itaque magister Stephanus "quomodo significasti imperatori te
 de ea re patriarcham convicturum?" statim autem Santabareus
 ad pedes patriarchae provolutus, "adiuro te per deum, domine
 mi, ut me ecclesiastica dignitate exauctores et deponas, atque
 ita me sacerdotio privatum velut maleficum illi me puniant. non
 haec ullo modo imperatori suggesti." patriarcha mox in omnium
 conspectu dixit "per salutem animae meae, domine Theodore ar-
 chiepiscopo, neque in praesenti saeculo neque in futuro." his ex-
 acerbatus Andreas dixit "non indicasti, abba, imperatori per me ut de
 his patriarcham accusarem?" ille se quicquam scire negavit. igitur
 reversi nuntiaverunt imperatori quae dicta erant. imperator ira et
 effreni furore percitus, ceu causa adversus patriarcham non inventa,
 Santabareum copiosis verberibus tunsum Athenis exulare iussit. pone
 vero mittens oculis orbavit et in Asiam relegavit. post annos ali-
 quot placatus imperator hominem reduxit in urbem, et ex nova ec-
 clesia annonam percipere ordinavit. idem Santabareus sub Constan-
 tino et Zoe eius matre defunctus est.

Ceterum Longobardiae dux Agyon, regis Franciae gener, rebel-

καὶ δοῦξ, γαμβρὸς δὲ γεγωνὸς τοῦ ἑγγὸς Φραγγίας, ἀπῆρσεν τῷ βασιλεῖ, πᾶσαν τὴν χώραν πρὸς ἑαυτὸν δουλωσάμενος. τοῦτο γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν τὸν Κωνσταντῖνον τὸν τῆς τραπέζης σὺν πᾶσι τοῖς θέμασι τῆς δύσεως πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι τὸν Ἀγίωνα. καὶ συμβολῆς γενομένης ἤττηθησαν οἱ 3 μετὰ Κωνσταντῖνου καὶ κατεσφάγησαν, μόλις αὐτοῦ διασώθεις. γέγονε δὲ ἔκλειψις ἡλιακὴ, ὥστε νύκτα γενέσθαι ὥρας ἕξ καὶ τοὺς ἀστέρας φαίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ βρονταὶ καὶ συν-
P.477 οχὴ ἀνέμων καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασιν, ὥστε καῆναι ἐν τοῖς ἀνυβαθμοῖς τοῦ φόρου ἀνθρώπους ἑπτὰ. καὶ ἐπολιορκήθη 10 ὑπὸ τῶν Ἀγαρηῶν ἡ Σάμος τὸ κάστρον, αἰχμαλωτισθέντος καὶ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Πασπαλά. προσχειρίσατο δὲ Αἰών
74 ὁ βασιλεὺς Ζαούτζαν βασιλεοπάτορα, συμφιλιωθεὶς ἤδη Ζωῆ
75 τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, φαρμάκῳ τινὶ τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Θεοδώρου τοῦ Γουζουνιάτου. Στεφάνου δὲ πατριάρχου 15 τῶν τῆδε μεταστάτης χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἀντωνίου ὁ λεγόμενος Καυλέας.

Ἦλθε δὲ ἀγγελία παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Μακεδονίας ὡς
B ὁ ἄρχων Βουλγαρίας Συμεὼν βούλεται ἐκστρατεῦσαι κατὰ Ῥωμανίας. ἡ δὲ αἰτία δι' ἣν ὠργίζετο Συμεὼν ἦν αὕτη. 20 Ζαούτζας ὁ βασιλεοπάτωρ εἶχεν εὐνοῦχον δοῦλον ὀνόματι Μουσικόν. οὗτος ἐφιλιώθη Σταυρακίῳ καὶ Κοσμᾷ, Ἑλλαδικοῖς φιλοχρῦσοις καὶ πραγματεῖς, οἵτινες πρὸς αἰσχροκέρδειαν

lione in imperatorem motā regionem omnem suo subiecit imperio. eo cognito imperator Constantinum, mensae suae praefectum, una cum Occidentalibus cunctis legionibus ad debellandum Agyonem misit; et initio congressu victi sunt qui cum Constantino erant, ipsoque vix superatite ceteri perierunt. facta est autem solaris eclipsis, ita ut horas sex profunda nox et astra apparerent, sed et tonitrua ventorumque impetus et fulgura facta sunt tam horrida, ut in fori gradibus septem homines igne consumpti sint. Sami quoque castrum ab Agarenis obsessum: duce autem exercitus Paspala facto captivo, Leo Zautzam imperatoris patrem creavit, secreto amoris philtro in Zoes eius filiae consuetudinem abductus, post Theodori Guzuniatae viri eius mortem. Stephano autem patriarcha morte sublato, in eius locum Antonius cognomento Cauleas ordinatur.

A duce vero Macedoniae venit nuntius Simeonem Bulgariae principem adversus Romaniam profectionem meditari. causa vero quae Simeonem movit, haec erat. Zautzas imperatoris pater servum habuit eunuchum nomine Musicum. hic Stauracio et Cosmae, praedivitibus mercatoribus Graecis, amicitia iunctus est; qui quidem turpi lucro

ἀφορῶντες μεσιτεία καὶ δυνάμει τοῦ Μουσικοῦ διέστησαν
 τὴν ἐν τῇ πόλει πραγματείαν τῶν Βουλγάρων ἐν Θεσσαλονί-
 κῃ, κακῶς τοὺς Βουλγάρους διοικοῦντες ἐν τῷ κουμμερκεύειν. 76
 οἱ δὲ Βούλγαροι τῷ Συμεῶν ταῦτα ἀνήγγειλαν· ὁ δὲ δῆλα
 5 πεποίηκεν τῷ βασιλεῖ Λέοντι. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βα-
 σιλεοπάτορος κωλυόμενος, προσπαθοῦντος Μουσικῷ, πάντα ὡς
 λῆρον ἤκουσεν. μανεῖς οὖν ὁ Βούλγαρος ἐκστρατεύει κατὰ
 τῶν Ῥωμαίων. καὶ μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει τὸν
 Κρινίτην στρατηλάτην κατὰ τῶν Βουλγάρων μετὰ ὀπλῶν καὶ
 10 ἀρχόντων πολλῶν τῆς πόλεως. καὶ συμβολῆς γενομένης ἐν
 Ῥωμανία τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι σφαγέτος τοῦ Κρινίτου καὶ
 τοῦ Ἀρμήνη τοῦ Κορτίκη καὶ τῶν λοιπῶν πάντων. ἐκ δὲ
 τῶν Χαζάρων οἱ ἦσαν εἰς τὴν ἐταιρίαν Λέοντος, κρατηθέν-
 τες καὶ τὰς ῥίνας αὐτῶν κοπέντες εἰς αἰσχύνην Ῥωμαίων ἐν
 15 τῇ πόλει παρὰ Συμεῶν ἀπεστάλησαν· οὗς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς
 καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλεν Νικητᾶν τὸν λεγόμενον Σκληρὸν
 μετὰ δρομώνων ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δανουβίου δοῦναι δῶρα
 τοῖς Τούρκοις καὶ πρὸς πόλεμον κινήσαι μετὰ Συμεῶν. ὁ δὲ
 20 δὲ ἀπελθὼν καὶ συντυχῶν καὶ ταῖς κεφαλαῖς Ἀρπάδη καὶ
 Κουσάνῃ, καὶ συνθεμένων πολεμῆσαι, ὁμήρους λαβὼν ἦλθε
 πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν διὰ τῆς θαλάσσης
 ἀπέστειλεν Εὐστάθιον πατρικίον καὶ δρουγγάριον τῶν πλοῖ-
 μων, Νικηφόρον δὲ πατρικίον τὸν Φωκᾶν καὶ δομέστικον

intenti auctoritate Musici, quod erat in urbe Bulgarorum commercium,
 Thessalonicam transtulerunt, et vectigalibus impositis pessime Bulga-
 ros exercuerunt. his Simeoni a Bulgaris significatis, eadem haec Si-
 meon Leoni imperatori fecit manifesta. imperator a patre imperato-
 rio Musico nimis affecto praepeditus, cuncta nihilo magis aestimavit.
 furens igitur Bulgarus adversus Romanos exercitum instruit. quibus
 auditis mittit imperator Crinitem, militiae magistrum, cum armis et
 multis urbis proceribus adversus Bulgaros; initoque certamine per Ro-
 maniam vertuntur in fugam Romani, ipso Crinite et Cortice Armenio
 ceterisque omnibus occisis. ex Chazaris qui auxiliarios Leoni advene-
 rant, comprehensi naribusque praecisi in contemptum Romanorum ad
 urbem a Simeone remissi sunt: quos imperator conspiciatus et accen-
 sus ira, Nicetam cognomento Sclerum ad Danubii fluminis ripas cum
 celocibus misit, munera Turca oblatorum et ad arma contra Simeo-
 nem excitaturum. profectus ille et collocutus cum Arpade et Cusa-
 ne Turcorum ducibus, foedere inito, acceptis obsidibus ad imperato-
 rem rediit. ille rursus Eustathium patricium et classis drungarium
 mari, terra vero Nicephorum patricium et Phocam et legionum dome-

μετὰ τῶν θεμάτων ἀπέστειλεν διὰ γῆς, καὶ ἦλθεν μέχρι Βουλγαρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν εἰρήνην ἀσπαζόμενος μετὰ τοῦτο ἀπέστειλε καὶ Κωνσταντινάκην κοιαιστωρα πρὸς Συμεῶνα τὰ περὶ εἰρήνης συμβουλευόντα. Συμεὼν δὲ τὴν κατ' αὐτοῦ κίνησιν διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἰδὼν ἐν φρουρᾷ κατακλείει τὸν κοιαιστωρα ὡς ἐπὶ δόλῳ ἐλθόντα. περάσαντες δὲ οἱ Τούρκοι τοῦ Συμεὼν ἐπὶ τὸ στρατεύμα Φωκᾶ ἀσχολουμένου, P. 478 ἤχμαλώτευσαν πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν. ταῦτα μαθὼν Συμεὼν κινεῖται κατὰ τῶν Τούρκων. οἱ δὲ ἀντιπεράσαντες συμβάλλουσι πόλεμον κατὰ Βουλγάρων, καὶ τρέπεται Συμεὼν, μόλις 10 διασωθεὶς ἐν τῇ Δίστρα. οἱ δὲ Τούρκοι ἤτήσαντο βασιλεῖα ἀποστεῖλαι καὶ ἀγοράσαι τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Βουλγάρων. ὁ δὲ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεὺς, τοὺς πολίτας ἀποστείλας τοῦ ἀγοράσαι αὐτούς. ὁ δὲ Συμεὼν δι' Εὐσταθίου δρουγγαρίου ἐδεήθη τὰ περὶ τῆς εἰρήνης, πρὸς ἣν ὑπέβλεπε ὁ βασιλεὺς καὶ 15 ἀπέστειλεν τὸν Λέοντα τὸν Χοιρόσφακτον πρὸς τὸ γενέσθαι εἰρήνην. ἐδέξατο Νικηφόρος ὑποστρέψαι μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ δρουγγάριος Εὐστάθιος ὁμοίως. Λέοντα δὲ οὐδὲ λόγου B ἤξιωσεν Συμεὼν, ἀλλ' ἠσφαλίσατο ἐν εἰρητῇ. ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τῶν Τούρκων, ἐκείνων ὀχύρωμα βοήθειας μὴ ἐχόντων παρὰ Ῥωμαίων ἀλλ' ἀπρονοήτων ἐαθέτων, πάντας κατέσφαξεν, αὐξήσας τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν Λέοντα ἐν τῇ Μουλδάγρα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν

sticum delegat, qui Bulgariam usque penetraverunt. pacis postmodum cupidus imperator Constantinacem quaestorem de pace cum Simeone consulturum misit. Simeon arma bellumque terra et mari in se mota conspiciens, quaestorem quasi dolose agentem sub custodia inclusit. Simeone vero Phocae copiis occupato, Turci traiecto Danubio totam Bulgariam captivam fecere. his auditis Simeon movet adversus Turcos. illi in contrariam ripam transeuntes cum Bulgaris certamen ineunt, ipseque Simeon in fugam vertitur, vix Distrae receptus incolumis. Turci autem petierunt ab imperatore ut captivos Bulgaros emeret; quod et fecit, missis ex urbe civibus qui pretium rependerent. Simeon Eustathii drungarii ope de pace sermonem proposuit, cui se facilem praebuit imperator; eidemque componendae Leonem Choerosphactum destinavit. Nicephorus cum exercitu redire iussus est, et Eustathius drungarius pariter. Leonem vero neque ad colloquium admittere dignatus est Simeon: imo sub custodia tenuit. expeditione deinde adversus Turcos parata, illisque a Romanis auxilium et praesidium non habentibus, imo belli apparatu et armorum provisione destitutis, cunctos iustis animis iugulavit Simeon. et reversus, cum Leonem in Muldagra reperisset, dixit ad eum "nequam

“οὐ ποιῶ εἰρήνην, ἐὰν μὴ πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν λάβω.”
 διωρίσατο ὃν ὁ βασιλεὺς ταύτην ἀποδοῦναι, καὶ ἦλθεν μετὰ
 Λέοντος Θεόδωρος Βούλγαρος οἰκείος τοῦ Συμεῶν, καὶ πα-
 5 ρέλαβεν αὐτούς. Νικηφόρου δὲ τοῦ Φωκᾶ κελυτῆσαντος
 ἀφορμὰς ἐζήτηι Συμεῶν τοῦ εἰρήνην διαλύσαι· ἐπιζητῶν C
 γὰρ καὶ ἄλλους αἰχμαλώτους ἔρχεται κατὰ Ῥωμαίων. Λέων
 δὲ ὁ βασιλεὺς δομέστικον τῶν σχολῶν προβάλλεται Λέοντα
 τὸν Κατακαλῶν, ἐν τῇ Ῥάβδῳ τὴν οἴκησιν ἔχοντα, καὶ μετ’
 αὐτοῦ ἀποστέλλει Θεοδοσίον πατρίκιον καὶ πρωτοβεστιάριον.
 10 καὶ περῶσιν ὅλα τὰ θέματα καὶ τὰ τάγματα. καὶ γενομένης
 συμβολῆς μετὰ Συμεῶν εἰς τὸ Βουλγαρόφυγον ἐγένετο τροπὴ
 δημοσία, καὶ πάντες ἀπώλοντο, καὶ ὁ πρωτοβεστιάριος Θεο-
 δόσιος, δι’ ὃν ὁ βασιλεὺς οὐ μετρίως ἠνιάθη.

Ἐπὶ τούτου ἔσφαξαν καὶ ἐν Χερσῶνι οἱ τοῦ κάστρου τὸν
 15 στρατηγὸν αὐτῶν Συμεῶνα τὸν υἱὸν Ἰωνᾶ. παρελήφθη καὶ
 τὸ κάστρον τὸ Κόρον ἐν Καππυδοκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηῶν.

Ὁ δὲ πρόκενσον ἐποίησεν εἰς τὰ Δαμιανοῦ, συνόντος καὶ D
 Ζαούτζα τοῦ παραδυναστεύοντος καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ
 Ζωῆς ἅμα τῷ βασιλεῖ. Θεοφανῶ δὲ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ οὐ πα-
 20 ρῆν ἐκεῖσε, ἀλλ’ ἐν Βλαχέρναις ἐν τῇ ἀγίᾳ σορῶ προσεκαρτέ-
 ρει εὐχομένη. δόξαντος οὖν τοῦ βασιλέως μείναι ἐκεῖσε συμ-
 βούλιον ποιήσαντες οἱ τοῦ Ζαούτζα συγγενεῖς, ὃ τε υἱὸς αὐ-

pacem componam, nisi captivos omnes recepero.” imperator resti-
 tuere proposuit; venitque cum Leone Theodorus Bulgarus, Simeonis
 domesticus, qui eos recepit. exinde Nicephoro Phoca morte sublato,
 Simeon abruptendae pacis quaerebat occasiones, et aliis captivis ex-
 petitis adversus Romanos movit. Leo vero imperator Leonem Cataca-
 lum, ad Rabdum aedes suas habentem, scholarum domesticum creat,
 et una cum eo Theodosium patricium et protovestiarium mittit, qui
 simul cuncti omnes legiones et copias iubent traicere; pugnaque
 cum Simeone ad Bulgarophygyum inita, fuga omnium facta est hor-
 renda, omnesque deleti sunt; inter quos patricius Theodosius, cuius
 causa non modice doluit imperator.

Eius tempore castrī Chersonis incolae ducem proprium Simeo-
 nem Ionae filium interemerunt: castrum etiam Corum in Cappadocia
 ab Agarenis captum est.

Porro celebrem processum ad Damiani aedes habuit imperator,
 Zautza comitante et supremam post eum potestatem exercente, et
 Zoe pariter eius filia solemnitatis socia. Theophano vero eius legi-
 tima coniux non aderat, sed in Blachernis ad sanctum sepulcrum as-
 siduis orationibus vocabat. imperatore igitur moram ibi agere me-
 ditato, consilium iniere Zautzae consanguinei et filius eius Tzantzēs,

τοῦ ὁ Τζάντζης καὶ οἱ λοιποί, ἐβούλοντο τῇ νυκτὶ φονεῦσαι τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Ζωὴ μετὰ τοῦ βασιλέως καθεύδουσα καὶ τὴν ταραχὴν ἀκούσασα, διὰ τῆς θυρίδος προβλεψαμένη αὐτοὺς κατεσίγησεν. ὡς δὲ τὸ δεινὸν ἔγνω τῆς ἐπιβουλῆς ἦν ἐμελέτησαν, ἐξύπνισεν τὸν βασιλέα, ὃς παρενθὺ εἰσελθὼν εἰς 5
 P. 479 πλοῖον διεπέρασεν εἰς Πηγάς, εἰσας Ζαούτζαν καὶ πάντας ἐκεῖσε. καὶ πρῶτ' τάχιον εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, ἐξέωσας Ἰωάννην δρουγγάριον τῆς βίγλας, καὶ προβαλόμενος Πάρδον υἱὸν Νικολάου ἐταιριάρχου ἀντ' αὐτοῦ. ὁ γὰρ Νικόλαος οὗτος συμφιλιωθεὶς τῷ βασιλεῖ κατάδηλα ἐποίησεν ἀντὶ πάντα 10
 τὰ τοῦ Ζαούτζα. καὶ ἔκτοτε οὐκ εἰσῆρχετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ κελλῖον τοῦ Ζαούτζα, ἕως ἂν Λέων μάγιστρος ὁ Θεοδοτάκης διήλλαξεν αὐτούς.

Τελευτῇ δὲ Θεοφανῶ Ἀυγοῦστα βασιλεύσασα ἔτη δώδεκα, ἦν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀνέδειξεν ὁ θεὸς Θανματοργ- 15
 γὸν διὰ τὸ ἀζήлотυπον αὐτῆς καὶ ἀμνησικακον καὶ διὰ τὸ ἐν Βέλεημοσύναις καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτως προσκαρτερεῖν τῷ θεῷ καὶ ταῖς ἀγίαις ἐκκλησίαις. στέφει δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς Ζωὴν τὴν θυγατέρα Ζαούτζα, καὶ εὐλογεῖται μετ' αὐτῆς 77
 παρὰ κληρικοῦ τοῦ παλατίου, ᾧ ἐπέκλην Συναΐης. καὶ ὁ μὲν 20
 εὐλογήσας καθηρέθη, ἡ δὲ ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆνας ὀκτώ. τελευτησάσης δὲ τῆς αὐτῆς Ζωῆς λάρνακα ἐφύρην εἰς τὸ ἀποτεθῆναι τὸ σῶμα αὐτῆς, ἔχουσα ἐνδοθεν γράμματα κεκο-

nec non alii, ut imperatorem nocte occiderent. Zoe vero cum imperatore dormiens, audito murmure per fenestram prospiciens, silentium imponebat. certior autem periculi et insidiarum facta imperatorem excitavit; qui festinus navigium ingressus, Zautza et reliquis omnibus ibi relictis, ad Pegas traiecit. sub diluculum festinus palatium ingressus est, et Ioanne excubiarum drungario eiecto, Pandum Nicolai hetariarchae filium suffecit. ipse quippe Nicolaus imperatoris amicitiae consors, quas contra eum Zautzas machinabatur, patefecit. et ex eo tempore non ingressus est imperator in Zautzae cubiculum, donec Leo magister et Theodotaces criminis eos inter se reconciliavit.

Moritur autem Theophano Augusta post imperii annos duodecim, quam brevi spatio temporis interiecto operatricem miraculorum, quod zelotypiae et iniuriarum memoriae vitio fuisset immunis, deus ostendit; et quia eleemosynis et orationibus per sacras ecclesias assidue deo vacasset. coronat autem Leo imperator Zoen Zautzae filiam, et cum ea nuptialem benedictionem subiit, clerici cuiusdam e palatio, cognomento Synapes, ministerio. benedictionis minister officio depositus est. illa vero regnavit annum unum et menses octo. Zoe isti demortnae inventus est locus ad corpus eius deponendum, scul-

λαμμένα γραφέντα οὕτως “*Θυγάτηρ Βαβυλωνος ἢ ταλαί-
πωρος.*”

- Διεβλήθησαν δὲ τοῦ βασιλέως Λέων τε ὁ Μουσικός καὶ 78
ὁ Σταυράκιος ὡς ἔτι παρὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ὀφφικιαλίων C
5 λαμβάνοντες δῶρα καὶ μεσιτεύοντες πρὸς τὸν βασιλεσπάτορα.
καὶ ποτε εἰσελθόντος τοῦ Σταυρακίου μετὰ γράμματος πρὸς
τὸν Ζαούτζαν, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐστὼς ἐν τῇ ἡλια-
κιῷ, εἰσῆλθεν ὀπισθεν αὐτοῦ, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ τέ-
νοντος ἐξήγαγεν ἔξω, ὡς δῆθεν ἐρωτήσων περὶ τῶν στρατη-
10 γῶν. καὶ εἰς τὸ Μονόθυρον ἀγαγὼν καὶ τὰ γράμματα ἄρας
καὶ ἀποσφενδονήσας παρέδωκεν τοῖς παρατύχουσι ἐξαγαγεῖν
τοῦ παλατίου, διορισάμενος ἀποκτεῖραι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο
ὁ Μουσικός ἐν ἀπογνώσει γέγονεν. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς
ἐνθα ἴστατο ὁ Μουσικός παρεστὼς τῇ Ζαούτζᾳ, τοῦτον ἐπὶ
15 τράχηλον ἀθήσας ἐξάγαγεν, παραδοὺς Χριστοφόρῳ κοιτωνίτῃ D
ἐν τοῖς Στουδίου ἀπαγαγεῖν καὶ μοναχὸν ποιῆσαι. μετ’ ὀλί-
γον δὲ τελευτᾷ Ζαούτζας ἐν τῇ παλατίῳ· καὶ τοῦτον διὰ
Βουκολέοντος καταγαγόντες ἀπήγαγον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καυ-
λέα, ἐκεῖσε αὐτὸν θάψαντες.*
- 20 *Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ζαούτζα Βασίλειος Ἐπίκτης ὁ
υἱὸς Νικολάου ἐταιριάρχου συνεφιλιώθη Σαμωνᾷ κουβικου-
λαρίῳ τῷ ἐξ Ἀγαρηῶν, δριγόμενος τῷ τῆς βασιλείας ἀξιώ-*

ptas intus scriptasque gerens litteras istiusmodi “*filia Babylonis
misera.*”

Accusati sunt autem apud imperatorem Leo Musicus et Stauracius, quasi munera a duce aliquo et officialibus accepissent, ut intercessionem apud imperatoris patrem eos iuarent. Stauracio itaque cum ducum alicuius libello ad Zautzam ingresso, ut eum imperator ad horologium solaré stans conspexit, hominem pone secutus est et cervice apprehensum foras eduxit, velut de praetoribus sciscitaturus. mox ad Monothyrum traxit, et sublatis e manu tabulis et in aërem proiectis et excussis, obviis quibusdam e palatio extrudendum tradidit et praecepit detondendum. eo cognito Musicus desperationis motu angebatur. tum imperator ingressus locum, quo Musicus Zautzae adstans consistebat, eum collo apprehensum trudens expulit, et Christophoro cubiculario inter Studitas abducendum et monastica poenitentia subigendum tradidit. modico post Zautzas moritur in palatio, corpusque per Bucoleontem elatum in Cauleae monasterium ibidem sepeliendum detulerunt.

Post Zautzae mortem Basilius operarum regiarum praefectus. Nicolai hetaeriarcae filius, Samonae cubiculario ex Agarenorum genere orto amicitia iunctus est et imperii cupiditate exarsit. Samo-

ματι. ἐθάρρησε δὲ τῷ Σαμωνᾷ ὅτι τῆς θείας ἡμῶν Ζωῆς
 τελευτησάσης ὁ βασιλεὺς λαβεῖν ἔχει, ἑτέραν γυναῖκα, καὶ
 ἡμᾶς πάντας θέλει ἀφανίσαι. ἀλλὰ δός μοι λόγον, καὶ ἵνα
 P. 480 σοι θαρρήσω πάντα τὰ βουλευόμενα. καὶ δόντος αὐτοῦ λό-
 γον τῷ Βασιλείῳ, ἐθάρρησεν αὐτῷ πάντα. ὁ δὲ Σαμωνᾶς εἰς- 5
 ελθὼν εἰς τὸν βασιλεῖα εἶπεν αὐτῷ ὅτι δέσποτά μου, θέλω
 σοι εἰπεῖν τι ἰδίως, ὅπερ εἰ μὲν εἶπω, ἀποθνήσκω, εἰ δὲ μὴ
 εἶπω, ἀποθνήσκεις σύ. καὶ διεξείπεν πρὸς τὸν βασιλεῖα πᾶ-
 σαν τὴν τοῦ Βασιλείου ἐπιβουλήν. ἀπιστήσαντος δὲ τοῦ βα-
 σιλέως τοῖς λαληθεῖσιν παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰρηκότος "μή τίς σοι 10
 ὑπέβαλεν ταῦτα εἰπεῖν μοι, καὶ ἐκ δωροδοκίας τοῦτο ἐποίη-
 σας;" ὁ δὲ εἶπεν "ἀπόστειλον πιστούς, οὓς κελεύεις, ἐν τῷ
 κελλίῳ, δέσποτά μου, καὶ ἵνα εἰσὶν ἐγκερυμμένοι, καὶ εἴ τι
 ἂν ἀκούσῃσι παρὰ τοῦ Βασιλείου καὶ παρ' ἐμοῦ, γράψωσι
 B ταῦτα." παρευθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει Χριστοφόρον 15
 πρωτοβεστιάριον ἅμα Καλοκῦρῳ κοιτωνίτῃ· καὶ εἰσελθόντες
 ἐκρύβησαν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ. Βασίλειος οὖν δελεασθεὶς
 καὶ λαβὼν λόγον ἔνορκον παρὰ Σαμωνᾷ εἰς τὸ προσευχάδιον
 αὐτοῦ ἐξέειπεν αὐτῷ πάντα τὰ τῆς βουλῆς καὶ τοὺς συμβου-
 λευομένους. ἀριστῶντων δὲ αὐτῶν κατελθόντες Χριστοφόρος 20
 καὶ Καλοκῦρις ἀνέγνωσαν πάντα τῷ βασιλεῖ. καὶ παρευθὺ
 μὲν προσκαλεσάμενος Βασίλειον δέδωκεν μιλιαρῖσια χιλιάδας
 εἴκοσι ὡς δῆθεν ψυχικά τῆς αὐτοῦ θείας ζωῆς ὀρισθέντα,

23. xδ Anonymus

nae vero mentem confidenter exposuit. "defuncta nunc Zoe, mater-
 tera nostra, uxorem aliam imperator sibi copulaturus est nosque
 omnes deleturus. sed pollicere secretum, ut quae modo deliberantur
 fidenter aperiatur." eo Basilio secreti fidem promittente animatus ille
 mentem exposuit. Samonas ad imperatorem ingressus dixit ei "cupe-
 rem, domine mi, aliquid secreto enuntiare, quod si edixerero, mors me
 certa manet, si tacuero, tibi moriendum." confestimque Basilii con-
 furationem omnem enarravit. imperatori autem narratis fidem haud
 adhibenti, imo dicenti "num quis ea mihi edicere suggestit, et mer-
 cedis spe hoc fecisti?" dixit ille "mitte, domine, quos placuerit tibi
 fideles in cubiculum, ut occultati, quod a Basilio et a me percepe-
 rint, cuncta describant." confestim imperator Christophorum proto-
 vestiarium cum Calocyro cubiculario misit; et ingressi in eius deli-
 tuerunt cubiculo. Basilius itaque iam inescatus, accepta iuramenti
 fide a Samona ad eius oratorium, consilium ei suum et consilii parti-
 cipes aperuit. illis praeudentibus Christophorus et Calocyres digressi
 cuncta imperatori perlegerunt; et confestim Basilio ad se advocato
 miliarisiorum milia viginti, eleemosynarum nomine in materterae

καὶ ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ· καὶ τὸν μὲν Βασίλειον οὕτω
 τῆς πόλεως ἐξήγαγεν, τοὺς δὲ λοιποὺς τοὺς τῆς αὐτοῦ βουλῆς
 μετέσχηκότες, Πάρδον μὲν δρουγγάριον τῆς βίγλας ἀποστέλ-
 λει πρὸς τὸν Στυπιώτην, δῆθεν ἀγαγεῖν αὐτόν, προμηνυθέν-
 5 τος ἐκείνου διὰ βασιλικοῦ πιττακίου αὐτὸν δεσμεῖσαι. προ-
 φασισιάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν καὶ δειπνήσαι εἰς τὸν
 ἄγιον Λύζαρον εἰς τὸ καταβάσιον τοῦ τζυκανιστηρίου ἔστη-
 10 σεν Ἰωάννην Γαριδᾶν μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἐταιρίας ἐν τῷ
 κομβουκλείῳ· καὶ ἐν τῷ κατέρχεσθαι τὸν βασιλέα κρατή-
 15 σαντα μετὰ Ἰωάννου Νικόλαον ἐταιριάρχην ἐξήγαγεν τῆς πό-
 λεως. ἀγαγὼν δὲ ἐκ Μακεδονίας Βασίλειον καὶ ἀνακρίνας
 καὶ τύψας, καὶ τὰς τρίχας αὐτοῦ κατακαύσας, καὶ ἐν τῇ μέ-
 σῃ θριαμβεύσας, ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, καὶ κακῶς ἐκεῖσε τε-
 τελεύτηκεν. ὡσαύτως Νικόλαον ἐταιριάρχην καὶ Στυλιανὸν
 20 καὶ Ἰωάννην καὶ τὴν συγγένειαν πᾶσαν Ζαούτζα, τοὺς μὲν D
 ἀπέκειρεν τοὺς δὲ ἐξώρισεν, δημεύσας τὰς οὐσίας αὐτῶν.
 πάντα δὲ μαγίστρους καὶ τοὺς ἐν τέλει προσκαλεσάμενος ὁ
 βασιλεὺς ἀνέγνω κατενώπιον αὐτῶν τὰ μηνυθέντα παρὰ Σα-
 μωνᾶ. οἱ δὲ τοῦτον ὑπέρεπῆνεσαν ὡς τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως
 25 προνοούμενον, καὶ εἰρήκασιν ἄξιον εἶναι τιμῆς μεγίστης. ὁ
 δὲ παρῆεν τούτῳ πρωτοσπαθαρίου ἄξιᾳ τετίμηκεν.
 Ἐτελεύτησεν δὲ Στέφανος ὁ πατριάρχης καὶ ἀντ' αὐτοῦ
 ἐχειροτονήθη Νικόλαος ὁ πατριάρχης, μυστικός ὢν τοῦ βα- 81

Zoes animae levamen, velut legata tradidit, et in Macedonia dimisit. et Basilium quidem hoc pacto urbe detrusit: reliquos vero con-
 iurationis consortes, Pardum quidem excubiarum drungarium ad Stip-
 piotem quasi eum ad se vocaturum amandavit: is tamen ut eum vin-
 culis coerceret per imperatorias litteras prius monitus fuerat. simu-
 lans etiam imperator foras proficisci et ad S. Lazarum coenaturum,
 ad equillis descensum Ioannem Garidam cum reliquis confoederatis
 detinuit in cubiculo; cumque imperator Ioannem detinens descende-
 ret, Nicolaum hetaeriarum urbe eduxit. Basilium porro e Macedo-
 nia revocatum et de crimine inquisitum verberibus subiecit, et crini-
 bus eius succensis per mediam urbem tractucta Athenas relegavit
 exulem, ubi misere periit. Nicolaum pariter hetaeriarum et Styli-
 anum et Ioannem et Zautzae genus omne hos quidem detondit, alios
 publicatis eorum facultatibus in exilium expulit. magistris vero cun-
 ctisque in dignitate positos ab imperatore advocatis, quae a Samona
 significata fuerant, cuncta pereflecta sunt. illi virum velut imperato-
 ris vitae providentem maximisque honoribus dignum pronuntiarunt:
 quare protospatharii dignitate confestim honoratur.

Mortuus est autem Stephanus patriarcha, et iu eius locum Nico-

σιλέως. παρελήφθη δὲ τὸ κάστρον ἢ Δημητριάς ἐν τῇ θέ-
 ματι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Δαμιανοῦ τοῦ Ἀγαρηνοῦ. Λέων δὲ
 P. 481 ὁ βασιλεὺς στέφει Ἄνναν θυγατέρα Ζωῆς τῆς ἀπὸ τοῦ Ζαού-
 ζη, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ποιεῖν τὰ ἐκ τύπου κλητώρια μὴ
 οὔσης Ἀνγούστης. ἡγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς κόρην ἐκ τοῦ θέ-5
 ματος Ὀψικίου ὠραιότατην πάνυ, ὀνόματι Εὐδοκίαν, στέψας
 καὶ ἀναγορεύσας καὶ γήμας αὐτήν· ἐξ ἧς παιδοποιήσας ἄρ-
 ρενα παῖδα, ἐφ' ᾗ τετελεύτηκεν καὶ αὐτὴ καὶ τὸ γεννηθέν.

Ἐξωνήσατο δὲ ὁ βασιλεὺς οἰκήματα πλησίον τῶν ἁγίων
 ἀποστόλων, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν περικαλλῆ ἐπ' ὀνόματι τῆς 10
 προτέρας αὐτοῦ γυναικὸς τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς. ὡσαύτως
 ἔκτισεν εἰς τοὺς λεγομένους τόπους τὸν ἅγιον Λάζαρον, κα-
 Β τασκευάσας μονὴν ἀνδρείαν εὐνούχων, ἐνθα καὶ τοῦ ἁγίου
 82 Λαζάρου σῶμα καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ἀνακομίσας
 ἀπέθετο, ποιήσας καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. ἀσχο- 15
 λουμένου δὲ τοῦ στόλου εἰς τὰ κτίσματα τῶν τοιούτων ἐκκλη-
 σιῶν παρελήφθη ἐν Σικελίᾳ τὸ Ταυρομένιν ὑπὸ τῶν Ἄφρων,
 τῇ ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ προδοσίᾳ Εὐσταθίου δρουγγαρίου τῶν
 πλωϊμῶν, καὶ Καραμάλου ἐκεῖσε ὄντος καὶ Μιχαῆλ τοῦ Χα-
 ράκτου, γενομένης πολλῆς σφαγῆς τῶν Ῥωμαίων. ἀνελθόν- 20
 των δὲ αὐτῶν ἐν τῇ πόλει παρὰ τε τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ
 πατριάρχου, ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαῆλ τοῦ Χαράκτου ὡς
 C προδοιῶν, κατεκρίθησαν θανάτῳ· παρακληθέντος δὲ τοῦ βα-

laus imperatoris mysticus provectus. Demetrias autem oppidum ad
 Graeciae thema spectans a Damiano Agareno captum est. imperator
 Leo Annam Zoes, quae Zautzae fuit, filiam imperii corona redimivit,
 quod deficiente Augusta instituta ex more convivia celebrare non
 posset. imperator idem ducta e themate Opsicii venustissima puella
 nomine Eudocia, Augustam coronavit et imperatricem uxoremque re-
 nuntiauit: ex ea puero masculo suscepto mater, et qui genitus fuit
 puer, pariter obierunt.

Emit autem imperator sanctorum apostolorum templo vicinas
 aedes, in quibus prioris suae coniugis S. Theophanus sumptuo-
 sam ecclesiam construxit. ad Topos pariter S. Lazaro dicatam ae-
 dificavit, et virile eunuchorum monasterium esse disposuit; ad quod
 S. Lazari et Mariae Magdalenaе translatum corpus deposuit, eius-
 dem ecclesiae celebrata dedicatione. classe vero in ecclesiarum
 huiusmodi aedificiis occupata, Tauromenium Siciliae civitas ab Afris
 capta est, socordia, verius dicam proditione, Eustathii classis drungari-
 rii et Caramali, nec non Michaelis Characti ibidem repletorum, quam-
 plurimis Romanorum ea in clade caesis. reversi in urbem ab impe-
 ratore et patriarcha, postquam a Michaele Characto proditionis con-

σιλέως παρὰ Νικολαίου τοῦ πατριάρχου τὸν θάνατον συνεχωρήθησαν, τυφθέντες δὲ μόνον καὶ δημευθέντες καὶ ἀποκαρέντες μοναχοί, ὁ μὲν Καράμαλος εἰς τὰ Πικριδίον, ὁ δὲ Εὐστάθιος εἰς τὴν μονὴν τῶν Στουδίου. παρελήφθη δὲ καὶ 5 ἢ Ἀἴμωνος ἢ νῆσος ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀλχμαλωσίαν πολλὴν πεποιηκότων.

Ἐν τῇ προελεύσει δὲ τῆς μεσοπεντηκοστῆς τοῦ βασιλέως 83
 Λέοντος ἀπελθόντος εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ εἰσοδεύοντος, ὅτε ἦλθεν πλησίον τῆς σολέας, ἐξελθὼν τις ἐκ τοῦ ἄμβωνος 10 δέδωκεν αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς μετὰ ῥάβδον ἰσχυρᾶς καὶ παχειάς. καὶ εἰ μὴ ἡ φορὰ τῆς ῥάβδου εἰς πολυκάνδηλον ἐμποδισθεῖσα διεχωνώθη, παρευθὺ ἂν τοῦτον ἀπήλλαξεν. τοῦ D δὲ αἵματος σφοδρῶς καταρρέοντος ἐκ τῆς τοῦ βασιλέως κεφαλῆς, ταραχὴ τε καὶ φυγὴ τῶν ἀρχόντων γέγονεν καὶ πολ- 15 λοι ἐν ταύτῃ ἀπώλοντο. ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος προεφασίσατο νοσηλεύεσθαι, καὶ οὐ κατήλθεν ἐν τῇ εἰσόδῳ, ὡς ἐκ τούτου ὑποπτον αὐτὸν γενέσθαι τὴν τοιαύτην ἐπιβουλήν αὐτὸν κατασκευάσαι. οὔτε ὁ Σαμωνῆς παρῆν ἐκεῖ, ἀλλ' ἦν ἀπελθὼν ἀγαγεῖν Ζωὴν ἐν τῷ παλατίῳ. κρατηθέντος δὲ τοῦ δύν- 20 τος τὸν βασιλέα, καὶ ἐξετασθέντος, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ὑπομεμενηκότος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐπεὶ μηδένα καθωμολόγει, τέλος ἐκκοπεῖς αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας ἐκάη ἐν τῇ τοῦ ἵππικοῦ σφενδόνη· καὶ ἔκτοτε ἐξεκόπη ἡ τοιαύτη P. 482

victi erant, morte condemnati sunt: patriarcha vero Nicolao apud imperatorem interpellante mors condonata, verberibusque solummodo subiecti, bonis eorum publicatis, inter monachos detrusi sunt, Carimalus in Picridii, Eustathius autem in Studii monasteria. Lemnus etiam insula ab Agarenis, pluribus ex ea captivis asportatis, occupata est.

Pentecostes vero magnae solemnibus imperatore Leone ad S. Mocium, aula comitante, progresso, et ad altare ingressum celebrante, iamque soleae proximo, egressus quidam ex ambone fustem robustum et pinguem in eius caput impegit, ac nisi fustis impetus obvio multifido candelabro retardatus et impeditus fuisset, eum statim de medio tulisset. sanguine autem ex imperatoris capite largiter fluente, tumultus et procerum fuga exorta est, plurimique in ea perierunt. Alexander autem eius frater ingressum celebraturus non adivent, morbum praetexens; ex quo insidiarum huiusmodi auctorem eum extitisse suspicio nata est. Samonas pariter abegat: imo Zoem in palatium conducturus discesserat. apprehensus igitur qui percussisset imperatorem, et examinatus, poenas plurimas et tormenta in dies ali-

προέλευσις. μετὰ δέ τινα καιρὸν ἀνῆλθεν Μάρκος ὁ φιλοσοφώτατος, οἰκονόμος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὧν, ὃς ἦν ἀναπληρώσας τοῦ μεγάλου σαββάτου τετραπῆδιον τοῦ κυρίου Κοσμά· καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ τῷ βασιλεῖ συνεσιτώμενος ἐξελιπάρει τὸν 84 βασιλέα μὴ ἐκκοπῆναι τὴν ἑορτήν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀπαναινομένου ἔφη ὁ Μάρκος ὅτι προγεγραμμένον ἦν παρὰ τοῦ προφήτου Δαβὶδ τοῦ παθεῖν σε τοῦτο, ὃ δέσποτα. προσφίτην σεν εἰπὼν ὅσα ἐπονηρεύθη ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἀγίῳ σου, καὶ Β ἐνεκαυχῆσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς· καὶ δεῖ σε ἀπὸ τοῦ νῦν, ὃ δέσποτα, κρατῆσαι τὴν βασιλείαν ἕτη δέ-10 κα. ὁ δὲ καὶ γέγονεν· τῇ γὰρ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἧ καὶ ἔλαβεν, ἐν ταύτῃ τελευτᾷ.

Ἦν δὲ Ζωὴ ἡ τετάρτη γυνὴ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλα- 85 τίῳ μετὰ τοῦ βασιλέως ἄστεπτος. τοῦ δὲ βασιλέως πρόκενσον ποιησαμένου εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Βωτίου πρὸς τὸ ἔγκαι-15 νίσαι τὴν μονὴν Χριστοφόρου πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ ἦλθεν ἀγγελία ὡς ὅτι ὁ στόλος τῶν Ἀγαρηῶν ἅμα τῷ Τριπολίτῃ ἀνέρχονται κατὰ Κωνσταντινούπολιν. ἀποστέλλει οὖν ὁ βα- C σιλεὺς Εὐστάθιον δρογγάριον τῶν πλωϊμῶν μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατηγῶν κατὰ τοῦ Τριπολίτου· οἱ μὲν 20 δυνηθέντες ἀντιπαρατάξασθαι ἀπεστράφησαν κενῶς. ἦλθεν

15. Βωτίου Anonymus, Βωσιλίου Cedrenus

quot prolata sustinuit; et ut nullum coniurationis participem confesus est, manibus et pedibus demum praecisis, ad circi metam combustus est. et ex tunc processus istiusmodi abrogata est solemnitas. aliquo deinde tempore interiecto Marcus, eiusdem ecclesiae sapientissimus oeconomus, qui magni sabbathi tetradium hymnum a domino Cosma inceptum perfecit, mensae cum imperatore accumbens, ne solemnitatem imminueret rogabat. imperatore renuente ait Marcus "a propheta Davide hoc te, domine, passurum praedictum erat: praenuntiavit etenim *quanta malignatus est inimicus in sancto tuo, et gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis.* ex hoc vero temporis momento annos adhuc decem te, domine, imperiam tenere necesse est." quod ita contigit: eo namque die quo plagam accepit, eodem pariter obiit.

Zoe vero, quarta imperatoris coniux, in palatio nondum imperii corona redimta debebat. imperatore ad Botii portum, ut monasterii a Christophoro protovestiario constructi dedicationem celebraret, solemnem processum et comitatum ducente, Agarenorum classem una cum Tripolita adversus Cpolim accedere nuntius significavit: quare classis drungarium Eustathium cum navalibus copiis ducibusque imperator amandat, qui cum vires adversas opponere non valuisent, infecta re domum redierunt. praecesserat ipse Eustathius redux, et

δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθεν μέχρι Παραίων. τοῦτο
μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ γέγονεν, καὶ ἀποστέλ-
λει Ἰμέριον πρωτασηκρῆτιν κεφαλὴν τοῦ στόλου κατὰ τοῦ
Τριπολίτου, μὴ τολμῶντων μηδ' ὄλωσ πλησιάζει τῷ στόλῳ
5 τῶν Ἀγαρηῶν. τοῖς δὲ τοῦ θεοῦ κρίμασι ἀπεστράφη ὁ
αὐτὸς Λέων Τριπολίτης, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ
ταύτην ἐπολιόρκησεν καὶ παρέλαβεν ἅμα τῷ στρατηγῷ αὐτοῦ
Λέοντι τῷ Χατζιλίκιῳ, καὶ ποιήσας πολλὴν σφαγὴν καὶ αἰ- D
χμαλωσίαν. Ῥοδοφύλις δὲ τις κουβικουλίριος ἦν ἀποσταλείς
10 ἐν Σικελίᾳ διὰ χρεῖαν τινα, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ χρυσοῦ λί-
τρας ἑκατόν. νοσήσας δὲ κατὰ τύχην ἐν τῇ ὁδῷ εἰσῆλθεν ἐν
Θεσσαλονίκῃ πρὸς τὸ λούσασθαι καὶ ἀνακτῆσασθαι ἑαυτόν,
καὶ ἐκρατήθη παρὰ Λέοντος. διερχόμενος Συμεῶν πρωτα-
σηκρῆτις, ὁ μετὰ ταῦτα γεγονώς πατρίκιος καὶ πρωτασηκρῆ-
15 τας, ἀνελάβετο τὸ τε χρυσοῖον καὶ τὰ δῶρα, ἅπερ εἶασεν Ῥο-
δοφύλης ἐν τῇ ὁδῷ καὶ πολλὰ βασυνισθεῖς ἐτελεύτησεν. τοῦ
δὲ Τριπολίτου βουλομένου τὴν πόλιν καταστρέψαι μαθὼν Συ-
μεῶν δηλοῖ αὐτὸν λαβεῖν χρυσοῖον καὶ ταύτην εἶσαι. ὃν καὶ
πεῖσας, καὶ λαβὼν λόγον συνεφώνησεν δοῦναι χρυσοῖον τῷ Τρι-
20 πολίτῃ τοῦ τὴν πόλιν εἶσαι. ὁ δὲ καὶ γέγονεν.

Σαμωνῆς δὲ προφασισάμενος ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ τὰ P. 483

1. ὀπισθεν Anonymus cum Cedreno 13. post Λέοντος Com-
bessius illa ponit quae paulo infra sequuntur, καὶ πολλὰ βασυ-
νισθεῖς ἐτελεύτησεν

ad Paraeum iam penetraverat. quo cognito imperator magno ma-
rore affectus Himerium a secretis praecipuum classis ducem adversus
Tripolitam delegat: sed neque ipse ad Agarenorum classem accedere
ausus est. secreto vero dei iudicio Leo Tripolita faciem vertit, et
Thessalonicam versus abiit, obsessamque una cum civitatis duce Leone
Chatzilicio, plurima strage edita captivisque abductis, in potestatem
accepit. Rodophyles autem quidam cubicularius ob necessitatem quam-
piam delatis secum auri libris centum in Siciliam missus fuerat: per
viam vero fortuita aegritudine correptus balnearum commoditate usu-
rus et vires recepturus Thessalonicam diverterat; qui etiam a Leone
captus est. porro Simeon secretariorum princeps, qui deinde patri-
cius et una a secretis primus exiit, iter agens praedictum aurum
et munera per viam a Rodophyle relicta penes se receperat: hic
postmodum multis tormentis examinatus vitam finivit. Tripolitae
vero Thessalonicensem urbem evertere cogitanti significat Simeon ut
aurum accipiat et urbem liberet. eo persuaso, et fide data, de auro
Tripolitae dando deque urbe servanda convenit; quod ita praesti-
tum est.

Samonas autem monasterii, cui nomen Spira, ad Damatrym ex-

Σπεῖρα ἐξελθεῖν τὴν ἐν τῷ Δαματροῦ οὖσαν, φρυγῇ ἐχρήσατο ἅμα χρήμασι καὶ ἵπποις αὐτοῦ, τοὺς ἵππους τοὺς δημοσίους ἀγκυλοκοπῶν. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει ὄπισθεν αὐτοῦ Βασιλείον ἑταιριάρχην τὸν Καματερὸν καὶ Γεώργιον τὸν Κρινίτην, τοῦ καταλαβεῖν αὐτόν. τοῦ δὲ Σαμωνᾶ τὸν 5 Ἴλυν βουλομένου διαπερᾶσαι κατέλαβεν αὐτόν Νικηφόρος δρουγγάριος ὁ λεγόμενος Καμινᾶς, οὐκ ἔὼν αὐτόν διαπερᾶσαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Σαμωνᾶς πολλὰ ὑπισχνεῖτο καὶ οὐκ ἔπειθεν, προσέφυγεν εἰς τὸ Σιριχὰ εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν, προφασισάμενος ὡς διὰ πίστιν τοῦ σταυροῦ ἐληλυθῆι. καταλαβὼν 10 οὖν Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκός, καὶ τοῦτον ἀναλαβόμενος, ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτόν μὲν φυλάττεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ Βάρδα τοῦ Καίσαρος, ἠρώτησεν δὲ Κωνσταντῖνον τοῦ Δουκός περὶ αὐτοῦ. καὶ μαθὼν πῶς ἀληθῶς ἐν Συρίᾳ ἔφευγεν, παρηγγύησεν τῷ Δουκί μὴ 15 εἰπεῖν τοῦτο ἐνώπιον τῆς συγκλήτου, ὅτε παρ' αὐτοῦ ἐρωτηθῆ, ἀλλ' ὅτι δι' εὐχὴν ἀπῆλθεν ἐν τῷ Σιρίχῳ· ἤθελεν γὰρ ὁ βασιλεὺς ἀποσυνομισηθῆναι αὐτῷ. προσκαλεσάμενος οὖν Κωνσταντῖνον τοῦ Δουκός ἔμπροσθεν τῶν ἐν τέλει ἔφη "οὐ- 20 στως ἔχεις θεὸν καὶ τὴν κεφαλὴν μου. ἔφευγεν ὁ Σαμωνᾶς, ἢ οὐχί;" ὁ δὲ ὡς εἶπεν πρότερον τῷ βασιλεῖ μὴ ὀρκισθῆναι καὶ τὸ κελεύόμενον εἰπεῖν, ἀκούσας τοὺς ὄρκους ἐξεῖπεν ἐνώπιον πάντων ὅτι εἰς Συρίαν ἔφευγεν. μετ' ὀργῆς δὲ τοῦ βασιλέως

structi visitandi praetextu, divitiis et equis propriis secum abductis, fuga usus est, et equis publicis omnibus poplitum nervos succidit. eo cognito imperator Basilium Camaterum hetaeriarchem et Georgium Crinitem fugientem insecuturos et apprehensuros misit. Samonas vero Alym fluvium traicere paratum Nicephorus drungarius nomine Caminas deprehendit nec transmeare permisit. Samonas multa licet pollicitus, cum virum movere non posset, ad pretiosam Sirichorum crucem confugit, fidei, quam ad ipsam habebat, gratia se venisse simulans. his ita gestis Constantinus Ducis filium advenit, et eum secum in urbem reduxit; quem imperator in Bardae Caesaris aede custodiri iussit. porro Constantinum Ducis filium de eo interrogavit; agnitoque eius vero in Syriam recessu, ne hoc coram senatu enuntiaret, si quandoque interrogaretur, commendavit; ac tantum orationis ergo ad Siricha faciendae discessisse affirmaret. cupiebat enim imperator hominem sibi reconciliare. Constantinum itaque coram proceribus advocans ait "ita deum capitisque mei salutem diligas: fugit Samonas an non?" ille vero, ut prius, imperatorem, ne adiuraretur, rogaverat et quae iubebatur promiserat exequi, iuramenti vi compulsus coram omnibus enuntiavit "in Syriam vero fugiebat."

τοῦτον ἀποπεμφαμένου ἐποίησε Σαμωνᾶς μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βάρδα, ἀπεσυνόψισεν δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ⁸⁶ τοῦ βασιλέως. ἐφάνη δὲ τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστήρ τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ ἀνατολὴν πέμπων καὶ φαινόμενος ἐν ἡμέραις καὶ 5 νυξὶ τεσσαράκοντα.

Ἐγέννησεν Λέων υἱὸν Κωνσταντῖνον ἀπὸ Ζωῆς τῆς τετάρτης αὐτοῦ γαμετῆς. ἐβαπτίσθη δὲ τὰ ἅγια φῶτα ὑπὸ Νικολάου πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ δεξαμένων αὐτὸν Ἀλεξάνδρου βασιλέως καὶ Σαμωνᾶς πατρικίος καὶ τῶν ἐν 10 τέλει πάντων. γέγονε δὲ τὸν βασιλέα εὐλογηθῆναι μετὰ Ζωῆς μετὰ τὴν ἑορτὴν παρὰ Θωμᾶ πρεσβυτέρου, ὃς καθηρέθη. ἀνγγόρευσε δὲ τὴν αὐτὴν Ζωὴν εἰς Λύγουσταν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν βασιλέα ὁ πατριάρχης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκώλυσεν εἰσερχεσθαι· ὅθεν διήρχετο ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους μέχρι 15 τοῦ μιτατορικίου, μηδ' ὄλως εἰς τὰ κατὰ συνήθειαν διερχόμενος. προσβλήθη δὲ Σαμωνᾶς παρικοιμώμενος διὰ τὸ εἶναι τῷ βασιλεῖ συνεργὸς πρὸς πᾶσαν παρανομίαν καὶ κακίαν, καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἤρξατο μελετᾶν. προσκαλεσάμενοι γὰρ Νικόλαον πατριάρχην Φεβρουαρίου πρώτῃ, καὶ πολλὰ λιπα- P. 484
20 ρήσαντες δεχθῆναι, ἐπεὶ πείσαι οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀπὸ τοῦ κλητορίου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐν πλοίῳ μικρῷ ἐμβιβάσαντες διεπέρασαν ἐν τῇ Ἰερείᾳ, ἀφ' ἧς πεζῇ μέχρι Γαλακρήνων

eoque tunc cum furore ab imperatore retro amandato, Samonas in Bardae domo menses quattuor peregit, et annuo die quo imperator potestatem accepit redeunte reconciliatus est. tunc apparuit cometes radios versus Orientem eiaculans, et dies noctesque quadraginta conspicuus permansit.

E Zoe vero quarta coniuge Constantinum filium Leo suscepit, qui luminum festo a Nicolao patriarcha in magna ecclesia, suscipientibus puerum e fonte Alexandro imperatore, Samona patricio et proceribus cunctis baptizatus est. contigit autem imperatorem cum Zoe, festo istiusmodi celebrato, benedictionem nuptialem a Thoma presbytero suscipere, qui eam ob rem officio depositus est. eandem vero Zoem Augustam declaravit imperator, quem eapropter ecclesiae liminibus patriarcha prohibuit, ut exinde pariter dextera ecclesiae parte, via consueta penitus relicta, ad Mitatoricum usque pertransiret. Samonas deinde accubitor provectus est, quod ad omne facinus et praevitatem imperatori manum praeberet auxiliarem; et adversus ecclesiam coeperunt meditari. vocatum quippe ad se Nicolaum patriarcham Februarii die primo precibus instabant ut in ecclesiam reciperentur: ut vero flectere non potuerunt, a convivio publico, ad quod vocatus fuerat, eiectum et per Bucoleontem ductum lictrique imposi-

87 μόλις ἀπῆει, χιόνος ἐπικειμένης πολλῆς. χειροτονεῖται δὲ
 ἀπ' αὐτοῦ Εὐθύμιος σύγκελλος, ἀνὴρ ἱεροπρεπής, ἐγκρατής
 τε καὶ εὐλαβῆς πάνυ· ὃν φασὶ καταδέξασθαι τοῦτο ἀποκα-
 λύψεως Θείας, ὡς τοῦ βασιλέως βουλευομένου αἰρεῖσιν καὶ
 88 νόμον ἐκθεῖναι τοῦ ἔχειν ἄνδρα τρεῖς γυναῖκας ἢ τέσσαρας, 5
 πολλῶν εἰς τοῦτο λογιωτάτων ἀνδρῶν συνεργούντων αὐτόν.

B Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ προσεκλήθη Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Κων-
 σταντίνου τοῦ Λιβῶς ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ τῇ οὐσῃ ἐν τῷ Μερ-
 δοσαγάρῃ τοῦ τε ποιῆσαι τὰ ἐγκαινία καὶ ἀριστῆσαι. καὶ
 γέγονεν ἄνεμος ὁ λεγόμενος Λίψ, ἕως τρίτου σφοδρῶς φουρή- 10
 σας, συσείσας τε καὶ δονήσας οἰκήματα καὶ ἐκκλησίας, ὥστε
 πάντας φεύγειν ἐν ὑπαίθροις τόποις, λέγοντας συντέλειαν κο-
 σμικὴν εἶναι, εἰ μὴ ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία δι' ὄμβρων
 ἔπαυσεν τὴν τοιαύτην θραῦσιν.

Προεβύλετο δὲ ὁ βασιλεὺς Ἰμερίον λογοθέτην τοῦ δρόμου 15
 κεφαλῆν πάντων τῶν πλωτῶν, ἐξελθόντος τοῦ στόλου τῶν
 Ἀγαρηῶν κατὰ Ῥωμαίων. ἐδέξατο δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ὁ
 C δοῦξ διὰ κελεύσεως συνελθεῖν Ἰμερίῳ λογοθέτῃ ἐν τοῖς πλοί-
 οῖς καὶ καταπολεμῆσαι τοὺς Ἀγαρηνοὺς. ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἦν
 ἀδιύλλακτος ἐχθρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ πολλὰ κατ' αὐτοῦ 20
 διηνεκῶς συνεσκεύαζεν, καὶ ἐμηχανᾶτο κακῶσαι τὸν Ἀνδρόνι-
 κον παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ σπουδῇ διαμηχανώμενος ἀπὸ τῆς
 αὐτοῦ φυγῆς. ὑπέβαλε δὲ τιμὴν γράψαι τῷ Ἀνδρονίκῳ κρύφα

tum in Hieriam traiecerunt, e qua pedes ad Galacrenos usque nive
 multa delibutus pervenit. in eius locum Euthymius syncellus, vir
 gravis et temperatissimus, suscectus est; quem dicunt divina reve-
 latione id muneris suscepisse. volebat enim imperator haeresim et
 legem ponere, qua virum tres quattuorve uxores ducere liceret, plu-
 ribus doctissimis viris ad id opem conferentibus.

Junio autem mense imperator Leo a Constantino Libe in mona-
 sterium ad Merdosagarem positum, ut eius dedicationem celebraret
 et adesset convivio, vocatus est. posthaec ventus nomine Africus
 per dies tres invaluit vehementissime spirans, concutiens et evertens
 domos, adeo ut omnes ad loca subdivalia fugerent et mundi finem
 adventasse cogitarent, nisi deus sua in homines benignitate concu-
 sionem huiusmodi placandam iussisset.

Imperator autem Himerium, cursus publici logothetam, classis
 totius caput instituit. Agarenorum vero navali exercitu adversus Ro-
 manos moto, Andronicus dux ut se in navibus Himerio logothetae
 adiungeret et Agarenos oppugnaret iussus est. quo tempore Samo-
 nas in Andronicum implacatus perseverabat, multaque adversus eum
 comminiscabatur, et omnibus modis omnique studio Andronico mole-

“μὴ εἰσελθῆς εἰς τὰ καράβια, καὶ κρατηθῆς παρὰ Ἱμερίων.
 ὁ γὰρ Σαμωνᾶς ὑπέσθηκε τῷ βασιλεὶ τοῦ κρατηθῆναι σε καὶ
 τυφλωθῆναι παρ’ αὐτοῦ.” πολλὰ δὲ προτροπομένον Ἱμερίων
 Ἀνδρόνικον εἰσελθεῖν ἐν τοῖς πλοίοις μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν 89
 5 ἐπικειμένων. Ἱμέριος δὲ μόνος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ
 συμβαλὼν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν μεγάλην νίκην εἰρ-
 γάσατο. τοῦτο μαθὼν Ἀνδρόνικος ἀπογνοῦς ἅμα συγγενέσιν D
 αὐτοῦ ἀπελθὼν ἐκράτησεν κάστρον τὴν Κάββαλαν, εἰς τελείαν
 ἀποστασίαν ἔλθων, ὡς εἰπεῖν καὶ Σαμωνᾶν πρὸς τὸν βασιλέα
 10 “οὐκ ἔλεγον, ᾧ δέσποτα; ἀντάρτην εἶναι σου τὸν Δοῦκα;”
 παρενθὺ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Γρηγορᾶν δομέστικον τῶν
 σχολῶν, τὸν λεγόμενον Ἰβηρίτζην, συμπενθερὸν ὄντα Ἀνδρο-
 νίκου, καταπολεμῆσαι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο Ἀνδρόνικος,
 καὶ ὡς ὁ πατριάρχης Νικόλαος τῆς ἐκκλησίας ἐξεώσθη, προσ- P. 485
 15 ἔφυγεν τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἅμα τοῖς συγγενέσι καὶ τέκνοις καὶ
 τοῖς φίλοις, ἐξεληλυθόσι τότε κατὰ Ῥωμαίων. καὶ ὑπέδεχθη
 παρὰ τῷ ἀμερουμνηῖ μεγαλοπρεπῶς. ἐλυπέετο δὲ Λέων ὁ
 βασιλεὺς διὰ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ πολλάκις ἐβουλεύετο ἀπο-
 στεῖλαι αὐτὸν λόγον ἐνυπόγραφον, ὃ καὶ Θεόφιλος διὰ τὸν
 20 Μανουὴλ ἐποίησεν. συνεβουλεύσαντο δὲ τινες τῷ βασιλεῖ
 φιλοφρονηθῆναι τινα τῶν τοῦ πραιτωρίου Σαρακηνῶν καὶ
 ἀποσταλῆναι ἐν Συρίᾳ μετὰ λόγου ἐνυπογράφου. τοῦτο δὲ

stiam inferre, ex qua fugam ipse arripuerat, meditabatur. suggestit
 autem cuidam qui scriberet Andronico secreto “ne naves ingrediaris,
 ne forte capiaris ab Himerio. Samonas enim suggestit imperatori ut
 ab eo comprehensus oculos amitteres.” Himerio exinde Andronicum
 pluribus adhortante ut classis adesset comes et cum Agarenis iam
 imminentibus decertaret, non admisit. Himerius igitur solus die S.
 Thomae, iuito cum Agarenis praelio, magnam reportavit victoriam.
 quo audito in desperationem adductus Andronicus, in extremam de-
 fectionem praecipitatus, consanguineis fugam comitantibus castrum
 Cabbalam occupavit; ex quo Samonas imperatori improperabat “non-
 ne praeiixeram, domine, ducem adversum te rebellionem meditari?”
 statim ergo misit imperator Gregoram scholarum domesticum, cogno-
 miento Hiberitzen, Andronici consocerum, ut eum debellaret. quod
 cum didicisset Andronicus, et Nicolaum patriarcham ab ecclesia pulsum
 esse, una cum affinibus et nat̄is et amicis fortunae comitibus ad Agare-
 nos confugit, qui tum adversus Romanos moverant, et magnifice ab
 amerumne susceptus est. Andronici vero causa tristabatur imperator,
 et libello subscriptione propria munito ut hominem revocaret, fre-
 quenter meditatus fuerat. Theophilus autem per Emanuelem effecit
 * * *. consulebant autem quidam imperatori ut Saracenorum prae-

καὶ πεποιήκεν ὁ βασιλεὺς γράψας διὰ κινναβάρεως καὶ ἀπο-
 90 στείλας μετὰ χρυσοβουλλίου ἔνδοθεν φατλίῳ βραχέος τράκτου.
 Β ἐξεληθόντος δὲ τοῦ Σαρακηνοῦ ἀπὸ τοῦ βασιλέως προσκυλευσά-
 μενος Σαμωνᾶς εἶπεν αὐτῷ “οἶδας τί κρατεῖς;” τοῦτο εἰπὼν
 διὰ τὸν κηρόν. “τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας.” καὶ δοὺς αὐτῷ⁵
 χρήματα καὶ δῶρα παρήγγειλεν τοῦτο βάλλειν εἰς τὰς χεῖρας
 τοῦ Οὐζήρου. ὁ δὲ ἀπελθὼν τοῦτο πεποιήκεν. ἐκρατήθη δὲ
 Ἄνδρόνικος καὶ ἐδεσμεύθη μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν αὐ-
 του. καὶ μαθὼν ὡς διὰ δόλου τοῦ Σαμωνᾶ ταῦτα αὐτῷ γέ-
 γονεν, ἀναγκασθεὶς ἐμαγάρισεν αὐτὸς τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.¹⁰
 ἔκτοτε δὲ Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ, εἰδότες
 ὡς ἀδύνατόν ἐστιν Ἄνδρόνικον ἐξελεθεῖν, βουλῇ αὐτοῦ μετ’
 100 οὗ πολὺ μόνου φυγῇ χρησάμενοι, θαυμαστὸν ὄντα, ἐκ μὲν
 Συρίας πρὸς Ῥωμανίαν ἐξῆλθον, καὶ καταπολεμούμενοι κατὰ
 χώρας μόλις ὀλίγοι διεσώθησαν μετὰ Κωνσταντίνου υἱοῦ¹⁵
 αὐτοῦ.

Ἐκ δὲ Τάρσου εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει περὶ ἀλλαγίον ὃ τε
 Ἀβαλβάκης ὁ γέρον καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ· καὶ τούτους
 ἐθεάσατο ὁ βασιλεὺς, μετὰ κοσμήσεως καὶ τιμῆς καὶ δόξης ἐν τῇ
 Μανανύρα ὑπέδεξατο. ἐκαλλώπισεν δὲ καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλη-
 20 σίαν ἐν κόσμῳ πολυτελεῖ, καὶ ὑπέδειξεν ἅπαντα τὰ τίμα
 σκευὴ τοῖς Ἀγαρηνοῖς· ὅπερ ἀνάξιον ἦν βασιλείας καὶ Χρι-

19. ἐδέξατο Comb

torio detentorum aliquem sibi conciliaret, quem postmodum mitteret
 in Syriam cum subscripto veniae concessae libello. hunc ergo para-
 vit imperator, rubrisque inscriptis litteris et aurea munitum bulla in-
 tra brevem fusum cereum inclusit. Saracenum vero ab imperatore
 discedentem vocavit Samonas; et dixit ei “nosti quid geras?” illud
 propter cereum insinuavit. “Syriae perniciem tecum defers.” et pe-
 cuniis muneribusque eidem collatis Vizeris manibus reponere suasit.
 digressus ille, quod commendatum fuerat, praestitit. detentus est
 itaque Andronicus, et cum consanguineis omnibus in vincula coniec-
 tus. cumque haec Samonae dolo in se gesta comperisset, necessi-
 tate adactus ipse sociique fidem eiuravere. ex illo tempore Constan-
 tinus eius filius et amicorum reliqui Andronicum regredi posse nul-
 latenus licitum scientes, soli fuga usi (quod mirum fuit) ex Syria in
 Romaniam reversi sunt; et per varia loca diversis calamitatibus agi-
 tati, vix pauci cum Constantino eius filio incolumes evaserunt.

E Tarso denique venit in urbem Abalbases senior et Samonae
 pater, de mutandis captivis tractatum habituri. hos imperator in con-
 spectum admisit, et cum humanitate summa, honore et gloria in Ma-
 gnaura excepit. magnam autem ecclesiam sumptuoso decoravit or-

στιανικῆς καταστάσεως, τοῦ θραυθῆναι παρὰ τῶν ἐθνῶν τὰ
 ἅγια σκεῦη τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ ἤθελεν συν- D
 εἶναι τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ μείναι εἰς Ῥωμα-
 νίαν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς παρήνεσεν αὐτῷ, λέγων “κράτει τῆν
 5 πίστιν ἣν ἔχεις· καὶ γὰρ εἰ δυνηθῶ, ἐλεύσομαι πρὸς σε μάλ-
 λον.” τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῆς πεντηκοστῆς στέφει Λέων ὁ βασιλεὺς
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον δι’ Εὐθυμίου πατριάρχου.

Λέδωκε δὲ Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον ἄνθρωπον αὐτοῦ,
 καὶ δουλεύσαντα πρότερον Βασιλείῳ μαγίστρω καὶ κανικλείῳ,
 10 δουλεύειν Ζωῇ Ἀγούστη· ὃς ἠγαπήθη παρὰ τοῦ βασιλέως
 Λέοντος καὶ τῆς Ἀγούστης. διὰ τοῦτο πολλὰ ἐφθόνηι Σαμωνᾶς
 αὐτῷ, καὶ ἐλοιδορεῖ ὡς συνόντα τῇ Ἀγούστη. ὅπερ ὁ βασιλεὺς
 ὑπονοήσας ἀπέκειρην αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου P. 486
 Ταρασίου διὰ τοῦ Σαμωνᾶ. μετ’ ὀλίγον δὲ ὤρισεν Σαμωνᾶ
 15 ἀναλαβέσθαι αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τὰ Σπεῖρα, βουλόμενος
 πάλιν ἀναλαβέσθαι αὐτόν. ἀπελθὼν οὖν πρόκεινσον ἐν τῷ
 Δαματρῷ, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σαμωνᾶ ἀριστήσας, εἶδεν Κων-
 στατῖνον, καὶ παρευθὺ ὤρισεν Σαμωνᾶ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν
 20 κοσμικῶ, καὶ ἐκέρασεν τὸν βασιλέα εἰς τὸ κλητῆριον, καὶ ὑπέ-
 στρεψεν μετ’ αὐτοῦ ἐν τῷ παλατίῳ. βλέπων οὖν ὁ Σαμωνᾶς
 αὐξανομένην τοῦ βασιλέως ἀγάπην ἐπ’ αὐτόν, βουλεύεται
 μετὰ μεγίστου κοιτωνίτου καὶ Μιχαῆλ Σιτηρήδονος, καὶ ποι-

natu, omniaque pretiosa vasa Agarenis ostendit, quod indignum im-
 peratoria et Christiana institutione extitit, sacra dei vasa a gentili-
 bus conspicí. Samonae vero pater cum imperatore et filio moram
 tenere et in Romania manere expetebat. Samonas autem exhortaba-
 tur, dicens “tene quam habes fidem: si enim potuero in partes tuas
 deficiam.” die porro pentecostes Leo filium suum Constantinum, Eu-
 thymii patriarchae ope, imperii corona ornavit.

Ceterum Samonas dedit in ministerium Zoaë Augustae Constanti-
 num hominem suum, qui prius Basilio magistro et caniciei praefecto
 ministraverat; qui deinde Leoni imperatori et Augustae carissimus ex-
 titit. qua de causa in hominem Samonas ferebatur invidia, et pro-
 bris insectabatur, quasi cum Augusta consuetudinem haberet. quod
 quidem imperator suspicatus, eiusdem Samonae ope in S. Tarasii mo-
 nasterio monachum tonderi iussit. paulo post autem Samonae man-
 davit in monasterium proprium, Spira dictum, eundem recipi, quo
 rursus facilius ad se vocaret. processu igitur ad Damatrim habito,
 et in Samonae monasterio pransurus, vidit Constantinum, confestim-
 que Samonam iussit ut consuetis saeculo vestibus eum indueret: tum
 inter epulas imperatori bibendum propinavit, et cum eo ad palatium
 regressus est. videns autem Samonas auctum imperatoris in eum af-

Βούσι χάριτην πολυλοίδαρον κατὰ τοῦ βασιλέως, γράψαντος καὶ συντάξαντος αὐτὸν τοῦ Ῥοδίου νοταρίου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ. ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, εὔρας αὐτὸν ἐν ᾧ ἤρχετο τόπος, εἰς τὸ μετατώριον, καὶ ἤρην αὐτὸν καὶ ἀναγνοὺς ἐν μεγάλῃ θλίψει ἦν, ζητῶν τὸν τούτον ποιήσαντα. γέγονε δὲ καὶ ἔκλειψις σελήνης, καὶ διωρίσατο ὁ βασιλεὺς τοῖς οὖσι τότε ἀστρονόμοις εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα. εἰσερχομένου δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φίλου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ Παντολέοντος μητροπολίτου, ἠρώτησεν αὐτὸν Σαμωνᾶς “εἰς τίνα ἐστὶν ἡ κάκωσις;” ἔφη αὐτὸς “εἰς σέ. καὶ ἐὰν διέλθῃς Ἰουνίου τὰς 10 Τρισκαίδεκα, ἔκτοτε οὐδὲν πείσῃ κακόν.” τὸν δὲ βασιλέα εἰπόνον εἰς τὸν δευτέρον ἔχειν κάκωσιν τὴν σελήνην. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέλαβεν τοῦτο εἰς Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν. μετὰ τοῦτο δὲ ἰδίως Τζιργίδων τῷ βασιλεῖ ἔδειπεν “ὁ Σαμωνᾶς τὸ πιττάκιον ἐποίησεν.” καὶ παρευθὺ καταβιβύζει Σαμωνᾶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀποκίρρει μοναχόν, καὶ ἀπάγει εἰς τὴν μονὴν Εὐθυμίου πατριάρχου, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν λοιδοροθέντα ἀπήγαγον εἰς τὴν τοῦ Μαρτινάκη μονήν. ἐποίησεν δὲ Κωνσταντῖνον παρακοιμώμενον, καὶ ἔκτισεν αὐτῷ μονὴν ἐν Ὀσίαις. καὶ ἀπῆλθον ἅμα Εὐθυμίῳ πατριάρχῃ καὶ ἀνεκαίνισαν ταύτην.

20. Νοσίαις Comb

fectum, cum cubiculario praecipuo et Michaelē Steredone consilium iniit; et una libellum conviciis refertum adversus imperatorem, scribente illum et componente Rhodio Samonae notario, comminiscantur. imperator in magnam ecclesiam profectus, et eo qua deum precari consueverat sede ad Mitatorium reperto, eundem acceptum magna cum animi angustia perlegit, libri requirens auctorem. contigit autem lunae eclipsis; iussitque astronomos qui tunc aderant effectus eius edicere. Pantaleonem vero Metropolitanam, Samonae amicum, ad imperatorem enarrare progressum interrogabat Samonas, in quem recideret eius inluxus malignitas. ait ille “in te. praeteritis tamen Iunii diebus tredecim, si evaseris, nihil deinde mali patieris.” imperatori vero renuntiaverunt illi in secundam ab eo personam lunam pravitae sua minari, quod imperator de fratre suo Alexandro suspicabatur. post haec vero Steredon imperatori privatim enuntiavit “Samonas libellum commentus est.” et confestim Samonam in suam se recipere domum coëgit, ibique monachum tondet et in Euthymii patriarchae monasterium abduci iussit; ibique postmodum aliis convictus criminibus in Martinacis monasterium deportatus est. Constantinum autem accubitorem creavit, et in Osii monasterium de eius nomine condidit; abiitque una cum Euthymio patriarcha, et soleum officio dedicavit.

Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνί γέγονε πόλεμος ναυτικός Ἰμερίῳ λο-
γοθέτῃ μετὰ Δαμιανοῦ καὶ Λέοντος τῶν Ἀγαρηῶν, στρατη-
γοῦ ὄντος Σάμῳ Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος.
ἤττηθη δὲ Ἰμέριος καὶ μόλις διεσώθη σχεδὸν πάντων ἐκεί-
5 κινδυνευσάντων. ἤρξατο δὲ νοσηλεῖσθαι Λέων ὁ βασιλεὺς
κοιλιακῷ νοσήματι, ὥστε μὴ θνηθῆναι ἐξελεῖν ἐν τῇ Μα-91
ναύρᾳ τὴν δημηγορίαν διαλαλῆσαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν νηστειῶν.
γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμός εἰς τὰ κηρουλάρια τῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, καέντων τῶν χαρτοθεσιῶν πάντων καὶ τῆς σακέλλης.92
10 Μαῖῳ δὲ ἐνδεκάτῃ τελευτᾷ Λέων ὁ βασιλεὺς προχειρισάμε- P.487
νος Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν· ὃν ἰδὼν, ὡς φασί, εἰσ-
ερχόμενον πρὸς αὐτὸν ἔφη “ἶδε ὁ κακὸς καιρὸς μετὰ τοὺς
τρισκαίδεκα μῆνας,” πολλὰ ἐκλιπαρήσας καὶ δεηθεὶς αὐτὸς
φυλάττειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον.

15 Ἀλέξανδρος.

Ἀλέξανδρος ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν ἡμέρας κθ' σὺν Κων-
σταντῖνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀποστειλας δὲ ἤγαγεν Νικόλαον ἐκ
Γαλακρινῶν, καταγαγὼν Εὐθύμιον πατριάρχην, καὶ ἐνεθρόνι-93
σεν τὸ δεύτερον αὐτοῦ Νικόλαον. ἐποίησε δὲ σιλέντιον καὶ Β
20 σύνοδον Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Μαναύρᾳ, ἀγαγὼν Εὐθύμιον ἀπὸ

18. τοῦ πατριάρχου Anonymus

19. αὐτοῦ] τὸν αὐτὸν idem

Mense porro Octobri Himerio logothetae una cum Damiano et Leone Agarenis, Sami duce Romano, qui postea regnavit, existente, praelium commissum est, quo victus Himerius, cunctisque in summum periculum adductis, vix incolumis evasit. imperator autem Leo gravi morbo iactari coepit, adeo ut in Magnauram orationem Ieiuniorum principio habere nequiret. contigit autem incendium in magnae ecclesiae cerulariis, quo chartarum thesauri armaria et sacella combusta sunt. Maii tandem die undecimo Leo imperator, cum antea successorem fratrem suum Alexandrum designasset, diem extremum obiit; quem ille, ut aiunt, ad se venientem conspicatus, dicit “cave: post menses tredecim pessimum tempus instat.” et impensissime rogavit et obtestatus est ut Constantinum filium suum protegeret.

ALEXANDER.

Imperavit Alexander una cum Constantino Leonis filio annum unum, dies viginti novem. missoque ad Nicolaum ad Galacrenas nuntio Euthymium patriarcham deposuit et Nicolaum secundo restituit. habuit autem Alexander ad Magnauram silentium, et concilium celebravit, atque Euthymium ab Agatho advocavit. sedensque cum Ni-

τῶν Ἀγαθοῦ, καὶ συγκαθίστας ἅμα Νικολάῳ πατριάρχη, ἐποιήσαντο τὴν κατ' αὐτοῦ καθάρσειν, ἀτίμως ἀποτιλλόντες τοῦ ἱεροπρεποῦς καὶ ἀξιαγᾶστου ἀνδρὸς τὴν τιμίαν γενεάδα, καὶ ἄλλας τινὰς ὕβρεις καὶ ποινὰς ἀντὶ ἐπιφέροντες. ὡς ἡσυχῶς καὶ πρώως ὑπέμεινεν ὁ τίμιος καὶ ἱερός ἀνὴρ· ἔνθα καὶ εἰς 5 τὰ Ἀγαθοῦ τελευτήσας κατατίθεται ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ, ἐν τῇ πόλει τῶν Ψαμαθίου. ὁ οὖν Ἀλέξανδρος διὰ τὰς ὑπονοίας, ὡς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λέων ἔτι ζῶν εἶχε κατ' αὐτοῦ, αἰεὶ τοῖς κνηγεσιόις καὶ τοῖς ἔξω παλατίοις ἐσχόλαζεν, μηδὲν βασιλέως ἔργον διαπραπτόμενος, ἀλλὰ διάγων ἐν τρυφαίς ἀσωτίαις καὶ 10 μέθαις, καὶ περὶ ταῦτα αἰεὶ διακείμενος. ὅθεν παρευθὺ Ἰαννῆν παπᾶν, τὸν ἐπίκλην Λαζάρην, ραϊκτωρα πεποίηκεν, ὃς καὶ κακὰ τὸ ζῆν ἀπέρρηξεν μετὰ θάνατον Ἀλεξάνδρου. ὡσαύτως οὖν φασιν καὶ Γαβριελόπουλον καὶ Βασιλίτζην ἀπὸ τοῦ Σκλαβίνων ἔθρους σφοδρῶς κατεπλούτισεν ἐκ τῶν τοῦ πύλα- 15 τίου χρημάτων. ὡς φασιν δέ, αὐτὸν Βασιλείον καὶ βασιλέα ἠβούλετο ποιῆσαι ὡς ἄπαις αὐτὸς ὢν, καὶ Κωνσταντῖνον υἱὸν Δ Λέοντος εὐνοῦχον ποιῆσαι· ὃ καὶ πολλάκις βουλευθεὶς δι- σκεδάσθη παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λέοντος εὐεργετηθέντων, ποτὲ μὲν ὡς νῆπιον ὑποβαλόντων, ποτὲ δὲ ὡς ἀσθενούντα. 20

6. τελευτήσας, ἐν τῇ πόλει εἰσαχθεὶς κατατίθεται ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τῶν Ψ'. Comb. ex Anonymo et Cedreno 11. post διακείμενος Anonymus: μονώτατος ἄρχας οὐδὲν γενναῖον καὶ λόγου ἄξιον καταπράξατο 16. Βασιλίτζην Comb

colao patriarcha eius depositioni vacabat attentius, cum dedecore venerandi et per omnia mirandi viri colendam barbam vellicantes, aliaque opprobria et iniurias inferentes, quas quiete et mansuete honorabilis et sacer vir tolerabat. ex quibus ad Agathi aedes vita functus, in proprio monasterio, iuxta Psamathii depositus est. Alexander suspicionibus liber, quas frater Leo adversus ipsum, dum in vivis esset, fovebat, venatibus continuis et per varia palatia discursibus vacabat usquequaque, nihil imperatore dignum meditatus aut executus, sed semper deliciis luxuriae et ebrietatibus indulgens totum se huiusmodi tradiderat. unde protinus Ianem clericum, cognomine Lazarem, rectorem instituit, qui post Alexandri mortem misere vitam abrupit. Gabrielopulum pariter et Basilitzen, Sclavinorum genere ortos, palatii divitiis vehementer auxit, adeo ut nulla prole suscepta Basilius iste imperatorem, ut aiunt, haeredem instituere meditatus fuerit. Constantinum etiam Leonis filium eunuchum reddere consuevit, et frequenter id aggressus ab iis quos Leo beneficiis affecerat, modo infantilem aetatem modo infirmitatem praetendentibus, praepeditus fuit.

Ἐπὶ τούτου ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐκ δύσεως ἐπὶ ἡμέρας δεκαπέντε, ὃν ἔλεγον ξιφίαν καλεῖσθαι καὶ αἵματακχυσίαν ἐν τῇ πόλει ἐργάσασθαι.

Οὗτος πλάνοις καὶ γόησιν ἑαυτὸν ἐξέδοτο, οἳ καὶ πεπει-
 5 κασιν αὐτὸν ὡς τὸ τοῦ συάγρου στοιχεῖον τὸ ἐν τῷ ἵππικῷ⁹³
 σοὶ καὶ τῇ σῆ ζωῇ προσανάκειται, χοιρόβιον τὸν ἀνόητον
 ὑπεμφαίνοντες. ὁ δὲ τούτοις ἀπατηθεὶς αἰδοῖα καὶ ὀδόντας
 τῷ χοιρῷ προσανενώσεν ὡς λειπομένους αὐτῷ. καὶ τῇ αὐ-
 τοῦ πλάνῃ πεποιθὼς ὢν, ἵππικὸν ποιήσας τὰς τῶν ἐκκλησιῶν
 10 ἐνδυτὰς καὶ πολυκάνδηλα ἄρας τὸ ἵππικὸν ἐστόλισεν καὶ τοῖς P. 488
 ζώδοις φωταψίαν ἐποίησεν. διὰ τοῦτο ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ
 τοῦ Θεοῦ χεῖρ, ὡς τὴν τοῦ Θεοῦ τιμὴν τοῖς εἰδώλοις
 προσάψαντος. Ἰμερίου δὲ λογοθέτου ἐκ τῆς τῶν Ἀγαρη-
 νῶν ἡτιης ὑποστρέψαντος, ἀποστείλας Ἀλέξανδρος περι-
 15 ὥρισεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ παλατίου τῇ λεγομένῃ Καμπᾶ,
 ἀπειλήσας ὡς ἐχθρὸν αὐτοῦ ὄντα ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 Λέοντος· ὁ δὲ ἐκ θλίψεως πολλῆς ἀρρωστήσας, περιο-
 ρισάμενος ὢν ἐπὶ μῆνας ἕξ, ἐτελεύτησεν. ἀπέστειλεν δὲ
 20 Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας μηνύων Ἀλεξάνδρῳ τὰ περὶ εἰ-
 νῶν ὄπλα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀριστήσας καὶ οἶνω-
 Β θείας ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα κτύμασι κατῆλθεν σφαιρίσαι. καὶ
 ῥομφαίᾳ θεηλάτῳ πληγεῖς καὶ ἀνελθῶν, αἵματος ἐκ τῶν ῥι-

Eius tempore apparuit cometes per dies quindecim ad Occidentem, quem xiphiam vocari dicebant, et sanguinis effusionem in urbe portendere.

Hic erronibus et praestigiatoribus se totum dedit, qui etiam suaserunt "apri fatum sive signum quod in circo erectum est, tibi vitaeque tuae repositum est," porci vitam amentem illum agere subindicantes. his ille seductus pudenda dentesque porco quasi sibi deficientia renovari iussit. eodem etiam persuasus errore, equestri celebrato certamine, prolatis ecclesiae vestibulis, productisque candelabris multifidis ludos exornavit et luminum splendore animalia decoravit. eam ob rem dei manus auxiliaris ab eo remota est, qui dei honorem idolis adolere non est veritus. Himerium vero logothetam a clade quam ab Agarenis pertulerat redeuntem, misso nuntio, Alexander in palatii monasterium, Campa dictum, velut hostem a fratris sui Leonis tempore sibi insensum adiectis minis exulem egit. ille societate hominum interdictus permenses sex ex nimio maerore morbo correptus interiit. Simeon autem Bulgariae princeps missis ad Alexandrum nuntiis de pace tractatum habuit. Simeon adversus Christianos arma movere parabat. Alexander imperator bene pastus

των και των αιδοίων εκφρομένον, μετά δύο ημέρας έτελεύτησεν, καταλιπών επίτροπον Νικόλαον πατριάρχην και Στέφανον μάγιστρον και Ιωάννην μάγιστρον τόν Έλαδαν και Ιωάννην ραίκτηρα και Ευθύμιον και τόν Βασιλίτζην και τόν Γαβριλόπουλον, έάσας την βασιλείαν Κωνσταντίνω υίω **Αέ-5** οκος. απέθετο δέ Άλέξανδρος έν τοις τάφοις των βασιλέων μετά του πατρός αυτού.

Κωνσταντίνος.

- C** Κωνσταντίνος δέ του πατρός αυτού τελευτήσαντος Λέοντος παίς έτι τυγχάνων (έβδομον γάρ είχε της ηλικίας έτος), 10 υπό Άλέξανδρον θείον αυτού έν τη βασιλεία καταλέλειπτο υπό επίτροπους τελών. έβασίλευσεν επί των αυτού επίτροπων και σύν τη μηρι έτη ζ', άμα δέ Έρωμανω πενθερω αυτού, έν ύποταγη ών, έτερα έτη είκοσι έξ, μονοκράτωρ δέ έτη δεκαπέντε, ώς είναι τόν άπαντα χρόνον της βασιλείας αυτού έτη 15 πενήκοντα πέντε. λαβόμενος ούν της του παλατίου έξουσίας **D** ο πατριάρχης Νικόλαος την του κοινου πρόνοιαν έποιείτο και την φροντίδα είχεν των τη βασιλεία άνηκόντων πραγμάτων όσημέραι. έν τούτοις ούν της βασιλείας ούσης δηλοϋται Κωνσταντίνω τη δουκι των σχολών παρά τινων των έν τη πόλει 20 μεγιστάνων, φιλούντων αυτόν ώς άνδρεϊον και νουνεχη και

et vino temulentus sub caniculae ardores pila lusurus processit, gladioque divinitus immissio vulneratus rediit, sanguinem e naribus et pudendis effundens, et post dies duos Nicolao patriarcha et Stephano magistro Elada et Ioanne rectore et Euthymio et Basilitze et Gabrielopulo procuratoribus institutis, Constantino Leonis filio reliquit imperium. Alexander ille cum patre Basilio eodem sepulcro repositus est.

CONSTANTINUS.

Constantinus patre Leone mortuo adhuc puer (septimum enim tantum aetatis suae agebat annum) ab Alexandro patre imperator relictus est sub tutoribus agens. sub his itaque tutoribus ac matre imperavit annis 7, una vero cum Romano socero suo, cui subiectus fuit, annos asios viginti sex: solus imperium rexit annos quindecim, adeo ut imperii eius tempus omne annis quinquaginta quinque concludatur. palatii igitur potestatem adeptus Nicolaus patriarcha rebus communibus providebat, curamque gerebat quotidianorum regni negotiorum. cum igitur sic se haberent imperii res, Constantino scholarum duci a quibusdam

καλῶς δυνάμενον τὴν ἐκκλησίαν διακοβερνῶν, εἰσελθεῖν καὶ ταύτης ἐγκρατῆς γενέσθαι ἀπονητί. ὁ δὲ, ἄτε καὶ πρότερον αὐτὴν ὀνειροπολῶν καὶ τοὺς στεφάνους αἰεὶ ἐφιέμενος, ὡς εἶχεν τάχος τὴν βασιλεύουσαν καταλαβὼν ἅμα τοῖς σὺν αὐ-
 5 τῷ τῶν στρατευμάτων ἑκκρίτοις ἱκανοῖς οὖσιν, καὶ νυκτὸς διὰ παραπυλίδος εἰσελθὼν τοῦ πρωτοβεστιαρίου Μιχαήλ, οὐσης πλησίον ἀκροπόλεως ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ p. 489
 Γρηγοῤῃ, ἄπνους μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ διετέλεσεν. Νικητῆς δὲ ἀσηκρητῆς ὁ μετὰ ταῦτα πρωτονοτάριος γεγωνὸς τὴν
 10 Κωνσταντίνου ἀφῆξιν τῷ πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ἑλαδικῷ κατεμήνυσεν, καὶ ἄμφω τῇ αὐτῇ νυκτὶ πρὸς τὸν δοῦκα Κωνσταντίνον παρεγένοντο, καὶ βουλὴν ποιησάμενοι, οὐπω τῆς ἡμέρας καταλαβούσης ἀλλ' ἔτι σκοτίας οὐσης μετὰ λαμπάδων καὶ λαοῦ πολλοῦ καὶ ὄπλων τὴν τοῦ ἵπποδρομίου πύλην κα-
 15 ταλαμβάνουσιν, Κωνσταντίνον εὐφημοῦντες ὡς βασιλέα. ἔνθα δὲ ὁ τοῦτου ἵπποκόμος παρὰ τῶν ἐντὸς τοῦ ἵπποδρόμου πυλῶν ἀηρέθη. μὴ δεχθεὶς οὖν ἐκείσε ὁ Κωνσταντίνος ἀλλ' ἀποσοβηθεὶς, ὥσπερ ἐκ τινος ἐκβακχευόμενος δαίμονος, καὶ B
 μὴ ἐφρασηκότα ἔχων τὸν λογισμὸν τῷ τῆς βασιλείας ἔρωτι,
 20 ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ὑπεχώρησεν στυγγός τε καὶ κατηφής, κα- 96
 κὸν οἰωνόν τὴν τοῦ ἵπποκόμου κρίνας σφαγὴν. ἐκεῖθεν οὖν εὐφημοῦμενος ἦλθε μέχρι τῆς λεγομένης Χαλκῆς, καὶ διὰ τῆς αἰδηρεῦς πόρτας εἰσεληλυθὼς μέχρι τῶν Ἐξκουβίτων παρεγέ-

1. βασιλείαν margo P

urbis proceribus, qui amabant eum ceu virum fortem et prudentem, quique posset rempublicam administrare, suggeritur ut seipse promoveret nulloque labore capessendum imperium aggrederetur. ille igitur, ut pote qui prius illud in votorum somniis habuerat et coronarum libidine semper aestuabat, quanta potuit velocitate, in reginam urbem una cum selectis copiis et ad quodvis audendum idoneis profectus est; noctuque per portulam protovestiarii Michaelis, urbis arci vicini, ingressus in domo Gregorae soceri insomnis una cum sociis mansit. Nicetas autem a secretis, qui postea factus est protonotarius, Constantini adventum Constantino Eladico patricio significavit, amboque pariter ipsa nocte ad duces Constantinum accedunt; habitoque consilio illucescente die, sed profundis adhuc tenebris, cum lampadibus magnaue populi et armorum multitudine circi portam, Constantinum ut imperatorem acclamantes, occupant. ibi primum ab iis qui circi tenebant penetralia eius equiso peremptus est. illic igitur non admissus, quinimo expulsus, velut arrepticus debacchans, nec prae imperii cupiditate mentis compos, circo se subducit subtristis et vultu demisso, sinistrum omen secum reputans equisonis caedem.

νετο. ὁ οὖν μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Ἐλαδῆς ἐκλογὴν τῶν τῆς ἑταιρείας καὶ τῶν ἐλατῶν ποιησάμενος, μεθ' ὀπλων τούτους ἀπέστειλεν κατὰ τοῦ δουκός. ἐλθόντων οὖν μέχρι τῆς
 C Χαλκῆς, καὶ πολέμου συστάτος, πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἔπεσον τῶν μερῶν, ἔργον ἐκεῖσε μαχαίρας γενόμενοι, καὶ τοσοῦ-
 5 τοι ὥστε τὸν τόπον ἐκλιμασθῆναι τῇ αἵματι ποταμηδὸν καταρρέοντι. ἀνηρέθη καὶ Γρηγορᾶς υἱὸς τοῦ δουκός, καὶ Μιχαήλ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, καὶ ὁ Κορτίκης ἐκεῖνος ὁ ἐξ Ἀρμενίων. ταῦτα ὁ δούξ Κωνσταντῖνος μαθὼν, ταραχῆς ὅτι πλείστης γενομένης, τὸν ἵππον ἐξήλαυεν. ὁ δὲ ταῖς ἐκεῖσε ὑπε-
 10 στρωμέναις ἐνολισθήσας πλαξὶν εἰς γῆν τὸν ἐπιβάτην κατέβαλεν· οἱ γὰρ ἄλλοι διεσκεδάσθησαν ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ τις αὐτὸν κατὰ γῆς ἐρριμμένον καὶ μεμονωμένον κατέλαβεν, ξίφει τὴν τούτου ἀπέτεμε κεφαλὴν. τούτων οὕτω τελεσθέντων Γρηγορᾶς μάγιστρος, ὁ τούτου πενθερός, μετὰ Λέοντος ὃν
 15 D Χοιροσφάκτην ὠνόμαζον, τῇ ἀγίᾳ Θεοῦ Σοφίᾳ προσπέφυγεν· οὓς καὶ βία ἐκεῖθεν ἀποσπᾶσαντες ἀπέκειραν μοναχοὺς ἐν τῇ τοῦ Στουδίου μονῇ. Κωνσταντῖνον δὲ τὸν Ἑλλαδικὸν βουνεύροις τύψαντες ῥάκη τε περιβαλόντες καὶ ὄνη ἐπικαθίσαντες διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσαν, καὶ ἐν τῇ
 20 τοῦ Σαλμάτου ἀπαγαγόντες μονῇ ἐγκατακλείστους, τῇ λεγομένῃ Καταδίκῃ, πεποίηκαν. Λέοντα δὲ τὸν Κατακάλιζην καὶ Ἀβεσσαλαῶμ τὸν τοῦ Ἀροτρᾶ ἐκτυφλώσαντες ἐν ἔξορίᾳ

illinc itaque faustis acclamationibus semper comitatus ad portam, Chalces nomine, appulit; et per ferream portam ingressus ad excubitorum usque locum penetravit. ex adverso magister Ioannes Eladas, confoederatorum et remigum selectu habito, armis instructos contra ducem summisit. illis itaque ad Chalcem appellentibus, inito certamine, multi ex utraque parte gladiis confossi ceciderunt, imo ad eum numerum, ut fluente sanguine locus fluminis in morem stagnaret. corrui ibidem Gregoras Ducis filius, et Michael eius consobrinus, et Cortices ille ex Armenia oriundus. his cogitis, tumultu plurimo per civitatem excitato, Constantinus equum calcari vehementius impulit; equus super lapideis tabulatis infra stratis lapsus equitem in terram deiecit, sociis omnibus hinc inde fuga palantibus et dissipatis. eum in terram proiecitur solumque derelictum cum quidam conspexisset ac tenuisset, eius caput gladio amputavit. his ita peractis, Gregoras magister eius socer, una cum Leone cognomento Chorosphacte, ad sanctae dei sapientiae templum profugit; quos vi inde extractos caesarie multarunt in Studii monasterio. Constantinum autem Elladicum taureis caesum et laceris vilibusque vestibus indutum asinoque superpositum per mediam urbem in triumphi morem tradu-

παρέπεμψαν· Κωνσταντῖνον δὲ τὸν τοῦ Εὐλαμπίου υἱὸν καὶ
 ἑτέρους σὺν αὐτῷ Φιλόθεος ὑπαρχος ἐν τῇ τοῦ ἵππικοῦ σφεν-
 δόνη ξίφει ἀπέτεμεν. οὐ μικρῶς δὲ διερευνησάμενοι περὶ
 Νικήτα ἀσκηρῆτις καὶ Κωνσταντῖνου τοῦ Λιβὸς οὐχ εὗρεν
 5 αὐτούς, ὡς χρησαμένους φυγῆ· τὸν δὲ Αἰγίδην ἐκείνον καὶ
 τοὺς σὺν αὐτῷ πολλοὺς καὶ ἀνδρείους ὄντες ἀπὸ τε τῆς ἐν
 Χρυσοπόλει δαμάλεως καὶ μέχρι τοῦ Λευκάτου διδύμοις ξύ- P. 490
 λοις πάντας ἀνεσκολόπισεν. καὶ πολλοὺς ἀνηλεῶς καὶ ἀναι- 97
 τῶς οἱ λεγόμενοι οὗτοι ἐπίτροποι ἀπέκτειναν, εἰ μὴ τινες τῶν
 10 δικαστῶν τῆς ἀδίκου ὁρμῆς ἀνεχαίτισαν, εἰπόντες πρὸς αὐ-
 τοὺς ὡς παιδὸς ὄντος τοῦ βασιλέως, πῶς ἄνευ τῆς αὐτοῦ
 κελεύσεως τοιαῦτα τολμάτε διαπραίτεσθαι; τὴν τοῦ δουκὸς
 οὖν γυναῖκα ἀποκείραντες εἰς τὸν ἐν Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῆς
 ἐξαπέστειλαν, εὐνουχίσαντες καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

15 *Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Συμεὼν ὁ Βουλγαρίας ἄρχων ἐκστρα- B*
τεύσας κατὰ Ῥωμαίων σὺν ὄχλῳ βαρεῖ κατέλαβεν τὴν Κων-
σταντινούπολιν, καὶ δὴ περικαθίσας αὐτὴν χάρακα περιέβαλ-
λεν ἀπὸ τε Βλαχερνῶν καὶ μέχρι τῆς λεγομένης πόρτης Χρυ-
σῆς, καὶ ἐλπῖσι μειτέωρος ὢν ἀπονητὶ πάντως ἔλειν. ἐπεὶ δὲ
 20 *τὴν τε τῶν τειχῶν κατέμαθεν ὄχυρότητα τὴν τε ἐκ τοῦ πλή-*
θους καὶ τῶν πετροβόλων ἀσφάλειαν, τῶν ἐλπίδων σφαιλῆς ἐν τῷ

5. *Αἰγίδην* add Anonymus et Cedrenus

xerunt, et ad Dalmatae monasterium abductos supplicii ac condemnatio-
 nis nomine loco celebri fecerunt inclusum: Leouem vero Catacalitza
 et Abessalom Arotiae filium excaecatos in exilium miserunt. Constan-
 tinum autem Eulampii filium et eius comites Philotheus praefectus
 ad circi metam gladio obruncavit. non modica vero de Niceta a se-
 cretis et Constantino Libe perquisitione facta, ipsi, ceu fuga usi,
 nullatenus reperti sunt. ipsum autem multosque, qui cum ipso erant,
 fortes viros a Damali, quae est Chrysopoleos locus, ad Lacatem usque
 geminis lignis sive furcis cunctos suspenderunt; plurimosque crude-
 liter et sine causa isti procuratores appellati neci tradidissent, nisi
 iudicum quidam iniquum eorum impetum cohibuissent, dicentes illis
 "cum adhuc imperator inter pueros agat, quomodo sine eius iussu
 talia patrare aggredimini?" deinde Ducis uxorem, caesarie deposita,
 in eius domum, quam in Paphlagonia possidebat, filio eius virilibus
 prius exsecto, miserunt.

Mense porro Augusto Simeon Bulgariae princeps adversus Roma-
 nos, comparato exercitu cum multitudine gravi, Cpolim appulit, et
 vallo a Blachernis ad portam Chrysem vocatam circumducto urbem
 obsedit; alisque spei suae in sublime elatus subacturum se omnino
 nullo labore promittebat. probatis autem in adversum moenium mu-
 nimentis, urbisque ex populi copia et machinis securitate ac praesi-

λεγομένην Ἑβδομήν ὑπέστρεψεν, εἰρηνικὰς σπονδὰς αἰτησάμενος. τῶν δὲ ἐπιτρόπων τὴν εἰρήνην ἀσμενέστατα ἀποδέξαμένων, ἀποστέλλει Συμεὼν Θεόδωρον μάγιστρον αὐτοῦ συλλαλῆσαι τὰ τῆς εἰρήνης. ἀναλαβόμενος δὲ ὁ τε πατριάρχης Νικόλαος καὶ Στέφανος καὶ Ἰωάννης μάγιστρος τὸν βασιλέα ἤλθον μέχρι 5
C τῶν Βλαχερνῶν, καὶ εἰσήγαγον τοὺς δύο υἱοὺς Συμεῶν, καὶ συνεισιτιάθησαν τῷ βασιλεῖ ἐν τοῖς παλατίοις. Νικόλαος δὲ ὁ πατριάρχης ἦλθε πρὸς Συμεῶν· ὃ τινὶ τὴν κεφαλὴν ὑπέ-
99 κλινεν Συμεῶν. εὐχὴν οὖν ὁ πατριάρχης ποιήσας, ἀντὶ στέμματος τὸ ἑαυτοῦ ἐπιρριπτάριον τῇ ἑαυτοῦ ἐπέθηκεν κεφαλῇ. 10
δώροις οὖν ἀμέτρους καὶ μεγίστοις φιλοφρονηθέντες ὅ τε Συμεῶν καὶ οἱ τούτου υἱοὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψαν, ἀσύμφωνοι ἐπὶ τῇ εἰρημένῃ εἰρήνῃ διαλυθέντες.

Τοῦ βασιλέως οὖν Κωνσταντίνου, ἅτε παιδὸς ὄντος, καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα ἐπιζητοῦντος (ἤδη γὰρ ταύτην τοῦ παλα- 15
τίου κατήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς) ἀναβιβάζουσιν πάλιν
D αὐτήν. αὐτὴ οὖν περικρατῆς γενομένη τῆς βασιλείας ἀναβιβά-
ζει εἰς τὸ παλάτιον Κωνσταντίνου παρακοιμώμενον καὶ Κων-
σταντῖνον καὶ Ἀναστάσιον αὐταδέλφους, τοὺς λεγομένους Γογγυλίους. καὶ τῇ βουλῇ Ἰωάννου τοῦ Ἑλαδῦ καταβιβάζουσιν 20
τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου βασιλέως, Ἰωάννην τὸν ραϊκτωρα καὶ τὸν λεγόμενον Γαβριλόπουλον καὶ Βασιλίτζην καὶ τοὺς λοιπούς. προχειρίζεται δὲ Ζωὴ Ἀυγούστα Θεοφύλακτον Δο-

dio conspecto, spe deceptus in locum Hebdomum dictum. pacis oblaturus foedera, reversus est. procuratoribus pacem oblatam libenter excipientibus, Simeon Theodorum magistrum de illa tractaturum misit. Nicolaus autem patriarcha, Stephanus et Ioannes magister, imperatore secum ducto, Blachernas usque profecti filios Simeonis geminos induxerunt in urbem, qui in palatiis una cum imperatore convivati sunt. Nicolao vero patriarchae ad Simeonem accedenti ipse Simeon caput inflexit. patriarcha igitur super eum orationem fusus, stemmatis vice proprium capitis tegumentum eius imposuit capiti. donis itaque immensis et quam maximis excepti Simeon et eius filii in patriam reversi sunt, discordes ob praefatae pacis condiciones.

Constantino igitur imperatore ceu puero propriam matrem requirente (eam enim longe prius Alexander imperator amoverat) rursus in palatium induxerunt. in hunc modum illa imperii compos Constantium accubitorem, alium Constantinum et Anastasium fratres cognomento Gongylios, in palatium accersit, eiectis, Ioannis Eladae consilio, Alexandri imperatoris domesticis et familiaribus, Ioanne rectore et Gabrielopulo et Basilitze et ceteris. Zoe autem Augusta

- μίνικον εταιριάρχην. Ἰωάννης δὲ δ' Ἐλαδᾶς νόσφ' περιπεσών, κατελθὼν ἐκ τοῦ παλατίου καὶ ἐν Βλαχέρναις παραγεγόμενος, ὑπὸ τῆς νόσου βαρυνθείσης τελευτᾷ. συμβουλῇ δὲ Δομινίκου ἄμα τοῖς σὺν αὐτῷ, μετ' ὀργῆς τὰ τῆς ἰδίας ἐκκλησίας περιποιούμενον καὶ φροντίζειν εἰποῦσα. τοῦ δὲ Βουλ- P. 491 γάρου Συμεὼν τὴν Θράκην πάλιν ληΐζομένου, ἐν φροντίδι οὔσης Ἀγούστης καὶ τῶν ἐν τέλει ὅπως αὐτὸν τῆς ἀλαζονείας παύσωσιν, ἤτήσατο Ἰωάννης ὁ Βαγῆς γενέσθαι πατρίκιος, ὑποσχόμενος ἀγαγεῖν Πατζινάκους. τῆς αἰτήσεως τυχὼν 100
- 10 δῶρά τε πολλὰ λαβὼν εἰς τὴν τῶν Πατζινάκων χώραν ἀπήει, καὶ δὴ ὁμήρους ἐκεῖθεν λαβὼν ἤγαγεν ἐν τῇ πόλει, συνθεμένων τῶν Πατζινάκων διαπερᾶσαι καὶ τὸν Συμεὼν καταπολεμῆσαι. παρεγένετο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ Ἀσώτιος ἀνὴρ ἐμπειρία ὀνομαστότατος, υἱὸς δὲ τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, ὃν B
- 15 φασὶ σιδηρᾶν ξύβδον ἐκ τῶν ἄκρων ἐκατέραις χερσὶ κρατοῦντα τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀλλῇ διακίμπειν καὶ πρὸς τὸ κυκλικὸν σχῆμα μεταγείν, τῆς ἀγχιτύπου τοῦ σιδήρου φύσεως τῇ βίῃ τῶν χειρῶν ὑπικούσης. ὃν παραγινόμενον μετὰ πολλῆς τιμῆς ὑπέδξαντο καὶ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἐξέπεμψαν.
- 20 Σεπτεμβρίῳ μηνὶ Ἰνδικτιῶνος τρίτης Παγκροουτουκάς δ' Ἀρμένης τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Συμεὼν προδέδωκεν. μετ'

3. post Δομινίκου adde ex aliis: εταιριάρχου καταβιάζει Ζωὴ Νικόλαον πατριάρχην Comb

Theophylactum Dominicum hetaeriarcham instituit Ioannes autem Eladas morbo correptus et palatio digressus, cum ad Blachernas appulisset, morbo ingravescente moritur. Dominici porro et eiusdem mentis hominum consilio cum animi elatione ecclesiae (reipublicae) administrationem sibi arrogabat Zoe et curare se iactabat. Simeone vero Bulgarorum principe Thraciam iterum devastante, Augusta et imperii proceres de eius iactantia reprimenda et placanda erant solliciti. his cognitis Ioannes Bagas expetiit patriarchae dignitatem, et si postulata consequeretur, Patzinaces adducturum se pollicebatur; delatisque secum muneribus in Patzinacam regionem profectus est. obsidibus inde abductis, cum illis in urbem appulit, Patzinacibus traicere iam pollicitis et Simeonem debellare. accessit etiam ad urbem Asotius, vir peritia nominatissimus, principis Principum filius, quem virgam ferream duabus extremitatibus apprehensam ob robur invictum inflexisse et ad circularem figuram traduxisse narrant, ferri duritia renitentiaque naturali robori manuum obsecuta. eum advenientem multo cum honore exceperunt, et pari congratulatione in propriam regionem remiserunt.

Septembri mense, indictionis tertiae, Pancrutucas Armenius Adrianopolim Simeoni prodidit. haud diu post, Basilius patricius et ca-

οὐ πολὺ δὲ ἀπεστάλησαν Βασίλειος πατρικίος καὶ κανίκλης καὶ Νικήτας πρωτοσπαθᾶριος ὁ Ἑλλαδικὸς παρὰ Ζωῆς μετὰ δώρων πολλῶν, καὶ ἀντιπαρέλαβεν πάλιν αὐτήν. ἦλθεν δὲ C καὶ Ἀμηνᾶς εἰς Στρόβηλον νῆσον μετὰ πλοίων πολεμικῶν καὶ πολλῆς δυνάμεως· καὶ ταύτην παρέλαβεν ἄν, εἰ μὴ νοσήσας 5 ἐτελεύτησεν. οἱ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἰκήτορες συνεχῶς ἐπηρεαζόμενοι παρὰ Χασὲ υἱοῦ τοῦ Ἰούβη, τὴν αὐτοῦ ἡσωτιάν καὶ ἀπληστιάν μὴ ἐνεγκόντες, λίθοις τοῦτον βάλοντες ἀνεῖλον κακῶς ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ. βλέπουσα δὲ Ζωὴ ἡ βασίλισσα τὴν ἔπαρσιν Συ- 10 μεῶν καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἐπίθρσιν, βουλήν μετὰ τῶν ἐν τέλει βουλευέται ἀλλάγιον καὶ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διαπράξασθαι, διαπερῶσαι δὲ πάντα τὸν τῆς ἀνα- D τολῆς στρατὸν πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι καὶ ἀφανίσει τὸν Συμεῶν. ἀπεστάλη οὖν ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τὸ ποιῆσαι ἀλλάγιον Ἰω- 15 ἀννης πατρικίος ὁ Ῥαδηνός καὶ Μιχαὴλ ὁ Τοξαράς πρὸς τὴν Θράκην διεπέρασεν, μαγίστρου Λέοντος τοῦ Φωκᾶ δομestίκου τῶν σχολῶν τυγχάνοντος. ἐξυγαγόντων δὲ δὴ σεβάσμιου καὶ ζωοποιᾶ ξύλα Κωνσταντίνου τοῦ πρωτοπαπᾶ τοῦ παλατιοῦ, τοῦ Κεφαλᾶ λεγομένου, καὶ Κωνσταντίνου τῆς Μαλε- 20 λίας ἐν τῇ Θράκῃ, ἅπαντες προσκυνήσαντες καὶ ἐπομοσάμε-

16. Τοξαράς — διεπέρασεν] Immo Τοξαράς· οὗ γεγονότος τὴν συνήθη τῆς ῥόγας διανομίην ποιησόμενοι ἐν τοῖς τάγμασι, ταῦτα δὲ ἀναλαμβάνόμενοι σὺν τοῖς θύμασιν εἰς τὴν Θράκην διεπέρασαν Comb

nicles et Nicetas protospatharius Helladicus cum donis multis ad Simeonem missi sunt, qui urbem iterum in suam potestatem receperunt. in Strobylum etiam insulam ameras, bellicis navibus plurimis virtuteque non modica instructus, appulit; eamque coepisset, nisi lapsus in morbum obiisset. Graeciae autem et Athenarum incolae, continuis a Chase filio Iobae damnis affecti, eius luxum et in-explebilem cupiditatem ferre non valentes, lapidibus obrutum ad ipsum Athenarum templi penetrabile male peremerunt. imperatrix vero Zoe, cognita Simeonis superbia, et eiusdem odiis adversum Christianos non ignotis, habito cum optimatibus concilio foedus et pacem cum Agarenis componendam statuit, totumque Orientis exercitum ad debellandum et delendum Simeonem traducendum. missus est autem in Syriam ad foedus ineundum Ioannes patricius Radenus: Michael vero Toxaras in Thraciam traiecit, magistro Leone Phoca domestici munus obeunte. eductis autem venerabilibus et vivificis lignis a Constantino palatii sacerdote primo, e. Cephala dicto, et a Constantino e Malelia Thracica, cuncti in terram prostrati, data iuramenti

νοι συναποθνήσκειν ἀλλήλοις πανστρατί κατὰ Βουλγάρων
 ἐξώρμησαν. ἤρχον δὲ τοῦ μὲν τάγματος τοῦ Ἐξκουβίτου
 Ἰωάννης ὁ Γράψων, τοῦ δὲ Ἰκανάτου ὁ τοῦ Μαρούλη υἱός·
 Ῥωμανὸς δὲ ὁ Ἀργυρὸς ἐστρατήγει καὶ Λέων ὁ ἀδελφὸς αὐ-
 5 τοῦ καὶ Βάρδας ὁ Φωκᾶς, οἷς συνῆν καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν
 Ἀρμενίων καὶ οἱ ἄλλοι πάντων στρατηγοὶ τῶν Θεματίων. συ- P. 492
 ἦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Κωνσταντῖνος πατριίκιος ὁ Λίψ
 Λέοντι δομestικῷ σύμβουλος αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνήκουσιν
 ὧν. μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ εἰκάδι, ἰνδικτιῶνος πέμπτης, ὁ πόλε-
 10 μος μεταξὺ Βουλγάρων τε καὶ Ῥωμαίων πρὸς τῷ Ἀχελῳῷ 101
 συγκεκρότητο ποταμῷ, καὶ οἷα τοῦ Θεοῦ κρίματα, ὡς ἀνεξέ-
 ρευνήτα καὶ ἀνεξιχνίαστα, τρέπονται Ῥωμαῖοι πανστρατί, καὶ
 γέγονε φυγὴ καὶ φρικώδης ὄλολυγὴ, τῶν μὲν ὑπ' ἀλλήλων
 συμπατουμένων, τῶν δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρουμένων, αἰ-
 15 ματός τε χύσις οἷα ἐξ αἰῶνος οὐ γέγονεν. Λέων δὲ ὁ δομέ-
 στικός ἐν Μεσημβρία διεσώθη φυγῶν· ἐσφάγη δὲ Κωνσταν- B
 τῖνος ὁ Λίψ καὶ Ἰωάννης ὁ Γράψων καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόν-
 των ἱκανοί. ἀπεστάλη δὲ τότε καὶ Ῥωμανὸς πατριίκιος καὶ
 δρογγάριος τοῦ πλωΐμου μετὰ παντός τοῦ στόλου ἐν τῷ
 20 Δανουβίῳ ποταμῷ βοηθήσων Λέοντι τῷ Φωκᾶ. Ῥωμανοῦ
 δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαγῶ εἰς ἔριδας καὶ λογομαχίας ἐλθόν-

20. post Φωκᾶ supple: ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ Βαγῶς καταγαγεῖν
 Πατρινακούς, κελευσθέντος τοῦ δρογγαρίου Ῥωμανοῦ τούτους
 διαπερᾶσαι Comb

fide se pro invicem commorituros, cum universis copiis in Bulgaros
 irruperunt. praeerant autem excubiti turmae Ioannes Grapson, Ica-
 nato Marulis filius: Romanus autem Argyrus et Leo eius frater et
 Bardas Phocas, quibus aderat Melias cum Armeniis et aliorum the-
 matum praefecti, totum exercitum ducebant. una cum aliis Constau-
 tinus etiam patricius Libs Leoni domestico iunctus erat, datus nego-
 tiorum omnium consiliarius. mensis itaque Augusti die vicesimo,
 indictione quinta, ad Acheloum fluvium Bulgaros inter et Romanos
 bellum commissum est, et ut se habent dei iudicia, quae omnino in-
 scrutabilia et impervestigata, Romanorum copiae omnes in fugam
 vertuntur. facta est, inquam, fuga et ululatus horrore plenus, aliis
 alios conculcantibus, plurimis etiam ab hostibus interfectis, eaque
 strages hominum edita qualis a saeculo usquam audita est. Leo do-
 mesticus Mesembriam fugiens salutem nactus est, Constantinus autem
 Libs et Ioannes Grapson et procerum alii quam plurimi interfecti
 sunt. eodem tempore Romanus patricius et navalis drungarius cum
 omni classe ad Danibium fluvium, Leoni Phocae suppetias laturus,
 missus est. Romano vero et Ioanne Badae filio in contentiones et

των, ὀρῶντες αὐτοὺς οἱ Πατζινάκοι πρὸς ἀλλήλους διαμαχο-
 μένους καὶ στασιάζοντας, ἐπεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια. τοῦ δὲ
 πολέμου τέλος λαβόντος καὶ ὑποστρεψάντων ἐν τῇ πόλει τοῦ
 τε Ῥωμανοῦ καὶ τοῦ Βαγαῦ τὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη, καὶ εἰς
 τοσοῦτον κίνδυνον τὸν δρουγγάριον Ῥωμανὸν περιέστησαν, 5
 C ὥστε καταδικάζουσαν ψῆφον ἀνήνεγκαν τῶν ὀφθαλμῶν στερη-
 θῆναι, ὡς ἀμελεία, μᾶλλον δὲ κακουργίᾳ μὴ διαπερώσαντα
 τοὺς Πατζινάκους, ἀλλ' ὑποχώρησαντα τάχιον, καὶ μηδὲ τοὺς
 φεύγοντας Ῥωμαίων ἐν τοῖς πλοίοις ὑποδέξιμενον. καὶ τοῦ-
 το ἂν ἐπεπόνθει, εἰ μὴ παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Γογγύλη καὶ 10
 Στεφάνου μαγίστρου, ὡς δυναμένων παρὰ τῇ Αὐγούστη, τὰ
 τῆς καταδίκης ἀνετρέπη. τῶν δὲ Βουλγάρων τῇ νίκῃ κατε-
 παρθέντων καὶ ἐκστρατευσομένων μέχρι τῆς πόλεως ἐξῆλθε
 Λέων δομῆστικός τῶν σχολῶν καὶ Ἰωάννης ἐταιριάρχης καὶ
 Νικόλαος υἱὸς τοῦ δουκὸς εἰς χῶρον Θρακῆων, οὕτω λεγόμε- 15
 νον Κατισύρτας, ἅμα πλείστῳ λαῷ κατὰ Βουλγάρων. τῇ δὲ
 D νυκτὶ ἀδοκῆτως ἐπιπεσόντων αὐτοῖς τῶν Βουλγάρων καὶ τοῦ
 δομῆστικῆς φυγόντος ἐσφάγη ὁ Νικόλαος ὁ υἱὸς τοῦ δουκὸς
 καὶ πολλοὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ. Θεόδωρος οὖν ὁ τοῦ βασιλέως
 Κωνσταντίνου παιδαγωγὸς ὄρων Κωνσταντῖνον παρακοιμώμε- 20
 νον εἰς Λέοντα τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὴν βασιλείαν σφετεριζό-
 μενον, ὑπέθηκεν Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ Ῥωμανὸν δρουγγάριον
 προσλαβέσθαι ὡς πατρικὸν αὐτοῦ δοῦλον καὶ εὖνον τὰ πρὸς

verborum pugnas lapsis, Patzinaces illos inter se divisos et disceptan-
 tes conspicati ad propria redierunt; bellumque eiusmodi finem con-
 secutum est. Romano vero et Baga in urbem reversis, de eorum
 dissidio quaestio mota est; et in illud periculi drungarium Roma-
 num adduxerunt, ut adversam privationis oculorum sententiam in eum
 tulerint, quasi eius incuria, magis autem animi pravitate non traie-
 cissent Patzinaces, ac licet fuga non fuisset usi, sensim tamen sub-
 duxissent se, quod navigiis eos non recepisset. multam vero fuisset
 passus, nisi a Constantino Congyle et Stephano magistro plurima apud
 Augustam auctoritate pollutibus in contrarium versa esset sententia.
 Bulgaris tunc victoria elatis et ad urbem usque copias educantibus,
 obviam processit scholarum domesticus Leo et Ioannes hetaeriarcha
 et Ducis filius Nicolaus ad eam Thraciae regionem cui nomen Cata-
 syrtae, una cum copioso exercitu adversus Bulgaros instructo. nocte
 autem ex inopinato irruentibus in eos Bulgaris, domestico fugam ca-
 piente, Nicolaus Ducis filius et cum eo alii plurimi interfecti sunt.
 Theodorus itaque, imperatoris Constanti tibi paedagogus, Constantinum
 accubitorem in Leonem proprium generum imperium transferre me-
 ditantem animadvertens, suggestit imperatori Constantino ut Roma-

αὐτόν, ὡς ἂν ἦ σὺν αὐτῷ καὶ διαφυλάττῃ αὐτῷ, ἐν οἷς ἂν
 δέῃ σύμμαχον ἔχειν καὶ βοηθόν. πολλάκις οὖν περὶ τούτου
 λαληθεὶς Ῥωμανὸς ἀπέπειτο. γραμμάτιον οὖν ὁ βασιλεὺς P. 493
 Κωνσταντῖνος διαχαράξας γραφῇ καὶ ὑπογραφῇ διασφαλισά-
 5 μενος ἀπέστειλεν αὐτῷ, ὅπερ αὐτὸς ἐπὶ χειρᾶς λαβὼν ὑπέ-
 σχετο τὴν κατὰ τοῦ παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου καὶ τῶν
 συγγενῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, ὡς δέοι ποιήσασθαι. τῆς φήμης
 οὖν τούτης διαθεούσης, καὶ τοῦ παρακοιμωμένου Κωνσταντί-
 νου καταναγκάζοντος Ῥωμανὸν ἀποκινήσαι μετὰ στόλου, αὐ-
 10 τὸς προσφασίζετο ὡς ἀδυνατίως ἔχει τοῦ ἀποπλεῖν, μὴ τοῦ
 στόλου τὴν νενομισμένην ῥόγαν λαβόντος. ἐν τῇ ἐξαρτύσει
 δὲ ὄντος τοῦ Ῥωμανοῦ καὶ τὰ πλοῖα εὐτρεπίζοντος ἐξῆλθε
 Κωνσταντῖνος παρακοιμώμενος ὡς ἐπισπουδάσων αὐτὸν τοῦ
 ἐκπλεῦσαι. ὁ δὲ δουλικῶ τῷ σχήματι προὔπηγθησεν, καὶ
 15 προθυμοποιήσεν τὸ κελεζόμενον ἐπηγγέλλετο. ὑποστρέψαι B
 δὲ βουλομένου τοῦ παρακοιμωμένου, καὶ εἰ ἔχει ἄνδρας εὐει-
 δεῖς καὶ γενναίους ἐπιτηδείους τὴν βασιλικὴν ἐρέττειν τριήρη
 εἰπόντος πρὸς Ῥωμανόν, οὗτος εὐθύς ἔνευσε τούτοις τῇ χειρὶ
 ἐτοίμοις οὖσι πλησίον ἐλθεῖν. οἱ δὲ τὰ τῆς βουλῆς ἰδόντες,
 20 ἔγγιστα ἤδη τοῦ δρόμωνος Ῥωμανοῦ γεγονότες ἤρπασαν αὐ- 102
 τὸν ταῖς χερσίν, καὶ ἄρατε αὐτὸν ἐφώνησαν. παραχρῆμα
 οὗτοι τοῦτον ὑρπύσαντες εἰς τὴν τοῦ δρουγγαρίου Ῥωμανοῦ

num paternum famulum sibi benevolentia coniunctum crearet drungarium, ut semper adesset auxilio, servaret incolumem, et in omnibus quibus opus foret adiutorem et socium haberet. de his frequenter sermonem habente renitentem se praebebat Romanus. quare Constantinus libellum propria manu exaratum, subscriptione firmatum, ad eum transmisit; quem cum manibus accepisset, Constantinum accubitorem et eius consanguineos aggressurum se, cum opus foret, pollicitus est. fama igitur istiusmodi ubique sparsa, et Constantino accubitore Romano ut cum classe moveret impellente, ipse in contrarium difficilem classis expeditionem, statuto militibus stipendio nondum exhibito, praetexere. Romano vero expeditionem instruente et classem praeparante, processit Constantinus accubitor, ut classem solveret, animum suggesturus. ipse autem servili habitu occurrit, et mandata promptius se exsecuturum pollicitus est. accubitore deinde regredi parato, et num vultu speciosos animisque fortes viros haberet, qui regiam triremem remis impellerent, Romanum interrogante, confestim ille quosdam manus movere iam dispositos ad se propius accedere iussit. illi rei gerendae conscii iamque Romani dromoni vicini manibus eum rapuerunt, et "tollite illum" vociferati sunt. de repente igitur sublatus in drungarii Romani triremem imposuerunt,

τριήρη εισηγάγον και ἐν ἀσφαλείᾳ κατεχον. οὐδεὶς ὄν δ ὑπερασπίζων ἦν, πάντων τῶν συνόντων αὐτὸν χρησαμένων φυγῇ. ταῦτα Ζωὴ Ἀυγούστα μαθούσα προσκαλεῖται τὸν πα-
τριάρχην Νικόλαον καὶ τοὺς αὐτῆς μεγαστάνους, καὶ ἀποστέλ-
 λει πρὸς Ῥωμαῖον τὸ γεγονός βουλομένη μαθεῖν. τούτων δὲ 5
 διαπερασάντων λίθοις ὁ λαὸς αὐτοὺς ἐξήλασεν. ἔωθεν οὖν
 ἐξελθούσα Ζωὴ ἐν τῷ τοῦ Βουκολέοντος ἡλιακῷ ἐπεφώνει τῷ
 νύμφῃ καὶ πᾶσι πῶς ἄρα γέγονεν ἡ ἀνταρσία αὐτῆ. ἔφησεν δὲ
 πρὸς αὐτὴν ὁ παιδαγωγὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Θεό-
 δωρος ὅτι διὰ τὸ ἀπολέσαι Λέοντα τὸν Φωκᾶν τοὺς Ῥωμαί- 10
 οὺς καὶ Κωνσταντίνον παρακοιμώμενον τὸ παλάτιον ταῦτα
 γέγονασιν. προσελάβετο δὲ ὁ βασιλεὺς Νικόλαον τὸν πατριάρ-
 χην καὶ Στέφανον μάγιστρον συνεῖναι αὐτῷ ἐν τῷ παλάτιῳ,
 τὴν ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐπισπώμενον. τῇ
D δὲ ἐπαύριον ἀπέστειλεν Ἰωάννην τὸν Τουβακὴν Ζωὴν Ἀυ- 15
 γούσταν τοῦ παλατίου καταβιβάσαι. ἡ δὲ μετ' ὀλολυγῆς καὶ
 δακρύων τῷ ἑαυτῆς προσπλακείσα νύμφῃ πρὸς συμπύθειαν μη-
 τρικὴν καὶ ὄλιγον ἐκίνησεν, ὡς τὸν βασιλέα εἰπεῖν "ἔασατε
 μετ' ἐμοῦ εἶναι τὴν μητέρα μου." οἱ δὲ ταύτην ἄμα τῷ
 λόγῳ ἀφήκαν. προσκαλεσάμενοι δὲ ὁ τε βασιλεὺς καὶ ὁ πα- 20
 τριάρχης Ἰωάννην τὸν Γαριδᾶν προεβάλλοντο δομέστικον τῶν
 σχολῶν, δεδιότες μὴ εἰς ἀνταρσίαν χωρήσῃ ὁ Φωκᾶς Λέων.
 ὁ δὲ οὐ κατένευσεν τοῦτο γενέσθαι, εἰ μὴ Θεόδωρον γυναικά-

16. καὶ om P

et tenuerunt sub custodia, nullo comitum eius propugnare vel defendere auso, quinimo cunctis fuga turpiter lapsis. istis ad Zoem Augustam delatis, illa Nicolaum patriarcham et optimates sibi bene affectos advocat, et ad Romanum mittit de rerum omnium gestarum ordine certior fieri sollicita. illos vero ad eam proficiscentes lapidibus missis populus insectabatur. postridie itaque egressa Zoe ad solare Bucoleonis horologium filio et universis in clamabat "quomodo rebellio haec contigit?" ait ad illam Theodorus Constantini imperatoris paedagogus "quod Leo Phocas Romanos perdidit, et Constantinus accubitor subverterit palatium, contigerunt haec." imperator autem revocata a matre et ad se translata imperii potestatem omnem declaravit, et Nicolaum patriarcham Stephanumque magistrum in palatio sibi adesse mandavit. sequenti luce Ioannem Tubacem, qui Zoem Augustam e palatio detruderet, misit. illa cum eiulatu et lacrimis filium complexa ad maternam compassionem et dolorem movit, adeo ut imperator diceret "matrem ineam mecum esse simile." illi solo verbo petitam dimiserunt. imperator autem et patriarcha Ioannem Garidam ad se vocatum scholarum domesticum esse iusse-

- δελφον αὐτοῦ τὸν Ζουφινέζερ καὶ Συμεῶνα τὸν τῶν αὐτοῦ P. 494
 προεβάλετο ἑταιριάρχην. ὄρκοις οὖν βεβαιωθεὶς ὑπ' αὐτῶν
 κατήλθεν ἐν τῇ οἰκῇ αὐτοῦ. οἱ δὲ παραντίκα τοὺς συγγενεὺς
 αὐτοῦ τοῦ παλατίου καταβιβαζουσιν. τούτων οὖν πρὸς αὐ-
 5 τὸν παραγεγονότων, ὡς ἐθεάσατο αὐτούς, τρόμος αὐτὸν ἔλαβεν
 καὶ φρενῶν ἔκστασις. εὐθύς οὖν ἐξῆλθε πρὸς Ῥωμανόν, καὶ
 διηγήσατο αὐτῷ ὅλα πέπονθεν. συμφιλιωθείς οὖν αὐτῷ, καὶ
 ὄρκους δούς καὶ λαβῶν ὥστε μίαν ἔχειν ἀμφοτέρους ψυχὴν,
 σύμφρων αὐτοῦ καὶ σύμπνους ἐγένετο, ὥστε καὶ γαμικὸν συν-
 10 ἀλλαγμὰ ποιήσασθαι συνεφώνησαν, πλέον ἐκ τούτου τὸν τῆς
 ἀγάπης δεσμὸν ἐπισφιγγόντες. τῇ εἰκάδι οὖν τετάρτῃ τοῦ B
 Μαρτίου μηνὸς ἀποστέλλει Ῥωμανὸς Ἰωάννην πρεσβύτερον
 αὐτοῦ οἰκεῖον καὶ πιστότατον ὄντα, καὶ Θεόδωρον τὸν Μα-
 τζούκην λεγόμενον, εἰς τὸ παλάτιον, ὑπεραπολογησαμένους ὡς
 15 οὐκ ἀνταρσία γέγονεν τὸ παρ' ἐμοῦ διαπραχθέν, ἀλλὰ τὴν
 τοῦ Φωκᾶ ἐπίθεσιν ὑφορώμενος, καὶ δεδιὼς μήτι νεωταρισθεῖη
 παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, τούτου ἕνεκεν ἀνελεθεῖν ἐν τῇ
 παλατίῳ βεβούλευμαι καὶ τὴν φυλακὴν ποιῆσθαι τοῦ βασι-
 λέως. μὴ συνευδοκοῦντος δὲ Νικολάου πατριάρχου τούτῳ,
 20 ἐμνήσθη Ῥωμανῷ παρὰ Θεοδώρου τοῦ ἐξηθέντος παιδαγωγοῦ
 εἰλεῖν μετὰ τοῦ στόλου παντὸς μέχρι Βουκολέοντος· ὃς μετὰ C
 τῶν σὺν αὐτῷ βουλευσάμενος (τὸ γὰρ ἄγον εἶχεν αὐτὸν) τῇ 103

runt, veriti ne Phocas Leo in rebellionem deficeret. renuit ille mu-
 nus subire, nisi Theodorum levirum Zuphinezaris filium et Simeonem
 eius filium hetaeriarchem crearet. iuramentis igitur certior factus in
 domum suam profectus est. illi confestim consanguineos eius e pa-
 latio deturbant, quos ad se confluentes ut Garidas conspexit, inusi-
 tato timore mentisque stupore insolito correptus est. confestim ita-
 que Romanum adit, et quae passus fuerit exponit. inita mox cum
 eo amicitia, et iuramentis hinc inde datis et acceptis, et ut mentem
 unam haberent polliciti, Romani propositum sequebatur et consilium
 obibat; et ut eum strictiori amoris nexu devinceret, mutuo nuptiarum
 foedere contracto virum sibi promeruit. mensis igitur Martii quarto
 supra vicesimum, domesticum quendam sibi fidissimum et Theodorum
 cognomento Matzucem Romanus in palatium legatos mittit, qui pro
 defensione loquerentur: "non haec rebellio, quod a me gestum est,
 sed Phocae molimina veritus, et ne circa imperatorem aliquid inno-
 vetur timens, idcirco palatium ingredi consiliorum et custodiam impera-
 toris gerere." his Nicolao patriarcha non acquiescente, a Theodoro
 paedagogo significatum est Romano, ut cum omni classe ad Bucoleon-
 tem appelleret. qui cum sociis suis consilio habito (in magnam

ἡμέρᾳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπερωγίας Θεοτόκου (πέμπτη δὲ ἦν) ἦλθεν ἅμα τῷ στόλῳ ἔνδοπος ἐν τῷ Βουκολέοντι. καὶ παρευθὺ μὲν Στέφανος μάγιστρος ἐξῆλθεν τοῦ παλατίου, Νικητίας δὲ πατρικίος ὁ συμπενθερὸς Ῥωμανοῦ ἀνελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν τὸν πατριάρχην Νικόλαον. ὄρκοις 5 οὖν βεβαιωθέντες οἱ τοῦ παλατίου παρὰ Ῥωμανοῦ ἀπέστειλαν αὐτῷ τὸν τίμιον σταυρόν, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν καὶ ὄρκω βεβαιώσας αὐτοὺς ἀνῆλθεν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ ὀλίγων τιῶν, προσκυνήσων τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθὼν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ναῦ τῇ ἐν τῷ Φάρῳ, καὶ πῖστεις αὐτῷ δοῦς, πα- 10 ρευθὺ προχειρίζεται παρ' αὐτοῦ μάγιστρος καὶ μέγας ἐταιριάρχης. αὐτίκα γοῦν γέγονε θεία κέλευσις πρὸς Λέοντα τῶν Φωκῶν παρεγγνωμένη μηδαμῶς στάσιν τιὰ ἐννοῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγον ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἀναπαύεσθαι. ὡσαύτως καὶ γραμμάτῳ ἐκελεύσθη Κωνσταντῖνος παρακοιμώμενος γράψαι, 15 τὰ ὅμοια αὐτῷ παραγγέλλοντα, καὶ μηδὲν ἐναντίον βουλευσασθαι ἀλλ' ἐν ὑποταγῇ εἶναι τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. ἀναλαβόμενος ταῦτα Ἀνδρέας πριμικήριος τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου ἀπεκόμισεν αὐτῷ ταῦτα ἐν Καππαδοκίᾳ ὄντι· καὶ ἀναδεξά- P 495 μενος ταῦτα, ἀπελθὼν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, ἡσύχαζεν. τῇ δὲ 20 πέμπτῃ ἑβδομαδί τῶν ἁγίων νηστειῶν, Ἀπριλλίῳ μηνί, δίδοται ἀρραβῶν γαμικῶν συναλλαγμάτων παρὰ Κωνσταντίνου

10. δοῦς] καὶ λαβῶν addunt Cedrenus et Anonymus

quippe animi anxietatem venerat) annunciationis sanctissimae deiparae die, hebdomadis porro quintus erat, una cum classe armis instructus ad Bucoleonem appulit. et confestim Stephanus magister e palatio egressus est. Nicetas autem patricius, Romani consocer, in palatium profectus Nicolaum patriarcham inde deiecit. aulicorum animis Romani iureiurando firmatis, et veneranda cruce ad eum missa, ipse eam adorans, et interposito sacramento, mentis propositum obvelans, cum eisdem paucisque suis imperatori reverentiam exhibiturus in palatium conscendit, et cum eo templum quod in Pharco est ingressus, data securitatis fide, magister et magnus hetaeriarcha ab imperatore confestim creatur. eodemque momento sacrum mandatum ad Leonem Phocam missum, quo relicto seditionis commovendae proposito ad modicum tempus domi se contineret iniungebatur. eum in sensum aliae litterae ad Constantinum accubitorem scribi iussae sunt, rem eandem, et ne quid in adversum molliatur, sed imperatori Constantino obsequens perseveret, commendantes. sacras acceptas Andreas imperatoris vestiarii primicerius ad eum in Cappadocia tunc forte repertum detulit, quibus lectis donum propriam se recipiens quietem egit. sacrorum autem isianiorum quinta hebdomade, mense Aprili,

βασιλέως Ἑλένη τῇ θυγατρὶ Ῥωμανοῦ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ πά-
 σχα τῇ λεγομένῃ τῆς Γαλιλαίας εὐλογεῖται καὶ στεφανοῦται
 ἅμα αὐτῇ παρὰ Νικολαίου πατριάρχου, Ῥωμανὸν βασιλεοπά-
 5 τορα προβαλλόμενος· ἀπ' αὐτοῦ δὲ Χριστοφόρον υἱὸν αὐ-
 5 τοῦ ἑταιριάρχην κατέστησεν. μετ' οὐ πολὺ Λέων ὁ Φωκῆς
 μετὰ λαοῦ πλείστου ἀπατηθεὶς παρὰ τε τινῶν ἀρχόντων καὶ
 τῶν αὐτοῦ ταγματῶν πρὸς ἀνταρσίαν κινεῖται, καὶ ἀποστεί-
 λας ἀνελάβετο εἶναι σὺν αὐτῷ τὸν τε παρακοιμώμενον Κων- B
 σταντῖνον, καὶ Κωνσταντῖνον καὶ Ἀναστάσιον τοὺς Γογγυλί-
 10 οὺς καὶ ἀνταδελφούς, καὶ Κωνσταντῖνον ἀσηκρητὶς τὸν Μα-
 λελίας, πληροφορῶν ἅπαντας καὶ βεβαιῶν ὡς ὑπὲρ τοῦ βα-
 σιλέως Κωνσταντῖνον τὴν τοιαύτην ποιεῖται συγκίνησιν. Ῥω-
 μανὸς δὲ ὁ βασιλεοπάτωρ χρυσοβούλλια ποιήσας ἐνυπόγραφα,
 ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Κωνσταντῖνον, τὴν τοιαύτης
 15 ἐπιβουλῆς ἀνατροπὴν περιέχοντα, καὶ ὡς οἱ τὸν Φωκῆν κατα-
 λιμπάνοντες τῷ βασιλεῖ δὲ προσφεύγοντες ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
 εἰσὶ, δούς αὐτὰ Ἄγγη τινὶ γυναικὶ ἀναιδεῖ καὶ θρασείᾳ, καὶ C
 κληρικῇ τινὶ Μιχαῆλ, ἐν τῷ αὐτῷ στρατοπέδῳ ἐξέπεμψεν.
 οἱ δὲ ταῦτα ἀναλαβόμενοι ἔστειλαν παντὶ τῷ στρατῷ. καὶ ὁ
 20 μὲν Μιχαῆλ φωραθεὶς, παρὰ τοῦ Φωκῆ ἀγγελῶς τυφθεὶς,
 τὴν τε ὄϊναν καὶ τὰ ὄτια ἀπετμήθη· ὃς μετὰ ταῦτα πα-
 ρὰ Ῥωμανοῦ τῆς προσηκούσης ἔτυχεν ἀμοιβῆς· ὡσαύτως καὶ

Helenae Romani filiae contractus nuptialis arrha a Constantino impe-
 ratore traditur, et tertia paschatis feria, Galilaeae dicta, benedicitur;
 et cum ea nuptialibus corollis redimitur a Nicolao patriarcha, tunc-
 que Romanus imperatoris pater declaratur, et Romani vice Christo-
 phorus eius filius hetaeriarches instituitur. haud multo post Leo
 Phocas a populo seductus, et a nonnullis procerum et legionum ei
 commendatarum militibus motus, tumultum excitavit, missoque nun-
 tio Constantinum accubitorem, Constantinumque alterum et Anastasium
 fratres, et Constantinum a secretis, Maleliae filium, sibi ascivit, hoc
 cunctis insinuans et persuadens, motum omnem pro imperatoris Con-
 stantini obsequio excitari. Romanus autem imperatoris pater bullis
 aureis tabulas insignitas et subscriptione firmatas, velut imperatoris
 nomine, facinus huiusmodi attentatum repressuras edidit; quibus iu-
 bebatur ut Phoca deserto, qui ad imperatoris partes transirent, pro
 imperatore stare censerentur: easdem vero Annae cuidam, impu-
 dentis oris et profligatae castitatis mulieri, clericoque cuidam Michaeli,
 ut per adversarium exercitum spargerent, commendavit. illi receptas
 litteras per omnem exercitum distribui curarunt: et Michael quidem
 in rei gestae suspicionem veniens, crudeliter exceptus a Phoca, nari-
 bus et auribus praecisis multatus est, qui postmodum congruam a

ἢ σὺν αὐτῷ σταλεῖσα γυνή. πρῶτος δὲ υἱὸς τοῦ Βαρσυμαχῆ καταλιπὼν τὸν Φωκᾶν τῷ Ῥωμανῷ προσέδραμεν, ἀρχὴ γενοῦς καταλύσεως τῆς τοιαύτης ἀνταρσίας καὶ τυραννίδος· σὺν αὐτῷ δὲ ὁ Βαλάντιος, τουρμάρχει ὄντες ἀμφοτέρω. Λέων D δὲ ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἰσχυρῶς καθωπλισμένον ἐν 5 Χρυσόπολει καταλαβὼν διέστησε παρατάξεις ἀπὸ τῆς λιθίνης δαμάλεως μέχρι Χαλκηδόνος, τοὺς ἐν τῇ πόλει φοβῶν. ἀποστέλλεται οὖν μετὰ δρόμωνος παρὰ Ῥωμανοῦ Συμειῶν ὁ ἐπὶ κανικλείου, λόγον ἐνυπόγραφον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπιφερόμενος, τάδε διαγορεύοντα ὡς ἐγὼ φύλακα τῆς ἐμῆς 10 βασιλείας ἐγγηγορώτατον καὶ πιστότατον οὐδένα τῶν ὑπὸ χεῖρα ἢ Ῥωμανὸν εὐρηκῶς τούτου τὴν ἐμὴν φυλακὴν, μετὰ γε θεόν, κατεπίστευσα, καὶ ἀντὶ πατρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔκρινα, σπλάγγνα μητρικὰ καὶ διάθεσιν γονικὴν πρὸς ἐμὲ ἐνδειξάμενον· Λέοντα δὲ τοῦτον τὸν Φωκᾶν αἰεὶ τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ 15 P. 496 ὑποπτέων ἐπιβουλεύειν νῦν ἔργοις αὐτοῖς ἐπίβουλον εὐρηκα καὶ τῆς ἐμῆς ἀρχῆς τυραννικῶς κατεξανιστάμενον· διὸ οὕτε δομέστικον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι βούλομαι, οὐδὲ ταύτην τὴν ἀνταρσίαν μετὰ βουλῆς ἐμῆς πεπραχέαι φημί, ἀλλ' ἀφαιρέτω γνώμη ταύτην ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν, ἐαυτῷ τὴν 20 βασιλείαν σφετεριζόμενον. τούτων οὖν τῷ λαῷ ἐπαναγνωσθέντων ἤρξαντο πάντες ὑποχωρεῖν καὶ τῷ βασιλεσπάτορι προσ-

14. πατρικὰ Anonymus

Romano consecutus est vicissitudinem, et pariter ea quae cum eo missa fuerat mulier. qui primus Phocam deseruit et in Romani partes transiit, Barymichaelis filius extitit cladis adversae et in contrarias partes seditionis et tyrannidis auctor: comitem se praebuit Balantius, ambo turmarum praefecti. Leo Phocas vero cum exercitu omnium armorum genere fortiter instructo Chrysopolim profectus, et Cpolis cives exterriturus, milites per varios globos a iuvenca lapidea ad Chalcedonem usque distinxit. dum haec geruntur a Romano, Simeon caniclei praefectus celoce vectus libellum imperatoris Constantini manu subscriptum delaturus mittitur. haec porro libellus enunciabat "ut imperii mei custodem vigilantissimum et fidelissimum e subditis praeter Romanum nullum inveni: huic post deum custodiam meam commisi, et vice patris, quod viscera materna et propositum vere paternum in me exercuerit, habere constitui. Leonem Phocam in adversum imperio meo semper insidiantem suspicatus in illud machinari opere probavi, et in maiestatem tyrannice rebellem comperi: quare domesticum amplius non esse decerno, neque tumultum hunc me volente commovisse, sed spontaneo consilio imperium sibi vindicantem haec aggressum esse declaro." his ita coram populo lectis,

ἔρχεσθαι Ῥωμανῶ. τοῦ δὲ Φωκᾶ εἰς ἀμήχανον περιστάν-
 τος καὶ ἀπογόντος ὡς πάσης ἐλπίδος ἡστοχηκός, καὶ χρη-
 σαμένον φυγῆ, καὶ πρὸς τὸ κίστρον Ἄτεος παραγενομένου, B
 καὶ μὴ δεχθέντος, ἐν χωρίῳ δὲ ὀνομαζομένῳ Γοηλέοντι φεύ-
 5 γοντι συλληφθέντος, ἀπέστειλεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην τὸν Του-
 βάκη καὶ Λέοντα τὸν αὐτοῦ συγγενῆ ὥστε εἰσαγαγεῖν αὐτὸν
 ἐν τῇ πόλει. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες ἀπετύφλωσαν, καίτοι
 μηδεμίαν παρὰ τούτου δεξάμενοι ἐντολὴν, ἀλλ' αὐθαιρέτῳ
 γνώμῃ τοῦτο πεποιηκότες, ὡς ἀγανακτῆσαι ἐπὶ τούτῳ καὶ βα-
 10 σιλεοπάτορα Ῥωμανόν. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ κατεμηνύθη τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς Κωνσταντίνου Κτηματηνοῦ καὶ Λαβίδ Καμου-
 λιανοῦ καὶ Μιχαὴλ κουράτωρος τῶν μαγγάνων· καὶ τυφθέν-
 τες οὗτοι καὶ δημυσθέντες διὰ μέσης διήλθον τῆς πόλεως καὶ C
 ἐν ἑξορίᾳ παρεπέμφθησαν. ἤγγον δὲ Λέοντα μάγιστρον καὶ
 15 δομέστικον τῶν σχολῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ διήλθεν ἐν μέσῃ τῇ
 ἀγορᾷ ἡμιόνῳ ἐφεζόμενος. ἐφωράθη δὲ καὶ Ζωὴ Αὐγούστα
 ἐπιβουλευούσα Ῥωμανῶ διὰ πεφαρμαγμένων βρωμάτων ὑπὸ
 Θεοκλήτου νοταρίου τῆς ὑπουργίας σκευασθέντων· καὶ ταύ-
 20 τῃν τοῦ παλατίου καταβιβάζουσαι καὶ εἰς τὸ Πέτριον ἀπά-
 γουσαι, τῆς ἁγίας Εὐφημίας μονῆ ἀποκείραντες. προσεκλήθη
 δὲ παρὰ Θεοφυλάκτου πατρικίου καὶ κόμητος τοῦ σταυλοῦ
 εἰς ἄριστον ὁ παιδαγωγὸς Κωνσταντίνου βασιλέως Θεόδωρος
 καὶ Συμεὼν ὁ αὐτοῦ ἀδελφός. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν εἰσῆλθεν

subducere se cuncti et Romano imperatoris patri adhaerere coepe-
 runt. Phocas in angustias deductus omni spe lapsus est; quare fuga
 usus, et urbe Ateus petita, cum non reciperetur, in locum cui Goe-
 leon nomen fugiens comprehensus est. exiinde Romanus Joannem mangana-
 riensem et Leonem eius cognatum hominem in urbem adducturos mi-
 sit. comprehensum itaque oculis privaverunt, nullo licet super hoc
 accepto iussu, sed spontanea voluntate ad hoc ducti, adeo ut impe-
 ratoris pater Romanus de facinore tristatus fuerit. mense autem Au-
 gusto Constantini Ctemateni, Davidis Carpuliani et Michaelis mangana-
 riorum curatoris detectae sunt insidiae: quare etiam hi bonis publi-
 catis, verberibus affecti et per mediam urbem traducti, in exilium
 missi sunt. Leonem insuper magistrum et scholarum domesticum in
 urbem induxerunt, qui mulo insidens per medium forum pertransiit.
 delata est etiam Zoe Augusta, ut quae Romano per praeparatos ci-
 bos a Theocleto ministerii notario insidiaretur: quare hanc e palatio
 recedere coactam in S. Euphemiae monasterio ad Petrium sito tonsis
 capillis monialem fecerunt. Theodorus autem, Constantini imperato-
 ris paedagogus, et Simeon eius frater a Theophylacto patricio et

Δ Ἰωάννης δρουγγάριος ὁ Κουρκούας μετὰ πλείστον λαοῦ, καὶ
 τούτους ἀναρπάσας εἰς τὸ Ὀψικίον ἐξώρισεν ἐν τοῖς αὐτῶν
 προαστείοις ὡς κατὰ Ῥωμανοῦ μελετώνας. εἰκάδι δὲ τε-
 τάρτη Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆ τοῦ Καίσαρος ἀξία, καὶ Δεκεμ-
 βριῷ μηνί, δεκάτῃ ἑβδόμῃ, τῆ τῶν προπατόρων κυρίου, τῷ 5
 τῆς βασιλείας στέφεται διαδήματι παρὰ Κωνσταντίνου βασι-
 λέως καὶ Νικολάου πατριάρχου, καὶ τῆ τῶν ἁγίων φώτων
 ἡμέρᾳ στέφει Θεοδώρου τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Μαΐῳ δὲ μηνί,
 δεκάτῃ ἑβδόμῃ, ἰνδικτιῶνος ε' Χριστοφόρος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ
 ἀναγορεύεται βασιλεὺς· στέφεται δὲ τῆ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ 10
 μηνὸς παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως, τῆ τῆς ἁγίας πεντηκο-
 στῆς ἡμέρᾳ, καὶ μόνοι οὗτοι οἱ δύο ἐν τῇ αὐτῇ προελεύσει
 P. 497 προῆλθον. Ἰουλίῳ δὲ μηνί, ὀγδόῃ, ἰνδικτιῶνος, ἡμέρᾳ κυ-
 ρίου, ἣ τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ῥωμανοῦ γέγονεν ἔνωσις ἀπάν-
 των ἐνωθέντων μητροπολιτῶν τε καὶ κληρικῶν τῶν ἀπὸ Νι- 15
 κολάου πατριάρχου καὶ Εὐθύμιου διεσχισμένων. ὀγδόῃ δὲ
 Φεβρουαρίου μηνός, ἰνδικτιῶνος δεκάτῃ ἑννάτῃ, ἀποστείλας
 Ῥωμανὸς ὑπερορίζει τὸν μάγιστρον Στέφανον τὸν τῆς Καλο-
 μαρίας εἰς τὴν Ἀντιγόνην νῆσον ὡς τῆς βασιλείας ἐπίσθαι
 κατηγορηθέντα, πρῶτον αὐτὸν ἀποκείρας ἅμα Θεοφάνει Τει- 20
 χειώτῃ καὶ Παύλῳ ὀρφανοτρόφῳ ἀνθρώποις αὐτοῦ. ἐποίησεν
 Ῥωμανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ Τριβουναλίῳ πρόκευσον, συνηγμένων

stabuli comite ad convivium vocatus est. recumbentibus illis, Ioan-
 nes drungarius Curcuas cum populi turba ingressus raptos eosdem,
 ad Opsicium eliminatos, propriis in suburbanis velut adversus Ro-
 manum machinatos exulare coegit. quarto vero supra vicesi-
 mum Septembris mensis, Caesaris dignitate, Decembris autem men-
 sis decimo septimo, Christi domini proparentum festo, imperii
 diademate a Constantino imperatore et Nicolao patriarcha Roma-
 nus ornatur. sanctorum deinde luminum die Theodoram uxo-
 rem coronat. mox Maii mensis decimo septimo, indictione quin-
 ta, Christophorus Romani filius imperator renuntiat, et eiusdem
 mensis vicesimo, Sanctae Pentecostes die festo, a Constantino redi-
 mitur; istique duo soli eius diei processu solemnium per urbem pro-
 gressi sunt. porro Iulio mense, indictione octava, die dominico, totius
 ecclesiae a Romano inita est concordia, cunctis metropolitibus et cle-
 ricis, qui a Nicolai et Euthymii partibus divisim steterant animis, in
 consensionem redeuntibus. mensis autem Februarii die octavo, indictione
 decima nona, mittens Romanus magistrum Stephanum Calomariae filium
 in Antigoniam insulam exulem eiecit, imperandi cupiditatis accusatum,
 cum prius una cum Theophane Tichote et Paulo orphanotropho, pro-
 priis domesticis, in monachum detonsus fuisset. ceterum Romanus impe-
 rator ad Tribunalium solemnem habens processum, cunctis armorum

ἀπάντων μεθ' ὅπλων θείσει. τοῦ ἀδνουμίου δὲ γενομένου 104
αἰφνίδιον Ῥωμανὸς καὶ Κωνσταντῖνος τάχει πολλῶ εἰς τὸ Β
παλάτιον ὑποστρέφουσιν· ἐμηνύθη γὰρ παρὰ Λέοντος ἀνθρώ-
που τοῦ Ἀρσενίου ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἀρσενίου ἐπιβουλή καὶ Παύ-
5 λου μαγγλαβιτῶν· οἱ τυφθέντες καὶ δημευθέντες ἔξωρίσθη-
σαν. ἦν τότε παραδυναστεύων Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος καὶ
φαίκτηρ, ὃς Λέοντα τὸν τοῦ Ἀρμενίου ἐποίησεν ἑβδομάριον, 105
τῷ βασιλεῖ τοῦτον προσοικειώσας.

Τῶν δὲ Βουλγάρων πάλιν ἐξελασάντων μέχρι Κατασύρ-
10 των μετὰ τὴν τοῦ δομestικου Ἀδραλέτου τελευταίην προσ- 106
βλήθῃ Πόθος ὁ τοῦ Ἀργυροῦ δομestικός τῶν σχολῶν· καὶ C
μέχρι Θερμαπόλεως μετὰ τῶν ταγμάτων ἐξελθὼν ἀπέστειλεν
Μιχαὴλ τὸν τοῦ Μωρολέοντος υἱὸν τοποτηρητὴν ὄντα τοὺς 107
Βουλγάρους κατασκοπήσοντα. ὁ δὲ ἀπροόπτως τῷ λόχῳ αὐ-
15 τῶν ἐμπιστῶν πολλοὺς μὲν τῶν Βουλγάρων ἀνείλεν, πληγείς
δὲ αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ἐτελεύτησεν. ἐμηνύθη δὲ τότε παρὰ
Θεοκλήτου νοταρίου τῆς ὑπουργίας ἢ κατὰ Ῥωμανοῦ βασι-
λέως ἐπιβουλή Ἀναστασίου σακελλαρίου καὶ ἄρχοντος τοῦ
χρυσοχοῦν, καὶ Θεοδωρήτου κοιτωνίτου, καὶ Δημητρίου νοτα-
20 ρίου βασιλικῷ τοῦ εἰδικῷ, καὶ Νικολάου τοῦ Κουβάτζη, καὶ
Θεοδότου πρωτοκαράβου· καὶ δὴ ἐλεγχθέντες ἐτύφθησαν 108
καὶ ἐν τῇ μέσῃ διήλθον. ὁ δὲ Θεοδώρητος ἰδίως ἐν τῷ λε-

4. μαγγλαβίτου Anonymus et Cedrenus

omni genere instructis, stipendiisque militibus erogatis, derepente Romanus praefatus, et Constantinus inusitata celeritate usi in palatium revertuntur: a Leone quippe, Arsenii domestico, Arsenii ipsius et Pauli manglabitae conspiratio delata fuerat: ex quo verberati et bonis fisco addictis in exilium transtati sunt. erat porro tunc ab imperatore proximus potestate Ioannes presbyter et rector, qui Leonem Armenii filium hebdomadarium curavit fieri imperatori prius commendatum.

Bulgaris vero ad Catasyras usque post Adraletae domestici mortem excurrentibus, Pothae Argiri filius scholarum domesticus creatus est. hic ad Thermopolim copiis eductis Michaelem Moroleonis filium, vices suas obeuntem, Bulgarorum motum exploraturum misit. ille de improvisa agmini eorum factus obviam plurimos quidem occidit, vulneribus autem acceptis in urbe postmodum vitam finivit. eo tempore insidiae adversus Romanum imperatorem structae ab Anastasio sacellario et aurificinae principe, et Theodoreto cubiculario, et Demetrio regii fisci notario, et Nicolao Cubatze a Theorbeto officii notario delatae sunt; iidemque convicti verberibus poenas dederunt, et per mediam urbem delati sunt. Theodoretus autem seorsim ad Trichon-

Ἐργόμενον Τρικόγχω τοῦ παλατίου τυφθεῖς καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθη-
 τὸν δὲ σακελλάριον Ἀναστάσιον ἀπέκειρεν ἐν τῇ μονῇ τῶν
 Ἐλειμῶν, ἐνθα καὶ τελευτᾷ. τοιαύτης προφάσεως λαβόμενος
 109 Ῥωμανὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ὑποβιβύζει καὶ δευτέρου
 καθίστησιν, ἑαυτὸν δὲ προάγει εἰς τοῦμπροσθεν. 5

Ἐκστρατεύει δὲ πάλιν Συμεὼν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ πλη-
 θος Βουλγάρων ἀποστείλας ἐκέλευσεν κατὰ τῆς πόλεως ὡς
 τάχιστα ἐξελαύνειν. διελθόντων οὖν διὰ τῶν ὄρων, ἤλθον
 μέχρι τῶν Μαγλαβιά. τὴν αὐτὴν δὲ ἔφοδον μαθὼν ὁ βασι-
 λεὺς Ῥωμανός, μὴ τὰ τῶν Πηγῶν καλύπτεται καὶ τὸ Στενὸν 10
 κατελθόντες ἐμπρήσωσιν, Ἰωάννην ῥαίκτηρα ἀποστέλλει ἅμα
 P. 498 Λέοντι καὶ Πόθῳ, τοῖς Ἀργυροῖς λεγομένοις, ἔχοντας μεθ'
 110 ἑαυτῶν πληθὸς ἰκανὸν ἕκ τε τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν τῆς ἑταιρίας
 καὶ τῶν ταγματικῶν, οἷς συνην καὶ Ἀλέξιος πατρικίος καὶ δρουγ-
 γάριος τῶν πλωτῶν ὁ Μουσελὲ μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἦν 15
 δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομῶς πέμπτη. διατάξαντες οὗτοι τὸν
 λαόν, τῶν Βουλγάρων ἄνωθεν ἀναφανέντων ἐνόπλων καὶ βοῆ
 χρησαμένων ἀσήμῳ καὶ φοβερᾷ παρευθὺ μὲν φεύγει Ἰωάν-
 νης ὁ ῥαίκτηρ, σφάττεται δὲ ὑπὲρ τούτου ἀγωνιζόμενος Φω-
 τεινὸς ὁ τοῦ Πλατυπόδη υἱὸς καὶ πολλοὶ ἕτεροι. μόλις οὖν 20
 διωσθεῖς εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα. ἦλθεν δὲ φεύγων ἔνοπλος

3. Cedrenus et Anonymus Ἐλέμων 17. post λαὸν adde ex
 Anonymo et Cedreno: ἐν τοῖς πεδίοις καὶ χθονιαλώτεροις τόποις
 τῶν Πηγῶν Comb

cum palatii plagis acceptis, in exilium eiectus est: Anastasium au-
 tem sacellarium in Elimorum monasterio caesarie multavit; in quo et
 defunctus est. Romanus eo praetextu accepto imperatorem Constantium
 primatu deturbat et secundum constituit, se ipsum vero prio-
 rem praepouit.

Simeon porro adversus Romanos exercitum rursus educit, milites-
 que emissos contra urbem quantocius tendere imperavit. illi per
 montes progressi Maglaba pervenerunt. eorum adventu ab imperatore
 Romano cognito, ne Pegarum palatia per Stenum diffusi incenderent,
 Ioannem rectorem una cum Leone et Potho, dictis Argyris, ex regibus
 confederatis et gregariis militibus copias secum habentibus misit,
 quibus insuper adiunctus est Alexias patricius et Muzelaeus classis
 drungarius cum navali acie. erat porro tunc ieiuniorum hebdomas
 quinta. istis exercitum per turmas componentibus, Bulgarisque e
 superiore editiorique parte armata manu apparentibus et incomposita
 tremendaque vociferatione usis, derepente Ioannes rector fugam arri-
 pit, Faustinusque Platypodis filius pro eo decertans cum aliis pluri-
 mis interfectus est. vix itaque periculo ereptus celocem ingressus

καὶ Ἀλέξιος ὁ Μουσελὲ δρουγγάριος, καὶ μὴ λοχύσας τέλειον Β
ἀνελθεῖν ἐν τῇ τοῦ δρόμωνος ἀποβάθρᾳ, πεσὼν ἐν τῇ θα-
λάσῃ σὺν τῷ αὐτοῦ πρωτομανδάτωρι ἀπεπνήγη. οἱ Ἄργυροὶ
δὲ ἐν τῷ καστελλίῳ διεσώθησαν φεύγοντες. οἱ δὲ Βουλγα-
5 ροὶ μηδένα ἔχοντες κωλύοντα τὰ τε παλάτια τῶν Πηγῶν
ἐπυρπόλησαν καὶ τὸ Στενὸν ἅπαν κατέκαυσαν.

Εἰκάδι δὲ Φεβρουαρίου μηνός, δεκάτης Ἰνδικτιῶνος, Θεο-
δώρα σύμβιος Ῥωμανοῦ τελευτᾷ, καὶ κατετέθη τὸ σῶμα αὐ-
τῆς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῷ δὲ αὐτῷ μηνί στέφεται Σοφία ἡ
10 τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνή. τηρικαῦτα δὲ κουροπαλά- 112
της Ἰβήρ ἐν τῇ πόλει παρεγένετο, καὶ διὰ μέσης διελθὼν κε- C
κοσμημένης λαμπρῶς. ὃν καὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ Σοφίᾳ
εἰσηγαγον· καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ μέγεθος θαυμάμενος,
καὶ τὸν πολυτελῆ κόσμον ὑπερθαυμάσας, αὐτῆς ὑπέστρεψεν
15 εἰς τὰ ἴδια.

Ἰουνίῳ δὲ μηνί τῶν Βουλγάρων πάλιν ἐκστρατευσάντων
καὶ μέχρι τῆς ἀγίας Θεοδώρας παλατίων ἐλθόντων καὶ ταῦτα
πυρὶ παραδόντων, ἔξανιστάμενος ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς τοὺς
τῶν ταγματίων ἄρχοντας συνεκάλεσεν, συνόντος αὐτῷ καὶ τοῦ
20 λεγομένου Σακτικῆ, καὶ παρήγει τούτους καὶ προυτρέπετο κα-
τὰ τῶν ἐναντίων ἐξελθεῖν καὶ τῆς πατρίδος ὑπερραγωνίσασ- D
σθαι. οἱ δὲ συνέθεντο ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἀπο-

12. post λαμπρῶς adde ex Anonymo: μετὰ δόξης πολλῆς καὶ τι-
μῆς ὑπεδέχθη Comb

est. fuga quoque subduxit se Alexius armis omnibus munitus, et
Alexius Muzelaens drungarius. qui cum ad celocis scalam commode
conscendere nequiret, in mare cum protomandatore praecipitatus pro-
fundo submersus est. Argyni vero ad castellum fuga sibi consulue-
runt. Bulgari nullum reperientes obvium, Pegarum palatia Stenique
spatium omne igne immisso succenderunt.

Februarii porro mensis die vicesimo, indictione decima, Theo-
dora Romani consors moritur, corpusque illius domo depositum est;
eodemque mense Sophia imperatoris Christophori coniux coronatur:
eo tempore curopalates Iber in urbem advenit, et per medias eius
vias vestibis praeclaris ornatus deductus est, et ad sanctam dei So-
phiam progressus templi magnitudinem et cultum contemplantis, var-
riamque eius suppellectilem demiratus, in patriam reversus est.

Iunio postmodum mense Bulgaris iterato bellum inferentibus, et
ad S. Theodora palatia penetrantibus, et eadem igne depopulatis,
Romanus imperator, copiarum ducibus convocatis, Sactice dicto ei ad-
haerente, sumptis animis milites hortabatur in hostes irrumpere, et
pro patria praeliari commonebat. illi pro Christianis se mori para-

θνήσκειν. τῆ οὖν ἐπαύριον καθοπλισθεὶς ὁ εἰρημένος Σακ-
 τίκης ἀληθῆ οὖσαν τὴν ἑαυτοῦ πίστιν τε καὶ ἀνδρίαν ἀπέ-
 δεῖξεν· ὅπισθεν γὰρ τῶν Βουλγάρων γενόμενος καὶ εἰς τὸ
 στρατόπεδον αὐτῶν ἐμπροσθεν πάντας τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας κα-
 τέσφαξεν. μαθόντες οὖν οἱ Βούλγαροι τὸ γεγονός ὑποστρέ- 5
 φουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος τρέ-
 πουσιν τὸν Σακτίκην σὺν ὀλίγοις ὑπάρχοντα. ὁ δὲ ἐπειδὴ
 γενναίως ἀγωνισάμενος καὶ πολλοὺς ἀνελὼν οὐκέτι ἀντέχειν
 ἠδύνατο, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων μεθίστησιν τοῦ ἵππου
 τὸν χαλινὸν καὶ εἰς φυγὴν ἤλαυνεν· ποταμὸν δέ τινα ἐκέλευε 10
 παραρρέοντα διαπερῶν, τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἐν τῇ ἰλίῳ ἐμπαγέ-
 ντος, τιτρώσκειται κατὰ τῆς ἔδρας καὶ τοῦ μηροῦ. μόλις οὖν
 P. 499 τοῦ ἵππου ἐκτὸς ἰλίου ἀνασπασθέντος διασώζεται μέχρι τῶν
 Βλαχερνῶν, καὶ τεθεὶς ἐν τῇ ἀγίᾳ σορῷ καιρίας τῆς πληγῆς
 οὔσης τῆ νυκτὶ ἐτελεύτησεν.

15

Ἀδριανὸς δέ τις Χάλδος, πρὸς δὲ καὶ Τατζάτης Ἀρμέν-
 ριος πλούσιος πάνυ, τῆ συνθήκῃ καὶ συμβουλῇ Βάρδα τοῦ
 Βοηλᾶ στρατηγοῦντος ἐν Χαλδίᾳ, τυραννίδα καὶ ἀνταρσίαν
 κατὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως συσκευάζουσι, τὸ Παῖπερτε λεγόμε-
 νον ὀχύρωμα κατασχόντες· οὗς ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν 20
 Ἰωάννης ὁ Κουρκούας καταπολεμήσας τοὺς μὲν κατέσχευε, ὧν
 τοὺς περιφανεστέρους ἀποτυφλοῖ, τὴν οὐσίαν δημεύσας· Τα-

22. post δημεύσας Cedrenus: τοὺς δὲ πενιχροὺς καὶ ἀσήμους ἀθώ-
 ους κελεύσας δη βούλουντο ἀπιέναι Comb

tos polliciti sunt. postera igitur luce praefatus Sactices armatus fidem
 a se datam veram et constantem demonstravit: Bulgaros quippe retro
 aggressus, et in eorum castra insiliens, cunctos ibi repertos trucidavit.
 Bulgari quod gestum erat percipientes in castra revertuntur, et
 consertis manibus Sacticem paucis comitatum terga dare cogunt. ille
 fortiter praeliatus, multis hostium occisis, totque aliis oppugnatus ut
 resistere non valeret amplius, equum laxatis habenis ad fugam impu-
 lit, fluviumque ibidem praeterfluentem traiciens equo profundi limo
 infixo ad podicem et coxendicem vulneratur. equo itaque limo vix
 extracto ad Blachernas defertur, et sacro loculo impositus, plaga
 mortifera accepta, nocte mortuus est.

Adrianus autem quidam Chaldus, nec non Tatzates Armenus, vir
 opulentus, consiliis et hortatibus Bardae Boelae, qui Chaldiensi mi-
 litiae praeerat, tyrannidem et rebellionem adversus Romanum impe-
 ratorem excitant, et Paiper locum munitissimum occupant; quos Io-
 annes Curcuas scholarum domesticus cum debellasset, quosdam qui-
 dem tenuit, quorum illustriores facultatibus eorum publicatis excae-
 cavit, alios vero occidit. Tatzates autem alio validissimo loco fuga

τζάτης δὲ ἐν ἐτέρῳ ὀχυρωτάτῳ καστelleῖν διαφυγῶν καὶ λό-
 γον τοῦ μὴ τι κακὸν παθεῖν δεξιόμενος ἐν τῇ πόλει εἰσεληλύ-
 θει, καὶ τῇ τοῦ μαγγλαβίτου ἄξια τιμηθεὶς ἐν τῷ οἴκῳ τῶν
 Μαγγάνων διητύτο τηρούμενος. δρασμὸν δὲ βουλευσόμενος
 5 ἀλλίσκεται καὶ τῶν ὀμμάτων στερίσκεται. Βάρδαν δὲ τὸν
 Βοηλῶν ἀπέκκιραν μοναχόν.

Τοῦ δὲ πατρικίου τοῦ ὄντος ἐπονομαζομένου Μωρολέον-113
 τος Ἀδριανουπόλεως στρατηγούντος, κριτίστου τὰ πολεμικὰ
 καὶ περιδεξίου τυγχάνοντος, ὃς πλείστας κατὰ Βουλγαρίας
 10 ἀνδραγαθίας ἐπεδείξατο, ὁ Βούλγαρος Συμεὼν σὺν παντὶ τῆ
 στρατεύματι τὴν εἰρημένην πόλιν περιεκύκλωσεν, καὶ χάρακα
 περιβαλὼν ἰσχυρῶς ταύτην ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ὁ τε σῆτος
 τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιλελοίπει καὶ λιμὸς ἐπέβη χαλεπὸς (οὐ-
 15 δαμόθεν γὰρ εἶχον ἐπισιτίσασθαι), τῇ ἐνδεΐᾳ πιεζόμενοι προ-
 δεδώκασιν ἑαυτοὺς τε καὶ τὸν στρατηγὸν τοῖς Βουλγάροις, ὃν
 χειρωσάμενος Συμεὼν, καὶ δεσμὰ καθ' ὅλον τοῦ σώματος
 περιβαλὼν, ἀπέκτεινεν θανάτῳ πικρῷ. Βουλγάρους οὖν τὴν
 20 τῆς πόλεως παραδοὺς φυλακὴν ὑπεχώρησεν. Λέοντος δὲ τοῦ
 Τριπολίτου μετὰ δυνάμειος πολλῆς καὶ πλοίων πολεμικῶν
 κατὰ Ῥωμαίων ἐξεληθόντος καὶ ἐν τῇ νήσῳ Ἀθήνῃ καταλα-
 βόντος, Ἰωάννης πατρικίος καὶ δρουγγάριος τῶν πλαιῖμων ὁ
 Ῥαδινὸς αἰφνίδιος ἐπέθετο αὐτῇ, καὶ πολέμον γεγονότος θεοῦ
 συντελείᾳ οἱ ὑπ' αὐτὸν τρέπονται Ἀγυρηνοὶ· μόνος δὲ αὐ-

occupato, et securitatis fide accepta, in urbem reversus est, et man-
 glabatae dignitate honoratus in Manganorum palatio sub custodia ser-
 vatus morabatur. fugam autem machinatus oculorum lumine priva-
 tur. Bardam autem Boelam in monasterio detonderunt.

Patricio vero quopiam, cognomine Moroleone, Adrianopoleos ur-
 bis duce, in rebus bellicis fortissimo et solertia praestanti, ut qui
 adversus Bulgariam facinora forti viro digna ostendisset plurima, Si-
 meon Bulgarus cum omni exercitu dictam urbem obsedit, valloque
 circumducto validis armis pressit. frumento autem per urbem defi-
 ciente dura fames invasit, ex nulla quippe parte egestatis calamitate
 vexati annonam procurare valebant. quare se ipsos et exercitus du-
 cem Bulgaris tradiderunt, quem apprehensum Simeon vinculisque per
 totum corpus circumdatum amara morte interfecit; commendataque
 Bulgaris urbis custodia in patriam se recepit. Leone Tripolita cum
 copioso exercitu bellicisque navibus in Romanos erumpente et Le-
 mnum insulam occupante, Ioannes Radinus patricius et classis drun-
 garius eum ex improvise aggressus est. inuitoque certamine divinis
 auxiliis, qui comitabantur, Agareni fusi sunt, solo Tripolita fuga ser-

Δ τὸς Τριπολίτης φυγῆ διασωθεῖς. Σεπτεμβρίῳ δὲ μηνὶ Ἰνδικ-
 τιῶνος δευτέρως, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας πανστρατι
 κατὰ Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει, καὶ ληΐζεται μὲν Θρά-
 κην τε καὶ Μακεδονίαν, ἐμπυρρίζει δὲ πάντα, καταστρέφει καὶ
 δενδροτομεῖ. μέχρι δὲ Βλαχερνῶν γενόμενος ἐπεζήτησεν ἐπι-5
 σταλῆναι αὐτῷ τὸν πατριάρχην Νικόλαον καὶ τινὰς τῶν μεγα-
 στάνων ὥστε περὶ εἰρήνης αὐτοῖς συντυχεῖν. ἔλαβον οὖν
 ὁμήρους ἀμφοτέροι, καὶ ἐξῆλθον πρότερον μὲν ὁ πατριάρχης
 Νικόλαος, ἔπειτα Μιχαὴλ πατρικίος ὁ Στουπιώτης καὶ Ἰω-
 ἀάννης ὁ μυστικός παραδυναστεύων. ἤδη γὰρ Ἰωάννης ὁ 10
 ραΐκτωρ διαβληθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα, ἀσθένειαν προφασισά-
 P. 500 μενος, τοῦ παλατίου κατεληλύθει καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ πλη-
 σίον τῶν Γαλακρινῶν ἀπεκάρη. οἱ μὲν οὖν μετὰ Συμεὼν
 περὶ εἰρήνης διελέγοντο, ὁ δὲ αὐτοῦς μὲν ἀπεπέμψατο, αὐτὸν
 δὲ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐπεζῆτει θεύσασθαι. παρὰ πολλῶν 15
 γὰρ πεπληροφόρητο περὶ τῆς αὐτοῦ φρονήσεως καὶ ἀνδρίας
 καὶ συνέσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς σφόδρα ἐπὶ τούτῳ ἡγαλλιάσατο
 ἐπόθει γὰρ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς γενομένας τῶν αἱμάτων ἐκ-
 χύσεις ὄσημέραι. ἀποστείλας οὖν ἐν τῷ τοῦ Κοσμιδίου αἰ-
 γιαλῷ κατεσκευάσεν ἐν τῇ Θαλάσση ὀχυρωτάτην ἀπόβασιν 20
 ὥστε τὴν βασιλικὴν τριήρη διεκπλέουσαν αὐτῇ προσορμιζε-
 Βσθαι. περιφράξας οὖν αὐτὴν πάντοθεν διατείχισμα μέσον γε-

18. καὶ τὰς] καὶ τὸ σιῆναι τὰς Anonymus

vato. Septembri vero mense, indictione secunda, Simeon Bulgariae
 princeps, copiis omnibus eductis adversus Cpolim expeditionem pa-
 rat. inde Thraciam et Macedoniam depopulatur, incendia ubique
 spargit, evertit cuncta, et ad arbores usque excindit. ad Blachernas
 praeterea provecus Nicolaum patriarcham et procerum quosdam, ut
 de pace conferrent, ad se mitti postulavit. datis igitur ex parte
 utraque obsidibus convenerunt, prius quidem Nicolaus patriarcha,
 deinde Michael patricius Stypiotes et Ioannes mysticus, qui ab impe-
 ratore secundas tenebat: iam quippe Ioannes rector apud imperato-
 rem calumniam passus, causatus aegritudinem palatium deseruerat;
 postmodum autem in monasterio Galacrenis proximo detonsus est.
 et hi quidem cum Simeone de pace tractatum habebant: Simeon
 autem retro eos amandavit, ipsum vero imperatorem videre expetuit,
 a multis de eius prudentia fortitudine et solertia certior factus.
 valde laetatus imperator postulatum admisit, pacis quippe cupiditate
 ducebatur et effusum quolidie sanguinem deplorabat. ad littus itaque
 Cosmidii machinam in mari validissimam excitari iussit; ad quam
 triremem regiam remis rectam facile esset deducere, septoque muni-
 tissimo eam circumvallans spatium eius medium ita disponi praeco-

νέσθαι προσέταξεν, ἐν ᾧ ἀλλήλοις ἔμελλον ὁμιλεῖν. ἀποστεί-
 λας οὖν Συμεῶν τὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ναὸν ἐπέπηρσεν
 τὸν ἐν τῇ Πηγῇ καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ σύμπαντα, δῆλος ὢν
 ἐντεῦθεν μὴ τὴν εἰρήνην ἐλὼν ἀλλ' ἐλπῖσι μετεώμοις τοῦτον
 5 ἑξαπατῶν. παραγενόμενος δὲ ἐν Βλαχέρναις ὁ βασιλεὺς ἄμα
 Νικολάφ τῷ πατριάρχῃ ἐν τῇ ἀγίᾳ εἰσηλθὼν σορῆ, καὶ τὰς
 χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς εὐχὴν, εἶτα πρηνὴς πεσὼν δάκρυσι τὸ
 ἅγιον κατέβρεχεν ἔδαφος, τὴν πανάχραντον Θεοτόκον ἀντιβο-
 λῶν τὴν ἀκαμπῆ καὶ ἀμείλικτον τοῦ ὑπερηφάνου Συμεῶν μα-
 10 λάξαι καρδίαν καὶ πείσαι τὰ πρὸς εἰρήνην. καὶ τὸ ἅγιον C
 κιβώτιον διανοίζαντες, ἔνθα τὸ σεπτὸν τῆς ἁγίας Θεοτόκου
 τεθησαύριστο ὠμοφόριον, τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀνελόμενος, καὶ
 τὴν πίστιν τὴν εἰς τὴν ὑπεράμωμον Θεοτόκον οἷα περικεφα-
 λαίαν τινα περιθέμενος, ἐξῆι τοῦ ναοῦ, ὕλοις ἀσφαλέσι φρα-
 15 ξάμενος. τὸν σὺν αὐτῷ οὖν στόλον ἀσπίσι τε καὶ ἔπλοις κο-
 σμήσας, τὸν ὠρισμένον τόπον κατέλαβεν συνομιλῆσαι τῷ Συ-
 μεῶν. πέμπτη οὖν ἡμέρα ὅτε ταῦτα ἐγένετο, ἐννάτῃ τοῦ Νο-
 εμβρίου μηνός, τετάρτῃ τῆς ἡμέρας ὥρα, παρεγένετο Συμεῶν
 πλῆθος ἄπειρον ἐπαγόμενος, τῶν μὲν χρυσασπίδων καὶ χρυ-
 20 σοδοράτων, τῶν δὲ ἀργυρασπίδων καὶ ἀργυροδοράτων, τῶν D
 δὲ πάσῃ ὄπλων χρειᾷ κεκοσμημένων, πάντων καταπεφραγμέ-
 νων σιδήρῳ· οἱ μέσον αὐτῶν διειληφότες τὸν Συμεῶν ὡς
 βασιλέα εὐφῆμον τῇ Ῥωμαίων φωνῇ. πάντες δὲ οἱ τῆς συγ-

pit ut in ea de pace colloquerentur. Simeon autem missis militibus
 sanctissimae deiparae ad Pegem templum combussit et loca circumpo-
 sita devastavit, a pace alienum se, sed vana tantum spe imperatorum
 deludere, inde significans. imperator una cum patriarcha Nicolao ad
 Blachernas et sanctum loculum progressus ad preces manus extendit,
 deinde pronus in terram cadens sacrum lacrimis pavimentum irriga-
 vit. deiparam a labe immunem obtestatus, ut inflexum et rigidum
 superbi Simeonis emolliret cor, et quae sunt pacis inspiraret: sacro-
 que scriniolo, quo veneranda sanctae deiparae vestis reposita est,
 aperto, illam inde sublatam, ex fide qua in immaculatam dei geni-
 tricem pollebat, velut galeam capiti circumponens imperator firmis-
 simis armis munitus, classi viae comite, clipeis et armis adornata, ad
 praefixum locum cum Simeone tractaturus accessit. quinto igitur die
 quo haec facta sunt, Novembris mensis die nono, hora diei quarta
 Simeon immensa exercitus plebe circumstipatus processit. militum
 alii aureis clipeis et deauratis hastis, alii argenteis clipeis pariter et
 hastis argento rutilantibus, alii omni armorum genere ornati, cuncti
 autem ferro circumcincti, medium admiserunt Simeonem, quem Grae-

κλήτου βουλῆς τοῖς τείχεσιν ἐφροστώτες κατεθεῶντο τὰ θραῦ-
 μενα. ἦν οὖν τότε ἰδεῖν ψυχὴν βασιλικὴν τῷ ὄντι καὶ μεγα-
 λόφρονα, καὶ θαυμάσαι τὸ τοῦ φρονήματος ἀκατάληκτον,
 ὅπως τοσαύτην πολεμίων βλέπων ἐπιφορὰν οὐ κατεπλάγη καὶ
 συνεστάλη καὶ ὑπεχώρησεν, ἀλλ' ὥσπερ εἰς φίλων πλήθος ὁ
 χωρῶν οὕτως ἀτρέμας ἀπῆει, μονονουχὶ τὴν ψυχὴν τοῖς πο-
 λεμίοις τῶν ὑπηκόων διδούς ἀντίλυτρον. πρῶτος οὖν ἐν τῇ
 ῥηθείᾳ ἀποβάθρα καταλαβὼν τὸν Συμεὼν ἐξεδέχετο· ἐπεὶ
 P. 501 δὲ ὄμηροι ἐξ ἀμφοτέρων ἐλήφθησαν, καὶ τὴν ἀποβάθραν οἱ
 Βούλγαροι διηρυσήσαντο ἀκριβῶς μὴ πῶς τις δόλος ἢ ἐνε-10
 δρα τυγχάνη, κατήλθεν Συμεὼν τοῦ Ἰππου, καὶ πρὸς τὸν βα-
 σιλέα εἰσῆλθεν. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους εἰρήνης λόγους
 ἐκίνησαν. εἰπεῖν δὲ λέγεται τὸν βασιλέα πρὸς Συμεὼν “ἀκη-
 κοῦσά σε θεοσεβῆ ἄνθρωπον καὶ Χριστιανὸν ὑπάρχοντα ἀληθι-
 νόν, βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα. 15
 ἴδιον μὲν γὰρ θεοσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ Χριστιανοῦ τὸ τὴν
 εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ἀπασπάζεσθαι, εἴπερ ὁ θεὸς ἀγάπη
 ἔστι καὶ λέγεται, ἀσεβοῦς δὲ καὶ ἀπίστου τὸ χαιρεῖν σφαγαῖς
 καὶ αἵμασιν ἀδίκως ἐκχεομένων. εἰ μὲν οὖν ἀληθῆς Χρι-
 Bστιανὸς ὑπάρχεις, καθὼς πεπληροφορημέθα, στήσόν ποτε τὰς 20
 ἀδίκους σφαγὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοσίων αἱμάτων ἐκχύσεις, καὶ
 σπεῖσαι μεθ' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν τὴν εἰρήνην, Χριστια-

cis pronuntiatis ceu imperatorem faustis prosequerentur acclamatio-
 nibus. senatorii porro ordinis viri muris innixi quae fiebant contem-
 plabantur. spectatu vero dignissima res fuit animus ille imperatoris
 dignus et excelsus, mira res illa mentis nullo pacto motae constan-
 tia, quae tantum percipiens hostium appulsum nullo modo consternata
 aut repressa est, sed nec retrocessit, quinimo velut in amicorum
 coetum se conferret, sic intrepidus processit, tantum animam subdi-
 torum salutis pretium hostibus non offerens. prior itaque ad dictam
 machinam perveniens Simeonem praestolabatur. ut obsides ex utra-
 que parte dati sunt, vulgari vero, ne quis dolus aut insidiae laterent,
 machinam diligenter perscrutati sunt, Simeon equo desiliens ad im-
 peratorem accessit, dataque invicem salute pacis tractatum moverant.
 imperator dixisse fertur ad Simeonem “virum dei cultorem et vere
 Christianum audivi te: verum opera verbis nullatenus consonantia in
 te perspicio. proprium enim viri dei cultoris et Christiani est pa-
 cem et caritatem amplecti, siquidem deus caritas est et dicitur: im-
 pii vero et infidelis est caedibus et cruore iniuste fuso gaudere. igitur
 si vere te Christianum profiteris, sicut certo tenemus, compesce tan-
 dem caedes iniustas, et scelestas sanguinis effusione abstine, et nobi-
 scum Christianis, cum ipse Christianus sis et nomineris, pacis foedus

νός ὢν καὶ αὐτὸς καὶ ὀνομαζόμενος, καὶ μὴ θέλε μολύνεσθαι
 Χριστιανῶν δεξιὰς αἵμασιν ὁμοπίστων Χριστιανῶν. ἀνθρω-
 πος εἶ καὶ αὐτὸς θάνατον προσδοκῶν καὶ ἀνάστασιν καὶ ἀντ-
 ἀπόδοσιν. σήμερον ὑπάρχεις, καὶ αὔριον εἰς κόνιν διαλυ-
 5 θήσῃ. εἰς πυρετὸς ἅπαν κατασβέσει τὸ φρύαγμα. τίνα οὖν
 λόγον δώσεις τῷ θεῷ ἐπεὶ ἀπελθὼν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων σφα-
 γῶν; ποίῳ προσώπῳ τῷ φοβερῷ καὶ δικαίῳ ἐνατενίσσεις κριτῇ;
 εἰ πλούτου ἐρῶν ταῦτα ποιεῖς, ἐγὼ σε κατακόρωσ τοῦ ἐπιθν- C
 μουμένου ἐμπλήσω. μόνον ἐπίσχεσ τὴν δεξιάν, ἄσπασαι τὴν
 10 εἰρήνην, ἀγάπησον τὴν ὁμόνοιαν, ἵνα καὶ αὐτὸς βίον ζήσης
 εἰρηλικὸν καὶ ἀπράγμονα, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παύσονται ποτε
 τῶν συμφορῶν· οὐ θέμις γὰρ αὐτοὺς αἴρειν ὄπλα καθ'
 ὁμοπίστων." τοσαῦτα οὖν εἰπὼν ὁ βασιλεὺς εἰσήγησεν. αἰδε-
 σθεὶς οὖν Συμεῶν τὴν τούτου ταπείνωσιν καὶ τοὺς λόγους
 15 αὐτοῦ ἐπένευσεν τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. ἀσπασάμενοι οὖν
 ἀλλήλους διεχωρίσθησαν, δάροις μεγαλοπρεπέσι τοῦ βασιλέως
 δεξιωσαμένου τὸν Συμεῶνα. ὁ δὲ τότε συμβέβηκεν διηγήσο-
 μαι τεράστιόν τι καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα συγκρίνειν εἶδοσι παρά-
 δοξον. δύο φασὶν ἀετοὺς τῶν βασιλέων ὁμιλούντων ἄνωθεν
 20 αὐτῶν ὑπερπτήναι, ἤξαί τε καὶ πρὸς ἀλλήλους συμμίξαι καὶ D
 παρανοτικά διαζευχθῆναι ἀλλήλων, καὶ τὸν μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν
 εἰλθεῖν, τὸν δὲ ἐπὶ τὴν Θράκην διαπτήναι. τοῦτο οἱ ἀκριβῶς

20. κλάγξαι Anonymus

percutē; et Christianorum dexterās unius fidei Christianorum sangui-
 nibus ne permittas pollui. homo quippe es, et mortem ipse et re-
 surrectionem et operum retributionem praestolaris; hodieque cum
 existas, crastinus dies in pulverem te resolvet: febris vel unica omnem
 extinguet iactantiam. quam igitur ad dei tribunal constitutus pro
 caedibus iniustus deo reddes rationem? quo vultu in tremendum et
 iustum iudicem oculos intendes? si divitiarum cupiditate ductus hoc
 agis, ego ad satietatem usque, eo quod desideras, implebo. solum
 contine dexteram, amplectere pacem, dilige concordiam, ut et tu vi-
 tam agas tranquillam et sollicitudinis expertem, et calamitatibus non-
 nihil Christiani subleventur. nefas enim est adversus eiusdem fidei
 homines te arma movere." his dictis imperator tacuit. Simeon eius
 moderationem et eius sermones cum verecundia miratus pacem com-
 poni annuit. cum igitur sibi vale dixissent, discesserunt, imperatore
 magnificis muneribus Simeonem cumulante. quod vero tunc accidit
 narrabo prodigium eorum etiam qui haec diiudicant fidem exsuperans.
 principibus quippe colloquentibus aquilas duas desuper ipsos volasse
 praestoque advenisse et ad invicem commixtas dicunt, et confestim
 ab invicem disiunctas, hanc quidem ad urbem advolasse, aliam vero

τὰ τοιαῦτα σκοποῦντες οὐ καλὸν ἔκριναν ὁλωνόν· ἀσυμβά-
τους γὰρ ἐπὶ τὴν εἰρήνην διαλυθήσεσθαι ἔφησαν. Συμεὼν
δὲ τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον παταλαβὼν τοῖς ἑαυτοῦ μεγασιῶσιν
τὴν τοῦ βασιλέως ἀπήγγειλεν σύνεσιν καὶ ταπεινώσιν.

Δεκεμβρίῳ δὲ μηνί, εἰκάδι πέμπτη, ἔσπευσεν Ῥωμανὸς ὁ
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλη ἐκκλησίᾳ, Στέφα-
P. 502 ρόν τε καὶ Κωνσταντῖνον. ἀλλὰ καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν
αὐτοῦ ὁ πατριάρχης ἀπέκρινεν κληρικόν, χειροτονήσας ὑπο-
διάκονον, σύγκελλόν τε προχειρισάμενος διελθόντα πρότερον ἐν
τῇ τῶν ὑποδιακόνων τάγματι εἰς τὰ ἅγια. Ἀπριλλίῳ δὲ μηνί, 10
114 εἰκοστῇ ἑνάτῃ, ἐτίμησεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην μυστικὸν πατρι-
κίον ἀνθύπατον. Μαΐῳ δὲ μηνί, δεκάτῃ πέμπτη, Ἰνδικτιῶνος
115 τρίτης, τελευτᾷ τὸν βίον ὁ πατριάρχης Νικόλαος κρατήσας ἐν
τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀναβύσει ἕτη δεκατρία· καὶ ἀπετέθη τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ τῶν Γαλακρί-15
Bτων. Αὐγούστῳ δὲ μηνί πατριάρχης καθίσταται Στέφανος
Ἀμασίας μητροπολίτης, εὐνοῦχος ὑπάρχων. Ὀκτωβρίῳ δὲ
μηνί κατηγορήθη ὁ μυστικὸς Ἰωάννης καὶ παραδυναστεύων
ὡς τῆς βασιλείας ἐφιέμενος ὑποθήκη τοῦ πατρικίου καὶ λο-
γοθέτου τοῦ δρόμου Κοσμά, διδόντος εἰς γυναῖκα τὴν Θυγα-20
τέρου αὐτοῦ. τούτου ἔνεκεν καταβιβάζεται μὲν τοῦ παλατίου,
ἐγχωρεῖται δὲ προσέρχεσθαι καὶ ἐπὶ βασιλεῖ ὑψηροτέιν καὶ

in Thraciam alarum opere delatam. qui haec curiosius indagant,
omen iudicavere non faustum: discordes quippe et pace infecta reces-
suros divinabant. Simeon, collecto exercitu, coram optimatibus im-
peratoris solertiam et moderationem exposuit.

Decembris autem mensis die vicesimo quinto filios suos Step-
hanum et Constantinum Romanus imperii corona cinxit: sed et Theo-
phylactum filium clericum totondit patriarcha, et subdiaconum ordi-
navit, tandemque syncellum promovit, cum prius ad sanctum ingres-
sum cum subdiaconis adlectus processisset. Aprilis vero mensis die
vicesimo nono Ioannem mysticum patricium Romanus proconsulem
designavit. mensis vero Maii die decimo quinto, indictione tertia,
mortem obiit Nicolaus patriarcha, post secundam renuntiationem throno
politus annos tredecim, eiusque corpus in Galacrenarum monasterio
ab eo condito depositum est. Augusto deinde mense Stephanus Ama-
seae metropolita eunuchus initiatus est patriarcha. post haec mense
Octobri Ioannes mysticus et post imperatorem administrator, velut im-
perii affectati, suggestu patricii et logothetae publici cursus Cosmae,
qui filiam uxorem ei locaverat, accusatus est. huius gratia palatio
quidem extruditur, ad eum tamen liber illi servatur accessus, et ob-
sequendi imperatoris iussis et cum eo quae opus foret administrandi

σὺν αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα διοικεῖν· στοργὴν γὰρ ὅτι πλείστην ἐπέκτητο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν, τῶν κατηγόρων οὖν καταπειγόντων τὸν βασιλέα, ἐρευνήσας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι μαθὼν ἔμελλε τοῦτον κατασχὼν ἀντάξειν. ὁ δὲ C
 5 τοῦτο προγνοὺς χρῆται φυγῇ, καὶ τὴν λεγομένην Μονοκάστανον καταλαβὼν ἀποκείρεται μοναχός. πέφηνε δὲ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Βοηλαῦ, ὁ τῆς τραπέζης, οἰκειος καὶ φίλος ὢν αὐτῷ, καὶ τὸν Ὀλυμπον καταλαβὼν τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδύεται· ἐδεδόκει γὰρ καὶ αὐτὸς ἄτε συμμύστης τυγχάνων
 10 τοῦ μυστικοῦ καὶ τῶν ἀπορρητοτέρων αὐτοῦ κεινωνός. τὸν δὲ πατρίκιον Κοσμάν ἐν τῷ ὥρολογίῳ τύπας ὁ βασιλεὺς διεδέξατο. προβάλλεται δὲ ἀντὶ τοῦ μυστικοῦ Ἰωάννου Θεοφάνη πρωτοβεσιτάριον καὶ παραδυναστεύοντα. ἐγένετο δὲ τὸ
 15 καὶ χάσμα γῆς μέγα καὶ κατάπληκτον, ὥστε πολλὰ χωρία καὶ ἐκκλησίας ἀνάνδρους καταποθῆναι.

Μαίῳ δὲ μηνί, εἰκάδι ἐβδόμη, δεκάτης πέμπτης Ἰνδικτιῶνος, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας ἐτελεύτα, Πέτρον υἱὸν αὐτοῦ προβαλόμενος ἄρχοντα, ὃν ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ
 20 ἔσχεν γυναικός, τῆς ἀδελφῆς Γεωργίου τοῦ Σουρσουβούλη, ὃν καὶ ἐπίτροπον τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ὁ Συμεὼν καταλείπειν. τὰ κύκλω οὖν ἔθνη τὴν τοῦ Συμεὼν μαθόντα τελευτήν ἐκοτρα-

potestas permittitur. ingens quippe imperatoris erat in eum affectus. accusationem porro coram imperatore urgentibus adversariis, examine habito, vera esse quae obiicerentur eum imperator agnovit, detentum interrogare proposuerat. qua re praevisa fugam prior arripit, et in monasterium nomine Monocastanum secedens monasticam suscipit tonsuram. fugit pariter Constantinus Boelae filius, mensae praefectus, familiaris et ei bene affectus; et in Olypium montem digressus monastico induit habitu. timebat enim ipse ceu consiliorum mystici conscius et secretorum eius omnium particeps. patricium autem Cosmam magistratu exauctoratum ad Horologium verberibus imperator emendavit: Ioannis vero mystici vices obiturus Theophanes protovestiarium et imperii administrator promovetur. tunc in provincia Thraciae terrae motus horrendus factus est hiatusque stuporem asserens, ita ut plura praedia et ecclesiae cum hominibus absorpta sint.

Maii porro mensis die vicesimo septimo, indictione quinta, Simeon Bulgariae princeps diem obiit, Petro filio, quem ex secunda coniuge suscepit, sorore videlicet Georgii Surzubulis, quem filius procuratorem dedit, principe relicto. exinde circumpositae regiones, audita Simeonis morte, adversus Bulgaros arma suscipere meditabantur. fame autem una cum locustarum pernicie Bulgarorum terras depa-

τεύειν κατὰ Βουλγάρων ἐβουλεύοντο. λιμοῦ δὲ σὺν ἀκρίσει
 τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος ἐκπιέζοντος ἐδεδείσαν τὴν τῶν Ῥω-
 P. 503 μαίων ἐπέλευσιν. βουλὴν οὖν ποιησάμενοι κατὰ Ῥωμαίων
 ἔκστρατεύουσιν καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καταλαμβάνουσιν. ἔπειτα
 μαθόντες ὅτι μέλλει κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἔκστρα- 5
 τεύειν, ἀποστέλλουσι Πέτρον τε καὶ Γεώργιον κρυφίως τινὰ
 μοναχόν, Καλοκῆριν ὀνομαζόμενον, τῷ γένει Ἀρμενιακόν, χρυ-
 σόβουλλον ἐπιφερόμενον. διηγόρευε δὲ τὰ ἐν αὐτῷ ὡς τὴν
 μετὰ Ῥωμαίων εἰρήνην ἀσπάζονται οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ γα-
 μικὸν ποιῆσαι συνάλλαγμα. τὸν τοιοῦτον οὖν μοναχὸν ὁ βα- 10
 σιλεὺς ἀποδεξάμενος ἀσμενέστατα, παρενθῦ ἀπέστειλεν μετὰ
 δρόμωνος ἐν Μεσημβρίᾳ τὸν μοναχὸν Θεόδωρον τὸν Ἀβούκην
 B καὶ βασιλικὸν κληρικὸν τὸν Ῥόδιον τὴν εἰρήνην συλλαλήσαι
 τοῖς Βουλγαροῖς. οἱ δὲ παραγενόμενοι καὶ τὰ εἰκότα συλλαλή-
 σαντες ἐξῆλθον ἅμα Στεφάνῳ Βουλγάρῳ διὰ τῆς ξηρᾶς. ὅπ- 15
 σθεν δὲ αὐτῶν κατέλαβεν καὶ Γεώργιος ὁ Σουρσουβούλης, καὶ
 παραγενόμενοι ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν εἰρήνην ἐσπέισαντο.
 Θεασάμενοι δὲ τὴν θυγατέρα Χριστοφόρου βασιλέως Μαρίαν,
 καὶ μεγάλως ἐπ' αὐτῇ ἀρεσθέντες, ἔγραψαν τῷ Πέτρῳ διὰ
 τάχους παραγενέσθαι. τοῦ Βουλγάρου οὖν Πέτρου καταλα- 20
 βόντος, τρίηρι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπιβὰς ἐν Βλαχέρναις
 C παρεγένετο καὶ τὸν Πέτρον ἐθεύσατό τε καὶ κατησπάσατο.
 ἐπεὶ δὲ ἀλλήλοις τὰ εἰκότα συνώμιλησαν, γράφοντες τὰ σύμ-

scente, Romanorum timerunt incursus. habito itaque consilio ad-
 versus Romanos ipsi armantur, et per Macedoniam effundunt exerci-
 tum. cum audissent vero Romanum imperatorem copias in eos pa-
 rantem, Petrum et Georgium quemdam monachum, cognomine Calo-
 cyrim, genere Armenum, auream bullam ferentem latenter delegat.
 bullae series erat Bulgaros non pacem modo cum Romanis amplecti,
 sed et connubiorum foedera prosequi. monachum huiusmodi cum
 imperator lubentissime suscepisset, celocem expediit confestim, et
 monachum Theodorum Abucem et regium clericum Rhodonatum, ut
 de pace cum Bulgaris tractarent, Mesembriam destinavit. illi profeci-
 ti et negotiis accommoda collocuti una cum Stephano Bulgaro per
 continentem iter egerunt. retro eos Georgius Sursubules appulit, et
 Cpolim cuncti convenientes pacis foedera sanxerunt. Mariam vero
 Christophori imperatoris filiam contemplati, et eius summpere delectati
 aspectu, Petro scripserunt ut quantocius accederet. Petro Bul-
 garo adveniente, consensis triremibus ad Blachernas imperator Ro-
 manus se contulit, viditque Petrum et salutavit. ut vero de negotio-
 rum difficultatibus convenerunt, conscriptis pacis condicionibus nu-
 ptiales contractus peregunt. Octobris deinde mensis die octave

φωνα τῆς εἰρήνης καὶ τὰ γαμικὰ ἀλλάγματα, ὄγδοη δὲ τοῦ
 Οκτωβρίου ἐξῆλθεν ὁ πατριάρχης Στέφανος ἅμα Θεοφάνει
 πρωτοβεστιαρίῳ καὶ Μαρίᾳ τῇ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου
 θυγατρὶ καὶ πάσῃ τῇ συγκλήτῳ εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας
 5 Θεοτόκου τῆς Πηγῆς, καὶ εὐλόγησεν Πέτρον τε καὶ Μαρίαν.
 λαμπρᾶς δὲ καὶ πολυτελοῦς γενομένης τραπέζης, καὶ πάντων
 τῶν εἰθισμένων τοῖς γάμοις φαιδρῶς ἐπιτελεσθέντων, εἰσῆλ-
 θεν Θεοφάνης πρωτοβεστιαριος ἅμα Μαρίᾳ τῇ θυγατρὶ τοῦ
 βασιλέως ἐν τῇ πόλει. τῇ δὲ τρίτῃ τοῦ γάμου ἡμέρᾳ ἐποίη-
 10 σεν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εὐωχίαν λαμπρὰν ἐν τῇ τῶν Πη-
 γῶν ἀποβάθρᾳ. τῶν δὲ Βουλγάρων ἔνστασιν οὐ μικρὰν ποιη-
 σαμένων πρότερον εὐφημεῖσθαι Χριστοφόρον, εἰθ' οὕτω Κων-
 σταντῖνον, ὑπειξεν τῇ ἐνστάσει ὁ βασιλεὺς, καὶ γέγονεν ὄπερ
 ᾗτήσαντο. ἐπειδὴ δὲ πάντα ἐν τοῖς γάμοις συνετελέσθησαν,
 15 καὶ ἔμελλε Μαρία τὴν πρὸς Βουλγαρίαν ὁδὸν ὁδεύειν, οἱ
 ταύτης γονεῖς μέχρι τοῦ Ἑβδόμου συνεξῆλθον αὐτῇ, περιχυ-
 θέντων τῇ θυγατρὶ, καὶ πολλὰ κατέχευαν τὰ δάκρυα, καὶ ὡς
 εἰκὸς ἐπὶ στερήσει σπλάγχνου πεποθημένου. τὸν τε γαμβρὸν
 ἀσπυσάμενοι καὶ ταύτην ταῖς τούτου χερσὶ περιθέμενοι ἐν
 20 τοῖς βασιλείοις ὑπέστρεψαν. Μαρία δὲ Βουλγαρικαῖς περα-
 δοθεῖσα χερσὶν τῆν ἐπὶ Βουλγαρίαν ἀπήει.

Τότε δὲ πρόσβεις πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐκ Μελι- P. 504
 τινῆς παρεγένοντο εἰρηρικὰς σπονδὰς ποιῆσαι. μετ' οὐ πολὺ

progressus patriarcha Stephanus una cum Theophane protovestiariorio
 et Maria Christophori imperatoris filia et universo senatu ad sanctis-
 simae deiparae templum ad Pegas, Petrum et Mariam coniugali be-
 nedictione sociavit; mensaque sumptuosa et magnificentissima instru-
 cta, cunctisque ad nuptiarum solemniam spectantibus rite splendideque
 peractis, Theophanes protovestiariorius una cum Maria imperatoris filia
 in urbem reversus est. die autem nuptias sequente tertio Romanus
 imperator in machina sive tabulato ad Pegas magnificum paravit con-
 vivium. non minima porro contentione a Bulgaris excitata, ut prius
 Christophorus, deinde Constantinus acclamationum precibus excipe-
 retur, votis eorum imperatore obsecuto, quod petebant praestitum
 est. nuptiarum autem celebritate peracta, Mariaque in Bulgariam iter
 capescere iam iam parata, Hebdomum usque parentes eam prosecuti
 sunt; ibi eam circumfusi, et largo lacrimarum impluvio madidi, ut
 dilectorum praecordiorum usu orbis contingere solet, tristabantur;
 tandemque generum, filia eius potestati tradita, deosculati in regiam
 reversi sunt. sic Maria Bulgarorum manibus tradita in Bulgariam pro-
 secta est.

Eo tempore legati pacis foedera composituri e Melitine ad im-

Ἀπόκαψ ὁ τοῦ Ἀμῆρ ἔχγονος, ἀμηρᾶς τῆς Μελιτινῆς, καὶ ὁ Ἀπολασαῦθ στρατηγὸς εὐγένεστατος καὶ πλούσιος ὢν ἐκ Μελιτινῆς παρεγένετο. ἀποδεχθέντες οὖν μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς παρὰ Ῥωμανοῦ, καὶ σύμφωνα εἰρήνης ποιήσαντες, ἐπέστρεψαν πρὸς τὰ ἴδια. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀπόκαψ, ἀνδρὸς φρονίμου καὶ συνετοῦ, διέλυσαν τὴν εἰρήνην. ἐκστρατεύουσι δὲ κατ' αὐτῶν ὁ τε δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκοῦας μετὰ καὶ τῶν θεμάτων καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων· καὶ εἰς τσαύτην στένωσιν τὴν Μελιτινὴν παρέβίστησαν ὥστε αὐτὴν συντομώτατα ἐκπορθῆσαι καὶ ἐπ' ἐδάφους καταστρέψαι. ταύτην οὖν Μελιτινὴν εἰς κουρατωρίαν ἀποκαταστήσας ὁ βασιλεὺς πολλὰς χιλιάδας χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ἐκέλευεν δασμοφορεῖσθαι ἐτησίως πεποιήκεν.

Κατηγορήθη δὲ Νικήτας ὁ μάγιστρος καὶ πενθερὸς Χριστοφόρου βασιλέως ὡς ὑποτιθέμενος αὐτῷ κατὰ τοῦ ἰδίου γενέσθαι πατρὸς καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐξεῶσαι. τοῦτον οὖν ἐξαγαγόντες τῆς πόλεως ἀπέκειραν μοναχόν.

Μηνὶ δὲ Ἰουλίῳ, ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ, Ἰνδικτιῶνος ἕκτης, τελευτᾷ Στέφανος πατριάρχης· Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ ἄγουσι Τρύφωνα μοναχόν ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ ἀγιότητι μαρτυρούμενον, καὶ χειροτονοῦσι πατριάρχην, μέχρις ἂν εἰς μέτρον ἡλικίας φθάσῃ Θεοφύλακτος ὁ Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως νιός, ὃν ἐμελλον πατριάρχην χειροτονεῖν Κωνσταντινουπόλεως. εἰκάδι δὲ

peratorem Romanum accesserunt. non diu post Apocaps Amer nepos, Melitines ameras, et Apolasath dux nobilissimus et ditissimus Melitinae advenit. isti congruis honoribus a Romano excepti, pacis conditionibus firmatis, in patriam reversi sunt. Apocaps autem, viro prudente et sagaci, vivis erepto pacem continuo dissolverunt. in eos autem irrumpunt scholarum domesticus Iouannes Cureuas, una cum legionibus, et Melias cum adiunctis sibi Armenis; et ad eas angustias Melitinem adigunt, ut eam e vestigio vastent et funditus ad solum evertant. Melitinem igitur in curatoriam instituit imperator, plurimis auri et argenti milibus annuatim colligendis eidem impositis.

Nicetas autem magister et Christophori imperatoris socer quasi in patrem insurgendi consilium dedisset et eum imperio deicere suavisset, accusatus est. eum propterea urbe pulsum detonderunt monachum.

Mensis autem Iulii die decimo octavo, Indictione sexta, Stephanus patriarcha moritur: tum Decembri mense Tryphonem monachum, pietatis et sanctitatis testimonio insignem, ordinant patriarcham, donec aetatis metam imperatoris Romani filius Theophylactus, quem Cpolis patriarcham creare statuerant, attigisset. vicesimo porro et

πέμπτη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς χειμῶν μέγας γέγονεν, ὥστε κρυ-
σταλλωθῆναι τὴν γῆν ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι, ὅθεν καὶ γέ-
γονεν μέγας λιμὸς καὶ θάνατος πολὺς, ὥστε μὴ δύνασθαι
τοὺς ζῶντας ἐκκομίζεῖν τοὺς τεθνεῶτας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥω-
5 μιανὸς τὴν ἀφόρητον ἐκείνην βίαν κατανοήσας ἀξίαν τῆς αὐ-
τοῦ συμπαθοῦς ἐλεημοσύνης πρόνοιαν ἐποίησατο, πολλαῖς
ἐλεημοσύναις τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ παραμυθησάμενος ἔνθειαν·
ἀνέφραξέ τε θυρίσι καὶ σανιδώμασι τὰς τῶν ἐμβόλων στούς,
ὥστε μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ ψῦχος ἐκείθεν ἐπεισιέναι τοῖς πέ- D
10 νησι. τότε δὲ καὶ τὰς λογομένας ἄρκλας ἐν πᾶσι κατεσκεύασε 117
τοῖς ἐμβόλοις, ἀργυρίον τε κατὰ μῆνα τοῖς ἐνταῦθα κατακει-
μένοις πένησι διδόνθαι διετάξατο, καὶ τὰ μηνιαῖα τριμήτια 118
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῖς πένησι διανέμεσθαι, ὡς εἶναι τὰ δι-
δόμενα τοῖς τε ἐν ταῖς ἄρκλαις πτωχοῖς καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐκ-
15 κλησίαις ἀργύρου ἐγκεχαραγμένου χιλιάδας δώδεκα. καὶ
ταῦτα ἢ συμπαθῆς ἐκείνου ψυχῇ διετύπωσεν τῶν πενήτων
προνοουμένη. ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρεῖς αὐτῷ συνεσιέειν πέ-
νητας διετάξατο, οἱ ἀνὰ ἐν ἐλάμβανον νόμισμα. τετράδι δὲ
καὶ παρασκευῇ τρεῖς πένητες μοναχοὶ τούτῳ συνήσδιον, τὸ
20 τετυπωμένον λαμβάνοντες νόμισμα. ὕπερ δὲ ἐν τοῖς μονα-
στηρίοις εἶωθεν γίνεσθαι, ὥστε ἐν τῷ καιρῷ ἀναγιγνώσκειν τῆς P. 505
ἐσιτιάσεως, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίει, διπλὴν ἑαυτῷ καὶ τοῖς
δαιτυμόσι τὴν τράπεζαν παρατιθείς, ὥστε τὸ μὲν σῶμα τρέ-

6. καὶ ἐλεήμονος φύσεως Anonymus

quinto die mensis eiusdem adeo aspera invaluit hiems, ut terra per
dies centum et viginti gelu concreveret; ex quo fames ingens et
mortalitas immensa pervagata est, adeo ut vivi mortuis efferendis non
sufficerent. Romanus autem imperator intolerandam illam calamita-
tem contemplatus, affectus ad misericordiam proclivis digna exhibuit
argumenta, eleemosynarum liberalitate plurima famis indigentiam con-
solatus. exinde porticum spatia tabulatis distinxit, et fenestras ap-
posuit, ita ut nix et frigus in pauperes per ea non ingruerent. eo
tempore cunctis in porticibus arclas ita dictas disposuit, et egenis
ibidem iacentibus argenteos nummos per menses singulos praecepit
distribui, et menstua trimitia per ecclesias in alios pauperes dividi,
adeo ut quae per arclas et ecclesias erogarentur argenti cusi numismata,
ad milia duodecim numerarentur. haec in misericordiam et pietatem
propensus ovis animus, liberalis pauperum provisor, donari sanxit.
egenos insuper ternos diebus singulis secum comedere voluit, singu-
lisque nummum unum distribuebat. feria vero quarta et parasceue
monachi tres egentes illi convivabantur, qui definitum accipiebant
numisma. quod in monasteriis observari solet, ut cibi tempore ha-

119 φεσθαι τῇ συνήθει τροφῇ, τὴν δὲ ψυχὴν κατενόσαστο καὶ
 πολλὰς ἰδακρύων ἠφίει πηγὰς. οὐκ ἐθέασατό ποτε μοναχὸν
 ἀρετῆς ἀντεχόμενον, ᾧ τινὲς τὰς ἑαυταῦ πράξεις σὺν πολλοῖς
 οὐκ ἐξηγόρευσεν δάκρυσιν. πάσας τὰς τῆς πόλεως ἐκκλησίας
 πέπλοις διαφανέσι καὶ φωταγωγίαις λαμπρῶς κατεκόσμη. 5
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν ὄρεσι μοναχοῖς τῷ τε Ὀλύμπῳ καὶ τῷ Κυ-
 120 μῆνᾳ καὶ τῷ τοῦ Βαραχάου ὄρει οὐ διέλιπον ἐτησίους ῥογὰς,
 Βᾶς διστύπασεν.

Τῶν ἀπείρων αὐτοῦ κατορθωμάτων καὶ ἐλεημοσυνῶν
 διεξήλομεν. Πέτρῳ δὲ τῷ Βουλγάρῳ ἐπέθετο Ἰωάννης ὁ 10
 121 ἀδελφὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων Βουλγάρων τοῦ Συμεῶν. καὶ
 φωραθέντων αὐτῶν ὁ μὲν Ἰωάννης τύπτεται καὶ ἐγκλείεται
 φυλακῇ, οἱ δὲ λοιποὶ τιμωρίαις οὐ ταῖς τυχούσαις ὑποβάλ-
 λονται. ταῦτα δὲ δῆλα ποιήσαντος Πέτρου τῷ βασιλεῖ Ῥω-
 ματῶ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν μοναχὸν Ἰωάννην, ὃς ἐγε- 15
 γόνει ῥαίικτωρ, προφάσει μὲν ὡς ποιῆσαι ἀλλάγιον τῶν κρα-
 τουμένων αἰχμαλώτων, τῇ δὲ ἀληθείᾳ Ἰωάννην κατασχεῖν καὶ
 C ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαγεῖν. ὃ δὲ καὶ γέγονεν. εἰσελθὼν
 γὰρ ἄμα τῷ Ἰωάννῃ ἐν τῷ πλοίῳ ἀπὸ Μεσημβρίας ἦλθεν ἐν
 τῇ πόλει. μετ' οὐ πολὺ τούτου τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπορρι- 20
 ψαντος καὶ γυναῖκα ἐπιζητήσαντος, δέδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
 οἶκον καὶ κτήματα πάμπολλα καὶ γυναῖκα ἐκ τῆς αὐτοῦ πα-

beatur lectio, hoc ipse exequabatur, sibi convivisque geminam appo-
 nens mensam; dumque usitato corpus enutriretur cibo, copioso la-
 crimarum fonte effuso animam quoque cum contritione pascebat. nul-
 lum unquam monachum virtutis studiosum observavit, cui cum multo
 fletu suos non aperuerit actus: cunctas urbis ecclesias sumtuosis ve-
 stibus praeclaraque cereorum et lampadum copia exornavit. sed et
 monachis in montibus Olympo Cymena et Barachaeo vitam agentibus
 annua stipendia quae decreverat mittere non interposuit.

Atque ita immensorum eius beneficiorum et liberalitatis histo-
 riam pertexuimus. Petro vero Bulgaro parabat insidias Ioannes eius
 frater cum Bulgaris aliis; quorum facinore cognito Ioannes quidem
 verberibus castigatur et carcere includitur, in alios vero inusitatis
 suppliciiis animadvertitur. Petro autem imperatori Romano haec ead-
 em litteris manifestante, misit imperator Ioannem monachum, qui
 rector extiterat, praetextu quidem ut captivorum detentorum com-
 mutationem faceret, sed revera, ut Ioannem apprehenderet, et ad-
 duceret CP. quod et factum est. una quippe cum Ioanne navim
 ingressus Mesembria Cpolim navigavit. non diu post eodem mo-
 nasticum habitum deponente et uxorem ducere exquirente, imperator

τριδος τῆς τῶν Ἀρμενιακῶν, γάμον τε λαμπρὸν ἐν τῇ τοῦ
Καίσαρος οἰκίᾳ πεποίηκεν.

Μαρτίου δὲ μηνὸς δευτέρᾳ ἡμέρᾳ κοσμίτης ὃς ἐπέμενε 122
τῷ φόρῳ ἐν τοῖς ἐκεῖσε κίουσιν, καὶ ἀπέκτεινε ἄνδρας ἕξ. γέ-
5 γονε δὲ ἐμπρησμὸς μέγας καὶ φοβερὸς εἰς τὸν τοῦ φόρου ἔμ-
βολον πλῆσιον τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὥστε κατα-
καῆναι τὰ τε κηροπολεῖα καὶ τὰ γουνάρια τοῦ φόρου μέχρι
τῶν ψηκῶν. ἐτελεύτησε δὲ Χριστοφόρος βασιλεὺς μηνὶ Αὐ-
γούστῳ ἰνδικτιῶνος τετάρτης, καὶ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν
10 τῇ ῥηθείᾳ μονῇ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήγαγον δὲ Τρύφωνα
πατριάρχην Αὐγούστῳ μηνί, ἰνδικτιῶνος τρίτης, καὶ ἀπειθόν-
τος ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ τελευτᾷ, χηρευσάσης τῆς ἐκκλησίας χρό-
νον ἕνα μῆνας πέντε διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἀτελὲς Θεοφυλάκτου
υἱοῦ Ῥωμανοῦ βασιλέως. Βασίλειος δὲ τις Μακεδῶν πλάνος
15 Κωνσταντῖνον Δοῦκα ἑαυτὸν βουλευτησάσας πολλοὺς μεθ' ἑαυ-
τοῦ συνεπήγετο· οὗτος συσχεθεὶς ὑπὸ Ἐλεφαντίνου τουρμαρ-
χου ἐκ τοῦ Ὀψικίου ὄντος ἤχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ
ὑπὸ Πέτρου ὑπάρχου τῆς μιᾶς ἀλλοτριοῦται χειρὸς. εἶτα P. 506
καιροῦ λαβόμενος καταλημβάνει πάλιν τὸ Ὀψίκιον, καὶ χεῖρα
20 χαλκῆν ἀντὶ τῆς κοπέισης προσαρμολύμενος καὶ σπάθην ὑπερ-
μεγέθη κατασκευάσας διήρχετο πλανῶν πολλοὺς ὡς αὐτὸς εἶη
Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκὸς· οὗς καὶ συνεφελκόμενος με-

15. ἐπιφημίσας Anonymus

domum et praedia plurima et coniugem eadem secum Armeniacorum patria ortam dedit, et in Caesaris aedibus celeberrimas peregit nuptias.

Martii porro mensis die secundo cosmites fori columnis superpositus in terram decidit virosque sex oppressit. contigit etiam incendium ingens et horrendum in fori porticu templo sanctissimae deiparae vicina, adeo ut cereorum artificum et pelliciariorum fori ad Psechas usque consumerentur officinae. Christophorus imperator mense Augusto, indictione quarta, diem supremum obiit, et in praefato patris sui monasterio corpus eius reconditum est. Tryphonem porro patriarcham Augusto mense, indictione tertia, deposuerunt, eoque in proprium monasterium se recipiente et defuncto annum unum et menses quinque, nondum matura Theophylacti imperatoris filii Romani aetate, ecclesia pastore viduata permansit. Basilius autem quidam Macedo, pravus impostor Constantinum ducem se ipsum mentitus, plurimos post se abducebat. hic ab Elephantino Opsicii turmarum praefecto Cpolim abducitur, et manuum altera a Petro praefecto truncatur. occasione deinde captata in Opsicium rursus digreditur, et truncatae vice manum aeream sibi adaptans ingentemque spatiam sibi accom-

γάλην κατὰ Ῥωμανοῦ ἀνταρσίαν κινεῖ. ἀποστελλας οὖν ὁ βασιλεὺς στρατὸν κατ' αὐτοῦ αὐτόν τε συνέλαβεν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· ὃν καὶ ἀγαγόντες ἐν τῇ πόλει ἀνέκριόν τε καὶ πολυβλὰς αὐτῷ πληγὰς ἐπέτιθέσαν. ὁ δὲ πολλοὺς τῶν ἐν τέλει ἐσυκοφάντει ψευδῶς ὡς συνόντες αὐτῷ, μηδὲν δὲ ἀληθὲς⁵ κατ' αὐτῶν λέγειν ἐξέλεγχθεις ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ πυρὸς καταράλωμα γίνεται.

Χειροτονεῖται δὲ πατριάρχης ὁ προορηθεὶς τοῦ βασιλέως υἱὸς Θεοφύλακτος, Φεβρουαρίῳ β', Ἰνδικτιῶνος ε', τοποτηρητῶν ἐκ Ῥώμης ἀνελθόντων καὶ τόμον συνοδικὸν ἐπιφερομένων περὶ τῆς αὐτοῦ χειροτονίας διαγορευόντα· οἱ καὶ τῷ πατριάρχῳ θρόνον τοῦτον ἐνίδρυσαν. Ῥωμανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ υἱῷ Στεφάνῳ γυναῖκα ἠγάγετο θυγατέρα οὖσαν τοῦ Γαβαλαῦ, ἐκγόνην δὲ Κατακυλαῦ, Ἄναν ὄνομα. ἡμα δὲ τῷ νυμφικῷ στεφάνῳ καὶ ὁ τῆς βασιλείας στέφανος¹⁵ ἐπετέθειτο.

C Ἐγένετο δὲ ἐκστρατεία πρώτη τῶν Τούρκων κατὰ Ῥωμαίων Ἰνδικτιῶν ἑβδόμη Ἀπριλίῳ μηνί· οἱ καὶ καταδραμόντες μέχρι τῆς πόλεως ἐληΐσαντο πᾶσαν Θρακίαν ψυχῆν. ἀπεστάλη οὖν ὁ πατρίκιος Θεοφάνης ὁ πρωτοβεστιάριος καὶ²⁰ παραδυναστεύων μετ' αὐτῶν ποιῆσαι ἀλλάγιον, πολλὰ παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ φρονήσει καὶ εὐβουλίᾳ ἐπαινέθεις, ὅτε καὶ τὸ

modans vagabatur plurimos seducens, quasi ipse Constantinus ducis filius foret. hic multis sibi adlectis stupendam in Romanum rebellionem movet. imperator exercitu in eum immisso ipsum comitesque insequabatur; quem deinde captum et in urbem abductum, per tribunalia examinatum multis verberibus subiecerunt. ille sibi consulens insignes dignitate viros, quasi secum sentientes, mendacis confictis et a veritate alienis calumniabatur. convictus tandem ad Amastriani plateam ignis pabulum factus est.

Profatus autem imperatoris filius Theophylactus Februarii die secundo, indictione secunda, patriarcha consecratus est, adstantibus Romani pontificis legatis, et tomum synodalem de eius ordinatione tractantem proferentibus, eundemque collocantibus in throno patriarchali. ceterum Romanus imperator Stephano filio locavit uxorem Gabalae filiam, Catacyle neptim, Annam nomine, unaque cum nuptiali corolla imperii diademate redimitus est.

Turcorum autem adversus Romanos irruptio prima indictionis septimae Aprilii mense contigit; qui ad urbem usque excurrentes loca cuncta per Thraciam depopulati sunt. adversus eos igitur patricius Theophanes protovestiarius et imperii administrator missus est, laudem ab eis plurimam prudentiae et consiliorum gratiam reportans.

μεγαλόψυχον και φιλόανθρωπον αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεδείξατο, μηδενὸς φεισάμενος χρήματος πρὸς τὴν αἰχμαλώτων ἀνάρρυσιν.

Ἦγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ τελευταίῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ 5 ἐκ γένους τῶν Ἀρμενιακῶν γυναῖκα τοῦνομα Ἑλένην, τοῦ πατρικίου Ἀδριανοῦ θυγατέρα, ἧς και τελευτησάσης ἑτέρα τοῦ- τον συνέζευξεν γυναικὶ ὀνόματι Θεοφανῶ.

Ἰουνίου δὲ μηνὶ ἑνδεκάτῃ, δεκατετάρτης ἰνδικτιῶνος, κα- 10 τέπλευσαν οἱ Ῥῶς κατὰ Κωνσταντινουπόλεως, χιλιάδες δέκα. ἀπεστάλη δὲ μετὰ τριήρων και δρομώνων ὁ πρωτοβεστιάριος Θεοφάνης, και τὸν τε στόλον προευνρεπίσας και κατοχυρώρας ὡς μάλιστα τοὺς Ῥῶς ἐξεδέχετο. ἐπεὶ ἐκεῖνοι κατέλαβον και πλησίον τοῦ Φάρου ἐγένοντο, οὗτος πρὸς τῷ τοῦ Εὐξείνου πόντου στόματι παρεδρεύων ἐν τῷ Ἰερῷ λεγομένῳ, και δὴ 15 πρῶτος ἐν τῷ ὀκείῳ δρόμῳ διεκπλεύσας, τὴν τε σύνταξιν τῶν Ῥωσικῶν πλοίων διέλυσεν και τῷ ἔσκευασμένῳ πυρὶ πλείστα κατέφλεξεν, τὰ λοιπὰ δὲ ἐτρέψαντο εἰς φυγὴν· ἣ ἀκολούθως οἱ λοιποὶ δρόμωνες ἐπεκδραμόντες τελείαν εἰργά- P. 507 σαντο τὴν τροπὴν, και πολλὰ μὲν πλοῖα κατέδυσαν ἄντανδρα, 20 πολλοὺς δὲ κατέστρωσαν, πλείστους δὲ ζῶντας συνέλαβον. κατῆλθε δὲ τῆνικαῦτα Ἰωάννης ὁ δομέστικος ὁ Κουρκούας μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἀνατολῆς στρατεύματος, και πολλοὺς τούτων

tunc temporis munificentiam et humanitatem plurimam Romanus imperator declaravit, nullis parcens pecuniarum expensis, cum captivi instarent liberandi.

Locavit etiam imperator Constantino filio postremo uxorem de Armeniacorum genere, Helenam nomine, Adriani patricii filiam. ea- que defuncta alteri nomine Theophano eundem copulavit.

Iunii porro mensis die undecimo, indictione decima quarta, Russi ad milia decem adversus Cpolim classem paraverunt. cum triremibus autem et celocibus protovestiarus Theophanes missus classem disposuit et apte munivit, adeo ut Russos praelio paratus esset excipere. ut appulerunt illi et Pharo vicini apparuerunt, primus ille ad Eunini Ponti fauces stationem posuit, loco cui Hierum nomen, omniumque primus celoce suo vectus Russicarum navium dissolvit ordinem, et praeparato igne nautico succendit, reliquas vero in fugam vertit; quem pone sequentes reliquae naves in adversarios irruentes perfectam hostium ediderunt stragem, navibus una cum militibus plurimis submersis, aliis multa parte caesis, vivis etiam quampluribus comprehensis. illuc pariter Ioannes domesticus Curcuas cum toto Orientis exercitu appulit, et huc illucque palantes depre-

διέφθειραν ἀποσπάδας τῆδ' ἀκακίαι καταλαμβάνων. πολλά γὰρ κακὰ οὗτοι διεπράξαντο. τό τε γὰρ Στενὸν λεγόμενον ἐνέπρησαν, καὶ οὓς συνελάμβανον αἰχμαλώτους τοὺς μὲν ἀνισταύρου, τοὺς δὲ τῇ γῆ προσεπατάλευσαν, τοὺς δὲ ὥσπερ σκοποὺς ἰσάντες βέλεσι κατετόξευον. ὄσους δὲ τοῦ ἱερατι-⁵ κοῦ κλήρου συνελάμβανον, ὅπισθεν τὰς χεῖρας δεσμοῦντες ἤλους σιδηροῦς κατὰ μέσης τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεπήγνυ-
 Βσαν, πολλοὺς τε ἁγίους ναοὺς τῷ πυρὶ παρέδωκαν. χειμῶ-
 νος δὲ ἤδη ἐνισταμένου καὶ τροφῶν ἀποροῦντες ἐβουλείσαντο τὰ οἰκεῖα καταλαβεῖν, καὶ δὴ λαθεῖν τὸν στόλον σπουδάζον-¹⁰ τες, Σεπτεμβρίῳ μηνὶ Ἰνδικτιῶνος δεκαπέμπτης νυκτὸς ἀντιπλευσαι ὠρηκότες ἐπὶ τὰ Θρακῶα μέρη ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Θεοφάνους ὑπηγήθησαν· οὐδὲ γὰρ ἔλαθον τὴν αὐτοῦ ἐγρηγορωτάτην ψυχὴν. εὐθὺς οὖν δευτέρα ναυμαχία ἐγένετο, καὶ πλεῖστα πλοῖα ἐβύθισεν· ὀλίγοι δὲ μετὰ τῶν¹⁵ πλοίων περισωθέντες καὶ ἐν τῇ τῆς Κοίλης περισωθέντες ἀκτῆ νυκτὸς ἐπελθούσης διέφυγον. Θεοφάνης δὲ μετὰ νίκης ὑποστρέψας λαμπρῶς ἐντίμως ὑπεδέχθη καὶ παρακοιμώμενος ἐτιμήθη.

C Ἐπεὶ ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ὁ μάλιστα ἄριστος ἐγένετο τὰ²⁰ πολεμικά, ἐπλάτυνεν ὄρους, πλείστας τε πόλεις ἐπόρθησεν
 123 τῶν Ἀγαρηῶν, διὰ τὸ περιφανὲς τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς

2. post διεπράξαντο adde ex Anonymo: πρὸ τοῦ τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατεύμα κατελθεῖν Comb

hendens, cunctos ceu malorum plurimorum auctores internecione delevit. Stenum enim ita dictum igne vastaverunt, et quos cepere captivos, partim crucibus partim palis affixerunt; alios etiam in metam constitutos sagittis confoderunt. quotquot autem sacerdotalis ordinis deprehendere, manibus retro vinctis ferreos clavos per medium caput immiserunt, sauctasque aedes plurimas igne consumendas tradiderunt. ingruente porro hieme et annonae deficiente domos repetere consiliabantur: regiae tamen classi discessum occultare studebant. Septembri autem mense, indictionis decimae quintae, in Thraciae partes transfretari aggressi praefatum Theophanem habuerunt obvium: vigilantissimum enim eius animum latere non poterant. confestim igitur conflictus in mari secundus habitus, quo navigia plurima submersa sunt: pauci vero cum navibus ad Coeles littora servati incolumes nocte ingruente fugerunt. Theophanes autem victoria clarus revertens cum honore susceptus et accubitoris dignitate decoratus est.

Ut vero praefatus Ioannes magister bellicis rebus praestans habebatur, iuperii dilatabat fines, urbesque Agarenorum plurimas deva-

* * * * δομειστικὸς δὲ ἀντικαθίσταται ὁ πατρίκιος Πανθήριος, συγγενὴς τοῦ βασιλέως ὧν Ῥωμανοῦ.

Ἰνδικτιῶνι πρώτῃ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἐπῆλθον πάλιν οἱ Τυῶχοι μετὰ πλείστης δυνάμεως. ὁ δὲ πατρίκιος Θεοφάνης 5 ὁ παρακοιμώμενος ἐξελθὼν σπονδὰς εἰρηναίως ἐποίησεν μετ' αὐτῶν, χρόνους πέντε τὴν εἰρήνην διαφυλαχθῆναι.

Δευτέρῃ Ἰνδικτιῶνι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς Πασχάλιον πρωτοσπαθάριον καὶ στρατηγὸν Λαγοβέρδων πρὸς τὸν ῥῆγα Φραγγίας Οὐγωνα ἐξαπέστειλεν, τὴν τοῦ αὐτοῦ θυγατέρα ἐπι- 10 ζητῶν εἰς νύμφην Ῥωμανῷ τῷ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου υἱῷ. ἦν καὶ ἀναλαβὼν ὁ εἰρημένος Πασχάλιος μετὰ πλούτου πολλοῦ ἐν τῇ πόλει ἀνήγαγεν. γέγονε δὲ ὁ γάμος Σεπτεμβρίῳ μηνί. ἦτις καὶ ἐτελεύτησεν ζήσασα ἔτη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πέντε.

15 Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐτοκρατορίας Κωνσταντίνου τοῦ αὐτῆς πενθεροῦ, ἀνέμου βιαίου σφόδρα καταπνεύσαντος, Σεπτεμβρίῳ μηνί, οἱ λεγόμενοι ἐν τῷ ἵππικῷ δῆμοι κατέπεσον, οἱ 124 20 αἰπ' ἐναντίας τοῦ βασιλικῷ θρόνου ἐτύγχανον, καὶ συνέτριψαν τὰ ὑποκάτωθεν μάρμαρα καὶ στηθεὰ λεγόμενα. χρόνον δὲ περικυκλωμένου τῷ αὐτῷ μηνί τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν τοῦ P. 508 παλατίου κατήγαγον.

Τῆς δὲ πόλεως Ἐδέσης, ἐν ἧ τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ ἔκμαγεῖον ἀπέκειτο, παρὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιορκουμένης στρατεύματος καὶ εἰς ἀνάγκην μεγίστην προΐσταμένης, ἀπέσται-

stabat. propter tanti viri gloriam . . . substitutus est domesticus patricius Pantherius, Romani imperatoris affinis.

Indictionis primae Aprili mense rursus irruerunt Turci cum magnis viribus: patricius autem Theophanes accubitor egressus pacis foedera in annos quinque servanda cum eis composuit.

Indictione secunda Paschaliu[m] protospatharium et Longobardiae ducem ad Franciae regem Hugonem, filiam eius Romano Constantini eius generi filio uxorem petiturum, Romanus imperator misit, quam multis una cum opibus secum assumptam praefatus Paschalius in urbem adduxit. Septembri deinde mense nuptiae celebratae sunt. haec cum viro annis quinque socialis vitae decursis mortua est.

Temporibus imperii Constantini, eius soceri, vento validissimo perflante demi in circo opposita regii throni regione erecti deciderrunt, subiectaque marmora columnasque pectoralia dictas contriverunt. anni autem vertente circulo, hoc ipso mense, Romanum imperatorem a palatio eduxerunt.

Urbe autem Edessa, in qua venerandum Christi sudarium repositum, a Romano exercitu obsessa et in ultimam angustiam deducta,

λαν οἱ ταύτης οὐκίητορες πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαῶν δια-
 πρσβευόμενοι τὴν πολιορκίαν λυθῆναι, τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ
 ἄγιον ἐκμαγεῖον παρέχειν ἐπαγγελλόμενοι. ὑπὲρ τοιαύτης δὲ
 χάριτος δεσμίους ἤτησαντο τῶν ἐμφανῶν ἀντιλαβεῖν, χρυσο-
 βούλλιον τε λαβεῖν ὥστε μηκέτι τὴν τούτων χώραν παρὰ τοῦ 5
 Ῥωμαίων στρατοῦ ληΐζεσθαι· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. τοῦ δὲ
 Β ἁγίου ἐκμαγεῖου ἀποσταλέντος καὶ ἤδη τῇ Κωνσταντινουπόλει
 πλησιάζοντος, Θεοφάνης ὁ πατριίκιος καὶ παρακοιμώμενος ἐν τῷ
 ποταμῷ Σάγαρ ἐξελθὼν ὑπήνητησεν αὐτῷ μετὰ λαμπρᾶς τιμῆς
 τε καὶ ὑμνωδίας, καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνός 10
 σὺν αὐτῷ ἐν τῇ πόλει εἰσῆλθεν, τοῦ βασιλέως ἐν Βλαχέρναις
 ὄντος κάκει αὐτὸ προσκυνήσαντος. τῇ δὲ ἑκαύτῳ ἐξῆλθεν
 ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ· οἱ δὲ τοῦ βασιλέως δύο υἱοὶ Στέφα-
 νος καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος
 σὺν τῷ πατριάρχῃ Θεοφυλάκτῳ, καὶ μετὰ τῆς δεούσης τοῦτο 15
 ἀναλαβόντες τιμῆς, τῆς συγκλήτου πίσης προπορευομένης καὶ
 φωταγωγίας μεγίστης προαγούσης, μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας
 τοῦ Θεοῦ σοφίας πᾶζόν διεκόμισαν, καὶ προσκυνηθῶν ἐκείσε
 C ἐν τῷ παλατίῳ ἀνήγαγον.

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις Ἀρμένιόν τι τέρας τῇ 20
 πόλει ἐπεφοιτῆκει, παῖδες συμφνεῖς ἄρρενες ἐκ μιῶς προελ-
 θόντες γαστρὸς, ἄρτιοι μὲν πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος,
 ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς καὶ μέχρι τὸν ὑπογα-

ad Romanum imperatorem obsidionem solvi missis legatis eius inco-
 lae precati sunt, sacrum Christi sudarium simul exhibituros polliciti.
 huic gratiae compensandae nobiles ex suis captivos recipere, foedus-
 que aurea bulla firmatum, ne regionem eorum Romanus exercitus de-
 vastaret, petierunt; quod et praestitum est. sacro vero sudario ita
 misso iamque Cpoli vicino, ad fluvium Sagarim cum magnifico appa-
 ratu et cantibus, Theophanes patricius et accubitor obviam processit,
 et Augusti mensis die decimo quinto, imperatore ad Blachernas ve-
 niente et ibidem adorante, in urbem intulit. sequenti luce progres-
 sus est ad portam Auream: Stephanus autem et Constantinus, duo
 imperatoris filii, unaque Constantinus eius gener cum Theophylacto
 patriarcha, universo praecedente senatu, debito honore susceptum sa-
 crum pignus, praevia cereorum multitudine, ad sanctae dei sapientiae
 templum pedes detulerunt, exhibitoque cultu adoratum in palatium
 induxerunt.

Temporibus istis portentum quoddam ex Armenia in urbem in-
 vectum, pueri duo masculi uno ventre progressi et ad invicem com-
 plantati, a ventriculi ore ad pubem usque sibi adhaerentes, venis-

στέρα συμπεφυκότες καὶ ἀλλήλους ὑπάρχοντες ἀντιπρόσωποι· οἱ ἐπὶ πλεῖστον τῇ πόλει ἐνδιατρίψαντες, καὶ ὑπὸ πάντων ὡς ἐξαίσιόν τι τέρας ὀρώμενοι, τῆς πόλεως ὡς πονηρὸς τις οἰωνὸς ἐξηλάθησαν. ἐπὶ δὲ τῆς μονοκρατορίας βασιλείας 5 Κωνσταντίνου πάλιν εἰσῆλθουσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐτέθνηκεν, ἰατροὶ τινες ἔμπειροι τὸ συγκακολλημένον μέρος D διέτεμον εὐφυνῶς, ἐλπίδι τοῦ τὸν ἕτερον ζῆσεσθαι· ὃς τρεῖς ἡμέρας ἐπιβιούς ἐτελεύτησεν.

Καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὡς ἀνωτέρω εἶρηται, μοναχοῖς πίστιν 10 ἐκέκτητο ὁ βασιλεὺς, διαφερόντως δὲ ἐτίμα καὶ ὑπερέσεβεν Σέργιον τὸν ἐν μονασταῖς διαλάμποντα, ὃς ἀδελφὸς μὲν τοῦ μαγίστρου ἐπεφύκει Κοσμᾶ, ἀνεψιὸς δὲ τοῦ πατριάρχου Φωτίου ἐτύγχανεν· ὃν πλέον τῆς σαρκικῆς εὐγενείας ἢ κατὰ 15 μὲθ' ἑαυτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς, κανίνα ὄντως καὶ σταθμὴν τὸν αὐτοῦ βίον αἰεὶ ἑνθμιζοντα· ὃς πολλὰ παρῆγει τῷ βασιλεῖ τῶν παιδῶν ἐπιμελεῖσθαι καὶ μὴ ἀπαιδεύτους εἶναι εἰς πονηρίαν ἐγκλίνοντας, μὴ ποτε καὶ αὐτὸς πάθοι τὸ τοῦ Ἡλεί. ἐπεὶ δὲ τοῦ παλαιῶν τοῦτον οἱ παῖδες πατήγαγον καὶ ἐν τῇ 20 Πρώτῃ νήσῳ ἐξώρισαν, πάλιν τοῦτον εἶχε τῶν συμφορῶν πα- P. 509 ραμίθιον καὶ τῶν θλίψεων ἀκεσώδυνον φάρμακον. ᾧ συνῆν τότε καὶ Πολύευκτος μοναχὸς εὐλαβέστατος, καὶ αὐτὸς τὰ

que inter se vultibus visebantur; qui cum diu in urbe morati fuissent, velut infaustum portentum et infestum omen habiti, urbe eiecti sunt. Constantio vero solo imperante rursus ingressi sunt. ut autem eorum alter mortuus est, medici quidam peritissimi cohaerescentem partem, alteram incolumem vivamque servaturos se praestolati, solerter exciderunt; puellus iste diebus tribus superstes mortuus est.

Et in omnibus quidem, ut enarratum supra, monachis fidem habebat imperator: privatim vero prae omnibus Sergium monasticis moribus praestantem colebat et venerabatur. hic magistri Cosmae frater, nepos vero Photii patriarchae fuerat; quem animae nobilitas quam carnis ingenuitas reddebat illustriorem. istum itaque reverendum iugem comitem secum ducebat imperator quasi veram regulam et amussim ipsius vitam dirigentem. hic plurimum hortabatur imperatorem, filiorum curam ageret, neque illos in malum absque disciplina prouere sineret, ne quando, quae Heli, pateretur. ut vero a filiis e palatio deiectus est et in Protam insulam relegatus, hunc rursus habuit calamitatum solatium et angustiae remedium lenitivum; eidemque tunc temporis Polyeuctus monachus piissimus aderat, crebris eum hortamentis, ut decebat, consolaturus.

εἰκότα παραμυθούμενος · ὃς τοῦ πατριάρχου Θεοφυλάκτου
τελευτήσαντος πατριάρχης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου
προχειρίζεται.

Ἐπεὶ δὲ πολλοὺς τρόπους ὁ θεὸς βούλεται σώζειν τὸν
ἄνθρωπον, συνεχώρησεν καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν συμφορᾷ 5
ἄδοκῆτι περιπεσεῖν, ἵνα δι' αὐτῆς σωφρονισθεὶς καὶ τῶν οἰ-
κείων ἐν αἰσθήσει παραπτωμάτων γενόμενος σωτηρίας ἀξιω-
θῇ. συνεχώρει γὰρ ἐπαναστῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Στέφανον,
B ὥσπερ ποτὲ Ἀβεσσαλώμ ἐπανάστη Δαυὶδ τῷ οἰκείῳ πατρί.
συμβούλοις οὖν οὗτος πρὸς τοῦτο χρῆσάμενος τῷ τε ἀπὸ μο- 10
ναχῶν Μαρριανῷ καὶ Βασιλείῳ τῷ Πετεινῷ καὶ Μανουὴλ τῷ
Κουρτίκῃ, συνειδότην αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων, τοῦτον
τοῦ παλατίου κακῶς κατήγαγεν καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἔξο-
ρίσας ἀπέκειρεν μοναχόν.

Ἀδοκματορία Κωνσταντίνου.

15

C Ὑπελείφθη οὖν αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος ὁ τούτου γαρ-
βρός, ὃς παραντίκα Βάρδαν τὸν τοῦ Φωκᾶ τῇ τοῦ μαγίστρου
ἀξία τιμήσας, ὃς χρόνῳ πολλῷ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδραγα-
θίαν πολλάκις ἐπιδειξάμενος, δομέστικον τῶν σχολῶν προχει-
ρίζεται. εἶτα τὸν Βασιλείον, ᾧ ἐπὶ κλην Πετεινόν, πατρίκιον 20
καὶ μέγαν ἐταιριάρχην, τὸν δὲ τοῦ γένους τῶν Ἀργυρῶν
Μαρριανὸν τὰ μοναχικὰ ἀποδύσας πατρίκιον καὶ κόμητα τοῦ

hic, patriarcha Theophylacto e vivis sublato, a Constantino imperatore patriarcha promotus est.

Ut vero deus miris modis hominem servare consuevit, imperatorem Romanum in calamitatem non expectatam incidere permisit, ut per eam eruditus et de propriis delictis admonitus salutem consequi dignus inveniretur. toleravit enim filium eius Stephanum, velut quondam Abessalon in David proprium patrem rebellis fuit, ita in eum insurgere. Constantinus quippe Mariano exmonacho et Basilio Petino et Manuele Curtice propositi consciis, necnon aliis imperatoribus facinus promoventibus usus, patrem e palatio improbe deturbavit et ad Proten insulam relegatum monachum detonderi iussit.

SUPREMUM CONSTANTINI IMPERIUM.

Imperator itaque Romani gener Constantinus relictus est. hic statim Bardam Phocae filium magistri dignitate ornavit, qui cum multo tempore bellicae virtutis in praeliis specimina frequentius exhibuisset, scholarum domesticus institutus est. Basilius etiam cognomento Petinus patricius et magnus hetaeriarcha provectus est. imperator etiam Marianum, Argyrorum sanguine ortum, monastico habitu exutum

σταύλου πεποιήμεν, ὡσαύτως καὶ Μανουὴλ τὸν ἐπιλεγόμενον
 Κουρτίκην πατρίκιον καὶ δρουγγάριον τῆς βίγλας· οὓς τινὰς
 τρεῖς μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἢ τοῦ Θεοῦ δικαία κρίσις, ὡς εἰς
 χριστὸν κυρίου παροινήσαντας καὶ χεῖρας ἐπιβαλόντας, τῆς D
 5 βασιλείας ὀρεγομένους μετῆλθεν· ἐπὶ καθοσιώσει γὰρ κατα-
 ληφθέντες ἐκάτερος αὐτῶν οἰκτίστῳ θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπέρρη-
 ξεν. τὰ δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερον τε καὶ ἐπεξεργαστικώτε-
 ρον ἐν τῇ προειρημένῃ ἐπεξηγήσει ἐκθήσομαι. μετὰ δὲ τες- 125
 σαράκοντα ἡμέρας, τῇ εἰκάδι ἐβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός,
 10 ὑποπεύσας Κωνσταντῖνος τὸν τε βασιλέα Στέφανον καὶ Κων-
 σταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μὴ ποτε κατ' αὐτοῦ τὰ ὅμοια
 διαπραΰξωνται, καὶ λογισάμενος ὅπερ ἦν εἰκός, ὅτι εἰ τοῦ
 ἰδίου πατρὸς οὐκ ἐφείσαντο, πῶς αὐτοῦ φείσσονται; ἐστιύσας
 αὐτοὺς ἤδη ἐν τῇ τραπέζῃ καθαζομένους, ἔτι τῆς βρώσεως
 15 οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, ἀνήρπασαν τούτους οἱ τε λεγό-
 μνοι Τορνίκοι καὶ ὁ πατρίκιος Μαρριανὸς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ P. 510
 πρὸς τοῦτο εὐτρεπισμένοι, καὶ τοῦ παλαίου κατήγαγον, καὶ
 ἐν ταῖς πλησιαζούσαις νήσοις αὐτοὺς περιώρισαν καὶ κληρι-
 κοὺς ἀπέκτειραν. μετ' ὀλίγον οὖν αἰτησάμενοι οὗτοι τὸν ἴδιον
 20 πατέρα θεάσασθαι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ παρεγένοντο, καὶ τοῦ-
 τον ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι θεασάμενοι πένθει κατεσχέθη-
 σαν ἀφορήτῳ· οἷς ἐπιδακρύσας ὁ πατὴρ ἔφη “υἱοὺς ἐγέννη-
 σα καὶ ὑψωσα· αὐτοὶ δὲ μὲ ἠθέτησαν.” εἰδ' οὕτως ἔχωρί-

creavit patricium et stabuli comitem. Manuelem insuper, Curticem dictum, patricium et excubiarum drungarium promovit; quos quidem tres interiecto brevi spatio iustum dei iudicium, velut eos qui in Christum domini peccassent et in eum manus iniiecissent violentas, imperii cupiditate motos incessit: maiestatis quippe laesae rei deprehensi, singuli misera morte abruperunt. prolixiorem autem et elaboratam magis de illis narrationem opere praedicto instituum. post dies vero quadraginta, Ianuarii mensis septimo supra vicesimum, Stephanum et Constantinum eius fratrem, ne quandoque paria in se attentarent suspicatus, et simile vero reputans, ut qui proprio non pepercissent patri, minus ipsi condonarent, recumbentes secum ad mensam, escis adhuc in eorum ora positis, comprehendi iussit: abripuerunt porro quidam Tornacii dicti, et patricius Marianus, et qui ad hoc parati fuerant reliqui, palatioque eduxerunt, et clericali tonsura multatos in proximas insulas deportaverunt exules. haud diu post videndi patris desiderio moti ad Proten insulam profecti sunt; eumque monastico habitu vestitum conspicati in luctum proruperunt immensum: quibus pater collacrimatus ait “filios genui et exaltavi: ipsi autem spreverunt me.” atque ita relegati sunt, Stephanus quidem in Proe-

οθησαν, ὁ μὲν Στέφανος εἰς Προικόνησον, ἀπὸ δὲ Προικονήσου εἰς Ῥόδον, ἀπὸ δὲ Ῥόδου εἰς Μιτυλήνην, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος εἰς Τένεδον, ἐκεῖθεν εἰς Σαμοθράκην, ἐν ἧ καὶ ἀνταρ-
B Βσίαν μελετήσας κατὰ τῶν αὐτὸν φυλασσόντων ἐσφάγη. *Μιχαὴλ δὲ τὸν τοῦ Χριστοφόρου βασιλέως υἱόν, τὰ βασιλικά πέβιλα 5 ἀφελόμενος, κληρικὸν πεποίηκεν. ὄντος δὲ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ ἐν τῇ νήσῳ ὁ πατριάρχης Θεοφύλακτος καὶ Θεοφάνης ὁ πατρίκιος καὶ παρακοιμώμενος βουλὴν ἐβουλεύσαντο ὥστε πάλιν τοῦτον ἐν τῷ παλατίῳ ἀγαγεῖν. ἦν καὶ αὐτῷ ἀνακοινωσάμενοι καὶ παραπείσαντες τοῦτον ἐκαιροσκοποῦν πότε τὸ πέ-
 ρας τῇ τοιαύτῃ βουλῇ ἐπιθήσουσιν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς βουλῆς ἐφωράθησαν καὶ κατεμηνύθη Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ, τοὺς συν-
 εργοὺς ταύτης ἡμύνητο. τὸν μὲν Θεοφάνην πατρίκιον ἐξώ-
 ρισεν, τὸν δὲ πρωτοσπαθάριον Γεώργιον καὶ πινκέρην καὶ
C Θωμᾶν πριμικήριον δείρας καὶ κουρεύσας καὶ μέσον τῆς πό- 15
 λεως θριαμβεύσας, οὕτως ὑπερορίᾳ παρέπεμψεν. Δεκεμβρίῳ δὲ μηνί, ἑ' Ἰνδικτιῶνος, ἐπιβουλὴν τινες κατὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐμελέτησαν, βουλόμενοι τὸν βασιλέα Στέφανον ἐν τῷ παλατίῳ ἐκ τῆς νήσου ἀγαγεῖν. ταύτης οὖν μηνυθεί-
 σης Κωνσταντίνῳ διὰ *Μιχαὴλ τοῦ Διαβολίνου λεγομένου 20*
 τοὺς ἐπιβούλους δαρμῶ ἀφορήτῳ ὑπέβαλεν. τοὺς μὲν τὰς ῥῖνας καὶ τὰ ὄτα ἀπέτεμεν, καὶ ὄνοις ἐγκαθίσας διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσεν. πέμπτη δὲ καὶ δεκάτῃ Ἰουλίου*

conesum, et a Proeconeso Rhodum, e Rhodo denique in Mitylenem; Constantinus autem in Tenedum, et inde in Samothraciam, in qua tumultum et seditionem adversus custodes machinatus ab eis trucidatus est. Michael autem, Christophori imperatoris filium, detractis imperialibus calceis clericum esse iussit. ceterum Romano imperatore in praedicta insula morante, Theophylactus patriarcha et Theophanes patricius et accubitor inierunt consilium ut eum rursus in palatium eveherent. re ipsi communicata et persuasa, tempus explorabant commodum, quo consilio finem imponerent. eo tamen detecto et ad Constantinum imperatorem delato, consortes eius poenis debitis ultus est. Theophanem patricium misit in exilium, protospatharium vero Georgium et pincernam et Thomam primicerium verberibus multatos et detonsos perque mediam urbem tractos exules deportari. Decembri vero mense, indictione sexta, adversus Constantinum imperatorem structis insidiis Stephanum imperatorem ex insula erutum in palatium inducere moliti sunt. insidiis Constantino manifestatis per Michaelem nomine Diabolinum, auctores intolerandis subiecit verberibus; et hos quidem praecisis naribus, alios auribus multatos asiuisque impositos per mediam urbem traduxit. ceterum Iulii mensis die decimo quinto,

μηρός, ἕκτης ἰνδικτιῶνος, Ῥωμανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ νήσῳ D
προτελευτᾷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει διακομισθὲν ἐν 126
τῇ αὐτοῦ ἀπετέθη μονῇ.

5 ἐτελειώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, πληρωθεῖσα παρὰ
Μενοτος γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ ὀγδόῃ, ἑορτῇ τοῦ ἀγίου με-
γάλου μάρτυρος Προκοπίου, ἔτους 594, ἰνδικτιῶνι ἑνδεκάτῃ.

indictione sexta, Romanus imperator in memorata insula praemoritur;
corpusque eius in urbem elatum, eo quod condiderat monasterio de-
positum est.

Recentiorum imperatorum Chronographia finem accepit a Leone
grammatico, absoluta mensis Iulii die octavo, praeclari marty-
ris S. Procopii festo, anno a mundi conditu 6521, indictione
undecima.